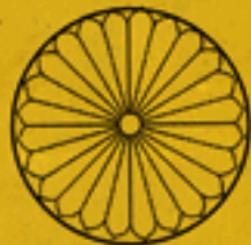

အရှင်နေကာဘိဝံသ

၅

ရှိပိကျိုးအဘိဓမ္မ

ကုန်သူယံရေး ပါဠိဗုဒ္ဓဘာသု ပိဂုံးနိုဝင်ဘာ။

အရှင်နေကာဘိဝံသ

ပိဂုံးနိုဝင်ဘာ

ဘမ္မရုပ္ပရ^၁
မဟာဝန္တရုပ္ပမဏေဓရ၁၀၁၅
ဘရှင်ဝန္တကာသိပ်သ

ဂို့ပိုကျို့ခာဘီစမ္မာ

အရှင်နေကာ ဘိဝံသ

၅။

ကျိုယ်ကျော်အသီဓမ္မ

၁၃၅၆ ခုနှစ်

၁၉၉၅ ခုနှစ်

ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ရိုက်နိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ကုသိကျင့်အဘီဓား

စာစီ	ကုန်သွယ်/ပုနိပ် (ကုန်ပူ။တာ)
ထုတ်ဝေသူ	ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန
ပုနိပ်သူ	အောင်ကိန်းအော့ဖိဆက်
စောင်ရေ	၁၀၀၀၀
အကြိမ်	တိဒေသမအကြိမ်
	၁၉၉၅ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ

အရှင်နေကာဘိဝံသ၏ တစ်ဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁။ အရှင်နေကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်းလျာ သူငယ်ကို
စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ရွှေဘိခရိုင်း ဝက်လက်ဖြို့နယ်၊ သရိုင်ရွာ၊ ဦးအောတိ-
ဒေါ်အုန်းလိုင်းတို့မှ ၁၂၆၁ ခုနှစ် တပိတွဲလပြည့်ကျော် သင့်ရက်
(၁၉၀၀ ပြည့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ရက်) အကိုနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၂။ ၁၂၆၁ ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။

၃။ ၁၂၇၇ ခုနှစ်၌ ခုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။

၄။ ၁၂၇၉ ခုနှစ် သက်တော် ၁၈ နှစ်အဆွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း
စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။

၅။ ၁၂၈၀ ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ်
ရဟန်းအဖြစ်ခံယူတော်မူသည်။

၆။ ၁၂၈၁ ခုနှစ်၊ နယ်များလပြည့်နေ့၌ ခုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁
ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူ
တော်မူသည်။

၇။ ၁၂၈၇ ခုနှစ်၌ “ပထမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။

၈။ ၁၂၉၉ ခုနှစ်၌ “သကျသိဟစာမေးပွဲခေါ် ပရီယတ္ထီ
သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ရရှိ အောင်မြင်တော်မူသည်။

၉။ ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ
မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရရှာ

မဟာဂန္ဓာရုကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်း၍ သိတင်းသုံးတော်မှ
သည်။ ပြောင်း၍လာခဲ့စဉ်က သယာတော် ငါးပါးဖျေသာရှိ၍
ပုံစွန်တော် မူချိန်တွင် သယာတော် ငါးရာကျို့ သိတင်းသုံးလျက်
ရှိသည်။

၁၀။ (ဂွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးအောက်) ၁၃၁၂ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ” ဘွဲ့
တံဆိပ်တော်ကို ခံယူရသည်။

၁၁။ ငှင်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၏သင်ကြား
ရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကိုရေးသားခဲ့
သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅ ခုနှစ်၌

- (က) ဆဋ္ဌသံကိတ် ဥပါဒါစရိယသယာယကာ၊
- (ခ) ဆဋ္ဌသံကိတ် ဘာရန်ဗြာရကာ၊
- (ဂ) ဆဋ္ဌသံကိတ် ပါ့ဌဗုဒ္ဓပိဋက္ခကာ၊
- (ဃ) ဆဋ္ဌသံကိတ် ဥသာနသောဇာယျ ပဏ္ဍာပါဒ္ဓက- အဖြစ်
တင်မြောက်တော်မူခြင်းကိုခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇ ခုနှစ်၊ ပဲခွဲးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွော်
အစည်းအဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပညာ (ဒုတိယ
သာသနပိုင်) အဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁ ခုနှစ်၊ သက်တော် ၃၀ မှစ၍ ကျမ်းစာများကို
စတင် ပြုစော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃ - ခုနှစ်တွင် ပထမဗြိုးဆုံးကျမ်းစာကို

ရေးသားပြီးစီးတော်မျှ၍ ၁၃၃၈ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလတွင် “နောက်ဆုံး ဆယ်လ မြတ်မျွဲ” ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် “တစ်ဘဝသံသရာ” အမည်ဖြင့် ထောရုပွဲတ္ထိကို ကိုယ်တိုင်ရေးတော်မှ ခဲ့သည်။ ပဋိပကရဏ ဘာသာနိကာနှင့် မူလနိကာနိသော်၊ ပါ့မြို့တော်နိသော်များကို ၁၃၃၆ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလဆန်း ၅၄၇က် (၁၈-၁၁-၇၄) တန်းလအနေး ၁ နာရီအချိန် ၁ တင်ပို့ချ ရေးသား၍ ၁၃၃၉ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံး ခဲ့ပါသည်။ သုတေ မဟာဝါဘာသာနိကာကို ၁၃၃၇ ခု ဝါဆို လပြည့် ကျော် ၂ ရက်၊ ကြာသပတေးနေး (၂၄-၇-၇၅) နှင့် စတင်ပို့ချ ရေးသား၍ ၁၃၃၉ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃၄၇က် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေး၊ ပုံဂျွန်တော်မမှုမီ ၅ ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မှ ခဲ့ပါသည်။ ပါထောယျဘာသာနိကာကို တစ်ရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့ ပါသေးသည်။

၁၅။ ဆရာတော်အရှင်နေကာဘိဝသသည် သရိုင်္ခာ ပင်းကျောင်းဆရာတော်၊ မြောင်းမြေဆရာတော်၊ စစ်ကိုင်း ပထမ ဂန္ဓာရုံဆရာ တော်၊ ဒုတိယ မဟာဂန္ဓာရုံ ချမ်းအေးဆရာတော်၊ ပခုဂ္ဂားမဟာ ဝိသုတေသရာမ အလယ်တိုက် ဆရာတော် ဥုံးပညာ၊ ဆရာတော်သုန်း၊ ဥုံးနှစ်ဝံသ၊ အဘယာရာမဆရာတော်တို့ထံတွင် ပရီယွှေ့စာပေတို့ကို သင်ယူခဲ့ပါသည်။

၁၆။ ၁၃၃၉ ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၈ နှစ် အရောက် နတ်တော် လပြည့်ကျော် ၂ ရက် (၁၉၇၇- ခုနှစ်အိဒ်ဘာလ ၂၇ ရက်)အကိုနေး၊ ညနေ့ ၄ နာရီ မီနှစ်၃၀ တွင် တစ်ဘဝအတွက် ပြိုးတော်မူပါ သည်။

ကိုယ်ကျင့်အသိဓမ္မာ

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရှု နာယကဆရာတော် အရှင်ကုဋ္ဌလာသီ
ဝံသထံမှ ခွင့်တောင်း၍ ဆရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသ၏ “ကိုယ်
ကျင့်အသိဓမ္မာ ကျမ်းစာ” ကို လူဖြေး လူငယ် အမျိုးသား အမျိုး
သမီးမရွေး ရိသေးစာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လေ့လာကျင့်သုံးနိုင်ရန်
ကွန်ပျူးတာဖြင့် စာစိ၍အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် စာရွက်ကောင်း
နှင့်ရိုက်နှင့်ပုံဖော်ပါသည်။ စာဖတ်သူများ အခွင့်သာလျှင်ရတနာရှုက်
ရည်၊ ကိုယ်ကျင့်အသိဓမ္မာ၊ အနာဂတ်သာသနာ ဤကျမ်းစာ ၃
အပ်ကို လေးလေး စားစား ဖတ်ရှုလေ့လာ ကျင့်သုံးကြစေလိုပါသည်။

ရတနာရှုက်ရည်၌ ရတနာသုံးပါး၊ ကုနှင့်ကံ၏ အကျိုးတို့
ကို ပြည့်စုံအောင်ဖော်ပြထားသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာဒီဇိုး အယူမှုန်
ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာသူတစ်ယောက်သည် ကိုယ်ကျင့်တရား
နှင့်ပြည့်စုံအောင် အလွယ်တက္ကကျင့်သုံးတတ်ရန် ကိုယ်ကျင့်အသိဓမ္မာ
ကျမ်းစာကို အမြဲစောင်ထားသင့်ပါသည်။

ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်ပြည့်စုံ၍ ဗုဒ္ဓဘာသနာကို သန့်ရှင်း
တည်တဲ့ပြန့်ဖွားအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်ရန် အနာဂတ်သာသနာ
ကျမ်းစာသည် ပြည့်စုံအောင် ညွှန်ကြားထားသောကျမ်းစာ ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာကော်ကိုမြှို့၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာစွာ
ကြီးစားနိုင်ကြပါစေ။

ထိန်ဝင်း

၂၈-၆-၉၄

သရာတော်အရှင်နေကာဘိဝံသ၏ သာသနာတော်အဓိုဒီအမများ

အမရှုပြို မဟာဂန္ဓာရှု သရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသသည်
ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အရှည်တည်တဲ့ ပြန့်ပြုးစေလိုသူတိုင်း၊ တိုင်းပြည်ကို
ချို့မြတ်နိုင်းသူတိုင်း ကျေးဇူးအမြဲသိနေရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ပါး
ဖြစ်ပါသည်။ သရာတော်သည် သာသနာတော်အကျိုးကို အစွမ်းထက်
သလောက် ဆောင်ရွက်နိုင်သော ရုပ္ပန်းဘဝကို အလွန် မြတ်နိုင်တော်မူ
ပါသည်။ အကျော်အစော ဘုန်းကြံးမားမွှေ့နှင့် စပ်လျဉ်းသော
ကိစ္စများကို ဦးစားပေးလေ့မရှိဘဲ သာသနာတော်ရှာတ်ရောင်
တောက်ပြောင်စွမည့် ကိစ္စများ အပြုအမွှေးကိုသာ ရှုံးဆောင်လမ်းပြ
ည့်ပြတော်မူပါသည်။

နောင်းဆောင်သာသနာတော်နှင့် တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်း
ဆောင်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ
ပိဋကတ်တော်ကို ပေါက်မြောက် ကျော်းကျင်ကြစေရန်အတွက် သဒ္ဓါ၊
ဝိနည်း၊ အသိဓမ္မာ၊ သုတေသနကျမ်းများကို သင်ရိုးကုန်အောင် ပြုစတော်
မူခဲ့ပါသည်။ လူရော ရှင်ပါ တိုင်းပြည်နှင့်သာသနာကို စည်ပင်
ပြန့်ပြုးဆောင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်စွာ၊ အသိဉာဏ်ကိုယ်ကျင့်တာရား
ပြည့်စုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်လည်း ရာ့နာရာတ်ရည်၊ ကိုယ်ကျင့်အသိဓမ္မာ၊
အနာဂတ်သာသနာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ ဘာသာသွေး၊ ဗုဒ္ဓ
နှင့်သတိဘာဝနာ အစရိုးသာ ကျမ်းစာများကို ရေးသား၍ နည်းလမ်း
ညွှန်ပြ ထားဆော်မှုပါသည်။ တပည့် ရုပ္ပန်း၊ ဒကာ၊ ဒကာများအား
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ရှာတ်ကျေးဇူးတော်တို့ကို အမြဲသွွှန်ပြ ဟောကြား၍
ပရိယတ်နှင့် ပဋိပတ်သာသနာတော်ကို ကြံးစား ကျင့်ဆောင်ရေး၊

ကိုယ်ကျင့်သီလတရားကို မထိန်းသီမ်းဘဲ သာသန၊ တော်တွင်
ပေါ့ပေါ့ဆေ နေထိုင်လျှင် ပစ္စမြန်သံသရာ ဆင်းရုဒ္ဓရွှေ၊ ရမည့်
အရေးကို အမြဲသတိပေးတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဒါနဲ့သည် ဖြေလှပ်သင့်
သော ကိုစွဲဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ကျင့်သီလ ဝိနည်းသည်သာ
သုဂ္ဂတိဘဝအဇူးက် စိတ်ချုပ်သောအလုပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝိပသန၊
ဘဝနာများကိုလည်း တတ်စွမ်းသွေ့ ကြီးစားရန်လိုကြောင်း အမြဲ
ညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူပါသည်။

အောက်ပါ ကောက်နှစ်ချက်များကို လေလာခြင်းဖြင့်
ဆရာတော်၏ စိတ်သဘောထားကို နားလည်နိုင်ပါလိမည်။

ଶିର୍ଷକାଣ୍ଡ: ମୁଖ୍ୟ ପତ୍ର

ဤကျောင်းတိုက်မှာ နေလိုဂင် အကြီးက အငယ်ကိုနှစ်၊
အငယ်က အကြီးကို မရှိသောတဲ့စိတ်မျိုး၊ ကိုယ့်ထက်သာသူကို
မနာလိုတဲ့ လူသာစိတ်၊ ဉာဏ် ဝိရှိယ ကောင်းတဲ့သူကို တိုးတက်
မှာစိုးတဲ့ မဖွံ့ဖြိုယ်စိတ်၊ အလွန်ထင်ရှားသိသာတဲ့ တောာ့ ရာဂါစိတ်၊
ရှာက်နဲ့လောဘကို အလွန်လိုလားတဲ့ လောဘစိတ်၊ ပြင်းထန်တဲ့
ဒေါသစိတ်၊ မာန်မာနစိတ် စတဲ့ စိတ်မျိုးတွေ မဖြစ်စေဘဲ ဆရာပိုပို
တပည့်ပိုပို ရှိသေးလေးစားတဲ့ မေတ္တာစိတ်၊ မကျိန်းမာသူကို သမားတဲ့
ကရာဏာစိတ်၊ သုတစ်ပါးပညာတတ်သည်၊ လာသာပေါ်သည်ကို
ဝမ်းမြောက်တဲ့ မှုဒ်တာစိတ်၊ ဘုရားဆေယာဝစ္စကို စိတ်ပါလက်ပါ
ပြုလိုတဲ့စိတ်၊ သချိုတရား ကောင်းတဲ့စိတ်၊ ပျောပျော်း နှုံးည့်တဲ့စိတ်၊
အပါယ်လေးပါးကြောက်တဲ့စိတ်၊ မင်္ဂလာန် နိုဗ္ဗာန် လိုလားတဲ့စိတ်
စတဲ့ စိတ်မျိုးတွေရှိရမည်။

(ତାତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାରୁ ପାଠ୍ୟକାରୀ - ୨୮୭)

သီလဝိနည်း လုပြိုင်

ဘဝကောင်းဖို့အတွက် လွှဲဝတ်ကြောင်များက ငါးပါးသီလ
အာနိဝင်္ထမကသီလမဟဲဘ ဒေါနချည်း စိတ်မချရပုံ၊ ရဟန်းသံယာများ
အတွက် ဝိနည်းကို ဂရမစိုက်ရင် စာပေပရိယတ် မိုးအီးအောင် တတ်
သော်လည်း များ၏ဘဝကောင်းဖို့ စိတ်မချရပုံ၊ မိမိတို့က သီလ
မစင်ကြယ်ရင် ဒကာ ဒကာမတို့ရဲ့ အရှုံဒေါနလည်း လယ်ယာမြေ
ကောင်းမှာ မစိုက်ရသလို ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးမများပုံ အတော်
စုစုပေါင်လင် တွေးနေမိတယ်။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ - ၃၅၆၄၅၈၁၄၆၂၄၆၉)

ဝိပသုနာများကြော်

ပဋိပတ်ဘက်က အလုပ်လုပ်တဲ့ အချိန်များမှာ တော်မည်။
ပရိယတ်ချည်း ကြိုးစားလာကြတာ စိတ်အနေ ဘာမှတ္ထုးထူးခြားခြား
ကောင်းမလေသူ့။ သီလအကျင့်မပါတဲ့ပရိယတ်စာသင်နည်းကိုတော့
စီကျောင်းတို့ကိုမှာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ လက်မခံထိုက်ဘူး၊ လို့မကြာမကြာ
သတိပေးထားပါတယ်။

နေ့ပိုင်းမှာ အာသင်စာချတဲ့ကြိုးရှုရ တာဝန်ကိုဆောင်ရဖို့၊
ညျဉ်ဘုရားဝတ်တက်ပြီးချိန်ကစ၍ အပိုပို့ တုံးခေါက်ချိန်အထိ
ဝိပသုနာရရတာဝန်ကို ဆောင်ကြဖို့ရန်စိုးရပါတယ်။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ - ၄၅၈၁၄၆၀၁၄၆၄)

စာချုပ်နှိုးကြီးများက ခေါင်းဆောင်ပြီး ဝိပသုနာ ဘာဝနာ
အလုပ်ကို အများအားထွေတဲ့အောင် ကြိုးစားကြပါ။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ - ၃၃၄)

ကျောင်းတိုက်တွင် လိုက်နာရမည့်လမ်း ဉာဏ်သွေ့ဝါဒဆယ်ချက်
တွင် စီတ်ကောင်းထားရမည့် အရေးကို အထူးအလိုအပ်ဆုံးဟု
ပည်တော်မှုခဲ့ပါသည်။

တပည့်ဒကာ ဒကာမများကို တွေ့တိုင်းလည်း မိမိရရှိထားသော
ဘဝကောင်းကို တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်စေရန် မမေ့
မလျော့ဖို့၊ ကြီးစားအားထုတ်ကြဖို့ ဤသုံးချက်ကို ပောပြာ တိုက်တွန်း
တော်မှုလေ့ရှိပါသည်။

ပြောသလိုလုပ်၍ လုပ်သလိုပြောခြင်း

ဆရာတော်ကြီးသည် ပထမကျော်၊ သကျသံဟဓမ္မာစရိယ
စာမေးပွဲများကို အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း ကျမ်းစာများတွင် ထည့်သွင်း
ဖော်ပြလေ့မရှိပါ။ အရှုမဟာသလိုတဲ့ ဘွဲ့တဲ့ ဆိပ်တော်ကို ဂွတ်လပ်ရေး
ရလျှင်ရခြင်း ဆက်ကပ်ခဲ့ရသော်လည်း ထိဘွဲ့ကို အသုံးပြုလေ့မရှိပါ။

စာမေးပွဲအောင်မြင်မှု ရှုက်ထူးများသည် သာသနရေး ဆောင်
ရွက်ရာတွင် တစ်စီတ်တစ်ဒေသ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ အလုပ်
လွယ်ကုအောင်မြင်စေမည်ဟု သဘောပေါက် ယဉ်ကြည်သော်လည်း
သီလစင်ကြယ်၍ သာသနရော်၏ အကျိုးကို တကယ်လိုလားစွာ
ဆောင်ရွက်မှသာ သာသနရော်ကို တိုးတက်မည်ဟု ဉာဏ်ဒေးပေး
တိုင်း ပြောပောဆုံးမလေ့ရှိပါသည်။

ကျောင်းတိုက်အတွင်း စာမေးပွဲအောင်မြင်မှုပူဇော်ပွဲ၊ မွေးနေ့
ပူဇော်ပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းကို အားပေးခြင်းမပြု၊ ခွင့်ပြုတော်မမှပါ။ ဆူည့်
သောလူစလုဝေး အလူဖွဲ့ခင်းကျင်းခြင်း၊ တိုးမှုတ်ဆည့်ခဲ့ခြင်းများ
ကိုလည်း လုံးဝ ခွင့်ပြုတော်မမှပါ။

“မည်သူမဆို မိမိ၏ကိုယ်မှာ နှုတ်မှာ မိတ်မှ တိုကို ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် အစဉ်ဖြုပြင်နေသင့်သည်။ သေသည် အထိ အမြဲပြုပြင်နေရမည်” ဟု ဆရာတော်ဆုံးမတော်မှုလေးရှိပါသည်။

ဆရာတော်သည် အနာဂတ်သာသနာကျမ်းတွင် မိမိရေးသား အုန်ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း တကယ်လုပ်လျှင် တကယ်ဖြစ်နိုင်ပုဂ္ဂို အမရပုရ၏၊ မဟာဂန္ဓာရုဏ်ကျောင်းတိုက်တွင် ပဋိယလ္လာရော ပဋိပဇ္ဈိ ဘက်ကပါ သာသနာကျက်သရေဆောင်အဖြစ် လက်တွေ့စန့်မှုမာပြခဲ့ပါသည်။ မျက်မှုဗုက်သာသနာခေတ်တွင် သံယာတော် ခုနစ်ရှာ ခြောက်ဆယ်ကျော်သည် တိုင်းပြည်၏ကောင်းမှုဖြင့် မကြံမငြင် မပင်ပန်းမဆင်းရဲရာဘဲ အတူနေ၊ အတူစား၊ အတူပညာသင်လျက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ရှိနေကြသည်မှာ မြန်မာပြည်တွင်သာမက ကဗ္ဗာ တွင် ဤတစ်နေရာသာရှိပါသည်ဟု ဆိုလျှင် စကားမလွန်နှင့်ဟု ထင်ပါသည်။ ဤပြယ်စုံတစ်ခုနှင့်ပင် သာသနာကျက်သရေသာမက မြန်မာရုတ်ကျက်သရေပါ ထင်ရှားပေါ်လွင်လှပါသည်။

ထေရာဝါဒမှုဒ္ဓသာသနာတော်ကို လေ့လာလိုသူ မြန်မာပြည်သူ ပြည်သားနှင့်နိုင်ငံခြားသား သုတေသနတို့သည်အမရပုရ၏၊ မဟာဂန္ဓာရုဏ်ကျောင်းတိုက်သို့ အရောက်လာလေးကြပါသည်။ ရောက်လာသူတို့ ပင် နှစ်သက်ကြည်နဲ့ သဒ္ဓတရား ဗျားများကြပါသည်။သန့်ရှင်းမှု၊ ပြိမ်သက်မှု၊ စည်းကဲမှု၊ အဆောက်အအုံများ စည်ပင်မှုတို့ကို မြင်ပြီး ကျော်နှစ်သိမ်းမှ ရကြလေသည်။ ဤအခြေအနေသို့ ရောက်အောင် ဆရာတော် လွှဲလဝိရှိယ ဖြင့်မနားမနေ ကြီးပမ်း သည်ကို ချီးကျိုးအုံညွှေကြပါသည်။ ကျောင်းတိုက်ပြုပြင်မှာ၊ သံယာပရိသတ် ထိန်းသိမ်းမှု၊ စာလုပိချုမှု စသည်များပြားလှသော တာဝန် များကြားမှပင် ဘာသာဋီကာ အမျိုးမျိုးစသော ကျမ်းကြီး ကျမ်းကယ်

အသွယ်သွယ်ကို တစ်ကျမ်းပြီး တစ်ကျမ်း မပြတ်မလပ်ပြုစတော်
မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်၏ အသီသကို အောက်ပါကြိုးစားချက်က
ဖော်ပြနေပေသည်။

ကိုယ်တည်းတစ်ယောက် ချမ်းသာရောက်ဖို့ ခလောက်ကြိုးကုတ်
အားမထုတ်ဘူး၊ မွှေ့မြတ်စွာ သာသနာ၏ ရှေးခါဘိုးဘ လက်ထက်
ကလျင် ရသည်တန်ခိုး ထပ်မည့်အောင် အားကြိုးမာန်တက်
ငါဆောင်ရွက်သည် ဆက်လက်တည်တဲ့ရုံသာတည်း။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာ့၏နှာ - ၃၈၉)

ယခုအခါ ဆရာတော်မရှိသည့်နောက် ဆရာတော်ဦးမဟိန္ဒာ
ဆရာတော် ဦးကုန္ဏန္တာဘာသာဘိဝံသ၊ ဆရာတော် ဦးအရှင်ဝံသ၊
ဆရာတော် ဦးကုန္ဏန္တာဘိဝံသတို့က စီမံ အပ်ချုပ်လျှက် သယာများကို
လက်ခံကာ တာဝန်ပုံ ကျေးမွှုး အောင့်ရှောက်သင်ကြား ကျင့်ဆောင်
နေကြရာ ဆရာတော်ကြီး၏ မွန်မြတ်သော သာသနာတော်တည်တဲ့ရေး
ပြန်ဗျားရေး ရည်ရွယ်ချက်သည် ဝေဝေဆာဆာ သိုးပွင့်နေလေပြီဟု
ယူဆနိုင်ပါပြီ။ လက်တွေ့ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊ ကျမ်းစာများဖြင့်
တစ်နိုင်ငံလုံး ဖြန့်ခြေးတို့သည် အရှိန်အဟုန် မြင့်မား လာခဲ့လေပြီ။
ဤကိစ္စများကို ပြုစုပျိုးဆောင်စဉ်က လောကသဘာဝအတိုင်း အပြစ်
တင်ခဲ့ရမှ အထင်လွှဲခဲ့ရမှုများ၊ ရှိခဲ့ရာ ဆရာတော်သည် ထိအဆို
အပြောများကို ဥပဇ္ဈားပြုကာ မဖိတ်မသုန် ခဲယဉ်းစွာ ချိတက်ခဲ့ရပေ
သည်။ ကိုယ်တိုင်ရေး ဆေရပုလ္လာဖြစ်သော “တစ်ဘဝ သံသရာ”
စာမျက်နှာ ၂၂၁ တွင် ပထမကျမ်းစာဖြစ်သော ရတနာဂုဏ်ရည်ကို
ရိုက်နိုပ်စဉ် ချို့တဲ့စွာ စီမံခဲ့ရပုံကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပေသည်။

“ရတနာဂုဏ်ရည် ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကလေးရိုက်မယ်” လို့
ပိုမိုပိုပိုရောတော့ ဟိုက ဒီက ၅ ကျပ်စီ၊ ၁၀ စီ ထည့်ကြလို့ ၂၅၀

လောက်ရပါတယ်။ အားလုံး ၃၅ဝိ-ကျပါတယ်။ တပည့်တော်မှာ
ငွေမရှိပါဘူး။ ညီထဲက စာစိရိုကို ယူဖြေးတော့ ငွေဖြစ်အောင် စီမံ
တော့မှ လိုတဲ့ငွေ ၃၅ဝိ-ပြည့်ပါတယ်”

ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မည်မျှသတိပြုပဲ၊ ကျမ်းမားပဲ
များသည် စီးပွားရေးအတွက်မဟုတ် သာသနအကျိုးသာ အမိက
ဖြစ်ပဲတို့ကို ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ဖော်ပြချက်က ထင်ရှားစေ
ပါသည်။

တပည့်တော်က ကျမ်းမားအုပ်နဲ့စပ်ပြီး တပည့်တော်အတွက်သာ
သတိထားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပည့်တော်နဲ့ စပ်ရာအတွက်လည်း
သတိထားပါသည်။ တပည့်တော်၏ ကျမ်းမားအုပ်တွေ ထွက်ခါစကာစပြီး
လွှာတွက်လိမ့်မယ်လို့ ထင်ကြတုန်းပဲ။ တပည့်တော် စဉ်းစားခဲ့ဖူး
ပါတယ်။ သူတို့ကြပြာသလို ငါက လွှာတွက်ပါပြီချိုကြပါစိုး။ လွှာတွက်ရင်
ဒီစာအုပ်တွေက ရတဲ့ငွေနဲ့ ငါရယ် ငါနဲ့ရေစက်ဆုတဲ့သူရယ် သုံးစွဲ
နေရင်။ ဘဝသံသရာမှာ နစ်နာလိမ့်မယ်။ ငါရော ငါနဲ့ ရေစက်
ဆုတဲ့သူရော ထိုကဲ့သို့ အနစ်နာ မခံနိုင်ပါဘူးလို့ စဉ်းစားမိပါသေး
တယ်။

ယခုလည်း ကျမ်းမားအုပ်တွေကို တာဝန်ယူပြီး စက်တင်ရိုက်နှင့်
ဖြန့်ဆောင်တဲ့ မောင်ကျော်နဲ့ တွေဖြစ်သူ မောင်အောင်ခန့်တို့ကို အမြဲ
သတိပေးထားပါတယ်။ ကျမ်းစာအုပ်မှ ထွက်တဲ့ငွေကို သာသန
အကျိုးများဖို့ သဘောထားမယ်။ သင်တို့ရဲ့ စီးပွားရေး မဖြစ်စေကြနဲ့။
ငွေမလည်လို့ မေတ္တာ သုံးလည်း ပြန်ပြီးရှင်းနှင့်မှ ကောင်းတယ်။
ဓာတ်အားလုပ်စွာ သင်တို့ရဲ့ တာဝန်ဆောင်ခကိုတော့ တရားသဖြင့်
သုံးကောင်းတာပေါ့။ စီးပွားဖြစ်အောင်တော့ ဘယ်သူမှမသုံးကောင်း
ပါဘူး။ နောက်နောင် မတွင်ကျယ်နိုင်သော အထက်တန်းဘာသာ

နိကာတွေ ရှိက်နှိပ်နိုင်အောင်သာ ကြီးစားကြပါ။ ငါဟာ သာသန၊
ရေးအတွက် စာရေးတယ်။ တိုက်က စာချေဘူန်းကြီးများလည်း
ကူညီကြတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ စီးပွားရေး မဖြစ်ကောင်းပါဘူး။
စီးပွားရေးသုံးရင် သားစဉ်မြေးဆက် အသွေးနဲ့တုံးကြလိမ့်မယ်။

ငါမရှိတော် ဂန္ဓာရုံ သာသနအတွက်၊ ဂန္ဓာရုံဆိတ်သူ့
သွားရင် အခြား သာသနရေးအတွက်သာ ဖြစ်စေလိုတယ်လို့ပြော
ထားပါတယ်။

သာသနတော် ကြီးပွားမည်ဆိုလျှင် အများ ချမ်းသာမည်ဆို
လျှင် မိမိတစ်ယောက် ဆင်းရဲခဲ့ရည်ကို အနည်းငယ်ဖျော် မရှိဘဲ
ရဲစိတ် ရဲမှာနဲ့ အပြည့်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။

ကိုယ်တည်းတစ်ယောက်၊ ဆင်းရဲရောက်လို့၊ ကိုယ်ရောက်အ
များ၊ ချမ်းသာပွားမှု၊ တစ်ပါးဖြစ်တွေ၊ ဆင်းရဲစေတော့၊ စိတ်နေခုလို့၊
ဝမ်းဝယ်သို့၍၊ ထိုထိုအလုပ်၊ လွန်ကြီးကုတ်သော်၊ မဟုတ်သတော်း၊
လုပ်စာတ်ခင်းလျက်၊ ချင်းချင်းချွဲသုံး၊ ကဲ့ရဲ့သံကို၊ နာခံမြေး၊ ပြည်လုံး
ဟည်းမျှ၊ ဝေးနှီးအနဲ့၊ ပျုံအောင်ဖြန့်လည်း၊ မခုံတစ္ဆေး၊ ခုံတစ္ဆေးနှင့်
ကြံးကြံးပုံသော ခံခွဲပေါ်။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ - ၃၉၄)

သာသနတော်ကို တည်တဲ့ပြန့်ပွားစေလိုသော ကြီးမားသော
သမ္မာဆန္ဒတော်ဖြူဖြင့် ကျမ်းစာများကို အဆက် မပြတ် ထုတ်ဝေရာတွင်
စာအုပ်ကုန်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငွေ စုပြီး လူထွက်လိမ့်မည်
ဟူ၍လည်းကောင်း ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုခြင်းများကိုလည်း ဆရာတော်သည်
သည်းခဲ့ရပေသည်။ ဤလောကခံတရားများနှင့် ပတ်သက်၍
ဆရာတော်၏ သံဝေး ယူပုံမှာ-

လူဟုဆိုလျှင်၊ လူလိုပင်သာ၊ လူတွင်တွေ့ရှိး၊ ကြောင်းအကျိုးနှင့်၊
ကောင်းဆုံးနှစ်တန်၊ လောကခံကို၊ အမှန်တွေ့မြှု၊ စိတ်ဝယ်ခွဲ၍။
ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ၊ မများပါမှ။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ-၁၀၂)

လူဘုတ္ထုံးစဲ၊ ကဲ့ရဲ့ဒဏ်ဖြင့်၊ ရန်မာရ်ပိတ်သဲ၊ ခရီးခဲ့၍
စိတ်ခွဲသန်သန်၊ နောက်မပြန်သဲ၊ ရဲမာန်ရဲဆေး၊ ရဲစိတ်ဓမ္မးလျှက်၊
ရဲသွေးနိန်၊ စိရရှိ (တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ -၂၉၉)

ဤသိသော ရဲစိတ်ရဲမာန် ဖိတ်ထားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်
အတိုင်း အောင်မြင်မှုကို ယခုမျက်မြင် တွေ့ကြရပါ။ ဆရာတော်၏
ပင်ကိုဆန္ဒတော်ကို ကိုယ်တိုင်ရေး ထေရာပွဲဖို့ တစ်နေရာတွင်
အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

“တပည့်တော်ရဲ၊ ကောင်းတိုက်တစ်တိုက်သာ ကောင်းဖို့
လောက်ဆိုရင် ဒါလောက် မကြိုးစားပါဘူး။ နောင်အနာဂတ်အတွက်
နိုင်ငံရော သာသနရော ကောင်းဖို့ကို ရည်ရွယ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။
တပည့်တော် စိတ်မှာ တိုက်တစ်တိုက် ရိုက်းတစ်ရိုက်း သာသန
တစ်ရပ် ကောင်းစားရေးဆိုတဲ့ စိတ်ထားမရှိပါဘူး။ အများကောင်းစား
စေလိုတဲ့ စိတ်ချည်းပါပဲ။ တပည့်တော်က သာသနရေးစိတ်နဲ့ချည်း
ကြုံးစားတာ၊ မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးစိတ်နဲ့လည်း ကြုံးစားတာပါ။
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့၊ အမွှာအနှစ်ဖြစ်တဲ့ သာသနတော်ကြုံးကိုလည်းကောင်း၊
သာသနတော်ကို ကြည်းလို့ထောက်ပုံကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတို့နေရာ
နိုင်ငံတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အင်မတန်သာယာစေလိုတဲ့ဆန္ဒ တပည့်
တော်မှာ ပြင်းပြန်ပါတယ် ဘုရား။ ပြီးတော့လည်း သာသန
တော်ကို အကြောင်းပြုပြီး နိုင်ငံပါ အေးချမ်းသာယာတယ်ဆိုတဲ့
ရုဏ်ကို အလွန်လိုချင်ပါတယ်။

ဆရာတေသိကြီးသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမသည် လောက
တွင် အမှန်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ပစ္စာနှစ်သာရာ နှစ်ဖြာ ကောင်းကျိုးပြု
နိုင်ရုံသာမက ကမ္မာတစ်ခုလုံးက စပြအဖြစ်လေးစားလာကြရမည်
ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်အားထားခဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်
သိသာနိုင်ပါသည်။

ဒီအတိုင်းသာ သဘောထားကြီးကြီး တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး
အနုံနာခံပြီး သည်းခံမှုဖြင့် စိတ်ရည်ရည်ထား ဆောင်ရွက်ကြရင်
သာသနာဟာ နေလို လလိုမက ကမ္မာစံပြပြီး အကြည်းခံရမှာပါ။
ဒါလောက်မကသေးပါဘူး၊ လူတိုင်း၏ လေးစားမှု ခံယူကြရပြီး
ကျင့်သုံးသူကိုးကျယ်သူများဟာ ယခုဘဝမှာပင် ရင်အေးပြီး သာသနာ
ရေးပါ မြှုပ်တွေး၍ အေးချမ်းမှုလည်း ဖြစ်နိုင်ကြရပါမည်။

(တစ်ဘဝသံသရာ စာမျက်နှာ- ၂၈)

ဤသို့သော ခံယူချက်သဘောထားများကို တပည့် သံယာ
တော်များကိုလည်း ဟောပြား၊ ဒကာ ဒကာမများကိုလည်း သွေ့နှစ်၊
သာသနာစိတ် အပြည့်အဝဖြင့် တက်တက်ကွဲကွဲ ဆောင်ရွက် ပြုစု
ပျိုးဆောင်တော်မှုခဲ့ရာ အျော်မှန်းသော ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်သင့်
သလောက် အောင်မြင်၍ မြန်မှုစံပြအဖြစ် ရဲရဲစုံ အကြည်းခံနိုင်သော
အခြေသို့ ရောက်ခဲ့သည်ကို ယနေ့မျက်မြင် တွေ့နေကြရလေပြီ။
ဆရာတေသိကြီး၏ သီလ သမာဓိ ပညာ တန်ခိုး အရှိန်အဝါကြောင့်
စေတနာ သဒ္ဓိတရား ထက်သန်သူ ဒကာ ဒကာမများ တဖြည့်ဖြည့်
တဖြံဖြံ ချဉ်းကပ် ရောက်လာကြလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် စေတနာရှင်
ဒကာ ဒကာမများ၏ သဒ္ဓိတရားကိုလည်း လိုက်လျော့ခြင်း၊
ဖြည့်စွမ်းရခြင်းတို့ကြောင့် မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် အကျယ်အဝန်း
သည် ၁၆-၁၈ ဖြစ်လာရပြီး ပုံစွဲနှင့်တော်မှုချိန်ဝါယ် (အင်ယ်

အလတ် အကြီး) အဆောက်အအုံများလည်း စုစုပါင်း ၉၆၆ ရွှေထိ
တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည်ကား မူလ အကျိုင်းဆိုင်
တည်ထောင်စဉ်က နေခဲ့သော ဟန်ထပ်သံသား ကျော်းဆေးဖွံ့ဖြိုးသာ
နောက်ဆုံးမျက်အထိ သိတင်းသုံးနေထိုင်တော် မူဒ္ဓလေသည်။
ဤနေရာပွဲမှ အသေးစိတ်အအုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာတော်ကြီး၏
သဘောထားကို တာင်ပြလိုပေသည်။

သာသနာသည် အဆောက်အအုံ ပယ္ယာ၏

သာသနာတော်မြို့အောင် ပြန်စွာအောင် သန့်စွဲင်းအောင်
လုပ်ပို့ဆိုတာ အဆောက်အအုံကြီးတွေက တတ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။
ပရိယုတ္တိသာဆုံးနှင့် ပရိယုတ္တိကိုအခြေခံသော လစိုးမျိုးသည်ဟုပုဂ္ဂိုလ်
သာသနာကောင်း သာသနာကို အရှည် တည်မြှောင် လုပ်နိုင်မှာ
ပြစ်တယ်။

ဥပမာ— ခုတိယသို့ယနာတင်တဲ့အန္တိတုနှုန်းက ဘုရား
နှင့်တကွ ရဟန်ကြီးများ သိတင်းသုံးနေထိုင်သွားတဲ့ သာဝတ္ထိ
အတောင်ကျောင်းတိုက်တော်ကြီး ပုံဗာရုံ တွောင်းတိုက်အောင်မြှော်ဗျား
နှင့်ရားပြီးပြည့်က ဝေါးဝါးကျောင်းတော်ကြီးများက ထင်ရှုးစွာ
ကိုယ်စားပြုတဲ့ ပုံးပြုလိုကြီးများပါတာ အဆွဲပါဘူး။ အကျင့်သီလနဲ့
ရောင့်အခြားသာသနာသနာဝန်ဆောင် ရဟန်းတွေသို့းအောင်ပြီး
သာသနာကို စောင့်ရှုရောက်တော်မူခဲ့ကြတာတွေ့ရတယ်။

ယခုအစာချို့ကြည့်ရင်လည်း အင်္ဂါနီးရှားလို့ အသေးစိတ်တို့
အစိရိတ်နိုင်ငံတွေက အီနိုယ်ပြည်ကြီး တစ်ပြည်လုံးအနဲ့ ပါက္ခာတော်
ပရှုံး—အစိရိတ်ပြည်များမှာ ကျောက်စာ သုတေသနရှား အသိသီးက
ရှားဖွေတုံးသံ့ကြတာ ထစ်ပြည်လုံးအနဲ့ မူဒ္ဓနှင့်ဆိုင်ရာ ရှုံးစုံလော်များ၊

ပစ္စည်းများ၊ အောဆောက်အခုံကြီးများ၊ စေတိကြီးများကိုတွေ့ရသော
လည်း ပြည်သူ့အများမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟူ၍ တစ်ယောက်ဖျေပင်
မတွေ့ရ လောက်အောင် ရှိနေပြီမဟုတ်လား။

ထိုကြောင့် သာသနာတည်ဖို့ဆိတ်ဘာ အဆောက်အအုံတွေတိုး
အောင် ခုံညားအောင် လုပ်အောင် ပြုနေခြင်းသည် အမိကမဟုတ်။
အများနားလည်နိုင်သော ပရိယတ္ထာပေများ ပြန့်ဖွားခြင်း၊ စာပေပရိ
ယတ္ထာ မှန်ကန်သော တရားတော်များကို လေ့လာနိုင်ခွင့်ရခြင်း၊
ကျင့် သုံးနေကြခြင်းသည်သာ ပစာနဲ့ ဖြစ်သည်။

ဤသို့လျှင် ပရိယတ္ထာ-ပဋိပတ္ထာ သာသနာသည်သူ့လျှင် ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာသာသနနတော် အခုံနှင့်ကြာ ပြန့်ဖွားစေမည် အမိက
အကြောင်းဖြစ်သည်ကို ရှင်းလင်းစွာ မြင်သိတော်မှုသည့်အားလုပ်စွာ
ပိဋကတ် သင်ရိုးကျမ်းပါင်းစုံကို အချိန်ရှိယဉ် ရေးသားထားချုပ်သည်။

ဆရာတော်သည် ညည်အချိန် မီးထွန်း၍ စာရေးသားလေ့မရှိပါ။
သို့သော် လွှာနံခဲ့သော “ဦးနှစ်ခန့်ကစပြီ” (“သေပို့အချိန်နီးနေပြီ”
အလုပ်တွေ ကျေန်နေမှာစိုးရတယ်” ဆိုကာ) တစ်ခါတစ်ရုံ ညည်အခါ
မီးထွန်း၍ စာရေးတော်မှုခဲ့ပါသည်။ စာဝါပို့ချုခြင်းကိုလည်း ပုံစွဲ
တော်မှုမည်သူနေအထိ ပယ်က်မကွက်ဘဲ ဆောင်ရွက်တော်မှုခဲ့လေ
သည်။ “ဒီနှင့်တော့ အချိန်စွဲပြီ၊ မသေသေးရင် မနက်ဖြန်ဆက်ပြီး
ပို့ချုပ်ယ်” ဟူ၍ အမိန်ရှိတော်မှုခဲ့သေးကြောင်းကို ကြော်ဖွေယ်ရှာ
ကြားယောင်နေကြပေသည်။

ဆရာတော်သည် အများကောင်းကျိုးအတွက် ကြိုးစားမှ
ကြောင့်ကြမှုများကြောင့် လုပ်ရ၊ ကိုင်ရ၊ ကြံစည်ရသော ခန္ဓာကိုယ်
ပင်ပန်းမှုများကို လုံးဝ ပင်ပန်းသည်မထင်ပေါ်။ သတ္တဝါတို့ ကောင်းကျိုး
အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား အလောင်းအလျား ဘဝများစွာတွင် ကိုယ်ဆင်းရဲ

စိတ်ဆင်းရအမျိုးမျိုးခဲကာ ပါရမိဖြည့်ခဲ့ပုံများကို အလွန် အားကျော်
မူပါသည်။ အကြောင်းမှ ကြည်ညိုလေးစား အားရတော်မှသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်၏ ပါရမိတော် ကျင့်စဉ်ထိ အားကျေကာ
သာသနာတော်အတွက်ဆိုလျင် အသက်ပင်သေသေ မဇ္ဈမနားကြီး
စားမည်ဟု စိတ်ထားခဲ့ပော်သည်။

“ ဘုရားဖြစ်မှ သာဝကဖြစ်မှ တပည့်တော်က ကြည်ညိုတာ
မဟုတ်ပါဘူး။ အလောင်းတော်ဘဝကိုပါ ကြည်ညိုတာပါ ”

(တစ်ဦးသရာ စာမျက်နှာ - ၃၅၇)

ဤခံယူချက် ယုံကြည်ချက်အတိုင်း အစဉ်တစိုက် ပြုလုပ်
ကျင့်ဆောင်းခဲ့ပုံကို ဆရာတော်ကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ရေး ထေရုပ္ပါတွင်
၅ ကြိမ်တိုင်တိုင် ဥဒါန်းကျူးရင့်ခဲ့သောလက်းဖြင့် ဤစာတစ်ဦးကို
နိဂုံးချပ်လိုက်စိုးသည်။

ဓာဒမြတ်စွာ အောင်းလျာတုန်းက
နောက်ဆုံးအထိ ပါရမိ
လျှန်တ်များစွာ ချမ်းသာရေးမြို့
အသက်ပေးလို့ ဖြည့်ခဲ့သည်။
ဓာဒမြတ်စွာ သာသနာအတွက်တော့
ငါပါအသက် ဆုံးစေမည်။
စိတ်မပျက်ပေါင် ခုလိုဏ်းလို့
ကုသိုလ်ရေးမြို့ ကြီးစားမည်။

အရှင်နိဒါနီး

ပစာ သဗ္ဗာ သုသယတ္ထာ ! ဓမ္မဟန္တာ သုမင်္ဂလာ။
ဒုသေတ္ထာ ခုရွတ် ဂါမိ၊ ပူရေ့တ္ထာ သဗ္ဗာပါရမိ။

ပစာ သဗ္ဗာ၊ ကိုယ်စိကိုယ် ကိုယ်အေသွေး ပျော်ကြစပ်ရာ၊
သဇ္ဇာဝါဟုသမျှတို့သည်။ သုသယတ္ထာ၊ အိပ်မက်ရာမက် အကောင်းစွာ
မက်၍ နှစ်သက်ကြည်သာ အိပ်စက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်။
သုမင်္ဂလာ၊ မဂ္ဂလာကျက်သရေ ယုက်ဝေလန်းသုဖြင့် စန်းပွဲကြ
ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မဟန္တာ၊ ကောင်းစွာမီးသောက် အလှင်းရောက်လျက်
ထမြာက်နီးကြား နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်။ ခုရွတ် ဂါမိ၊ အပါယ်
ခုရွတ် ရောက်မည့်အကြောင်း မကောင်းညှစ်ဆိုး ဒုစိနိုက်မျိုးကို။
ဒုသေတ္ထာ။ သုတေသနကောင်းလက်နက် တရားစက်ဖြင့် ပြုဖျက်နိုင်
ကြပါစေကုန်သတည်။ သဗ္ဗာပါရမိ၊ အလောင်းအလျာ ဖြည့်ကောင်း
ရာသည် သုံးဖြားဆယ်လီ ပါရမိအပါင်း အကျင့်ကောင်းကို။
ပူရေ့တ္ထာ။ တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် ရင့်ထက်ရင့်အောင် မလင့်ပုံသော
ဖြည့်ကျင့်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်။

ယခုခေတ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားသောအခါ
များစွာသော လူသဇ္ဇာဝါတို့၌ မေတ္တာ၊ ကရဏာ၊ မှုဒီတာ ဟုသော
ပြဟ္မာနိုင်တရားများ၊ ကျယ်ပျောက်၍ အေးခြောက်နေသက္ကာသို့ ထင်
ရလေသည်။ ထိုသုတေသန၏ ခြောက်သွေးသွေး၊ အပုံမေတ်သည် သူ
တော်ကောင်းတို့ပင် အရှင်ဟပ်သုဖြင့် အေးခြောက်လုံမ္မတတ်ရှိရလဲ
ပြီ။

အရှစ်တို့တာ ဘာလ

ထိအပူစတ် ဟူသည်လည်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မညာတေသိနှင့်အောင် ဖြစ်နေသော လောဘူး ဒေါသ၊ မာန်မာနနှင့် လူသာ၊ မစွဲရှိယ စသည်တို့ပင်တည်း။ ထိအပူစတ်သည် ယခု ဘဝတွင်သာ မြောက်ကပ်စေသည်မဟုတ်၊ သံသရာတစ်လျှောက် နောက်နောက်ဘဝတွင်လည်း မြောက်ကပ်စေလိမ့်မည်သာ။ ထို့ကြောင့် ထိအပူစတ်မေတ္တကို ယခုဘဝက စွမ်းနိုင်သမျှ ဖြစ်မှုသတ်ရှေ့က် ဖြင့်မြတ်သော စိတ်ထားဖြင့် မေတ္တာ၊ ကရာဏာ၊ မှုဒီဘူး-ဟူသော ပြဟ္မာစိုးအောင်၊ မပြတ်စိမ့်စိုးအောင် ဖြေးဆားသင့်ကြပေသည်။

သံသရာတို့တာ ဘာလ

“သံသရာတစ်လျှောက်”ဟူသော စကားအရ “သံသရာဆိုတာ ဘာလ” ဟုစဉ်းဆားဖွယ် ရှိ၏။ သတ္တဝါတို့တည်နေရာ ဤကဗ္ဗာ လောက်အိုးတို့ “သံသရာ” ဟုခေါ်မည်မဟုတ်။ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တရားတို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေမှုကိုသာ “သံသရာ” ဟုခေါ်သည်။ [သ=ဆက်စပ်လျှောက် +သရ =ဖြစ်ခြင်း]

လူ နတ် ပြဟ္မာဆိုတာ ဘာလ

စိတ် စေတသိက် ၂ ပါးကို နာမ်တရားဟု ခေါ်၏။ ထိနာမ်တရားနှင့် ရုပ်တရားတို့ ပေါင်းစပ်၍ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပျက် နေသော အစဉ်အတန်းကိုပင် လူ၊ နတ်၊ ပြဟ္မာ ဟု လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါးသူ၊ ယောက်ဗျား၊ မိန်းမ(အထိုးအမ) ဟု လည်းကောင်း ခေါ်ကြရသည်။ စင်စစ်မှာ ရုပ်နာမ် ၂ ပါးကို ဖယ်ကားလျှင် လူ နတ် ပြဟ္မာ သတ္တဝါဟူ၍ သီးခြားမရှိတော့ချေ။

ရုပ်နာမ်တို့ ဘာကြောင့်ဖြစ်ကြသလဲ

ရုပ်နာမ် တရားအစုတိ၏ ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်ပြု၏အမြင်း
မှာလည်း အကြောင်းမဲ့သက်သက် ဖြစ်ပျက်နေကြသည်ဟုတ်။
မိမိတို့ အပြင်ဘက်မှာ အမြဲတွေ့ကြရသော အာရုံးများနှင့် မိမိတို့
သွေးနှင့်ယ် ရှေးရှေးကြပ်နှင့်သော ကဲများကြောင့်သော ရုပ်နာမ်
တရားတို့ ဆက်လက်၍ ဖြစ်ပွားနေကြသည်။ ထိုကြောင့် ရုပ်နာမ်
ပြစ်ပိုရာ အပြင်ဘက်က အာရုံးအကြောင်း၊ ရှေးရှေးကဲသောကြောင်းဟု
အကြောင်း။ ၂ မျိုးရှိသည်မှတ်လီ။

အရေးကြီးသောအကြောင်း

ထို ၂ မျိုးသော အကြောင်းတို့တွင် အပြင်ဘက်၌တွေ့ကြရသော
သော အာရုံးအကြောင်းများသည် အတွင်းစိတ် အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင်
အရိပ်အယောင်ပြရုံသာဖြစ်၍ အရေးမကြီးလူ။ ကောင်းကောင်း
ဆုံးဆုံး အပြင်အာရုံး တစ်မျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ရာဝယ် မိမိ၏အတွင်း
စိတ်ဓာတ် ကောင်းမွန်ဖို့သော အရေးကြီးပေသည်။

ဆိုလိုရှင်းကား “မိမိတို့အတွင်းစိတ်ကာအမြှေကောင်းမွန်
နေပါမှ အနာကျော်အောင်ဘဝျှ ဖြစ်သူဗျာ ရုပ်နာမ်တို့ အကောင်းအမွန်ချည်း
သာ ဖြစ်ရပေမည်။ တစ်ဘဝရပြာင်းသော်လည်း စိတ်ကောင်းရုပ်
ကောင်း (လူ နတ် ဖြဟာ သဲတ္ထဝါအကောင်း) ချည်းဖြစ်ရမည်။
မိမိတို့အတွင်းစိတ်က ယုတ်မာဆုံးရွားနေပါမှ (ရှေးရှေးတုန်းက
စိတ်ကောင်းအတွက် ယခုဘဝမှာ ကောင်းလျှော့ရှိပါသော်လည်း)
အနာကျော်အောင်ဘဝတို့ စိတ်ဆုံး ရုပ်ဆုံး (ငဲ့ပြိုစွာ တိဂုံးနှင့်မျိုး)
ချည်သော ဖြစ်ရမည်” ဟုဆုံးလိုသည်။

ယောနိသောမျိုလည်း မိတ်ကောင်းရ

ယောနိသောရှိမှုလည်း မိတ်ကောင်းနဲ့လုံးကောင်း ရရှိနိုင်က
သည်။ အူရှုရှုရာကိစ္စွဲ သင့်တော်အောင် နဲ့လုံးသွင်းလော့ရှိမှုကို
“ယောနိသောမှနဲ့ကာရ” ဟုခေါ်၏။ ယခုကာလွှဲ မနဲသီကာရ
ကိုဖြော်၍ “ယောနိသော” ဟုပြောကြသည်။ ထိကဲသို့ သင့်တော်အောင်
နဲ့လုံးသွင်းမှ (ယောနိသော) ရှိလျှင် အကုသိုလ်မိတ် (မကောင်းမိတ်)
မဖြစ်ဘူး မိတ်ကောင်းချဉ်းဖြစ်သည်။ ယောနိသောမရှိလျှင်မိတ်
ကောင်းဖြစ်လောက်သော အရာရာကိစ္စများပြုပင် မိတ်မကောင်းဖြစ်နေ
တတ်၏။ ထို့ကြောင့် များစွာသော ရှင်လှအပေါင်းတို့ မိတ်ကောင်းရ
ပို့ရာ “ယောနိသော” သာလျှင် အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

အကြောင်းအဆက်ဆက်

ယောနိသော ရှိခြင်း မရှိခြင်းတို့၏ အကြောင်းများကား
စာကောင်းပေကောင်း ကြည့်ရခြင်း၊ မကြည့်ရခြင်း၊ ပညာရှိထဲ
နည်းခြင်း၊ မခံခြင်းများတည်း။ စာကောင်းပေကောင်းကို ကြည့်ရ^{၁။}
လော့ရှိသူ၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းထဲ နည်းခံလော့ရှိသူ (ပညာရှိ
သူတော်ကောင်းနှင့်ပေါင်းလော့ရှိသူ) ဖြစ်လျှင် အကြားအမြင် တိုးပွား
၏။ ထို့ထိုအကြားအမြင် တိုးပွားသူများ “ငါသွားနဲ့ အမြစ်တ်ကောင်း
ဖြစ်စေမည်” ဟု အမိန္ဒာန်ထားလျှင် တွေ့ရှုကြိုရာ အာရုံများ၌
ယောနိသောရှိတတ်၏။ စာကောင်းပေကောင်းများကို လည်း မကြည့်ရေး
ပညာရှိသူတော်ကောင်းထဲလည်း နည်းမခံသူသည် အကြားအမြင်
နည်းပါး၍ မိတ်မထားတတ်ဘဲရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့်

၁။ အူရှုရှုရာကိစ္စွဲ ယောနိသော ရှိသဖြင့်
သင့်လျှင်အောင် နဲ့လုံးသွင်းကာ အရာရာ၌ ပြဟ္မာနိတရား

လက်ကိုင်ထောက်ပြုသာ:သော မိတ်သေကာရှိရွှေ အပါနီဆောင်:
ဆုံးသူ ပြစ်ဆောင်ပြု၏

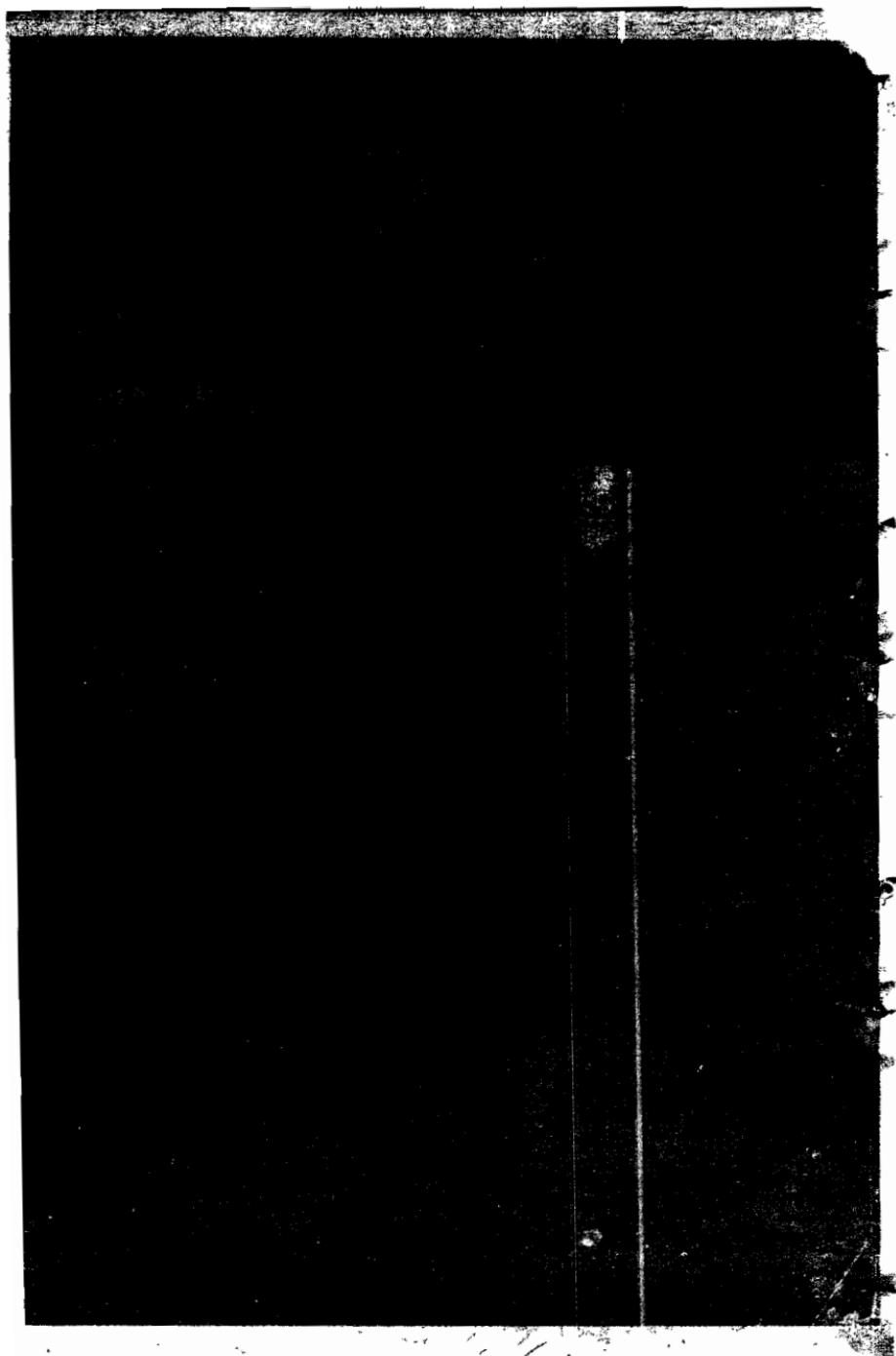
၁။ မျိုးသာ ဒုက္ခာ: စာထူးဂတ်သို့ စည်းစိမ့်တိုး
တော်သာပြုပြု၏ တစ်စုံတစ်စုံ ပုဂ္ဂနိုင်ပြုလျှင့် ဆင်းပြုကျ
ကောက်စုံရသာပြုပြု၏ မိတ်ဇာမပြာင်း မိတ်ကောင်းဖပျက်
မိတ်ကောက်ပြုပြု၏ တည်တည်တဲ့တဲ့နှင့် စုံပြုးဆုံးပြုပြု၏။

၂။ ဇာတ်သာဝါယာ၍ နိုဗ္ဗာန်ရသည့် အဝတီပိုင်ဆောင်
ပြုပြုပြုပြု၏လက်လက်နှင့် အဆင့်သက် အနိမ့်မြတ်ရှာ ယရာဘဝါပိုင်
ဒါ့၊ သီးလှ စသော လက်လက်းမြို့ရာ ပါရှိကောင်းမှ ကုသိုလ်စုံကို
ကြီးစာဖော်ထူးပြုပြု၏။

၃။ ၃ ချက်ကို အရှင်းအသာ၍ များရှုသောသူအပါင်း
တို့ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းပို့ရာ “ကိုယ်ကျင့်အောင်ရွှေ” ဟူသောအသည်
ပြင်း ကျင့်သေ့တစ်ဆောင် တည်ထောင်ပန်တိုးရောမသတည်။

ထောက်မှန်ပေါ်စွဲ၏၊ ကိုယ်အသွေးတို့ ဆင်ပြင်လို့၊
ပွဲစည်ဗျာ၏၊ ယခုဗျာကျွဲ့း မှန်လိုမှန်း၏၊ ရွှေပိုးစေရှင်၊
ကိုယ့်ပြစ်အင်ကို၊ ဆင်ပြင်လေကွဲ့-ငွေ့စဉ်တဲ့။

အပိုဒီဒီးပြုပြု

မာတိကာ

တစ်ဘွဲ့ဝယ်သရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း
သာသနအတော်အဆုံးအမများ
အရှင်ဒေါ်

မာတိကာစဉ်-မေးခွန်းများ

[ကြုံကျမ်းစဉ်ပါရိသာ အကြောင်းအရာများကိုအထူးဆုံးလုပ်လာ
သူတို့အတွက် မေးခွန်းဖြစ်အောင် မာတိကာစဉ်းစဉ်ကို မေးခွန်း
လုပ်၍ပြထားသည်။ ထိုမေးခွန်းအဆုံးစွဲ စာမျက်နှာနံပါတ်ကို ကြည့်၍
အဖြေကိုသံပါ။]

အမေးမာတိကာ

စာမျက်နှာ

ပထမအစ်း လျှောက်ဖွယ်များ

၁။ အဘယ်သဘောကို ပရမတ္ထဟု ခေါ်သနည်း။

ထိုပရမတ္ထရား ဘယ်နှစ်ပါးရှိသနည်း။

၂။ ထိုပရမတ္ထတို့၏ သဘောအတိုင်း မဖောက်မပြန်

ထင်ရှားအောင် လောဘ မဖောက်ပြန်ပုံကိုပြပါ။ [“ပြပါ”

ဟု တွေ့သမျှ၍ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ လက်ဖြင့်ရေး၍ ဖြစ်စေ
ဖြပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။]

၃။ အသုတေသနတို့သောသာကို “စိတ်” ဟုခေါ်ရာ

၌ “သီ” ဆိုသည်မှာ ညာထိအသီမျိုးပါလော။ အဘယ်ကို

“စိတ်သီ” ဟုခေါ်သနည်း။

၂။ စိတ်ကို မကောင်းအောင် ခြယ်လှယ်သော
စေတသိက်များကို ရေတွက်ပြပါ။

၃။ အဘယ်သော့သည် မောဟ၊ မည်သနည်း
ပရိယဉ်ဘဏ္ဍာနှင့် အနသယမောဟကို ခြေခြားပြပါ။

၄။ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်နေသောအဲ ပုထိဇုံတိ
သန္တဘုံ ဘယ်လို မောဟ ကိန်းနန်သနည်း။

၅။ ဟာရိတ်ဝါးကို ပြောပြ၍ ထိုဝါးကို
ပြစ်ပိုက်ချက်ချပြပါ။

၆။ မသင်ပူးသောအတတ်၊ မရောက်ပူးသောအန်း
စသည်ကို မသိခြင်းမှာ မောဟသော ဟုတ်ခဲ့သေား။

၇။ မရှုတ်ခြင်းကို အယီရိကာ၊ မလန်ခြင်းကို
အနောတ္ထဗ္ဗာ-ဟုတ်ခြင်းအာယ်အမျှမှ မရှုက်မလန်ခြင်းကို
ဆိုသနည်း။ ဥပုသ်စောင် တရားနာဂုံးရမှာ မရှုက်ခြင်း၊
ပြောရသာရမှာမလန်ခြင်းကို အပိုရိကာ၊ အနောတ္ထဗ္ဗာ-
ဟု ဆိုလိုသလား။

၈။ အကုသိုလ် ဒုစရိက်နှင့် စပ်၍ ထွေ့ရတတ်သော
ဘေးကြီး ငါ ပါးကို ပြပါ။

၉။ ဥဒ္ဓာ၏ ပျုံလွင်ခြင်းသော့ကို ဥပမာနှင့်တက္က
ပြောပြပါ။

၁၀။ အော်မျိုးပျက်ခြင်း၊ စည်းစိမ့်ဥစ္စာ ပျက်ခြင်း
စသည်တို့ကြောင့် စိတ်လွင့်ပါး၍ ဟိုသွားချင်၊ သည်
သွားချင် ဖြစ်နေရာဝယ် အဘယ်သော့ဟု သတ်မှတ်ရ^{၁၃}
မည်နည်း။

၁၂

၁၃

၁၄

၁၅

၁၆

၁၇

၁၈

၁၉

၂၀

၂၁

၂၂

၂၃

၁၁။ ထိချင်မှုကို လောဘ-ဟု ဆိပါလျှင် နိဗ္ဗာန်လှုချင်
မှ၊ ကုသိလ်လိုချင်မှ၊ လူဒါန်းရှိ ပစ္စည်းလိုချင်မှ စသော
ကုသိလ်ဆိုင်ရာ လိုချင်မှုများကိုလည်း လောဘ-ဟုပင်
မှတ်ရမည်လော။ လောဘမဟုတ်လျှင် ဘာသေား၏
နည်း။

၂၄

၁၂။ လောဘကို ဘယ်လို အာမည်ခေါ်နိုင်သနည်း။

၂၅

၁၃။ သမီးခင်ဗျာန်းတို့ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်
နောက်နောင်ဘဝဝယ် နိဗ္ဗာန်အထိ မခွဲလိုရာ၌ (သူတော်
ကောင်းချုပ်းဖြစ်ပါမှ) လောဘသော့ချည်း မှတ်ရမည်
လော။ အမြားဘယ်သော ပါဝင်ပါသေးသနည်း။

၂၆

၁၄။ အလိမ်္ဂာက် အကောက်ဥက် များသည်
ဥက်ပညာအစ်မဟုတ်လျှင် အဘယ်သေားပါသနည်း။

၂၇

၁၅။ ဘယ်သေားကို သာဇွဲယျ-ဟုခေါ်သနည်း။

၂၈

၁၆။ ဒီနှီးသေားကို အားလည်သုံး ပြောပြပါ။

၂၉

၁၇။ အတိုင်း ဓမ္မ၊ ဓန၊ ပညာ၊ အဆင်းမာန်တို့ကို
တစ်ခုစီပြောပြပါ။

၃၀

၁၈။ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်းများကို ဒေါသ
ဟု အားလည်ကြပြီ။ စိတ်မချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ညှစ်ခြင်း၊
စိတ်အားငယ်ခြင်းများကို ဘာသေားဟု ဆိမည်နည်း။

၃၁

၁၉။ အဘယ်သေားကို မကွဲ-ဟု ခေါ်သနည်း။
ထိုမကွဲသည် အကုသိလ်စေတသိက်များတွင် အဘယ်
စေတသိက်ဖြစ်သနည်း။

၃၂

၂၀။ အဘယ်သေားကို ပဋိသု-ဟု ခေါ်သနည်း။

၃၃

၂၁။	ဝမ်းနည်းမှုကို “သောက” ဟုခေါ်ရှု၍ ဝမ်းနည်းပုံများကို မိမိသိသူ၏ ပြပါ။	၅၁
၂၂။	၂၂။ ထိကြေးမှုကို “ပရီဇ္ဇ” ဟု ခေါ်ရှု၍ ဟင်အောင် ထိကြေးခြင်း၏ အဖြစ်များကိုပြပါ။	၅၃
၂၃။	၂၃။ ဒက္ခနာနှင့် ဒေါမနသာကို ჰွှမြားပြီးလျှင် စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြပြင်နည်းကိုလည်း ပြပါ။	၅၇
၂၄။	၂၄။ လောက် ရှစ်ပါးကိုဖော်ပြ၍ နိုဘ-အရ အကဲရဲခံနိုင်ရည်ရှိပါ။ အကြောင်းများကိုပြပါ။	၅၉
၂၅။	၂၅။ ဓမ္မာမေ (အပုလုံးဆို) လောက်အောင် ပူလောင်ခြင်းကို အထယ်သဘောဟု မှတ်စုမည်နည်း။	၆၅
၂၆။	၂၆။ အဘယ်သဘောထားမျိုးကို အဘယ်စကားမျိုးကို “ကူသာ” ဟု ခေါ်သနည်း။	၆၇
၂၇။	၂၇။ ဘယ်လို အပြောမျိုးကို “အတွေ့ကြော့သန” ဟုခေါ်၍ ဘယ်လိုအပြောမျိုးကို “ပရဝမ္မန” ဟုခေါ်သနည်း။	၆၈
၂၈။	၂၈။ ဝန်တိခြင်း၊ သူများ မရစေလိုခြင်းကို “မ္မာစိုယ်” ဟု နှုံးလည်လျှင် မဇ္ဈိုယ် ၅ ပါးကို ჰွှမြားပြပါ။	၇၁
၂၉။	၂၉။ နောင်တ တစ်ဖန် ပုပန်မှုကို “ကုလား” ဟု ခေါ်ရှု၍ နောင်တ တစ်ဖန် ပုပန်ပုံကို ပြပါ။	၇၄
၂၁။	၂၁။ အနောင်တမရသင့်ပုံ၊ မိမိပြုမိသော အကုသိုလ်များ ပယ်ရှားနိုင်ပုံကို ပြပါ။	၇၆
၂၃။	၂၃။ အဘယ်သဘောကို ထိနာ၊ အဘယ်သဘောကို မိဒ္ဒို-ဟု ခေါ်သနည်း။	၇၈

၃၂။ ဒိန္ဒကိစ္စာ၏ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ပုဂ္ဂိုအတော်
စုလင်အောင်ပြ၍ အခိုဗာယ်စသည်တို့ကို ယုံမှား သံသယ
ဖြစ်ရန် အကုသိုလ် ဒိန္ဒကိစ္စာပြစ် မပြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။ ၇၈

တတိယအခန်း လူကျွဲ့ဖွယ်များ

၁။ ဒိတ်ကို ကောင်းအောင်ခြေယ်လှယ်သော စေတသိက်
များကိုပြပါ။ ၈၁

၂။ ယုံကြည်ခြင်းကို သဒ္ဓါ-ဟု ခေါ်ရာ၌ ယုံပုံ၊
ကြည်ပုံကို ခွဲခြားပြပါ။ ၈၂

၃။ မြို့သာယဉ်ရှုရှုံးတို့၏ စွန်ကြား၊ ပေးကမ်းမူ စသည်၌
ကုသိုလ် ရာ၊ မရ ကိုပြပါ။ ၈၄

၄။ အဘယ်ကိစ္စာ အောက်မေ့မှုအမှတ်ရမှုကို သတိ
အစစ်ဟု ဆိုသနည်း။ မကောင်းမူဆိုင်ရာကို အမှတ်ရနေရာ
၌ သတိအစစ်မဟုတ်လျှင် ဘယ်တရားပါနည်း။ ၈၆

၅။ ဘယ်အမျှကို ရှုတ်ကြောက်မှ ဟိုရီးသြော်ပုံအစစ်
ကုသိုလ်ဖြစ်သနည်း။ ၈၈

၆။ မပြောစုံ၊ မဆိုစုံ၊ မသွားစုံ၊ မလားစုံ၊ ရှုက်စုံခြင်း
များသည် ဟိုရီး-သြော်ပုံအစစ်မဟုတ်လျှင် ဘာသော
များပါနည်း။ ၉၉

၇။ အလောဘ-အဒေါသ-အမောဟ တို့ကို အကျိုး
ပြပါ။ ၉၁

၈။ သဒ္ဓါန်း ပညာကွာမြားစုံကို ပြ၍ ပါးဝါးမစုံလျှင်
အစွမ်းကုန် အကျိုးရနိုင်ပါမည်လော့။ ၁၀၀

၉။ အဘယ်မေတ္တာမျိုးကို “မေတ္တာ” ဟုခေါ်သနည်း
မေတ္တာအတုကိုလည်းပြပါ။

၁၀၃

၁၀။ ဆွဲချစ် မျိုးချစ်၊ နေ့မောင်နှင့်ချစ် စသည်ဖြင့်
ချစ်နေသူအထူး မေတ္တာအစ် လုံးလုံးမဖြစ်နိုင်ဟု
မှတ်ရမည်လော်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် ဝတ္ထာသက်သေးပြပါ။

၁၀၄

၁၁။ ကရာဏာ၊ မှုဒိတာ၊ ဥပဇ္ဈာတိ၊ သအောက်
သိသာရုပြပါ။

၁၀၅

၁၂။ “သဇ္ဇာသတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တ” မှစ၍
“ကမ္မသကာ” တိုင်အောင်၊ စကားစုတွင် မေတ္တာမျိုး
ကရာဏာပို့၊ မှုဒိတာပို့၊ ဥပဇ္ဈာတို့ စကားကို ခွဲခြားပြပါ။

၁၀၆

၁၃။ ဘယ်အမှုမှ ရှောင်ခြင်းကို သမ္မတတော်၊ ဘယ်အမှုမှ
ရှောင်ခြင်းကို သမ္မတကမ္မန္တ၊ ဘယ်အမှုမှ ရှောင်ခြင်းကို
သမ္မတအနိဝင်-ဟု ခေါ်သနည်း။

၁၀၇

၁၄။ သမာဒါန၊ သမ္မတ၊ သမုတ္တ၊ ၃ မျိုးကို ခွဲပြပါ။

၁၀၈

၁၅။ လုပ္ပါဒ် လုပ္ပါဒ်ပျယ်များ

၁၆။ မိတ်ဓောင်း မိတ်ဆိုး၊ ၂ မျိုးလုံးတွင် ပါဝင်နိုင်သော
စေတာသိကျေများကိုပြပါ။

၁၀၉

၁၇။ တွေ့ထိခြင်းသဏောက် ဖသု-ဟုဆိုရန် ကိုယ်ထိ
လက်ရောက် အထိမျိုးကို ဆိုလိုပါသလား။ ဘယ်လို
အထိမျိုး ပါနည်း။

၁၁၀

၁၈။ လူနှုန်း စသော ဗာရုံး ၃ မျိုး၊ သူမှ စသော
၁၀၃နာ ၂ မျိုးကို ရရှိက်ပြ၍ မည်သည့်အရှင်ကို
မည်သည့်အခါနက စံးသည်ကို ခွဲပြပါ။

၁၁၁

- ၄။ သညာ၏ မှတ်ပုဂ္ဂ 'သီသာအောင် ပြ၍
မှတ်ခြင်း၌ရသောအကျိုး ၂ မျိုးကိုလည်းပြပါ။ ၁၂၅
- ၅။ စွဲအော်ခြင်းသဘောကို စေတနာဟု၏ရာ၌
စွဲအောင်ပုဂ္ဂ ထင်ရှားအောင်ပြပါ။ ၁၂၆
- ၆။ ထိုစေတနာကို “က = အမှုသည်” တရားဟု
၏ထိုက်ကြောင်း ဥပမာနနှင့်ဘက် ပြပါ။ ၁၂၇
- ၇။ အဘယ်သဘောသည် “ကောဂူတာ” မည်သနည်း။
ထိုကောဂူတာ၏ အခြားနာမည် တစ်မျိုးကား အဘယ်
ပါနည်း။ ၁၂၈
- ၈။ သတ္တုတိတ္ထို “အသက်” ဟု၏ရဏ္ဏဘဏားကား
အဘယ်တရားပါနည်း၊ ထိုတရားအပြင် ခန္ဓာကိုယ်၌
“အသက်ကောင်” ဟု သီးခြားရှိသေးသလော်။ ၁၂၉
- ၉။ မနသိကာရ-ဟူသည် အဘယ်သဘောနည်း။
ထို မနသိကာရပြောင့် စိစိုးတို့၌ ဘာကို အမြဲရနိုင်ကြပါ
သနည်း။ ၁၃၀
- ၁၀။ ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်းကို “ဝိတက်” ဟု၏ရာ၌
မကောင်းဝိတက် ၃ ပါး၊ ကောင်းဝိတက် ၃ ပါးကို ခွဲ
ခြားပြပါ။ ၁၃၁
- ၁၁။ ဝိစာရ နှင့် အမိမောက္ခသဘောကို သီသာရုံ
မျှပြပါ။ ၁၃၂
- ၁၂။ တွေ့ကြိုလဲသော ကိစ္စုံ မကြောက်မရှုံး
နောက်မတွန်ဘဲ စွန်းစားခြင်း သဘောကို “ဝိရိယ” ဟု
ဤကျမ်းကဆိုပြီ။ ထိုဝိရိယပြောင့် “ကျန်းမာရုံ၊ စီးပွားရေး
တန်းမြင့်ပုံ၊ ပညာရေးတိုးတက်ပုံ”များကို တစ်ခုစီ

ရှင်းလင်းပြ၍ ဝိရိယူ ကောင်းကောင်းရှိနှုန်းည် မည်သည့်

အဖြစ်ကိုပင် ရှိနိုင်ပါသေးသနည်း။

၁၃၅

၁၃၆။ ပိတ္ထသဘာနှင့် သူခဲသဘာဘက် ကွဲပြားအောင်
ပြပါ။

၁၃၇

၁၄။ ဘုရားဖြစ်ချင်း ရဟန္တဖြစ်ချင်း ကုသိလ်လိုချင်း
ရှုချင်း ရှုနိုင်အောင်ပစ္စည်းလိုချင်မှ စသည်၌ ဘယ်
သဘောနည်း။ စည်းစီမံခဲ့စားချင့် ခဲ့စားရှိချင်မှ
စသည်၌ ဘယ်သဘောနှင့် ဘယ်သဘော တို့ ဂွဲဖော်၍
သတ်ချင်ဖြတ်ချင့်မှုစသည်းကယ်သဘောနှင့်ဘယ်သဘော
တို့ တွေ့နေသနည်း။

၁၄၀

၁၅။ ထိုပြုစွင်ဗျာ၊ လိုချင်မှုများ၏ ပြစ်ချင်ရုံ (ဆုတော်
နေရုံမျှဖြင့်)အကျိုးရမည်လော်၊ အကျိုးရအောင်ဘယ်
တရားပါစေရမည်နည်း။

၁၄၁

၁၆။ ယခုအခါ ဆိုင်ရာတွေ့နှုန်း အထက်တန်းတောက်စေ
သူတိသည် ဘုန်းနှင့် သမ္မတနှင့် ထက်ကြပ်ပါ၍ ဒီလ်သွား
တိုင်းကိုယ်ပါလျက် လိုဏာပြီးနိုင်သူများ မဟုတ်ကြလျှင်
ဘယ်တရားများကြောင့် အထက်တန်း ရောက်နေကြ
သနည်း။

၁၄၂

ပြုမအခိုး လျှေကျိုင်းဖွယ်

၁။ အဘယ်သဘောကို “စရိတ်” ဟု ခေါ်သနည်း။
ထိုစရိတ် ၆ ပါးကို ရောက်ပြပါ။

၁၄၃

- ၂။ မာဂနိုးသွေ့စရိတ်ရှိသူတို့၏ အစားအသောက်
 အသွေးအလာ အနေအထိုင် အပြောအဆိုများကိုဖော်ပြ၍၊ ၁၄၅
 ထိုသွေ့ ဦးတို့ ထူးခြားချက် ကိုလည်းပြပါ။ ၁၄၆
 ၃။ ဒေါသစရိတ်ရှိသွေ့နှင့် ပုံခိုစရိတ်ရှိသွေ့တို့၏ ဖြစ်ပုံ
 တူသော အရာ၊ ထူးခြားသော အရာများကိုပြပါ။ ၁၄၇
 ၄။ မောဟနှင့် ဝိတက်စရိတ်ရှိသွေ့တို့၏ ဖြစ်ပုံတူ
 သောအရာ၊ ထူးခြားသောအရာများကို ပြပါ။ ၁၄၈
 ၅။ ဓမ္မဘဝက မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ယခုဘဝ၌
 မည်သည့်စရိတ်ရှိသွေ့ ဖြစ်တတ်သနည်း။ ၁၄၉
 ၆။ မကောင်းဝါသနာဆိုလျှင် ဘာကိုခေါ်၍ ကောင်း
 ဝါသနာဆိုလျှင် ဘာကိုခေါ်သနည်း။ ၁၅၀
 ၇။ ထိုဝါသနာ၏ ဘဝအဆက်ဆက် လိုက်ပါပုံကို
 ပြပါ။ ၁၅၁

ဘင့်ပအစိုး လောကျွဲ့ဖွယ်များ

- ၁။ အဘယ်အမှုကို “ပုညကြိယဝဇ္ဈာ” ဟုခေါ်
 သနည်း။ ထို ၁၀ ပါးကို ရော့ကြပြပါ။ ၁၅၂
 ၂။ စေတနာဒါန၊ ဝတ္ထုဒါန ၂ ပျီးမွှဲပြ၍ နောင်
 အကျိုးပေးရာ၌ မည်သည့်ဒါနက အကျိုးပေးသည်ဟု
 ပြပါ။ ၁၅၃
 ၃။ အလူပစ္စည်းနှင့် အလူခံတို့က စေတနာထက်သန်
 အောင် ကူညီပုံပြပါ။ ၁၅၄
 ၄။ နည်းနည်းအရှုံးနှင့် များပြားကြီးကျယ်သော
 အလူတို့ အကျိုးပေးကွာခြားပုံကို ပြပါ။ ၁၅၅

- ၅။ အဓိုပေးရာ၌ မျိုးစွဲစိတ်ပုံနှင့် တူဟန်ကို ၁၇၂
ဉာဏ်စီသည့် ပြပါ။
- ၆။ အကျိုးမျိုးလုပ်ကို လိုတ်၍ အကျိုးပေးပုံကို ပြပါ။ ၁၇၃
၇။ သယိုကာဒါန ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလူရမည်နည်း။ ၁၇၄
၈။ သံသိကဗ္ဗား ပုဂ္ဂလီကာဒါန ၂ မျိုးတို့
အကျိုးပေးရာ၌ ဘာကြာင်ကွာရသည်ဟု ထင်ရှားအောင်
ပြပါ။ ၁၇၅
- ၉။ ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ ဆွမ်းကပ်စိတ်
ပြပြီးလျှင် ထိခိုးမှု မည်သူစားတိုက်ခြကြာင်း ပြပါ။ ၁၇၆
၁၀။ ရပ်များတော် စသည် မရှိရာ၌ ဘုရားရှင်ကို
ရည်စုံ၍ ပုန်းစီသည် ပူဇော်လျင် အကျိုးရနိုင်ကြာင်း
ဝွေးကို ပြပါ။ ၁၇၇
- ၁၁။ ဒါနမြို့ရာ၌ ပုံမွေတနား၊ မူးမွေတနား၊
အပေါ်စွေတနား ၃ မျိုးတို့ ဖြစ်ပုံကို ခွဲခြားပြပါ။ ၁၇၈
၁၂။ အဘယ်ကုသိုလ်သည် ခြိုဟိတ်ကုသိုလ်ဖြစ်၍
အဘယ်ကုသိုလ်က တိဟိတ်ကုသိုလ် ဖြစ်သနည်း။ ၁၇၉
၁၃။ ထိုကုသိုလ်များသည် ဘယ်လိုဖြစ်လျှင် ဥဇ္ဈာဒ်
ကုသိုလ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်လျှင် သုမကကုသိုလ်ဖြစ်သနည်း။ ၁၈၀
၁၄။ ဒါန၏ အယ်တ်၊ အလတ်၊ အမြတ် သုံးမျိုးကို
နည်းအမျိုးမျိုးအရ ခွဲခြားပြပါ။ ၁၈၁
၁၅။ ဒါန၏အကျိုးကို ဉာဏ်စီသည့် ပြောပြပါ။ ၁၈၂
၁၆။ “ဒါနက သံသရာရှုည်စေသည်” ဟု ပြောကြ
ရာ၌ ဘယ်လို ဒါနသည် သံသရာရှုည်စေ၍ ဘယ်လို
ဒါနသည် သံသရာကို တို့ပေါ်သနည်း။ ၁၈၃

- ၁၇၈ ဘရာဝင်နိသိတ် ကုသိုလ်-ဝိဝင်နိသိတ် ကုသိုလ်
 ၂၆။ မျိုးကို ခွဲပြပါ။ ၁၇၉
 ၁၈။ ဒါနကြောင့် အခြားပါရမီများ ပြည့်လွယ်ပုံကို
 ဖြုတ်။ ၁၇၁၃
 ၁၉။ ဒါနကို ပစ်ပတ်လျှင် ဖြစ်ဖွယ်အပြစ်များကို
 ပြတ်။ ၁၇၉
 ၂၀။ “ဒါနထက် သိလက မြတ်သည်” ဟု
 ဆိုကြရန် မြတ်ထိက်သောအကြောင်းကို ပါတာတိမိတ်
 စိရတ်သိလ်-တန်ခြုံပြင် နှင့်ယဉ်ပြပါ။ ၁၈၁
 ၂၁။ ပါတာတိပိတ် ဝိရတ်သိလမှ စ၍ ၅ ပါး
 သိလကြောင့် သူတော်ဝါတွေ ချမ်းသာခွင့်ရပုံကို သိက္ခာပုဒ်
 တော်ပါးစီ ခွဲပြပါ။ ၁၈၃
 ၂၂။ ဘာဝနာဟူသည် အဘယ်အလုပ်မျိုးနည်း။ ၁၈၅
 ၂၃။ သာမန်ရုတ္တိ၏ဒါနနှင့် အလောင်းနော်၏ဒါန
 ၀၍ မိတ်စွားခြင်း ကျော်မှုပုံကို ထေသွှေ့ရာမင်း၏
 ဒါနဖြင့် ထင်ရှားအောင်ပြပါ။ ၁၈၇
 ၂၄။ အပစာယာနဟူသည် အဘယ် ကုသိုလ်မျိုးနည်း။ ၁၈၉
 ၂၅။ ထော်ဝစ် ဟူသည် အဘယ်ကုသိုလ်မျိုးနည်း။ ၁၉၄
 ၂၆။ ပတ္တိဒါန ဟူသည် အဘယ်ကုသိုလ်မျိုးနည်း။ ၁၉၅
 ၂၇။ ပတ္တာနမောဒန်- ဟူသည် အဘယ်ကုသိုလ်မျိုး
 နည်း။ ၁၉၆
 ၂၈။ ပတ္တာနမောဒန်- ကုသိုလ်ကြောင့် အဘယ်လုပ်
 မှာ ဒိုင်ခွဲမှုအကျိုးရနိုင်ကြသနည်း။ ၁၉၇
 ၂၉။ တရားနာရာ၌ ရနိုင်သော အကျိုး ၅ ပါးကဲ့ပြပါ။ ၁၉၈

၃၀။ လာသ်ကိုမျှော်၍ တရားဟောရာ၌ ဘာနှင့်
တူသနည်း။

၂၀၁

၃၁။ အသံလုပ်၍ တရားဟောရာ၌ အပြစ် ၅ ပါးကို
ပြပါ။

၂၀၂

၃၂။ တရားနည်းလမ်းကျသော စာကို ဖတ်ပြခြင်း၊
ဆုံးမဲ စကားပြောခြင်းများလည်း မမွှေးသနာကုသိုလ်
မဖြစ် ပါလေား။

၂၀၃

၃၃။ အဘယ်ကုသိုလ်ကို ဒီဇိုင်ကမ္မာ-ဟူခေါ်သနည်း။
ဤဒီဇိုင်ကမ္မာနှင့် သမ္မတဒီဇိုင်-ကမ္မာသကတ္ထာဏ်တို့
မြားနားကြသောသလော်။

၂၀၄

၃၄။ သမ္မတဒီဇိုင် အယူရှိတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်မည်
လား။ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်အောင် ဘာကို ဆိုရသေးသုနည်း။

၂၀၅

၃၅။ ပုညောင်ယောက္ခာ ၁၀ ပါးကို ၄၀ ဖြစ်အောင်
မြှောက်ပြပါ။

၂၀၆

သမ္မတအခန်း အဲကျွန်ုပ်ဖျယ်များ

၁။ ပါဇိုင်လို့ ကမ္မာ မြန်မာလို့ ကဲ့ တစ်နည်းဆင့်၍
အမိုးယ်ပြန်လျှင် ကိုယ်မှာ နှုတ်မှာ စိတ်မှာ ဟုဆိုလို
ကြောင်း နားလည်လျှင် ထိုက်ဖြစ်အောင် လုံးဆော်သော
တရားကား အဘယ်တရားနည်း။

၂၀၇

၂။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်များဖြစ်ပြီးနောက် (“သမ္မာ
သရီရာ အနိစ္စ” အရ မမြှော် ပျက်သွားသောအခါ)
တစ်စုံတစ်ရာ မကျွန်ုပ်ပါသလော်။

၂၀၈

၃။ ထိကျိန်ရစ်သော အရာသည် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ်
မည်ကဲသို့ လိုက်ပါတည်ရှိသနည်း။

၂၁၂

၄။ ကဲ-ပြုသွေ့ နောက်နောက်ဘဝဝယ် ကဲအကျိုး
တိုက်ရှိကိုရပုံကို ပြပါ။

၂၁၃

၅။ ကုသိုလ် ကဲတူအကျိုးပေးပုံကို တတ်ဝတ္ထုများနှင့်
တကွ ထင်ရှားပြပါ။

၂၁၄

၆။ အကုသိုလ် ကဲတူအကျိုးပေးပုံကိုလည်း တတ်
ဝတ္ထုနှင့်တကွ ထင်ရှားပြပါ။

၂၁၅

၇။ တစ်ယောက်ကုသိုလ်၏ အကျိုးအာနိသင်ကို
ပပ်ဆိုင်သွေ့များ ရတတ်ပုံကို ဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြပါ။

၂၁၆

၈။ အကုသိုလ်၏အကျိုးများကိုလည်း နီးစပ်သုတေသနား
အဖျားခတ်တတ်ပုံကို ဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြပါ။

၂၁၇

၉။ အကုသိုလ်ကဲသည် ကဲပြုသွေ့ကို တိုက်ရှိကိုနှစ်စက်
ခွင့်မရလျှင် နီးစပ်သုတေသနား ဒဏ်ခံရတတ်ပုံကို ပြပါ။

၂၁၈

၁၀။ ကဲချင်းတူလျက် ကဲပြုသွေ့၏ မျက်နှာလိုက်၍
အကျိုးပေး မတွေတတ်ပုံကို ပြပါ။

၂၁၉

၁၁။ သမ္မတ္ထိ င့်ပါး၊ ဂိပ္ပ္တိ င့်ပါးကို ပါးမြန်မာ
၂ မျိုးလုံး ပြပါ။

၂၂၀

၁၂။ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်က ၂ မျိုးတွင် သမ္မတ္ထိ
ဆိုက်နေသောအခါ အဘယ်က အကျိုးပေးခွင့်သာ၍
ဂိပ္ပ္တိဆိုက်သောအခါ အဘယ်က အကျိုးပေးခွင့် သာပါ
သနည်း။

၂၂၁

၁၃။ ပိယောကသမ္မတ္ထိဖြင့် အကုသိုလ်က အကျိုးမပေး
နိုင်အောင် တားနိုင်ပုံကိုပြပါ။

၂၂၂

၁၄။ ပယောကသမ္မတ္ထိကြောင့် စီးပွားရေးတန်းမြင့်ပုံကို
ပြပါ။

J19

၁၅။ ပယောကသမ္မတ္ထိကြောင့် ကျော်းမာဖုန်းပြပါ။

J20

၁၆။ ပယောကသမ္မတ္ထိ အချိုးချိုးကိုပြပါ။

J21

၁၇။ ဝိပတ္ထိဆိုင်နေလျှင် ပြင်၍ မရပြီလော့ ရနိုင်သူ၏
ပြင်နည်းကို ပြပါ။

J22

၁၈။ “သမ္မတ္ထိ-ဝိပတ္ထိဆိုင်နေပုံအလိုက် ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ကဲတို့ အကျိုးပေးခွင့်သာကြသည်” ဟု မယူဆ
မျှ၍ (မည်သည့် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကိုမဆို) ကဲမိမဲသလို
ဖြစ်ကြရသည်။ မည်သည့်အချိန်မှာ မည်သည့်အကျိုးကို
ရလိမ့်မည်ဟု ရေးမဆွေကပင် ကဲက စီမံပြီး ပြစ်သည်ဟု
အယူသည်းသုတို့မှာ အဘယ် မိစ္ဆာအယူသို့ သက်ဝင်
နေသနည်း။

J23

၁၉။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကဲတို့ ကဲတုအကျိုးပါ့ပုံကို
ပြပါ။

J24

၂၀။ ဒါနပြုစဉ်က အပရ စေတနာ ချို့တဲ့၍
စည်းစိမ့် မခံစားချင်ဘဲ ဖြစ်ရပုံကို ဝွေါနင့်တက္ကပြပါ။

J25

အငွေအစ်း လေ့ကျင့်ဖွယ်များ

၁။ သေခြင်း အကြောင်း ၄ ပါးကို ပြပါ။

J26

၂။ အသက်တမ်းကုန်၍ သေရပုံကို ပြပါ။

J27

၃။ ကံ့ခြေးကုန်၍ သေရပုံကို ပြပါ။

J28

၄။ အသက်တမ်း၊ ကံ့ခြေး ၂ မျိုးလုံး ကုန်ခြင်းကြောင့်
သေရပုံကို ပြပါ။

J29

၅။ ဥပဇ္ဈာဒကကံ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုကံ ကြောင့် သေရပုံကိုပြပါ။	J6J
၆။ သေချိန်မကျေဘာ သေရသူတွေ ပါများပုံကိုပြပါ။	J66
၇။ စတေခါနီး အရေးကြီးပုံ ပြပါ။	J6၆
၈။ စတေခါနီး ထင်လာတတ်သော အာရုံ ၃ မျိုးကို ပြပါ။	J6၆
၉။ ကံအာရုံ ထင်လာပုံကို ပြပါ။	J6၇
၁၀။ ကမ္မနိမိတ် အာရုံထင်လာပုံကို ပြပါ။	J6၇
၁၁။ ဂတိနိမိတ် အာရုံထင်လာပုံကို ပြပါ။	J6၈
၁၂။ ဂတိကောင်းမည်-မကောင်းမည်ကို ဘယ်လို အခြားအနှစ် ကြည့်၍ မှန်းဆနိုင်သနည်း။	J6၈
၁၃။ စတေခါနီး၌ ပြပိုင် ပေးသင့်ပုံကိုပြပါ။	J6၉
၁၄။ စတေစိတ်ကျြော်ဖြောက် ဘယ်လောက်ကြာမှ ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓာစိတ် ဖြစ်သနည်း။	J6၉
၁၅။ စတိပဋိသန္ဓာနှင့် စပ်၍ မိဇ္ဇာ အယူ J မျိုး ဖြစ်တတ်ပုံ၊ သမ္မာအယူဖြစ်ပုံကို ပြပါ။	J6၂

နဝမအခန်း လဲကျင့်ဖွယ်များ

၁။ အဘယ်ကို “ပဋိသန္ဓာ” ဟုခေါ်သနည်း။ ထိုပဋိသန္ဓာဟူသောစကား၌ အမိမျာယ် ဘယ်လိုရ ^၁ သနည်း။	J6၂
၂။ ဘယ်လိုပဋိသန္ဓာကို “ဥပပတ်ပဋိသန္ဓာ” ဟု ခေါ်သနည်း။ ထိုဥပပတ်ပဋိသန္ဓာ နေသူများကား အ ဘယ်သူများနည်း။	J6၆

- ၃။ ဘယ်လိပိဋ္ဌသန္တကို “သမေဒဇ” ဟုခေါ်သနည်း
ထိပိဋ္ဌသန္တနှင့်သူများကား အဘယ်သူများနည်း။ ၂၅၆
- ၄။ ဘယ်လိပိဋ္ဌသန္တကို “အဏ္ဍအ” ပဋိသန္တ
ဟုခေါ်သနည်း။ ထိပိဋ္ဌသန္တနှင့်သူများကိုပြပါ။ ၂၅၇
- ၅။ ဘယ်လိပိဋ္ဌသန္တကို “စလာဗုဒ္ဓ” ပဋိသန္တ
ဟုခေါ်သနည်း။ ထိပိဋ္ဌသန္တနှင့်သူများကို ပြပါ။ ၂၅၈
- ၆။ လောမှုပေါ်သန္တနှင့်ခြင်း၏ အကြောင်း ဘုရား
ကိုပြပါ။ ၂၅၉
- ၇။ အဘယ်ကို “ကလလရောက်ည်” ဟုခေါ်သနည်း
ထိကလလရောက်ည်၏ ပမာဏကို ပြပါ။ ၂၅၁
- ၈။ ထိ ကလလရောက်ည်သည် ကံကြောင့်ဖြစ်ရှိနေ့နှင့်
သွေ့င် ဘာကြောင့် သားသမီးများ မိဘနှင့်တုတတ်သနည်း။ ၂၅၂
- ၉။ ခုခွဲတိအဟိတ်စသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုးကို ပြ၍
သုတေသနအဟိတ် လူနှင့် နတ်များကို ဖော်ပြပါ။ ၂၅၀
- ၁၀။ အဘယ်ကုသိုလ်ကံကြောင့် ခြီးပိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်
ရသနည်း။ ထိ သဂ္ဂတ်အဟိတ်နှင့် ခြီးပိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့
ဘာကြောင့် ရှာနိုင် မရှုံး မရှုံး မရရထိက်သနည်း။ ၂၅၂
- ၁၁။ အဘယ်ကုသိုလ်ကံကြောင့် တိပိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရ
သနည်း။ ယခုကာလ တိပိတ်ပုဂ္ဂိုလ် နည်းပါသလား။
မနည်းလျှော့ ဘာကြောင့်ရှာနိုင်မရကြသနည်း။ ၂၅၂
- ၁၂။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၈ ယောက်ကို ရေတွက်ဖြစ်။ ၂၅၃

၁၃။ သတ္တုပါတိသည် အမိဝမ်း၌ အောင်းစဉ်ကစ၍
တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ဆင်းရဲချမ်းသာကဲ့ခြင်း၊
အဆင်းလှ မလုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကား အဘယ်ပါ
နည်း။

၂၆၃

အသမအဓန်း ဓလုကျင့်ဖွယ်များ

၁၁။ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားစကို “ရပ်”
ဟုခေါ်ရနှင့် ထိရှုပ်တရားတို့၏ ဖောက်ပြန်ပုံကိုပြပါ။

၂၆၄

၂။ အရေးတွေ့း သိသင့်သော ရပ် ၁၉ ပါးကို
ရေတွက်ပြပါ။

၂၆၅

၃။ ပထဝီ၊ အာဖေါ်၊ တေဇာ၊ ဝါယောတို့၏
သဏာကိုပြပါ။

၂၆၆

၄။ တေဇာကို ဘာဟူခေါ်သနည်း။ ထိတေဇာ ၂
မျိုးကိုပြပါ။

၂၆၇

၅။ ပါးစက်ဝမ်းမီးဟူသည် ဘယ်တတ်ပါနည်း။

၂၆၈

၆။ ဝါယောဓာတ် ၆ မျိုးကိုပြပါ။

၂၆၉

၇။ ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် အဘယ်လောတ် မလျှောက်နိုင်
မည့်စိုး၍ “ဤရှည်စွာလျှော်း၍ မထိုင်ရ၊ လမ်းများများ
လျှောက်ပေးရမည်”ဟု တိုက်တွန်းကြသနည်း။

၂၇၁

၈။ ခန္ဓာကိုယ်၌ အမာခံနှင့် အမွမ်းတင်ရပ်များကို
ခွဲခြားပြပါ။

၂၇၂

၉။ ပသာဒရပ် ၅ ပါးကို ရေတွက်၍ ထိပသာဒတို့၏
တည်ရာအရပ်ကိုလည်းပြပါ။

၂၇၃

- ၁၀။ အာရုံ ၅ ပါးကို ရေတွက်ပြ၍ ထိအာရုံများကို
ဖမ်းနိုင်သော စသာဒ ၅ ရပ်နှင့် တွဲစပ်၍ပြပါ။ ၂၇၄
- ၁၁။ အဘယ်တရားကို ကာမဂ္ဂ၏ ၅ ပါးဟုခေါ်
သနည်း။ ၂၇၅
- ၁၂။ မိန့်မ ယောကျိုး ကဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းရင်း
ပြစ်သော ရပ်များကူး ဘယ်ရပ်များနည်း။ ထိရပ်များသည်
ခွဲ့ကိုယ်ဝယ် အဘယ်အရှင်တို့၌ တည်ရှိကြသနည်း။ ၂၇၆
- ၁၃။ များစွာသောစီတိတို့၏ တည်ရှာရပ်တား ဘယ်
ရပ်နည်း။ ထိရပ်သည် အဘယ်အရှင်၌ တည်ရှိသနည်း။ ၂၇၇
- ၁၄။ ရပ်တို့မှာ အသက်ရှိသလား။ ရှိလျှင် အဘယ်
တရားနည်း။ ၂၇၈
- ၁၅။ ဉာဏ်သည် အဘယ်ရပ်နည်း။ ၂၇၉
- ၁၆။ အာကာသဓာတ်ဟုသည် အဘယ်နည်း။ ၂၇၉
- ၁၇။ အဘယ်ကို “ကလာပ်” ဟုခေါ်သနည်း။
ရပ်တို့သည် တစ်ခုစီခွဲ၍ ဖြစ်ရှိရှိကြသလား။ ၂၈၀
- ၁၈။ အဗြိုဟ်ပြု ဖြစ်ရသော ရှင် ၈ ပါးကိုပြ၍ အမြဲ
ရေ၊ လေ၊ ဇန်နဝါရီ စသည်၌ မည်သည့်ရပ်များ
စုံဆောင်ရွက်ပြပါ။ ၂၈၁
- ၁၉။ ဤရပ်ခွဲ့ကြီးကို ကဲက စီမံပုံ၊ စီတိက
စီမံပုံဥပ္ပါယာစီမံပုံ၊ အာဟာရက စီမံပုံကိုလည်း အသီးသီး
ခွဲ့ခြားပြပါ။ ၂၈၂
- အောဒသာမ္မအနီး လုံကျော်ဖွယ်များ
၁၁။ အော်ဘုံ ဘယ်မှာရှိသလား ဘာကြောင့်ဖြစ်သလေး ၂၈၃

၂။	ငန်္တော်ရှစ်ထပ်ကို ရွှေတွေက်ပြပါ။	၂၇၅
၃။	ဘယ်သူ့ကို "ယမမင်း" ဟုခေါ်သနည်း။	
ထိုယမမင်းသည် ဘယ်လို့သော်ဖြင့် ငရဲရောက်လာသူ များကို စစ်ဆေးသနည်း။ ငရဲရောက်လာသူတိုင်း အစစ် ဆေးခံရသူလား။	၂၈၆	
၄။	ဘယ်သူများကို ငရဲထိန်းဟုခေါ်သနည်း။ ထို ငရဲထိန်းတို့ ဘယ်ကိစ္စများကို ရွှေက်ဆောင်ကြရသနည်း။	၂၈၆
၅။	ငန်္တော်ရှစ်ထပ်၌ ဒုက္ခ၊ ရုပ်ကို အသီးသီးခွဲခြားပြပါ။	၂၈၈
၆။	ငန်္တော်ရှစ်ထပ်အပြင် အခြားငရဲများရှိသေးသလား။	
ငရဲရွှေကို ကုန်ဆောင်ပြနိုင်မည်လား။	၂၉၆	
၇။	ကမ္မာကြီးပျက်ပုံကို ပြပါ။	၂၉၇
၈။	ကမ္မာတည်ပုံကို ပြပါ။	၂၀၀
၉။	လောက္ခ၊ ရိုက်ငရဲသည် ဘယ်မှာတည်နေသနည်း။	၂၀၁
၁၀။	မြင်းမြန်တောင်၊ ကျွန်းကြီး၊ င ကျွန်း၊ နတ်ပြည့်၊ ပြဟ္မာပြည့်များ၏ တည်နေရာအရပ်ကို ပြပါ။	၂၀၁
၁၁။	ကမ္မာဦးက ဖြဟ္မာကြီးများကိုယ်တိုင် လူပြည့် ဆင်းကာ လူဖြစ်ကြသလား။ ဘယ်လိုနည်းဖြင့် လူဖြစ် လာကြသနည်း။	၂၀၃
၁၂။	ကမ္မာဦးက လူများ အစားအစာကို ပထမ စားပုံ၊ လ နေ နက္ခတ်တို့ ပေါ်ပေါက်လာပုံကို ပြပါ။	၂၀၃
၁၃။	ယောက်ဗျားမိန်းမ ကဲပြားလာပုံကိုပြပါ။	၂၀၅
၁၄။	ကမ္မာဦးလုတို့ ဘာကြောင့် အိမ်ဆောက်၍ နေကြသနည်း။ မင်္ဂလာဆောင် ခဲပေါက်ကိစ္စ ဘယ်ကစ ၍ ဖြစ်ခဲသနည်း။	၂၀၆

- ၁၅။ နတ်ဘုန်တ်နန်းတို့ ခမ်းမားပုံကို ပြပါ။ ၃၀၆
- ၁၆။ နတ်သမီးများ၏ လူသမီးထက်ထူးခြားပုံကို
ပြပါ။ ၃၀၇
- ၁၇။ တရုပ်နတ်မှာ တစ်ဖက် ၅၀၀ အခြေအရံရှိဖိုကို
မဆိုထားဘို့ မိမ္ဒန်ကိုမျှ ကိုယ်ပိုင်နှုတ်ဖြည့်လား။ ၃၀၈
- ၁၈။ နတ်သမီး နတ်သားအချို့တို့ လူပျိုး အသို့
လူညွှန်သေးသလား။ ၃၀၉
- ၁၉။ နတ်ပြည်၌ အနာဂတ်နှင့် ရဟန်ဘို့ ဘာကြောင့်
မနေနိုင်သနည်း။ မနေနိုင်လျှင် ဘယ်သွားကြသနည်း။ ၃၁၀
- ၂၀။ နတ်ပြည်၌ ကမ္မာာန်းအားထုတ်ဖို့ကို မဆိုထားဘို့
ဥပုသံမကျိုးခြေအောင် စောင့်ဖို့လွယ်ကူရဲ့လား။ ၃၁၁
- ၂၁။ ပါရမြို့ပြည်လိုသော အလောင်းတော်တို့သည်
နတ်ပြည်မှာ ဘာကြောင့် ကြာရည်စွာ မနေလိုက်သနည်း။ ၃၁၂
- ၂၂။ နတ်ပြည်၌ သူတော်ကောင်းစိတ်ဓသတ် နိုင်မြှောင်း
အောင် အျော်လင့်ပွယ်အချက်ကလေးများ နှုန်းလျှင်ပြပါ။ ၃၁၃
- ၂၃။ မြုပ်ဟျာများ၏ နေထိုင်ပုံကို ပြပါ။ ၃၁၄
- ၂၄။ အသည်သတ်အရှုပ်ဆိုတာ ဘယ်လို့မြုပ်ဟျာများပါနည်း။ ၃၁၅
- ၂၅။ မြုပ်မြုပ်၌ တဝင်းဝင်း၊ ဝက်စားကျင်း တရှုတ်
ရှုတ် ဖြစ်ပုံကိုပြပါ။ ၃၁၆
- ၂၆။ နိုဗ္ဗာန်အကြောင်း ၃၁၇
- ၂၇။ နသာတာပန်ဖြစ်ပို့ခက်သလား။ ၃၁၈
- ၂၈။ နိုဗ္ဗာန်-ဗရိုက္ခာန် ၃၁၉
- ၂၉။ နိုဗ္ဗာန်၏ ရုဏ်တော်တရုပ်
၃၁၁
- ၃၀။ ကျော်မြှုံးနိုင်း ၃၁၂

ကျမ်းစာရွှေနည်းနိသာရည်း

၁။ မိမိနှင့် သင့်တော်သော ကျမ်းစာကိုရလျှင် နှေ့စည်မှုနှင့်
ကြည့်ရကာ နိဒါန်းမှစ၍ နိဂုံးတိုင်အောင် ကြည့်ရသင့်ပါသည်။
[နိဒါန်း၌ ကျမ်းစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ ပါရှိတတ်၍ နိဂုံး၌ ကျမ်း
စာရာ၏အကြောင်း အထွေထွေဖွံ့ဖြိုးပြစ်စေ၊ အရေးကြီးသော အကြောင်း
အရာဖြစ်စေ ပါရှိတတ်သည်။]

၂။ ထိကျမ်းစာ၌ ကြည့်ရရင်းပင် မိမိ နှစ်သက်ဖွယ် အချက်များကို
သို့မဟုတ် မိမိ သဘောအားဖြင့် မသင့် တုမ္မတထင်ရသော အချက်
များကို သို့မဟုတ် မိမိချည်း မဆုံးဖြတ်နိုင်၍ ပညာရှိအထူး မေးဖွယ်
အချက်များကို အောက်ခြေက မင်သား၍သော်လည်း ထားပါ။
သို့မဟုတ် မျက်နှာနှပါတ်ကိုသော်လည်း မှတ်သားပါ။

၃။ အားလပ်ခွင့်ရသောအခါ ထိမှတ်သားထားသော အချက်များကို
သဘောကျဖြစ်လျှင် ထပ်ကာထပ်ကာ ကြည့် သို့မဟုတ် ကျက်ထားပါ။
သဘောမကျလျှင် ပညာရှိနှင့်တွေ့က မေးမြန်းပါ။

ဤကဲ့သို့လေ့လာကြမာသာ မိမိမှာ အကြားအမြင် ဗဟိုသတ္တိုးများ
သူဖြစ်၍ အရာရာ စဉ်းစားနှင့်ချိန် လေ့ရှိကာ ကျမ်းစာကြည့်ရရ
ကျိုးနှပ်ပါလိမ့်မည်။

ဟိတေသာပဒေသာ။ ။ အကြင်သူမှာ မိမိကိုယ်ပိုင် ညာၣ်မရှိ။
ထိသူမှာ ကျမ်းစာသည် အသုံးမဝင်၊ မျက်စီ မမြင်သူမှာ အဖိုးထိက်
အဖိုးတန် ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးကို ဘယ်လို့ အသုံးချမည်နည်း။

ပထမအစိုး

နေ့တဲ့ ဘက်တော့ အရှေ့သော သမ္မတသူများ

ပထမအစိုး

(၅၂၁အစိုး၏ ပရမတ်အကြောင်း မိတ်အကြောင်း ပါးမှာ။)

ပရမတ္တတရား င့် ပါး

ပရမတ္တဆိုသည့်မှာ ပါ့ခိုကားတည်း၊ မြန်ဟန် "မြတ်သော အနက်သော" ဟနိုလိုသည်။ "မြတ်" ဆိုသည်မှာလည်း "မွန်မြတ်" မြင့်မြတ်-ကောင်းမြတ်" ဆိုသော အမြတ် အမြတ်၊ ပင်ကိုသေားအတိုင်း မဆောက်ပြန် မဖြောင်းလော် မြတ်မြတ် မတ်သော အမြတ်တည်း၊ (ပရမ= မြတ်သော + အတွေ့ အနက် သေား၊ ပရမတ္တ = မြတ်သော အနက်သော) ၅၂၁ပရမတ္တတရားကို "ပရမတ်" ဟလည်း ပေါ်၏) ထိုပရမတ္တတရားကို- မိတ် အောင်သိက်၊ ရုပ်၊ နို့သာန် အားပြင် င့် ပါးရှိသည်။
မဆောက်ပြန်ပါး

အောင်သိက်တရားတို့၏ လောဘ ဒေါသများ ပါ့ရှိ၏၊ လောဘသည် လိုချင်ပြင်းသော့၊ ဒေါသကား က်တန်ပြင်း သေားပေါ်တည်း၊ လောဘသည် ပညာရှိသုတေသနတောင်း၏ သန္တာန် မှာ ဖြစ်ပြစ်၊ သုယုတ်မှာ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပြစ်၊ ခွေးသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပြစ် လိုချင်သော သေားမှ ဖောက်ပြန်ပြင်း၊ ပြောင်းလဲပြင်း မရှိ ရွှေ့၊ ထိုအတွေ့ ဒေါသ၏ က်တန်ပြင်း သေားလည်း ပည်သူ သန္တာန်မှာဖြစ်ပြစ်၊ မဆောက်ပြန် မဖြောင်းလော်၊ အမြတ်သော ပရမတ္တတရားတို့ မျှောင်းလဲကြပါကိုလည်း ၅၂၁ပရမတ္တတရားကိုလည်း သိပါ။

၅၂၁သို့လျှင် ပရမတ်သေားတို့သည် မျှောက်ပြန်ပြင်းလဲ ကျေးမှုပ်လိုက်သမြဲ့ပြင်း မရှိဘဲ မျှော်းအတိုင်း ထင်ရှုမှုပြန်သော ကြောင်း မီမံ သုတေသနပါးတို့၏ မိတ်နေခိုတ်ထားကို အနုတ်အနုတ်၏

သီနိုင်ဖို့ရာ ယခုည်ပြုမည့် ပရမတ်သဘောများကို ကြီးကြီးအားစား
လေ့လာသင့်ကြပါသည်။

(ဆောင်) ၁။ သဘောအမှန်၊ မဖောက်ပြန်သဖြင့်၊ မှန်ကန်
တည်မတ်၊ ဂတ်အမြတ်၊ ပရမထဲခေါ်။
၂။ စိတ်စေတသိက်၊ ရပ်နိုဗ္ဗာန်အား၊ ခွံ့၍ထား၊
လေးပါးပြားဘို့သော်။

စိတ်အကြောင်း

အာရုံးကို သီတာတ်သော သဘောသည် စိတ်
ငါတို့သည် ဟိုဟာသိ သည်ဟာသိနှင့် အချိန်ရှိသမျှ
အာရုံးတွေကို သိနေကြသည်။ ထိုသို့ အာရုံးတွေကို သီတာတ်သော
သဘောကို “စိတ်” ဟုခေါ်သည်။ “သိ” ဆိုသော်လည်း
ဉာဏ်ဖြင့်သိသော အသိမဟုတ်၊ အာရုံးကို ရအောင် ယူနိုင်ခြင်းကိုပင်
“အသိ” ဟုခေါ်သည်။

အာရုံး ၆ ပါး၊ အသိ ၆ မျိုး

၁။ အဆင်း အရောင်ဟူသမျှ	= ရုပါရု
၂။ အသံဟူသမျှ	= သွှေ့ရု
၃။ အနှံဟူသမျှ	= ဂန္ဗာရု
၄။ အရှားဟူသမျှ	= ရှာသရု
၅။ အတွေ့ ဟူသမျှ	= ဖော်မှုသရု
၆။ ကြွင်းသော သီဖွယ်ဟူသမျှ	= ဓမ္မာရု

ရုပါရုကို မြင်သောအခါး၊ မြင်သိုံး သိသောစိတ် ဖြစ်၏။
သွှေ့ရုကို ကြားသောအခါး၊ ကြားသိုံး သိသောစိတ်၊ ဂန္ဗာရုကို
နှံသော ဓမ္မာရုသောအခါး နှံသိုံး ဓမ္မာရုကို သိသောစိတ်၊ ရှာသရုကို

ပထမအခိုး

အရသာခံသောအခါး၊ အရသာသီး- သီးသောစိတ်၊ တန်ခိုင်နှက့
တွေ့ထိရသောအခါး၊ အတွေ့အထိ သီး သီးသောစိတ်၊ သီးသော
ငါးပါးနှင့်တက္က ကြွင်းသောအကြောင်းအရာတွေ့ပို့သောအခါး
ဆိုင်ရာကို သီးသောစိတ်များ ပြစ်ကြလေသည်။ ကြော်မျှ သီးသောအခါး
ရအောင်ယုနိုင်ခြင်းသည် စိတ်၏ သီးမြှင့်ပင်တည်း။

မိတ်၏အမြင်းအရာ

မိတ်သည် အစေးသီးလည်း သွားနိုင်၏၊ တာမိတ်အထူးသာ
လျှပ်လည်လေ့ရှိ၏၊ ဆွဲတို့၏ အထူးပြုပြလည်လို့၊ ဘာဂါယ်ဝယ်
ဟဒယ လိုက်ရှုံး အရားအားပြု ပြစ်လေ့ရှိ၏ဟု အစွမ်ပြုမြှင့်အသိသူ
ဟောတော်မှသည်။ ထို့ပို့ ဟောတော်မှသည်အတိုင်း မိတ်၏
အမြင်းအရာကို ထင်ရှားအောင် ပြပါရီးမည်။

အစေးလည်းသွား

မိတ်သည် မြှုပ်ဖို့ သွောက်သွားနိုင်သက္ကသီး အထူးဟု
ရောက်အောင် သွားနိုင်သည် မဟုတ်။ သီးသော အလျှောမ်းသောအခါး
တို့ လုပ်း၍ အာရုံပြနိုင်ရကား အစေးရောက်အောင် သွားသက္ကသီး
ထင်ရေးသည်။ ဥပမာ- မွှေးလေးမှစ၍၍ ရန်ကုန်၍၍ အာရုံချုပ်၍
အာရုံပြုရှုံး မိတ်သည် ရန်ကုန်သီး ရောက်သွားသည့်ဟန်။
ဖွဲ့စွဲးမှာ ပြစ်လျှက်ပင် ရန်ကုန်သီး လုပ်း၍၍ အာရုံပြနိုင်သည်။
ထို့သို့ အစေးအာရုံကို ယုနိုင်သည့်အတွက် “အစေးလည်းသွား” ဟု
ဆိုကြသည်။

တစ်ပါးအထူးသာ

မိတ်သည် အလွန်အဖြစ်အပျက် မြန်၏၊ လက်ဖျမ် တစ်ချက်
တိုးတိုး အချို့မှုပ်တိုး မိတ်လောင်း ကုဋ္ဌတစ်အိန္ဒာက် အုပ်အ^၁
ဆက်၍၍ ပြစ်ပျော်နိုင်၏။ ထို့မှုလောက် အပြစ်အပျက် ပြန့်သည့်အနေ

စိတ် ၂ မျိုး ၃ ရှိုး တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်၍ အာရုံ ၂ ခု ၃ ခုကို
တစ်ခါတည်း ယူနိုင်သည်ဟု ထင်ရလေသည်။ စင်စစ်မှာ ၂ စိတ်
၃ စိတ် ပြိုင်၍ ဖြစ်ရှိုးမရှိုး တစ်စိတ်ပြီးမှ တစ်စိတ် ဖြစ်၍
အာရုံတစ်ခုကို ယူပြီးမှ တဗြားအာရုံစားခုကို ဆက်၍ ယူရသည်။

မျှော်းပို့သာ ပြယ်လှယ်ထားသော ဒဲမွေ့ရာ
သိမှတ်ပို့လျက် ရှိုးလှည်းရင်း ကျ၍ သီခိုင်သုတေသန၊ သောင်
ရှား၍ အဆင်း၊ အသား၊ အနှစ်၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အာရုံ ၅ မျိုးလုံးပင်
အနီးအပါးတွင်ရှိုး၏။ ထိုအခါ စိန်သည် ထိုအာရုံ ၅ မျိုးလုံးကို
တစ်ပြိုင်နက်မသိ။ မိမိအနှစ်သက်ခုံး အာရုံတစ်ခုခုကို စိတ်တစ်မျိုး
ပြင် မျှော်းစွာ သိပြီးမှ အဗြားအဗြားသော အာရုံများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု
ဆက်၍ဆက်၍ သိသည်။

ဤသို့လျင် စိတ်သည် ၂ ပါး၊ ၃ ပါး (အများအပြား) ပြိုင်၍
ဖြစ်ရှိုးမရှိုး တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်ရှိုးရှိုးသောကြောင့် “တစ်ပါးတည်း
လည်” ဟု ဆိုရပေသည်။

ဆက်ဦးအဲ- “လည်” ဆိုသော်လည်း အဝေးချို့ ထုညွှေ့လည်း
သည့်ဟုတ်။ အဝေးအာရုံကို ယူနိုင်သောကြောင့် “လည်= လည်
လည်” ဟု ဆိုရပေသည်။ အာရုံ တစ်ခုကို စိတ်က ယူရှားလည်း
ထိုအာရုံကို စိတ်တစ်စိတ်တည်းက အပြီးအစီးသိအောင် မယူနိုင်။
အာရုံတစ်ခုကို သိထိုက်သမျှ သိအောင် စိတ်ပေါင်း အတော်များစွာ
ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ရသည်။ ထိုသို့ ဆက်၍ဆက်၍ အတော်များစွာ
ဖြစ်ရသော်လည်း လက်ဖျစ်တစ်ချက်တိုး အချိန်မှာ ကုပ္ပါယ်နှင့်ပေါင်း
များစွာ ဖြစ်ပျက်နိုင်သောကြောင့် လူအပေါင်းတို့က မြင်-မြင်ချင်း
ကြား-ကြားချင်း၊ မျွေး-မျွေးချင်း၊ ထို-ထိုချင်း သိသည့်အားမှတ်ထင်
ကြသည်။

ပထမအစ်း

၂

ကိုယ်ထည်မရှိ

မိတ်မှာ အထည်ကိုယ်ဖြစ် အဆင်အရှားမရှိ၊ ထို့ကြောင့်
မိတ်ကို ဖြူသည်၊ မည်သည်၊ ပိန့်သည်၊ စသည်ဟု အနိမ့်
ကို သိနိုင်သော သဘော သတ္တိမျှသာ ထင်ရှားရသည်၊
ဂုဏ်ငါးဘီ

မြင်သီ— သိသောမိတ်သည် မျက်လုံးအတွင်းမှာ ပြုခဲ့ကြာ
ကြာသီ—သိသောမိတ်သည် နားအတွင်းမှာ ပြုခဲ့ပါ၊ နှီးသီ— သိ
သော မိတ်သည် နားခေါင်းအတွင်းမှာ ပြုခဲ့ပါ၊ သာများသီ— သိ
သော မိတ်သည် ဖြောအတွင်းမှာ ပြုခဲ့ပါ၊ အထွေးသီ—သိသော
မိတ်သည် စွဲ့ကိုယ်ပို့တိမိရာ အရပ်တိုင်းမှာ ပြုခဲ့ပါ၊ ဖြောနှိုင်း
အရှိ၊ အရှိမိတ်များ မျက်လုံး စသောအရပ်၏ ပြုခဲ့သော်လည်း
များဖြာသော မိတ်တိကား ရှင်ရှိမှုအတွင်းရှိ ဟာမာနှုန်းအိမ်မှာ
ပြုခဲ့ကြသည်၊ ဤနို့ လိုက်နှင့်တွေား နှစ်းဒီပို့မှာ အပြုခဲ့များ
သောကြောင့် မိတ်ကို “ဂုဏ်ငါးသည်” ဟု ဆိုရာပဲသည်။

အချုပ်မှာ— မိတ်ဟူသည် ပုံသဏ္ဌာန်မရှိ၊ အာရုံကို ရအောင်
ယူခြင်း အာရုံကိုသိခြင်း သောသသတ္တိသောတည်း၊ ထိကဲသို့ အာရုံ
ယူရှုံး ပို့ခြင်ရင်းနဲ့ ဟဒယလိုက်ရအတွင်းဖြူ တစ်စံခြုံ
အပြုံစတွက်ကြော အလျင်ဝါသော အာရုံကို လှုံးရှုံးယူခြင်ြကြသည်၊
ထိုသို့ ယူရှုံး၍ ၂ မိတ် ၃ မိတ် ပြုင်တုစ္ထုံးပေါင်း၍၍ ပြုခဲ့ တစ်မိတ်
ပြီးတစ်မိတ် စိကားစဉ်တာ ပြုခဲ့သည်ဟု မှတ်ပါ။

[အသိ] အ အာရုံ တစ်ရာ၊ ဂုဏ်ငါးပြု၊ မှတ်ရှုခိုက်သိပို့။

၂။ အကော်လည်းသွား တားပါးသာည်လည်း ပို့သိမ်းသည်

ရှိ၍ ဂုဏ်ငါးသီး မိတ်ခြင်ြရှုံး

မိတ်ဆက်နိတ်ဆီး ရွှေဇာုံ

မိတ်တိသည် အလျှန်အပြစ်အပျက် မြန်မာစကား
၅ မိတ် ရောက်အတွင်းမှာပင် မိတ်ကောင်းမိတ်ဆီး (ကုသိလ်
အကာသိုလ် မိတ်) ရောဇာလျက် ဖြစ်တတ်သည်။ နံနက်အောက်
ဆိမ်လှ့မှ ဘုရားရှိုးလျက် ကုသိလ်မိတ်ဖြစ်နေစဉ် အိမ်အောက်ထပ်မှ
ရွှေ့ပေါ်ပူးမှုပို့ပြင် အော်ကြား၍ လောဘမိတ်ပြစ်ရှု။ ဘုရား
အကျိုးပြစ်စဉ် မခံချင်စွဲပုံ ပြောလာသာပြင် အော်မိတ်ပြစ်ရှု။

အောင်မှု၊ ဝယ်မှု၊ လောဘကိစ္စ ပြုတန်းမှာပင် လူမျှတော်းမျှင်
သည်အခါ (လူမျှပိတ်းမည်ဟု ကြိမ်သည့်အခါ) အော်မိတ်
“ကုသိလ်မိတ်” ပြစ်ရှု။ တစ်ခုတစ်ခု အလိမကျ အော်ပြစ်အော်မှာ
ဆရာသမာဓာတ်၏ အချို့အမက် သတိရှု၍ သတိမိတ် “ကုသိလ်မိတ်”
ပြစ်ပြု၍။ တတေသနမှ လောဘမိတ်ပြင် သမီးခင်ပုန်း စကားပြော
နေ၍ အကားပြောမတည့်၍ အော်မိတ်ပြစ်အော် တစ်ယယ်က်
ယောက်က ကျော်အောင် အော်သာပြင် မိတ်ပျော်၍ လာသောအခါ
လောဘမိတ် ပြစ်ပြန်၍။ ဤသို့ သသည်ပြင် မိတ်တို့၏ ပြောစ်းလုပ်
လျှင်ပြန်သောကြောင့် မိတ်ပြစ်တိုင်း ပြစ်တိုင်း မိမိမိတ်ကို “မိတ်ကောင်း
လား၊ မိမိဆီးလား” ဟု ခွဲခြား၍ သိအောင် သတိထားပြီးလျင်
မိမိမိတ်တို့ မိတ်ကောင်းများများပြစ်အောင် ပြပြင်ကြပါကုန်။

ရှုပ်ရှင်းကွဲသာလုံး မိတ်ရှင်းကွဲပုံ

လုတိပုံ၊ တစ်ယယ်က်နှင့်တစ်ယောက် ရှုပ်ရှင်းမထဲကုသကဲ့သို့
ထိုအတူ မိတ်ရှင်းလည်း မတူကြချေ။ ထုတိုင်းသော ရှုပ် သွက်လက်
သောရှုပ် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ထုတိုင်းရှိုးအသေခြား သွက်သွက်လက်
လက် ထက်မြှော်သောမိတ် ဟုလည်း ကွဲပြားလျက် ရှိုး။ ထိုကဲ့သို့
ကွဲပြားရှုပ် အလှာက် အသွက်သက်မှု၊ အဆင့်ဆင့်သာ၍ ပြုပြင်ကြပါကုန်

ပထမအခါး

?

ကင်းလောက်အောင် လူသူ၊ သုက္ခန္တရှုန် လည်းရှိ၏ အသိသက်၊
အဆိုင်းအကြံနှင့်ပြည့် အဆက်သက် အောက်ကျဖျက် တာဇ္ဈိပြိုံး
တုံးဆိုဝါးသူများလည်း ရှိကြလေသည်။ ထို့အတွက် စိတ်ချင်းကြပြား
ရှုံးလည်း စိတ်အကားမြင်း၊ စိတ်ထက်ဘက်ကို၍ အဆက်သက်တန်းကောက်
ကာ ပြုင်ဘက်ကင်းနှင့်အောင် စိတ်ကောင်းသူ၊ အကြံပြု၏သူ
များရှိကြ၍ စိတ်ပုံစံအားသာက်၊ စိတ်ထိုးဘက်ခြုံလည်း သက်သက်သူ
ကာ ကြောက်မက် အကိုဆုံးပွဲယ်ကောင်းအောင် ဟုတ်မှာသူ၊ သုံးပြုစ်
အောင် ထိုင်းနိုင်းသူများလည်း ရှိကြလေသည်။

ပြင်၍ရရှိင်း
တော်ဒ္ဓာ:၍ တော်သွေးပါသာ တော်သူတော်သားသည်
မြို့ကြီးပြက်းသုတိ၏ ဝတ်ပုံ၊ စားပုံ၊ နေပုံကို အလုံးစု အထုပ္ပါဒ်
ကိုယ်ကျန်းမာရေး စိတ်ချမ်းသာရေးကြပါ လိုက်စာခြုံး ပြုပြင်လိုက်က
မကြောင်း ရုပ်တစ်ပုံး၊ ပြောင်းကာ ၁ နှစ်၍ နှစ်လောက်ကြောလျင်
ရှုံးကတော်နေကျ လုအများပင် အထင်များလောက်အောင် ရုပ်
အဆင်းပြုပေါင်းလာနိုင်၏။ ဤသို့ အပြုံးနှံသူ နေ့သာပြု၍
အပြင်အက်သော ရုပ်အဆင်းသည်ပင် ပြင်စာသော့ ပြင်၍ရရှိ၍
ပြင်ဆင်နေလိုက်က တစ်မျိုးတစ်ပုံ ပြောင်းနိုင်သေး၏။ အပြောင်းအလဲ
အလွန်မြှောက်၍ အင်မတန် ပြုပြင်လွယ်များ စိတ်ကို တာကယ်ပြင်လိုလျင်
အနာယ်မှာ ပြုပြင်မရဘဲ ရှိမည်၏။ ဇူနဝါရီလအောင် စိမိနိတ်ပြစ်ပုံကို
သတိထောက်၍ မေတ္တာမှတ်ထာရားစိတ်တိုက်နှင့်အွေးပါလျင် မကြောင်း
စိတ်အကောက်ရှိသူ ဖြစ်ကော် ၅၄။ ၃ နှစ်လောက်ကြောသောအော်
ကိုယ် စိတ်ကိုပုံး မြှောက်လုပ်စာအောင် စိတ်အကောက်ပြုပြင်မှုပါ

ရန်ကုန်မြို့၏ အောင်ဆုံး

ဒီတော်မြတ်စွဲတိတော်သားကို အကျင့်ဆုံး
ပြုပြင်ဖို့ရှိ အနေဖြင့်
များများ ပြုလေသည်။ မိမိမြတ်စွဲတိတော် မေတာင်းသေးသား အခါးကို၊
ယူတဲ့မာတဲ့မာတဲ့သားကို မိမိသားအသိဆုံး ပြစ်ဆုံး၏ ထိုကဲ့သို့
မြတ်စွဲတဲ့မြတ်စွဲတဲ့သား သူသည် လောက်စုံအားကို အထက်ဘန်း၌
တွောက်စွဲတဲ့သားလည်း မြတ်စွဲတဲ့အထားသားပြင် အောက်တွင်း
အထောက်ပြုပြုလေသား၏ မြတ်စွဲတိတော်သား အကျင့်ဆုံးတွင် ပြစ်ဆုံးလေား
ဂုဏ်ကြော်ရှင်စွဲသားလည်း မှားက်နားဘဝတို့၌ အောက်လျှော့မှတ်ကို
ပြစ်ရရှိလေသားလည်း ထိုကဲ့သို့ တွင်းလျှော့ရမည့် အရေးကို ထွေးမြှုပြု၏
ကြော်လည်း မြတ်စွဲမြတ်စွဲတိတော် ကြီးမားပြင်မြတ်စွဲအား ပြုပြင်
ထိုကဲ့သားလည်း

မိတ်ဆိုးမိတ်ဆိုးဖြစ်သူ၏ ရှိယ်ကိုယ်ကိုလည်း မကြည့်နိုင်၊ ပိတ်ဆောင်းပါးအစ်ကို အောင်နှစ် သားချင်း သပ်းခင်မွန်းချင်း၊ သရောဇာရှုပ်း၊ အပေါင်းအသင်း ရင်းနှီးသူချင်းကဗောလည်း သူ၏ ဖုတ်များကြောင်းကို သိလျှင် ချစ်ခင်နိုင်၊ အားရရှိနိုင်၊ ကြည့်ဆိုနိုင် ကြမ်းပါးမဟတ်။ ဤသို့ ရင်းနှီးသူများ အထင်သေးမသည်ကို စိုးသော ကြောင့်လည်း မိမိစိတ်ထားကို ဖြူစင်ဖြောင့်မတ မြင့်မြတ်အောင် ပြင်ဆင်ထိုက်ကြလသည်။

ထို့ပြင် မိတ်ဆိုခိုက်ယူတဲ့ ရှိမော့သူသည် ဒါန္တဗြိုဟ် သို့လေ
အောက်တွေ၏ အောက်တွေ၏ ဘဝနာကမ္မာန်းစီးမြန်းခိုးမြန်း
မျဉ်သည့်အနေဖြင့် လုပ်ငန်းပြုမဆို ရှိမော့မြှို့မြတ်ယူ၍
မစုတ်ထောင်ထိက်။ ထို့စိတ်ရင်းမကောင်းသူ၏ ကုသိုလ်ကုရားကား
အကျိုးပေး စင်စင်ကြယ်ကြယ် မရှိတော်ချေး။ ဤသို့မောက်မှာင်
ဘဝ အရေးဝယ် ပြသေး ကုသိုလ်၏ အကျိုးပေး စင်ကြယ်မည်

ပရာမြတ်စွဲ

၉

နိုဒေသကြောင်းလည်း ဒီပိဋက္ထိတိ ပြုခင်ဝကာဌးမြတ်စွဲအင်
ပြုခင်နိုက်ကြောင်းလည်း

တို့ပြင် ဒီတို့နှင့်တိတ်ယတ်ဆာ ရှိစုနှုန်းသည် ယနေ့တန်ခိုဘဝတာ
ယတ်မာအုပ်ဆောင်၊ ပြုတိုင်းပြုတိုင်းအား ဒီတို့ယတ်မာများက
တစ်သွားချိန် (အောက်ပါယူလို့) ထံပြေားလေရကာ၊ များတို့များကို
ဘဝတာအုပ်များရှာသိလည်း ဒီတို့ယတ်ဆာ အဆင်ကိုဆက်စေလိုသူ၏
ကျော်စုံသာမြတ်ကြောင်း လိုအပ်ရှိ ရှင်ဟာသာ ပါရမြှင့်ဟု ဆိုရှိရှုံး
ခဲ့သည်၊ လိုအကြောင်း ဒီပိဋက္ထိကို ပါရမြှင့်များအတွက်
ပေါ်ပေါ်ဖြစ်ပါသည်။ ယတ်မာအုပ်ဆောင်သာ ဒီတို့များကို အမြန်ဆုံး
ပြုတိုင်းပြုခင်းလည်း လွန်သူ့လျင် ဒီပိဋက္ထိများကို အသာင်း
ဝကာဌးအား ပြုပြုသူများအားအကြောင်းအရာတွေ များရှုံးယူယူသည်၊
ဒီလိုပေး ဒီတို့မြတ်ပြင်ပါ

ဒီလိုပေးပြုသည် အရှင်နာဂလိန်ထဲ ပြုသုနာများ အတိုက်
အဆောင် အပြုသုနာကို သာသုနာတော်ဝယ်လွန်ခြားဆော်ကြောင်းသာ
ပြုသုနာတို့ကို အဖြော်လာသောအား အပြုသုနာများတို့
အပေါ်သာသော် ရရှိပတ်ပါး ဒီပိဋက္ထိ သာသီဇားအင် ထိန်းသိုး
ဝောင်စည်းပါရမြှုပ် သူတော်ဝကာဌးတို့ အတွက်များ အကာင်းလုပ်
သည်။

အောင်စည်းပါရကား = နှစ်ကိုအောင် အပ်ရာထဲပြီးလျင် ကိုယ်
လက်ဝင်ကြယ်အောင် ရေရှိရှုံး ဝတ်ရှိုးဝတ်စဉ် အဝတ်တန်ဆာ
များတို့ အပေါ်သာသော ပုံစွမ်းနှင့်သာ အဝတ်ဝါကို ဝတ်ဆင်ကာ
ရှုံးခေါင်းလည်း အောင်းသုံးအောင် မှတ်ဝင်ဆောင်သော ဒေါင်းချုပ်
လျှော့ (လျှော့သာများအားလည်း) များရှုံးယူဝါယာများအားလည်း
အောင် ပြုပြုသူများအားလည်း ပြုပြုသူများအားလည်း

၇ ရက်လုံးလုံး ဗုဒ္ဓဟပြားအောင် စိတ်၌ ဖူမြှုံး ဆောက်တည်လဲ
သည်။ ၈ ပါးကား:-

- ၁။ ၇ ရက်အတွင်း မင်းကိစ္စကို မပြုတော့ပြီ။
- ၂။ ၈ ရက်စိတ်ကို မပြစ်အောင် စောင့်စည်းမည်။
- ၃။ ၉ ပါးသမီတ်ကို မပြစ်အောင် စောင့်စည်းမည်။
- ၄။ ၁၀ ရော်ပစ္စား၊ ကျွန်းတော်၊ အလုပ်သမား၊ အခုံတော်
စောင့်မှုပါး၊ များအပေါ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်ကို
နှိမ်ချုပ် မာန့်မာန့်ဖြေစောင် စောင့်စည်းမည်။
- ၅။ ၁၁ ပိုယ်ရွှေ၊ ခူတ်မျှရွား ထူးခြားစွာ စောင့်စည်းမည်။
- ၆။ ၁၂ မြင်ရှာ၊ ကြားရှာ၊ တွေ့ရှာ သီရသူမျှများ၊ အာရုံပျား
အတွက် အကုသိုလ်မပြစ်အောင် ရှုက်စိုး နား
စသော အူချော်များကို စောင့်စည်းမည်။
- ၇။ ၁၃ အားလုံးသူတွေတိအပေါ်မှာ ဖော်ပိတ်ထားမည်။
- ၈။ ၁၄ ရှစ်ပါးသော အချက်ကို ၇ ရက်လုံး စောင့်သုံးလျက်
၉ ရက်မြောက်သုံး၏ နှစ်ရက်အခါဝယ် နှစ်ရက်စာ စောဘေး၍
လူကြော်းမားလှသောရဟန်းတော်ကဲသို့ စက္ခကြော်ပြီးလျင် စကား
ပြာ ဆင်ခြင်ကာ အရှင်နာဂတ်နှစ်အထိသို့ ကြည်လင်၍ပျော်မြေသော
စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ချုပ်းကပ်လျက် လေးနှစ်စွာသော ပြဿနာများကို
ဖော်လျော်စေဖော်၍
- အထွေထွေယ်

၉။ မြိမ်လိုက်မင်းကြီး၏ ၇ ရက်လုံးလုံး စိတ်မြှုပ်စိုးကို အတု
ယူလျက် ခုံမြတ်တောင်းသာကိုက အထက်တန်း ရောက်သော
အမျိုးသား အမျိုးသမီးများလည်း မြိမ်နှစ်ဆိပ်မှာပင် တစ်နှုံးတစ်ရက်

တစ်နံနက် စသည်ဖြင့် ရက်ပိုင်းမြား၍ မိမိသွှေ့သွှေ့ ဖြစ်လျှော့သော အကုသိုလ်မိတ်များ မဖြစ်ရလေအောင် မကြော်ကြော အတူအထဲ့ဝယ်၊ သင့်လေသည်။ ဤထို စောင့်အည်းများလျှင် အကုသိုလ်မိတ် အထူးချွေးပါးထော သွောတ်စင်အဖြစ်သိ တက်ရောက်၍ သွှေ့ဖွှဲ့ပညာထဲ့ ပေါ်ပေါက်လာပါလိမ့်မည်။ ရက်ပေါင်း အထောက်ကြော အောင် နို့ဖြစ်တာတ်သော အကုသိုလ်မိတ်များလည်း မဖြစ်ဘ ရှုပါလိမ့်မည်။

“**ဤလျှောက်ကြီးကို စိတ်သည် ဆောင်ကြေးအပ်၏**

ဤလျှောက်ကြီးကို စိတ်သည် ဆွဲင်အပ်၏

သတ္တဝါအားလုံးပင် စိတ်တည်းဟုသော တရားတစ်ဦ

၏ အလိုဓိ လိုက်နေရာသည်။” (တရားတော်)

“**သတ်မရှိက်ခံရ်၊ ကောင်းစွာပြင်မှု၊ ပုံတွင်ကျော်၊ ရုပ်သွင်လွှား၊**
မူချမှုပြုခြား၊ သံသရာ၏၊ ကမ္မာရပ်ခွင့်၊ ဓာတ်အပြင်၌၊ စိတ်စဉ်ကျော်၊
ရှုပ်သွင်ပြု၍၊ အောမြှုပြုနှင့်၊ အစောက်လုပ်းမျိုး၊ ပြင်စမ်းစေချင်၊ စိတ်
အစဉ်ကို၊ ပြင်ဆင်လေကွဲ၊ စွဲစဉ်တဲ့”

စိတ်အပြောင်းပြီး၏

ဂတိယအစွဲး

(**ဤအစွဲး၏ စောသိက်အကြောင်းနှင့် အကုသိုလ်အောင်များပါသည်**)

စောသိက်အကြောင်း

အကောင်းက စိတ်ကိုခြေထဲလှယ်ပုံ

စိတ်အကြောင်းကို ပြရာဝယ် “စိတ်ကောင်း၊ စိတ်ဆိုး” ဟု
ပြုပါပြီး သိသော် စိတ်သည် အတူကို သိပါဘဲ၊ အတူသာ
ရှိမှုအကြောင်း သူရှုပ်သံသရာ၏ အကောင်းကိုပါဘဲပြုပါဘဲ။

စေတာသီက်အမျိုးမျိုးတဲ့ အတူဖြစ်ရသာကြောင့် ထိုစေတာသီက်
အများ၏ အကောင်းအဆိုး လိုက်၍ စိတ်သည်လည်း စိတ်ကောင်း
စိတ်ဆိုး ဖြစ်ရပါသည်။ “စိတ်ကောင်းစိတ်ဆိုး ၂ မျိုးဂွဲနှင့်
ယူဉ်ဖက် အစေတာသီက်များက ခြေယ်လှယ်၍ ထားကြသည်” ဟု
ဆိုထိုသည်။ ဥပမာ ရှေသည် ပင်ကိုအနေအားပြင့် အရောင်တစ်မျိုး
တည်းသာ နှိမ်သံလည်း အေးနှီး၊ အေးဝါး၊ အေးပြာ၊ အေးနက်တို့နှင့်
ရောက်ပါသောအခါး၌ ရော့၊ ရောဝါ၊ ရောပြာ၊ ရောနက် ဖြစ်ရပတော့
သတ္တုသံတည်း၊ ထိုကြောင့် စိတ်ကောင်းစိတ်ဆိုးဟု နားလည့်ရှာ
စေတာသီက်တို့၏ အကြောင်းကိုလည်း ဆက်လက်၍ လေ့လာသင့်
ကြပါသည်။

[အောင်] စိတ်၏တွော၊ ဓမ္မတာကား၊ ကြိုရာအာရုံ၊ ရပိုံသာ၊
ဖုံးပိုံကောင်း၊ ဆိုး၊ မကွဲရှိုးတည်း၊ တစ်မျိုးတွဲပက်၊ စေတာသီက်
တွက်ကြောင့်၊ သက်သက်ဆိုး၊ ကောင်း၊ အရောင်ပြောင်း၍၊
မကောင်းလည်းစိတ်၊ ကောင်းလည်းစိတ်ဟု၊ ခွဲစိတ်စမြဲ၊ ဥဒါန်းကဲသည်၊
စိတ်လည်း စေတာသီက်ကြောင့်သာကိုး။

စိတ်ကိုမူကောင်းအောင် ခြေယ်လှယ်အော်

အကုသိုလ် စေတာသီက် ၁၄၁ ပါး

၁။	မောဟ	၈။	ဒေါသ
၂။	အဟိရိက	၉။	ကူသာ
၃။	အနောတ္ထဗွဲ	၁၀။	မစ္စရိယ
၄။	ဥဇ္ဈိ	၁၁။	ကုဇ္ဇာဇ္ဇာ
၅။	နလာဘ	၁၂။	ထိုနဲ့
၆။	ဒီး	၁၃။	မိုး
၇။	မာန့်	၁၄။	ဝိမိကိုဇ္ဇာ

ဒုတိယအစိုး:

၁၃

[အသင်] မသိတတ်ဘိ-မောဟသီလော့၊ အသိရိုက္ခာ-မရှုက်၍
တည့်၊ နောက္ခာပူမျှ- မလန့်ဟု၏၊ မှတ်ယူပုံးလျှတ်- မြှင့်သတ်သ-
ဥခွဲ့ နှင့်၊ အသာသုသတော့- လိုချင်ပေါ်၍၊ မှာစောသုပြင်-
ဒီ၌တွင်သုံး၊ အနုကာသူ့- ထောင်လျားကြောင်း၊ အသီသုပ္ပါယ်ကြောင်း-
ခက်ခက် ထိန်စာန်၊ ဉာဏ်လျှော့မျှ- လွှှိမြှှိ၏၊ မပြာတွေ့
ဝန်တို့လေသတဲ့ တစ်ထွေမှတ်၍- ကုန်တွေ့သုံး၊ များစာ ထိန်-
ပုပန်ထိန်ပြင်း၊ ထိုင်းမြင်းထိန်း၌။ မြှုဒ္ဓနှင့်၊ မှုဒ္ဓနှင့် သုံး
ဂိမ်းကိုဖြော်ပြု၍၊ သုံးကိုပြော်သုံး၊ မြှုဒ္ဓနှင့် သုံး၊ အကုသိုလ်အညီးတည်း။

(ကုသေလ-ကုသိုလ်၏ အ-ဆန်းကျင်သာက်၊ အကုသေလ-
ကုသိုလ်၏ + ဆန်းကျင်သာက်)

မောဟအကြောင်း:

မောဟ J ၂၇၅

“မသိတတ်မြင်းသောသုံး” မောဟတည်း။ ထိုကြောင့်
“မသိတတ်ဘိ- မောဟသီလော့” ဟုဆိုခဲ့သည်။ ထိုအသာသုံး
အနုသယအော်၊ ပရိယုဗ္ဗာနအော် ‘ဟု J မျှ’၏၏။ အနုသယ
ဟုသော ပါ၌သည် ဤမြို့ဝိုင်း၊ ကိန်းအောင်းနေမြင်းဟု အခိုဗာယ်
ရှိ၏။ ပရိယုဗ္ဗာန- ဟုသော ပါ၌တော်း ထုကြော်းဟု အခိုဗာယ်ရှိ၏။
ထိုကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်တွင် အင်္ဂာနိုင် လိုက်ပါထော်
မောဟသုံး၊ အနုသယမောဟမည်၏။ တစ်ရှုံးတစ်ခါ မြတ်နှင့်
ပျောက်နှင့် ပြောပေါ်လာသော မောဟသုံး ပရိယုဗ္ဗာနအော် မည်၏။
အသာသုံး

အဆိုပိုင်၌ အဆိုပိုးများကို သီးဆန်းများ၊ အသိသုံး
ပျောက်သူ့၊ ထိုအတူသတ္တဝါတို့ သွေ့သွေ့ သီးဆန်းများ၊ တရား

များကို မသိအေ၏ ဖုံးကွယ်တတ်သော စာတိသတ္တိတစ်မျိုး ပါရှိ
လေသည်။ ထိုဓာတ်သတ္တိကို အနာသယမောဟ ဟူခေါ်၏။ ဤ။
အနာသယမောဟ၏ ဖုံးကွယ်ထားမှုကြောင့် ပုထောင်တို့သည် အနိစ္စ၊
ခုက္ခ၊ အနိဇ္ဇ၊ သဘောတို့ကိုလည်း နှစ်နှစ်နောက်၊ မသိကြ၊ သစ္စ၊
လျေးပါးကိုလည်း ထိုထိမိမိ မသိကြ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်း
တမ်းအောင်ထင်တင် မသိမြင်ကြချေ။

ဤအနာသယမောဟဓာတ်ကို ပုထောင်တို့ ဥာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်။
ယခုကြောင် အာပေသင်ပူး၍ အနိစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနိဇ္ဇ၊ စသည်ကို
သိသည်ဟုဆိုလေသည်။ သင့်တော်ကို ခန့်မှန်းနိုင်သော အသိမျိုးသာ
ဖြစ်၏။ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း၊ ရှင်းလင်းအောင်သိသော အသိမျိုး
မဟုတ်ချေ။ သောတာပန်၊ သက္ကတိုင်၊ အနာဂတ်များ၊ အနောက်များ၊ အနောက်
အစိုးအနာသယမောဟဓာတ်မှာ အဆင့်အင့်ပါးလုပ်ရုံသာ ရှိသေး
၏။ ရဟန္တာမဖြစ် ရောက်ပါမှ အနာသယမောဟဓာတ် အကုန်
အဝင်ပြတ်သည်။ ထိုကြောင့် “ရဟန္တာမဖြစ်သေးသမျှ ကုသိလ်ပြီ
နေတုန်း၊ ခဏ္ဍားလည်း အနာသယမောဟဓာတ်မှာ ပြီးသက် ဘိန်းဝပ်
လျှက် ရှိနေသည်သာ” ဟု မှတ်ပါ။

ပရီယုန္တာနာမောဟ

စိတ်နှင့်တွေ့ပေါ်၍ မောဟ ထက္ခလာသောအခါ အကုသိလ်စိတ်
မကောင်းစိတ်ပြစ်မဲပြီဟု ဆိုရပေသည်။ ဤ။ ပရီယုန္တာနာမောဟ၏
ဖုံးကွယ်မှုကြောင့် ခုစရိတ်အကုသိလ်၏ နောင်ရေးနောင်တာ ခံစား
ရမည့် မကောင်းကျိုးကိုလည်း မသိကြရ၊ ယခု လောလောဆယ်
ယုတ်မာည့်ည့် ဆိုးသွားမှုအပြစ်ကိုလည်း မသိကြရ၊ ထိုကြောင့်
မောဟပြစ်ပေါ်လာသောအခါ နိုက ပညာရှိ သုတေသနတို့သည်ပင်
အပြစ်ကို မမြင်နိုင်ဘဲ ခုစရိတ်အမူကို ပြုစိုက်လောကျားသည်။ ဤ။

၃၅။ ဒုတိယအဓိုဒ်

၁၅။

မောဟသည် အကုသိုလ်စခန်း၌ အလွန်ဆိုသူမှုံး မိတ်ပေါ်သော
တရားရှိုးပင်ထည်း။ တိမ္မာတေသနမြဲ မိဂ္ဂိုလ်မှုပ္ပါယ် ရှိုးလေသာ
သာလျှင် အမြိတ်သုတေသနမျက် ရှိုးလေသာည်။

ပညာရှင်ကြီး အသေးစိတ်ပုံး

ဟာရိတ်အမည်သော ငါတို့ ဘုရားအသေးစိတ်ပုံး
ကုလောဏ်သယ် ကြော်ဝါသော ဖျော်းစိတ်ပုံးကို စွဲနှင့်အောင်လျှော် တော့
ထွက်၍ ရသေ့လုပ်းလျှင် စုန်အဘိုးလျှော်ကို ရလေသည်။ ထိုမှာကို
မိုးကာလအခါဝယ် ဟိမဝန္တာ၍ မိုးများသောကြောင့် တရားဝန်ပြည်
သို့ ကြော်၍ အာရုံးမျှော်တော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မှုစာသည်။
ထို ဟရာတာသီပြည်သူတေား ရှင်အားမှာအလောင်း ပါရမိပြည့်ပေါ်
မိတ်ဆက်းပေါ်သည်။ ထိုကြောင့် ပြင်ဗျွင်းမြင်လျင်း လွန်မပို့စွာ
ကြည့်ခိုးရတေား ဥယျာဉ်တော်အတွင်းမှာ သီတင်းသုံးရရှိ ထောဝ်းပန်
လျောက်ထား၍ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ထောက်ပံ့လျက် နံနက်တိုင်း
နှစ်းတော်မှု မိမိတိယ်တိုင် ဆုံးကပ်လေသည်။

အခါတင်းပါး၌ကား တိုင်းပြည်စယ် ခုံမှန်ထသောကြောင့်
ဘုရားရိတ်ပုံးကို မိမိတိုင်းပါးတိုင်းရန် ထွက်ခါနီးမှာ ဆရာရသောကို မဆုံး
ရမ်းခို့ရန် မိပော်အား အတန်တန်မှာပြီးမှ ထွက်သွားလေသည်။
မိပော်လည်း အချိန်မှန်မှန် ဆုံးပြစ္စ၍ တစ်ဇန်နဝါရီ နံနက်မှာမှ
ဆရာရသာ မလောမေးသည်အတွက် ကိုယ်လေကို သုန္တ်စင်အောင်
နံသာရော့ဗို့ ကောင်းမှုချိုး၍ လျော့မျွှေ့နှင့်ယော့ အဝတ်ကို
ဝတ်ဆင်ကာ ဆရာရသာအလောက် ဆောင့်မှုပြုစုံး သလွန်လို့မှာ
အော်စလျောင်းအော်လေသည်။

အလောင်းတော် ရှင်ရသေးလည်း အတိုးလျော်စာသုတေသနများ
ဖြင့် တော်းကောင်းလုပ်းက ကြော်၍ လာခဲ့ရာ လော့သာတော်း လုပ်းလော်၌သို့

ရောက်အသေစာပါး “မြတ်တော်” အောင်သာ ရတနာအဝတ်သက္ကာ
ကြော် ဖြစ်ပေါ် အဆင့်တိတော် အမြတ်မတော်လော ကိုယ်တော်စိုင်းမှ
ခါးထဲတော်ကျော်သည်ကို ပြင်ဆောင်းသန့်ရှုံး ပြင်ဆောင်းသော စိတ်ဓမ္မတ်
ဝယ် ကိန်းဝမ်တည်နေသော အနုသယမောဟသည် ရတ်တရက်
ထူးကြော် ပရီပရုဏ်အသာဟအမြတ်သို့ ရောက်ကာ လောဘာတာကုံး
တက်ပြုလျက် မိမိရားပေါက်ကို ဖျော်ဖြော် သာဘက်များပော မှားမြင်းပြီး
မှားရှာပေးသော်။

ပျော်မြတ်ရှုံး

ဤပျော်မြတ်သာဟ၏ မိဂုံးမြတ်ကားမှုကို လေးလေးနှင်းနှင်း
သတိပြုသော်ကြပေသည်။ ဤသာဟမျိုးသာ မဝင်လာလျှင် အလောင်း
တော် ရှင်ရသောသည် ဖို့ကဲ့သို့ မတရားမှုကို ဘုရင်ကိုယ်တိုင်က
ကျောကျော်ပိုင် ဥပုံးပေးသော်လည်း ပြိုမြင်မည် ပဟုတ်ပါ။ ယရတော်
သာဟတော်ကြီး မိမိကျောက်ရကား ယရာဇ်အဖြစ် ရှာင်သေသရာ
အပြစ်တို့ကို မဖြင့်မြင်တော့သာမြင့် မသင့်သော အမှုကို ပြမ်းလေသည်။
တစ်သက်လုံး အားထုတ်လာခဲ့သော ရာန်အသိညာဉ်ပညာများလည်း
ယရလိုအချက်ထဲ၌ သာဟအပုံးပိုင်ကို မဖျက်ခြားပိုင်ရှုသာမက သာဟ
၏ မိမိုးမှုမြောင်း ရာန်အသိညာဉ်တို့သာ ကျော်ပျောက်ရပေးသည်။

သို့သော် အလောင်းတော် အရှင်ရသောကား မူလကဲ၊ ပါရွှေ
စာတ်း ရှင်သားဖြော်ပြစ်သောကြောင့် ဘုရင် ပြန်ရောက်လာသောအခါ
လွန်စွာ သံဆောက်ပြစ်၍ လျော့ကျသောရာန်ကို ပြန်ရအောင် အားထုတ်
ကာ လူအနားနေလို့ ဤအမှုမျိုး ဖြစ်ရသည်ဟု နောက်တရလျက်
လွှာသုက္ပါးကွာသော ဟိမဝန္တာသို့ ပြန်ကြပေသည်။

မသိတိုင်း အသာဟတု မဖုတ်ရ

မသိမြင်း သဘောကို သာဟဟန္တာကြောင့် မသာဦးသော

အတတ်၊ မရောက်ဖူးသော အရပ်နှင့် မမှတ်ဖူးသော အာမည် စသည် ထိုကို မသိပြုတဲ့ အားလုံးလည်း မောဟအစ် အကုသိမ္ပါနမည်ဟု မှတ်ထဲတတ်ကြောင်း၊ ထိုမသိမျိုးမှာ မသိရှုသက်သူကိုသာ ဖြစ်၍ မောဟအစ် အကုသိလ် ဖြစ်ပါ။ မိမိ၌ မှတ်သားဖူးသော ဆည် မရှိရသာတည်း။ ထိုမသိမျိုးမှာ သာမန်လျတွေကို မသိထဲတော် ရုပ္ပါနများမှာဖူး ရှိပါ၏သည်။

ဘုရားရှင်ကလွှဲလျှင် ပထမတန်း ဉာဏ်ထောက်ရှုပ်ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာသုည်ပင် တပည့်ရာန်ကောလေး တင်ပါ၌၌ ကျွန်ုပ် အပေးမှားထောက်ရှုပ်သော်။ ရဟန်းကလေးက ငယ်ရှုယ်သူ ဖြစ်၍ ကာမရွာက အကြောင်းများမှာ သေသာပိုက်ကာ အသာကုမ္ပဏီကို ပေးအော်မှုပေးခဲ့ရဟန်းကလေး၏ စရိတ်အရပ်နှင့် မတည့်သော ကြောင့် င လဲ လုံးလုံး အားထုတ်ပါသော်လည်း ဓမ္မပါဒီ၌၌ မထင်ဘာ ရှိပေးသတဲ့။

ထိုထဲတော် ဘုရားရှင်ထ ၂၇၁၂ဗားမှ ဘုရားရှင်က စရိတ်နှင့် သင့်မြတ်အောင် ပဋိမှာကြောဝန်းထို ဖိန်ဆင်၌၌ အောထောက်မလောက လျှို့စွာ ဖိန်သက်သော် ပကြောင်း ညီးချမ်းအောင် ဖိန်ဆင်ပြ၍ သံဝေအရမှာ အမြန် ဒုက္ခ၊ အနဲ့ ထင်မြင်အောင် ဆင်ပြ၍ လောပြသောအောင် ရုပ္ပါနများမှာ ပြု၍ ရှုပါနရာတွင် ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်ထောက်ရှုပ်းမားပုံနှင့် မောဟက်းပြီးသော အရှင် သာရိပုဂ္ဂိုလ်၏ အချို့အစွမ်း မသိပုံကို သတိပြုခဲ့တဲ့။

ရှုပါနများမှာ အရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်ရာသော်မှ မိမိအရာ မဟန်တော် အချက်များကို မသိနိုင်သောကြောင့် ယခုကောလ မသင့်ဖူးသော အတာတ်သာသည်နှင့် ဉာဏ်ကြီးရှင်ထို အရှင်ကို မသိပြု၍ အာမည် ကျယ်ကောများဟုတ်၏ မိမိဉာဏ်ပညာ၏ အန္တာတ်သိမျိုးမှာသော မှတ်ပါ။

ဥပမာ- စွဲလယ်ခြောင်တောင် နေရာင်ရှိတန်းအခါ၌ အကွယ်
အတာမရှိနေဘာ အထောင်ကို လှမ်း၍ မမြင်ခြင်းမှာ တစ်စုတစ်ရာ
ကျယ်ကာများပြောင် မဟုတ်။ မိမိမျက်စိုး အစွမ်းသတ္တိ မရှိခြင်း
ခြောင့်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

မောဟာအကြမ်းသစ်

ထိပြုခြေးသော မောဟာအစီတွင် အကုသိုလ်မှန်း၊ ကုသိုလ်မှန်း
ကိုမှ ခြေခြား၍ မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းထားသော မောဟာသည်
အတော်ကြိုးတန်း ထူထဲ၏။ ရပ်နာမ် တရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ခုက္ခ၊
အနတ္ထ သမာဘဂို မသိ။ သစ္စာလေးပါးကိုလည်း အတော်အတန်မျှ
မသိ။ ပဋိစ္စသမ္မား၏ အကြောင်းကို မရှိပိမိသော မောဟာမျိုးကား
(မောဟာအကြမ်းနှင့်စာလျှင်) အတော်အတန် ပါးလှပ်သော မောဟာ
ပေတည်း။ ဤမောဟာနှင့် တွဲဖက်၍ ဖြစ်သောစိတ်ကို “မောဟာစိတ်-
အမိုက်စိတ်” ဟုခေါ်၍ ထိမောဟာတတ်ဘားကြီးသူကိုလည်း “လူမိုက်၊
လူမည်း၊ လူမှား၊ လူပြန်း၊ လူအာ၊ လူနာ၊ လူထိုင်း၊ လူရိုင်း၊
လူဖျင်း” ဟု ယခုကာလ ခေါ်ဝေါရလေသည်။

ဤလောကကြီးသည် အမျှင်အတိပြစ်၍ရော၏။ ဤလောက
ကြီးတွင် သတ္တုဝါအနည်းငယ်သာ ထူးထူးခြားခြား ရွှေမြင်
နိုင်၏။ ပိုက်ကွန်မြို့မှ လွှတ်ထွက်နိုင်သော နှက်သည်
နည်းသတ္တုသို့ ထိုအတူ သေပြီးနောက် နတ်ပြည်သို့ ရောက်
နိုင်သူမှာ အနည်းငယ်သာ ရှိလေသည်။

(မွေပဒပါ့ဗိုတော်)

မောဟာအကြောင်း ပြီး၏။

အဟိရိကအကြောင်း

မရှာကြွင်း သဘောသည် အဟိရိကတည်း ထဲတော်
 “အဟိရိက— မရှာက်စွတ်ည်” ဟုဆိုခဲ့သည်။ အကုသယ္ဒဝရိက်ဟု
 သမျှ မစင်ဘင်ပုဂ္ဂနှင့် တူ၏။ အဟိရိကကား ရွာဝက်ကြီးနှင့်
 တူလေသည်။ ချို့ဦးအဲ— မစင်သည် စက်ဆုပ်ရွှေရှာဖယ် ကောင်းလျှော်၊
 မကော်တာဆဲ့ ပါ့ပြန်လျှင် ပရိသတ်အလယ်မှာ ရွှေနှင့်မှားပြုး
 တည်း။ သို့သော် မစင်ကို အမွန်အပြတ်အတော့ ထင်ရှုသော
 ရွာဝက်ကြီးကား ထိုမစင်ကို မစက်ဆုပ် ပစ္စာ့၊ မစင်လျှော့မှားလည်း
 မရှာက်၊ မစင်ထဲ့လျှော့ကာလို့စွာကာ မစင်များရှား စားရွှေသည်ကိုပင်
 ရှုက်တစ်မျိုးတာက်သည်ဟု မှတ်ထင်လေသည်။

ထိုအတူ ပါကာတိပါက စသော ခုစရိတ်တရားစုစိုးသည်
 သူတော်ကော်တို့၏ သဘောဖြင့် ကြည့်လျှင် အင်မတနှင့် စက်ဆုပ်
 ရွှေရှာဖယ် ကောင်း၏။ မူတော်တာဆဲ ပြီးပြန်လျှင့်လည်း သူတော်ဝင်
 ပရိသတ်တို့၏ အလယ်မှာရှာက်ဖွယ်သာ ဖြစ်၏။ သို့သော် အဟိရိက
 သဘောထား ထိုခုစရိတ်တို့ကို စက်ဆုပ်ရွှေရှာဖြင့်လည်း မရှု၊ ပြီး
 သော်လည်း မရှာက်တာတိဖြေး၊ စင်စစ်မှာ အဟိရိကသမျှ အရွက်
 မရှုသူများအလယ်၍ ခုစရိတ်များများ ပြုနိုင်သည်ကိုဝင် “ပြုးကျယ်
 သော ရှုက်တစ်မျိုး” ဟု မှတ်ထင်စွဲလေသည်။

မော် ဖြစ်လျှင် ဤအဟိရိက သဘောလည်း ပါဝင်လာသဖြင့်
 ပညာရှိများပင် ခုစရိတ်မှုကို မရှာက်တစ်း ပြီးကြေးလေတော့သည်။
 ဤကော် မှန်— မမှန် ပညာရှိ အခေါ်ချောကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့
 အမှုများဖြင့် စဉ်းစား၍ ကြည့်ကြပါလေ။

ယခိုင်အတွက် မှတ်မျာ်

မော်အခန်း၌ ပြုးသော ပုဂ္ဂိုဏ်ရှုသူ၏ ပြုမှုပြု

ଶ୍ରୀଅଶୀର୍ଣ୍ଣିଗୁ ବନ୍ଦାଳନ୍ଧିଃ ପିଲୋପୋଙ୍କୋଂ ଠାନ୍ ରୂପାଣୀ ॥
ଅର୍ଥାନ୍ତରଭୂଗାଃ ଘ୍ରାନ୍ତାହୀନ୍ତରଭୂ ପଥମତନ୍ତଃ ବୁଦ୍ଧାବନ୍ଦାନ୍ତଃ
କ୍ରିଃ ଆଶୀର୍ଣ୍ଣି ॥ ପ୍ରିକୁଣ୍ଡଭୂ ଅଭୂଗଲନ୍ଧିଃ ନନ୍ଦିଃ ଟୋର୍ କ୍ରିଃ ଶୀ ଅତବ
ତାନ୍ତିନ୍ଦି ଭୋଦିଃ ପିଲୋପୋଙ୍କିଃ ତ୍ରୀଣୀଃ ଅଲାଯ ଠାନ୍ ଗ୍ରାନ୍ତନ୍ତଃ ଭୂ
କାମଭୂକ୍ରିଃ ପେତାନ୍ଧିଃ ॥ ତ୍ରୀମୁଖଲୋକ ମଷ୍ଯଦିର୍ବାହୀ କିଛିକିପଦି
ଭୋଗାଗଲନ୍ଧିଃ ପୁଃ ଲୁପ୍ତିଃ ॥ ଅଶୀର୍ଣ୍ଣିଗାଗଲନ୍ଧିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତାତିଃ ପଦ
ପ୍ରତିଭାଷୁକିଲାନ୍ତି ଲାଗନ୍ତିପୁଃ ଗୁନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧିଃ ମୁହାନ୍ତି ମିକ୍ରାଃ କୋଦିଃ
ଅନ୍ତାହା ପ୍ରତିଭାଷୁକିଲାନ୍ତି ॥

ଅନ୍ତାହାନ୍ତିଭୁନ୍ତିଲୁପ୍ତି ରୂପିତ୍ସପଦ

ମନୋଦିଃ ମୁଦ୍ରାନ୍ତିର୍ବିନ୍ଦିଭୁନ୍ତିଲୁପ୍ତି ଶ୍ରୀଗାମଭୂତା ପରିଵତରାଲାଯ
ନ୍ତି ରୂପିତ୍ସପଦଭୂତାହୀଃ ॥ ଅପ୍ରିଦିଃ ଅତବ ତିର୍ତ୍ତିଃ ପାତ୍ରିଦିଃ ଭାତିଜୋଦ
ଚୌକୀନ୍ତିଃ କ୍ରିଃ ତାତିଃ ତ୍ରୀ ପାତ୍ରିଭୂତା ଓତିତା କୁଳ୍ପିଃ ଲେପଦିନ୍ତି
ବାନ୍ଦିପ୍ରିଦିଃ ଭୂତା ଅର୍ପିଃ ଗୁନ୍ତିଲୁପ୍ତି କ୍ରିତାନ୍ତି ବୁଦ୍ଧାବନ୍ଦାନ୍ତି
ଅଶୀର୍ଣ୍ଣି ପଥନ୍ତି ତିର୍ତ୍ତିଃ ପିନ୍ଦିଃ ଭୂତା ଏହା ପ୍ରିତିନ୍ଦିଃ
ମନୋଦିଃ ପ୍ରତିଭାନ୍ତି ଗୁନ୍ତିଲୁପ୍ତିଭୂତାହୀଃ ଲାନ୍ଧିଃ ଗର୍ବପର୍ବତ୍ରୀପାତ୍ରି
କୋଦିଃ ଲୁପ୍ତିଵାନ୍ତି ॥ ତ୍ରୀଲାନ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରୀଅଶୀର୍ଣ୍ଣିଗୁପ୍ରିତିଲୁପ୍ତି
ଆଃ ଲୁପ୍ତିଃ ପଦ ରୂପିତ୍ସପଦିଲୁପ୍ତିଃ ଭୁ ଭୁତିପି ॥ ଶ୍ରୀ ଅଶୀର୍ଣ୍ଣିଗାନ୍ତିନ୍ଦି
ଅଶୀର୍ଣ୍ଣିନ୍ଦିଃ “ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତି” ଭୁ କୋଦିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତି
ଅଶୀର୍ଣ୍ଣିନ୍ଦିଃ “ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତି” ଭୁ କୋଦିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତି

ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ

ମର୍ଗାଗଲାନ୍ତିନ୍ଦିଃ ବନ୍ଦାଳନ୍ଧିଃ ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ ॥ ତ୍ରୀ
ଲାନ୍ତି ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ “ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତି” ଭୁ ଶୀତିର୍ବାହୀନ୍ତିଃ ॥ ଅନ୍ତାହାନ୍ତିଲ
ଅଶୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତିଃ ମର୍ଗନ୍ତିତିର୍ତ୍ତିଃ ଲୁପ୍ତିଭୂତାନ୍ତିଃ ତ୍ରୀନ୍ତି ॥ ଅଭୀର୍ଣ୍ଣିତ୍ତାପଦିଲୁପ୍ତି

ဒုတိယအစ်း

Jc

ကား ပိုးပရန်၏ ဘုဇာလုသည်။ ချော်းခံး မီးတော်ကိုမြှုပ်သည်
ကြောက်မက်ဖွယ် အလွန်ကောင်း၏။ သို့သော် “ပိုးပရန်” ဘုဇာလုသော
ပိုးကောင်ကလေးကား ထိမိုးလျှော် ကြောက်ရွှေဖွယ်ဟုမယ်ဘဲ ရဲရဲ
ကြီး တိုးကြလေသည်။ ထိုအတူ အကုသိုလ်ခုစာရိများသည် အေး
ခုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်စေတာတ်သည့်အတွက် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း
လုပါ၏။ သို့သော် ထိုအေးခုက္ခတွေကို မောဟနာ စုံကွယ်ထား
သည့်အတွက် အများတွေပွဲက ကြောက်လန်းဖွယ်ကိုမြင်တော့သာ
ရနဲ့ကြီး ပြုပဲလေသည်။ အကုသိုလ် ခုစာရိများနှင့် ဝင်၍ တွေ့ရာတ်
သော အေးတို့ကား

၁။ အတွေ့အထွေဝေးအေး။ သူတစ်ပါးက “ငါကို လျှို့
လျေကောင်း၊ လျေသော်ကောင်း” ဟု အထင်ကြီးကြ
ဆောင်သည်။ ငါအကြောင်းငါသာသိ၏။ ငါသည် သူတို့
ထိုသလို ကောင်းသော သူတော်ကောင်းမဟန်တော်
မကောင်းမှ ခုစာရိများကို မီးကြောင်းနိုင်ရက် ပြုလုပ်လေရှိ
သော လျှော်တော်မာ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ဟု မီမိုက်ရှိ
ကို မီမိုပြန်၍ စုပ်စွဲကဲရဲ့ဖြင့်။ မီမိုက်ယ်တိုင် မကြည့်ဆို
နိုင်ခြင်း အေးတည်း။

[အတွေ့ = မီမိုက်ယ်ကို+ အထွေဝေး = စုပ်စွဲခြင်း]

၂။ ပရန်ဝေးအေး။ “အကုသိုလ် ခုစာရိများကို ပြုနေသော
လျှော်တော်မာပဲ” ဟု သူတစ်ပါးတို့က စုပ်စွဲကဲရဲ့ခြင်း။
အထင်သေး အမြင်သေး ခဲ့ရခြင်း အေးတည်း။

[ပရန် = သူတစ်ပါးတို့က+ အထွေဝေး = စုပ်စွဲခြင်း]

၃။ အတွေ့အေး။ အကုသိုလ်ကိုပြု၍ ယောတော်မာ၍ သူတို့
သတ်မှတ်၍ လိုပ်ရှိလည်း အထင်သေးမြတ်၍ သူတို့မှာ

ဘဏ္ဍာဏု၏ ရှိက်နက် သတ်ပတ်ခံရခြင်း။ သူ့အမိမဲ့ရာ
ကို ပြစ်မှားမိ၍ အသတ်ခံရခြင်း၊ မျှပြစ်ထင်ရှုံးသဖြင့်
ဆောင်ကျရခြင်း” စသော ဒုက္ခဘားရန် အပြစ်ဒဏ်
အရှုံးမျိုး ခံကြရခြင်း ဘေးတည်း။

ဒါ ဒုက္ခဘား။ အကုသိုလ် ဒုစရိတ်ကို ပြထားမိသည့်
အောက် သေခံနိုင်းမှ အကြီးအကျယ် နောက်တရှုံး
လျှောက်စာဝါ့အပါယ်လေးပါးတည်း ဟူသော မကောင်း
သော ဂတ်သို့ ရောက်ရမည့်အေးတည်း။

အကုသိုလ်တို့ ပြမိထားလျှင် လွှပါး လွန်ပဲ လွှလည်ဖြစ်၍
ရှေ့သားကြီး ဦးပါးမှလွှတ်အောင် တိမ်းရှောင်နိုင်စေကောမှ နောက်
သံသေခြားခြင်း ဒုက္ခဘားမှ လွှတ်အောင်ကား ရှောင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်း
လွှသောကြောင့် အကုသိုလ်ဒုစရိတ်မှန်က အလွန်ကြောက်ရှုံး ထိတ်လန့်
ရွယ် မကောင်းလျှော်၏။ သို့သော် အနောဖွဲ့ ဝင်လာသောအခါ နိုက
ဒုစရိတ်ကို ပြောက်စွဲတတ်သော သူတော်ကောင်းများပင် ဤနဲ့
လောက် ပြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဒုစရိတ်အမှုကို မကြောက်မရှုံး
ရုံးစွာ ပြောကြလောက်တော့သည်။

ဟရိတစဝါတွေမှတ်ချက်

ဤနေရာ၌လည်း အလောင်းတော်ကြီး ဟရိတစ ရှင်ရသော်၏
အမှုသွားကိုပင် ထပ်မံ၍ စဉ်းစားသင့်ပေါ်သည်။ ရှင်ရသော်၏ အမှုဝယ်
ကြောက်ရှုံးဖွယ် များလှု၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိမကြည်ညိုနိုင်သော
အတွောန့်ဝါဒ ဘားမှာ ခြောဖွယ်ရှာ မရှိပြီ။ “ဘုရာ်၏ ဆရာတော်
အရှင်ရသောက မိပုရားကို ပြစ်မှားသတဲ့” ဟူသော သတင်းဆိုးကြီးကား
ဘုရာ်မရှိတော်နှင့်ဝယ် တော်မြို့လုံးပုံးနှင့်လေလောက်ကြောင့် သုတစ်ပါး
တို့၏ အစွမ်းစွဲ အကုရဲ့ခံရခြင်း ဟူသော ပရာနဝါဒေးလည်း
လက်ငင်းဒို့ တွေ့ကြောက် ရှိပေပြီ။

ထိရှင်ဘုရင်သာ အာန္တာဆွဲလောင်း ပါရမြို့ပြုဟက် ဘဏ္ဍတော်
ကောင်း မဟုတ်ပါမဲ မိမိကြင်ယာတော်ကို ဖော်ကားသည် အတွက်
ရသောအသက်ကို မြင်တစ်ပင်လျှောက်၏ ပုံမှောမြှုပ်နည်းမဟုတ်၊
ရှင်ဘုရင် က သူတော်ကောင်းဖြစ်၍သာ ဒဏ္ဍာရေးမှ သီသီကလေး
လွတ်ခဲ့ရ သည်။ ထိမျှလောက် အသက်တော်နှင့် အရေးတော်
နှင့်အောင်နေသော ကာသမြိုက်ပင် အများတွေ့ပုံ ပင်လောသည့်အတွက်
မည်၍၊ ကိုမျှ ထိမေတ်တော့သူ ပြုခဲ့လေရတော်သည်။ ဤအများတွေ့ပုံ
နှင့်အတူ ပြစ်သောမိတ်ကို “အများတွေ့ပုံစိတ်” ဟု ခေါ်သည်။

စွာဝက်သည် မစင်ကို မစွဲသက္ကာသို့ အရှက်မရှိသော ချုပ်သည်
မကောင်းမှုကို မရှုံး။ ပိုးပရန်ကောင်သည် မီးလျှောက် မခြေကြာက်
သက္ကာသို့ ဥက္ကာမှ မရှိသူလည်း မကောင်းမှုမ မခြေကြာက်။
(နိဂာကျို)

ဥက္ကာမှုအကြောင်း

မိတ်၏ ပျုံလွှုင်ခြင်း၊ မြိုင်သက်ခြင်းသောအသည် ဥက္ကာ
တည်း၊ မိတ်၏ အိမ်အား မှတ်ယုပျုံလျှောက် – မြိုင်သက်ထဲ – ဥက္ကာနှင့်”
ဟု ဆိုခဲ့သည်။ “ပျုံလွှုင်” ဆိုသည်ကား ပြာပုံပေါ်သို့ ခဲကျသောအခါ
ပြာဆွေလွှုင်အက်သောသို့ အချို့တစ်ခုအပေါ်၌ ပြစ်သက်၍ မတည်
နိုင်ဘဲ ဟိုအာရုံရောက်လိုက် အသုအာရုံရောက်လိုက် ဖြစ်မှုခြင်း
တည်း။ ထိဥက္ကာနှင့် အတူတကွဲပြစ်သော မိတ်လည်း မိတ်လေ မိတ်
လွှုင်ပြစ်၍ ဥက္ကာအားကြီးနေသောအခါ ကိုယ်အကွဲလည်း မြိုင်မသက်
ဖြစ်အရကား လုလေလုလွှုင် လုပေါ်ကြော် ပြစ်တစ်လေသည်။
နှုတေသာ မိတ်မထင်၍

အများတွေ့ပုံစိတ် လက်ထပ်မိုးလာ ပြုသွားသော ၁၅

မင်းသားတိ ဘုရားရှင် ခေါ်လာ၍ ရဟန်းပြုလေးလေရာ ရဟန်း
တရား၌ ဖြစ်သက်စွာ မတည်ရှိလဲ စိတ်လွင့်ပါး၍ နေပဒကလျာဏီ
အထံသို့ မကြောခဲ့ စိတ်ရောက်သွားလေသည်။ ဤဝါယွှေ့ ရဟန်း
တရား၏ထိ ဖြစ်သက်စွာ မတည်ခြင်းမှာ ဥပဒ္ဒ သဘောပင်တည်း။
ဤခွဲ သတိလုပ်ပဲ

ဤပြဿနာ၌ သူ့ဖင်ကို သဘောအားဖြင့် မည်သည့်အရာ
မှုပါ တည်တည်တဲ့ မရှိ။ ဟိုအာရုံးရောက်လိုက်၊ သည်အာရုံး
ရောက်လိုက်လို့ လုပ်လိုက်ရောက်သွားမောင်းဟရား အကုသိုလ်တရား
ဟု ဆိုရင်စေဘာမှ မည်သည် ခုစာရိုက်ကိုမျှ ထိထိမိမိ မပြုလောကြောင့်
လောဘ ဒေါသ အသည်တိကဲ့သို့ အပါယ်ချိန် လောက်အောင်
သလိုမကြေးမားရော့။

လောဘအကြောင်း

လိုချင်မှုသဘောသည် လောဘတည်း။ ထိုကြောင့် “လောဘ^၁
သဘော လိုချင်ဟော” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ “လိုချင်” ဆိုသော်လည်း
ကာမဂ္ဂလ်ဆိုင်ရာ လိုချင်မှုမျိုးကိုသာ လောဘဟု ဆိုသည်။ နိုဗ္ဗန်ကို
လိုချင်မှု၊ ဓရရားကို လိုချင်မှု၊ စာပေတတ်ချင်မှု၊ ဆင်းချေသူများ
ကိုပေးကမ်းလို၍ ပစ္စည်းသွာကို လိုချင်မှု စသော ကောင်းသော
အရာ၌ လိုချင်မှုမျိုးကား လောဘမဟုတ်။ မောတ်၌ ပြုဆည်းသွား
သဘောသာ ဖြစ်ပေသည်။

လောဘ၏ အမြားနာမည်များ

ဤလောဘကို “ပေမ” ဟုလည်းကောင်း၊ “တရာ့”
ဟုလည်းကောင်း၊ “ရာဂ” ဟု လည်းကောင်း၊ “သမ္မဒယ” ဟု
လည်းကောင်း အပျိုးမျိုး နာမည် တပ်၍ ပြောဆိုသုံးနှင့်ကြိုး။

ပေမ ဟူသော အမည်ကို သာဆေးပါး ဖောင်နှစ် ညီအစ်းကို သမီး
ခင်ပွန်း စသော အစ်းသူ အိမ်သားချင်း အော့မျိုးသားရှုပါး ရှုစ်ဝင်ဗုံ
နှင့် အွေလိုက္ခိုရဲ့ ရှုစ်ဝင်ဗုံတို့ သုံးနှင့်ကြရသည်။ သော တုရသော
စကား၌ “အစ်းခြင်းခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဤအစ်းခြင်းမျိုးကို
“သံယောဇ်” ဟုလည်း တစ်ပုံး ခေါ်ကြရသော၏။ သံယောဇ်သူသော
စကား၌ “ခြိုး” ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ခြိုးခြင်း ရှုပ်အမျိုးအစားကို
တစ်ယောက် နှင့်တစ်ယောက်ကိုမဆွဲနိုင် မစွာရက်နှင့်အောင် ရှုပ်အောင်
ခြင်းဟု ဆိုလိုသည်။

အဆင်း၊ အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ၊ အထွေး ဤပါးပါးကို
လူအများတို့ လိုလားအပ်သောကြကာင့် “ကာမရှင်ပါးပါး” ဟန်၏
၏။ [ကာမ = လိုလားအပ်သော + ရတာ = အနေအင်အဖွဲ့။] ထောင်း
သာ ရှင်တ်သကဲသို့ ထိကာမရှင်အာရုံများကို သာမန် လိုက်ငါး
သာမကာဘဲ ကာတ်ကတ်သတ်သတ် တတ်ခြင်းကို “ဓမ္မဘာ” ဟာသုံးခဲ့ရှိ
မက၊ မိန့်မဆယာကျေား တစ်ဦးဦး၌ မရမော တွယ်ကာပ်နေသူတို့
“တဏ္ဍာရုံး” ဟုလည်း ခေါ်ကြလေသည်။ တဏ္ဍာဟုအောင် စကား၌
“တဝီမက်ခြင်း၊ တတ်ခြင်း” ဟုအဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထိုကာမရှင်အာရုံ
ပါးပါးတို့တွင် အထွေးအာရုံ “မေထာနှင့်” ကိုအလွန်လိုလားရှုပ်
“ရာဂါ” ဟုသုံးခွဲကြပြန်သည်။ ရာဂဟုအောင် စကား၌ “ငြိကပ်ခြင်း၊
ခွဲလမ်းခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်သည်။ (ရာဂ = အဝတ်ကို ဆိုးရည်
ပြင်ဆိုသောအော် ခွဲကြပ်သကဲသို့ တစ်ယောက်အဆောင်၌ ခွဲလမ်းအောင်သော
လောာ) [ဤအော် အသုံးမဟုတ်၊ လောကသုံး ထိုထိုက်၍ ခွဲခြင်း
တည်း]

သရွာသယေးပါး ရွှေခြားခန်း၌ ဘား ဤအောင်အောင်၌ အသုံး
စု အံပြုခြင်းသည်။ သမုပ္ပမာ ဟုအသေးစိတ်အောင်၌ အံပြုခြင်း

ဒုက္ခလောင်း” ဟု အစိမ္ပာယ်ရပြန်၏ ပြခဲ့သော ပေမ၊ တရား၊ ရာဂါ ဟု ခေါ်ဆိုရသည့် လေသာမက်းနိုင်သောကြောင့်သာ သံသရှုံး ဆင်းရှုံးကွန်းနှင့် ယူဉ်တွေ၏ တဝံလည်လည်နေကြရသည်။ ယခုအခါ သုသေလိုင်း တွေ့နေကြဖြစ်သော ဒုက္ခကြီးကယ် အသွယ်သွယ်သည် ဤတရားလေသာ သမုဒ္ဓယကြောင့်သာ ဒုက္ခဖြစ်ရကာ၊ “လေသာကြီး လျှင် ဒုက္ခကြီး၏ အသေသာင်ယျင် ဒုက္ခငယ်၏ ဒုက္ခမရှိလျှင် ဒုက္ခမရှိလော့ပြီ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤလေသာနှင့် အတူဖြစ်ရသော စိတ်ကို လေသာစိတ်၊ စာကျာစိတ်၊ သံယောဇုံစိတ်ဟု ခေါ်၍ လူ ကိုလည်း “လေသာကြီးသူ၊ တရားကြီးသူ၊ ရာဂါကြီးသူ၊ သံယောဇုံ အားကြီးသူ” ဟု ခေါ်ဝေါရလေသည်။

တရားလေသာ နောက်မဆုတ်ပဲ

ဤတရားပေမ သမုဒ္ဓယ သံယောဇုံဟု ခေါ်ရသော လေသာ သည် စာရားဖြင့် မထိန်းနိုင်ဘဲ သူ၊ အလိုဆန္ဒအတိုင်းသာ ဦးစားပေး လိုက်ပါမှမည်သည့်အထူး နောက်ဆုတ်မည် မဟုတ်။ နွားကလေး၏ ပေါက်ခါစ ဦးချိသည် ကြီးလေ ရှည်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓာကပင် မျိုးစွဲပါလာခဲ့သော ဤတရားလေသာသည်လည်း အရွယ်ကြီးလေ လေသာကြီးလေပင် ဖြစ်၏။ ထိကဲ့သို့ လေသာကို မတားဆီးနိုင်သူ အရာအိကြီးတို့အတွက် “ယယ်ကြီးလျှင်ငါက်၊ လူကြီးလျှင်ငါက်” ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။

ဆားငန်ခရာသာက်

များမြှင့်သည်ကစ၍ မိဘချစ်ရ၊ ဆွေမျိုးဥာတိ၊ ချစ်ရနှင့် ချစ်လက်စတိတွင်ကာ အတော်ကြာလျှင် ကစားဖော်ချင်းချစ်ရ၊ မိတ်ဆွေချင်းချစ်ရ စသည်ဖြင့် ဝမ်းတွင်းပါ မမှတာသရားက အချစ်ကို လမ်းပြနေသောကြောင့် ရောက်တော်ရှိ၍ ဆားငန်ရောကို

သောက်လိုက်ရှာ သောက်ပြီးခါမှ သာ၍ငတ်၊ ငတ်သည့်အတွက်
ထပ်၍သောက်၊ သောက်လောင်းလေ ဖြစ်သကဲ့သို့ ကာမံရတ်
အာရုံတွေကို ဖတ်ငတ်၍ရှိ၍ လိုက်စားခါမှ သာ၍ငတ်ပြီးလျင် အပြစ်
မမြင်နိုင်ဘူး ချစ်ပင်လယ်ထို့ ပလျည်၍ နေကြရမလတော့သည်။

“အချစ် အချစ်၊ ချစ်တိုင်းချစ်၍၊ ချစ်လေချစ်လေ၊ ချစ်မပြု
တည်းဆားငွေရေနောက်၊ ငတ်တိုင်းသောက်ကဲ၊ သောက်လေ
သောက်လေ၊ ငတ်မပြုဘို့၊ ပေမအရာအသာဆုံးရစ်၊ ထို
အချစ်လည်း၊ အပြစ်မမြင်၊ မဆင်ခြင်ဘူး၊ ချစ်လျှင်ပျော်နို့၊
ချစ်စပိုးသည်၊ ချစ်ရိုး၊ ချစ်စဉ် ရှုစ်လမ်းတည်း။

(ရွှေးပည့်နို့ပို့)

လောဘသုက္ခာသတ်၊ အပါယ်ချုပ်

လောဘသည် ကုသိုလ်၊ အထောက်အပုံမရအဲ အာရုံး
သက်သက် စဉ်းစားလျင် သေးငယ်သာ လောဘပင် အပါယ်ချုပ်၏။
ဥပမာ— ကျောက်ခဲမှန်လျင် အငယ်ဆုံး၊ ကျောက်မှန့်ကလေးသည်ပင်
ရေမှာနှစ်ရသကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် စတေခါနီး၌ သမီးခင်ပွဲန်း
အပေါ် စွဲလန်းမှု၊ သမီးသားနှင့် စီးပွားရော့ တစ်ခုံတစ်ရာကို
စွဲလမ်းမှုကြောင့် ပြီးတွေ့ရသွားတွေ့ရသွားလေသည်။ ငါတို့ဘုရား
လက်ထက်တော်၌ ရဟန်းတော်တစ်ပါးကား၊ သက်နှင့်သစ်ကလေးကို
စွဲလမ်းသွားသည့်အတွက် သက်နှင့်မှာလာ၍ သန်းဖြစ်ရလေသည်။
၇ ရှုစ်လည်ဗုံး သန်းဘဝက ကျော်လွှုတ်သတဲ့။

ကုသိုလ်အကြောင်းလိုက် အပါယ်မျှပုံး

တစ်စောက်နှင့် တစ်စောက် ချစ်ခင်မြဲ၏ တကောပေမ^{ပြို့ပည့်ကော်သည်၊ ကုသိုလ်ကော်၏။ အကြောင်းလိုက် အပါယ်ဘို့^{အောင်အောင်။ အပေါ်—ကျောက်ခဲသည် သူ အည်းသာက်သတ် ဆိုလျင်}}

၈၅။ နှစ်ခါန်ဆုံး လျော့အကွဲအညီရတွင် ရေမနစ်ဘဲ လျော်၏အလိုက်
လျော်မှာ ပါရာသက္ကာသို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အတ်ဝတ္ထုတို့၌ တရာ့
ပေမ မကောင်းသူချင်း ရင်းနှီးစွာ အကျိုးပေးလျက် ပါရမိ ဖြည့်ပက်များ
ဖြစ်ကြလေသည်။

ဓာတ်းစားအွာယ်

သမီးခင်ဗွန်းတို့ စိတ်တုသေဘာတု ဖြစ်ကြသောအခါ
တစ်ယောက်ကိုရာစ်ယောက် မခွဲခွာလိုက်၊ သံသရာဝယ် ပါရမိပြည့်ကာ
နှစ်ဦးနှစ်ဦးကြုံ၏။ အလောင်းတော် သူမော်ဘာဝ၌ ယသော်စရာ
အလောင်း “သုမ္ပတ္တာ” မည်သော အမျိုးကောင်း သမီးက်လဲးသည်
ဘုရားအဆောင်းနှင့် မကွဲမကွာ ဖြစ်ရလိုကြောင့်း ဆုတောင်းခဲ့၏။
အရှင်မဟာကသုပနှင့် မယ်ဘဒ်အလောင်းလည်း ကမ္မာပါင်းများစွာ
ဝယ် ပါရမိကို အတွေ့ပြည့်ခြေကြသည်။ ကြိုးသို့ ဖြစ်ခဲ့ရာဝယ် “နောက်၌
ပြုပည့် ဆန္ဒသဘာလား၊ တရာ့ပေမ လောဘသဘာလား” ဟု
ဓာတ်းစားထိုက်ပေသည်။

ဓာတ်းပြုတ်ချက်

ပြခဲ့ပြီးသော အတ်လမ်းတွင် ပါဝင်သော အရှင်တို့ကား
စင်စစ်သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတော်ကောင်းနှင့် အဆင့်
ဆင့် ပေါင်းလိုခြင်းမှာ တမင်တကာ ဆုတောင်းရသော ကုသိလ်
ဆန္ဒကောင်းပေတော်း။ ထိုအရှင်တို့သည် ပါရမိကို ကြီးစားနော်သော
သီလရှိသူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ကျမ်းကန်ဝိုင်း “သီလရှိသူများ
တောင့်တတိုင်းပြည့်စုနိုင်သည်။ ဆန္ဒရှိသူများ ဘယ်အရာမဆို ပြီးစီး
နိုင်သည်” ဟုအဆိုရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအရှင်တို့၌ တစ်ယောက်
နှင့်တစ်ယောက် မကွဲမကွာအောင် တွယ်တာသော တရာ့ပေမ ရှိကြ
မည် ဖြစ်သော်လည်း ကြီးမားသော ကုသိလ်ဆန္ဒကြောင့် အလောင်း

အလျာတိ၊ အလိုကျမေအာင် ပြသဖူ ကုသိဝ်ကံတွေက ဖွဲ့ဖက်၍
စီမံသဖိုင် ဥမက္ခာ သိက်မက္ခာ ပါရနီပြည့်က်များ ဖြစ်ကြရပါသည်။

လူမှာတိ ဘိက္ခာဝ သီလဝတော ဒေတောပတီမိ ဒီထွေထွေဘာ
= ရဟန်းများတို့ သီလရှိသူများ (သု၏ တောင့်တယူက
စင်ကြယ်သည် အတွက်) စိတ်တောင့်တတိုင်း ပြည့်ရနိုင်သည်။
(ပါ့ဂိုလ်)

နကုလပိတာနှင့် နကုလမာတာ

ဘုရားလက်ထက်တော်အခါဝယ် “နကုလပိတာ” ဟုထင်ရှု၊
သော သူကြွယ်နှင့် “နကုလမာတာ” ဒေါ သူကြွယ်ကတော်တို့သည်
ရှေးရှေးသာဝများစွာကေပင် မက္ခာမက္ခာ ဖြစ်လာကြ၍ ယနာဘေ၌
ဘုရားရှင်ကို ပထ်မဆုံး ဖူမြင်ရသည့် အရှင်နှင့်ကပင် သောတာပန်များ
ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိနိုင်းမောင်နဲ့ ဦးလိုးပင် ဘဝလါင်းများစွာက
ဘုရားအလေဒ်း၏ မိဘများအဖြစ် ဦးကြီး၊ ဦးလေး၊
ဒေါလေး အဖြစ်ဖြင့် အတွင်းခဲ့ကြရသောကြောင့် ဘုရားရှင်ကို
သားအသွေ့အွေ့ခေါ်ကာ လွန်စွာအကျိမ်းဝင်ကြရကား လျှောက်လိုရကို
ခြင်းချက်မရှိ လျှောက်လျှိုကြသည်။ ထိုကြောင့် အခါဓာတ်ပါး၌
သူကြွယ်က လျှောက်သည်မှာ

“တပည့်တော်သည် နကုလမာတာကို ပေါ်ရှုယ်စဉ်ကပင်
သိမ်းပိုက်ခဲပါသည်။ သူကို သိမ်းပိုက်ခဲသောအခါမှုစျေး အခြား
တစ်ယောက်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် မဆိုထားဘိ စိတ်နှင့်မြှု မပြစ်
များမြို့ပါ။ နကုလမာတာကို ယခုသာဝများလည်း အမြှုကြည့်စုနှင့်
သံသရာများလည်း အမြှုမြင်လိုပါသည်”

ထိုစကားကို နကုလမာတာ ကြားလျှင် အာကျွမ်းအာမြို့ပါ။
ကို လျှောက်သည်မှာ

“တပည်တော်မသည် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကပင် နကုလပိတော်
အိမ်သို့ လိုက်ပါခဲ့ပါသည်။ ထိအခါမှစ၍ အခြားသူကို စိတ်မျှ
မကျေးမီပါ။ နကုလပိတော်ကို ယခုဘဝမှာလည်း အမြေကြည့်နေချင်၊
သံသရာမှာလည်း အဖြေတွေမြင်လိုပါသည်”

ထဲ သမီးခေါ်မျန်း ၂ ဦးတို့၏ ကေားကို ဘုရားရှင်က ပြန်၍
မြန်တော်မူသည်မှာ

“ယခုဘဝ္း စီတ်တူသောကု ကြည့်ဖြေကလော သမီးခင်ပွန်း
တို့သည် အောက်နောင်ဘဝ္း မကွဲမကွာ ဖြစ်လို့ကြလျှင် တစ်ယောက်
နှင့်တစ်ယောက် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ပညာတို့ အရာရာ တုစေက
ရမည်”

အိမ်ရှင်က သဒ္ဓတရား ကောင်းသက္ကာသို့ အိမ်သက္ကလည်း
သဒ္ဓတရား ကောင်းရမည်။ အိမ်ရှင်က သီလစင်ကြယ်သက္ကသို့
အိမ်သက္ကလည်း သီလစင်ကြယ်စေရမည်။ တစ်ယောက်ယောက်က
စွန်ကြေးကမ်း လူဒါနီးလိုလျင် မတားမြစ်ရ၊ “မယ်ကလူမှ မောင်
ကြည့်ဖြူ၊ အောင်ကရှုခါန်း မယ်ရှင်လန်း” ဖြစ်စေရမည်။ အသိအလိုက္ခ
ဉာဏ်ပညာချင်းလည်း အရာရာတူစေရမည်ဟု ဟောတော် မူလိုရင်း
ဖြစ်၏။ ဤအမိဘာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ပညာဝပါး၌--

ପ୍ରକାଶକାରୀ

ဉာဏ်တော်ပန် ဖြစ်ပြီးသော ဇန်နဝါရီတိ၊ အပြန်

ဒုတိယအခိုး

၃၁

အလှန် ချစ်ခင်ကြပုံကို ပထမစဉ်းလာသင့်၏၊ ထိုကုသို့ လုပ်လုပ်အတောက် လောက် ချစ်ခင်ကြသည့်အတွက် မိမိတို့ အချင်းချင်းစုစွဲ၍ အခြားသူ နှင့် ဖောက်ပြားနှင့်ရှုံး မိတ်ပျော်ကြမိကြ၊ ထို့ကြောင်း မိတ်ထား စင်ကြယ်ကြသဖြင့်လည်း ပိုမိုမြို့မြတ်နီးကာ တစ်သံသရာလုံး စွဲ မဆွဲလို့ဘဲ အမြဲတွေ့မြင်လိုက်ပေါ်သည်။ ဤကုသို့ တွေ့ဖြင့်လိုကြ ရာ၌ လောဘအမျိုးအစား၊ ဓနနှင့် ပြစ်လင့်ကဗျာ၊ ထိုသူတော်တို့၏ တို့၏ တဏောမော်လောဘသည် ဘုတ္တုချင်း မကွဲကွာအောင် ချုပ် နှောင်ပြီးလျှင် ပြုပြုသလူ ကုသိုလ်အပေါင်းက ကောင်းမြတ်ရာတို့ ပို့ဆောင် ပေလိမ့်သတည်း။

မာယာအခြက်၏

တော်သောက်ပိုင် တရှို့အရာ၌ “မာယာ” ဟုခေါ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရဝါယ် မာယာအခြက်၏ကိုလည်း ထည့်သွင်းပွင့်ပြီးမည်။ မာယာသည် မျက်လှည့်သည်နှင့် တု၏၊ မျက်လှည့်သမားသည် ကျောက်ခဲကိုကောက်၍ ချေတုးထင်အောင် လျည့်စားနိုင်သကဲ့သို့ ဤမာယာကလည်း လွှာစ်ပက်သား အထိုးများ အောင် မိမိမှုဘိုယာ အပြစ်ကို ပို့ကွယ်တတ်လေသည်။ “မိမိရာ အပြစ်ရှိလျက် မရှိသလို ဟန်ဆောင်တတ်သည်” ဟုဆိုလိုသည်။ မိန်းမာယာ

ရှုံးသရောအခါ တက္ကာသို့လိုအရာ၍မှာ တပည့်တစ်ယောက် ရှိလေသည်။ ထိုတော်ပည့်၏ မိန်းမသည် အခြားယောက်ဗျားနှင့် ဖောက်ပြားလေ ရှိ၏။ ထို့ဖောက်ပြားသောအနှစ်၌ မိမိ၏ စင်ပျော်ကို ခါတိုင်းထက် ပို၍ယယ်၏။ မဖောက်ပြားသောအနှစ်ကဗျား တွေ့ရှုပေးသော သမားထား၍ စင်ဖော်ကဗျားကဗျား ပြုလှပ်လှရှိ၏။ ထို့ကိုသိ

ထူးခြားသော အမှုအရာ ကို နားမလည်၍ မိတ်ရှုပ်လာသော တပည့်
က မိမိ ဆရာကြီးကို အကြောင်းစံ ပြောပြုလေရာ ဆရာကြီးက
မိန့်မတိ ပြုမှုတ်ပုံ သဘောကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြုလေသည်။
မှတ်ချက်

ဤဝဇ္ဈာလာ မိန့်မသည် အခြားယောကျားနှင့် ဖောက်ပြား
သောနွဲဝယ် မိမိအပြစ်ကို ကျယ်ကာလိုသောကြောင့် ငင်ပွန်းအပေါ်မှာ
ရားစွာ ကြင်နာဟန်ဆောင်လေသည်။ ထိုကြင်နာဟန်ဆောင်မျှသည်
ဤမှယာပင်တည်း။ ဤမှယာကို တရာ့အရာ၌ “တခိုက္ခာစွဲဥက္ကာတ်”
(ရတ်တရက်အကြောင်းသောဥက္ကာတ်) ဟူလည်း ခေါ်ပြန်သည်။
[တခိုက္ခ =ထိုတစ်ခဏု၌ + ဥပ္ပါဒ္ဒါ + ဖြစ်ပေါ်လာသောဥက္ကာတ်၊
ဥက္ကာတ်ဆိုသော်လည်း ဥက္ကာတ်အစ်မဟုတ်၊ ဥက္ကာတ်အတုသာ ဖြစ်သည်။
ဥက္ကာတ်အစ်ကား ကောင်းသောအရာ၌သာ ဖြစ်သည်။]
ရတ်တရက်ဥက္ကာတ်ကောင်းသူ

အိမ်ရှင်မ တစ်ယောက်သည် အစေခံယောကျားကလေးနှင့်
ဖောက်ပြားလေး ရှိ၏။ အခါတစ်ပါးသော် ထိုယောကျားကလေးအား
နမ်းမေ့သည်ကို အိမ်ရှင်ယောကျား မြင်သွားလေသည်။ ထိုသို့
မြင်သွားကြောင်းကိုလည်း အိမ်ရှင်မကိုယ်တိုင် သီလိုက်ရကား မိမိ၏
ငင်ပွန်းထံသို့ သွားပြီးလျင်

“အရှင်- ဒိကောင်လေးဟာ မရှိသားဘူး၊ ယနေ့ အရှင်အဖို့
ထားတဲ့ မှန့်ကိုယ့်စားပြီး ကျွန်းမကမေးတော့ မယူဘူးလို့ လိမ့်တယ်။
ယခု သူ့ပါးစပ်ကို နမ်းကြည့်တော့ ပါးစပ်ကမှန့်စော့နဲ့တယ်။ မရှို့
သားဘူးကို အိမ်မှာထားလို့ မစော်ဘူးထင်တယ်” ဟု ပြောလေသည်။
မှတ်ချက်

ဤဝဇ္ဈာ၌ အစေခံကို သူကနမ်းမှုသည် လွန်စွာ ဆိုးစွားသော

ဒုတိယအစိုး

အပြစ်ကြီးဖြစ်ပါလျက် ထိအပြစ်မပေါ်အောင် လျဉ်းပတ်တတ်သော ရတ်တရဂ်အကြော့ ဟယာပင် ပြစ်သည်။ ဤသွယ်သည့် ဒီမှာ မှာသာ ရှိသည့်မဟုတ်၊ ယောက်နှားများ၌လည်း ရှိသည်။ ရသေ့မသယာ

ရှိသောအခါ စွာတစ်ရွာ၌ ဒါယကာတန်းယောက် ကိုဖွေပါ
ထားသော ရသေ့တတ်။ ရှိလေသည်။ ဒီသွယ်အကြော့ အောင် နိဂုံတန်ရာကို ရသေ့ကျွော်စေရန်၊ အနီးအပါ၌ ပြန်လော်ပြောပြု၍
“အရှင်ဘုရား၊ သာတိပြုလိုက်ပါ” ဟု ရှာယားသော အခါ။ “ဒါ
ဒါယကာ၊ ရသေ့ရဟန်ကို ယခုလိုကြပါနိုင်ရှိရှိ၍ အမှာအမှာပြု။”
ဟု ပိန့်လိုက်ဆောတဲ့။

လို့မောက် ရသေ့အကြော်ပြစ်သည့်မှာ “အောင်နိဂုံတန်းယောက်
လုံသာင်မှာ ဆောင်ရွက်ပေါ်လည်လည် ရှိပြီ” ဟူသဲ့ ကြပို့သွေ့
ထိရွှေများကို ဖိမိသွားမည့် လမ်းအနီး၌ အွှေပြောပြုမိတယျ၍
နက်ပြီးဆုံးအားအပြီးတွင် “ဒက္ခဝါကိုရှိရှိနေခဲ့သည့်အတော်
ကြာဖြေး ပြောဖွေ့န်တော့ သေယာ၏ပြစ်တတ်သည်။ သို့ပြီး၍
တဗြားအရပ်သို့ သွားတိုးမည်” ဟု ပြောလေရာ ဒါယကာက
အတော် တော်သော်လည်း တာမရသောကြောင့်စွာတဲ့ခါးထိအောင်
လိုက်ပြုရှိရှာယေးသည်။

ထိုမောက် တော်တော်သွားပြီးကာဥ့ တစ်ပေါ်ပြန်လေပြီးလျှင်
“ဒက္ခ၊ သင်တို့အမိုးဆိမ်က သက်ငယ်ပြုက်တစ်ပေါ် ငါ့၏သက္ကာ၌
ပြုပါလေသည်၊ ရသေ့ကျော်န်းအိုသာ မအပ်ရှုအပ်သော အရာကို
ပြုတော်ဝင်ပြု၊ မယုတော်” ဟုပြောအောင် ရှိနှုန်းသာအတောက
“သိပြုသိလဲ ရှိတာပဲ” ဟု လေးလေးပေါ်ပေါ် ကြည့်ပို့သွားလေသည်။
မြတ်တော် မြတ်တော် သိပါယောက် မြတ်တော်

ဝါနှစ်သော ဖြည့်သည်ရောက်ရှိနေသဖြင့် ထိုစည်သည်တဲ့ “အတိုင်္ဂီဒ္ဓ၊ ဆရာထဲမှာ ဘာသူးအပ်နဲ့ထားပါသလဲ။ အပ်ထားလျှင့် သွား၍ ကြည့်စ်းပါ” ဟု သတိပေးမှ သွား၍ ကြည့်လေရာ ချွေများ မရှိ တော်၍ စည်သည်နှင့်အတူ ရေသာနောက်သို့ အမြန်လိုက်ကာ ချွေများနှင့်တကွဲ ရှုသောကို မမေးမြို့ကြလေသည်။

မှတ်ရှုတဲ့

ဤပြုပြုမှု ရသော၏ မိမိကျော်မှု လော့မည်စိုး၍ သက်ငယ်မြက် တစ်ပင်ကို ပြန်၍ လေးမြှင့်သည် ဤမှယာပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဖရိယာ၍ မာယာသည် ရှုသော ရဟန်းအချို့တိုင်အဆုံးပုံ၊ နှုန်းလျက် ရှိရကား ယခုလို “အပလိုဘဏ်၊ အလိမြာဏ်” ၏။ မာယာပေါ်သော ကာအဲ၍ လုံးဝပုံ၍ ယုံကြည့်ထိုက်သူ နည်းပါးသောကြောင့် ရှိသား ပြောင့်မတ်သူနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံစိုးပါး အရေးမှာ ရေးကဲကောင်းမှ သာ ပြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

မှယာပေါ်များပဲ

မိမိအပြစ်ကို ပုံးလွမ်းရာ၌ ပြခဲ့ပြီးသော ဝတ္ထုများအပြင် မိမိ မှာ အပြစ်ကင်းဟန် ခုပ်ထန်ထန်ဖြင့် ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီး လုပ်၍ ပုံးကွယ်ခြင်း၊ အပြစ်တင်မည့်သုကို ကြောက်လောက်အောင် မြောက်၍ ပုံးကွယ်ခြင်း၊ မြောက်၍ပုံးကွယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် မာယာ၏အပြစ် ကွယ်ကာစည်းတွေ အမျိုးမျိုးရှိလေသည်။

လုံအများနေသော ကျောင်းတိုက်၊ အောင်စသည်များ၌ ထိုကဲသို့ မာယာသမားမျိုးကို အများအပြား အေားရတတ်၏။ ညွှန်အခါ မစွန်းထိုက်သော နေရာဝယ် အညှစ်အကြေးစွန်းထားမြှင့် စွန်းထား သူက သူမဟုတ်သလို ဟန်အောင်နေတတ်၏။ ပရီသတ်အလယ် ကိုယ်တွင်းမှ မကောင်းနဲ့လည်သွားလွင်လည်း ယဉ်ထင်ကြောင်ထင်

ဖြစ်အောင် သားရေသံနှင့် ရောဂပ်တတ်ရုံသာမက (လေလွှားသံကို
သားရေအင်း၏ အသု ထင်အောင် ပြုတတ်ရုံမက) ဘဏ္ဍာဝါး
အပေါ် အထင်အရာ၏အောင်လည်း ကြေဆောင်လျဉ်ပဲတော်မြတ်။

ဤသို့ စသည်ပြင် မာယာသဘာတွေ အလွန်ပေါ်လူးစုရှု
ကား ရှေးလွှာကြီးတိကာ “ပရီယာယ်တာခိုဓထယ်၊ မာယာတော်
တစ်သိန်း၊ အပလိန်းအနှစ်၊ သံကိုးဖြာ မလောက်လို ရှားကိုးပင်က
ရွှေးလွှာက်တွေကိုပင် အောမှာ၍ ရေးလွှာက်ရသည်” ဟု ပြောသူများ
လေသည်။ [ထိုကား၌ “ပရီယာယ်၊ အပလိန်း၊ အပလိန်း၊ (အပလို့)” ဟု
သည်လည်း ဤမှယာပင်တည်း။]

သာဇ္ဈယျအကြောင်း

မာယာနှင့်ပို့သာဇ္ဈယျအကြောင်းကိုလည်း မှတ်ဆောင်ရှုနိုင်
၏၊ အခြားသူတို့ အထင်ကြီးအောင် မိမိမှာမရှိသော ရှားကိုးရှိနေ
ဆောင်တတ်သော လေသာတစ်မျိုးကိုပင် “သာဇ္ဈယျ” ဟွေးသည်။
မာယာသည် ရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်၍ မိမိမှာ အပြစ်ကောင်းဟန်
ဆောင်၏။ သာဇ္ဈယျကား မိမိမှာအရှိသာရတယ်ကို ရှိဟန်ဆောင်၏။
ထိုနှစ်မျိုးလုံးပင် အလိမ်္ဂာက် အပလို့သာ၏ အုကောက်ညာမျိုး
ချည်းတည်း။

အန်းကြုံများ သာဇ္ဈယျ

သိလမရှိသဲ ရှိဟန်၊ အကျင့်မကောင်းဘဲ အကျင့်မကောင်းဟန်၊
ဓာပေမတတ်ဘဲ ဓာပေတတ်ဟန်ဆောင်ခြင်းသည် သာဇ္ဈယျပင်
တည်း။ ပါးနပ်သော ဒကာများနှင့် မတွေ့သွေ့တို့ဟန်ဆောင်း
သာဇ္ဈယျသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးစုလွှာကိုရှိ၍၊ ပါးနပ်သွေ့

ထွေးဆောင် ထိုသူတို့က “ငါတိအနေသာချည်းပဲ၊ သူဘာသာသူ ဉာဏ်လျှင်လျှောပစ္စ” ဟု သောာထားသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရင်းနှီး၍ ဝါးနှုပ်သုတို့ကမဲ မိမိသရော၏ အရည်အချင်းမရှိကြောင်းကို အခြေခံသိ၏ သီမည်နှစ်ဦး၌လည်းကောင်း ထိုသု၏ ဟန်ဆောင်မှ ထောင့်ယူ၍သည် ယခုသာဝအတွက် အကျိုးရလျက်ပင်။

သီလီမရှိဘဲ သီလီရှိဟန်

သီလီမရှိဘဲ သီလီရှိဟန်၊ သမာဓိမရှိဘဲ သမာဓိရှိဟန်၊ စွမ်းရည်သွေးမရှိဘဲ စွမ်းရည်သွေးရှိဟန်၊ ဝညာမရှိဘဲ ဘီအေ၊ အပ်အေ အောင်ဟန်၊ ဥစ္စာမရှိဘဲ ဥစ္စာရှိဟန် စသည်ဖြစ် လုပိုင်၏ ဟန်တို့နဲ့ စုတ်မှု သာင့်ယူစုစုလည်း များလုပေသည်။

အသာသာင့်ယူတို့ ဆိုးစွာသပုံ

ဤမှာယာသာသာင့်ယူတို့သည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် လုပ်ဗုံးမှု လောဘ ထောင်ပင် လောကျိုး ဆိုးစွား၏။ ထင်ရှားစေခဲ့- ဘုန်းကြီးများမှာ သီလီ၊ သမာဓိ၊ ပညာ မရှိဘဲ ရှိဟန်ဆောင်နေသည့်အတွက် သီလီ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အမှန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို မိမိနှင့်တန်းတူထား၍ ဝါကြားပြောဆိုရတော့မည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုမိသည့်အတွက် ဘဝ သံသရာ၍ ကိုယ်ကျိုးနှစ်နာခဲ့လေပြီ။ ထိုဘုန်းကြီးမျိုးကို ကိုကွယ်ထား သော ဒကာဒကာမတိမှာလည်း အသီအလိမ္မာ တိုးပွားဖို့ မရှိသည့်အပြင် လူဒါန်းရှုံးလည်း ပစ္စည်းကုန်သလောက် အကျိုး မများတော့ချေ။ လူတို့ဟွောင်လည်း သီလီ၊ သမာဓိ မရှိဘဲ ရှိဟန် ဆောင်နေကြသော ဇြောင်သုတေသနများကြောင့် အမျိုးသမီးကလေး တွေ ပုဂ္ဂိုလ်းရုံ၏။ ထိုလွှဲကြီးလုကောင်း အခေါ်ခဲ့နေသူတို့၏ ဆိုးစွားသော မတရား အသက်မွေးမှုကြောင့် ဖြို့စွာ နယ်ပယ်ရှိ လွှာအများလည်း အကျွမ်းစာရိတ္ထာ ပျက်ပြားရ၏။

နှစ်းရည်သတ္တု မရှိပါဘဲလျက် ဒွဲးရည်သတ္တု ရှိဟန်အတောင်၍
ခေါင်းဆောင်အခေါ်ခံနေသူတိအတွက် နောက်ထိခိုင်ယ်သာတိ
အသက်စည်းစိမ့်ကိုပါ ဆုံးရှုံးကြရရှုံးသာမဂ္ဂ၊ ထိုးတိုးစည်းပါက်၍
တိုင်းပြည်ပါ အောက်ထာတ်လေသည်။ ထွေည်းဥစာ အကည်းအချင်း
မရှိပါဘဲ ရှိယန်အောင်ကြသော မာယာသာဇ္ဈာယာမား လျှပ်စီးကြီး
များကို ယဉ်မှားမြှုပြန် ယခုကာလ လက်ထပ်ထိမ်းမြှားသော အချို့
မင်္ဂလာတွေမှာ ပေါင်းပါကြသောအခါ မင်္ဂလာမေတ္တာနိုင်သောသူ
အမင်္ဂလာ အပြောစိုး ပြောင်းလဲရရှာဖော်သည်။

သက်သီးအဲ လက်ထပ်မင်္ဂလာ မြှုကြရာ၌ စိမ်းပေါ်လုံးမှာ
ဖြစ်စေ၊ တစ်ဖက်ဖက်မှာဖြစ်စေ ရှိနေသော အပြောစုနာများကို
ပုံးကွယ်ထားသော မာယာနှင့် မရှိထော ဂဏ်သီနှင့်အည်းစိမ်းကို
ရှိယန်အောင်စွဲ သာဇ္ဈာယ်တို့ ဝါမေကြပါမှ လက်ထပ်ပြီးနောက်
မကြာမဲ ပေါ်လေ့ကိုပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မိမိအား လျည့်စားသွေ့
(အော်မျိုးတစ်စွဲ) မြတ်နိမ့်ပါပြီးမည်လော့၊ မမြတ်နိမ့်သော ပျော်သုတေသန်း
ငန်ရလျှင်ကော စိတ်ချုပ်းသာနိုင်ပါပြီးမည်လော့။ “အိမ်ထောင်ဖက်”
ဟုသည် တက္ကာဖြင့် ရှုံးရှုံးတွင်သာမော ဖော်ပြုခဲ့မြတ်နိမ့်လည်း
ပါရှိရပါသေးသည်။

ဓမ္မသာသာရင်တိုင်း လက်ထပ်မင်္ဂလာမှာသည် ယခုဘဝ
တစ်ဆောင်း ကိုပြီးနိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေး။ စိတ်တွေသောက္ခာတွေ
ကြည်ကြည်ပြုအဲ ရှိကြပါမှ ဘရားသွားကျောင်းတက် အလူ
စောက်တိုက နောက်နောင်သံသရာအတွက် သက်လက်အေးတော်ကြ
လေသည်။ (အားလုံး ပေးလိမ့်မည်ဟု မဆိုလို့၊ ပေးလော်သွားကြ
ဆိုလိုပါသည်။) ထိုးတိုး မပြုစွင်ကြသော မာယာသာဇ္ဈာယ် ပါရှုံး
အဖြတ်အမြတ် အသေးစိတ်အမြတ်သာမော အတော်အတွက် အတော်အတွက်

နိတ်အထက်သုတေသနရကား နောက်နောင် သံသရာတိုင်အောင် အကျိုးနည်း
ပွဲယူ ရှိခြင်း။ ထိုကြောင့် လက်ထပ်မင်္ဂလာပြုမည်ဟု ကြိစည်စကပင်
မာယာသာဇွဲယူ မရော စင်းလုံးချော မင်္ဂလာဖြစ်စေသင့်ကြပါသည်။

ဤအိုးလျင် မာယာသာဇွဲယူသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို
ပြုစေ၊ ငွေအများ၊ ကိုဖြစ်စေ၊ တစ်တိုင်းပြည်လုံးကိုဖြစ်စေ၊ (ဘုရား
မဟုတ်ဘဲ ဘုရားလုပ်နေသူ တို့ဘို့များကဲသို့) တစ်ကဗျာလုံး ကိုဖြစ်စေ
ထုတွေပတ်တတေလေရကား အလွန် ထုတ်မှာဆိုးရွားသော တာရားဟု
ဆိုထိုက်ပေသည်။ ထိုမျှလောက် ဆိုးရွားသောလည်း ယခုကာလျှော့
အများအပြား ဖြစ်လျက်ရှိသောကြောင့် မီမံကိုယ်ကို ပါရမီရင်
သုတေသနစင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသူတို့သည် ထိုမာယာသာဇွဲယူသေား
လုပ်များတွင် မပါဝင်ကြစေဘဲ မရှိုးမသား ဆိုးရွားသော တာရားတို့ကို
မီမံသွားသုတေသနများလည်း မဖြစ်အောင်၊ မီမံနှင့်ဆက်သွယ်သူများ၏လည်း
မဖြစ်အောင် အထူးသတိထားကြပြီးလျင် ဖြစ်အောင်မြေက် သွားလက်
ကြောင့်တို့ဖြင့်မြတ်သောစိတ် ရှိသွားချည်းသာ ဖြစ်သုံးကြပေသည်။

ဒီဇိုးအကြောင်း

မှားမှားယွင်းယွင်း သိမ်းခြင်းသည် ဒီဇိုးမည်၏။ ထိုကြောင့်
“မှားသောအမြင်-ဒီဇိုးတွင်သာ” ဟုဆိုခဲ့သည်။ ဤ အသီအမြင်မှား
နေခြင်းကိုပင် ယခုကာလျှော့ “အယုမှားနေခြင်း” ဟု ခေါ်ကြ၏။
ဤဒီဇိုးသည် “မရှိသည်ကို အရှို့၊ ရှိသည်ကို မရှို့၊ မဟုတ်သည်ကို
အဟုတ်၊ ဟုတ်သည်ကို မဟုတ်” ဟု သိမ်းခြင်းရုံးသာမက “သူ၏အယု
ကာအမှန်၊ သူများအယုဇွဲ အလွှာ” ဟု စွဲပွဲတတ်သေး၏။

ထိုတွင် ဤကဗျာလောကကြိုးနှင့် သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းသူ
မရှိပါသေလျက် ပန်ဆင်းသူရှိ၏ ဟု သိမ်းခြင်း၊ သတ္တဝါတို့၏

ကိုယ်ခန္ဓာအတွေ့ပြု၍ အတွေ့ပျော်များ အသက်ကောင် မရှိဘဲလျက် “အတွေ့ရှိ၏၊ အသက်ချောင်ရှိ၏” ဟု သီမြင်ခြင်းသည် “ပရီယဉ်ကို အရှိ” ဟု သီမြင်သော ဒီဇိုတည်း၊ သတ္တဝါတိ အန္တာနှင့် ပရီယဉ်၊ ကုသိလ်က အကုသိလ်ကိုသည် နောင်အခါ အကျိုးသေးရှိ သတ္တိ ကျွန်ုပါလျက် ထိ ကုသိလ်က အကုသိလ်က မရှိဟု သီမြင်ခြင်း၊ ထိက်၏ အကျိုးကိုအကောင်းအဆိုး၊ အပျိုးမျိုး၊ ခံစားနေရပါလျက် “က်၏အကျိုး မရှိ” ဟု သီမြင်ခြင်း၊ ရှပ်မာစ်တရားတို့၏ ချုပ်ပြုမ်း၊ ခြင်းဟေသာ နိဗ္ဗာန်တရား၊ ရှိပါလျက် နိဗ္ဗာန်မရှိဟု သီမြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်မရသေးသွေ့ နောက်ရှိုးမည် နောက်ဘာဝရှိပါလျက် တစ်လျှော့ (နောက်နောက်ဘာဝ) မရှိဟု သီမြင်ခြင်းသည် “ရှိယဉ်ကို မရှိ” ဟု သီမြင်သောဒီဇိုတည်း။

သတ္တဝါတွေကိုသတ်၍ ယန်နတ်ပူဇော်ကြခိုင်းသည် အင်ယတ် ကြီးကျယ်သော တောင်းမှုကုသိလ်ပေတည်း၊ အလွန် အေးမြှုသော ကာလုပ် အော်ရှိုးခြင်း၊ အလွန်ပုံစံကိုသော အာလုပ်နေ့လယ်ကြောင် တောင်ဝယ် မီးလေးရှိအလယ်နော်၍ ကိုယ်ကိုမီးကင်ခြင်း၊ နွားလိုက် ခြင်း၊ ခွေးလိုနေခြင်း စသော အကျွမ်းများသည် ကိုလေသာစင်ကြယို့ အကြောင်း ကောင်းသော အကျင့်တည်း၊ ရောင်းသောအရှိုးအခါးဝယ် ဂါးမြစ်ရှေ့၍ အပြစ်တွေကို ဖွော်ခြင်းသည် ပြုမြိမ်သောအပြစ်များ၏ စင်ကြယို့အကြောင်း နောင်းသောအကျင့်တည်း၊ ဤသိသည်ဖြင့် သီမြင်နေခြင်းသည် “မဟုတ်သည်ကိုအဟုတ်” ဟု သီမြင်သော ဒီဇိုတည်း။

ဒါ၏သီသာ ဘာဝနာ များကို ပြုခြင်းသည် သုဂ္တ္တသို့ နောက်မြှုပ်နည်း နိဗ္ဗာန်ကိုသီမြင်နို့အကြောင်း အသေးစုံသော အကျင့် များတွေ သီမြင်ခြင်းသည် “ဟုတ်သည်ကိုအဟုတ်” ဟု သီမြင်သော

ဒိန္ဒတည်း ဤသို့ သသည်ဖြင့် ဒီနိုင် အမှားသိပုံမှာ လွန်စွာ အရာ ကျယ်လေသည်။ ဤဒိန္ဒနှင့်တက္ကဖြစ်သာ စိတ်ကို “ဒီနိုင်တ်” ဟ ခေါ်၍ ထိအေသားရှိရှာကို “ဒီန္ဒနိုင်” ဟနေးကြော်သည်။ [အနက်အေသာက်၊ အတေသာက်အေသားရှိရှာလည်း တွေ့ဖက်စိတ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာ ထိုက်လပါ နာမည်ပဲ့ကို သိပါ။]

မောင်အကြောင်း

ထောင်လွှားတော်ကြွင်းသဘောသည် မာနမာနမည်၏။ ထိုအကြောင်း “မာနကားမှာ ထောင်လွှားကြွတော်” ဟုဆိုခဲ့ပေသည်။ မာနဓာတ်ခံရှိသူသည် တွန်အလုပ်ကို စိုက်ထောင်၍ ထားသကဲ့သို့ အမှားအပေါ်၌ အောက်ဖော်လို၏။ ကြွတာတရှိ၏။ ရာထူးရတ်သိန်း စည်းမိမိဥစွာ၊ ပညာအဆင်း၊ ရောဂါက်းခြင်း စသောရက်တို့ဖြင့် သူများထောက်သာမေးသာအပါ “ငါက သင်းတို့နှင့် တူသလား၊ ငါနှင့် အောက်တန်သလား” ဟု ကိုယ်ကိုယ်ကို အထင်ကြုံကာ သူတစ်ပါးကို အထင်သေးတတ်၏။

သူများထက်မသာဘဲ တန်းတူဖြစ်နေလျှင်လည်း မာနဓာတ်ခံရှိနေသူတို့မှာ “သင်းနဲ့ငါ့ ဘာထူးသေးသလဲ၊ သူ့လောက်တော့ ငါလဲရအပဲ” ဟု တန်းတူထားလျက် မာနဓာတ်ပြန်၏။ ရာထူး စည်းမိမိ စသည်တို့က အောက်တန်းကျေပြန်လျှင်လည်း မာနဓာတ်ခံရှိနေသူမှာ “သူတို့က ငါထက်သောကာ ငါကဘာအရေးစိုက်ရမှာလဲ၊ ကိုယ်ရှိမှ ကိုယ်စားရှု၊ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရတာပဲ၊ ဘယ်သူ့ကို ခေယယ လုပ်ဆုံးရှုတုန်း” ဟု အံဆတုနိုင်သော်လည်း မာန်ပြုလျက် ဝင်။

အများပြည်သူတေသနရှိရှိနှင့် ပယ်ရွှေနှင့်မိန္ဒုလမ်း
စာတိမာန်

အမျိုးမောင်းသည်ဟောက် ဟန်မာနာက်မှုပြင်းကို “အမျိုး
မာန်”ဟုခေါ်သည်၊ ယနေ့တော် အတော်အသန် အမျိုး တောင်းသွေ့
ရှိပါပေသည်။ သို့သော် ဟန်စာက်လောက်၊ ဟန်တိမာန်မှုပြင်း
လောက်အောင် တစ်ဘက်သားကို မြို့ပိုးအောက်စာဟု ထင်
လောက်အောင် အမျိုးမောင်းပါ။ ဇွဲက ယဟာသွေး မော်မျိုးပြင်း
တကေသ်အမျိုးအောင်းအည်ပင် ဆိုရှိးတော့ အမျိုးမြတ်သွေ့က မာန
မဖက်ဘဲ ဉာဏ်လျှောက်လျှောက် အခြေခံရှိကာ အရာရာမှာ၊ လိုက်
လျောပါရ အောက်ထာန်းကျေသူတို့က ပိုစိုး ချမ်းစံပြုသို့ ရှိသော
ကြမည် မဟုတ်ပါလော့။ “အရောင်တော့ အရိုးအသန်” ဆိုသော်လို့
အရှိုးရှင်းနိုင်းသုတို့က အရောင်၍ အရိုးအသန်အကောင်း တန်ဖ
လိမ်းမည်။ သို့သော် ထိုအရိုးအသန်မှုပေးတွေက် ထိုသူ အခြေခံသာ
ဖြစ်၍ ထိုသူပင် နှစ်နာဖော်မြို့မည်။ ဤသို့ အရောင် ပွဲအောက်
စိတ်လျက် အောင်းမှု မတက်စီအောင် သတိဆောင်ကြပါကုန်။

ဝန်မာန်

အတိုက်အိုက် ဥစ္စရှိရှိတို့က် အနိုင်း “ဝန်မာန်” ဟုခေါ်၏၊
ယခုအခါ အတော်အသန် ဥစ္စရှိရှိသွေ့ ရှိပါပေသည်။ သို့သော်
ဥစ္စနည်းပါးသူများနှင့် အတူမသွားနိုင်၊ အတူမစားနိုင်၊ အတူမကား
မပြောနိုင်လောက်အောင် မကုန်မခေါ်းပေါ်များပြုသည် ပုံစံတို့၊
“မပြုပေးတော့ရှိမြိမ်ထင်” ဆိုသော် ပို့ကိုယ်ကို သုန္တာသုန္တာပုံပုံပုံ
တင်စည်းတော့ ဆင်ရော့ ဆင်းရော့၊ သို့သော် တို့အပေါ်၍၊ သတေသနဗိုး
ကုန်အောင်၍၊ ကရာဇာသော်စာတော်မှုပေးတွေက် အတူမ
စုစုပေါ်ရှိပေးတွေက် မိမိပုံပုံပုံ အော်မြတ်ပါ၏ အတူမ

အကုအညီပင် ရှိနိုင်သေးသည် မဟုတ်ပါလော်။ စနရှင်တို့၏
ပြီးခွင့်သောမျက်နှာ ချိုသာသော စကားအသုံးသည် ဆင်းရဲသားတို့
အတွက် အဖြို့နှုန်းစုံ၊ အဖြို့ကိုယ်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
ထိုကြောင့် ဧရားကာဒါနကုသိလ်အကျိုးပေး၍ တစ်သက်လျာ
အတွက် ချိုသော စည်းမိမိဗျာသေးကို နောင်သံသရာအရေးဝယ်
အဖို့အနှစ် အဘက်ကျေသွားဖို့အကြောင်း မကောင်းသောမာန်၏
အောက်တိုင်းတွင် အောက်တိုင်းတွင် မဖြစ်စေလဲ စနရှင်ပို့ပို့
တည်ကြည်သော မိတ်ထောက်မြောင်းပြုး အများ၏ တို့မားရာဖြစ်အောင် ကြိုးစာ၍ သတိထောက်
ကြပါကုန်။ ယခုတစ်ခုဝါ ကြိုးကျယ်သော စည်းမိမိဗျာသေား
အဖွဲ့ရာယ် အလွန်များလျက်၏ သေးအဖွဲ့ရာယ်ကင်းစေကာမူ တစ်သက်
လျှော့သော သုံးခွဲနိုင်ပါသည်။

“ချေအိမ်နှင့်နှင့် ကြင့်နှင့်လည်းခဲ့၊ မတ်ပေါ်ငါးရဲလျက်၊
မျှမျှနှင့်ပြော်၊ မင်းစည်းမိမိကား၊ သမုဒ္ဓရာ၊ ရရှုက်နာထက်၊
တော် တက်သည်၊ ရေ့ပွဲက်ပမာ၊ တစ်သတ်လျာတည်း။”

(အနှစ်သုရိယာ အမှတ်)

လျော့သု

စာပေတတ်ကျမ်းသုတို့၏ မာန်ရှို “ပညာမာန်” ဟုခေါ်၏။
စာပေပညာသော် မသင့်သည်ကို မသင့်မှန်းသိ၍။ သင့်သည်ကို
သင့်မှန်းသိ၍ရှာ အလိမ္မာပေးသော ပညာ၊ ပေါင်းသင်းခဲာက်ခံရှုံး
ယဉ်ကျေမှုမျိုးရှာ အလိမ္မာပေးသော ပညာတည်း။ သိုပါလျက် ထိပညာကို
အဖြို့အင်းပြော မတော်မတရား ကြိုးမားသော မာန်မာန်ဖြစ်ရခြင်းမှာ
လျှော့ရှာ ရှုက်ဖျယ်ကောင်းလှ၏။ ယခုကာလျှော့သုများထံမှ တစ်ဆင့်သင်
ယဉ်းတို့သိရသော စာပေပညာလည်း ထုံးခြားသော အတော်မဟုတ်
သေးပါ။ အကြောင်းညီညွတ်၍ သရာကောင်းထံ သင်ကြားရလျှင်
အများပင် တတ်နိုင်ပါ၏။

သိပြု၍ အကြောင်းမည့်ဘုတ္တာဖြင့် မသင်ကြရတဲ့၊ အထူး
ဉာဏ်ထိုင်းသူများကို တွေ့ရသောအခါ မောက်ဆောင်းကြားမည်
အစား သနားကြောင်း၊ ကရဏာသက်ဖို့သာ၊ သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်
သင်ပြုပေးဖို့သာ သင့်ပါသည်။ ရှုံးတုန်းက အထော် ထင်ရှားသော
ဆရာတော်တစ်ဝါးသည် လွန်ခဲ့သောဘဝက စိတ်ရည် လောက်ရည်
စာချွေးသဖြင့် ယခုဘဝမှာ အထောကဓမ္မ ၂၅၁၆၌ ထောက်
ကျော်ကြားသော ကျိုးတာတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ပါး မြစ်လှုပါသတဲ့
ထို့ကြောင် ထတ်သီတော် ဝည်းကို သံသမ္မာအတွက် အသို့ဖြစ်
ပါလေ။

စာလပညာ၏ လမ်း ၂ သွယ်

ယခုမေတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော်
လောက်ပညာတို့သည် နိုင်ကပင် အသက်မွေးဖို့လမ်းကို ဖုန်းပြီးဖြစ်၍
စိစစ်ဖွေးဖော်ပါ။ သာသနာရန်ထိုး ရဟန်းတော်များ၏ စိန္တကတ်
စာလပညာမှာ လမ်း ၂ သွယ် ပြာနေပုံကို ထင်ရှားပြီးမည်။
အောက်လမ်း

အသပတ်တို့မြှင့် မာမည်ကြီးလာဇိမ့်မည်။ လူဒါန်းရှင်သူ
ပေါ်လာလိမ့်မည်။ သွေ့ဗုံး သက်န်း၊ ကျောင်းတို့ အကောင်းအမွန်
ရလိမ့်မည်။ သုတေသနပါးအပေါ် မောက်လော်နိုင်မည်။ စာလပတ်လျှင်
မည်သူ့ကို လွှဲမထင်ဘဲ လုပ်ချင်ရာလုပ်နိုင်မည်။ ပြုသူ့ သာသန်၍
လောဘာ ဒေါသာ၊ မာန်မာန်ကို အကြောင်း စာလပသီကြားကြုံ၏။
တတ်မြှောက်သောအဲဒြှောင်း မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း လာသီပါ
အောင် ပြုးသွာ်၍ သုတေသနပါးအထော် မောက်လော်နိုင်မည်။
ထို့သော် မြတ်မြတ်မြတ်မြတ် ပညာသုတေသန အောက်လော်နိုင်မည်။
အောက်လော်နိုင်မည်။ ပညာသုတေသန အောက်လော်နိုင်မည်။

අභ්‍යන්තර

၁၂၇
၁၂၈ ဘဏ္ဍတရာတ်လျှင် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို သီရလိမ့်
မည်။ သုတစ်ပါးအား ထားဆောင်ရွက်ချေမည်။ စာပေပိဋကတ်တည်းဟူသော
မှန်အပြင်၏၊ အစဉ်မပြတ် ကြည့်ရှု၏ မိမိစိတ်နေစိတ်ထားကို
ဖြောင်းပြောင်းထဲ မြင်မြတ်အောင် ပြင်ဆင်မည်။ ဤသို့ စသော
ရည်ရွယ်ရှုတိဖြင့် သင့်၌တာတ်မြှောက်သော အခါလည်း ဟန်။
လာသံ့လာသာ ဒကာဒကာမပေါ်မျှကို ဂရမနိုက်သဲ မှလ ရည်ရွယ်
ရင်းအတိုင်းပင် ကြီးစား၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စာပေသင်ကြား ထတ်မြောက်
မှုပို့ကား အထက်လမ်းသို့ တက်လမ်းပို့အကြောင်း အကောင်းချဉ်း
သာ ပြစ်ပါသည်။

အချို့မှာကား စာပေမတတ်ခင်က စိတ်ထားမတတ်၍
စာအေးပွဲအောင်လိုခြင်း၊ ရာမည်ကြီးလိုခြင်း စသော ရည်ရွယ်ချက်များ
ရှိသော်လည်း စာပေတတ်မြောက်သောအခါ အရာရာ စိတ်ပြောင်း၍
စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်း ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ရေမပြည့်ခင်
ဘာ့ဘင်္ဂတ်နေသာ ရေအိုးသည် ဇူပြည့်သောအခါ ဇြိုင်သက်လာ
သလို ဖြစ်သည်အတွက် အထက်တန်းသို့ တက်လှမ်းပိုအကြောင်း
လမ်းကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ ငယ်ရွယ်သူ ဟူသမျှတို့ စာတတ်
သောအခါ ဤကုသို့ လမ်းအောင်းရကြပါဒေါ်

အဆင့်မာန

အလုပ်တော်မှန်တက်ခြင်းကို “အဆင်းမာန်” ဟူ၏
၏ ပြောသောဝက္ခါသာနည်းပါးခြင်း၊ ပန်စသည်ပို့ကို ရွှေခါန်းခြင်း၊
ဘုရားကျောင်းဝင်း၊ သယည်ထို့ အမြိုက်သတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း

စသာ ကုသိယ်ကောင်းမှုကြောင့် ဖူခုံဘဝ္ဗုံ ပရီသတ်အလယ်
တင်တယ်ဝင်း၏၏ အဆင်းထွက်ခြင်းများ မာန်တရာ်မည်။

သိရှာတွင် မီဒီဒြေးပြစ်ပောင်းကို ပြန့်လျှော်းစွဲ ဖုန်းဆောင်အား
အေါသကင်လဲ မြတ်တွေ့လင်၍ တော်ပွဲနှင့် လျှော်းစွဲမြင်း အသေးစိတ်
ကောင်းမြှင့် သူတော်ဝင် ပြစ်ပွဲ၊ ရက်၊ ယခုခာဝရောက်မှ အတွက်
မာန်တက်၍ သုတေသနပါး အပေါ်မထင်နိုင်အောင် ဟန်လျှော်းစွဲမြှင့်
မလုပ်သင့်ပါ။ လျှပော့သုတေသန ကိုယ်တွင်း၌ သံရှုံးဆောင် မီဒီဒြေးပြစ်အောင်
စွဲ၊ မြှောက် အရောက် သံရှုံးမြွေ့လျှက် လျှပ်းမြှင့် သူတေသနပြစ်အောင်
သတိထောင်း၍ တို့အသေးပါသည်။

ପ୍ରକାଶ

အချုပ်မှာ နိုဘာန်စံဝင်ပြီးသော သူတော်စောင်ကြီးတို့သည်
ယခုပြုခဲ့သော ခာတိမာန်စသည်တို့ တက်မည်ဆိုလျှင် မိုးထိအင်
လျေကားမဏေဘင်္ဂတဲ့ တက်နိုင်ကြပါယော၏။ မာန့်တက်လော်ရှိအောင်
ပင် ဘုရင်ပိုမိုရှားပို့၏ လက်ထဲပါတွင် ကြိုးပွဲရန်သော မိုးသီးမင်းသား
များဖြစ်ကြသည်။ ပုလ္လာဘာက်ကဗ္ဗည်း မဟော်သော်လည်းကောင်း၊ ထော်
ဖြင့် ကုန်းများတို့ ခါးအတော်များသည်။

အမျိုးသမီးများကိုလည်း တွေ့ဖြတ်ထဲ အမျှစာပေါင်းဆုံး
စသော သုတေသနကောင်းအမျိုးသမီးတို့မှာ အမျိုးအား ပညာဘက်၌
သာမဏေ အလုပ်ဘက်ကလည်း တစ်ထွေဖွဲ့လုံးများကိုအုပ်ချုပ်ပင် ဖြစ်ကြ
ပေသည်။

တို့မှာ အထက်ပါနဲ့တွေ့ဆုံး အသိချင်မှုများ ဖြစ်ပါတယ်။

“တင့်ဘျာ၏ ငါသာသာ”၊ ရှိသူများက ရှိစုံမြဲစုံ စုံရှုသာ အတိ
ပညာ ဥစ္စာ အဆင့်ပြင် ကြက်ချုပ်ပုံင်းမှုနေခြင်းမှာ နက်နက်နှင့်
ထွေးလျှင် လေးလေးပင်ပင် ရှုက်ဖွယ်ပါတကား။

ထိုကြောင့် နဲလုံးလေပင့်၍ ဘဝင်မြင့်သူအလား ထောင်လွှား
တက်ကြ မာန်မာန်ဖြစ်ခြင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ မြင်ပြင်းကတ်ဖွယ်ရာ
အကျိုးမြဲဂိုလ်သာ ဖြစ်စေရုံသာမက နောက်နောက်ဘဝတို့၌ အမျိုးညွှေ့
ရှိခဲ့ကြသောင်း မတောင်းသက်သက် ဖြစ်ရကား အတို့ ပညာ ဥစ္စာ
အဆင်းအဆုံးပြင် ရောက်သန်သလောက် အထက်တန်းရောက်
နောက်လျည်း နောက်လျောက်ဘဝ အဆင့်ဆင့်၌ မြင့်သည်တက်မြင့်ပို့
အရေးကိုသာ ရွယ်ကိုး၍ “အစွယ်ကျိုးသောမြော ဦးချိုကျိုးနသာများ၊
ခြေသုတ်ပုဆိုးအလား” ကဲ့သို့ တက်ကြသာ မာန်စွယ်ကို နတ်ပယ်
ရှိခဲ့ချိုးနိုင်ကြပါ စေသား။

ဒေါသအကြောင်း

စိတ်၏ ခက်ထော်ကြမ်းတစ်ခြင်း သဘောသည် ဒေါသမည်၏။
ထိုကြောင့် “ဒေါသတွက်ကြောင့် စိတ်စက်ခက်စာန်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။
ခက်စာန် ဆိုလော်လည်း ရွှေးရွှေးရှုံးခေါ်ထန်ခြင်း တစ်မျိုးသာမဟုတ်။
စိတ်ညွစ်နွမ်းနေပြန်လျှင်လည်း မညွစ်နွမ်းသော စိတ်ကဲ့သို့ ညက်ညက်
ညောညာ မရှိ။ စိတ်ပုံမှာ ဖွာတာတာ ကြမ်းတမ်းတမ်း ရှိရကား
စိတ်ညွစ်နွမ်းမှာ စိတ်အားငယ်မှာ ကြောက်လန်မှုများလည်း ဒေါသ
သဘောပင်။

အချုပ်မှာ— စိတ်ညွစ်မှာ စိတ်မချုပ်းသာမှာ ကြောက်ရွှေးမှာ
စိတ်ပျောက်မှာ စိတ်ကောဘက်မှာ စိတ်ဆိုးမှာ ရန်ပြီးဖွံ့မှာ ဆဲဆိုငဲးကိုင်း
ခြောက်ချိမ်းမှာ တိုက်ခိုက်မှာ နွေးကြောက်စီးအောင် ကြံဆောင်မှု

အစရသည် ဒေါသချုပ်တည်း၊ ကြောက်လန့်မှာ ကြော်တည်း။ ပျိုးဆုံးပြင် အောင် ပါဝင်ရရှား ဒေါသကြော် မိန္ဒုကိုယ် ကမ်းတမ်းသူမျည် ကြောက်စရာရှိလျင်လည်း မြတ်စွမ်းလျှင်တတ်သည်။ ထိုသူမျိုးကို သတိထား၍ အတောက်ပေါ်လော့ အက်ထန်တိ အတက်အောင် ကြောက်ခြုံဖို့ကို အသက်အောင် ဟန္တည်း၊ မြတ်လျော်း။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဝါး။

ပုဂ္ဂိုလ်ပြီးသော ဒေါသများကို အတော်စုသော် ခဲ့တယ် သွားရရှာသော အမျိုးသမီးကော်းတမ်း၏ အိန္ဒိယန်းမြတ်ပြုနိုင် အောင်သော ဘိရရှိသာမက လျှင်ယူငြုံး အတော် စုသော် လုပ်ရှိလော့ မိဘတို့ကို သတိရရှိသောင့်လည်း ပြုလေသော်လည်း ဖြုံဝါးပါ ငယ်စွမ်းသူ။ ယောက်ကေား တစ်ယောက်သောက်တိ တစ်ယောက်တိသို့ကြော် ဖက်မိဘတို့ စောင်ချက်ပြင် လက်ထပ်ပြီး ကြော်ပြီး သတိသမီးလေးအည် အမျိုးကောင်းသမီးပို့တည်တည် ကြည့်ကြည့်ပုံးတို့ကိုအောင် ပြုရောက်၏။ သို့သော် သတိသမီးတ ဘယ်ဟာပြုပြု အကောင်းဟန္တထင်၊ စင်မင်ယုယ္ဗု အိန္ဒိယျော်။

မိမိကြပ်ဖို့လျက် စင်ပျိန်းက စရာမစိတ်သည့်အစွဲက သတို့ သမီး စိတ်ပျက်စံ ပြုလေသည်။ စိတ်ညွှန်၏။ စိတ်ညွှန်သော မကြော်ကြော်မြင်စွဲသည်။ စိုက်ပေါင်းမကြော်မြင်စွဲသော စင်ပျိန်သည်။ ထိုမသာယာဖြစ်ဖော်ပို့ကို ဖြင့်လျင် သော်မြင် ချုပ်မှန်းကော် တစ်ခေါ်ပေါင်းသည်။ သတို့သမီးကဲ စိတ်မာ၏။ စင်ပျိန်သည်၏ ပြုပြုကို မကြော်ပို့ပို့။ သို့သော် ဖျော်သို့မျှ မတတ်နိုင်တော့ ပိမိဝါးရှားမကြော်မြင် ပြုပြုလော်။

သို့ရာတွင် ကြောက်တို့ကြော်မြင်သော မတတ်နိုင်တော့

ပါသော ရှိသေးချော်စုံရကား မကြာခဏ ဖိမိ၏ဘဝကို အဆုံးသိရင်ရန်
ကြုံလေသည်။ ဤရှိသို့ ဒေါသထွက်ခြင်း၊ စိတ်ပူက်ခြင်း၊ စိတ်သုတေ
ခြင်း၊ စိတ်သုတေသုံးသာခြင်း၊ မကြာ၏ရှုံးခြင်းတို့ ဆက်တွေ့၍ လောက်ခဲ့
ကာ သာသောမိန္ဒီယောက် ဖွားမြင်ပြီးသည်တိုင်အောင် အောင်အည်း
ခုပါသောလည်း အောက်ဆုံး၌ မထောင့်စည်းနိုင်တော့ရကား ကိစ္စတာစ်စု
အတွက် အခြားရှိသို့ သွားနေသော ခင်ပွန်းသည်ထဲသို့ စာတစ်စောင်
ရောက်လာသော်လည်း။

“အရှင်...မိဘများ ပေးစားသော ခင်ပွန်းပင် မြစ်သော်လည်း
အရှင်တို့ အဖုန့်ရှုစွဲ၍ အရှင်၏အဖုန်းကိုတော်း ရှိခိုင်ရန် အဖုန်ပင်
ကြုံးစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏ ကြိုးစားမှတွေမှာ အကျိုး
မရှာသည့်အပြင် “မာယာများတယ်” ဟုသာ အထင်ခဲ့ရှုံး စိတ်ပူက်
လှသဖြင့် ဘဝကို အဆုံးစိရိုင်ရန် မကြာခဏကြုံသော်လည်း ကလေး
များ မျက်နှာအတောက်ရှုံး အထမမြောက်ခဲ့ပါ။ ယခုများ ဆက်လက်ရှုံး
ထုတေသန်းလည်း စိတ်သုတေသုံးရှိသာ ရှိချည့်ပြစ်သောစကြောင့် ဤအကို
ရေးပြီးအောက် ကလေးများ စားမည့်မှတ်တွေ့ အဆိပ်ခတ်ပြီးဖွှင့်
ကျွန်ုပ်၏ဘဝကို အဆုံးစိရိုင်လိုက်ပါပြီ။”

အထက်ပါစာကို ရှုံးအောက် ခင်ပွန်းသည် ယောက်ရှုံးလည်း
သူ့စိုး၏ လိမ္မာပုံတွေကို အကုန်အစင် ထင်မြင်လာရတော့ရကား
ကပါ့ကသီ ပြန်သွားလေရာ အိမ်ပေါ်မှာ ပြင်ထားသော မိသားစု
၃ ဦး၏ အလောင်းကိုသာ တွေ့ရသူဖြင့် အဆင်သင့်ရှိသော
သေနတ်ပြင် သု၏အတ်ကိုပါ အဆုံးသတ်လိုက်လေသည်။ [ဤဝတ္ထုပြု
ဒေါသဖြစ်ပုံများ ထင်ရှားလေပြီး] ဤဝတ္ထုကိုထောက်ရှုံး အကြောင်း
အားလုံးစွာ ဆုတွေ့ကြရသောအခါ သဘောထားအိုးကို ထားရှုံး
ပြုပြုပြုပြုပြုပြုအောင် ကြိုးစားကြပါလေ။

ဒုတိယအစ်း

၄၉

မက္ခအကြောင်း

ဒေါသနှင့်စပ်၍ အများပြစ်သောမက္ခ-ဟူသော-ထောက်-ပရီ
၃၁၀-ခက္ခ-ဒေါမနသော-ဥပါယာသ တို့သဘောကိုလည်း ဖုန်းများ
ပါသည်။ ထို့ကွင် “မက္ခ” ဟုသည် သူ့ကျေးဇူးကို ချော်က်တတ်၊
ကျေးဇူးကန်းတတ်သော ဒေါသရုပ်းတည်း။ ငယ်ချွော်ကပင် မိသု
ကျေးဇူး၊ ဆရာသမားကျေးဇူး၊ မိတ်ဆွေကောင်းကျေးဇူး စသည်၌
သူတစ်ပါးတို့က ပြုထားသော ကျေးဇူးတွေ ရှိတတ်အတောက်၊
ထိုကျေးဇူးများကို ကျေးဇူးဟုမထင်၊ ကျေးဇူးထည်း မတင်နိုင်သော
“ငါမှာ သူကျေးဇူးသာရှိလိုလဲ” ဟုချော်က်တတ်၊ ကျေးဇူးကန်းမာဝါး
ကြလေသည်။

အချိုကား ကျေးဇူးကန်းရှုတွင်သာမက၊ သားရေဝါးအိုးပြီး
သားရေနှားအားကာ ကျေးဇူးရှင်ကိုပင် ကျေးဇူးပြုတတ်ကြအောင်သည်၊
ထိုသူရှိုးကို “မိတ်ဆွေပြစ်မှားသူ- လုယုတေသာ” ဟု
များစွာ၊ အပြစ်ဆိုလေသည်။ “သူတစ်ပါးကျေးဇူး” ဟုသည်ကြေား
ကြွေးတွင်သလို တင်နေသော အရာတစ်မျိုးတည်း။ ထိုကျေးဇူးကို
အတူပြန်၍ မဆပ်နိုင်သည့်အတွက် မဆပ်ရသေးလော်လည်း ကျေးဇူး
ရှင်မှုန်းကို အသိအမှတ်ပြုကာ ကျေးဇူးတွင်မိစေရမည်။ ဆဖူးသည်၌
ဆပ်ခွင့်ဖြောည့် နေ့်ကား၊ မြန်မြန်ရှုက်ရှုက်နှင့် နှစ်သက်ကျော်ရှုံး
ပြန်၍ အပ်ကြရမည်။

တရားတော်။ ။အကြင်သစ်ပင်၏ အရိပ်၌ ထိုင်နေ၊ အိပ်နေ
အုံ၊ ထိုသုပ်ပင်၏ အခက်ကို မချိုးပါနှင့်၊ အရိပ်နေ့၊ အခ်က်ချိုး
မိတ်ဆွေပြီးမှတ်ဆောင် ထိုလုပ်းသည် လုယုတ်စာ ပြစ်သည်။

ကျေးဇူးသိတ်သော သားအကြောင်း

တစ်ခုယော ဖြို့ပြု မှသိုးမမီခင်ကို ကျေထိထမ်း၍ ဉှုံးဉှုံးပမ်းပမ်းပမ်း
ပြုစလုပ်ကျေားနေသော လုလင်တစ်ယောက်ရှိသည်။ ထိသူ၏ မီခင်
ဖြစ်သူကား မီခင်ပိုပါ မတည်ကြည်။ အခြားယောကျိုးနှင့် တိတ်တိတ်
ပုန်းဖောက်ပြားနေ၏။ သားကိုအားနာ၍ အထင်အရှားလည်း နေပုံ
ဟန်မတူ၍ ထိဖောက်ပြားပုံကို သိကြသော မီတ်ချေဗျားက (ရိုးရိုး
သားသားနှင့်ပြုစလုပ်သော လုလင်ကိုသား၍) လုလင်အား အကြောင်းစုံ
တိုင်ကြားလေသော “အမေ ဖျော်သလိုနေပါ စွဲဗျာ၊ အမေစ်တ်ချမ်းသာ
လျှင် ဖြီးပါရော၊ ကျွန်ုင်တော်အတွက်မှာ အမေ ဘာလုပ်လုပ် ပြုစလို့
ပါပါ” ဟု ပြောရှာလေသတဲ့ [သားကောင်း သမီးကောင်း ရှား
သလောက် မီသာကောင်းလည်း ရှားသည်ပင်။]

မေတ္တာရုပ်

ଲ୍ଲୀଂଜ୍ଞାନ୍ତ ମିଶନ୍‌ଟି ଯୁଦ୍ଧମୂଳକ ମିଶନ୍‌ଟି ତାଙ୍କର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ଯୁଦ୍ଧମୂଳକ ମିଶନ୍‌ଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ମିଶନ୍‌ଟିର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ମଧ୍ୟାବ୍ଦୀରେ ଗୋଃର୍ବାଣିକି ଗୋଃର୍ବାଣିକି ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ହରିଦେବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା ହରିଦେବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ଗୋଃର୍ବାଣିକି ଗୋଃର୍ବାଣିକି ହରିଦେବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ଅଲୋଚନାରେ ତିରଣ୍ଣାନ୍ତରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ଗୋଃର୍ବାଣିକି ହରିଦେବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା
ଗୋଃର୍ବାଣିକି ହରିଦେବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍‌ତ ହେବା

၃တိယအခွန်:

၅၁

ပဋိသအကြောင်း

ပဋိသဟူသည် ဂဏ်တရုတ်ပြီး ပြုတတ်သော ဒေါသတစ်မျိုး
ပင်တည်း။ သိလ သမာဓိ ပဉာဏ်ရှိသူ၊ ဥစ္စပါဉာဏ်၊ ရှုပ်ဆောင်၊
အမျိုးမြတ်သူ၊ လိမ္မာသူများကို အသာမပေးနိုင်ဘဲ “သူနဲ့ငါ့
ဘာထူးသေးသလဲ” (မိမိထက် အမှန် သာဇ္ဈာန္တ၊ သာများလည်း
သိလောက်သွန့်) အင်တုအားတရုတ်တူလှပ်၍ ပြောသူပြီးဆိုင်
ခြင်းမျိုးတည်း။ မိမိမှာ ထိကဲသို့ ဂဏ်မျိုးရှိသည်ထင်၍ ပြုတယ့်
ပြောဆိုမှုမှာ ဝေါးသာ မဟုတ်ချေ။

သောကအကြောင်း

ဝါးနည်းမျိုး “သောက” ဟုခေါ်သည်။ မာကို့ ပြုမည့်
ဒေါသနသု ဝေဒနာ စေတသိက်ကိုပိုင် ဝါးနည်းစရာတွေ၏၍
စိတ်မရှုမျမ်းမသာ ဖြစ်ရှု၍ “သောက” ဟုခေါ်ရတယ်သည်။ ဤ
သောကဖြစ်တိုင်း ဒေါသလည်း ပါနေသောကြောင် ဒေါသနဲ့စပ်၍
သောကအကြောင်းကိုလည်း သိသင့်သည်။ သောက၏ ဝါးနည်းမှာ
သည် ယခု လူတို့၌ မှားပြားလှချေခဲ၏။ မိမိနဲ့ ချစ်ခင်နေသော
ဆွဲမျိုးစသည်တို့ ပျက်စီး၍ ဝါးနည်းရခြင်း၊ စည်းစီမံ့ခွဲ့နှာ ပျက်စီး
ဆုံးရုံး၍ ဝါးနည်းရခြင်း၊ မိမိအကျိုးကို လိုလားသော မိတ်ဆွဲများ၏
ဥစ္စစည်းစိမ်ပျက်၍ ဝါးနည်းရခြင်းမှားသည် သောကရှိသည်။ ဒေါသနသု
ဒေါသနသု တစ်မျိုး

“သောက” ဟု ထင်မှားနေသော ဒေါသနသု တစ်မျိုးလည်း
ရှိသေး၏။ ချစ်ခင်သူများ မှားနာမည်ကို စီးရိမ်ခြင်း၊ အရှင်တစ်ပါး
သွားသောအခါး ပြုခို့တုန်ထွက် ဖြော်လသာဖြင့် စီးရိမ်ခြင်း၊

ကလေးသုတေသန လူမမယ်အတွက် အရာရာမှာ စီးရိမ်ခြင်း ဤသို့
သသည်ဖြင့် စီးရိမ်ကြောင့်ကြမ္မားရုံတွင်မက “ငါမရှိလျှင် သူတို့တော့
ခက်စိတ်တော့မှာပဲ” ဟု နောက်ဆက်တွဲ စီးရိမ်မှုတို့မှာ သောကမဟုတ်၏
ရုံးရိုး ဒေါ်မနသုသာတည်း။

စီးရိမ်လို့ အကျိုးရှိရဲလား

ပြဋ္ဌာနာ စီးရိမ်မှုများသည် သက်သက်သာသာ ဖြစ်ကြသည်
မဟုတ်။ စိတ်နလုံးကို ထိခိုက်စေ၍ လိုက်လိုက်လဲလဲ ဝမ်းနည်းခြင်း
ပုပ္န်ခြင်း ပြစ်ကြရသည်။ ထို့ပြုလောက် စိတ်ပန်း၊ တိယ်ပန်း
မရှုစ်းမမဲ စီးရိမ်ကြောင့်ကြမ္မားကြောင့် တစ်စုံတစ်ခု ကောင်းကျိုးရလှုပ်
တော်ပါသေး၏။ စင်စစ်မှာ စိတ်နလုံး၏ ပုလောင်ခြင်းမှတစ်ပါး
ကောင်းကျိုးဘက်က တစ်ချက်မျှ မရှိချေး။ ထို့ကြောင့် မည်သူ အတွက်
ပြစ်ဖြစ် အကျိုးမဲ့ အချည်းနှီး အစိုးရိမ်ကြီး စီးရိမ်နေမည့် အစား
ထိုသို့ စီးရိမ်ဖွယ် မရှိအောင် သတိကြုံးစွာဖြင့် ဤတင်၍ စီစဉ်သင့်ကြ
ပါသည်။ ဥပမာ— ငယ်ရွယ်သူတို့အတွက် ဖျားနာမှုကို စီးရိမ်ရမည့်
အစား အဖျားအနာဂတ် ကာကွယ်ဖို့ရာ အသွားအလာ အစားအသောက်
ကိုသာ သင့်တင်အောင် စီစဉ်သင့်၏။ ထိုသို့ စီစဉ်ပါလျက် ဖျားနာ
လာလျှင် ဆုရာခေါ်ဖို့သာ တာဝန်ရှိ၏။

အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလာရာ၌ စီးရိမ်ဖွယ်ရှိလျှင် မသွားအောင်
တားမြစ်ဖို့ တာဝန်ရှိသည်။ မလွှဲသာ၍ သွားအောင်လျှင် စိတ်ချုပ်
သောနည်းဖြင့် စီစဉ်ပေးဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ငါမရှိလျှင် ဖြစ်ပုံမရ
သူတို့အတွက် ငါမရှိလျှင် မည်သူစောင့်ရောက်လိမ့်မည်ဟု စိတ်ချု
လောက်သွားထဲ အပ်နှုနားဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ စီးရိမ်တတ်သွား
လျကြီး သို့မဟုတ် ခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်ကျေပွန်ပါလျက် စီစဉ်
တိုင်း မလိုက်နာမှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ခု အန္တရာယ် ဖြစ်ခဲ့သော်

(သေကန်လျှင် သေခဲပါစေ) မပူပန်လေနှင့်။ အစီအစဉ်အတိုင်း
မူလိုက်နာသူတို့အတွက် ပူပန်နော်းမည်ဆိုလျှင် ထိုသူကို မိုက်ခဲ
ဖျင်းအ အသုံးမကျသော အဆင့်အတန်းများပင် ရှိသေးသူဟုမြတ်ပါ။
မှန်၏။ ယခုအတွက် ဆရာသမားနှင့် မိဘဝကားကို မလိုက်နာသူတွေ
များလှ၏။ ထိုမလိုက်နာမှုကြောင့် ခုက္ခဖြစ်ရသူတွေလည်း မနည်း
လှသော။ ထိုသူတို့အတွက် သရာမိဘတို့ ဝမ်းနည်းထိုက်ပါသလော။

ပရီဒေဝအကြောင်း

ငိုကြွေးမှုကို “ပရီဒေဝ” ဟုခေါ်၏။ ဤပရီဒေဝမဟုသည်
“ငိုသံ” ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော ထိုငိုသံ ဖြစ်ခြင်းရင်းမှာ
အတွင်းက ဒေါ်မနာသုတိသာ ဖြစ်၍ ပရီဒေဝသော်လို့လည်း
ဤနေရာများပင် မှတ်သားသင့်မေသည်။ ရာထူးဂဏ်သိန်း စည်းမိမ်
ဆွဲမျှး စသည်တို့တွင် တစ်ခုခု ပျက်စီးသောအခါ ပျက်စီးတော့မည်ဟု
ထင်ရသောအခါ လွန်စွာ ဝမ်းနည်းကြ၏။ အားငယ်ကြ၏။
ဤဝမ်းနည်းအားငယ်များ ပြခဲ့သော “သောက” အမည်ရ
ဒေါ်မနာသုတိသည်း။ ထိုဝမ်းနည်းအားငယ်မှုကို မျိုးသိပ်၍
မထားနိုင်သောအခါ ပရီဒေဝ ခေါ် ငိုကြွေးသောအသံတစ်မျိုး
ပေါ်လာ၏။ “ပရီဒေဝ”မီးဟု ခေါ်ရှု၍ ငိုတဲ့အသံကို ခေါ်ခြင်း
မဟုတ်။ ထိုငိုသံ ဖြစ်လောက်အောင် ဝမ်းတွင်း၍ အပြင်းအထန်
ပုပ်နောက်လောင်နေသော ဒေါ်မနာသုတိကို အနှံပြု၍
ခေါ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ငိုကြွေးလို့ အကျိုးရှိရဲ့လား

ဤငိုကြွေးမှုသည်လည်း စီးရိမ်မှုကဲ့သို့ အကျိုးလျှို့သရာသော
တရာ့သတ်မှတ်ပင်း၊ ချမ်းခေါ်သူ သို့မဟုတ် အသုတေသနတော်သူ

တစ်ယောက် မျက်စီအောက်မှ ရတနက်ကျယ်ပျောက် သေဆုံး
သွားသောအခါ ဝဲမိနည်းပုပန်ကြသည်မှာ ထုံးစံဓမ္မတာလို ဖြစ်နေ၍
အဖြစ်အတင်ဆိုက်ပျပါ။ ဘုရားရှင် ပရိနိဇ္ဈာန်စံတော်မှစက သောတာပန်
အရှင်အာန္ဒြာသည်ပင် နိုရာပါသေးသည်။ သို့သော ယခုကာလလို
ဟစ်အော်၍ ငိုခြင်းကား လိုရင်းစိတ်မချမ်းသာမှုထက် မိမိကို စိုင်း၍
သနားအောင် မာယာအောင်မျက် များသင့်ပို ဖြစ်နေပါသည်။ (များ
သည်ဟု အတိအလင်းမဆိုလို) လူတစ်ယောက်၏ ဟစ်အော်၍
နိုသံဆေည် ကြားရသမျှလှုအပေါင်း၏ စိတ်နှလုံးကို ထိခိုက်စေနိုင်၏။
ချမ်းသာသုခ ရှိနေသူအများပင် နိုသံကြားက ချမ်းသာသုခ ကျယ်
ပျောတ်၍ ရှုတ်တရှုံး စိတ်ခုက္ခ၊ ရောက်ရ၏။

ထိုမျှလောက် လူအများကို ချောက်ချားစေနိုင်သော နိုသံကို
တစ်ယောက်ကြား၊ နှစ်ယောက်ကြား၊ တစ်အိမ်ကြား၊ နှစ်အိမ်ကြားမက
တစ်ရပ်လုံး တစ်ရာလုံး ချောက်ချားအောင် အဘယ်ဓာတ် ဟစ်အော်
ကြွေးကြော်လိုကြသနည်း။ ထိုမျှလောက် ဟစ်အော်ရာ၌ “မိမိမှာ
ချုပ်တည်းနိုင်သော တရားများ တစ်ခုတလေမျှ လက်ကိုင်မရှိပါ”
ဟု ဝန်ခံရာလည်း ရောက်လေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် မလွှဲသာ၍
ပရိအေဝမီးတောက်လာလျှင် တိုးတိုးသက်သာ ယိုကျလာသော
မျက်ရည်ဖြင့် အမြန်ပြုမှုးအောင် သိမ်းသိမ်းဆည်းဆည်း ငိုခြင်းသာလျှင်
လိုရင်းအကျေဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ထက်ပိုမို၍ စိတ်ကို ချုပ်တည်းနိုင်
သော အထက်တန်း သူတော်စင် ပါရမိရှင် ဖြစ်သူကား ကြိုရသော
ခုက္ခကို ပြီးအွေးသော သံဝေါတရားဖြင့် ဖြေသိမ့်ထိုက်ကြပါသည်။
အလောင်းတော်၏ ဖြေသိမ့်ပုံ

ဘုရားရှင်နှင့် ယသော်စရာ လောင်းလျာ ၂ ပါးတို့ တစ်ခုသော
ဘဝဝယ် ကုဋ္ဌများစွာ ကြွယ်ဝသော သူဇွေးအဖြစ်မှ စည်းစီမံဉာဏ်

ဒုတိယအခွန်း

၅၅

များကို သဘောတ္ထလူဒါန်းလျက် ရသေ့ရဟန်းပြေကာ မကွဲမကွဲပင်
နေကြလေသည်။ ရသေ့မလေး၏ ရပ်ရည်မှာ လွန်စွာတွေ့ခြားသည်
အပြင် ပြီးစွင်သလိန့် ခုံညားသော မျက်နှာအနေအထားကြောင့်
အများပင် ချစ်ခင်လေးစားကြ၏။

ထိကုသို့ ဓာတ္ထတွက်လာခဲ့ရာ သူဇ္ဈားမျိုး သူဇ္ဈားနှင့် နှစ်ယ်စော့
ရသေ့မကလေးမှာ ရှုံးကလို မွန်မြတ်သော အစာကို မစားရတဲ့
ရသေ့ရဟန်းတိ၏ ဓမ္မတာ သစ်ဥ သစ်သီးနှင့် ဘုလားလုပ်း
အာဟာရများဖြင့်သာ မျှတရရှာသောကြောင့် အတော်ကြောလျင်
ဝစ်းသွေးရောဂါဖြင့် လွန်စွာ အားနည်းရှာလေသည် အလောင်းတော်
ကိုယ်တိုင် တွဲယူကာ ဖြူးတဲ့ခါးအနီး ရပ်ကြီးပေါ်မှာ အသာချထား၍
အလောင်းဘုရား ဆွမ်းခံဝင်တော်မူလေသည်။

ထိကုသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူနေတုန်း အချိန်မှာပင် ရပ်ပေါ်ဘွင်း
ကျွန်းရှစ်သော ရသေ့မကလေးသည် သူ၏ရောဂါဒက်ကို ကြောရှုံး
မခံနိုင်သည့်အလား အလောင်းဘုရား ပြန်ချိန်ကိုမျှ မတောင့်နိုင်ရှာတော့
ဘဲ ဘဝမာတ်အံသစ်လဲရရှာလေသည်။ ထိကုသို့ ပြစ်ပုံကို ဖြူးတွေ့ဗုံးမှ
ထွက်ထာသုတို့ တွေ့ကြလေရာ ဆွမ်းတော်မျိုးမစပ်ဘဲ လိုက်လိုက်
လွှဲလွှဲ ငိုကြေးကာ အလောင်းကို ပြင်ကြရရှာလေသည်။

ထိအခိုက်မှာပင် အလောင်းဘုရား ဆွမ်းခံပြန်လာလေသည်
မအွေ့လင့်သော အဖြစ်အပျက်ကို ရတ်တရက် တွေ့ရလျင် အစွမ်းကုန်
ငိုချင်ဖွယ် ကောင်းသော်လည်း ရင့်မဲသော အလောင်းဘုရားပါပါ
တည်းကြည်သော လူကြော်ဖြင့် ရရပ်ပေါ်တက်၍ ပြင်ထွေးသော
အလောင်း၏ ဦးခေါင်းဘက်မှ ထိုင်စော်မူပြီးလျင် ၂၂.ယောက်စာ
ခံယူလာသော ဆွမ်းကို တစ်ပါးတည်း ဘုံးပေးတော်မူပြီးမှ
များစွာတွော့သာ ပေါ်ရာတိ၏ ဝရီဒေဝါမီးကို ကြည်လင်အေးမြှင့်သော

ବ୍ୟାକ୍ ପାତାରେଖାମନ୍ଦିର

ပန္တပါန စစ်သူကြီးကဗော် မဆိုကာ အမျိုးသမီး၏ စိတ်ထား
လည်း အာရာရစရာပင်။ အကောသလမင်း၏ စစ်သူကြီး ဗန္ဓုလနှင့်
မဏီဘာတို့မှာ အခြေထွေးညီနောင်များ ပြစ်ကြသော သားရတနာ
၃ ကျို့။) အယာက် တွေ့န်းကားလေသည်။ ထူးခြားသော မိဘနှစ်စိုး၏
သားရတနာတို့ကြော်သွေး အားလုပ်စွာ သုတို့ အခြေအပဲ များနှင့်တကွ
အပေါ်အောင် သာရင့်ထဲ အခေါ်းဝင်ကြသောအခါ သုတို့ လုစုနှင့်ပင်
ပန္တပါန၏မြို့ တစ်ခုဖြစ်လေသည်။

“အနိမ်ခြင်းအရာကို မလိုလာသော အမတ်တို့က ဘုရှင်ထဲ
“ဘင်္ဂလူကျကျင် ပန္တလစ်ခုကြီးက သူ၏သားများနှင့်အတွက်
တိုင်ပြန်လိုက်ပါလိမ့်မည်” ဟုကုန်းခေါ်ကြလေရာ နိုက်ပင်
အသေးစိတ်ပြုသည်သော ရှင်ဘုရှင်ကြီးသည် အလွယ်တက္က ယုံကြည်၍
သာမဏေဖော်စုံကို ပရီယာသံဖြင့် လိုဆယ်ကာ အိမ်တစ်ဆောင်များ
ငောက် ပြီးတိုက်၏ သတ်စေလေသည်။

သားအဖတစ်စုတိ အသတ်ခံရသည့်ညွှန်၏ နောက်တစ်နေ့
နံနက်မှာ မလျှိုကာလည်း ရှင်သာရီပုဂ္ဂိုရာ အမူးရှိသော သယာတော်
များကို ဆွမ်းကပ်ဖို့ရန် စီမံထား၏။ နံနက်၌ ဆွမ်းကပ်ချိန်
နှီးလတ်သော် “ညွှန်တုန်းက သားအဖအားလုံး တစ်ပြိုင်နှက်
ဆုံးကြောင်း” စာကို မလျှိုကာရှိပေါ်လပျော် ဟန်၍သာ ငို့ရှင်စရာ
ကောင်းသော်လည်း မျက်ရည်တစ်စက်မျှ မထွက်စေဘဲ ပြင်ဆင်မြှု
ဆွမ်းကို ပြင်ဆင်ကာ ထိစာကို သီမီးထားလိုက်လေ့သည်။
မှတ်များ

ပြန္တေသာ - ဝတ္ထုနှစ်ရပ်ခွဲ ဘုရားအလောင်း၏ ပရီဒေဝ.

၃တိယအန်း

၁၇

မဖြစ်ခြင်းမှာရင့်ဟသော ပါရမိရင်ဖြစ်၍ ရှိပါတော်းတော့၊ မဆိုကာ၏ ပရိဒဝမီးချုပ်တည်းနိုင်မှုကား အများပင် အားရွှေယ်၊ အသူဟုမှယ် ကောင်းလုပါသည်။ ထိုကြောင့် အသက်တစ်ရာ မဇန်ရသော်လည်း အမှုတစ်ရာ တွေ့စို့ လွယ်ကုသော လေသာကြီး၌ ပရိဒဝမီးကို အစွမ်းကုန်ဖြော်နိုင်မှ သက်သာရာရွှေယ် ရှိရကား ပရိဒဝ ပြစ်လောက် သော ခုက္ခာ၌ “ပါ ပါရမီ မည်မျှလောက် အခြေထည်ပါပြီ” ဟု အကဲခတ်ပို့ရာ ကြိုလောသော ခုက္ခာမှတ်ကျောက်တွင် ပါရမိကို မှတ်တင်၍ ကြည့်ကြပါကုန်။

ခုက္ခာအကြောင်း -

ကိုယ်ဆင်းရဲ့မှုကို “ခုက္ခာ”၊ စိတ်ဆင်းရဲ့မှုကို “ဒေါမနသု” ဟု ဆော်၏။ အသွားအလော အလုပ်အကိုင်၊ အနေအထိုင်၊ ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းမှု၊ ရောက်တော်ခားတော်ကို ခံစားနေရမှု၊ အရိုက် အနှက်ခံရမှု၊ တစ်စုံတစ်ခုနှင့် ထိခိုက်မှ စသည်တို့ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ပန်းချမ်းနယ်ခြင်းသည် ခုက္ခာချဉ်းတည်း။ ယခုလောက် ၌ လည်း ကိုယ်ခန္ဓာ မာကျော်လျှင် “အလိုလေး - ခုက္ခာ ခုက္ခာ” ဟု ညည်းလာကြ လေသည်။ ထိုသို့ ခန္ဓာကိုယ် ဆင်းရဲသော်လည်း စိတ်ကား ဆင်းရဲ ချင်မှ ဆင်းရဲမည်။ ဘရားအလောင်း ပါရမီပြည်တော်မူရာ၌ မဟန်သော စသည့်ရာဘဝ စသည်တို့ဝယ် ကိုယ်ခန္ဓာ မသက်သာ ဘဲ ဆင်းရဲခုက္ခာ ရောက်တော်မူခဲ့၏။ သို့သော သတ္တဝါတို့၏ အကိုယ် အျော်ကို ရှုပ်ပို့ရင်း စေတနာကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနသုကား မဖြစ်ခဲ့ပါ။

စိတ်ဆင်းရဲ၏ စိတ်မချမ်းသာမှု၊ စိတ်ညျမ်းမှု၊ စိတ်မျက်ဗျာ စသည်၌ စိတ်မချမ်းနေသော ခုက္ခာစုကိုပ် “ဒေါမနသု” ဟု

အော်ရလေသည်။ ဉြှေဒေါမနသု ဆေဒနသု စီတ်မှာ ခွဲကပ်လာသော ရေဂါတစ်မျိုးပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သူ.အကြောင်း ကြားရတာ စီတ်ထဲမှာ နာလွန်းလို့ ငါအား သူ.အကြောင်း မပြောလာပါနဲ့” စသည်ဖြင့် စီတ်မချမ်းသာမှုကိုပင် “စီတ်နာ” ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ဉြှေကဲသို့ စီတ်မချမ်းသာတိုင်း၊ စီတ်နာတိုင်းလည်း ကိုယ်ဆင်းရချင်မှ ဆင်းရမည်။ ခြုံခံပေါကြွယ် စည်းစီမံလယ်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာ ချမ်းမြပါလျက် မွေ့စကြောတရားတော်လာ “ယုံ ပိုစ္စ န.လဘာဘီ၊ တမ္မာ ဒုက္ခာ ဒုက္ခာမလို့၊ လိုတာမရ” ဖြစ်နေကြရသုတို့၏ ဒုက္ခာလည်း ဉြှေဒေါမနသုပင်တည်း။ ဉြှေဒေါမနသု၏ ဆင်းရပုံသည် ခန္ဓာကိုယ် ဆင်းရပုံထက် လွန်ကဲပြင်းမြတ်။ ရွှေဘုံပေါ်မှာ စံနေရသောလည်း ဒေါမနသုဒဏ်ကို မခံနိုင်ကြ၍ ရွှေဘုံပေါ်မှ ဆင်းကာ တူပျော်ပျော် ယုံးပွဲလျက် တဲ့အိုထွေ့ ကိုယ်ဆင်းရခဲကဲကို ခံနိုင်ကြလေသည်။

စီတ်ချမ်းသာအောင် ပြုပြင်နည်းမှာ အကြောင်းအားလုံးကဲ အတော်များစွာ ရှိပါ၏။ သို့သော် သူ.အကြောင်းနှင့်သူ ထိုက်တန် အောင် ပြုပြင်တတ်ဖို့ကား တော်တော်တန်တန် အသိဉာဏ်ရှိရှိမှုဖြင့် မလွှာယ်ကွဲ ချော်။ အချုပ်မှာ အရှည်းကိုမြှော်ဖြင့်၍ ဆိုင်ရာကိစ္စအဝေဝိ ကြိုတင်ပြီး စီစဉ်ထားရမည်။ မိမိအစီအစဉ်နှင့် တည်းအောင်လည်း မပျော်းမရှိ လုံလရှိရမည်။ ထိုကဲသို့ ဉာဏ်ရော ဝိဂုံယပါ အရာရာ ပြည့်စုံပါလျက် ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့် ဖြစ်ခဲ့ပြန်သော် (ရည်ရွယ်ချက် မမြောက်ခဲ့သော်) စီတ်အားမငယ်စေနှင့်။ နောက် တစ်မျိုး တိုး၍ ကြိုးစားလော်း။ ကြိုးစားလျှင် ဘုရားပင်ဖြစ်နိုင်သေးသည်။ ထိုပြင် လောကခံကြောင့် မတုန်လှပ်ဖို့လည်း အရေးကြီးသေး၏။ လောကခံ ဆိုသည်ကား လောက၌ တွေ့ဖြို့ရန် ထဲ့စ်တစ်မျိုးတည်း။

[လောက = လောက+ဓမ္မ = ဓမ္မဘ (ထဲးစံ)။]

ထိလောကဓာသည်

၁။	လာဘ	ပစ္စည်းဉာဏ်မြင်း
၂။	အလာဘ	ပစ္စည်းဉာဏ်မြင်း
၃။	ဟသ	အကြွေအရုပ်များမြင်း
၄။	အယသ	အကြွေအရုပ်မျိုးမြင်း
၅။	နိန္ဒ	အကုံရဲ့ခဲ့ရမြင်း
၆။	ပသသ	ချိုးမွမ်းခဲရမြင်း
၇။	သခ	ကိုယ်-စိတ် ချမ်းသာမြင်း
၈။	ခုဗ္ဗ	ကိုယ်-စိတ်ဆင်းခဲမြင်း

ဤသို့အားဖြင့် ရှစ်ပါးရှိသည်။

ဤလောကဓာသူး၌ မကောင်း ၄ ပါး၊ ကောင်း ၄ ပါး ပါ၏။
ကောင်းသော လောကဓာနှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ ဝစ်းသာရွှေ့ပျော်ပျော်၊ မကောင်းသောလောကဓာနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ စိတ်အေးခြွှေ့၍ တုန်မြှေ့ဖြစ်းအောင် တုန်လွှေ့ပြင်း
တည်း။ ဝစ်းသာလွှေ့သုသည် ဝစ်းနည်းလွှေ့၏။ ဝစ်းသာအေး
ကြီးသုသည် ဝစ်းနည်းအားကြီး၏။ ဝစ်းနည်းမှုမှာ ပြခဲ့သော
ဒေါမန်သု သဘောတည်း။ ထိုကြောင့် အမြဲ စိတ်ချမ်းသာမြင်းကို
အလိုဂိုလျှင် လောကဓာ ရှစ်ပါး ဖြစ်ရှိးဖြစ်၍ တရားကြောင့်
(ဆိုးဆိုးကောင်းကောင်း) သီသီသာသာကြီး စိတ်မပြောင်းရှိ အထူး
သတိထားသုန်းကြေးပေးသည်။ ချွဲ့ဦးအံး။

လသာ - အလာဘ

ဒီစိန်း ထိုက်တန်သော လာသ်ကို တရားသာဖြင့် ရွှေအောင်
ကြေးသူးရှုသည်။ ရှုသည်အခါလည်း သုတေသနပါးမြှင့်မြှင့်ကတိုင်းအောင်

ဝမ်းသာရှင်ပျော် တဗြာဗြာ မရှိစေသင့်။ တချို့ ရှာဖွေမျကား ရှာဖွေ၍
မရသည့်အပြင် “ဘူးထဲကရေပါ၍” အရင်းပင် ရှုံးတတ်သေးသည်။
ထိကဲသို့ ဆုံးရှုံးမှုကြောင့်လည်း ဝမ်းနည်းပုဇွဲး၍ မနေနှင့်။ ထိသို့
ဆုံးရှုံးသူတွေ မရေးတွက်နိုင်အောင် ရှိကြသည့်အပြင် ထိုးနှင့်ကိုပင်
စွန်လွတ်၍ တစ်မျိုးလုံး သခင်ဘဝမှ ကျွန်ဘဝသို့ဆင်းကာ မောင်မောင်
လို့ ခေါ်တုန်းက ‘များ’ လိုအား ထူးဖော်မရဘဲ အောင်ကျော်လို့ ခေါ်
ကာမှ ‘ဘုရား’ ထူးရသူတွေ အများပင် ရှိရာကြတော်သည်။ သို့ဖြစ်၍
ရှုံးမရမှ လောကခံနှစ်ခုကြောင့် မတုန်လွပ်ဖို့ရာ ခိုင်မာသော
စိတ်ကိုသာ အမြဲထားသင့်ကြပေသည်။

ယသ-အယခံ

သရာသမား လွှာကြီးလွှာကောင်းတို့၌ အထိက်အလိုက် အခြေ
အရှုံးမှ တင့်တယ်သည်။ အခြေအရုံဟုသည် အီမ်းဝင်းအီမ်းခြုံ
ကဲ့သို့သေးဆိုးရန်ကာ အရာရာမှုပင် စောင့်ရှောက်လုပ်ကျေား အကျ
အညီဖေးသူများပေါ်တည်း။ ထိုကဲ့သို့ အခြေအရုံ ပေါ်များအောင် စီမံ
၏ ပစ္စည်းများကို အျော်တောင့် မစချိုးမြှောက်ရမည်။ ထို့ကြောင့်
“ခြေမှုရုံသည်” ဟုပြောလေ့ရှိသည်။ ထိုအခြေအရုံများကိုလည်း
အစေခဲလိုသောဘယား၍ အားမနာပါးမနာ များစွာ မစေခိုင်းသင့်။
မိမိကိုရှိခို့ကြီးများအော်သောစိတ်သာ ရှိရာင်းပေသည်။ အခိုင်းအစေကို
ခိုင်းဖို့ရာ ရှားရမ်းထားသော အစေခဲများကိုပင် အခြေအရုံလို့
သဘောတားလျက် မိမိကိုအမြဲပြု၍ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ကြီးများအောင်
စောင့်ရှောက်သင့်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ သဘောတားကောင်းပါလျက်
အခြေအရုံ မရှိပြန်လွှင် စိတ်နှစ်ဦး မပုပ်န်ပေနှင့်။ အခြေအရုံပေါ်များ
သည်အတွက်လည်း မာန်မာန် မတက်စေသင့်။

ကျော်စောမှု ဂဏ်သတင်းပုံးနှင့်များလည်း ယခုသာဝသာမက

ဘဝတိုင်း အကျော်ကြီး၏။ မြင်မြတ်သော အလုပ်ကို လုပ်မည်ကြံလျှင် ဂုဏ်ရှိဖူး နာမည်ကြီးမှ အထမြောက်နိုင်သည်ကို ရှေ့ပါးစွာ သတိပြုသင့် ပေသည်။ “ရုဏ်အင္ကြ ပသုန္တီ နော် ရုဏ်ရှိသူမှ လုထင်ကြသော အခါ” ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရုသင်သော ကျော်ကြားမှုရတ်ကို ရအောင် ဉာဏ်ပိုင်ယူဖြင့် ထုထောင်ရမည်။ ရခဲ့ပြန်သော တိုဂက် အတွက် မကြားမမော်လေနှင့်။ ရုသင်ပါလျက် မရပြန်လျင်လည်း စိတ်အား မင်ယော်လေနှင့်။

နိဒါန-ပသုသာ

မလိုမြန်းထားတူသောများသူ သို့မဟုတ် အလုပ်မရှိအဆင့်ရှာ
၍ ကဲရဲစရာ ကြေစည်သွေတွေ ပေါ်များသော ယာကာလဝယ်
အခါးမွမ်းခံရရှိ ခဲယဉ်းသော်လည်း အကဲရဲခံရရှိမှာ သေခာပြီး
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကဲရဲစရာ မရှိအောင် ရှုံးစွာ သတိသားရမည်။
သို့ရာတွင် သီကြားမင်း၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော နွားသော်မှ မတင်ပျော်
သည်ဟု နေ့တော့တော့ အခိုခံရသေးသောကြောင့် “မှန်းအပြစ်၊
ချစ်အကျိုး၊ မြတ်နီးမှုသွေ့” နိုင်သော ယာကာလဝယ် မှန်းသူလည်း
မြှေားသေဖြင့် အပြစ်ဖြင်ချင်သွေ့တွေလည်း အများပင် ရိုပေမည်။

သို့မော် သူတစ်ပါး၏အပြစ်ကို လွယ်ကျစွာ မြင်နိုင်သော
ထိုသူများသည် အမရာ၊ ကိန္ဒရှိ၊ မန္တ၊ သမ္မာလာ တို့အလား သို့
မဟုတ် မပေါ်သမာ၊ ဝေသုန္တရာ တို့တော် သို့မဟုတ် အရှင်မဟာ
ကသုပ၊ အရှင်သာနိုဘ္ဂရာ၊ အရှင်အာန္ဒာတို့လို “ခြောက်ပြီကောင်း၍
စင်းလုံးရော” ဟုဆိုနိုင်ပါမည်လော့၊ ရွာတစ်ရွာ၏ တောင်ဘက်အိမ်က
မိန့်မကြီးတစ်ယောက် စကားထစ်ကြောင်း ပြောလာသော သားယောက်
“အောင်အောင်၊ ပို့ပို့ပို့ ဘက်အိမ်ကြောင်း မိန့်မ
ကြောင်း အောင်အောင်၊ ပို့ပို့ပို့ ဘက်အိမ်ကြောင်း”

ဟု ပြောသလို ထိသူကိုယ်တိုင်မှာ အကဲရဲ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်၍ “သူခိုးတော်လိုပျော်များ” ဖြစ်တတ်ကြသည်။

သိမဟတ် မိမကဲရုဖွယ်ကို အစွမ်းကုန် ဖူးကွယ်ထားသော
 “ကြောင်သူတော်များ” ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။
 “ခါးတတ်လျှင် ဂီးတတ်” သောကြောင့်တည်း။ တရုံးအချက်များကား
 “ကိုယ့်ထက်သာ၍ မနာလို့” လို့ ကဲရုသော်လည်း ထိုအကဲရုမျိုးကို
 သုက္ကာယ်တိုင်ပင် ခံချင်ကောင်း ခံချင်ပါလိမ့်မည်။ ဘာကြောင့်နည်း။
 မိန်းကလေးထဲပေါ်ကိုအိမ်သို့ ဂုဏ်ရှိသရေရှိ ပျောက်ဗျားကလေး
 ထွက်ဝင်နေရာထဲ တစ်နယ်လုံး ကဲရုကြရာ၌ အမှန်စစ်စစ်မှာ
 မိမတို့ဆီ မလာသောကြောင့်သာ ဖြစ်သကဲသို့တည်း။ ဤသို့လျင်
 အကဲရုခံရမှုသည် မကင်းနိုင်သော လောကမ် ဖြစ်သည့်အပြင်
 အမှန်အားဖြင့် တဲ့ရဲ့သလောက် အပြစ်ရှိချင်မှ နှီမည်။ အပြစ်ရှိသည်ပင်
 ထားဦးတော့။ ကြောက်သင့် ရှုက်သင့်သလောက်ထက် မိမတို့တို့
 မိမတို့ခြားက်နေခြင်းက ပိုကောင်းပိုပါလိမ့်မည်။

တန္ထားကြောက်တတ်သူသည် ညျဉ်းမွှင်မိုက်ထဲတွင် ထန်းပင်
င့်တ်တိကိုမြင်ရာ၌ ထန်းပင်င့်တိက လုံးဝမြောက်သော်လည်း
သူ့စီတ်ထဲက “တန္ထားပဲ တန္ထားပဲ”ဟု အသေအလဲစွဲလမ်း၍ တန္ထား
ကမ္မားနှင့် မိုးဖြန်းသောကြောင့် ကမ္မားနှင့် ပေါက်ပြီးလျှင် သူ့
နောက်သို့ လိုက်နေသည်ထိုကာ မစင်ပါအောင် ပြေးရှာသကဲ့သို့
တည်း။ ထိုအတွက် အချို့ကိုစွဲ၌ မိမိစီတ်မှ မိမိကြောက်ကာ အလွန်း
အရွန်းကြောက်စရာဟု ထင်လာတတ်ပေသည်။ ထိုကြောင့် သံယုတ်
ပါ၌တော်၌ “တော်ယှု ချွှတ်ချွှတ်သံကြားတိုင်း မောကြီးပန်းကြီး
ပြေးရှာသော သမင်ပျို့ကဲသို့ အကဲ့ရဲ့ ခံရမည်ကို ကြောက်နေသူကိုလည်း
စီတ်မှတည်သူ၊ စီတ်မှခိုင်သူ၊ ပါ့ဆမိတ်ရှိလျှော့”ဟု မိန့်တော်မှသည်။

ချတ်ဆုတ်သံကြေားတိုင်း ပြေးရသဖြင့် သမင်ပျီးမှာအစ္ဆရာတာ
မဝသကဲ့သို့ ထိုကြောက်တတ်သူမှာလည်း မည်သည့်အကျိုးကိုမျှ
မရချေ။ နိုက်ပင် အရှက်ရစွတော့ဟု သဘောထား၍ ကဲရဲ့ရကား
ထိုကဲ့သို့ ရှက်မှန်းကြောက်မှန်း သိလျှင် ကဲရဲ့သူတို့အတွက် “မျက်ဖြူ
ဆိုက်လေ ဆရာကြိုက်လေ” ဖြစ်ပေလဲ့။

တစ်နည်းတစ်ဖုံး စဉ်းစားပြန်လျှင် အကဲရဲ့ခံနေရာသည်မှာ
တစ်မျိုးအားတက်စရာ ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အခွေးလျေးကြမ်းပါး
အတ်ကြားမြေက်ပေါက် အစားမျိုးကို အရေးလုပ်၍ မပြောလိုကြ၊
အတော်ထင်ရှားသူကိုမှ ကဲရဲ့ကြသောကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့်
သစ်ပင်အများသို့ရာတွင် အမြင့်ဆုံးသစ်ပင်သည် လေတိုက်အခဲရရဲး
ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အထက်တန်းကျလေ လောကခံလေမှန်တိုင်း
အတိုက်ခဲ့ရလေ ဖြစ်ရကား အကဲရဲ့ခဲ့ရမှုကို ရရှိနိုက်၍ ဝမ်းမနည်း
ထိုက်လျေသည့်အပြင် တရာ့၍ ကဲရဲ့ခြင်းမှာ မိမိအထက်တန်း ရောက်
နေခြင်း၏ အမှန်လက္ခဏာဖြစ်၍ ဝမ်းသာဖျယ်ကောင်းပေသည်။

ထိုကြောင့် မည်သူမဆို ကဲရဲ့မူများကို အရေးစိုက်တာ
အရာရာ မတုန်းလျှပ်အောင် “ခွေးပောင်တိုင်း ထ၍ မကြည့်ပါရန်”
မြို့မြို့သော စိတ်ထား၊ ခိုင်မာသော သမာဓိ တရားရှိအောင် ကြိုးစား၍
လေလှာ ကြရမည်။ အကဲရဲ့ခဲ့ရသည့်အခါတိုင်း “ငါ၏စိတ်များ
ဘယ်အခြေ ရောက်အောင် ခိုင်မာနေပါလိမ့်မည်နည်း” ဟု စဉ်းစဉ်း
စားစား သတိထားကု အကဲရဲ့အကျိုးကို အရာသာကြည့်ပါလေး။
သို့ရာတွင် ကဲရဲ့ရှုံးဖျယ် မရှိအောင်ကား သတိအောင်ရပေလိမည်။

ကဲရဲ့ရှုံး မတုန်းလျှပ်သကဲ့သို့ ရှိုးမှုများသည်အား မြို့မြို့သော
သိသိသာသာကြိုး မပြီးမြို့သော “အလုပ်အကောင်း၍ အကျိုးရာသည်
မှာ ထွေတော့” ဟု မြှင့်သွင်းလျက် သိနိုင်းအေား စိတ်ထားဖြင့်

“အခြားသုမ္ပားလည်း ငါကဲ့သို့ ရတန်ရှိကာ အရှိုးမွမ်းခံရပါစေ”ဟု
အဖွဲ့ဝင်သော်ဖြင့် စိတ်မနော ကောင်းသင့်ကြပေသည်။ [သူခဲ့
ခုက္ခာတို့သော်ကား ထင်ရှားပြီ။]

အချုပ်ကား- လောကခံ ဂ ပါးတွင် အကောင်း င ပါးကို
“ဉာဏ်ရုံ (အလိုရှိအပ်သောအာရုံ)” ဟုခေါ်သည်။ မကောင်း င ပါး
ကို “အုနိဉာဏ် (အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ)” ဟုခေါ်သည်။ ရှုံးစွား
ဘဝများစွာ သံသရာက ကံကောင်းကံဆိုး (ကုသိလ် အကုသိလ်)
၂ ပျိုးကို မြှုပ်နှံသော ငါတိမှာ ထိဉာဏ်ရုံ အနိဉာဏ် အမျိုးစုနှင့်
အမျိုးတွေကြော်ရအော်မည်။ ထိကဲသို့ တွေ့ကြရနှုံ ထိဉာဏ်ရုံ
အနိဉာဏ်ရုံ လောကခံ လေမှန်တိုင်းကို မိမိ၏ လုံလစွမ်း ဥက်စွမ်း
တို့ဖြင့် နည်းလမ်းရှိသူ၏ ခုခံကာကွယ်ကြပြီးလျှင် အကြင်သို့သော
နိုဗ္ဗာန်ဆိပ်ကမ်းသို့ မြှော်မှန်းကူးခံပဲရမည်။

ဥပမာ- ပင်လယ်ကို ကျော်ဖတ်နေသော မာလိနှုံးတို့
အခါဝပ်သိမ်း ဤမြိမ်သက် အေးချမ်းစွာ ကျော်လွန်ရလိမ့်မည်ဟု
မမြှော်လင့်နိုင်။ မကြာမကြာပင် သာမန်လိုင်းလေ၊ ပြင်းထန်သော
လိုင်းလေ၊ သဘောကိုပင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော လိုင်းလေများကို
တွေ့ကြရပေသည်။ ထိသို့ တွေ့ကြရပေယ် ကျွမ်းကျင်သော မာလိနှုံး
တို့မှာ မိမိတို့ လုံလစွမ်း၊ ဥက်စွမ်းတို့ဖြင့် ထိလိုင်းလေများကို
ခုခံ၍ မိမိလိုရာ ဆိပ်ကမ်းသို့ ရရှိက်နိုင်ကြသကဲ့သို့တည်း။

ကတ္တာ နာနာကမွားနဲ့

ဉာဏ်ရုံးပြု အဘဂတော်။

ယောန်သော တိုတ္ထာ သန္တာယာ။

တရေပျော် နာဝိကော ယထာ။

နာနာကမွားနဲ့ ကံကောင်းကံဆိုး အမျိုးမျိုးတို့ကို။ ကတ္တာ

၃တိယအဆို:

၆၅

ဘဝများစွာ သံသရာက မက္ခာထက်ကြပ် ဖြူအပ်ခဲ့လေသောကြောင့်။
 ဉှုံးနှီးငွေ၊ အကောင်းအဆိုး အာရုံ ၂ မျိုးသည်။ အာကတေပါး
 အကြောင်းအားလျော်စွာ ပေါ်လာခဲ့ပါသောလည်း။ နာဂတော ယထာ၊
 ပင်လယ်ကိုကူး မာလိန်မူးကဲသို့။ ယောနိသော၊ သင့်တင့်လျော်ကန်
 တော်မှန်ထုံးအရ အသုံးကျေမည့် လုံးလပညာ အလိမ္ဗာဖြင့်။ တိတ္ထု၊
 ဒုက္ခမီးစက် ဆူဆူပွဲက်သည့် ဤဗာက်ကမ်းမှ စခန်းထပို့ နှစ်းမခေါ်
 နေရာဏ်နှစ်း ဟိုဘက်ကမ်းကို။ သနာယာ၊ စိတ်စော်ပြောင့်တန်း
 ကောင်းစွာမှန်း၍။ တရေယျ၊ လောကခံလိုင်း လေမှန်တိုင်းကြောင့်
 မဆိုင်းမလျုပ် ဉာဏ်အားထုတ်လျက် သုတ်သုတ်လျင်စွာ ကူးခပ်ရာ
 သတည်း။

ဤသို့လျင် လောကခံ ၈ ပါးကြောင့် စိတ်လျော်ရှားခြင်း မရှိ
 အရှည်ကို ဖြော်မြင်၍ ဤတင်စီမံလေ့လည်းရှိ၊ မိမိစီမံသည့်အတိုင်း
 အကျိုးရှိအောင် ဝိရိယလည်းရှိသုတိမှာ ကိုယ်ဆင်းခဲ့မှ ဒုက္ခ၊
 စိတ်ဆင်းခဲ့မှု ဒေါမနသုတို့မှ ကင်းကွာ၍ ချမ်းချမ်းသာသာနှင့်
 ပါရမီကုသိုလ်များကို ဤးစားဖြည့်ကျင့်ကာ လူဖြစ်ရကျိုးနှင့်သူ
 ဖြစ်ပါလိမ့်သတည်း။

“လောကခံတွေရှိုးမို့၊ အမျိုးမျိုးတွေရမယ်။

စိတ်အနေ မတုန်လွှုပ်အောင်၊ ထိန်းချုပ်ပါကျယ်”

ဥပါယသအကြောင်း

ဆွဲမျိုး ရှုက်သိန်း စည်းစီမံဉာဏ် စသော သမ္မတ္ထိတို့ တစ်ခုခု
 ပျက်စီးသည့်အခါတို့၌ ပြင်းစွာဖြစ်သော ဒေါသကို “ဥပါယသ”ဟု
 ခေါ်၏။ ရှိုးရှိုးဒေါသဖြစ်သောအခါ စိတ်သိုး၏။ သတိဖြတ်ချင်၏။
 ဤဥပါယသဟုခေါသော ဒေါသဖြစ်သောအခါ၌ကား လွန်စွာ

စိတ်ပူပန်၏။ ပူပန်သော စိတ်၏ အပူဓာတ်သည် နှလုံးသွေးကို အရှိန်ဟပ်သဖြင့် နှလုံးသွေးမှ ဖြာ၍ကျသော သွေးများသည် အကြောသို့လျောက်ကာ တစ်ကိုယ်လုံး ထူပူပြီးလျင် မေ့မြော၍ပင် သွေးတတ်၏။ အပူလုံးဆိုကာ တက်သွားတတ်သည်။

ဆွဲမျိုးတစ်ယောက်ပျက်စီးရာ၌ ငါသံထွက်လာသော ပရီဒေဝ သည် အလွန်အံမင်း ပြင်းထန်လာသောအခါ မင့်နိုင်တော့ဘဲ တက်သွား၏။ ထိုတက်သွားခြင်းကား ဥပါယာသဒေသ၏ စနက်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပါယာသသည် သောက ပရီဒေဝ ထိုထက်အပူပြင်းလေသည်။ သောက၏ ပူပူသူည် ဆီချက်ရာ၌ အီးအတွင်းမှာ ကျက်နေခြင်းနှင့် တူ၏။ ပရီဒေဝ၏ ငါသံ အပြင်သို့ လျှုပူသည် ဆီကျက်၍ ဝေတက်လျှောမြင်းနှင့် တူ၏။ ဥပါယာသ၏ ပူလောင်ပုံကား ကျုန်သမျှဆီတွေ ကုန်ခန်းအောင် ကျက်နေခြင်းနှင့် တူသည်။ ဥပါယာသ ဖြစ်တတ်သွားများ။

ဤဥပါယာသသည် စိတ်အားငယ်တတ်သွားနှင့် သူတစ်ပါးကို ယုံကြည်အားကိုးနေသူများ၏ အဖြစ်များ၏။ အများအားဖြင့် မိန်းမသား တို့၏ ဖြစ်တတ်ကြ၏။ မိန်းမသားတို့၏ စိတ်သည် များသောအားဖြင့် ယောက်ဗျားတို့ စိတ်လောက် မကြီးမားလှချေ။ ရပ်အနေကလည်း အင်အားနည်းပါးသည်။ စိတ်ကို ကြီးမားအောင် ပြပြင်တတ်သော အဆိုဉာဏ် ဗဟိသတများလည်း မရှိရှာကြ။ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း အားကိုးလေ့ရှုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူများ သွားနှင့် သောကဖြစ်လျင် ပရီဒေဝလည်း ဖြစ်တော့၏။ ထိုသောက ပရီဒေဝ အပူဓာတ်သည် အားနည်းသော ရပ်ကို အလွယ်တကူ ဟပ်နိုင်ရကား ဥပါယာသ အဖြစ်သို့ တို့တက်ကာ မကြာခင် မေ့မြောသွားရရှာလေသည်။ [ယောက်ဗျားများပင် ခန္ဓာကိုယ်အားနည်းသော အခါ စိတ်ဆင်းရမခဲ့နိုင်

ဒုတိယအခန်း

၆၇

သည်မှာ မျက်မြင်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် တစ်ခုတစ်ယောက် ကွယ်လွန်၍ မူဆွေးဂုဏ်ရောက်သောအခါ ထိုဒုက္ခကို ခံနိုင်အောင် အားရှိသော အစားအသောက်ကို စားသောက်မိအောင် ကြီးစားကြပါ။] သို့ဖြစ်၍ များစွာသော ယောက်ဗျာမိန်းမတို့၌ ဂုဏ်တစ်ခု တွေ့ကြေးရသောအခါ ပထမဖြစ်သော သောကပရီဒေဝမီးကိုပင် အမြန်ဆုံး ပြီးအောင် ဖြုစ်းသန်ကြပေသည်။ သို့မှာသာ ဥပါယာသအထိ လွန်မတက်ဘဲသက်သာခွင့် ရကြပေလိမ့်မည်။ [“သောက ပရီဒေဝ ပြီးအေးရန် အကြောင်းများကို ပြခဲ့ပြီ။】 ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဒေါသနနှင့် စပ်၍ ပြဖွယ်အချက်များ ပြီးပေပြီ။

လူသာအကြောင်း

ပြုစွင်း၊ မနာလိုစွင်း သဘောတိုသည် “လူသာ” ပင်တည်း။ ထိုကြောင့်, “လူသာလျှော့မှာ လွန်ပြုစွဲ၏” ဟုဆိုခဲ့သည်။ သုတစ်ပါး လုကြောင်း၊ ဥစ္စာပေါ်ကြောင်း၊ ပညာတတ်ကြောင်း၊ အကျင့်ကောင်း ကြောင်း၊ စသော ဂုဏ်သတင်းများ ပြောပြုလာလျှင် မနာလိုစွင်း (နားမထောင်လိုစွင်း) နားမထောင်လိုရှုသာမကတော့ဘဲ “နီးကွက် လောက်တော့ ငါက်တိုင်းလျှော့၊ သည်လိုပုန်တော့ ချုပ်တိုင်း ရှိရှာ့” စသည်ဖြင့် နှုတ်ခမဲ့ရှုကာ၊ ပါးစပ်ရွှေ့ကာ၊ မျက်ဇောင်းထိုးကာနှင့် ပြောဆိုကဲ့ရဲ့တတ်ခြင်းသည် လူသာသဘောချည်းတည်း။ [ကျေးရွာ သားတို့ ကဲ့ရဲ့ရာ၌ကား ဒီထန်းသီးမှုတ်မျိုးတော့ ဘယ်ထန်းပင် အောက်မဆို ကောက်လို့ ရနိုင်တယ်” ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏။]

“ကိုယ့်ထက်သာ မနာလို့၊ အကြံတူ ရန်သူ၊ အလုပ်တူ ပြု၏” ဟုဆိုရိုးရှိသည့်အတိုင်း ဤလူသာသည် အလုပ်တူ၍ ကိုယ့်ထက်သာနေသူ၏ အပေါ်မှာ ဖြစ်တတ်သည်။ ငါးပိဿာ

ရွှေသည်၏ အပေါ်မှာ လူသာဖြစ်ဖို့ ခံယဉ်းသော်လည်း ရွှေသည်
အချင်းချင်း၊ ငါးပိဿာ အချင်းချင်း၊ ရဟန်းသံသာအချင်းချင်း၊
ဓမ္မကထိက အချင်းချင်း၊ စာချော့န်းကြီးအချင်းချင်း၊ ဆရာတော်
အချင်းချင်း အတင်းပြောကာ လူသာဖြစ်တတ်ကြသည်။ သူ၏
ကုစွမ်း၊ ဥာဏ်စွမ်း၊ ဝိရိယစွမ်းကြောင့် မိမိထက်သာလွန်၍
တိုးတက်နေသူကို အတင်းအဖျင်းပြောကာ လူသာဖြစ်မှုကြောင့်
ထိုသူမှာ အကျိုးမယ်တဲ့ မိမိမှာသာ ပညာရှိတို့ အထင်သေးခဲ့
ရမည့်အပြင် ဘဝသံသရှုံးလည်း ယခုထက် အောက်ကျဖို့ အဆြောင်း
မကောင်းသော တရားတစ်ယူးဖြစ်၍ စင်စစ် ပယ်ရှားထိုက်လှုပေသည်။
မြိုက် မနာလို့သော ဝက်များ

ဟိမဝဏ္ဏတောင် မြိုအတွင်း၌ ခြေသံ့တစ်စီး အောင်းနေ၏။
ထိုဂျို၏ မနီးမဝေးမှာလည်း ဝက်အများနေကြသည်။ ထိုဝက်တို့သည်
မြိုအတွင်းက ခြေသံ့ကို မြင်နေရသဖြင့် အမြိုကြောက်စုံကာ
မြို၏ အရောင်ကိုပင် အပြစ်မြင်နေကြ၏။ အခါတစ်ပါး၌ ထိုဝက်
အများ တိုင်ပင်ကာ စုံကျွန်ထဲ၌ လုံပြီးလျင် ထိုကျွန်ဖြင့် မြိုကို
(အရောင် မိန့်သွားအောင်) ပွတ်တိုက်ကြလေရာ မြိုမှာ အရောင်မညူး
ဘဲ တို့၏ ပြောင်လာလေသည်။ ထိုအတူ မိမိထက်သာသူကို
မနာလို၍ အပြစ်ပြောလျင့် မိမိမှာသာ အနေခက်၍ အထက်တန်း
ရောက်ပြီးသွား တို့၏သာ ပြောင်ဖွယ်ရှိလေသည်။

အတွေ့အတွေ့သန ပရာဝမ္မန

စကားပြောသောအခါဖြစ်စေ၊ စာရေးသောအခါဖြစ်စေ မိမိ
ကိုယ်ကို မြောက်၍ မြောက်၍ (ရှုက်ဖော်၍) ပြောဆိုရေးသားခြင်းကို
“အတွေ့အတွေ့သန” ဟုခေါ်၏။ [အတွေ့ = မိမိကိုယ်ကို+ ဥက္ကာ့သန= ချီးမြောက်ခြင်း] သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချုံး (အပြစ်တင်၍) ပြောဆို

၃၂
ဒုတိယအခ်း:

ရေးသားမူကို “ပရဝမ္မန” ဟု ခေါ်၏။ [ပရ=သူတစ်ပါးကို+ ဝမ္မန=ရှုတ်ချုခြင်း] ထိုဘင် အထွေကြးသန အမျှော့ မိမိဂဏ်ကို သာယာသော လောဘနှင့် အထင်ကြီးသော မာနများ ဖြစ်တတ်၏။ ပရဝမ္မန အမျှော့ကား ယခုပြနေသော ဂုဏ်သာနှင့် မလိမ့်နှုံးသော ဒေါသ သဘော ဖြစ်တတ်လေသည်။

ရှုတ်ဖော်ပုံ

စကားပြောဆိုရာ၊ စာရေးသားရာတို့၏ မိမိတတ်သိနားလည် ကြောင်း၊ မိမိဥစ္ထာပေါ်များကြောင်း၊ အမျိုးအဆွဲကြီးကြောင်း၊ ဘီဇာ အမ်အေအောင်ကြောင်း၊ သူများနှင့် ပြင်ဆင်စဉ်တန်းက မိမိအနိုင်ရ ခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအခါ အောက်ကျော်နေရစေကာမူ ရှေးအခါတုန်းက ကျထိုးဆောင်းခဲ့ရဖူးကြောင်း၊ (ဘုန်းကြီးဖြစ်လျှင်) ဘုန်းကဲကြီးကြောင်း၊ မိမိ၏ ဒကာ ဒကာမတို့ ပစ္စည်းကျွားပေါ်များကြောင်း၊ ရာထူးကြီးကြောင်း၊ မိမိစာမေးပွဲအောင်ကြောင်း၊ တရားဟောကောင်း၊ ကြောင်း၊ စာချကောင်းကြောင်း၊ ရွှေဇွှေဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် (ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ) ရှုတ်ဖော်တတ်ကြလေသည်။ ဤသို့ ရှုတ်ဖော်ကြရာဝယ် အဆင်အခြင် နည်းပါးသူတို့အလဲမှာ အထိက်အလျောက် အကျိုးရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း စဉ်းစားသူတို့ကမူ “ဤသူဟာ အုပောင်ကြောင်ကြီးပဲ” ဟု အထင်သေးတတ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ စကားပြောရာ၊ စာရေးရာတို့၏ ရှုတ်ဖော်ခြင်း ဟုသော အထွေကြးသန အမျှကို သတိပြု၍ ရှောင်သင့်ပေသည်။

ရှုတ်ဖော်သင့်သောအခါ

တစ်ခါတစ်ရုံ ရှုတ်ဖော်သင့်သောအချက်များလည်း ရှိတတ် သေး၏။ ထိုအချက်များကား မိမိရှုတ်ကို ဖော်မပြောလျှင် မိမိ အလုပ်ကိုဖြစ်စေ၊ မိမိစကား မိမိတရားကိုဖြစ်စေ သူတစ်ပါးတို့က

အထင်သေးဖွယ်ရှိသော အချက်တည်း။ ထိုကဲ့သို့ အချက်များ၌ကား
မိမိဂုဏ်ကို ထိုက်သလို ထုတ်ဖော်ရပေမည်။ ထိုကဲ့သို့ မိမိအလုပ်
မိမိစကားကို လေးစားစေလို၍ ဂုဏ်ဖော်ခြင်းကား မာနမဟုတ်ပါ။
မိမိအလုပ် မိမိစကားကို တွင်ကျယ်အောင် အန္မာမြှင့်တင်တတ်၊ စီစဉ်
တတ်သော အသိလိမ္မာပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရွတ်ချုပ်

သူတစ်ပါးကို ရွတ်ချုတတ်သော ပရုဝမ္မနအမူလည်း သတိ
မထားတတ်သူ၏ စာအရေးအသား၊ စကားအပြောအဆိုများ၌ တွေ့
ရတတ်သည်။ ကြားရသုတိင်းက အထင်အမြင်သေးအောင်၊ နိမ့်
ကျသွားအောင် သူတစ်ပါးကို ရွတ်ချုပြင်းသည် ယုတ်မာဆိုးရွားလု၏။
သို့သော် တကယ်ယုတ်မာသူကို အများလုတိက ဖြစ်စေ၊ မိမိနှင့်
ရင်းနှီးသုတိကဖြစ်စေ အထင်ကြီးနေရာ၌ကား တိုင်းသူပြည်သားတို့
(မိမိနှင့်စပ်သုတိ) အထင်များရလေအောင် အခါအခွင့်အလိုက်
ရွတ်ချုထိုက်ပေသည်။ သို့သော် ထိုသို့ အများက အထင်ကြီးနေသူကို
အပြစ်ပြ၍ ရွတ်ချုရာဝယ် သက်သေခံမရလျှင် မိမိကိုပင် ရင်းနှီး
သူတို့ကပါ အထင်များတတ်သောကြောင့် သတိထား၍ ရွတ်ချုသင့်မှ
ရွတ်ချုပါလေ။

ကြားဖူးသည်မှာ-ကျောင်းဒကာနှင့် ကျောင်းအမတို့သည်
မိမိတို့ ဘုန်းကြီးကို ရဟန်သောက်ပင် ကည်းညိုနေကြ၏။ အော်
တစ်ပါးသော် အလူတစ်လူ၌ သံယာစဉ်ရာတွင် မိမိတို့ ဘုန်းကြီးကို
မမြင်ရသော ကျောင်းဒကာသည် “ဘုန်းကြီးနေမကောင်းဘူး” ထင်၍
ကျောင်းသို့သွားလေသည်။ ထိုအခါ မီးတင်းကုပ်မှ မီးခိုးထွက်
နေသည်ကို မြင်၍ ချောင်းကြည့်မိရာ ဘုန်းတော်ကြီး ကိုယ်တိုင်
ကြက်ဥကြောင်းနေသည်ကို မြင်ရသဖြင့် ကြက်သီးထကာ စိတ်မချမ်း

၃၁။

ခုတိယအခန်း

၇၁

မသာနှင့် ကျောင်းအမကို ပြန်ပြောလေရာ ကျောင်းအမက “ငါကျောင်း ဒကာ စိတ်ဖောက်ပြန်လာပေါ့” ဟု စီးရိမ်၍ “အရပ်ကတိ လာကြ ပါဦး၊ ကျော်တိ ကျောင်းဒကာ ဘာဖြစ်လာမှန်းမသိပါဘူး” ဟု အော်လေရာ ကျောင်းဒကာသည် လွန်စွာရှုက်၍ သက်သက် အရှု ပျောက်သလိုလုပ်၍ ရောက်လာသူတို့အား ဘာမှမဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ ရလေသည်။ ထိနောက် အိပ်ရာဝင်မှ တစ်ခါ ပြောပြန်လေရာ ရှုံးနည်းအတိုင်း ကျောင်းအမက အော်မည် လုပ်ပြန်သောကြောင့် ကျောင်းအမကို တောင်းပန်ကာ နောက်နောင်အခါ ဘုန်းကြီး ကြက်ဥ ကြော်စားသော အမှုမှန်ကို ဘယ်သူ့ကိုမျှ မပြောစုံတော့ချော့။

၌။ သို့သို့လျင် တခါးအပြစ်များကို ပြောပြရာ၌ ပြောဆိုသူကို ပင် အရှုံးအထင်ခံရတတ်သောကြောင့် အခါအခွင့်ကို ကြည့်ကာ ပြောသင့်မှ ပြောဆိုရပေမည်။

သို့ရှာတွင် မိမိအိမ်သား အိမ်သုစသော အလွန်ရင်းနှီးနေသူ တို့ကိုကား (မယုံချင်နေပေစေ) ယုတ်မာသူကို အထင်ကြီးနေလျင် ကြောင်း သတိပေးထားခြင်းသာ အမြဲ့အမြင်ကြီးရာ ရောက်သဖြင့် ထိုယုတ်မာသူ၏ အပြစ်ကို ပြောထားသင့်ပေသည်။

မစွဲရိယအကြောင်း

ဝန်တိခိုင်းသဏ္ဌာသည် “မစွဲရိယ”တည်း။ ထိုကြောင့် “ပြောထူးမအောင့် ဝန်တို့လေသတဲ့”ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ယခုကာလုပ် မရှုံးရက်၊ မပေးကမ်းရက်သာ သူကို မစွဲရိယရှိသူဟု ခေါ်ကြသည်။ မစွဲရိယကား မရှုံးချင် မပေးချင်မှုမျိုးမဟုတ်၊ သူတစ်ပါးတို့အား မရစေချင်သော သဏ္ဌာသာတည်း။ ထိုကြောင့် မရှုံးချင်မပေးချင် မှတို့မှာ မိမိပစ္စည်းကို တွယ်တာသာ လောဘသဏ္ဌာသာ ဖြစ်သည်။

မီမိမစ္စည်းကို ဖြစ်စေ၊ အခြားပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ရုဏ်ကိုဖြစ်စေ သူ
တစ်ပါးမရစေလိုသော သဘောကိုသာ ဝန်တို့မှ မစွဲရှိယသဘောဟု
မှတ်ပါ။ ဤမစ္စရှိယကို ကျမ်းကန်တို့၌ ၅ မျိုးပြု။

- I။ အာဝါသမစ္စရှိယ-မီမိနေရာ၊ ကျောင်း၊ အီပ်ရာ၊ နေရာ၌
ဝန်တို့မှု။ သံယာအများနှင့် သက်ဆိုင်သော သံယိက
ကျောင်း၊ အီပ်ရာ၊ နေရာကို မီမိရသည့်အခါ ထိုကျောင်း
သို့ အခြား သံယာတော်များကို မလာစေလိုခြင်း
မျိုးတည်း။ သို့သော် မကောင်းဆိုးရှားသော ရဟန်းများ
မလာစေလိုခြင်းကား မစွဲရှိယ မဟုတ်ပါ။ ဤ အာဝါသ
မစ္စရှိယ ရှိသုသည် သေသာအခါ ထိုကျောင်း၌ပင်
ပြော ဖြစ်နေတတ်သည်။ သို့မဟုတ် သံအီမံရှုံး
ကျက်ရတတ်သည်။
- J။ ကုလမစ္စရှိယ= မီမိအမျိုးနှင့် ဒကာ ဒကာမများကို
ဝန်တို့မှု။ မီမိအွေမျိုးကို ဖြစ်စေ၊ ဒကာ ဒကာမမျိုးကို
ဖြစ်စေ၊ အခြားသံယာများ မလာစေလို့ မဆက်ဆံစေလို့
ခြင်းတည်း။ သို့သော် သွေ့ပါတရားကို ပျက်ဆီးမည့်
ယုတေသနဆိုးရှားသော ရဟန်းများနှင့် မဆက်ဆံစေလို့
ခြင်းမှာ မစွဲရှိယ မဟုတ်ပါ။ ဤ ကုလမစ္စရှိယ
ရှိသုသည် မီမိ ဒကာ ဒကာမတို့၌ သူများ ဆက်ဆံ
နေသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ ဝမ်းထဲ၌ ပူး
လောင်လောင် ဖြစ်၍ သွေးအန်တတ်၏။ ဝမ်းလျော့
တတ်၏။ အူအပိုင်းပိုင်း ပြတ်တတ်၏။ သို့မဟုတ်
နောက်ဘဝ္မာ လာသံလာသာ ပါးရှားတတ်သည်။

၃။ လာဘမစ္စရှိယ= ပစ္စည်း လာဘ်လာဘကို ဝန်တိမ္မူ။
သုတေဝန်ပါးတို့အား ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ မရဖော်
ခြင်းတည်း။ သို့သော ရှို့သော လာဘ်လာဘကို
မတရားသုံးစွဲမည့် ရဟန်းကို မရဖော်လို့ဘဲ တရားသုပြင်
သုံးစွဲသော ရဟန်းတို့ကို ရဖော်လို့ခြင်းမှာ လာဘမစ္စရှိယ
မဟုတ်ပါ။ ဤ လာဘမစ္စရှိယ ရှို့သု့သည် ဘင်ပုပ်ငရှုံး
ကျက်၍ ဘင်ပုပ်ကို စားနေရတတ်၏။ [ဤ လာဘ
မစ္စရှိယကြောင့် အပြစ်ရသော လေသကတိသုဝဏ္ဏကို
ကဲအခန်း၌ ပြုဆုံး ပြုဆုံး။]

၄။ ဝဏ္ဏမစ္စရှိယ= ကိုယ်အဆင်း ရှုက်သတင်း ၂ မျိုးလုံး
၌ ဝန်တိမ္မူ။ မိမိထက် အဆင်းလုံမည်ကို ဝန်တိမ္မူ၊
မိမိထက် ရှုက်ကြီးမည်ကို ဝန်တိမ္မူသည် ဝဏ္ဏမစ္စရှိယ
ပင်တည်း။ ဤဝဏ္ဏမစ္စရှိယ ရှို့သု့သည် ဘဝသံသရာ
ဝယ် ရပ်အဆင်း ဆိုးရွားတတ်၏။ ရှုက်သတင်းလည်း
ညွှန်ပြုးတတ်သည်။

၅။ ဓမ္မမစ္စရှိယ= မိမိတတ်သိသောတရား (အတတ်ပညာ)
ကို ဝန်တိမ္မူ။ ဓမ္မမစ္စရှိယ ရှို့သု့သည် မိမိ တတ်သိသော
အတတ်ပညာ၊ စာပေပညာ၊ လက်မှုပညာ၊ နှုတ်မှု
ပညာများကို သုတေဝန်ပါး တတ်သိမှာ စိုးသောကြောင့်
မေးလာလျှင် ကောင်းမွန်စွာ မပြောလို့ခြင်း၊ ရေးကုံးထား
သော ပညာကို မပြုလို့ခြင်း၊ စာချုပ်သာအခါး မိမိလို့
တတ်မည်စိုး၍ အကုန်မပြောလို့ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
သို့သော် စာပေ တတ်ပြီးနောက် ထိစာကို မတရားသုံးစွဲ
မည်သူ့ သာသနာကို ဖျက်ဆီးမည့် သုတို့အား ပြောမပြီ
ခြင်းတို့မှာ မစ္စရှိယ မဟုတ်ပါ။ ဤ ဓမ္မမစ္စရှိယ ရှို့သု့

သည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၏ အဖျင်း အအ ဖြစ်တတ်၏။
သို့မဟုတ် ပြောပွင့်ခဲ့ ကျက်ရတတ်သည်။

စဉ်းစားဖွယ်

ကျမ်းဂန်လာ မစွဲရှိယ ၅ ပါးကို စဉ်းစားလျင် သူတစ်ပါး
လျှဒါန်းမှ နေထိုင်စားသောက်ရသော ရဟန်းများ၊ သီလရှင်များ၏
အဖြစ်များဖွယ်ရှိ၏။ ယခု မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း ထိချုများ၏၌ ဤ
မစွဲရှိယ သောင်းကျန်းလျက်ရှိသည်။ လူအများ၌လည်း ကိုယ့်ထက်
အမြဲတောင်းရှာတောင်းရှိမှာစိုးခြင်း၊ ကိုယ့်ထက် ဥစ္စာပေါမှာစိုးခြင်း၊
ရောင်းဝယ်တောင်းမှာစိုးခြင်း၊ ကိုယ့်ထက်ဆွေမျိုး၊ ဥတ္တိပါမှာ စိုးခြင်း၊
ကိုယ့်ထက်လှမှာစိုးခြင်း၊ ကိုယ့်ထက်ရှုကြီးမှာ စိုးခြင်း၊ ကိုယ့်ထက်
တတ်သိမှာ စိုးခြင်း၊ စသောအားဖြင့် အများပင် ဖြစ်တတ်ပါသည်။
ထိုသဘေားများကား မစွဲရှိယပင်တည်း။ ထိုသို့ မစွဲရှိယ ဖြစ်သည့်
အတွက် ထိုအဖြစ်ခံရသူမှာ အကျိုးမယုတ်ဘဲ မိမိမှာ စိတ်ယုတ်မှာ
ရှိကြောင်း ထင်ရှားရကား ဤမစွဲရှိယကို ဝါသနာနှင့်တကွ အမြစ်ပါ
ပြုတ်အောင် ကြီးစား၍ ဖြတ်သင့်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားသိသော
ဘဝခြားသော်မှ မစွဲရှိယကို မတားလျင် ပြီးစွာဖြစ်ဖို့သော ပြင်ကြပါတော့။

ကုလ္ပါဇွဲအကြောင်း

နောင်တတ်ဖန် ပုပန်ခြင်းသဘောသည် “ကုလ္ပါဇွဲ” တည်း။
ထိုကြောင့် “ကုလ္ပါဇွဲကား၊ နောင်တတ်ဖန်၊ ပုပန်ထန်ပြင်း”ဟု
ဆိုခဲ့သည်။ ခဲ့ခြားအုံ-ဤကုလ္ပါဇွဲ၏ နောင်တရမှုသည် အကုသိုလ်
ပြုဖြီးမှ “ပြုမိတာ မှားလေစွာ”ဟု လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ် မပြုခဲ့မိ၍
“မပြုမိတာ မှားလေစွာ”ဟု လည်းကောင်း နောင်တရခြင်း ၂ မျိုး
ရှိ၏။

နောင်တရရုံ

“ဒု-သ-န-သော” ဟု အများပြောကြသော သူ၏၌။သား
လေးယောက်သည် လူ.ဘဝ၌ ကုသိလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ဖို့ရာ
ပစ္စည်းအလုံအလောက် ရှိကြပါလျက် ကုသိလ်ကောင်းမှု ပြုရမည်
အစား မိမ္မာစာရ ကာမမူ အကုသိလ်ကိုသာ မြှုမှားခဲ့ကြလေသည်။
ထို့နောက် “လောဟကုန္တီ” သံရည်ပွင့်ကျကာ အနှစ် ၆ သောင်း
ကြာမှ ပေါ်လာ၍

“ငါတို့သည် ပစ္စည်းဉာဏ်ပေါ်များသော လူ.ဘဝတုန်းက မိန့်
အားထား ကိုးစားလောက်သော ကုသိလ်များကို မပြုမိဘဲ မှားယွင်းစွာ
အသက်မွေးခဲ့ကြတယ်နော်” ဟု ပြောလိုသော စကားများကို
စုလင်စွာ မပြောနိုင်ဘဲ “ဒု”ဟူသော အသံနက်ကြီးကို ဟစ်အောင်ကာ
မြှပ်သွားရာလော်။ ဤသူ၌ ကုသိလ်ကောင်းမှု မပြုမိခဲ့၍ နောင်တရ
ရသော ကုဋ္ဌဖြစ်သည်။

အခြားတစ်ယောက်တလည်း “ငါတို့၏ ငရဲခံနေရသော
ဒုကွဲသည် ဆုံးတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လူ.ဘဝတုန်းက မကောင်း
မှုကို ငါတို့ ပြုခဲ့ကြတယ်နော်”ဟု ပြောလိုရင်း စကားဆုံးအောင်
မဟနိုင်ဘဲ “နဲ့” ဟု အသံနက်ကြီးဖြင့် ဟစ်အောင်ကာ မြှပ်သွား
ရာလေသည်။ ဤသူကား အကုသိလ်ကို ပြုမိခဲ့၍ နောင်တရသည်။

ဤကုသို့ နောင်တရမှု၊ နောက်တစ်ဖန် ပုပန်မှုသည် ဒု-သ-
န-သောတို့ ကုသို့ နောက်ဘဝကျမှုသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါ။ ယခု
ဘဝမှာလည်း ထိုသို့ ပုပန်တတ်ကြပါသည်။ အလွန်အမင်း ပုပန်
လာသောအခါး၊ စိတ်ထဲတွင်သာမက ရွှေးကျလာအောင် အျောကိုယ်ပါ
ပုပန်လာတတ်လေသည်။

နောင်တ မရသင့်ပဲ

အကုသိုလ်ကိုပြုပြီးမှ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်နေခြင်းကြောင့်
ပြုပြီး အကုသိုလ် ကင်းပျောက်သွားမည် မဟုတ်။ ကုလ္လာစွာအကုသိုလ်
အသစ်ပင် တိုးလာပါသေး၏။ ထို့ကြောင့် နောင်တတစ်ဖန်
ပူပန်မနေဘဲ ပြုပြီးသူ၏ အကုသိုလ်များ နောင်အခါ အကျိုးပေးခွင့်
မရအောင် ထိုအကုသိုလ်မျိုး နောက်ထပ် မဖြစ်စေရန် သတိထား၍
ရွှေ့ကြည်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ လွန်ပြီးသော အကုသိုလ်မျိုး “ငါမှာ
နောင်အခါမဖြစ်စေရ” ဟု စိတ်ပါလက်ပါ အဓိဋက္ဆုန်ပြု၍ စောင့်စည်း
သုသတေသနမှာ ပြုပြီး အကုသိုလ် (သိပ်မကြီးကျယ်လျှင်) အကျိုးမပေးဘဲ
ပျောက်သွားတတ်ကြောင်းကို (မဟာဝရာသံယုတ်) ၌ ဟောတော်မှ
သည်။

အချိန်ရှိခိုက် လွှဲလနိုက်

ငယ်ရွယ်စဉ်အခါသည် ပညာ၊ ဥစ္စာ၊ ကုသိုလ် ဤ၏ ၃ မျိုးကို
မိမိညာ၍ရှိသလောက်၊ လိုချင်သလောက် ရှာရမည်အခါ၊ ရှာမိရန်
အခွင့်အလမ်းသာသောအခါ ဖြစ်၏။ “မိုးကုန်မှ ထွန်ချု” လျှင်
အကျိုးရ နည်းရှိသာမက လုံးလုံးမရဘဲလည်း ရှိတာတ်သည်။ သို့ရာတွင်
အချိန်နောင်းမှ သတိရသော်လည်း “ကုသိုလ်ကိုမပြုမိတာ မှားပေါ့”
ဟု နောင်တမဖြစ်စေသင့်။ အချိန်နောင်းမှ သတိရခြင်းသည်လုံးလုံး
သတိမရကြသူများစွာသော လူတို့ထက် အပုံကြီးသာပါသေးသည်။

တမ္မဒါ၌ကမည်သော အဘိုးကြီးသည် အရွယ်ကောင်းတုန်းက
သောက်ကျသူများကို သတ်ဖြတ်ရသောအလုပ်ဖြင့် ဘုရင့်အမှုကို
ထမ်းလာနေ၏။ ကောင်းစွာ မသတ်နိုင်သော အဘိုးကြီး အရွယ်ရောက်မှ
သူသတ်ရာထုံးက ထွက်၏။ သေခါနီးဆဲဆဲမှာ အရှင်သာရိပုဇွဲရာ
နှင့်တွေ့၍ တရားနာရာတွင် သူလုပ်ခဲ့သော အပြစ်နှင့် ယခုတရားသည်

အလွန်ကွာမြား၍ နေသောကြောင့် တရားတော်၌ စိတ်မဝင်စာနိုင်ဘဲ
ရှိလေသည်။

ထိအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက သိတော်များ၍ “ဒါယကာ...
အသင်သတ်ချင်လို သတ်တာလား၊ အသက်မွေးမှုအတွက် ဓရွှေသာ
၍ ရှင်ဘုရင်က ခိုင်းလို သတ်ရတာလား”ဟု မေးတော်မှုလေရာ
“တပည့်တော် သတ်ချင်လို မဟုတ်ပါ၊ ရှင်ဘုရင်က ခိုင်းလို
သတ်ရပါကြောင်း” ဟုလျောက်လေလျင် “သည်လိုဆိုလျင် အပြစ်ရှိ
သေးသလား” ဟု ပရိယာယ်ဖြင့် မေးတော်မှုဖြီး နောက်သက်လက်၍
တရားဟောတော်မှုသောအခါ “ငါမှာ အပြစ်ရှိပဲ မရဘူး” ဟု
စိတ်သက်သာပြီးလျင် တရားကို စိတ်စိုက်နာရင်း “ရှင့် သောတာပန်
(သောတာပန်အငယ်= သောတာပန်အတူ)ဖြစ်ကာ မကြာခင် ရထား၍
နတ်ပြည့်သို့ ရောက်ရလေသည်။ [ဤ၏ထွေဖြစ် ရှင်ဘုရင်က ခိုင်းလို
သတ်ရသော်လည်း ခိုင်းသူရော သတ်သူပါ အပြစ်ရှိ၏။ သို့သော်
စိတ်သက်သာရာရအောင် ပရိယာယ်ဖြင့် မေးတော်မှုခြင်းဖြစ်သည်။]
မှတ်ရှုက်

ထိအာရိုးကြီး၌ ပါဘာတိပါတ အပြစ်တွေ့များစွာရှိနေသည်
ကား မှန်၏။ သို့သော် ထိအပြစ်တွေအတွက် ကုဋ္ဌဇွဲ မဖြစ်အောင်
ပရိယာယ်အောင်၍ မေးတော်မှုလိုက်ရာ ကုဋ္ဌဇွဲ ဤမဲ့အေးသွား
လေသည်။ ကုဋ္ဌဇွဲ ဤမဲ့အေးပြီးမှ တရား၌ စိတ်စိုက်သော
ကုသိုလ်ကြောင့် နတ်ပြည့်သို့ ရောက်ရလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မည်သူမဆို
ပြုခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ်အတွက်လည်း မပုပန်ရ။ ကုသိုလ်ကို
မပြုခဲ့ရသေး၍လည်း နောင်တမဖြစ်ကြစေဘဲ ပြုခဲ့ သောနည်းဖြင့်
အကုသိုလ် အသစ်မဖြစ်အောင်သာ ကြီးစားလျက် သတိရသော
အရွယ်ကစ၍ ကုသိုလ်ကို အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။

ထိန်မြို့တိုးအကြောင်း

စိတ်ရောကိုယ်ပါ သွက်လက်ခြင်း မရှိဘဲ ထိုင်းတိုင်းတိုင်း
ဖြစ်ခြင်းကို “ထိန်”ဟု လည်းကောင်း၊ မြိုင်းတိုင်းတိုင်း ဖြစ်ခြင်းကို
“မြို့”ဟု လည်းကောင်း ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် “ထိုင်းခြင်း ထိန်
မြိုင်း မြို့နှင့်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤစေတသိက်နှစ်ပါးသည် အတူ
ဖြစ်ရိုးတည်း။ ဤ ၂ ပါးဖြစ်သည့်အခါ လွှဲလပိရိယကင်း၍
ပျင်းရိသလို ဖြစ်နေ၏။ ဆိုင်ရာ အလုပ်ကိစ္စြွှေ့ ထက်ထက်သန်သန်
မရှိဘဲ တွန်းဆုတ်တွန်းဆုတ် ဖြစ်နေ၏။ ဤ ၂ ပါးဖြစ်ပုံသည်
အိပ်ပျော်ဝါနီးအခါ တရားနာရှင်း ငိုက်သည့်အခါတွေ့ဌား၏။

အိပ်ချင်တိုင်းလည်း ထိန် မြို့ မဟုတ်။ တရား၊ အိပ်ချင်မှုမှာ
အလုပ်အကိုင် ပင်ပန်းသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် ညီးနှမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရလေ
သည်။ ထိုအိပ်ချင်မှုမျိုးကား ရဟန်သများ၌လည်း ဖြစ်ရလေသည်။
နေပါမီသဖြင့် ညီးနှမ်းသောသစ်ပင်များလည်း တွန်းကာရွှေ့ကာ
အိပ်ချင်လာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြရလေသည်။ ထို့ကြောင့် အိပ်ချင်တိုင်း
ထိန်မြို့ မဟုတ်။ ထိုတိုကိစ္စတို့၌ စိတ်နှင့် စေတသိက်များ
ထက်ထက်သန်သန် မရှိလှုဘဲ တွန်းဆုတ်ခြင်း၊ ထိုင်းမြိုင်းခြင်းကိုသာ
ထိန်မြို့ဟု မှတ်ပါ။ ယခုကာလှုံးလည်း အလုပ်အကိုင်ပျင်း၍
ထိုင်းမြိုင်းနေသာကို “တယ်.....ထိန်မြို့ အားကြြေးတဲ့လူ”ဟု ပြော
စမှတ်ပြုကြသည်။

ဂိမ့်ကိစ္စြွှေ့အကြောင်း

ဘုရားစသည်တို့၌ ယုံမှားခြင်းသဘောသည် “ဂိမ့်ကိစ္စြွှေ့”
တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဘုရား စသည့်၊ ယုံမှား ဘီမှာ၊ ဂိမ့်ကိစ္စြွှေ့”
ဟုဆိုခဲ့သည်။ “ယုံမှား” ဟူသည် လုံးလုံး မယုံကြည်ခြင်းမျိုးလည်း

- မဟုတ်၊ စိတ်ချေလက်ချု မယုံကြည်ဘဲ “မယုံတစ်ဝက်၊ ယုံတစ်ဝက်”
ဆိုသလို ဖြစ်နေခြင်းမျိုးတည်း။ ဉှုံးစိတ်ကိုစွာ၏ မယုံမှုများကား
- ၁။ အလုံးစုတိ အကုန်သီသော ဘုရားဆိုတာ ဟုတ်ပါမလား။
- ၂။ ထိုတရားအတိုင်း ကျင့်လျှင် နတ်ရွာ နိမ္ဒာန် ရနိုင်သည်
ဆိုတာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလား။
- ၃။ (ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်သော သံယာကို ကြည့်၍)
ကောင်းမွန်စွာကျင့်သော သံယာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လား။
- ၄။ ငါတို့ ကျင့်ကြစောင့်ရောက်အပ်သော သီလ သီကွာ
ပုဒ်များ အကျိုးရှိမှ ရှိပါမလား။
- ၅။ ငါတို့ ရေးရေးဘဝက ဖြစ်ခဲ့မှ ဖြစ်ခဲ့ဖူးရဲ့လား။
(ယခုဘဝမှ ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်ရတာ
လေလား)
- ၆။ နောက်၌ ရောက်ဖို့ရာ ဘဝရှိသေးတယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါ
မလား။ (ယခုဘဝသေလျှင် ပြီးချင်ပြီးနေမလား။)
- ၇။ ပြုသမျှ ကောင်းမှ မကောင်းမှသည် ကုသိလ်က
အကုသိလ်က အဖြစ်ဖြင့် ခန္ဓာအစဉ်၌ သတ္တိကျန်ရစ်
တယ်ဆိုတာ ဟုတ်နိုင်ပါမလား။ (ကံကိုမယုံကြည်ပဲ့)
- ၈။ ထိုက်၏ အကျိုးများ ရလိမ့်မည်ဆိုတာ ဟုတ်ပါမလား။
(ကံ၏ အကျိုးကို မယုံကြည်ပဲ့)
- ၉။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သခ္စာရဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအကြောင်း
အကျိုးစပ်ပုံသည် ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလား။ (ပဋိစ္စသမျှပါ၌
ကို မယုံကြည်ပဲ့)။ ဉှုံးသို့ ဘုရားစသည်၌ မယုံကြည်
ခြင်းကိုသာ ဝိစိကိစ္စာဟု မှတ်ပါ။ ဉှုံးစိတ်ကို
“သသယဖြစ်ခြင်း” ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

ဝိမိကိုစွာအတူ

စာအမိပ္ပါယ်ကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စုတစ်ခု အမူကိစ္စကို ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားရှုံး လမ်းကိုဖြစ်စေ “ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလား၊ ပြုလို တော်ပါမလား” စသောယုံများသံသယများ ဖြစ်တတ်၏။ ရဟန္တာ များပင် ဝိနည်းတော်ဆိုင်ရာ၏ “ဤအမှုဟာ အပ်မှအပ်ပါမလား”ဟု ယုံများတော်မှုကြသေး၏။ ဤယုံများသံသယကား ဝိစိကိစ္စာမဟုတ်။ တချို့အရှုံး စဉ်းစားကြစည်တတ်သော ဥာဏ်၊ တချို့အရှုံး အကြံသက်သက် ဝိတက်သဘောသာ ဖြစ်၏။ ကေန ယုံထိက် သော ဘုရားစသည်တို့ကို မယုံသက်ဖြစ်နေရှုံးသာ ဝိစိကိစ္စာ အစစ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဝိစိကိစ္စာ ဖြစ်သောအခါ ပညာရှိများအထံ မေးမြန်းရမည်။ သို့များ ဝိစိကိစ္စာ ကင်းကွာလျက် ဘုရားစသည်တို့၏ ယုံကြည်မှ သချိတရား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေမည်။

နိဂုံး

ဤ ပြခဲ့ပြီးသော စကားစဉ်အားဖြင့် စိတ်ကို မကောင်းအောင် ခြယ်လှယ်တတ်သော အကုသိုလ်စေတသိက်များကို နိဂုံးအပ်ပါတော့ မည်။ ပြခဲ့သော အကုသိုလ်တို့သည် သူသူကိုယ်ကိုယ် သွှေ့သွှေ့နှင့်သော စေတံသိက်များ ဖြစ်၏။ တစ်ကဗျာလုံး ထိတရား ဆိုးများ သောင်းကျန်းလျက် ရှိသောကြောင့်သာ ဒုက္ခအဖုံ့ဖုံ့ကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တွေ့ကြံးကြေားသိနေကြရလေသည်။

ဤသို့ စိတ်ဆိုးစိတ်ယုံတဲ့ ဖြစ်အောင် ခြယ်လှယ်တတ်သော အကုသိုလ်တရားစုကို သိသာထင်ရှား အများနားလည်အောင် ကြိုးကြိုးစားစားရေးသားပြုစ ဤကောင်းမှုကြောင့် ငါသွှေ့သွှေ့ အကုသိုလ်တရား နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါးပါစေ။ ငါ၏

တတိယအဓိက

အဆက်အသွယ် ကြီးကြီးငယ်ငယ်စို့လည်း စိတ်ကောင်းရှုပါသော
ဖြစ်ကော်၏၊ ဤမျိုးကို တေသာ့သူ အများလျော်ည်း စိတ်ကောင်းရှုပါ
တွေ ဖြစ်ကြပါ၏။

အကုသိုလ်များ၊ စိတ်ယုတ်ဆုံးကို၊ ဖြော်မြှော်စားရေးသည်
အားဖြော်၏၊ အများလျော်ပိုင်း၊ စိတ်ယုတ်ပြောင်း၍ စိတ်ကောင်း
ရအောင်အနေမျှ၊ ဘာလာဘာတဗြိုဟ်သူမျှ၏၊ ပါပည်ညွင်း၊ အပြုစိန်းများ၊
ကုန်ခန်းများကိုလွှင့်၊ စိတ်ကောင်းဟင့်၍၊ ငါနှင့်သက်သွယ်မှု ဖြော်
ငယ်လည်း၊ ငါနှင့်နည်းတွေ၊ စိတ်ကောင်းယူသည်၊ နိုးမှုပုံတော်များ
ရောက်ရန်သော်။

စိတ်ကို မကောင်းအောင် ခြုံလှယ်သော အကုသိုလ်
စေတသိက်များ ပြီးပြီး။

တတိယအဓိုဒ်

ဤအဓိုဒ်၏ ကောင်းသော စေတသိက်များကို ပြသည်။

ဂိတ်ကုသိုလ်အောင် ခြုံလှယ်သော စေတသိက်များ

၁။	သုဒ္ဓ	၈။	မေတ္တာ
၂။	သတိ	၉။	ဓရဏာ
၃။	ဟီရိ	၁၀။	ပုဒ္ဓတာ
၄။	မြှုပ္ပါဒ	၁၁။	ဥပုဇွဲ့ကြာ
၅။	ဘေလာဘာ	၁၂။	သမ္မဝါစာ
၆။	အဇ္ဈိုသာ	၁၃။	သမ္မဘုရားမြှို့
၇။	အသုဒ္ဓ	၁၄။	သမ္မဘာအာရာ

[အောင်] ကောင်းသည့်·အာရိ၊ အဖူဖူဝယ်၊ ယုံကြည်တတ်လဲ၊
သဒ္ဓါဇ္ဇာတည်း၊ အောက်လူသတီ၊ ခုစရိတိ၊ ဖော်ပြုရှိနှင့်၊ လန်းသွေ့နှင့်၊
အလေ့သာလျှင်၊ မလိုချင်တည်း၊ ထို့ပြင်တစ်စ်၊ အဒေါသတွက်၊
မခက်မထန်၊ ပညာဘဏ်မှာ၊ အမောဟာ-ဟူ၏၊ မှတ်ယဉ်ချုပ်ပြား၊
မေတ္တာပြုလောာ၊ သုနား-ကရာကာ၊ ဝမ်းသာမှုဒီ၊ ရွှေသည့်လျှိုလျှား၊
ပော်ပြုလောာ၊ သုံးခုံသမ္မာ၊ ဝါစာ-ကမ္မာ၊ အာခိုင်ကား၊ ကာယဝါ၊
မသတီပေါင်း၊ ရှောင်ကြုံကြောင်းသည်၊ စိတ်ကောင်းဖြစ်ရန်
စေတာသိက်တည်း။

သဒ္ဓါအကြောင်း

ယုံကြည်ခြင်းသဘောတရားသည် သဒ္ဓါတည်း၊ ထို့ကြောင်း
“ယုံကြည်တတ်လဲ၊ သဒ္ဓါဇ္ဇာတည်း” ဟုဆိုခဲ့ပေသည်။ “ယုံကြည်”
ဟူရှုံး ယုံအတွက် အခိုပ္ပာယ်တစ်ရပ်၊ ကြည်အတွက် အခိုပ္ပာယ်
တစ်ရပ် ၂ မျိုးခွဲ၍ မှတ်ရမည်။

ယုံပုံ

ဒီဇိုင်းသည် ကံတရားမရှိ၊ ကံ၏ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးမရှိ။
လွှန်ခဲ့သောကာလက မိမိတို့ ဖြစ်ခဲ့ရသော ဘဝဟောင်းဟူ၍ မရှိ၊
ယခုသာဝသောလျှင် နောက်ထပ်ဖြစ်စို့ ဘဝသတ်လည်း မရှိ။ ဤဘဝ
ထိုဘဝ မမှုအားလုံးကို သိနိုင်သော လူဘုရားမရှိ၊ တရားမရှိ၊
သံယာမရှိ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ယဉ်မှား၏။ ထိုကံစသည်ကို လုံးဝ
မယုံချေး၊ ဝိစိကိစ္စာမှာ မယုံတစ်စ်ကံ ယုံမှားသံသယ
ဖြစ်နေ၏။ ဤသဒ္ဓါကား “ကံ-ကံ၏အကျိုး စသော အရာစကို
အကန်ရှိ၏” ဟုယုံသည်။ ဤ ယုံဓသောသဒ္ဓါကို “သဒ္ဓါမောကွာ
ယုံသောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသဘော” ဟုလည်း ကျမ်းကန်တို့၌

ဆို၏။ ဤသို့ အမှန်ရှိသော အကြောင်းအရာ၏ ယုံကြီးကိုသော သွွှဲအစိုး ကျေသိဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ကြည့်

ဖွန့်ကြပေးကမ်း လျှော့နှံးနေရသောအခါး သီလာအောက်တည်၍ ကမ္မာဒ်း စီးပြန်းသောအခါး၊ ထိုထို ကုသိလ်ဆိုင်ရာ ပါးစွာကို ပြဿ ရသောအခါး စိတ်၌ ကြည့်လင်သော သွွှဲဖြစ်နေ၏။ သောက်ကျေသော ရွှေ့ကို၍ ပတ္တမြားရတနာကို ထည့်လိုက်သောအခါး အနယ်အရွှေ့သွေး အောက်ကျော် အသေးသွှဲ ကြည့်လင်လာသကဲ့သို့ စိတ်၌ ပတ္တမြားရတနာ နှင့် တူသော သွွှဲဖြစ်ပေါ်လာသောအခါး ဝိမိကိုစွာစတေသာ ဂိုလ်သော အနောက်အကျိုး ကင်းကွာ၍ စိတ်ကြည့်လင်လာပေသည်။ ထိုကိုသို့ စိတ်ကို ကြည့်လင်အောင် ပြနိုင်သော သဘောကား ဤသွွှဲပါးတည်။

ထိုကြောင့် တရာ့ တိရွှေ့နှံးများနှင့် ကလေးသွင်ယ် စသေတို့ က်-ကို၏ အကျိုး စသည်ကို နားမလည်၍ ယုံသွှဲဖြစ်ရှိ ပေယှုံးသော်လည်း လျကြီးများ ပြုမှုပုံကို အတုလိုက်၍ ဘုရားသံယာရို ရှိခိုးနေသောအခါး သွေ့တစ်ပါးကို ပေးကမ်းနေသောအခါး၊ သွေ့တစ်ပါး အကျိုးအောင်နေသောအခါးများ၌ စိတ်ကိုကြည့်လင်စေနိုင်သော ကြည့်သွှဲကား ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ မိဇာအယူရှိသူများလည်း ဆေးရှုအတွက်၊ သွေ့အတွက်၊ သွေ့အတွက်၊ နှုနာရှုအတွက်၊ မိဘအရှိသော ကလေးများအတွက်၊ ကောင်းသော ပညာရရေးအတွက် ပေးကမ်းရှိ လျကြရာ၍ ကြည့်သွှဲအစ် တုသိလ်ဖြစ်ကြပေသည်။

အယာ ၂၅။ သွွှဲအစ်ရှိသူ၏ အပြုအမှုများကို ပိုမို၍ အသေးသွှဲပေးအပ်ခြင်း၊ မိမိအောင်အန်းမှုသောမည် သွွှဲစိရှိရှိ၏ အကြောင်း ကြည့်ပါကန်။

သဒ္ဓါဒတ္ထ

ဤပြန့်သော သတိထားရှိ စဉ်းစားပြီးလျှင် သဒ္ဓါတရားအစစ်
ဟုသည် အပြစ်ကင်းရှိ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ယုံကြည်ခြင်း၊ မှန်ကန်သော
အကြောင်းအရာများကို ယုံခြင်းဟု နားလည်လောက်ပါပြီ။ ဘုရားက
ရောင်ခြည်တော် မလျှတ်ပါဘဲ “ရောင်ခြည်တော်လွှာတ်သည်” ဟု
ဘုရားကို ဖို့အားနေသူတိုက လိမ်ပြောသည်ကို ယုံမှု၊ စာတ်တော်
အစစ်မဟုတ်ဘဲ စာတ်တော်အစစ်ဟု ပြောသည်ကို ယုံမှု၊ မိစ္ဆာအယူ
ရှိသူများ၏ မိမိတို့အယူဝါဒကို ယုံမှု စသော အဂ္ဂအမှားပုံးများသည်
သဒ္ဓါဒတ္ထ မဟုတ်ပါခဲ့။ ရှိုးအညွှန်ဖျင်း အသိဉာဏ်ကောင်းသော
မော် အကုသိလ်သာ ဖြစ်လေသည်။

ထိုပြင် အပြောကောင်း၊ အသိကောင်း၊ ရုပ်ကောင်း၊ အကျိုး
ဆောင်ကောင်း၊ ဆေးကောင်း၊ ဝါးကောင်း စသော အကောင်းရှိ
သည် ရသေ့ရဟန်းကို “ကြည်ညိုလွှာပါသည်” ဟုပြောဆိုကြသော
မိန့်မှများနှင့် ယောကျားအချို့၏ ကြည်ညိုမှုလည်း သဒ္ဓါဒတ္ထ
မဖြစ်နိုင်။ ရင်းနှီးမှု တက္ကာလေမ မကင်းသော မောဟပင်တည်း။
ထိုကဲသို့ သဒ္ဓါဒတ္ထမျိုးကို ကျမ်းစာတို့၌ * “မှုဒ္ဓဗုသန္တ” ဟု ဆို၏။
[မှုဒ္ဓ= ဖျင်းအသော+ပသန္တ= ကြည်ညိုမှု။]

သတိပေးရှုက်

ယခုအတောက် အညာအဖြန်း ပေါ်များသောစေတ် ဖြစ်၏။
သာသာမြားတို့၌ တရားဆန်းတွေ ပေါ်များနေသည်အပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာ

* ယော စလဝတိယာ သဒ္ဓါယ သမဇ္ဈာကတော် အဂ္ဂသဒ္ဓာဇာ သော
မှုဒ္ဓဗုသန္တာ ဟောတိ နဲ့ အဆစ္စ ပသန္တာ၊ တထာဟို အဝတ္ထုသို့
ပသီဒေတီ၊ သေယျထား တို့တို့ယာ။

(ကေနိပါတ် အစုစွဲရှင့်ကူ)

တတိယအန္တာ

၈၅

ဆုံးသုတေသနတွင်မှာပေလည်း တရားအဆန်း၊ ကမ္မတာန်းအဆန်း၊ အေးပါး
အဆန်းတို့ဖြင့် အချို့မျိုးပြန်းကာ ပြခဲ့သော မှုဒ္ဓယသူ သမားရှိုး
ရှာသူများကို လျဉ်စားပြားယောင်းလျက်ရှိုံးသည်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်များကို
လွှာခိုးပေးကမ်းလှေရာ၌ သွေးပေးမဟုတ်။ တရား အချို့ချိုး
အဖျင်းအနေပေးသာ များလေသည်။

ထိုအဆန်းအပြား ဉာဏ်သမားထွေကို ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များက
“အရေးမစိုက်လောက်ဘူး” ဟုသော်ထားကြသည်အတွက် ထို
အဆန်းသမားထွေ အိမ်ဦးတက်လျက် ရှိုံးလေဖြိုးမှားသည်ပြဿ
မှန်သည်ပြဿ တရားသာက်ဆိုင်ရာဝယ် မိန့်မတွေ့သာ ခေါင်းဆောင်
လုပ်နေကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘယ်ကိစ္စမဆို ယုံသင့် မယုံသင့် နှင့် ချင့်
ပို့ရာ ဘာသံဇူးနှင့်ဆိုင်သော အသိဉာဏ်အလိမ္မာကို ယခု လောက်ရှိ
အမြိအနေထုက် တိုးပွားအောင် (မိန့်မတွေ့ကတေသာ) ကြီးစားသင့်
ကြပါသည်။

သွေးနှင့်ပေ အရာများပုံ

ယခုကောလ အချို့သာ သုတေသနကောင်းများ၌ သွေးနှင့်ပေမှ
ရောဖွေနေသည်ဟိုလည်း တွေ့ရှု၏။ အနေအထိုင်နှင့် အပြောအဟော
အဆုံးအမ ကောင်းမွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်တွင် အနေအထိုင်နှင့်
အပြောအမောအတွက် ကြည်ညို၏။ သွေးတရားဖြစ်၏။ မိမိကို
သွေးသင်ဆုံးမသည်အတွက် အွေမျိုးရင်းချာကုံးသို့ ချစ်ခင်၏။ ဤသို့
ဖြစ်ရာ၌ ကြည်ညိုမြင်းသောာသည် သွေး၊ ချစ်ခင်ခြင်း သောာ
သည်ကား ပေမတည်း ဘုရားရှင်တို့ကြည်ညိုသော ဝေါ်လိုသည်ပေါ်
ဘုရားရှင်ကို ရှုစ်ခိုက်ကြည်ညို၏။ အနဲ့အစိုးဟု အများသိကြသော
ထောက်မှုများ၊ သွေးမထောက်ရလည်း ဘုရားရှင်အထိုင်ဗုံး ထောက်
ချို့ချို့သွေးသည်။

တို့သီ ဖြစ်ရှု၍ သွေးသမားက ကုသိုလ်အစစ်ဖြစ်သော်လည်း
သံယောဇ္ဈားပေမူး၊ အကုသိုလ်သာတည်း။ ထိုသံယောဇ္ဈားအတွက်
ပုဂ္ဂိုလ်ခင်၍ တရားမင်ကာ အသိအလိမ္မာနှင့် ကုသိုလ်ပါရမီ တိုးပွားပါမှ
“အကုသေလော ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားသည်။ ကုသေလသေဓမ္မသွား၊
တုသိုလ်တရားအား။ ဥပနိသာယ ပစ္စယောန၊ ပကတ္ထပ နိသာယ
ဒေါသာ ပဋိဘန်းပစ္စည်းဟစ်မျိုးဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြနိုင်၏”
ဟုသော စွဲဘန်းပါဋ္ဌတော်နှင့်အညီ အကုသိုလ်ကလေးက များစွာသော
ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြနို့ အကြောင်း အကောင်းပင်ဖြစ်၏။ ထိုကဲ
သို့ အကောင်းပြစ်အောင်လည်း ဆရာသမားဖြစ်သွား စေတနာရှင်းဖြင့်
ဟောပြောဆုံးမ၍၍ တပည့်ဖြစ်သွားလည်း ဟောပြောသမျှ လိုက်နာမှ
အကျိုးရှင်မည်။

သတိအကြောင်း

အောက်မေ့ခြင်း အမှတ်ရခြင်း သဘောသည် သတိတရား
တည်း။ ထိုကြောင်း “အောက်မေ့-သတိ”ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤ
အောက်မေ့မှု၊ အမှတ်ရမှုသည် အလွန်များပြား၏။ ရှေးကကုသိုလ်
ကောင်းမှု တစ်ခုခု ပြုခဲ့၏။ ယခု ထိုကုသိုလ်ကို ပြန်၍ အမှတ်ရ၏။
တရားစကား ပြောဟောနေသည့်အခါး၊ ဆုံးမည်ဝါဒ ပေးနေသည့်အခါး
မှတ်မိနားလည်အောင် သတိထား၍ နားထောင်၏။ ဘာမွှေ့တာန်း
နှင့် သွေးသည့်အခါး အာရုံပျောက်မသွားအောင် ဇူးမှုနှင့်စိုက်နှင့်
နှင့် သွေးသည့်အောင်။

နှင်းဖြန်ပြရမည် ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် နောက်အတော်ကြောမှ
ပြရမည် ကုသိုလ်ကို ပြောတင်၍ အမှတ်ရ၏။ မိမိအောက်တည်အပ်သော
သီလသီကွာပုဒ်များ မကျိုးမပေါ်က်ရအောင် သုတိထား၏။ လောဘ

ဒေါသ၊ မန်မှန် စသည်မဖြစ်ရအောင် သတိထား၏။ ဆရာတေသန၏။
 အဆုံးအမကို သတိရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကုသိလ်ကောင်းမှုဆိုင်ရာ
 ကိစ္စစိုက် အမှတ်ရန်ဖြင့်သော သတိအစစ်ဖြပ်၏။ ဤသတိအစစ်ကို
 “အပွဲမာဒ္ဒ= မရမေမလျှော့ခြင်း” ဟုလည်းခေါ်၏။ ထိုကြောင့်
 ဘုန်းကြီးများ သိလပေးသည့်အခါ “အပွဲမာဒ္ဒ သမ္မာဒေဝ=
 မမေမလျှော့သော သတိတရားဖြင့် ကုသိလ်ကိစ္စတို့ကို ပြန်လည်
 စေလော့”ဟု တိက်တွန်းနှီး ရိုကြပေသည်။ ဘုရားရှင်းလည်း “သစို့
 ခွာဟု ဘိက္ခဝ သမ္မာဒ္ဒကို ဝါဒီမိုး ဘိက္ခုတို့၊ သတိကို အရာရာ၏
 လိုလေးထိုက်၏။” ဟု ဟောတော်မူသည်။ [သဒ္ဓါ စသည်မှာ
 လွန်နေတတ်သော်လည်း သတိကား လွန်သွားသည်ဟူ၍ မရှိ။
 နေရာတိုင်းမှာ သုတေသနပါစေရမည် ဟု ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်။]
 ပရိနိဇ္ဈာန်စံတော်မူခါနီး၌လည်း “အပွဲမာဒ္ဒ သမ္မာဒေဝ”ဟု
 မိန့်တော်မူ၏။

သတိအစဉ်

အော့ရုံးကို အောက်မေ့မှု၊ သမီးခင်ပွန်းချင်း ကွဲကွာနေသည့်
 အခါ အောက်မေ့မှု သူင်ယ်ချင်း ချိန်းချက်ထားသည့်ကို အမှတ်ရမှု၊
 မိမိအား ဂရိစိုက် အရရေးပါလိုက်သည်ကို အမှတ်ရမှု၊ ဤသို့
 စသည်ဖြင့် တဏ္ဍာပေမဆိုင်ရာ အမှတ်ရမှုများ ရှိ၏။ ထို့ပြင်
 မိမိအား နှိပ်စက်ပုံးသုကို လတ်စားမျှများ အမှတ်ရမှုမှာ သတ်ချိန်
 ဖြတ်ချိန်ကို အမှတ်ရမှုမှာ သွားလာရမှု ဘေးရှိအွဟ ရာယ်ကို
 သတိထားမှု၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒေါသ၊ ဒေါမနသုခိုင်ရာ
 အမှတ်ရမှုများလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအမှတ်ရမှုမှာ သတိအစဉ်
 ပယ်တော်များ၊ လောက်ပြုမည့် အမှတ်အသားကောင်းမောင် အမှတ်
 သမ္မာဒေဝ ပြုသော် တတိယအန္တာ ပိုက်သုခိုင်ရာ ပြုသော်

ဟိရိနှင့် အဲဇ္ဈာဖူတိအကြောင်း

မဏေဘင်းမှုဒ္ဓစရိတ်ကို ပြရမည်မှ ရှက်ခြင်းသောသည် ဟိရိဖြစ်၍ ကြောက်လန်းခြင်းသောကား အဲဇ္ဈာဖူခြစ်သည်။ ထိုကြောင်း “အေဝါဂါ-ဟိရိရှက်စာ၊ လန်းအဲဇ္ဈာဖူ” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤဟိရိ အဲဇ္ဈာဖူ ပါးတို့ဘွင်းမိမိ၏ ရုတ်သိက္ခာကို စောင့်ရှောက် လော်ရှုတို့၌ ဟိရိတရား ထင်ရှားသက္ကာသို့ ဆရာ မိဘ အေဒ္ဓမျိုး စသုတေသန အခြားလုမ္မားကို လေးစားသွေ့၌ အဲဇ္ဈာဖူတရား ထင်ရှား ပေးသည်။

ချုပ္ပါးအဲ့ “ငါသည် အမျိုးကောင်း တစ်ယောက်ပြစ်၏။ ငါလို အမျိုးကောင်းသူက မကောင်းမှုပြန်လျှင် (ဥပမာ တံငါးလုပ်စေ လျှင်) ရှက်စရာ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု မိမိအမျိုးရုတ်ကို စောင့်ထိန်းသာ အားဖြင့် မကောင်းမှုကို ပြရမည်မှ ရှက်၏။ ပညာတတ်သူကလည်း “ငါလို ပညာရှုတစ်ယောက်က အောက်ကျသားမကောင်းမှုပြန်လျှင် (သူ့အား မတရားယူလျှင်) ရှက်စရာ ဖြစ်တော့မည်။” အမှက်ကြီး သူကလည်း “ငါလို အော်းကြီးက မကောင်းမှုကို ပြန်လျှင် (လိမ့်နေလျှင်) ရှက်စရာကြီး ဖြစ်တော့မည်” ဤအိုး စသည်ဖြင့် မိမိမှာ ရှိသော ရုတ်တစ်ခုခုကို လေးစားသွေ့၌ ဟိရိတရား ထင်ရှား လေသည်။

ငါတစ်ယောက်က မကောင်းမှုပြလိုက်လျှင် ငါမိ ငါပ ငါအော် ငါမျိုး (ငါသရာသမား) သူတစ်ပါးတို့၏ အကဲ့ခဲ့ကိုခံရ၍ “တဲ့တေားခွဲက ဝက်လက်များ”ကား “ငါးခုးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လောင့်ပုံပုံ” ရှာကြလိမ့်မည်။ ဤအိုး စုစုပေါင်းသူများကို ငဲ့သူတတ် သူ့အား ခုစုရိတ်မှ ကြောက်လန်းတတ်သော အဲဇ္ဈာဖူတရား ဖြစ်လေသည်။ မိမိရုတ်သိက္ခာကိုလည်း မင့်၊ သရာသမား မိဘအော်မျိုး များကိုလည်း

မင့်၊ ရွှေချင်တိုင်းရွှေသူ့ကား ဟီရို အဗ္ဗာဗ္ဗာ ၂ ရှိုးလုံးကောင်း၍
ဒုစရိတ်သမ္မတွေ ပြည့်တင်းနေလေတော်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤဟီရိုနှင့် အဗ္ဗာဗ္ဗာ တရား ၂ ပါးသည် ကဗ္ဗာသာ
ကမ္မာသား လူအများကို သားနှင့်အမိ ဖော်နှင့်နမ စသည်
မြားမြားအောင် ဆောင့်ရှုရာက်တတ်သောကြောင့် “လောကပါလ=
ကမ္မာစောင့်တရား” ဟုလည်းကောင်း၊ ပြုစင်သန့်ရှုပါး အမြိုင်
ကောင်းအောင် ပြုတတ်သောကြောင့် “သုတ္တမဓာ=ပြုစင်သောသား”
ဟုလည်းကောင်း မှာမည်ရသည်။ လူလောက့်ဤတရားနှစ်ပါသော
မရှိပါမှ တို့ရှုနှင့်တို့နှင့် မထုံးခြားဘဲ မှာအမြိုင်တိုင်းမြား၍ မကြား
ကောင်းမှာသာ ပြုစုရာ၏။ ယခုအခါမှာပင် ဟီရိုအဗ္ဗာဗ္ဗာကောင်းသူ
တို့နှင့် ပါဝါးသင်းဆက်အံ၍ အောက်ရသဖြင့် အဝတ်အဆား အငောင်
အထိုင် အသွေးအလာမှစ၍ လျှပ်ပေါ်လော်လည်ကာ အမြိုင်တော်
စရာတွေ မှားတွေ့ချေပြီ။ ဤအတိုင်းသွားလျှင် မကြာခင် အမြိုးဆဲ့ကို
ကြထိမ့်မည်။

ဟီရိုအဗ္ဗာဗ္ဗာအတွက်

ရှုတို့မှ မကြာက်လင်းရှုကို ဟီရိုအဗ္ဗာဗ္ဗာဟု ဆိုသော်လည်း
တွေ့ကရာ ရှုက်ကြောက်ရှုတွေ့ကို ဟီရိုအဗ္ဗာဗ္ဗာအစ်ဟု မမှတ်ရာ၊
ဒုစရိတ်မလောက်းမှုကိုပြုရမည့် ရှုက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းကိုသာ
ဟီရိုအဗ္ဗာဗ္ဗာအစ်ဟု မှတ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ဥမ္မဒာဒ်တရားမှာ
ဘုရားသွားရမှာကို ရှုက်ရှု၊ ပရိသတ်အလုပ်မှာ စာဖတ်စကားပြော
ဘာရာပေါ်သမာန်ရှုက်မှ (အစာပြတ်၌ တင်သေခုမည်ကို မရှုက်၊
အလုပ်လက်မှုနှင့် ထောလလုပ်ရမည်ကို မရှုက်ဘူး) အောက်ကျသည်
၁၃ အောက်မှာ အလုပ်သမာန်ရှုက် လုပ်ရမည်ဟု ရှုက်မှု၊ ထောက်ရှုးနှင့်
ဒီနှင့်အတွက် အမြိုင်းရှုင်း တွေ့သောအတွက် ရှုက်ပေါ်မှုးသည်

ဟိရိအစစ်မဟုတ်၊ ပရိယာယ် မာယာများခြင်း၊ ဟန်ကြီးပန်ကြီး
လုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မ၊ အလိုအားဖြင့် တဏ္ဍာသော
ပင်တည်း။

မရှုကဲ ငါးပါး

- လောကီအကျိုးစီးပွားကို ပြသော နိတိ ကျမ်းများ၌
၁။ ရောင်းစုံယောက်ကား အတိုးအပွားပေးသောအခါ။
- ၂။ ဆရာတထဲ ရွှေ့ကုလ်၍ အတတ်ပညာသင်သောအခါ။
- ၃။ အစေားသောအခါ။
- ၄။ သမီးပင်ပန်းအချင်းချင်း ရင်းရင်းနှိမ်း ပျော်မွေ့သောအခါ
၅။ အခါများ၌ အရှတ်ကို ဖယ်ထားရမည်ဟု ဤနှုန်းပြုလျက်ရှိသည်။
[ထိုအရှုက်မရှိများ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်မဖြစ်ကို ပြောလိုရင်းမဟုတ်၊
မိမိအကျိုးစိမ့်အရာ၌ မရှုကဲဟု ပြောလိုရင်းဖြစ်သည်။]
- ထိုပြင် တရားရုံး စသည်တို့၌ တရားသူကြီးကို ကြောက်ခြင်း၊
ရထား သင်္ကာ ဇြို့ပြတိ၌ တောသူတောင်သားတို့ အိမ်သာ
မသွားလိုအပ် ကြောက်ခြင်း၊ လူတစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်ဖြစ်စေ
ခြေးစသော တိဇ္ဈာန်များကိုဖြစ်စေ တဇ္ဈာန်ကိုဖြစ်စေ ကြောက်ရွှေ့ခြင်း၊
မရောက်ပွဲသော အရပ်သို့ ခရီးသွားရမည်ကို ကြောက်ရွှေ့ခြင်း၊
ယောက်သွားကလေး မိန်းကလေးများ အရေးရောက်ကြောက်နေကြ
ခြင်း၊ ဆရာတို့ လူကြီးသူမတို့ကို ကြောက်ခြင်း၊ ထိုသွားရှုံး
စကား မပြောလိုအပ် ကြောက်ခြင်း၊ ဤသို့စသော ကြောက်ခြင်းများ
လည်း ညြှတ်ပွဲအစစ်မဟုတ်၊ သဇ္ဇာနွှဲမျှင်းမှု (တရားသောာအားဖြင့်)
ဒေါမန်သုပြုခန်းသော အကုသိုလ်စုပင်၊ ဖြစ်သည်။
- အလယ်အလက်

ဤပြုခဲ့သော စကားအစဉ်ကို ကြည့်၍ အကုသိုလ် မဖြစ်သော

ကိစ္စာ့ မရှက်သင့်၊ မကြောက်သင့်ဟု နားလည်ကြပြီ။ သို့သော်
မရှက်မကြောက်ဘဲ လူမိုက်အားကို ရှရမည်ဟု မဆိုလို့။ ထိုလူမိုက်
အားကို အရဲမျိုးသည် တစ်ဖက်သားကို မလေးစားသော အဂါရဝ
ဒေါသ မာနတရားများ ဖြစ်၍ စိုက်ရွေးခဲ့မှာ များသ ဒေါသတို့သာ
အဖြစ်များသည်။ ထိုကြောင့် မရှက်သင့် မကြောက်သင့်သော ကိစ္စ
တို့၏ ဆင်ကန်းတောတို့ သဘောမျိုးဖြင့် အကျိုးမရှိသော မိတ်ဇူးခဲ့ငြင်
သရာမို့ လူကြီးသုမတို့၌ မရှိသော မလေးစားမှု အဂါရဝမျိုး
မဖြစ်စေဘဲ အလိမ္မာညာက်ဖက်၍ မိမိ၏ စိတ်ဓာတ်ကို ပြုပြစ်ကာ
ကျက်သရေ မရှိလာရှိသော အလယ်အလတ် မရှက်မကြောက်ခြင်း
မျိုးကိုသာ အလိုရှိထိုက်ကြပါသည်။

[အရောတဗ္ဗာ့ ဘာယ်။ ဘာယိတဗ္ဗာ န ဘာယဗ္ဗာ = လောဘကျိုး
လူတို့သည် မကြောက်ရမည့်နေရာ၌ ကြောက်ကြ၏။ ကြောက်ရမည့်
မကောင်းမျှော်ကား မကြောက်ကြ။ -တရားတော်]

အလောဘအကြောင်း

မလိုချင်များလောဘသည် အလောဘတရားတည်း။ ထိုကြောင့်
“အလောဘလျှင်၊ မလိုချင်တည်း”ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤအလောဘ၏
မလိုချင်များသည် လောဘနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်၏။ မီးနှင့်ရေပမာ့
ကမ္မာရှိသောက်ကဲခို့ ဖြစ်ရကား လောဘ၏ လိုချင်အပ်သော
အရာမှန်သမျှကို အဆလာဘက မလိုချင်များဖြစ်သည်။ မျက်မြင်
အားဖြင့် လောဘသမားနှင့် အလောဘသမားတို့ ကွာခြားပုံကို
သတိပြုပါ။

လောဘအကြောင်း

ဘုန်းကြီးဖြစ်လျှင် ပစ္စည်းလာသံကို

လိုချင်၏၊ မိမိကို လူချင်လာအင် ဆွယ်တရားဟော၏။ ရပြန်
လျှင်လည်း ထိုပစ္စည်းကို မလျှောက် မပေးရက်၊ အလွန် မက်မော၏။
ထိုပစ္စည်းရွှေတို့ အကြောင်းပြု၍ “အာဂ.....ငါပဲ”ဟု မိတ်ကြီးဝင်
လိုက်သေး၏၊ ရွှေဒါန်းနှင့်သော ဒကာ ဒကာမများကို အောက်ကျိုး၍
ဆက်ဆံရသဖြင့် မိမိ၏ အောက်ကျပုံကိုကား သတိမရရှာချေ။
လေသာများ

လေသာသုတေသနဗျားသည် ဤနည်းပင်တည်း၊ ပစ္စည်း
ဥစ္စာကို (တရားသည် မတရားသည် မစိစစ်နှင့်တော်ဘူး) မရမက
ရှာဖွေလေ့ရှိ၏။ ရပြန်လျှင်လည်း တင်းမတိမိနိုင်၊ “ရလေလိုလေ
အိုတွေ”သာ ဖြစ်၏။ တစ်သက်လုံး အချိန်ရှာသူ့ စဉ်ရသော
ပစ္စည်းတွေကို “ငါဟာ၊ ငါဟာ”ဟု လွန်စွာစွဲလမ်းစဉ် သေမင်းငင်
သေအခါ ပြဋ္ဌားသားအင် သို့ ထိုဥစ္စာများကျပင် ဖို့ဆောင်တတ်
လေသည်။ လေသာသည် ဤအခြေအနေရောက်အောင် သီးစွားလှ
ချေတော်း။

အလေသာဘုန်းကြီး

အလေသာကား ဤသို့မဟုတ်။ ဘုန်းကြီးမြစ်လျှင် ပစ္စည်းကို
မခင်မင်း။ အဆင်သင့်ရသည်ကို မသားယာ။ ဒကာဒကာမတို့က
ကုသိုလ်လိုချင်၍ စွန်းကြော်လိုက်သော စားလုံးစားပါက် ကလေးများ
ကို ရောမ လာသံလာသံကြီးဟု ထင်နေကြရနှင့် ဘုရားသားတော်
အနေနှင့် စဉ်းစား၍ မကြည့်သေးဘဲ ယောက်ဗျားကောင်း တစ်ယောက်
အနေနှင့် စဉ်းစားကြည့်ရုံးဖြင့် ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှပြီဟု အယူရှိဟန်
တွေ့၏။ “ယောက်ဗျားကောင်း” ဟုသည် မိမိကသာ သုတေသနပါးတို့အား
ပေးကမ်းစွန်းကြီးသင့်သည်ဟု သမားထားဟန်လက္ခဏာရှိသည်။

ထိကြာင့် အလောဘမှတ်ခဲ့ ရှိသူသည် ဘန်းကြီးဖြစ်မှ ပစ္စည်း
လာဘုရားလာဘကို မက်မောခြင်းမရှိ။

အလောဘလူ

လူဖြစ်ပြန်လျင်လည်း မလျော်၍ ပစ္စည်းကြံ့ကို ရှာမေ့ရအ
ကာမဲ ဓာတ္ထရားသာဖြင့် ရှာမျှခြင်းမရှိ။ လောကီအာရုံး ကာမောင်
ကိုလည်း လိုက်စားလေ့မရှိ။ ပစ္စည်းရှာရှုံး ဆင်းချုံသို့သပေါ်
သနားသွားတာလဲ ရှိ၏။ စွန့်ကြေးကမ်း လူ ရှိ၏။
လူဖြစ်လျင်လည်း တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ် မဟုတ်။ မှတ္တာဝန်း
လုပ်ကောင်းသွေးကောင်း ရီပီ လွှတ်လွှတ်ကျွောတ်ကျွောတ် စွန့်လေ့ရှိ၏။
ရွှေအီစွဲနှင့် ကိုယ်အီမှုလည်း ပြတ်ပြတ်တောက်တောက် စွန့်ခွာ၍
ရိပ်သာပင်နှင့် အကျောင်းသခိုင်း၌ ရွင်လန်းမွေ့လျှော့ စံပျော်နိုင်ကြ
ပေသည်။

ဤသို့လျှင် လောဘသမားနှင့် အလောဘသမားတို့ ကျော်၏
ကမ်း၌ ပြုဗြာသကဲ့သို့ သဘောထားချင်း စေးလျေလေရကား မိမိ
ကိုယ်ကို ပါရမိရှင် သူဇာတ်စင်ဟု အထင်ရောက်ခဲ့ကြသုတ္တုသည်
ပြခဲ့သော သဘောထားကို စဉ်းစား၍ “လောဘသမားလော့
အလောဘသမားလော” ဟု စစ်ကြောကြည့်ကြပါကုန်။ လောဘ
သမား ဖြစ်နေသေးလျှင် ယခုဘဝက အမြန်ဖြင့်ကြဖို့။ အလောဘ
သမား ဘက်သို့ ပါဝင်နိုင်သူ ဖြစ်က အမြဲခဲ့ အတော်ကောင်းပြီး
ဖြစ်၍ ရှေ့သို့ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်နိုရာ အဘက်ဘက်၌
သတိထားလျက် အလောဘသမား အစီဖြစ်အောင် အသေးစိတ်
ပါကုန်။

အဒေါသအကြောင်း

မခက်ထန် မကြမ်းတမ်းခြင်း သဘောသည် အဒေါသတည်း။
 ထိုကြောင်း “အဒေါသတွက် မခက်မထန်”ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤ
 အဒေါသသည်လည်း ဒေါသကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြေကာ ကမ္မာကြ
 သော်လည်း ဥဒုဒိုးမကျေနိုင်သော ဓမ္မနှင့်တောက်တဲ့ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။
 ဒေါသသမားတွေ ကြမ်းတမ်းသလောက် အဒေါသသမားများက
 ချို့သာသည်။ စိတ်နေသဘောထား အေးမြေသဖြင့် သူတစ်ပါးက
 ဒေါနှင့်မောနှင့် ပြောသည်ကိုပင် သည်းခြင်း အအေးဓာတ်ဖြင့်
 ပြုခြင်းမျိုင်ကြ၏။ စိတ်ဓာတ်သာ အေးသည်မဟုတ်၊ ဒေါသ သမားတို့
 မျက်နှာထားတင်းသလောက် အဒေါသသမားတို့၏ မျက်နှာ အနေ
 လည်း ငွေစန္ဒာလမင်းအသွင် ကြည်လင်လှပ၍ ပသာဒရှိသည်အပြင်
 ချို့သာသော စကားအသုံးအနှစ်းတို့ကြောင်း တွေ့ရသွားတိုင်း မမှန်း
 နိုင်အောင် ကျက်သရေရှိ ဆောင်လျက်ရှိကြပေသည်။ အဒေါသ
 ဓာတ်ခံသည် သို့ကလောက်ပင် အကျိုးကြီးမား၏။ တစ်လောကလုံး၏
 အနှစ်သက်ဆုံးသော မေတ္တာဟူသည်လည်း ဤအဒေါသပင်ဖြစ်ပေ
 သည်။

[မေတ္တာအကြောင်းကို နောက်၌ တွေ့ရလှပြီ]

အလောင်းတော်၏ အလောကာ အဒေါသ

ရှုံးသရောအစီ ဗာရာဏသိပြည် ပြဟ္မဒတ်မင်းသည် မိဖုရား
 ခေါင်ကြီး နတ်ရှာစံသဖြင့် မိဖုရားကယ် အသေစံမြှောက်ကာ အရွယ်
 ရောက်သော သားတော် မဟာပုဂ္ဂမမင်းသားကို အိမ်ရှုံးထားလေသည်။
 အခါတစ်ပါးဝယ် သူပုန်များထဲ၍ ဘုရင်ကိုယ်တိုင် နှိမ်နင်းရန်
 ထွက်ခွာစွားစဉ် အိမ်ရှုံးမင်းသားက ထိုးနှစ်းကို စောင့်ရှောက်ရစ်

ရလေသည်။ သူပုန်ရန် ပြမ်းအေး၍ စမည်းတော်၌၊ ဝင်ခါနီး၌
နန်းတော်၌ဗြိုးနှင့်တကွ တစ်၌၊ လုံး ထန်ဆာဆင်ပြီးအနာက် အကျိုး
အကြောင်း ဆုံးတော်၌ဗြိုးတင်ဖို့ရန် ဒိဋ္ဌေးတော်အထဲသို့ သွား၍
“ပြုဖျော်ကိုစွဲရှိကာ အမိန့်ပေးပါရန်” သံတော်၌ဗြိုး တင်လေသော
မင်းသား၏ ရုပ်အဆင်းအဂါကို စွဲလမ်းရင်းရှိသော မိပုရားက
မင်းသား၏ လက်ကိုစွဲ၍ သလွန်ပေါ်သို့ တက်ဖို့ရန် အွှေ့ပြုဆော့
မင်းသားက ဖယ်ရှားလေသည်။ ၃ ကြိမ် တိုင်အောင် တိုက်တွန်းပါ
သော်လည်း မင်းသားက ပယ်မြှုပယ်နေလေရာ “ကောင်းပြီ၊ အလိုဘို့
မလိုက်တဲ့ မင်းသားကို မင်းတရားလာမှ သိစွေမယ်” ဟု “ဖော်လန်
က ပြောင်းမြှို့” အွှေ့ကပင် မာန်လိုက်လေသေးသည်။ မင်းသားက
“ပြုချင်သလိုအေး ပြုဇား” ဟု ပြော၍ ထွက်သွားသောအခါ သူ
အပြစ်ကို ကာကွယ်ဖို့ရာ သူကိုယ်သူ ကုတ်ဖဲ့၍ တကာယ်ကို
မင်းသား၏ အတောက်ခံရလေအောင် အားငယ်ဟန် အောင်နေလေ
သည်။

ဘရင်မင်းလည်း ၌ဗြိုးတော်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်းပင်
သူ့မိပုရားကို မပြင်၍ မေးမြန်းရာ မိပုရား အငြွှေအရုတို့က
မကျွန်းမာရောင်းကို သံတော်၌ဗြိုးတင်ကြသပြီး မိပုရားအဆောင်သို့
ကြွေရောက် လေသည်။ ထိအခါ မိပုရားတလေးက ကုတ်ဖဲ့ထားသော
အရာများ ကိုပြုလျက် အိမ်ရှေ့မင်းသားက သူအားအတင်းကြပုံ၊
သူက အလိုမပါသောကြောင့် ကုတ်ဖဲ့စုပါ (မည်သည့် ဆရာတဲ့မှ
နည်းမခံရတဲ့) ထိုးတွင်းပါ မိန့်မညာ၍ဖြင့် သူကြပုံထားသေး အေးလုံး
ကို ရှိက်ကြီးတင် သံတော်၌ဗြိုးတင်လေသည်။

မိန့်မညာ၍ဖြင့် လွှာနှုန်းရာမှာသူ၏ပြင့် ပျယ်သေး

က ဓားကြည့်” ဟူသော ပြောရှိးစကားနှင့်ညီစွာ ဘာတို့၏ ဖော်းစားတော်တို့၊ မင်းသားကို ချက်ချင်းပင် တောင်ထိပ်မှ ပစ်ချေရန် အပိုဒ်ပေါ်လေသည်။ ထို့နောက် တိုင်းပြည်က ချုပ်ကြည်နေသော မင်းသားကို ပြည်သူတို့က အင်အားဖြင့် အတင်းလုမည် စီးသောကြောင့် အာကံသားများနှင့်အတူ ကိုယ်တိုင်ထွက်၍ တောင်ထိပ်ပေါ်မှ ပစ်ချေလေသည်။ သို့သော် မင်းသား၏၊ မေတ္တာတန်ခိုးကြောင့် တောင်စောင့်နတ် ကယ်မသဖြင့် အသက်ချမ်းသာရုံး ရတော်မှလေ သည်။

ဝဲဗျာမှုတ်ချက်

ဤဝဲဗျာဝယ်၊ မိဖုရားနှင့် မင်းသားတွေ့ခန်း၌ မိဖုရားမှာ တရာ့ဗောဓါတ်သာစိတ် ပြင်းထန်နေ၏။ မင်းသားမှာ မလိုချင်မှ အလောဘစိတ် ထင်ရှားသည်။ ထို့နောက် မိဖုရား၌ သူ့အပြစ်ကို ကွယ်ကာသော မာယာစိတ်၊ ရှင်ဘုရင်ထဲ ကြံဖန်၍ သံတော်ဦးတင်သော မာယာစိတ် (မှသာဝါဒက်) ဖြစ်၏။ ရှင်ဘုရင်၌ ကြားသည်က ၍၍ ဇာဘင်ပေါ်မှ ပစ်ချေသည်အထိ ပြင်းပြေသော ဒေါသစိတ်များ ဖြစ်နေ၏။ မင်းသား၌ကား မိဖုရားကလေးကို မတပ်မက်သော အလောဘစိတ်၊ မိဖုရားနှင့် ရှင်ဘုရင်အပေါ်၌ ရန်းဦးမထားသော အဒေါသစိတ်၊ သည်းခံနိုင်သော ခွဲ့စိတ်၊ မေတ္တာထားနိုင်သော မေတ္တာစိတ်၊ အဒေါသစိတ်များ ဖြစ်သည်။ ဤဝဲဗျာ၌ မင်းသားကလေးသည် ဘုရားအလောင်း၊ မိဖုရားကား စီးမှာနဲ့သော စီးမှာနိုင်ကာ၊ အလောင်း၊ ရှင်ဘုရင်ကာ၊ ရှင်ဒေဝေးတ်အလောင်းတည်း၊ ကာလိပ်ပါက် နောက်ထိုးတက်

ထိုသို့သော ကိစ္စများ ဖြစ်ပျက်ပြီးနောက် မင်းသားကလေးကို နဂါးမင်းဆောင်ယူ၍ နဂါးပြည်၌ တစ်နှစ်စံစေသည်။ ထို့နောက်

လူပြည်သိမြန်၍ ရသောရဟန်းပြသောအခါ မှဆိုးနှင့်တွေ့သော
ကြောင့် ဘုရင့်အထဲသို့ သံတော်ဦးတင်လေရာ ရှင်ဘုရင် တွက်တော်
မှလေ၍ အဖြစ်မှန်ကို သီသောအခါ သားတော်ကို ပြန်၍၏သော်
လည်းမရ မိမိရားကိုလည်း မိမိကိုမှားယွင်းအောင် ပြသည့်အတွက်
စိတ်နာလျသောကြောင့် “ကာလပိပါက် နာက်ပိုးတက်ရန်” တောင်
ထိပ်မှ ပစ်ချေသည်ကို မိမိရားကလေးခံလျက် နတ်ရွာမစံဘဲ တလူး
လူးတလ်လဲ နှင့် ငရ်ခံရလေသည်။

အမောဟ (ပညာ) အကြောင်း

အမောဟဟူသည် ဉာဏ်ပညာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပညာ
ဉာဏ်မှု၊ အမောဟဟို၏ ”ဟုဆိုခဲ့သည်။ မောဟက ဖုံးလွှဲးကွယ်ကာ
ထားသောအရာဟူသမျှကို ဤဉာဏ်ပညာဟု ၏သာ အမောဟက
မဖုံးကွယ်နိုင်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ထုတ်ဖော်ပြသဖြင့် အမှန်ကိုသိရ
လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မောဟနှင့်အမောဟသည် “ခင်ပုတ် နှင့်ကိုး”
က. သို့ ကမ္မာရန်ဘက်ကြီးများပေတည်း။

ပညာစစ်

ဤဉာဏ်ပညာသည် ပညာစစ် ပညာတု ဟု နှစ်မျိုး ရှိ၏။
ထိုတွင် က ကု၏ အကျိုးကို သိတတ်သော ဉာဏ်၊ စာပေကျမ်းဂန်၏
အမိုးပေါ်မှန်ကိုမားလည်သောဉာဏ်၊ ဝိပသုနာဉာဏ်၊ မက်ဉာဏ်
ပိုလ်ဉာဏ်များနှင့် ဘုရားရှင်၏ သမ္မတဉာဏ် တိုင်အောင်
အပြစ်ကု၏သော အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ဟူသမျှ ပညာ အစစ်ပင်တည်း။
ပညာတု

“ပါးနှစ်ဗုံး ဟု ၂၇၈၃ဘုရားတို့ သန္တာန်ဝယ် တစ်ဖက်သားကျ
လောက်အောင် ဟန်ပန်လေသံ ဆောင်တဲ့။ ပြောတတ် ဟော

တတ်သောဉ်၊ အခါးအဂ္ဂက်ဉာဏ်၊ အလှည့်စားဉာဏ်၊ ပရီယာယ် မာယာဉာဏ်များ ရှိ၏။ ထိုဉာဏ်မျိုးသည် ပညာစစ်မဟုတ်၊ လိမ် လည် လှည့်ပတ်တတ်သော “ ဝွဲနာ ပညာတဲ့ ” ဖြစ်သည်။ [ဝွဲနာ = သူတစ်ပါးကို လှည့်စားနိုင်သော + ပညာ= အသီ] ပရမတ္တ သဘောအားဖြင့် တက္ကာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်တည်း။ ထိုပြင် သတ်နည်း ဖြတ်နည်း တိုက်ခိုက်နည်း လက်နက်ကောင်း ကောင်း လုပ်နည်းများကို နားလည်သော ဉာဏ်များလည်း ရှိသေး သည်။ ထိုဉာဏ် များလည်း ပညာစစ်မဟုတ်၊ နောက်ခြံ ပြမည့် “ဝိတက်” ခေါ်သောအကြံကောင်းသော အကုသိုလ်သာ ဖြစ်သည်။

သို့သော် ထိုပြခဲ့သော ပညာအတူများသည် တူထိုင်းဖျင်းအ သူတို့မှာ မရှိ၊ ပင်ကိုက ပညာအစစ်အမှန် စာတ်ခံပါသူ၊ အတွေ့၊ အကြံ၊ အကြားအမြင် (ဗဟိသုတေ) များသူတို့၏သာ ဖြစ်နိုင်ပေ သည်။ အစစ်အမှန် ပညာဉာဏ်က ပညာအတူအား ပကတ္တပနိသုယ် ခေါ် ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုကြား ပင်ကိုက ဉာဏ်ထက်မြေက်သူတို့မှာ ကောင်းသောလုပ်ငန်း ကုသိုလ် လမ်းခွဲ အမြင့်ဆုံးအတန်းသို့ ရောက်အောင် စွမ်းနိုင်ကြသကဲ့သို့၊ မကောင်းလုပ်ငန်း အကုသိုလ်လမ်း၌လည်း ကမ်းကုန်လမ်းကုန် အစမ်းကုန် ဆိုးသွမ်းနိုင်ကြလေသည်။

၁၁။ ပညာပညာပတ္တိပညာ

အစစ်ဖြစ်သော ပညာသည် ၁၁၂၂-ပဝတ္တိ ဟု ၂ မျိုး ရှိ၏။ ပဋ္ဌာန်းတည်နေစဉ်ကပင် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ၃ မျိုး ပါလာသူကို “ တိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် ” ဟုခေါ်သည်။ “ပဋ္ဌာန်းတည်နေစဉ်မှာ အလောဘ စသော ဟိတ် ၃ ပါး ရှိသူ ” ဟု ဆိုလို သည်။ ထို တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမောဟ ခေါ် ပညာသည် ၁၁၃

ပညာ (ဝမ်းတွင်းပါပညာ) တည်း။ ထို့အတိ ပညာပါသူသည်
ကလေးဘဝကပင် ဖြောပြ၍ နားလည်လှယ်၏။ တောင်တောင်
ဤဤဤ ကြေစည်တဲ့တဲ့ တွေးတော်စုံစားတတ်၏။

ပဋိသန္ဓုပညာ မပါခဲ့ဘဲ ပဝတ္ထီအခါကျမှ (ဖွားမြင်လာမှ)
မိကောင်းမိကောင်းတို့ သင်ပြခြင်း၊ အရွယ်ရောက်၍ စာပေသင်ခြင်း၊
ကြီးရင့်သည်အခါ ပညာရှိထဲ မေးမြန်းလဲ စုစမ်းလေ့ရှိခြင်း၊ ဗဟို
သုတ ရှာမြို့ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် တတ်သီနားလည်လာသော
ပညာသည် ပဝတ္ထီပညာမည်၏။ ထို့ကြောင့် အတိပညာမပါသူသည်
ပဝတ္ထီပညာဖြစ်အောင် ထူထောင်နိုင်သေး၏။ အတိပညာ ပါလာသည့်
အပြင် (ပြခဲ့သောနည်းဖြင့်) ပဝတ္ထီပညာကိုလည်း ရပြန်ပါမှ အထက်
တန်း ရောက်သူတို့တွင် ပါဝင်နိုင်သည်။

အတိပညာရှိအောင် ပျိုးထောင်နည်း

ပဋိသန္ဓုက ဉာဏ်ဓာတ်ပါလာခြင်းသည် လောကိုပြုသာ
အကျိုးများသည် မဟုတ်သေး။ တရားအားထုတ်ရှုချုပ်လည်း အကျိုး
များ၏။ ပဋိသန္ဓု ပညာရှိသူသာ တရားအားထုတ်၍ ပေါက်နိုင်၏။
ထို့ကြောင့် ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ပဋိသန္ဓုပါ ပညာရှိဖြစ်အောင်
ယခုဘဝကပင် ထူထောင်သင့်ကြသည်။ ထူထောင်နည်း တရှုံးကား-
ပထမဆုံး အသီအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြှောက်သူ ဖြစ်ချင်ရမည်။
ထို့သို့ ဖြစ်ချင်သည့်အတိုင်းလည်း အသီအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ
တို့ပျားအောင် ရေးသားအပ်သော ကျမ်းစာတိုကို စိတ်ပါလက်ပါ
ကြည့်ရှုရမည်။ ပညာရှိနှင့် ဆက်ဆံ၍ ထို့သူ့အထူး အကြံဉာဏ်
ကောင်းများကို မေးမြန်းမှတ်သားရမည်။ ဤမြှောက်ကြီးစားလျှင်ပင်
ပဝတ္ထီဉာဏ် တို့ပျား၍ အရာရာ၏ စဉ်းစားတတ်သူ ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။
ထိုအခါ နောင် သံသရာအတွက် ဉာဏ်ပညာ အထူးပါလေသာတ်ပေပြီ။

သို့သော အားမရသင့်သေးပါ။

ဉာဏ်ပညာ ပွဲနှင့်အောင် အဝတ်အစား အိပ်ရာနေရာမှ စ၍ တစ်ကိုယ်လုံး အမြဲသန့်သန့်ရှင်းရှင်း ရှိစေရမည်။ ဒါနစသော ကုသိလ်ဖြူတိုင်း “ဉာဏ်ပညာ ထက်မြေကုသူဖြစ်ရပါလို၏”ဟု စိတ်ကလည်း ဉာတ်ရမည်။ နှုတ်ကလည်း ရွတ်ဆိုဆုတောင်းရမည်။ ရဟန်းသံယာ လူဒါန်းရှုံးလည်း “စာပေကို သင်ယူနိုင်၊ ပိုချရေးသား နိုင်ပါစေ”ဟု စိတ်စေတနာ ဖြစ်စေရမည်။ တတ်နိုင်ပါမှ စာသင် ကျောင်းတိုက် တည်ထောင်၍ စာပိုချုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိုးကျယ်ကာ စာပိုချုနိုင်အောင်လည်း ထောက်ပံ့ရမည်။

လူစာသင်ကျောင်းများကိုလည်း ထောက်ပံ့ရမည်။ တိုင်းသူ ပြည်သားတို့ ပညာတိုးပွားအောင် ကုည်ရမည်။ မီမံတတ်သီသမျှ ကို သုတစ်ပါးအား ပြောပြချင်စိတ်၊ နားလည်စေချင်စိတ် ရှိရမည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပညာဘက်၌ စိတ်ထက်သန့်သူသည် ဘဝ သံသရာဝယ် ကြီးကျယ်သော ပညာရှင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤကား နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်၌ စာတိပညာ (ဝမ်းတွင်းပါပညာရှိ) ဖြစ်အောင် ပျိုးထောင်နည်းပေတည်း။

သွှေ့နှင့်ပညာ ကွာခြားပဲ

သွှေ့၏ သငောဘတရားကား စွန်းကြပေးကမ်း လူဒါန်းရ လျှင်ပြီးရော၊ နောင်သံသရာမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ ဖြစ်ဖို့ရာ အရေးကြီး၏။ အမျိုးသာသာ သာသနာ ကြီးပွားရေးကို လေးလေးနှက်နှက် သတိမထားတတ်။ ပညာ၏ သဘောကား အမျိုးသာသာ သာသနာ ပညာရေးကို လေးလေးနှက်နှက် စဉ်းစားပြီးလျင် အကျိုးရှိလောက်မှ လူသည်။ အကြောင်းကောင်းလျင် အကျိုးကောင်းမည်ဟု (ကံ-ကံ၏ အကျိုး) ယုံကြည်ပြီးဖြစ်၍ နောက်ဘဝ၌ အကျိုးရဖို့ အရေးကို အထူးတလည်း တွေးမနေတော့ပြီး။

ဤသို့လျင် သဒ္ဓနှင့် ပညာသည် အမြတ်ည်က စဉ်ပင်
ကွာမြားချင်တိုင်း ကွာလာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို သဒ္ဓဗုဒ်ဖို့
ပညာ မူက်စီဖြင့် တစ်မျိုးစီ ကြည့်ကြပလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင်
အစုကြည့်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ တစ်ဖက်စီခွဲ၍ အလွန်အကဲ ကြည့်ခြင်းကား
သဒ္ဓဗုဒ်လည်းမကောင်း၊ ပညာလည်းမနေကာင်းပင်။ နှစ်ဖက်စီ ကြည့်တတ်
မှသာ ကောင်းပါသည်။ “သဒ္ဓဗုဒ်တော့ တက္ခာ၊ ပညာလွန်တော့
မာယာ” ဟု ကျမ်းလာဆိုရိုး ရှိပါသည်။

အမှား သဒ္ဓဗုဒ်ဖို့ ပညာမျက်စီဖြင့် တစ်ဖက်စီ ကြည့်ကြပဲ့၊
၂ ဖက်စီ ကြည့်ကြပဲ့ကို စုစုလင်လင်ရေးရလျှင် ကျမ်း၏
တစ်စောင်ပြစ်အောင် ရေးမှသာ လုံလောက်ဖွယ် ရှိသော
ကြောင့် ဤနေရာ၌ မရေးဘဲ လျှစ်လျှော့ရတော့မည်။

တိဂုံတွေနှင့်အက်

အိုး အမျိုးသားတို့ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဟုသည်
အစိုးပြစ်စေ၊ အတုပြစ်စေ မိမိ၌ တတ်ခို့ရှိပါ။ အရေးကြီးလှပသည်။
လူတို့ အသက်ရှုင်ဖို့ အရေး၌ နလုံးသည်းပွတ်သည် အရေးအကြီးဆုံး
ပြစ်သက်သို့ အသာက်သံသရာနှစ်ဖြာ ကြီးပွားရေး၌လည်း ဉာဏ်ပညာ
သည် အရေးအကြီးဆုံး နလုံးသည်းပွတ်ပင် ပြစ်၏။ ဒါနဲ့ သီလ
စသော ပါရမီအားလုံး၏ အကျိုးကို ဉာဏ်ပညာရှိရနှင့် သာ အဆုံးတိုင်
သိနိုင်၍ ဉာဏ်ပညာကြောင့်သာ ထိပါရမီများ ပြည့်ဝကြပသည်။

လောက်၌လည်း အိမ်တွင်းရေး ပြစ်းချမ်းမှသည် သမီးခင်ပွဲ့
၂ ယောက်၏ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ အဖော်များ တည်သည်
မဟုတ်ဘေး။ သေားရေး၊ သမီးရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးတို့
လည်း ဉာဏ်ပညာရှိမှ ဝိဇ္ဇာ အကျိုး နားလည်၌ လျှော့ကိုကာ

သာသာယာယာ ရှိစေနိုင်သည်။ ပရီသတ် ဗိုလ်ပုတို့၏ အလယ်မှာ လည်း “ပညာရရန်သူတို့သာ ပွဲလယ်တင်” နိုင်ကြသည်။ ဘူးလုံး နားမထွင်း အဖျင်း အအ ပညာပိုင်းက အောက်တန်းကျနေသူ တို့မှာ စည်းစီမံရှင်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အထက်တန်းသို့ မတက်လှမ်း နိုင်ကြပါ။

ကမ္မာကို လွမ်းမိုး၍ အပ်စီးနိုင်သော သတ္တိမှာ ဤပညာအရည် အချင်းသာတည်း။ စနရှင်တို့မှာ ထိပညာရှင်တို့ကို ကူညီကြသဖြင့် ကြီးဗွားရေး၌ ဝေစရသူများသာ ဖြစ်လေသည်။ အသေးအဖွဲ့ရန်ပွဲ ကလေးမှစ၍ တိုင်းနိုင်ငံချင်း စစ်ခင်းသည်အထိ ပညာရှိတို့ဘာက်က အောင်ပွဲရစမြှုဖြစ်သည်။ စတုဓမ္မ ေတာ်တော်၌ ဂို့မြစ်အတွင်း သူနယ်ဖြစ်သော စစ်တလင်းမှာပင် အလောင်းတော် မျောက်မင်းက ဝွေဗာပညာဖြင့် လှည့်စား၍ မိကျောင်းကို အနိုင်ရခဲ့ဖူးလေသည်။ [ဤဝွေဗာဖြစ် လှည့်စားတတ်သော ဥက္ကသည် ပညာအတုသာဖြစ်၏။] သို့သော လောက်ကြီးဗွားရေး၌ ဤပညာအတူလုပ်းများစွာ အသုံးကျသည်၎င်း]

မဟောသာ ေတာ်တော်၌လည်း မရောမတွက်နိုင်လောက် အောင် မြားမြောင်လွှာသော စစ်တပ်တို့ဖြင့် ချဉ်းကပ်လာသော ကောဝှုပုဇွားနှင့် စူးကျော်မင်းကို အလောင်းတော်၏ ပညာအစွမ်းဖြင့် ကျိုးခြောက်သလို ခြောက်လှန်၍ ခဲ့ခဲ့ကြီး အောင်ပွဲဆင်ခဲ့ရပေသည်။ ပညာဘက်၌ အလုံးကိုအစားနည်းခဲ့သော ဤမြန်မာနိုင်ငံကိုလည်း ရောန့်တွင်း ကျောက်တွင်းနှင့် သစ်တေားများကို သွားရည်ယို့သော ဝွေဗာပညာရှင်တို့က သူငယ်နှပ်စားကလေးကို လှည့်စားသလို သိမ်းယူသွားသည်မှာ သူတို့၏ ပညာစွမ်းပင်ဖြစ်လေသည်။

ယခုအချိန်တိုင်အောင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပြု ဥပဒေမျက်စီ
စူးရှသော နိုင်ငံခြားသားတို့က ငါတို့ အမျိုးသား အမျိုးသမီးတွေကို
ကလေးလို သဘောထား၍ ပစ္စည်းရော လူပါ အညွှန်ချုံချင်တိုင်း
ခုံးနေကြသည်အပြင် အောက်တန်းစားဟု ထင်ရသော နိုင်ငံခြားသား
လက်လီ ကုန်သည်လေးများကလည်း ထထကြကြ ဝိမိယဖြင့်
စားပါက်စားလမ်းကို အစွမ်းကုန် နှိုက်နေကြသည်။ ငါတို့ အမျိုးသား
တွေက “ပိုးသူတော် ကျပ်တစ်လုံးနှင့် ညောင်ပင်ကုန်းမှာ အိပ်ပျော်
နေကြတုန်းပင်”။

အို... အမျိုးသားတို့ ပညာတတ်နည်းပါးသော နိုင်ငံဟုသမျှ
သည် အာက်ဘာက်က အောက်တန်းကျရမည်မှာ ဖောင်မေးနေစရာ
မလိုတော့ပါ။ အမျိုးကို ချိခိုင်ကြသော ကျောင်းဆရာကြီးများကလည်း
စွမ်းနိုင်သမျှ နည်းကောင်းလမ်းမှုန်များကို ညွှန်ပြကပါ။ ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားတို့ကလည်း စိတ်ပါလက်ပါ ကြီးစားကြပါ။ စနရှင်
လူကြီးလူကောင်းနှင့် သယာတော် အပေါင်းကလည်း ပညာရေး
တိုးတက်အောင် အာက်ဘာက်က အားပေးကြပါ။ ဤသို့ တစ်နိုင်ငံလုံး
ကြီးစားမှသာ ယခုဘဝ္မာ နာလန်ထူပြီးလျှင့် သံသရာ အဆက်
ဆက်လည်း ထက်မြှက်သော စာတိပညာရှင်များ ဖြစ်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

မေတ္တာအကြောင်း

“မြိုမတ္တာ” ဟူသော အမည်နာမဖြင့် စေတသိက် သီးခြား
မရှိခဲ့ပေါ်သော အဒေါသ-စေတသိက်ကိုပင် သတ္တဝါများ၏
စီးပွားချုပ်းသာ လိုလားချိခိုင်ရေး၌ “မေတ္တာ” ဟု ခေါ်စော်ရပေသည်။
ထိုကြောင့် “မှတ်ယူချိခိုင်း-မေတ္တာယူး၍” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍
တစ်ယောက်ယောက် အလော်ဝယ် သူ၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသော

(ကြီးပွားအောင် စောင့်ရှောက်ကူညီလိုသော) ချစ်ခင်မျက် မေတ္တာဟု မှတ်ပါ။

မေတ္တာအတု

ဆွဲချစ် မျိုးချစ် သမီးခင်ပွန်းချစ်စဉ်သော အချစ်များလည်း တစ်ယောက်အကျိုး တစ်ယောက်က လိုလားကြ၊ ကူညီဖောင့်ရှောက်လို ထောက်ပံ့လိုကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ချစ်နေသူအပေါ်၌ “မေတ္တာရှိသည်” ဟုလည်း ပြောဆိုကြသည်။ သို့သော် ထိုအချစ်မျိုးများ မေတ္တာအစစ် မဟုတ်။ လောဘာခန်း၌ ပြခဲ့သော “ဂေဟသိတ် ပေမူ အိမ်၌ဖို့သော အချစ်” တည်း။

ရှုံးတုန်းက ဒါယကာတစ်ယောက်သည် “မေတ္တာပွားသော အခါ မည်သူကစ၍ ပွားများရပါသနည်း” ဟု သု၏ ဆရာအထံ ထျောက်လေရာ၊ ဆရာက “မေတ္တာအရှိဆုံးသူကစ၍ ပွားများရမည်” ဟု မိန့်သဖြင့် ညုံးအခါ အိပ်ခန်းအပြင်ဘက်၌ ထိုင်၍ သု၏ စိန်းကို ရည်မှန်းလျက် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးပွားရေလျင် စိန်းအပေါ်၌ ချစ်ခင်မူ ထိုးလာရကား ချက်ချင်းထ၍ ဇန်းအထံ သွားလေသည်။ သို့သော် အတွင်းကမင်းတုပ်ထိုးထားသဖြင့် ဝင်ခွင့် မရသောကြောင့် နံရုံကို ဦးခေါင်းဖြင့် ဧ့့ကာ မေတ္တာ၏ အကျိုးကို ခံစားနေရရှုသတဲ့။ ထိုကြောင့် ထိုအချစ်မျိုးကို “ဂေဟသိတ်ပေမူ” ဟု မှတ်ရမည်။ နွားမကြီး၏ မေတ္တာ

ထိုတရာ့ပေမျိုးဖြင့် ချစ်ခင်နေသူ၏ အပေါ်များ “မည်သည် အခါမျှ မေတ္တာအစစ် ကုသိုလ်စိတ်မဖြစ်နိုင်” ဟု မဆိုထိုက်ပါ။ မကြာမကြာ မေတ္တာအစစ် ကုသိုလ်ဖြစ်သောအခါလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ ရှုံးသောအခါ မိခင်နွားမကြီးသည် မေတ္တာအစစ်ဖြင့် သားငယ် နွားကလေးကို နှိမ်ချိတိုက်ကျွေးနေစဉ် မှနိုးက လျှို့ပြင့် ထိုးသတ်လေရာ

မေတ္တာ တန်ခိုးကြောင့် လုံမစွာဘဲ ထန်းချွေကဲကဲသို့ ပျောကျော်းလေ
သတဲ့။ ဤသို့လျင် ဆွဲမျိုးညတ် သားအခါး စိုးမောင်နှင့်တို့၏
အတွင်းမှာလည်း အချင်းချင်း မေတ္တာအစ်ဗျား ပြစ်နိုင်ကြပေသည်။
သာမာဝတီ၏ မေတ္တာ

ကောသို့ပြည် ဥထောနမင်းဝယ် သာမာဝတီ၊ မာဂလို့၊
ဝါသူလဒတ္ထာဇာရီ ဟု ဖို့များ ၃ ယောက်ရှိသည်။ သာမာဝတီသည်
ရတနာသုံးပါးကို ကြည်သူ၏။ မာဂလို့ကား ဖို့များမဖြစ်စင်
အပျို့စင်ဘဝကပင် ဘုရားရှင်အပေါ်များ ရှုံးပြုးထားခဲ့သော ပုထွေးမ
ကလေးတည်း။ ထို့ကြောင့် မာဂလို့သည် သာမာဝတီအပေါ်
အမြဲအပြစ်ရှာ၏။ သာမာဝတီကား မေတ္တာတရား အထူးပွားများ
နေသူဖြစ်သည်။ ဥထောနမင်းသည် ဖို့များ ၃ ယောက်တို့၏
အဆောင်ဝယ် တစ်လုံးနှင့်စိုးကာ စောင်းတီးဝါသနာပါသော
ဘရင်တစ်ဦးတည်း။

အခါတစ်ပါး၌ သာမာဝတီ အထူး အဆောင်တော်ကူးရန်
နိုးလေသော် မာဂလို့သည် သူ၏ ဘထွေးထဲ အဆိပ်ပြင်းသော
မြှုံကိုမှာ၍ အဆိပ်ကို ဖြေဆေလျက် စောင်းချက်အတွင်းသို့
သွင်းထားလေသည်။ ထို့မောက် အပေါက်ကို ပန်းကုံးဖြင့် ပိတ်ဆို
ထားပြီးမှ ဘရင်ထံသွား၍ အပ်မက်ရာမက် မကောင်းသောကြောင့်
သာမာဝတီအဆောင် မကူးပို့ရန် ပိန်းမတို့ ပင်ကိုသာဏ်ဖြင့် သံတော်ဦး
တင်လေသော် ဘရင်က ဂရမနိုက်ဘဲ သာမာဝတီ၏ အဆောင်သို့
ကူးသွားလေရာ၊ ပိတ်မချေသည့်ဟန်ပြင့် မောက်က အတင်းလိုက်သွား
လေသည်။

အဆောင်တော်ရောက်၍ ဆက်သော ပြုတော်ဦး အည်ပြီး
မောက် သလွန်ပေါ်၍ လျောင်းသည့်အခါ မယောင်ပလည့်နှင့်

သူပိတ်ဆိုထားသော ပန်းကုံးကို နတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ
ထည့်ထားသော မြို့သည် အလွန်စိတ်ဆိုနေရကား ရှူးခန်္တွက်ခါ
ဘုရင့်ဦးခေါင်း အနီးသို့ ရောက်လာလေသော အလွန်စိတ်လန့်
စိုးရိမ်ဟန်ဖြင့် ရှင်ဘုရင်ကိုပြ၍ သာမာဝတီနှင့် မောင်းမတစ်စကို
ကြိမ်းမောင်းပြီးလျှင် ရှင်ဘုရင်လည်း သူ့စကားကို နားမထောင်သဖြင့်
ယခုလိုဖြစ်ရသည်ဟု အပြစ်တင် လေသည်။

ဥတေနမင်းကား မာဂဏ္ဍာဏိစဉ်သမျှကို လုံး နားမလည်ခြင်း
ကြောင် လွှာနှစ်စွာ ထိတ်လန့်၍ ရာမာန်ရှုလေရကား “မင်းတို့
မျက်စောင်း အကြောင်းမရွှေ့” တော့ဘဲ ကိုင်နေကျ လေးကိုတင်ကာ
သာမာဝတီတို့ အစကို စီတန်းစေလျက် ပစ်ဖို့ရန် ကြိမ်းဝါးနေတုန်း
မှာပင် သူတော်စင် ထိပ်ထားလေးက သူ၏ မောင်းမမီသံများကို
သုဝါဒ ပေးသည်မှာ

“အမိတို့မောင်တော်မင်းမြတ်နှင့် မာဂဏ္ဍာဏိတို့အပေါ်မှာ
အနည်းငယ်မျှ စိတ်မကျက်ကြန့်နော်။ ယခုလို အခါပျိုးမှာ မေတ္တာမှ
တစ်ပါး အားကိုးစရာ မရှိပော့ဘူး။ အမိတို့ ပွားများနေကျ ဖြစ်သော
မေတ္တာကိုသာ မောင်တော်နှင့် မာဂဏ္ဍာဏိတို့အပေါ်မှာ ကြိုးစား၍
ပွားများကြပါ”

၌။သို့ တိုက်တွန်းလေလျှင် ပင်ကို ယဉ်ကော်ပြီးသော မောင်းမ
များဖြစ်သည့်အတွက် နီးကပ်သော အသက်ဘားကို အရေးတကြီး
မစဉ်းစားဘဲ မေတ္တာကိုသာ ပွားကြလေသည်။ ဥတေနမင်းကား
အမျက်မဏေဖို့ပိုင်သေးသဖြင့် ချိန်ရွယ်ထားသော မြားကို တစ်အားကုန်
လွှတ်လိုက်လေရာ မေတ္တာတန်ခိုးကြောင် မြားအရှိန် ရှုံးမတိုးဘဲ
ပစ်သူ့အထူးပြန်၍ ခဲ့လေသော ဥတေနမင်း သတိရ၍ မိဖူရား
ခြေရင်းခြားထိုင်ကာ သည်းခံဖို့ရန် တောင်းပန်ရှာလေသည်။

ဝတ္ထုမှတ်ရျက်

မာဂလ္လာမှာ သာမာဝတီ၏ အပေါ်၌ ကိုယ့်ထက်သာ၍
မနာလိုသော လူသာသိတ်၊ ပရိယာယ်ဉာဏ်ဆင်ရသော မာယာစိတ်၊
သေစေလိုသော ဒေါသစိတ်များဖြစ်၏။ ဥတေနမင်း၌ ဖြေကို
မြင်ရသည်ကာစ၍ ဒေါသစိတ်မွန်ကာ မြားပြန်လာသော အခါကျမှ
လွန်စွာ ကြောက်ရွှေသော ဒေါသ ဒေါမနာသာစိတ်များ ဖြစ်ရပြန်သည်။
မောင်းမအများနှင့်တကွ သာမာဝတီထိပိထားကား ရန်သူ၊ အပေါ်ပင်
မေတ္တာစိတ် ထားနိုင်ပေသည်။

နည်းဟနနယ်

ယခုကာာလ သူတော်ကောင်း အမြင့်တန်းကို မှန်းထားရင်း
ရှိသူများမှာလည်း သာမာဝတီ ထိပ်ထား၏ ထုံးကို နှလုံးသွင်းလျက်
မိမိအပေါ်မှာ မတော်မတရား လူသာမစွဲရိုယ်များ သူများကိုပင်
အတဲ့ပြန်၍ ရန်မမှုမိစေဘဲ မိမိစိတ်ကိုသာ ကောင်းသည်ထက်
ကောင်းအောင် ပြုပြင်ကြပါ။ အကျိုးဆောင်ခွင့် ကြိုလာလျင် မိမိကို
မလိုလားသူ၏ အကျိုးကိုပင် စိတ်ပါလက်ပါဆောင်လျက် အဖိုးတန်
လှုစွာသော မေတ္တာလက်နက်ကို အချက်ကျကျ သုံးစွဲသင့်ပါသည်။
ထိသို့ သုံးစွဲနိုင်မှသာလျင် ပါရမိရှင်ဟု ထင်မြင်နိုင်ပါသည်။
[မေတ္တာသည် ရေနှင့်တူ၏။ ဒေါသသည် မိနှင့်တူ၏။ ရေများလေ
မီးပြိုမီးလေ။ ထို့ကြောင့် ဒေါသနည်းအောင် မေတ္တာတိုးမွားပို့
ကြီးစားသင့်ကြပါသည်။]

ကရဏာအကြောင်း

ဆင်းရဲသော “ဒုက္ခတသတ္တဝါ” များကို မြင်ရ ကြားရသော
အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော သနားကြင်နာမှုကို “ကရဏာ” ဟု

ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သနားကရဏာ” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထိုသို့ ကရဏာ အစ်ဖြစ်သောအခါ ထိုဒုက္ခတ္တသတ္တဝါကို ကယ်ဆယ်လိုက်။ သူ၏ ဆင်းရဲမှုကို သက်သာနိုင်သူမျှ သက်သာအောင် အောင့်ရှောက် လိုက်။ ကူညီထောက်ပဲလိုက်။ ထိုသို့ မကုညီနိုင်လျှင် များစွာ စိတ်ထိခိုက်၏။ ရင်ထဲမှာ ပုလောင်သလို ဖြစ်၏။ ဤသို့ စိတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းကား ကရဏာအစစ်မဟုတ်ပါ။ ကရဏာအရင်းခဲ့၍ သူတော်ကောင်း သန္တာန်မှာ ဖြစ်တတ်သော ဒေါမနသု အကုသိုလ် ကလေးများသာ ဖြစ်သည်။ ဤအကုသိုလ်ကလေးကား ယုတ်မာဆိုးရွား လူသည်မဟုတ်ပါ။ ဒုက္ခတ္တသတ္တဝါကို မြင်လျှင် သူတော်စင်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်လေ့ရှိသော သဘောထုံးစံပင်တည်း။

ကရဏာအတု

တစ်ခါတစ်ရုံ မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သူများ ဆင်းရဲသည်ကို မြင်ရ ကြားရှု၍ ကရဏာအစစ်သူဖြစ် ကယ်ဆယ်ချင်သော သဘောများ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကရဏာအစစ် လိုလိုနှင့် သောကဖြစ်တတ်လေသည်။ ကရဏာအစစ်သည် သနားကြင်နာသော်လည်း စိတ်ကို မပူပန်စေ တတ်။ ကရဏာအတုကား ပူပူပန်ပန် ရှိလေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ထုံးများ၏ စိတ်ထား

သူတော်ကောင်းအခေါ်ခဲ့သူ ယခုလုပ္ပါတ်တွင် တကယ်သနားစရာ ဒုက္ခတ္တသတ္တဝါကို မြင်ရမှာသာ ကရဏာ ဖြစ်နိုင်ကြ၍၊ တကယ်ချစ်စရာ အေးမျိုးဥ္တိ စသုတိအပေါ်၌သာ မေတ္တာဖြစ်နိုင် ကြ၏။ အထက်တန်းပါရမိကို ဖြည့်တော်မှုကြသော အလောင်းအလျား နှင့် ပါရမိရင်ပြီး သူတော်ကောင်းကြီးတို့ကား (မိမိ၏ သားသမီးကလေး များ ဆင်းရဲနေသောအခါ မိဘတို့၌ ပြင်းပြုစွာ ကရဏာ ဖြစ်သကဲ့သို့) သတ္တဝါဟူသမျှတို့ အပေါ်တွင် မတော်တဆုံးကျရောက်မည့် အုပ်ယ်

ဘေး၊ ဝင့်ဆင်းရဲသားတို့ကို မြို့တွေးတော်မှုကာ ကရဏာသက်
တော်မှုကြသည်။ (ချုစ်စရာမတော်းသာ သားကလေးကိုပင် မိဘ၏
မေတ္တာက အလျော့မပေးဘဲ လေးလေးပင်ပင် ချုစ်ခင်သက္ကာသို့)
သတ္တဝါအားလုံးကိုလည်း သီမံးကျူး၍ ချုစ်ခင်သားမေတ္တာမျိုးဖြင့်
လွန်စွာ ချုစ်ကြည်တော်မှုကြပေသည်။

ထိုကဲသို့ ဖြူစ်ဖြင့်ဖြတ်သားမေတ္တာ ကရဏာ တတ်သည်
ပါရမိတော် ဖြည့်စဉ်ကပင် ကိုယ်တော်သွေ့သန့် အနှစ်တည်ကာ
အမြှတောအလား ကြီးမားနိုင်ခဲ့ဘာ ပါလာခြင်းကြောင့် ဘရားဖြစ်တော်မှု
ခါနို့ အကြေးအကျယ် နှောင့်ယုက် လာသား မာရိနတ်အလိုက်
မပြယှသံ့မေတ္တာဖြင့် ရွှေးတော်မှုနိုင်သည်အပြင် အသက်ကို
ရန်ရှာနေသား ရှင်ဒေဝဒတ်အပေါ်မှာပင် ကရဏာ သက်တော်မှု
နိုင်ပေသည်။ ထိုကြောင့် ယခုအခါ သူတော်စင် ဖြစ်လိုသူတိုင်း
အလောင်းတော်၏ မိတ်ထားပိုကို အတုဟုကာ “သူတော်မှု ငါကောင်း
မည်” ဟု သဘောမထားကြဘဲ “သူ တော်မော်မတော်တော် ငါတော်
မည်” ဟု အမိန္ဒာန်ပြုလျက် မည်သူ့အပေါ်ဖြစ်ဖြစ် မေတ္တာစစ်
ကရဏာစစ်ဖြစ်အောင် သတိထားနိုင်ကြပါ စေသာည်း။

မှုဒ်တာအကြောင်း

ပြည့်စုံ ကြယ်ဝ ချမ်းသာသူများကို ပြင်ရကြားရသာအခါ
ဝမ်းမြောက် ခြင်းသဘောတရားသည် မှုဒ်တာတည်း။ ထိုကြောင့်
“ဝမ်းသာ-မှုဒ်” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ ချော်းအံ- ဥစ္စာစည်းမိမိ
ဂုဏ်သိန်းသက် ဖြစ်စေ အမျိုးအထွေ၊ အဆင်း၊ ကျော်းမာခြင်း၊
ပညာတတ်ခြင်း စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသက်ကဖြစ်စေ သမ္မတို့
ဆိုက်မဲသူကို မြင်ရကြားရသာအခါ အဘိရာ့ကူသာ အအကြော်သူ
တို့၌ မတရားလိုအပ်မှု၊ မနားလိုမှု၊ မစားရသည်အမဲ သေနှင့်ပက်လို့

စသော အယုတ်တမာတရားတွေ ဖြစ်တတ်သော်လည်း စိတ်ထား ဖြူရွှေ့ သူတော်စင်တို့၌ကား “တော်ပါပေတယ်၊ တော်ပါပေတယ်၊ သာရု သာရု၊ ရေးကောင်းမှုကြောင့် ယခုလုံ ချမ်းသာတာပါပဲ” ဟု မှုဒိတာ အစစ်ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

မှုဒိတာအတု

တစ်ရုတ်စံခါး၌ကား မိမိနှင့်စပ်သူတို့ သမ္မတ္ထီ ဆိုက်နေသည်ကို မြင်ရှုံး ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုအဖြစ်ကား မှုဒိတာနှင့် ဆင်တူရှုံးမှား တက္ကာလောဘ မကင်းသော နှစ်သက်ခြင်း ပိတိ- သောမနသုများတည်း။ နှစ်သက်ရှုံးတွင် သာမက အဇွန်အမင်း အားရလှုံး မျက်ရည်ပင် ကျလာတတ်ပါသေးသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကို “မှုဒိတာအတု” ဟု မှတ်ပါ။ သို့သော ထိုသို့ ဖြစ်တိုင်းလည်း မှုဒိတာ အစစ်မဟုတ်ဟု မဆိုလုံး။ အခါများစွာပင် မှုဒိတာ အစစ်လည်း ဖြစ်ပါပေလိမ့်မည်။

ဥပေကွာအကြောင်း

သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ လျှစ်လျှော့ခြင်းသဘောသည် ဥပေကွာ တည်း။ ထိုကြောင့် “ရှုသည်လျှစ်လျှော့ပေကွဲပြုလေး” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ (ဤဥပေကွာကို အသိဓမ္မာကျမ်းများ၌ “တကြမမျှော့တာ စေတသိက်” ဟု ခေါ်သည်။) လျှစ်လျှော့ရှု ဟုသည် မေတ္တာကဲ့သို့ ချစ်လည်းမချစ်၊ ကရာဏာကဲ့သို့ သနားလည်းမသနား၊ မှုဒိတာကဲ့သို့ ဝမ်းလည်းမမြောက်၊ ဒေါသကဲ့သို့ မုန်းလည်းမမုန်းဘဲ “မကောင်းလည်း သူ့ကဲ့၊ ကောင်းလည်း သူ့ကဲ့” ဟု ကမ္မသကာ ချထားခြင်းတည်း။ [ကမ္မ = မိမိပြုအပ်သော ကဲသာ + သက = မိမိဥစ္ာဖြစ်သည်” ဟု သဘောထားခြင်း]

ယခုကာလ၌ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရသော တပည့်သားသမီးများကို “လျှစ်လျှော်ထားသည်” ဟု ပြောကြ၏။ ထိုသို့ လျှစ်လျှော်ခြင်းကား တပည့် (သို့မဟုတ် သားသမီး) ကို စိတ်၌ ထည့်၍ မစဉ်းစားစားဘုံးဘဲ ကောင်းသည်ဖြစ်၏၊ ဆိုးသည်ဖြစ်၏ နေချုပ်သလို နေပေါ်ဟု ပစ်စလက်ခတ်ထားခြင်းတည်း။ ထိုပစ်စလက်ခတ် ထားခြင်းသည် ဤနေရာ၌ ပြနေသော ဥပေကွာများမဟုတ်။ ဤဥပေကွာ၏ လျှစ်လျှော်ခြင်းကား စိတ်ထဲ၏ သည့်၍ စဉ်းစားပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် အမှန်းဘက်သို့ လည်းမရောက်၏၊ အချို့ဘက်သို့လည်း မရောက်၏သော အလယ်အလတ် စိတ်ထား၍ ရွှေးနိုင်သော သဘော တည်း။ ဤဥပေကွာသည် သာမန်လူတို့၌ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ရှာန်ရအင် ရှုသော ဥပေကွာ ကား မေတ္တာ၊ ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ တစ်ပါးပါးဖြင့် တရားပေါက်ပြီးသွေ့သာ တိုးတက်အားထုတ်မှ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဗြိုဟ္မာနတရား ၄ ပါး

ဤပြခဲ့သော မေတ္တာ၊ ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ၊ ဥပေကွာ ၄ ပါးကို ပါ့၌လို “ဗြိုဟ္မာန”၊ မြန်မာလို “ဗြိုဟ္မာန” တရားလေးပါး ဟုခေါ်သည်။ [ဗြို= မြတ်သော+မိဟာရုံ=နေခြင်း။] “သတ္တဝါ တိုးအပေါ်၌ အတ္ထာသွား၍ ဖြစ်၏၊ ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ၊ ဥပေကွာတို့တွင် တစ်ပါးပါး ပွား၍ ဖြစ်၏ နေခြင်းသည် မြန်မြတ်သော နေခြင်းဖြစ် သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပွားများ၍ နေထိုင်ခြင်းသည် ဒေသမီတ် အဘို့ကြာ လူသားစိတ်တို့ဖြင့် နေခြင်းကဲ့သို့ အဗြိုဟ္မာနရောက် သွေ့သွေ့၊ မဟုတ်ဘဲ စိနိပြည်ပြည် ရှုနေသော ကြောင့် “ဗြိုဟ္မာန” ဟု ခေါ်ယာန်တွေသည်။ [အချို့က “ဗြိုဟ္မာနရုံ” ဟုသော ပါ၌ကို “ဗြိုဟ္မာနရုံ” ဟု မြန်မာပြန်ထားကြောင်း ပြောကြ၏။]

မေတ္တာပွား

မေတ္တာစိတ်ကို မိမိသန္တာနှင့် အထပ်ထပ် ဖြစ်စေနိုင်လျှင် မိမိမှာ မေတ္တာစိတ်တွေ တိုးပွားများပြားနေ၏။ ဤသို့ မေတ္တာစိတ်တွေ တိုးစေ၊ ပွားစေ၊ များစေခြင်းကို “မေတ္တာပွားသည်” ဟု ခေါ်၏။ “ပွားစေ” ၌ စေကိုဖြတ်၍ “မေတ္တာပွား” ဟု ခေါ်ကြသည်-ဟူလို့။

တစ်ခုတစ်ယောက်ကို ရည်မှန်း၍ “ချမ်းသာပါစေ” အာရုံပြုနေသောအခါ မိမိ၏ မေတ္တာသည် ထိုသူနှင့် ဆက်သွယ်လျက်၊ ရှိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏ မေတ္တာကို ထိုသူအထံ ရောက်အောင် ပို့နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် မေတ္တာပွားစေခြင်းကိုပင် “မေတ္တာ ပို့သည်” ဟု ယခုကာလ သုံးစွဲကြသည်။

အများသုံးနေသော မေတ္တာပို့နည်း

ပါ့၌- “သဏ္ဌာ/သတ္တာ အဝေရာ ဟောနှီး။

အများပစ္စာ ဟောနှီး။

အနိယာ ဟောနှီး။

သုဒ္ဓအတ္တာနဲ့ ပစိုဟနှီး။”

မြန်မာ ၁။ သတ္တာဝါအားလုံး ဘားရန် ကင်းကြပါစေ။

၂။ ဒေါမနသုကင်းကွာ စိတ်ချမ်းသာကြပါစေ။

၃။ ဒုက္ခကင်းကွာ ကိုယ်ချမ်းသာကြပါစေ။

၄။ ချမ်းသာခြင်းရှိ၍ မိမိကိုယ်ကို အသက်ရည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေ။

အရှင်မေတ္တာပို့နည်း

သတ္တာဝါအများကို ဖြစ်စေ၊ တစ်ယောက်ယောက်ကို ဖြစ်စေ ရည်စုံ၍ ထိုသူ၏ စီးပွားချမ်းသာကို လိုလားမှသာ ထိုသူအထံသို့

မေတ္တာပို့ရာ ရောက်၏။ ထွေးချင်ရာတွေး၊ ကြံချင်ရာ ကြံပြီးလျင် မိမိနှစ်တက်ရနေသော “အဝေရာ ဟောန္တူ” စသည်ကို ရွတ်ဆို နေသော်လည်း အမှန်မေတ္တာပို့ရာမရောက်။ ထိုကြောင့် မိမိနားလည် သော (ဆိုလိုရင်းအစိုးယ်မှာ မိမိစိတ်မှာ ပေါ်မလာသော) ပါ၌ဖြင့် “အဝေရာ ဟောန္တူ” စသည်ဆို၍ ပို့ခြင်းထက် မြန်မာလိုပို့ခြင်းကသာ လိုရင်းကျဖွယ်ရှိသည်။ ထိုကြောင့် မိမိမေတ္တာပို့လိုသူ၏ နာမည် သွင်းပြီးလျင်

“ငါ၏မိခင်သည် ဘားရန်ကင်းကွာ၊ မိတ်ချမ်းသာ၍၊ ကိုယ်ပါ ခဲ့ကျန်း၊ လွန်ချင်လန်းလျက်၊ ချမ်းမြှုံးသာချို့၊ မိမိကိုယ်လျင်၊ အသက် ရှည်အောင်၊ ရွှေက်ဆောင်နိုင်ပါစေ” ဟု

မိတ်ပါလက်ပါ ရွတ်ဆို၍ ပို့သင့်သည်။ ဖခင်ကိုပို့ရာ၌ “ငါ၏ဖခင်သည်”၊ ဆရာကိုပို့ရာ၌ “ငါ၏ဆရာသည်” ဟု ပြောင်းလဲ ၍ဆိုပါ။ သတ္တဝါအားလုံးကို သိမ်းကျံး၍ ပို့ရာ၌ “သတ္တဝါ ဟုသူ၍” ဟု ဆိုပါ။ ဤပို့နည်းကား ပါ၌အတိုင်း ထိုက်ရိုက် မြန်မာ ပြန်ခြင်းတည်း။ ဤပို့နည်းကို ရှည်သေးသည်ဟု ထင်လျင်လည်း “ငါ၏ မိခင်သည် ဘားရန်ကင်းကွာ ကျေန်းမာချမ်းသာပါစေ”၊ “ငါ၏ ဖခင်သည် ဘားရန်ကင်းကွာ ကျေန်းမာချမ်းသာပါစေ”၊ “ငါ၏ ဆရာ သမားတို့သည် ...ငါ၏ ဆွေမျိုးတို့သည်” စသည်ဖြင့်ဆို၍ မိတ်ဝင် စားစွာဖြင့် ပို့ကြပါလေ။

ကရဏာပို့နည်း

ကရဏာ၏ သဘောကား ဆင်းရဲနေသူကို မြင်ရကြားရ သောအော် ထိုခုက္ခာမှ လွတ်စေလိုခြင်း၊ ကယ်ဆယ်လိုခြင်း သဘောပြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကရဏာပို့ရာ၌ ပါ၌လို “ခုက္ခာ မူန္ဆာ” မြန်မာလို “ယခုရောက်ရှိနေသော ခုက္ခာမှ လွတ်မြောက်က

ပါစေ” ဟု ပိုရသည်။ ဆင်းရဲခုက္ခမှ လွတ်မြောက်၍ ချမ်းသာသို့ ရောက်စေလိုခြင်းသာ ကရာဏာအစ်ဖြစ်၏။ “ဆင်းရဲခိုန် တိပါစေတော်” ဟူသော သဘောဖြင့် “မြန်မြန်သေပါစေ” ဟု တရာ့၍ ဆုတောင်းခြင်းကား ကရာဏာပိုရာ မနေရာက်သည့်အပြင် ပျာပါဒ ခုစရိတ်ပင် ဖြစ်သေးသည်။ ဤကရာဏာလည်း ဆင်းရဲသူကို စိတ်မှန်း၍ ပိုမှသာ ကရာဏာအစ်ဖြစ်သည်။ နှုတ်မှရနေ၍ “ခုက္ခာ မှစ္စာ” ဟု ဆိုရုံးဖြင့် ကရာဏာ မဖြစ်နိုင်ပါ။

မှုဒိတေသို့နည်း

“မှုဒိတာ” ဟူသည် ချမ်းသာနေသူကို မြင်ရကြားရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခြင်း။ ထိုရရှိနေသော စည်းစီမံချမ်းသာမှ လက်မလွှတ်စေလိုခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် မှုဒိတာ ပိုရာ၌ ပါဉ္မံလို “ယထာလဒ္ဓသမ္မတ္ထိတော့ မာဝိဇ္ဇာ”၊ မြန်မာလို “ရရှိနေသော စည်းစီမံမှ လက်မလွှတ်ပါသေသတည်း” ဟု ပိုရသည်။ ဤမှုဒိတာ လည်း ချမ်းသာသူကို မြင်ရ ကြားရ၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ပိုမှ မှုဒိတာ အစ်ဖြစ်သည်။ နှုတ်လွှတ်၍ “ယထာလဒ္ဓသမ္မတ္ထိတော့ မာဝိဇ္ဇာ” ဆိုရုံးဖြင့် မှုဒိတာ မဖြစ်ပါ။

ဥပေကွာပိုရာ၌

ဥပေကွာပိုရာ၌ ပါဉ္မံလို “ကမ္မသာကာ”၊ မြန်မာလို “ကသာလျှင် ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စရှိသည်။ ကောင်းလည်း သူ.ကဲ၊ ဆိုးလည်း သူ.ကဲ” ဟု ပိုရသည်။ ဆိုလိုရင်းကား - ငါက ချမ်းသာအောင် မေတ္တာ ပိုသော်လည်း သူ.ကဲရှိမှ ချမ်းသာမည်။ ငါက သနားသော်လည်း သူ.ကဲရှိမှ ခုက္ခက လွတ်မည်။ သူချမ်းသာနေသည်ကို ငါက

တတိယအခန်း

၁၁၅

ဝမ်းမြောက်၍ ဤစည်းစီမံချမ်းသာမှ မလွတ်စေလိုသော်လည်း
သူကိရိမှ ဤစည်းစီမံနှင့် ဤအသက် မြိုနိုင်မည်။ သို့ဖြစ်၍ ငါ
ကြောင့်ကြ နိုက်ဖွယ်မလို “ကမ္မသကပဲ” ဟု ဆိုလိုသည်။

အချပ်မှတ်ဖယ်

ဤမေတ္တာ စသော ပြဟ္မာနိရိတရား င့် ပါးသည် တစ်ပါးနှင့်
တစ်ပါးသတ္တဝါတိအပေါ် အာရုံပြုပုံချင်း မေတ္တာကြချေ။ မေတ္တာသည်
သတ္တဝါကို ချစ်စရာအနေအထားဖြင့် အာရုံပြု၏။ ကရာဏာက
သနားစရာ အနေအားဖြင့်လည်း အာရုံပြု၏။ မှတ်တာကား ဝမ်းမြောက်
စရာ အနေအားဖြင့်လည်း အာရုံပြု၏။ ဥပေကွာမှုသ လျှစ်လျှော့စရာ
အနေအားဖြင့် အာရုံပြု၏။ ထိုကြောင့်သတ္တဝါ အများကိုဖြစ်စေ
တစ်ယောက်ယောက်ကိုဖြစ်စေ တစ်ချိန်တည်း၌ ပြဟ္မာနိရိ င့် ပါးလုံးကို
အာရုံပြု၍ မဖြစ်နိုင်။ သို့ဖြစ်၍ တကယ်စုံရှုအောင်ပြရာ့၌ မေတ္တာ
ပို့ဖြစ်လျှင် မေတ္တာသပါအောင် “အဝေရာဟောန္တ” မှစ၍ “သုခိ
အတ္တာနဲ့ ပရီဟရန္တ” တိုင်အောင် င့်မျိုးကို (ပါ့၌လို ဖြစ်စေ- မြန်မာလို
ဖြစ်စေ) အသုံးပြုရသည်။

ထိုအတ္တာရာဏာ စသည်တိုကိုလည်း သူနှင့်ဆိုင်ရာ ပါ၌လို့၊
သို့မဟုတ် မြန်မာလို ဆို၍ ပို့ရသည်။ တကယ်စုံရှုအောင်
ပို့ခြင်းမဟုတ်ဘဲ မိမိရနေခြင်းကို ရွတ်ဆိုနေခြင်း “သမ္မ သတ္တာ”
ကစ၍ “ကမ္မသကာ”တိုင်အောင် ရွတ်သော်လည်း အထူးစိစစ်ဖယ်
မလိုအော့ပါ။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်” ဆိုသူတို့၏
ဘာသာရေးအလုပ်များ၌ ဝတ်ကျေတမ်းကျေ လုပ်သူတွေများရကား
ဘာသာရေးလေးစားသော နောင်လာနောက်သားတို့က စန်တကျ
ဖြစ်အောင် ပြပြင် ထိုက်ကြပေသည်။

ဝိရတိ ၃ ပါးအကြောင်း

သမ္မဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္ဒ၊ သမ္မာအာဒိဝ

ဤဝိရတိ စေတသိက် ၃ပါးကို လေ့လာရနှု ရှုံးဦးစွာ ခုစရိတ် ၁၀ပါးကို နားလည်ပြီး ဖြစ်ရမည်။ [ဤကျမ်းမြှုကား ခုစရိတ်ကိုမပြတော်။] ထိုခုစရိတ်များကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဆိုင်မဆိုင် ၂ မျိုးခဲ့ရာ၏။ ထိုတွင် သူအသက်ကို သတ်ရနှု သေသူ၏ ဥစ္စာကို လိုချင်၍ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးက ငွေဖြင့် ခိုင်း၍ဖြစ်စေ၊ မှသီးတံငါးအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးနေ၍ဖြစ်စေ သတ်ဖြတ်ခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ကာယ ခုစရိတ်တည်း။ တစ်စုံတစ်ခု ပစ္စည်းကို မမျှော်လင့်ဘဲ သက်သက်မှန်း၍ သတ်ခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မဆိုင်သော ကာယခုစရိတ်တည်း။ အခြားခုစရိတ်တို့၏လည်း ရထိုက်သလို ခွဲခြားရာ၏။

ပစ္စည်းရမ္မအတွက် မှသားသက်သေလိုက်ခြင်း၊ မတရား ရှုံးနေလိုက်ခြင်း၊ ကျက်စိပ်ဆရာလုပ်၍ မမှန်သော ဒဏ္ဍာရီ အတ်ဝတ္ထု ပြောဆိုခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဝစ် ခုစရိတ်တည်း။ ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာကို မမျှော်လင့်ဘဲ သက်သက် မှသားပြောခြင်း၊ ရန်တိုက်ခြင်း၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောခြင်း၊ မမှန်သော ဒဏ္ဍာရီ အတ်ဝတ္ထုပြောခြင်းများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မဆိုင်သော ဝစ်ခုခုစရိတ်တည်း။

ဝိရတိ

ထိုကာယခုစရိတ်၊ ဝစ်ခုခုစရိတ် အမူတို့မှ ရှောင်ကြော်ခြင်း သဘောသည် ဝိရတိ မည်၏။ မှသားစကားပြောခွင့် (ဝစ်ခုခုစရိတ် ဖြစ်ခွင့်) ကြံ့လာသောအခါ “မပြောတော့ပါဘူး” ဟု ရှောင်ကြော်ရနှု ထိုအခွင့် ကြံ့လာသော မှသားစကားသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်

မစပ်ဆိုင်လျှင် သမ္မဝါစဝိရတိ ဖြစ်၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ပပ်ဆိုင်လျှင် သမ္မဝါအာမိုဝိရတိ ဖြစ်၏။ သူ၏ အသက်ကိုသတ်ခွင့် (ကာယခုစရိက် ပြခွင့်) ကြံးလာသောအခါ “မသတ်ပါဘူးလေ” ဟု ရှောင်ကြံး၍ ထိအခွင့်ကြံးလာသော ပါဏာတိပါတမ္မက အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မဆိုင်လျှင် သမ္မဝါကမ္မား ဝိရတိ ဖြစ်၏။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်ဆိုင်လျှင် သမ္မဝါအာမိုဝိရတိ ဖြစ်၏။ ဝိရတိမဟုတ်သောအရာ

ရှောင်ကြံးမှုပါ ရှောင်ကြံးစရာမရှိဘဲ ကောင်းသော စကားကို ပြောဆိုရာအခါနှင့် “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမကီ သိက္ခာပဒံ သမ္မဝါယာမီ” စသည်ဖြင့် သီလဆောက်တည်ရာ အခါတို့၌ သမ္မဝါစာ (ကောင်းသောစကား) ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ ကုသိုလ်စေတနာ တွေ ဖြစ်၏။ ရှောင်ကြံးစရာမပါဘဲ အပြစ်မရှိသော အလုပ်အကိုင်ပြု နေရာအခါ၊ ဒါနပြုနေရာအခါ၊ ဘုရားဖူး တရားနား စသောအခါတို့၌ သမ္မဝါကမ္မား (ကောင်းသောအလုပ်) ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ ကုသိုလ်စေတနာ တွေ ဖြစ်၏။ ရှောင်ကြံးစရာမပါဘဲ မိရိုးဖလာ ကောင်းရှောင်း ကောင်းဝယ် ကုန်သွယ်လယ်ယာ လုပ်ခြင်းစသော အမူများဖြင့် အသက်မွေးရာ၌ သမ္မဝါအာမိုဝိ (ကောင်းသော အသက်မွေးမှု) ဟု ဆိုနိုင်၏။ သို့သော် ရှောင်ကြံးမှ သဘောမပါသောကြောင့် ထိုသမ္မဝါစာ စသည်တို့ကို ဝိရတိစေတနာသိက်ဟု မမှတ်ရပါ၊ ရိုးရိုး ကုသိုလ် စေတနာများသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

သမ္မဝါနာ သမ္မတ္ထာနှင့် သမ္မတ္ထာ တစ်လီ၊ သုံးမျိုးစီ၊ နာမည် ထပ်၍ဖြာ။

သမ္မဝါစာ သမ္မဝါကမ္မား၊ သမ္မဝါအာမိုဝိ ဟု ၃ မျိုးပြားသော ထိုဝိရတိသည် တစ်မျိုးတစ်မျိုးလျှင် သမ္မဝါနိုဝင်ရတိ၊ သမ္မတ္ထာဝိရတိ၊

သမ္မတ္ထဒဝရိရတိဟု ၃ မျိုးစီပြား၏။ ထို ၃ မျိုးတွင် သံလ
ဆောက်တည်သောအားဖြင့် ခုစရိတ်အမှုမှ ရှောင်ကြော်ခြင်းသည်
သမာဒါနရိရတိတည်း။ သတ်ပို့ နွားတစ်ကောင် ရှောက်နေရာ
မသတ်တော့ပါဘူးဟု ကြံပြီးလျှင် “ပါဏာတိပါတာ ဓာရမဏီ
သိကွာပဲ သမာဒါယာမီ” ဟု ဆောက်တည်လျှင် ဆောက်တည်
နေတုန်းမှုလည်း သမာဒါနရိရတိ ဖြစ်နိုင်သည်။

ရှေးတုန်းက ဥပသကာတစ်ပေါ်ယောက်သည် မထေရ်တစ်ပါးအထူ
သံလခံယူပြီးနောက် ပျောက်သောနွားကို ရှာနေစဉ် တောင်ပေါ်သို့
အရောက်တွင် စပါးကြီးမြှောက ခြေကို ပတ်သောကြောင့် ဗျာနှင့်
ခုတ်မည်ကြပြီးမှ သံလကိုသတိရရှု မသတ်ဘဲ ရှောင်လေသည်။
သံလတန်ခိုးကြောင့် မြှောက်ပေါ်ကလည်း လွှတ်သွားလေသည်။ ဤဝါယွှေ့ဖြေ
သံလဆောက်တည်ထားသဖြင့် မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြော်သောကြောင့်
သမာဒါနရိရတိ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် သံလဆောက်တည်နေတုန်းမှု၊
ဖြစ်စေ၊ ဆောက်တည်ပြီးနောက်ဖြစ်စေ ရှောင်ဖွယ်ခုစရိတ်မှ ရှောင်ကြည်
လျှင် သမာဒါနရိရတိ ဖြစ်သည်။ [သမာဒါန = သံလဆောက်တည်
ထားခြင်း+ရိရတိ=မကောင်းမှုမှ ရှောင်ခြင်း။]

သံလ ဆောက်တည်မထားဘဲ ရှုတ်တရက် တွေ့ကြုံလာသော
အခါ ရှောင်ကြော်မှုသည် သမ္မတ္ထရိရတိ မည်၏။ သီဟိုင်းကျွန်း၌
“စက္ကန်” ဥပါသကာသည် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက မကျွန်းမာသံ့မိခင်
မှာ လုတ်ဆတ်သော ယုန်သားမာတ်စာကျသောကြောင့်
တောထဲသို့ ယုန်ရှာထွက်လေသော် ကောက်နှကလေးတွေ ဗားမည်
လာသော ယုန်ငယ်ကိုဖမ်းမြှုပ် သတ်တော့မည်ကြပြီးမှ သနားသဖြင့်
မသတ်ဘဲ ရှောင်ကြည်၍ ယုန်ငယ်ကို လွှတ်လိုက်လေသည်။
အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ မိခင်အားဖြစ်ပျက်ပုံ အကြောင်းစုကို

ပြောပြ၍ “ကျွန်ုပ်သည် နားလည်သောအရွယ်မှစ၍ သု၏အသက်ကို
သေဆေလိုသော ဖော်နာဖြင့် မသတ်ခဲ့ဖူးပါ” ဟု သစ္စာစကားကိုပြော
လေရာသု၏အစွမ်းကြောင့် မိခင်၏ ရောဂါလည်း ပျောက်ကင်း
လေသည်။ ဤဝတ္ထုဖြေ သီလမဆောက်တည်ဘဲ ရှတ်တရက်တွေ့၍
ရှောင်ကြော်သောကြောင့် သမ္မတ္ထုရတိ ဖြစ်သည်။ [သမ္မတ္ထု= တိုက်ဆိုင်
လာသော (ရှတ်တရက် တွေ့ကြော်လာသော) မကောင်းမှု ဒုစရိတ်မှ
+ဝိရတိ= ရှောင်ကြော်ခြင်း။]

မင်္ဂလာရသောအခါ ကိုလေသာ စာတ်လုံးဝ ကင်းပြတ်ရအောင်
ရှောင်ကြော်သောကြောင့် မင်္ဂလာရသော ဝိရတိသည် သမ္မတ္ထု
ဝိရတိမည်၏။ [သမ္မတ္ထု= ကိုလေသာ အနာသယစာတ် တို့ကိုအကြောင်း
မရှိအောင်ဖြတ်လျက်+ ဝိရတိ=ရှောင်ကြော်မှု] ဤသို့လျင် သမ္မတ္ထုစာ
စသော မူလဝိရတိစေတသိက် ၃ မျိုးမြှင့် တစ်မျိုး တစ်မျိုးလျင်
သမာဒါနဝိရတိ စသည်ဖြင့် ၃ မျိုး ကွဲပြားနိုင်ကြပေသည်။

နိဂုံး

ဤမျှလောက်သော စကားအစဉ်ဖြင့် ကိုယ်ကျင့်အတွက်
လူများသိဖွယ်ရာ စိတ်ကို ကောင်းအောင် ခြုံလှယ်သော စေတသိက်
များ ပြီးဆုံးပါပြီ။ ယခုအခါ မိမိ၏စိတ်ကို ကောင်းအောင် ခြုံ
လှယ်တတ်သော စေတသိက်များနှင့် (ဒုတိယအခဲ့:၍၌ပြုခဲ့သော)
မကောင်းအောင် ခြုံလှယ်တတ်သော စေတသိက်များကို နားလည်ကြ
ပါပြီ။ ထိုသို့ နားလည်ပြီးနောက် “အကောင်းမကောင်း ၂ ဖက်တွင်
မည်သည့်ဘက်က အဖြစ်များမည်နည်း” ဟု စဉ်းစား သင့်၏။

အကောင်းစေတသိက်များကို ပြရာဝယ် “အကောင်း အစစ်
မဟုတ်ဘဲ သဒ္ဓအတု၊ သတိအတု၊ ဟိရိ သြော်ဖွားအတု” စသည်ဖြင့်
အတုတွေ ပါဝင်နေသည်။ မကောင်းစေတသိက်များကို ပြရာ၏ကား
မကောင်းသက်သက် အကောင်းမရောယ်က်ခဲ့ခဲား။ ဤမျှလောင်

ခွဲခြားရုံးဖြင့် “အကောင်းသက်သက်အဖြစ်နည်း၍” အကောင်းမကောင်းသောင်းပြောင်းနှင့် မကောင်းသက်သက်တွေကသာ ငါတို့ သုတ္တာနှင့် အဖြစ်များနေပါတကား” ဟု စဉ်းစားမိလောက်ပေပြီ။

ထိုသို့ မကောင်းတရားတွေ ဗရုပွဲ ဖြစ်နေသောကြောင့်သာ သံသရာမှာ ကြာခဲ့ကြရသည်။ ယခုလောက် တတ်သီနားလည်သော ဘဝမှုသင် မကောင်းတရားတွေ အဖြစ်များစော်းမည်ဆိုက နို့ဗုံးရလိုကြောင်း အာပေါက်အောင် ဆတောင်းနေကြသော်လည်း အကောင်းဆုံး - နို့ဗုံးနှင့် ကေနှင့်ကြော်းမည်သာ။ သို့ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းစာရင်း၌ ပါဝင်လို့၊ နို့ဗုံးကို အမြန်ရလိုသူတိုင်း သူတစ်ပါး အထင်ကြီးရုံကောင်းသော သူတော်ကောင်းမျိုးထက် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အထင်ကြီးသော သူတော်ကောင်းအဖြစ်မျိုးကို နှစ်နှစ်ကာကာ အလိုက်ပါကုန်။ ငါ၏အတွက်ကား ပရီယာယ်သဘော မာယာ သာဇွဲယူ မဖွားသော စင်းလုံးချော စိတ်ကောင်းစိတ်ထက်သော ဘဝတိုင်း ဖြစ်ရပါလို၏။ ငါ၏အဆက်အသွယ် ကြီးကြီးငယ်ငယ် များလည်း တကယ်စစ်စစ် သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် ထူထောင် နိုင်ကြပါစေသော်။

စိတ်ကောင်းဖြစ်မှာ ခြယ်လှယ်ပြုသည့်၊ ယခုချွဲနှင့်ကြား၊ စေတသီက်များကို၊ ခွဲခြားစုပေါင်း၊ စိတ်စက်ကောင်းဖြင့်၊ နှစ်ထောင်းအားရုံရှုံပုည်ကြောင့်၊ ရွှေကြော်သူ ပေါင်း၊ စိတ်ယုတ်ပြောင်း၍၊ စိတ်ကောင်းရအောင် ငါအနေမှာ၊ မ သွေဖြောင့်တန်း၊ နို့ဗုံးလုံမ်းဖြူး၊ စိတ်စွမ်းထက်မြက်၊ ဆင့်ဆင့်တက်သား၊ အဆက်အသွယ်ကြီးကြီးငယ်လည်း၊ ငါ၏နယ်နည်းတူ၊ စိတ်ကောင်းယဉ်း၊ နို့ဗုံးထုတ်ချောက်ရောက်ရန်သော်။

စိတ်ကိုကောင်းအောင်ခြယ်လှယ်တတ်သော စေတသီက်များပြီးပြီ။

စတုတွေအခန်း

၁၂။

စတုတွေအခန်း

(မိတ်ကောင်း မိတ်ဆိုး ၂ မျိုးလုံး၌ ပါဝင်သော စေတသိက်များ)

၁။ ဖသာ	၆။ မီရိတိကြို	၁၁။ ဝိရိယ
၂။ ဝေဒနာ	၇။ မနသိကာရ	၁၂။ ပိတိ
၃။ သညာ	၈။ ဝိတက်	၁၃။ ဆန္ဒ
၄။ စေတနာ	၉။ ဝိစာရ	
၅။ ကောဂူတာ	၁၀။ အခိမောက္ဂ	

[ထောင်] တွေ့ထိ-တရား၊ ဖသာ ထားလော့၊ ခံစား-ဝေဒနာ၊ မှတ် - သညာတည်း၊ စေတနာတွေက်၊ ဇူးဆော်ချက်နှင့်၊ ကောဂူတာ၊ တည်ပြုခြံစွာသား၊ မကွားနာမ်သက်၊ မီရိန်ဆက်၍၊ မပျက်မပြုနဲ့၊ နှလုံးသွေးကို၊ မနသိ ဆို၏၊ ထိုထိုကြိုစည်း၊ ဝိတက်မည်ရှင့်၊ အလီလီသုံးသပ်၊ ဝိစာရ မှတ်လော့၊ ဆုံးဖြတ်မိမောက်၊ ရွှေမဲ့ ရောက်က၊ ဝိရိယဟု၊ အားရနှစ်သက်၊ ပိတိဆက်၍၊ သက်သက် အာရုံ၊ ပြုလိုရုံးများ၊ ဆန္ဒသဘော၊ ကောင်း-ဆိုးရောသည်၊ မှတ်လော့ တစ်ဆယ့်သုံးပါးတည်း။

ဖသာအကြောင်း

အာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသဘောသည် ဖသာတည်း။ ထိုကြောင့် “တွေ့ထိတရား၊ ဖသာ ထားလော့” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ “တွေ့ထိ” ဟုရှုံး ကိုယ်ထိ လက်ထိမျိုး၊ ပစ္စည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တို့ကိုမိသော အထိမျိုးမဟုတ်။ မိတ်နှင့်အာရုံ တွေ့ကြုသောအခါ စာတ်သဘော အလိုက် ထိခိုက်သလို ဖြစ်လောက်အောင် စာတ်ခိုက်ခြင်းသာတည်း။ ထို စာတ်ခိုက် စာတ်ထိ စာတ်တွေ့မျိုးသည် အရှုံးအရှုံး ကိုယ်ထိ လက်အောက် အွေ့ရထိရ သလောက်ပင် ထင်ရှုံး၏။

ခဲ့သီးအဲ-နာလန်ထစ လူတစ်ယောက်သည် သူတစ်ပါးတို့
သံပရာသီးစားသည်ကိုမြင်ရလျှင် သွားရည်ကျတတ်၏။ ကြောက်တတ်
သောသူသည် သူတစ်ပါးတို့ သတ်ပုတ်နေကြသည်ကို မြင်လျှင်
ကြောက်ဒုံးတုန်နေတတ်၏။ အရှယ်ရောက်ခါစ မိန်းကလေးများသည်
မိမိနှင့် ရွယ်တူဂုဏ်တူ ယောက်များကလေး၏ အဆင်းအသံကို
ကြေားရသောအခါ ရင်တွင်း၌ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်တတ်၏။
ယောက်များကလေးများလည်းကြုံနည်းဖြစ်တတ်ကြ၏။ ဤ သို့ဖြစ်ရာ၌
စိတ်သည် သံပရာသီးစသည်တို့နှင့် ဓာတ်တွေ့ဓာတ်ထိ ဓာတ်ခိုက်မိ
သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် တိုင်အောင် သွားရည်ကျ ခြင်း၊ တုန်လျှပ်ခြင်း
စသည်တို့ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ဤဓာတ်တွေ့ ဓာတ်ထိ ဓာတ်ခိုက်မိ
ခြင်း သဘောသည် ဖသေ သဘောတည်း။

ဤ ဖသေသည် ကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အာရုံကိုလည်းထိရာ
အကုသိုလ်ဆိုင်ရာအာရုံကိုလည်း ထိရသဖြင့် စိတ်ကောင်း စိတ်ဆိုး
၂၂၂ဗျိုးတွင် အမြဲဝါဝင်ရသော တရားတည်း။ ဥပမာ-ဆားသည်
ကောင်းသောဟင်း၌ ခတ်လည်းငန်း၊ မကောင်းသောဟင်း၌ ခတ်လည်း
ငန်း သကဲ့သို့တည်း။ နောက်၌ပြမည့် ၃၀၃နာစသော စေတသိက်များ
လည်း ဤကဲ့သို့ စိတ်ကောင်း စိတ်ဆိုး ၂၂၃ဗျိုးလုံးတွင် ပါဝင်ရကြောင်း
သတိပြုပါ။ [ကုသိုလ်လည်းမဟုတ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်သော
ဂိပါက် ကြိယာစိတ်ဖြစ်ဖို့လည်း အာရုံ၌ ဖသေက ထိရသည်သား။]

၃၀၃နာအကြောင်း

အာရုံအရသာကို ခံစားရခြင်းသဘောသည် ၃၀၃နာတည်း။
ထိုကြောင့် “ခံစား- ၃၀၃နာ” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ရူပါရုံ စသော အာရုံ
၆ မျိုးကို စိတ်အကြောင်း၌ ပြခဲ့ပြီ။ ထိုအာရုံ ၆ ပါးကိုပင် ကူးကူး

စတုတ္ထအခဲ့၏

၁၂၃

အနိဒ္ဓရ၊ ဉာဏ်မဏ္ဍာဂျာရုံ ဟု ၃ မျိုးတို့၏၏။ ထိုဘင် လူအများတို့ လိုလားတောင့်တအပ် ရှုရှိုးအပ်သော အာရုံမျိုးသည် ဉာဏ်ရုံ မည်၏။ ဉာဏ်= လိုလားနှစ်သဲက်အပ်သော +အာရုံ] လူသော အဆင်း၊ ကောင်းသော အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ အတွေ့များနှင့် ကောင်းသော နှာမည်၊ ကောင်းသော အဆောက်အအုံ စသည်များ တည်း။ လူအများတို့ မလိုလားအပ် မတောင့်တအပ် မရှာဖွေအပ်သော အာရုံသည် အနိဒ္ဓရုံမည်၏။ [အနိဒ္ဓရ= အလိုမရှိအပ်သော+ အာရုံ] မလုသော အဆင်း၊ မကောင်းသော အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ နှာမည်၊ အီမီးအီမီးပျက် စသော အဆောက်အအုံများတည်း။ အကောင်းဘက်လည်းမပါ မကောင်းဘက်လည်းမပါသော အလယ် အလတ် အာရုံမျိုးသည် ဉာဏ်မဏ္ဍာဂျာရုံ မည်၏။ ရှိလည်းမဆိုး၊ လူလည်းမလုသော အဆင်း စသည်များတည်း။

ဝေဒနာလည်း သုခ၊ ခုက္ခ၊ သောမနသု၊ ဝေဒါမနသု၊ ဥပေက္ခာဟု ၅ မျိုးရှိ၏။ ထိုဘင် ဉာဏ်ရုံများ၌ ကောင်းသော အရသာပါရှိ၏။ ထိုကောင်းသော အရသာကို ခံစားသော ဝေဒနာကို သုခဝေဒနာ ဟုခေါ်၏။ [သုခ=ချမ်းသာသော+ ဝေဒနာ=ခံစားမူး] ထိုကောင်းသော အရသာကို ခံစားရသောအခါ ဝမ်းပန်းတသာ ခံစားကြရသောကြောင့် သောမနသုဝေဒနာ ဟုလည်း ခေါ်ရသည်။ [သောမနသု= ဝမ်းမောက်ဝမ်းသာဖြစ်သော+ ဝေဒနာ= ခံစားမူး] ထိုသုခ၊ သောမနသု ဟုခေါ်ရသော ဝေဒနာများ၏ ဖြစ်ပုံသည် ရုပါရုံ သဒ္ဓရုံစသော ကာမဂ္ဂက်အာရုံကို တွေ့ကြုံ ခံစားနာရသောအခါ ဘုရားအာရုံ၊ တာရားအာရုံ စသည်တို့နှင့် တွေ့ကြုံရှိ၏ ချမ်းသာဖြစ်ပုံ သောအခါတို့၌ ထင်ရှားပေသည်။

အနိဋ္ဌရုပ္ပါန္တာရုပ္ပါန္တာလည်း မကောင်းသော အရသာပါရှိ၏။
 ထိုမကောင်းသော အရသာကို ခံစားသော ဝေဒနာကို ဒုက္ခဝေဒနာ
 (ဆင်းရဲသော ခံစားမူ) ဟုလည်းကောင်း၊ ဒေါမနသု ဝေဒနာ
 (စိတ်မချမ်းသာသော ခံစားမူ) ဟုလည်းကောင်းခေါ်၏။ ထိုဒုက္ခ^၁
 ဒေါမနသု ဝေဒနာဖြစ်ပုံများကို ဒေါသစေတသိက်နှင့်စပ်၍ သောက၊
 ပရီဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနသု၊ ဥပါယသ ဟူသော နာမည်များဖြင့်
 ပြခဲ့ပြီ။ [ခန္ဓာကိုယ် အတွေ့နှင့် ဆိုင်သော စိတ်၏ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ
 ကို သူခ စုက္ခဟု ခေါ်၍ မျက်စီ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ စိတ်တို့
 နှင့်သာဆိုင်သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို သောမနသု၊ ဒေါမနသု
 ဟုခေါ်သည်။]

လူမြှေမဏ္ဍာရုပ္ပါန္တာလည်း မထင်ရှား၊ မကောင်း
 လည်း မထင်ရှားသော အရသာများပါရှိ၏။ ထိုအရသာကို ခံစားသော
 ဝေဒနာကို ဥပေက္ခာဝေဒနာဟု ခေါ်၏။ ဤဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၏
 အာရုံ အရသာ ခံစားပုံမှာ မထင်ရှားသောကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်
 အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားနေရမှန်း မသိနိုင်ချေ။ သို့သော် နေရား၊
 ထိုင်ရား၊ သွားရား၊ လာရား၊ များစွာသော အာရုံတွေကို တွေ့ရှု၍
 ထိုအာရုံအရသာကို ခံစားရမှန်း မသိသာသော ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေ
 ကား များစွာ ဖြစ်လျက် ရှိပေသည်။

ဤဝေဒနာလည်း ကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အာရုံ၏ အရသာကိုလည်း
 ခံစား၏။ အကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အာရုံ၏ အရသာကိုလည်း ခံစား၏။
 ဤသို့ အကောင်းအဆိုး အာရုံ ၂ မျိုးလုံး၏ အရသာကို ခံစားနိုင်သော
 ကြောင့် “ကာမဂ္ဂ၏ စည်းစိမ်ကို ခံစားသည်။ တရားအရသာကို
 ခံစားသည်” ဟု ဆိုရာ၌ ဤဝေဒနာ သဘောချည်းမှတ်ပါ။

သညာအကြောင်း

မှတ်သားခြင်းသော့လည် သညာတည်း။ ထိုကြောင်း“မှတ်သညာတည်း” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤမှတ်သားပုံသည် အသိဉာဏ်နည်းပါးသူ၊ အဟုသုတနည်းပါးသူများ၌သာ ထင်ရှား၏။ ငယ်ရွယ်သော ကလေးကို အော်မျိုးများက “ဟောဒီလုက အဖေ၊ ဟောဒီလုက အမေ” ဟု ပြကြ၏။ ကလေးက ထိုသူများကို “အဖေ-အမေ” ဟု မှတ်လိုက်၏။ လေယာဉ်ပုံကို ပထမ ၈၅၅ မြင်ရာ၌ “အတောင်က ဘယ်နည်း၊ အမြိုးက ဘယ်လို့၊ အထည်ကိုယ်က ဘယ်ပုံ” ဟု မှတ်လိုက်၏။ မရောက်ပူးသော အရပ်သို့ ရောက်သောအဓိုဒ်လည်း အထူးအဆိုး ဟူသမျှကို မှတ်၏။ ဤသို့ သညာ၏ မှတ်သားမှုဆွဲများစွာ ရှိပေသည်။

မှတ်ခြင်း၏ အကျိုး ၂ ပုံး

သညာ၏ မှတ်သားမှု၏ အကျိုး ၂ ပုံး၏၍ အော်မျိုးများက ကလေးအား “ဤသူဟာ အဖေ” ဟု ပြသောအခါ ကလေး၏ သညာက မှတ်သားသည့်အတွက် ထိုခဏ်၍ အဖေမှန်း သိခြင်းအကျိုး၊ နောက်အခါ “ဤသူဟာအဖေပဲ” ဟု မှတ်မိခြင်းအကျိုး ၂ ပုံး၏၍ မှန်မှန်များများ မှတ်ပုံ

သညာသည် ပညာကဲသို့ အမှန်ကိုချည်း သိသည်မဟုတ်၊ အများကိုလည်း မှတ်၏။ အမှန်ကိုလည်း မှတ်၏။ တဇ္ဈားကြောက်သူသည် ညျှော်မျာ်င့်မိုက်တွင် ထန်းပင်ငါတ်ကို တဇ္ဈားဟု မှတ်ထင်ရှု၍ အမှားကို မှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ မှားယွင်းသော တရားတွေကို တရားမှန်ဟု ထင်မှတ်ကြရာ၌လည်း ဒီနှီးသာမက ဤမှားသော သညာသည်း ပါဝင်၏။ မှားသောအရာ၌ သညာအမှတ် ကြပ်ကြပ် ခွဲစွဲပြီး ဖြစ်သူကို အမှန်သိအောင် ပြပြင်ဖို့ အယ်ဉ်းလှု၏။

သညာ နယ်ကျယ်ပုံ

အမှားကို အမှန်ဟု ထင်မှတ်သော သညာသည် လွန်စွာပင် နယ်ကျယ်၏။ သသရာဝယ် ကြာရည်စွာ ကျင်လည်နေရာ၌ အပိုစွာ တက္ကာအတွက်သာမက ဤသညာ၏ အမှတ်လွှဲမှုလည်း ပါဝင် လေသည်။ ထင်ရှားစေခဲ့- မစင်ကို လူတိုက စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှန်အတိုင်း မှတ်ထား၏။ ပိုးလောက်တိုကား အသာရဟု မှတ်ထင်လေသည်။ ခွေးသံပုပ်ကို လင်းတတို့ ထင်မှတ်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။

ဘုရား ရဟန္တာတို့က ကာမဂ္ဂက်အာရုံတွေကို စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှန်အတိုင်း မှတ်ထင်တော်မူကြသည်။ “ဟိန္ဒာ၊ အယုတ်တမ္မ တည်း။ ဂမွှာ၊ ရွာသူရွာသားတို့ ဥစ္စာတည်း။ ပေါ်ထွန်နိကော၊ မဖြူစင် မသန့်ရှင်းသော ပုထိုးတို့ဟာတည်း။ အနုရိယာ၊ ဖြူစင်သူတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ အနတ္ထသံဟိတော့၊ ကောင်းကျိုးနှင့် မစစ်” ဟု ပြတ်ပြတ်သားသား ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ထားတော်မူ၏။ သို့သော လူအများကား ထိုတရားတို့ကို နားမဝင်ဘဲ ကာမဂ္ဂ၏ အာရုံတွေကို မရမနေ ရှာဖွေကြတုန်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့လျှင် သညာ၏ အမှတ် မှားမူမကြာင့် သသရာတွင် ကြာရည်စွာ ကျင်လည်ကြရလေသည်။

သညာက သတိဟန်ဆောင်ပုံ

ကုသိုလ်ခိုင်ရာကို ပြန်၍ အမှတ်ရနေရာ၌ သတိသောာလည်း ပါ၏။ ကောင်းသော သညာသောာလည်းပါ၏။ သတိအစစ် မှန်လျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဆိုင်ရာ၌သာဖြစ်၏။ “ငယ်ကချစ် အနှစ်တစ်ရာ၊ မမေ့သာ၊ ငယ်ကပေါင်း အနှစ်တစ်သောင်း၊ မမေ့ ကောင်း” ဟု ဆိုကြသော မမေ့နိုင်မျိုးမှာ အကုသိုလ်ဆိုင်ရာ ပြစ်၍

စတုတ္ထအခန်း

၁၂၇

သတိအစစ်မဟုတ်၊ သတိကဲသို့ အမှတ်အသားကောင်းသော ဤသညာ
ပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သတိအခန်း၏ ပြခဲ့သော သတိအတု
ကို ပြန်ကြည့်ပါ။

စေတနာအကြောင်း

မိမိနှင့်အတူဖြစ်ကသော စိတ်စေတသိက်များကို စွဲဆော်ခြင်း
သည် စေတနာတည်း။ ထိုကြောင့် “စေတနာတွက်၊ စွဲဆော်ချက်နှင့်”
ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထင်ရှားစဉ်းအံ-အာရုံတစ်ခုကို စိတ်က ယူရှု၍
ဖသေက ထိအာရုံကို ထိ၏။ ဝေဒနာက ခံစား၏။ သညာက
မှတ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နောက်၌ပြမည့် ကောဂူတာ၊ မီပိတိကြို၊
မန်သိကာရတိလည်း ဆိုင်ရာ တာဝန်ကို ရွှေက်ဆောင်လျက် စိတ်နှင့်
တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ကြသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ စသော မကောင်းတရား၊
သဒ္ဓါ၊ သတိ စသော ကောင်းသော တရားများလည်း စိတ်ကအာရုံ
ယူရှုတွင် ပါဝင်ကြသည်။

ထိုသို့ ဆိုင်ရာယျာဉ်ဖက် စေတသိက်များနှင့်အတူစိတ်က
အာရုံကိုယူရှု၍ မည်သည့် စေတသိက်မျှ နောက်ချွန်၍ မနေရစ်ရာ။
မည်သည့် စေတသိက်မျှလည်း မိမိ တာဝန်ကို မလောင်လပ်စေရာ၊
အာယုလုံးစေတသိက်များသည် စိတ်နှင့်အတုအာရုံကို စွဲစွဲစပ်စပ်
ကပ်နေသလိုဖြစ်အောင် ယူကြရ၏။ ထိုသို့ အာရုံနှင့် စိတ်စေတသိက်တို့
စေပ်မိအောင် နှီးဆော်သော တရားကား အခြားမဟုတ် ဤစေတနာ
ပင်တည်း။ ထိုကြောင့် “စေတနာတွက်၊ စွဲဆော်ချက်နှင့်” ဟု
ဆိုခဲ့သည်။

ထင်မြှုပ် ပြီးမည်— ဆိုင်ရာ စေတသိက်များနှင့်အတူစိတ်က
အာရုံယူရှု၍ မည်သည်တရားမျှ၊ နောက်ချွန်၍ မဖြစ်ရကား

အတူဖြစ်ကြရသာ စေတသိက်များနှင့် စိတ်ကို အပေါင်းအဖော်တစ်စု (အသင်းတစ်ခု) ဟု သော်တယားပါ။ ထိအသင်း၌ စိတ်သည် ခေါင်းဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ၊ စေတနာဂား အကျိုးဆောင်တည်း။ ရှိုးရှိုး အသင်းများ၌ အကျိုးဆောင်သည် အလွန်များပါရများ၏။ အသင်းသား များကိုလည်း ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ မလစ်လပ်ရအောင် ဆော်ပြရ၊ မိမိ ကိုယ်တိုင်လည်း အသင်းကိစ္စကို ဤီးစား၍ လုပ်ရလေသည်။

ထိုကြောင့် အကျိုးဆောင်မှာ အခြားသား အသင်းသားတို့ထက် ၂ ဆ လောက် တာဝန်ကြီး၏။ ထို့အတူစေတနာလည်း အခြားစိတ် စေတသိက်များကို ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ မလစ်လပ်စေဘဲ အာရုံနှင့် စွဲစပ် ကပ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်အောင်လည်း များပါရများရ၏။ မိမိကိုယ်တိုင် လည်း မိမိကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရသည်။ စစ်တိုက်ရာတွင် စစ်စိုလ်လုပ်သူ တို့ များပါရများရပုံကိုလည်း ဥပမာပြပါ။ ထိုကြောင့် ကိစ္စတစ်ခု ပြုလပ်ရနှင့် စေတနာက ညုံနေလျှင် စိတ်လည်းမပါတပါ ဖြစ်၏။ အခြားစေတသိက်များလည်း ညုံကြသည်။ စေတနာထက်သန် နေလျှင် စိတ်စေတသိက်များလည်း ထက်သန်လာကြ၏။ စိတ်ရော စေတသိက် ပါ ထက်သန်ကြသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်လည်း ထိုကိစ္စအတွက် သွက်လက် လာလေသည်။ ဤသို့လျှင် မည်သည်၍ အာရုံမဆို အာရုံကိုယုရာတိုင်း၌ စေတနာသာ အချုပ်အခြား အခရာဖြစ်ပေသည်။

စေတနာကို ကံဟုခေါ်ရပုံ

လူတစ်ယောက်ကို အများက ပိုင်း၍ သတ်ကြရာ၌ အခြားသူတို့က အတော်အတန် ရိုက်နှက်ထိုးနှက်ကြသော်လည်း အရာမျှ မထင်။ လူတစ်ယောက်ကား သူများထက် ၂ ဆ လောက် နာအောင် ရိုက်နှက်လိုက်ရာ သေရာဇ်အ၏။ ထိုလူသတ်မှု၌ သေအောင် ရိုက်နှက်သူသာလျှင်တရားခံ အစစ် အမှုသည်ဖြစ်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ

စတုတွေအခန်း

၁၂၉

ဒါန သိလ စသောကုသိုလ်ကဲပါကာတိပါတ-စသော အကုသိုလ်က
တိ-ကို စိတ်စေတသိက် အများပူးပေါင်း၍ ပြ ကြရှုံးစေတနာသည်
သတ္တိအထက်ဆုံး၊ များပါရအလွန်ကဲဆုံး ဖြစ်ရကား စေတနာ၏ သတ္တိ
သာလျှင် ကဲပြုသူသွားနှင့် အပတ်တင်ရှစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့်
ကဲပြုသူဖြစ်သောအမှုသည် (လက်သည်) ကိုရှာလျှင် စေတနာ
အပေါ်မှာသာ သလွှာကျု၏။ သို့ဖြစ်၍ စေတနာကို “ကဲတရား=
အမှုသည်=လက်သည်”ဟု အမည်တပ်ကာ “စေတနာ ဟု ဘိက္ခဝေ
ကမ္မ ဝါမိ”ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မှုသည်။ [ဘိက္ခတို့.....အထာဏာ
ကို ကဲ-ဟု ငါဘုရားဟောတော်မှု၏။] ဤစကားအရ “စေတနာ
ထက်လျှင် ကဲကြီး၏။ စေတနာညု့လျှင် ကဲည့်၏” ဟု ဖုတ်ပါ။

ကေဂုတာအကြောင်း

တည်ြိမ်ြုပ်ြုင်း ြိမ်ြုသက်ြုင်း သော်သည် ကေဂုတာတည်း။
ထို့ကြောင့် “ကေဂုတာ၊ တည်ြိမ်ြုစွာသား” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤ
ကေဂုတာကို “သမာဓိ” ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ ကေဂုတာ
ခေါ်သော သမာဓိ၏ အစွမ်းကြောင့် စိတ်သည် အာရုံကို ယူသောအခါ
အာရုံတစ်ခု၌ အတော်ကြောအောင် ထပ်ကာထပ်ကာ ယဉ်နိုင်၏။
ထို့ကြောင့် ဤသမာဓိကို လေြိမ်ြုရှုံးထွန်းထားသော မီးတော်ကို၏
ြိမ်ြုသက်ြုနေပုံကဲသို့ အာရုံတစ်ခု၌ တည်ြိမ်ြုသော (တည်ြိမ်ြုသော)
ြိမ်ြုသက်ြုသော တရားဟု ဆိုရပေသည်။

ကမ္မားနှင့်အာရုံ တစ်ခုခုကို ယူဇော်ရှုံး ထိုအာရုံတစ်ခု
အပေါ်မှာ ကြာရည်စွာ ထပ်ထပ်ထပ်၍ အာရုံြိမ်ြုလျှင် “သမာဓိရပြီ၊
သမာဓိအသောက်ြုြုပြီ” ဟု ပြောစုံပြုတော်ကြော၏။ ထိုသမာဓိ
သတ်မှတ်အသောက်ြုြုသည် အနေအထိုင် တည်ြိမ်ြုသော၏။ အပြော
အဆိုလည်း တည်ြိမ်ြုသော၏။ သွားလာရာရှုံးလည်း ကြော်ရ၏။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာ၌လည်း တည်မတ်၏။ သို့ရာတွင် စွဲမိစွဲရာ
အာရုံကိုကား စွဲလမ်းတတ်လေသည်။

နီဝါတီဇြိအကြောင်း

စိတ် စေတသိက် ၂ ပါးကို နာမ်တရား ဟုခေါ်၏။ ထိုနာမ်
တရားတို့၏ အသက်သည် နီဝါတီဇြိတည်း။ ဖြစ်သမျှ စိတ်စေတသိက်
တို့၌ အသက်ပါ၏။ ထိုကြောင့် ဖြစ်နေသော စိတ်စေတသိက်
များသည် အသေမဟုတ်၊ အရှင်များတည်း။ ထိုသို့ အရှင်ဖြစ်သော
ကြောင့် အာရုံကိုသိနိုင်၏။ အကယ်၍ အသက်မပါဘဲ စိတ်စေတသိက်
တွေ အသေချော်း ဖြစ်နေပါမှ မည်သည့်ကိစ္စကိုမျှ ရွှေကံဆောင်နိုင်
ကြပါမှုမည်မဟုတ်။ အချုပ်မှာ ဤနီဝါတီဇြိဟု ခေါ်သော အသက်
ပါနေသောကြောင့်သာ စိတ်စေတသိက်တို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်၍
မပျက်စီးဘဲ (က အရှင်ရှင်နေသမျှ) တည်နေကြရလေသည်။ ထိုကြောင့်
“မကွာနာမ်သက်၊ နီဝါန်ဆက်၍၊ မပျက်မပြန်” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။
နာမ်တရားတို့၌ နာမ်သက်ပါသကဲ့သို့ ရုပ်တရားတို့၌လည်း ရုပ်သက်
ပါ၏။ ဤနာမ်သက်နှင့် ရုပ်သက်ဖြစ်သော ဒီဝါတ ၂ ပါးကိုပင်
သတ္တဝါတို့၏ အသက်ဟု ခေါ်ရပေသည်။ ထိုရုပ်နီဝါတ နာမ် ဒီဝါတ
၂မျိုးအပြင် သတ္တဝါတို့ကိုယ်အတွင်း၌ အသက်ကောင်၊ ဝိဉာဏ်
ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်၊ အတ္ထကောင်ဟူ၍ မရှိတော့ပြီ။

မနာသိကာရအကြောင်း

နှလုံးသွင်းခြင်းသဘောသည် မနာသိကာရ မည်၏။ ထိုကြောင့်
“နှလုံးသွင်းကို၊ မနာသိဆို၏” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ “နှလုံးသွင်း”
ဟူရာ၌ စိတ်ကို “နှလုံး” ဟုခေါ်၏။ ဤနီဝါတနှလုံးအတွင်းသို့
အာရုံတစ်ခုခု ပေါ်ထင်အောင် (သွင်းပေးသကဲ့သို့) ပြုပေးခြင်းကို

စတုလွှာအက်း

၁၃၁

“နှလုံးသွင်း” ဟု ခေါ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် မနေသိကာရသည် မိတ်ထဲတွင် အာရုံးဝင် = လာအောင် ဆွဲအောင်သွင်းနိုင်သည်ပဟုတ်။ သို့ရာတွင် မနေသိကာရ၏ အစွမ်းကြောင့်အာရုံးတစ်ခုအားဖြေရလျက် ရှိရကား ဤ မနေသိကာရသည်ပင် အာရုံးကိုရန်အောင် အောင်ယူ သွင်းပေးသကဲ့သို့ တင်စား၍ ပြောဆိုရပေသည်။

အောသိက် ဂုပါး မိတ်ဖြစ်စိုင်းပါပဲ

မိတ်တစ်ခုဖြစ်ရသူ အာရုံးကို ထိမ္မ “ဖသာ” နှင့် “မနေသိကာရ” တိုင်အောင် အောသိက် ဂုပါးတို့ အမြဲပါကြရသည်။ လေဘာ၊ ဒေသ၊ သုဒ္ဓာ၊ သတ္တု စသည်တို့ကား သူတို့ဆိုင်ရာ အာရုံးကိုယူယော အခါ၌သာ အပိုပါဝင်လာကြသည်။ ထို ဂုပါးတွင် တစ်ခုတစ်ခုကို ခံစားနေသောအခါ အေဒါသသည် သတ္တိထင်ရှား၍ တစ်ခုတစ်ခုကို မှတ်နေသောအခါ သည့်သည် သတ္တိထင်ရှား၏။ ကဲတေစ်ခုစုကို ပြုနေသောအခါ အေဒါသသည် သတ္တိထင်ရှား၍ အာရုံးတစ်ခုကို စုံစိုက်သောအခါ ကောဂါတာ ခေါ်သော သမာဓိက သတ္တိထင်ရှား၏။ ကြွင်းသော ဖသာ မိဝိတိကြိုး မနေသိကာရ ၃ပါး တို့ကား ဘယ်အခါ၍ သူတို့သတ္တိ မထင်ရှားလုပေါ်။

ဝိတက်အကြောင်း

ကြံစည်းခြင်းသဘောသည် ဝိတက်တည်း ထိုကြောင့် “ထိုထိုကြံစည်း ဝိတက်မည်ရင့်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဤကြံစည်းကို “မိတ်ကူးခြင်း=စဉ်းစားခြင်း” ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ ဤဝိတက်သည် ကာမဝိတက်၊ မျှောပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိုသာဝိတက် ဟု မကောင်းဝိတက် ၃ မျိုး၊ မျှောပါဒဝိတက်၊ အမျာပါဒဝိတက်၊ အဝိဟိုသာ ဝိတက် ဟု အကောင်း ဝိတက်၊ ၃ မျိုးအားဖြင့် ၆ မျိုးပြုသော်။

ကာမနှင့် နေဂွ္ဗ္ဗာဝိတက်

ရွပါရဲ သဒ္ဓါရဲ စသော ကာမရဏ်အကြောင်းအရာ ကာမရဏ် အမူကိစ္စတိုကို ကြံစည် စိတ်ကူးခြင်း၊ ပစ္စည်းသွား၊ ရှာဖွေမျှကို ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်း စသော လောဘနှင့် မကင်းသော ကြံစည် စိတ်ကူးခြင်းကို “ကာမဝိတက်” ဟု ခေါ်သည်။ ထောထွက်ဖို့၊ ရသေ့ရဟန်းပြုဖို့၊ လူ၏ဒါန်းဖို့၊ ဉာဏ်သီလာ ဆောက်တည်နေဖို့၊ တရားအေးထုတ်ဖို့စသော လောဘတရာမှ လွှတ်ကင်းသော ကြံစည် ခြင်းကို “နေဂွ္ဗ္ဗာဝိတက်” ဟု ခေါ်သည်။

ဗျာပါဒနှင့်အဗျာပါဒဝိတက်

ဗျာပါဒဟူသည် သုတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသတည်း။ ထိုဒေါသနှင့်ယူဉ်သော အကြံကို “ဗျာပါဒဝိတက်” ဟု ခေါ်၏။ အဗျာပါဒဟူသည် ဒေါသနှင့် ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မေတ္တာတည်း။ ထိုမေတ္တာနှင့် စပ်ယူဉ်သောအကြံ (သတ္တဝါအများကို ချမ်းသာစေလို ချမ်းသာအောင် ပြုလုပ်လိုသောအကြံ) များကို “အဗျာပါဒဝိတက်” ဟု ခေါ်သည်။

ဝိဟိုသာနှင့် အဝိဟိုသာဝိတက်

ဝိဟိုသာဟူသည် သုတစ်ပါးကို ညျဉ်းဆဲလို နိုပ်စက်လိုသော ဒေါသတည်း။ ထိုဒေါသနှင့်ယူဉ်၍ ရိုက်ပုတ် သတ်ဖြတ်ဖို့ရန် ကြံစည်ခြင်း၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဆင်းရုံးခုံးရောက်သွားအောင် ကြံစည်ခြင်းများကို “ဝိဟိုသာဝိတက်” ဟု ခေါ်၏။ အဝိဟိုသာ ဟူသည် ထိုဝိဟိုသာ (ဒေါသ) ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကရဏာ တည်း။ ထိုကရဏာနှင့် ယူဉ်၍ ခုက္ခာတ သတ္တဝါများကို ဒုက္ခာမှ ကယ်ဆယ်ဖို့ရန် ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်း၊ တစ်နည်းနည်းအေးဖြင့် ဒုက္ခာမှလွှတ်ကင်းအောင် ပြုရန် ကြံစည်ခြင်းကို အဝိဟိုသာ ဝိတက်”

စတုဇ္ဈအခန်း

၁၃၃

ဟူဒေဝါ။ မကောင်းသော ဝိတက်များကို ရှေ့ရှေ့ရှား၍ ကောင်းသော ဝိတက် ၃ ပါးကိုသာ ဖြစ်စေကြပါကုန်။

ဝိစာရာအကြောင်း

အာရုံတစ်စုစုကို အထပ်ထပ် အလိုလို သုံးသပ်ခြင်း သတေသန သည် ဝိစာရာတည်း။ ဝိတက်သည် အာရုံတစ်ခုသို့ စိတ်ရောက်၍ နေအောင် ကြော်သုပ်ပါသော်လည်း ထိအာရုံအပေါ်၍ ကြာရှည်စွာ မတည်။ အခြားအာရုံကိုလည်း ဆက်လက်ကြော်သုပ်သည်။ ဝိစာရာကား ဝိတက်အစွမ်းကြောင့် ရောက်၍ရှိနေသော အာရုံကို တော်တော်နှင့် မလွှာတ်စေသဲ အထပ်ထပ် ပုတ်တိုက်သက္ကာသို့ ထိအာရုံကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ အာရုံပြုသည်။ ဤသို့ အထပ်ထပ် အာရုံပြုခြင်းကိုပင် ထိအာရုံကို သုံးသပ်ပုတ်တိုက်သလို ဖြစ်နေသောကြောင့် “အလိုလို သုံးသပ်၊ ဝိစာရ မှတ်လော” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။

အဓိမာက္ခအကြောင်း

ဆုံးဖြတ်ခြင်းသတေသနသည် အဓိမာက္ခတည်း။ ဂိန္ဒတစ်စုစုကို ပြုလိုသောအဓိမြောက်စေ၊ အာရုံတစ်စုစုကို အမှားအမှန် ဝေဖန်သော အဓိမြောက်စေ ဤသုံးဖြတ်ချက်ချက်တော်သောအဓိမာက္ခသတေသနပါရေးသည်။ ပါဏာတိပါတ စသော ခုစရိတ်မှန်နှင့် ဒါန သီလ စသော ကောင်းမှုတို့လည်း ဤအဓိမာက္ခ ဆုံးဖြတ်လိုက်မှ အထမြာက်ကြသည်။ ထိုကြောင့် “ဆုံးဖြတ်-မိမာက်” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ သုတစ်ပါးက လိမ်သည်ကို ယုံရှုံးလည်း သွွှေ့မဟုတ်၍ ဤ အဓိမာက္ခဖြင့် အမှားကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဖြစ်သည်။

ဝိရိယအကြောင်း

အားထုတ်ခြင်းသဘောကို “ဝိရိယ” ဟု အများနားလည်ကြပြီ။ ထိအားထုတ်ခြင်းသဘောကို စဉ်းစားလျင် ဆိုင်ရာ ကိစ္စကို ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ မကြောက်မရှိ ရဲ့ခြင်း သဘောတည်း။ ထိုကြောင့် “ရှုမ်းရောက်ကာ ဝိရိယ” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ ထိုစကားမှန်၏၊ ဝိရိယ လုံလက်းမဲ့သူကို “အပျင့်ထူသူ” ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုပျင့်ကား အလုပ်တစ်ခုရှိလျင် “အောပါသေးတယ်၊ မိုးချုပ်လျပြီ၊ ချမ်းလှသေးတယ်၊ နေပုဂ္ဂန်းပါသေးတယ်။ ယနေ့ ထမင်းစားလို့ မကောင်းဘုံး၊ ယနေ့ ထမင်းအများကြီးစားမိလို့ နည်းနည်း နေမကောင်းဘုံး၊ နေကောင်းပြီးစမို့ ခရီးသွားစရာ ရှိသေးလို့၊ ခမှ ခရီးပြန် ရောက်စမို့” စသည်ဖြစ်၍ အင်ခြေပေးလျက် အလုပ်လုပ်ရမည့် အရေးကို ထွေးရှု ကြောက်နေတတ်၏။ ထိုသို့ ပျော်နေသောစိတ်သည် ကုသိလ်စိတ် မဟုတ်။ ထိန် မိခွဲ လွန်ကဲသော အကုသိုလ် စိတ်ပင်ဖြစ်သည်။

ဝိရိယ လုံလရှိသူကား အအေး အပျစသည်လောက်ကို မဆိုထားဘို့ တကယ့် ကိစ္စကြေးလာလျှင် အသက်ကိုပင် ထိုစာင်းဘဲ ရင်ဆိုင်တွေ့နေသော ကိစ္စကိုပင် အားပါးတရ ပြုလုပ်ရလေသည်။ မဟာဇနကဗောတ်၌ ရွှေက်သဘေားကြီး ပျက်စီနီးများ ကုန်သည် ၇၀၀ တို့သည် ဝိရိယကို လျှော့၍ မိရှိုးဖလာနတ်များကို တိုင်ကြပါ၊ သာကြ သော်လည်း ကယ်ဆယ်သူပေါ်မလာ၊ ငါးလိပ်တို့၏ အစာသာ ဖြစ်ကြရသည်။ အလောင်းတော်ကား မည်သည့်နတ်ကိုမျှ အားကိုးမနော့ ရဲစိတ် ရဲသွေး ဝိရိယောတ်ကို အထပ်ထပ်မွေးပြီးလျင် ပင်လယ်ရေပြင်ကို လက်ပစ်ကူးကာ ဥပုသ်ကိုပင် စောင့်သုံးတော်မျာ့ ပေသေးသည်။ ဤအို့လျင် ဝိရိယ ဟုသည် တွေ့ကြေးလာသော ကိစ္စ၌ မကြောက်မရှိ ရဲ့သော သဘောတည်း။

စတုတ္ထအခန်း

၁၃၅

ကျိန်းမာရေး

ဝိရိယအကျိုးသည် လောကတွင် များစွာ ထင်ရှား၏။
 ကျိန်းမာရေး လိုက်စားရာ၌ လမ်းမှန်မှန် လျောက်ခြင်း၊ (အဆေး
 မလျောက်သာလျှင် မိမိနေအီမံ၏ အနီးအပါးများပင် လျောက်ခြင်း)၊
 အစာကို အချိန်ဖွဲ့ဖွဲ့မှန်စားသောက်ခြင်း၊ အလေးအပေါ်ကို ပျင်းသည့်
 အတွက် (အောင်းအခါး အိပ်ရာမှာ ဖြစ်စေ) ချုပ်တည်း မထားခြင်း၊
 သင့်တော်သောအချိန်ဝယ်ရေချိုးခြင်း၊ သင့်တော်သော ဆေးဓတ်စာ
 များကို အချိန်မှန်မှန်စားခြင်း စသည်တို့ကို ပြုကြရသည်။ ထိအားလုံးကို
 ဝိရိယကင်း၍ အပူင်းထွန်က မဖြစ်နိုင်။ ထိုကြောင့် ဝိရိယရှိသုမ္ပ
 ကျိန်းမာရေး လိုက်စားနိုင်သည်။

နီးမွားရေး

နီးမွားရှာရေးတွင်လည်း အပူအအေး စသည်တို့ကို ကြောက်ချွှေ့
 နေလျှင် ဝိရိယရှိသုမ္ပားက ထိုသူအရင် ရောင်းဝယ်နှင့်ကြေသဖြင့်
 ဝိရိယကင်းသုမ္ပာ အရာရာပင် နောက်ကျေ၍ နောက်ချေးနှင့်သလသော
 ရတော့လတ္တံ့။ မြန်မာအမျိုးသားတို့ ဝိရိယနည်းပါးပုံမှာ စံနမူနာ
 တင်လောက်ပါလေသည်။ လူမျိုးမြားတို့က နံနက်စောစော ထပြီးလျှင်
 ကျက်သရေရှိအောင် ရောင်းရေးဝယ်မှုကို ပြင်ဆင်သုကြပြင်၊ ထုတ္တံ
 ထိုင်ခင်း လှည်းကျင်းသုက လှည်းနှင့် ရေရှိးရှိးကာ အဝတ်အစားလျှော်
 လက်ဖက်ရည် ကျလေးများသောက်ပြီးမှ အလုပ်ခြင်း၌ ဝင်နေချိန်ဝယ်
 များစွာသော မြန်မာလူမျိုးတို့က အိပ်ရာမှ မထားကြသေး။ အိပ်ရာမှ
 ထခါနီးလည်း လွှာနှင့်ကာ လိမ့်ကာ သန်းကာ ဝေကာနှင့် မိမိ၏ အ
 အပူင်းလျှော့နှင့် အတော်ကြောကြား မူတ်စုတ်ပြီးမှ အနိုင်းမြင်ထူး
 နောက်း၊ အတော်ကြောကြားပင် ကျက်သရေ့မျှေးသော ပုံပါးသိုး

မျက်မှဖြင့် ဖိုင်နေလိုက်ကြသေး၏။ ထို့ပြုလောက် အပျင့်တုနေသူတွေ
အဘယ်မှာ စီးပွားရေးဘက်က တန်းတက်နိုင်တော့အဲနည်း။
အမျိုးသမီးများ ကျေးဇူး

မြန်မာအမျိုးသမီးတို့ကား ကုံးသန်းရောင်းစုပ်ဆွဲ၌ ကိုယ်တိုင်
ပါဝင်နေကြရှာရ၏။ များစွာသော ဈေးသည်တို့မှာ အမျိုးသမီးများသာ
ဖြစ်သည်။ ထိုဈေးသည် အမျိုးသမီးများ အရွယ်လောက်ရှိသော
အမျိုးသားတို့ကား ကျောင်းနေသူနေ့၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သူကဗျာ ဖြစ်နှင့်
မိမိတို့ မိဘနှင့် အစ်မ နှစ်များကို မိခိုအားကိုး၍ နေကြရ၏။
မြန်မာအမျိုးသမီးတွေသာ အီမံတွင်းပုန်း လုပ်နေကြပါမဲ့ ဤမြန်မာနိုင်ငံ
သည်ယခုထက်ပင် အောက်ကျနောက်ကျ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အမျိုးသမီး
များ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ယခုလောက် အခြေအနေမှာ တည်နေနိုင်ကြ
သည်။

နှစ်ပက်စလုံး ပြီးအားလုံး

စီးပွားရေး၌ အမျိုးသမီးများ ကြီးစားကြသလို အမျိုးသား
အားလုံး ကြီးစားကြမည် ဆိပါလျှင် (မြို့များ၌ အမျိုးသားတို့က
တစ်ယက်တစ်ယက် စီးပွားရေးရှာနိုင်ကြလျှင်) ဤမြန်မာနိုင်ငံသည်
ထွန်းသစ် လဝန်းကဲ့သို့ လန်းဆန်းရွှေ့နှင့် ဝေ ကျက်သရေ အမျိုးမျိုး
ထွက်၍ တိုးတက်သော နိုင်ငံကလေး ဖြစ်လောက်ပေသည်။

ပညာရေး

အမျိုးသားရွှေ့သည် စီးပွားရေးဘက်တွေင်သာ အချက်မကျသည်
မဟုတ်သေး၊ ပညာရေးဘက်မှာလည်း ဂေါက်ကိုကြည့်လျှင် ဂုဏ်ထုံး
ဆောင်နှင့် အောင်မြင်သူ နည်းပါးလှသည့်အပြင် အထက်တန်း
ပညာရပ်များ၌လည်း အခြားလူမျိုးများထက် ရာခိုင်နှုန်းနည်းပါး
သည်ဟု ကြားရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ အမောက် အမွှေးညံ့၍ချဉ်း

မဟုတ်တန္ထရာ။ ကျောင်းတော်ကြီးများရယ် ငွေကုန်ကြေးကျများစွာ ခံပြီး နေကြပါလျက် ငွေထောက်ပဲကြရသော မိဘ အစ်ကို အစ်မ တိုကို မင့်ညှာသဲ လုံလဝိရိယကင်း၍ အပျင်းပေါ်ပြီး ကမြိုင်းကြော ထန့်မှုတို့ကြောင့်သာ အများအပြား ဖြစ်တန္ထရာ၏။

ကျောင်းတော်သို့ ရောက်ကြသည်အချိန်မှာ အသက်၂၀နံပါးပါး ရှိကြပေလော်မည်။ ထိုမျှလောက် အသက်မကြေးကြသော တပင်ရွှေထိုး၊ ဘုရင့်ဇူာ၏ မင်းရဲကျော်စွာ စသော လူမျိုး၏ ကျက်သရေဆောင် လွှေထိုးတွေ ထွေန်းကားခဲ့သော အမျိုးသားဖြစ်ပါလျက် ငါတို့ လက်ထက်မှ အဘယ်ကြောင့် အပျင်းသာဝှုံး အပျင်းအအ လုပ်နေကြသနည်း။ ရဲမာန် ရဲသွေး ရဲစိတ်မွေးကာ ရဲစာနည်စိတ်တေားဖြင့် ရဲရဲတော်တော်က် ကလေးများ ဖြစ်သင့်ကြသည် မဟုတ်လော့။

လူတို့ဘက်၌သာ ပညာစံချိန် ညွှန်သည် မဟုတ်သေး။ သာသနာ ပညာလည်း အခါအလျောက် အောက်ကျလျက်ပင်း မှန်၏။ ရှေးက ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ရပ်သုန်ယ်သား လူအများ၏ ဆရာဖြစ်ရုံး သာမက နှို့ပြတို့လည်း မင်းညီမင်းသား မူးမတ်သားတို့၏ ဆရာဓတ်များ ဖြစ်ကြသည်။ မိမိတို့သည် အခါနှင့် လိုက်အောင် ပညာရေးကို ပြပြင်နိုင်ကြခဲ့သွေ် ယခုအချိန်မှာလည်း တိုင်းသူ ပြည်သားတို့၏ ဆရာအပြစ်၌ တည်နိုင်ဖွယ်ရှိ၏။ ယခုသောကား ထိုကဲ့သို့ မပြုမပြင်နိုင်ကြမှုကြောင့် ဆရာအပြစ်မှုပင် လျောကျရုံး သာမက တချို့ ကျေးဇာကျောင်းဇာကျောင်းများ၌ ဆွမ်းခံပေးမည့် ကလေးပင် မရှိတော့ချော့။ ဤအချက်ကား ဖြန့်မာနိုင်အတွက် သာသနာရေး အသက်ငင်နေခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ရှင်းရလွှေ့င် ကိုယ်အထပ် ကိုယ်ဖြေပြရာ ရောက်မည့်ဖြစ်၍ မရှင်းလင်းလိုတော့ပါ။ ဤသို့ကျိုးမာတော့

စီးပွားရေး၊ ပညာရေး စသည်တိဖြင့် အဘက်ဘက်က အောက်ကျ
နောက်ကျ ဖြစ်ကြရခြင်းမှာ လွှဲလဝိရိယကင်း၍ အပျင်းများမှုကြောင့်
ဖြစ်သည်။

ရိရိယခြားနှင့် ဘုရားဖြစ်

ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်တိုင် ဝိရိယ
ပါရမိကို ကြိုးစား၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်။ ဘုရားဖြစ်တော်မူ
ပြီးလည်း မနားမနေ တရားဟောတော်မူခဲ့ပေ၏။ ထို ဟောတော်မူသမျှ
တရားတိုင်းမှာ သိဖို့က ပထမ၊ သိသည်အတိုင်း ကြိုးစားဖို့က
ခုတိယထား၍

“ဝါယမေထေဝ ပုဂ္ဂိုလာ၊ န နိမ့်နှုန်းပဲ ပဏီတော့”

“ယောက်းမှန်က ကြိုးစားသင့်စွာ၊ ပညာရှိ မပျင်းမရိရာ”
ဟု ဟောတော်မူသည်။

ပြင်ကြေးနှင့်

ဗုဒ္ဓကို အားကိုးသူ၊ ဗုဒ္ဓတရားကို လိုက်နာသူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
ဟု၍ အဆောင်ရွက်သော မွန်မြန်မာတို့မှာ ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်ကို
သင့်တော်ရာ ချိတ်ထားလိုက်ကြသဖြင့် ဘာသာမြားတို့က ဗုဒ္ဓ၏
တရားတော်နှင့်အညီ လောကီရေးရာဝယ် လိုက်စားလျက် ရောမ
စနောင် ပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်နေကြလေပြီ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ကား
ရှင်ပြုတုန်းက ရွှေထိုးဆောင်းရသည်ကိုပင် ရက်ယူကာ ဝတီးသာ
မြှင့်အောင် စိတ်ထားသော်လည်း လုအနေမှာမှုချုံကြားက မထွက်
နိုင်ကြသေးချေ။ ထိုကြောင့် “တို့ သားအဖတစ် ပြင်ထိုင်ကြိုးနှင့်
ဟုသကဲ့သို့ ငါတို့ တစ်စုလည်း အပျင်းကို ပယ်ရှား၍ ဝိရိယသမား
ဖြစ်အောင် ပြင်ကြိုးနှင့်။”

“ဒိရိယဝတော ကိုနာမ န သိဉာတီ= လုံလဝရိယ ရှိသူမှာ
မပြီးနိုင်သော အရာမရှိ”

[ဒိရိယဏေသို့ရှိရှိ တိက်တွန်းသော်လည်း ဆင်ကန်းတောဘိုး
သဘောရှိုးပြင် အကျိုးမများသော ဝိရိယကို မဆိုလို။ စဉ်းစားညာက်
ပါသော ဝိရိယကိုသော ဖြစ်စေလိုသည်။]

ပိတ္တအကြောင်း

အာရုံတစ်ခုခုကို နှစ်သက်အားရ သဘောကျုပြင်းသည်
ပိတ္တတည်း။ ထိုကြောင်း “အားရနှစ်သက်၊ ပိတ္တသက်၍” ဟု
ဆိုခဲ့သည်။ ဤပိတ္တသည် သုခဇေဒနာကဲ့သို့ ခံစားပြင်းမဟုတ်။
နှစ်သက်အားရမြင်း၊ သဘောကျုပြင်းမဟုတ်။ ရောက်သူသည်
ရရှိကြောင်းကို ကြားရှု၊ ရောကို မြင်ရသောအခါ နှစ်သက်၏။
ပိတ္တမြစ်၏။ ရောကိုသောက်ရသောအခါ သုခဇေဒနာဖြစ်သည်။

ဒီပိချို့သူကို မြင်ရသည်ဖြစ်စေ၊ စကားအတု ပြောနေရသည်
ဖြစ်စေ၊ သေချင်းသံကို ကြားရသည်ဖြစ်စေ၊ တရားသံကို ကြားရသည်
ဖြစ်စေ ကြောက်သီးထလာအောင် နှစ်သက်မြင်းဖြစ်၏။ ထိုနှစ်သက်မှု
သည် ပိတ္တပင်တည်း။ ရှုံးတွန်းက အမျိုးသမီးတစ်ယောက်
တောင်ပေါ်က ဘုရားပွဲတော်အနှစ်မှာ ကိုပိုလေးလက်ဝန် ရှိနေသော
ကြောင့် ဘုရားပွဲထို့ မလိုက်ရသူပြင် ဒီပိချို့မြောက်၍ တောင်ပေါ်ဘုရားကို
ဖူးမြော်ရင်း ဖူးမြော်ရင်း အလွန်အမင်း နှစ်သက်ရကား ထိုပိတ္တ
အဟုန်ကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး မြောက်ပြီးလျှင် ဘုရားရှိပြင်တော်သို့
ရောက်မှန်းမသီ ရောက်သွားဖူးသတဲ့။

ကုသိုလ်အောင်းမှု တာစ်ခုခုကို ပြောစဉ် (အလျှော်ပေါ်စဉ်)
မိမိလျှော်သူးကို ကြော်၍လည်းကောင်း၊ စားကြ သောက်ကြသည်။

ကြည့်၍လည်းကောင်း ဤပါတီများ ဖြစ်တတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရုံ
ထိုကဲသို့ ပိတိအရင်းချို့ အပြင်းအထန် နှစ်သက်လေရာ တဲ့ကာ
မကင်းသော သောမနာသောလည်း ဖြစ်တတ်၏။ထိုအခါ မျက်နှာလည်း
တပြီးပြီး ထစ်ကိုယ်လုံးလည်း တရာ့ဆ တဗြိုကြွန်း ဖြစ်နေတတ်
လေသည်။ကျွန်းမာရေး ပညာရေး ဒီးများရေးများ၌ ပိဋက္ခသန်သန်ဖြင့်
မှန်မှန်ကြီး လိုက်စားနေသူတို့သည် တစ်နေ့နေ့ မိမိရည်ရွယ်
သလောက် အကျိုးရ၏။ ထိုအခါ မိမိအလုပ်များကို ကြည့်၍
ပိတိဖြစ်နေတတ်လေသည်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်ပင် မဟာဗောဓိပ္ပါယ်တော်မှ
ထပြီးနောက် ကိုလေသာအားလုံးကို သတ်ဖြတ်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မှာရာ
မဟာဗောဓိမဏိုင် အရှပ်ကို ကျေနပ်သော လက္ခဏာ၊ လွန်စွာ
နှစ်သက်သော ပိတိဖြင့် ၇ ရက်လုံး မမှုတ်ဘဲ ကြည့်တော်မှပါ
သည်။ တရားအားထုတ်ကြသော ယောဂါပုရှိလှုပ်များလည်း တရားကို
သဘောကျွော် ထိုင်နေရာမှ မထပ်ချင်အောင် ပိတိက ဆွဲဆောင်ထား
တတ်ပေသည်။ ဤသို့လျင် ဝိရိယရှင်တို့၏ မြင့်မြတ်သော ပိတိများ
လည်း များစွာ ဖြစ်ခွင့်ရှိသည်။

ဆန္ဒအကြောင်း

အာရုံတစ်ခုခုကို ပြလိုခြင်း (ရယူလိုခြင်း) သတေသနသည်
ဆန္ဒတည်း။ “ပြလိုခြင်း ရယူလိုခြင်း” ဟုရှာ၍ လောဘကဲ့သို့
ခွဲလမ်းတတ်ခြင်း၊ ကုပ်ပြေခြင်းမဟုတ်၊ ပြလိုရုံချာ ရလိုရုံချာသာ ဖြစ်
သည်။

ထိုကြောင်း “သက်သက်အာရုံး ပြလိုရုံချာ ဆန္ဒသမာာ” ဟု
ဆိုခဲ့သည်။ ဤဆန္ဒသမာာလည်း သတ္တဝါတို့၏ အလွန်ထင်ရှား၏။

ကလေးငယ်သည် ဖခင်လက်မှ မီခင်လက်သို့ လိုက်ချင်၍ လက်လှမ်း
၏။ ဤလိုက်ချင်မှုသည် ဆန္ဒတည်း။ ဟိုသွားချင် သည်လာချင်၊
တစ်ခုတစ်ယောက်ကို တွေ့ချင်မြင်ချင်၊ ကြားချင်၊ နာချင်၊ နမ်းချင်၊
စားချင်၊ ကိုင်ချင်၊ ထိချင်၊ တတ်သိနားလည်ချင်မှု အစုစုသည်
ဆန္ဒချည်းတည်း။

နိမ္ဒာန်လိုချင်၊ အရှုသာဝက မဟာသာဝက ဖြစ်ချင်၊ ဘုရား
ပြစ်ချင်၊ ရှင်ဘုရင်ပြစ်ချင်၊ သူဋ္ဌးပြစ်ချင်၊ နတ်ပြစ်ချင်၊ ပြဟ္မာပြစ်ချင်၊
ရသ္မာရဟန်းပြုချင်၊ လျှော့ခိုးချင်၊ ဥပုသ်စောင့်၍ နေချင်၊ ကုသိလ်
ရရှင်စသည်တို့လည်း ဆန္ဒပင်တည်း။ တော်ရုံတန်ရုံ လိုချင်မှု၌
ဆန္ဒအားသေး၏။ မရမကလိုချင်၊ မဖြစ်မင့် ဖြစ်ချင်မှုမှုမျှသွေ့ကား
ဆန္ဒအားကြီး၏။ ဤဆန္ဒကို အရင်းအကျင်း ဝိရိယသန်သန်ဖြင့် ပါရရှိ
=ပြည့်စော်မှုစုံသောကြောင့် အာက်ထဲ့၌ ဆန္ဒတော်အတိုင်း ဘုရား
ဖြစ်တော်မှုရသည်။

ထိပ်တန်းရောက်ရန် အမြဲခံဆန္ဒမျှ ပရီယေးလျှင် ထက်သန
သော ဝိရိယကို မည်သူမျှ ပြုကြမည်မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ အကျိုးကျေးဇူး
တစ်ခုခုရလိုသော ဆန္ဒကို ပထမဖြစ်စေရမည်။ ဤဆန္ဒပျိုးကို
“အသာ” ဟုလည်း ခေါ်သည်။ [အသာ = လိုလား တောင့်တခြင်း]
ထိုနောက် အသာဆန္ဒရှုရှုနှင့် (ဆတောင်းနေရုံမှုနှင့်) မရရှိင်ကြောင်း
ကို နားလည်ကာ စိတ်ပါလက်ပါ ဝိရိယစိုက်ရမည်။ ထင်ရှားစေအုံ-
မဏ္ဍာလေးမှ ရန်ကုန်သို့ သွားလိုခြင်းသည် ဆန္ဒတည်း။ ထိုသန္ဒရှုရှုနှင့်
ပြင်ကား ရှုံးကုန်းမြတောက်နှင့်။ ရန်ကုန်သွားနိုင်အောင် တွေ့ရှုရမည်။
မိုးနှုနားပြန်သွားလိုလျှင် မိုးရထားစောင်းလုပ်လောက်အောင် ရှာရမည်။
လေယဉ်ပုံဖြင့် သွားလိုလျှင် လေယဉ်ပုံမှုနိုင်တော်ကို လုပ်လောက်အောင်

ရှာရမည်။ ထိုသို့ ရှာရခြင်းကား ဝိရိယသဘောတည်း။ ထိုအတူပင် နိဗ္ဗာန်ရရှိလျှင် ဘုရားအဖြစ် သာဝကအဖြစ် အမျိုးမျိုးနှင့်တန်အောင် ပါရမိ ရှာရမည်။

ယခုကာလ လူဘက်ရှင်ဘက်၌ အထက်တန်း ရောက်နေကြသူ တို့သည် ဘုန်းနှင့်သမ္မာ ထက်ကြပ်ပါ၍ မိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါလျက် လိုရာပြီးစီးနိုင်သော မိုးပေါကျ ရွှေကိုယ်တော်များ မဟုတ်ကြချေ။ အာသာဆုံးအလိုက် ဝိရိယံ စိုက်ထားသူတွေသာ များပေသည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်ရခဲလျသော မန်သုတေ ခုလွှာဘကို ရှုံးကဲကောင်း ထောက်မ၍ ရကြပြီး ဖြစ်ပါလျက် တိုးတက်လို့သော အာသာဆုံး ကင်း၍ အပျင်း၊ အအပျင်း၊ အနတ္ထု ဖြစ်နေပါလျှင် တိရှောန်ဘဝနှင့် မခြားရတော့ကား မိမိကိုယ်ကို ယခုဘဝလည်း အထက်တန်း ရောက် အောင်သံသရာလည်း မက်လမ်းပါက်အောင် ထက်သန်သော အာသာဆုံးကို ကိုယ်စိကိုယ်ငဲ ဖြစ်စေကြပါကုန်။

“ဆန္ဒဝတော ကိုနာမ နသီမျှတိ= ဆန္ဒရှိသူမှာ မပြီးနိုင်သော အရာ မရှိ”

“အာသာ ဖလဝတီ သုခါ= တောင့်တမ္မသည် ကြီးစား၍ အကျိုးရလျှင် ချမ်းသာကို ဖြစ်စေနိုင်၏။”

နိဂုံး

ဤမျှလောက်သော စကားအစဉ်ဖြင့် ဆားကဲသို့ ကောင်းဆုံး နှစ်တန် ခပ်တိုင်းငန်သော ဇေတသိက်များ ပြီးဆုံးပေပြီ။ ဤ စေတသိက်များကို ထင်ရှားအောင် ဇရားအောင်ကြောင်း ကောင်းမှု ပဋိပတ် အကျင့်ဖြူတော်ကြောင်း ကြောမ်းကို ကြာစွာသာတို့ ကုသိုလ်

ကိစ္စဝယ် ထက်သန်သာ သန္တ ဝိရိယန္ဒုင့် ထက်သန်သာ စေတနာထား
နိုင်ကြပါ။ ဖြစ်လေသမျှ ဘဝတိုင်းမှာ ငါတွက်တာမူ သမ္မာဆန္ဒ
ဝိရိယဖြင့် ပုညကောင်းမူ အစုစုတို့ကို ပြကာပြုကာ အချိန်ကို
ကုန်လွန်စေလိုပါသည်။ ငါ၏ အဆက်အသွယ် ကြီးကြီးကယ်တို့
လည်း ပါရမိကိစ္စအဝဝ်၌ ထက်မြှက်သာ စေတနာနှင့် သမ္မာဆန္ဒ
ဝိရိယရှင်တို့ချဉ်းသာ ဖြစ်ကြပါ။

ပင်ကိုသောာ ကောင်းဆိုးရောလျက်၊ စိတ်အောခြုံလှယ်၊
ဆယ်သုံးသွယ်ကို အကျယ်ရေးဖွင့်၊ ဤအကျင့်ပြောင့်၊ အသင့်စိတ်
ထား၊ စိုလ်လူများတို့၊ တက်ကြပေဆာ၊ စေတနာနှင့်၊ သမ္မာဆန္ဒ၊
ဝိရိယမျိုး၊ ကိုယ်စီး၍၊ အကျိုးရစေ၊ ငါအနေမှာ ဘဝဘဝ၊
ဖြစ်သမျှ၍၊ ဆန္ဒလည်းတင့်၊ လုံးလရင့်လျက်၊ ဆင့်ဆင့်ပေဆာ၊
စေတနာဖြင့်၊ ကောင်းရာထိထိ၊ ပြုစမ်းလို၏။ နိဂုံအရင်း၊ ငါအသင်း
လည်း၊ မယွင်းငါတွေ၊ စိတ်ကောင်းယူသည်၊ နိဗ္ဗာထုတ်ချောက်
ရောက်ရန်ဖော်။

စိတ်ကောင်း စိတ်ဆိုးမျိုးလုံး၌ ပါဝင်သာ စေတသိက်များ
ပြီးပြီး။

ပုဂ္ဂမအခန်း

[ဤအခန်း၌ စရိတ် ဝါသနာအကြောင်းပါသည်။]

ဤပြခဲ့သာ အခန်း ၄ ခေါ်ဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့
ဖြစ်ပုဂ္ဂ နားလည်လောက်ပြီ။ စိတ်ကောင်း စိတ်ဆိုး အမျိုးမျိုး
ဖြစ်မှုများ၌ ယခု တစ်ဘဝနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည် မဟုတ်သေး။
ဧရားဧရားဘဝက္ခ အထုံးသနာနှင့်လည်း ဆိုင်သေး၏၊ ဧရားဧရားဘဝက

အထုကောင်း ပါလာသူသည် ယခုဘဝ္မာ စိတ်ကောင်းရှိတတ်၏။
ရှုံးရှုံးသာဝက အထုတိသာနာဆိုး ပါလာသူသည် ယခုဘဝ္မာ
စိတ်ကောင်းရှိအောင် ဖြူပြင်ဖို့ ခဲယဉ်းလု၏။

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းမြှု “စိတ်ကို ပြင်ပါသည်”
ဟုဆိုသော်လည်း ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ဝေးနေရသောအခါ
“မီးဝေးသောချိပ်” ပမာ စီတ်ကြမ်း စိတ်ယုတ်မှာတွေ့သာ ပြန်၍
ဖြစ်တတ်၏။ ဧွေးမြို့ကောက်ကို ဖြောင့်လာအောင် ဖြူပြင်သူသည်
သုန္တစ်လုံးလုံး ဆီဖြင့် နှူးကာ ကျဉ်းတော်ကို စွဲပ်ထားသော်လည်း
ကျဉ်းတော်ကို ချွောတုံးလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ကောက်မြို့ ကောက်
သကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

ဧွေးသည် ကောင်းစွာ ကျွေးထားသဖြင့် အစာဝန်သော်လည်း
မိန်စုတ်တွေ့က မစားနိုင် စေကာမှာ နမ်းကြည့်ရမှ ကျေန်းသကဲ့သို့
သန္တဆိုးအထုပါလာ၍ ဝါသနာဓတ်ခံ ညုံးဖျင့် နေသူသည်လည်း
ဆိုင်ရာ ပညာရှင် သူတော်စင်တို့က အထက်တန်းသို့ ရောက်အောင်
မြောက်တင်ထားသော်လည်း သူ၏ ယုတ်ညုံးသော ဝါသနာမှာ
မပျောက်နိုင်ဘဲ ရှိတတ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၊
မိမိနှင့် စပ်ဆိုင်သူကို ဖြစ်စေ “မည်ကဲ့သို့ အထု ဝါသနာမျိုး
ပါရှိခဲ့ပါလိမ့်မည်နည်း” ဟု စဉ်းစားတတ်ဖို့ရာ စရိက်အကြောင်း
အရာကို ရှုံးဦးစွာ အားလည်းသင့်ကြပေသည်။

စရိက်

ပင်ကိုရိုးရာ သူတကာ ဖြစ်နေကျထက် လွှန်လွှန်ကဲက
ဖြစ်တတ်သော သဘောကို “စရိက်”ဟု ခေါ်သည်။ ထိုစရိက်သည်
ရာဂါ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ သဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ဝိတက်အားဖြင့် ပြီးပြား၏။

ပဋိမအန်း

၁၄၅

[လောဘကို ရာဂဟုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ပညာကို ဗုဒ္ဓိ ဟု
လည်းကောင်း ခေါ်၏။ အဲသာ စသည်မှာပြခဲ့သော စေတသိက်
များတည်း။] [သတ္တဝါတစ်ယောက်၌ ထိစရိက် ပြေါးတွင် တစ်ပါး
ဖြစ်စေ၊ ၂ ပါး၊ ၃ ပါး စသည် ရောလျက်ဖြစ်စေ ဖြစ်လေရှိ၏။]

အကဲခတ်နည်း

“ဤသုသည် မည်သည့် စရိက်ရှိသူ ပြစ်ပါလိမည်နည်း”
ဟု အကဲခတ်ဖို့ရာ အသွား၊ အလာ၊ အနေ၊ အထိုင်ကိုလည်းကောင်း၊
သူကြိုက်တတ်သော အအော်လည်းကောင်း၊ အဖြစ်များသော တရားကို
လည်းကောင်း၊ သမတ္မပြု၍ ကြည့်ရအကဲခတ်ရှာသည်။ ထိစရိက်
အမျိုးမျိုးရှိခဲ့တွင် ရာဂနှင့်သဒ္ဓိ စရိက်ရှိသူ၊ အဲသရှင့် ဗုဒ္ဓိစရိက်၊
ရှိသူ၊ အေဟနှင့် ပီတက်စရိက် ရှိသူမှာ သွားလာအေထိုင် အလုပ်အကိုင်
အစားအသောက်မှစ၍ သဘောတူတတ်ကြသည်။

ရာဂစရိက်နှင့် အဲခွဲစရိက်ရှိသူ၂ ဦးမြှုံးမင်း အသွားအလာ
အနေအထိုင် ယဉ်ကျေး၏။ အဝတ်ဖွပ်မှု၊ တံမြက်လွှေည်းမှု စသော
အလုပ်တို့၌ သေသေသမ်းအပ် ရှိ၏။ ချိုဆိုမဲ့ အွေးကြိုင် ပုံးထိုင်
နဲ့ညှိသော အစားအသောက် အသုံးအဆောင်ကို နှစ်သက်၏။ ထို့
၂ ယောက်တို့ ထူးခြားပုံကား၊ ရာဂစရိက်ရှိသုသည် ကာမဂ္ဂက်
အာရုံများကို မခွဲနိုင် မခွာရက်နိုင်အောင် စွမက်တတ်၏။ ပရိယာယ်
မာယာများ၏။ ကောက်ကျေစ်စေးလဲမှု သာဇွဲယျေပါ၏။ မာန
လောဘကြီး၏။ သွဲစရိက် ရှိသုကား မာယာ သာဇွဲယျေနှင့် မာန
လောဘတို့ မကြီးမားဘဲ စွန်ကြီးပေးကမ်း လျှော့ခိုးလေရှိ၏။
ဝတ်တော်း၏ ဘရား သံယာများကို ဝပ်တွား ဆည်းကပ်လေးမြတ်
ပူဇော်ကာ တရားမာလျရှိသည်။ [သွားမှု၊ ရပ်မှု၊ ထိုင်မှု၊ လျော်းမှု

ဤ ဋီးကို “လူရိယာပုတ်” ဟု ခေါ်၏။ ဤ ဋီးကို လက်ဗုံး
“ယာပိတ်လေးထွေ” စပ်ဆိတားသည်။]

[အောင်] ရာဂစရိက်၊ ရှိသွေ့ကား၊ ယာပိတ်လေးထွေ၊ ယဉ်ကျေးလေ
၏။ ထွေထွေကိစ္စ၊ ပြုသမျှလည်း၊ ကျုန်စေလတ်၊ လွန်သေ
သပ်ရင့်၊ လေးမြတ်ဖွယ်ရေး၊ ဘေးဇူးရွေးကာ၊ ချို့၊ မွေး၊
ဆိမ့်၊ အိမ့်၊ လွန်နှစ်သိမ့်သတဲ့၊ မတိမ့်လောက်တဲ့၊ ကာမရှုက်
ကြောင့်၊ အာရုံခွဲကာ၊ ခွဲမဆာတည်း၊ မယာအရွှေ၊ သာငွေယျ
နှင့်၊ မာနဖိစ်း၊ အလိုကြီး၏၊ ထိနည်းသဒ္ဓါ၊ စန့်၊ မှာမှု၊
မာယာစသော၊ ပြစ်မနေသာ၊ သာမေးသွင်လန်း၊ လူမှုပေးကမ်း
လျက်၊ ရဟန်းတော်ပေါင်း၊ ထောင်ရှင်ကောင်းနှင့်၊ ဝတ်
ကျောင်းဘုရား၊ မြတ်တရားကို၊ မှတ်သားနာယူ၊ လွန်
ကြည့်ဖြူသည်၊ ဤသူမှန်မြတ်ပေတကား။

ဒေါသစရိက်ရှိသွေ့နှင့် ဗုဒ္ဓစရိက်ရှိသွေ့

စရိက်၊ မျိုးလုံး၊ ရန်းရင်းကြမ်းတမ်းသော အသွားအလာ
အနေအထိုင်ရှိ၏။ အဝတ်ဖွံ့မှု၊ တံမြက်လှည်းမှု စသောကိစ္စ
ကျကျနှစ် သေသေသပ်သပ်မရှိ။ အချဉ်း၊ အင်န်း၊ အစပ်း၊ အခါး၊
စုံရှေသော အရသာများကို နှစ်သက်တတ်၏။ မကောင်းသော
အဆင်းအသံ စသည်နှင့် တွေ့ကြောင်းသည်းခံအောင့်အည်း၍
ချုပ်တည်းခြင်းမရှိဘဲ ဆဲဆို ငောက်ငမ်းကြမ်းတမ်းစိတ်တို့၏။
ဤသွေ့ ဒေါသနှင့် ပညာ စရိက်တို့ ဖြစ်ပုံခြင်း တူသောကြောင့်
ထိစရိက်ရှိသွေ့တို့သည် (မိမိစိတ်ကို မပြင်သေးသမျှ) ဆဲဆိုငောက်ငမ်း
ကြမ်းတမ်း နေကြသည်မှာ ဓမ္မတာကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်။

ထိသွေ့ မျိုးတို့ ကဲလွှဲပုံကား-ဒေါသစရိက်ရှိသွေ့ ရန်းပြီးဖွံ့မှု
အသာယာတာ၊ ပြုစရိတ် လူသား၊ ဝန်တို့ခြင်း မစွဲရိယာ၊ သူတစ်ပါး၊ ဂုဏ်ကို

ရုဏ်ကို ဖျက်ဆီးလိုခြင်း မက္ခ၊ ရုဏ်တဲ့ ရုဏ်ပြိုင် ပြုခြင်းပဋိသာ၊
အဆုံးအမခက်ခြင်း ဒုဓမ္မစတရားတို့ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓစရိတ်
ရှိသူ၌ကား ရန်ပြီးဖွဲ့ခြင်းစသော တရားတို့မရှိ။ ဆိုသုံးမလွယ်၏။
စားဖွေယောက်ဖွေယောက်မျှဖြေ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် ပြုလေ့ရှိ၏။ နောင်ရေး
နောင်တာ သံသရာအတွက် သတိပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြော်မြင်လေ့
ရှိရကား ပါရမီ ကုသိလ်များကို ကြိုးဗားလေ့ရှိသည်။

[အောင်] အော့သစရိတ်၊ ရှိသူ၌ကား၊ ယာဉ်စံလေးထွေ၊
ကြမ်းတမ်းလေ၏၊ ထွေထွေကိစ္စ၊ ပြုသူ၂လည်း၊ ကျော်မြော်၊
မတင့်တယ်လည်း၊ စားဖွေယ်ငန်း၊ ချဉ်း၊ စပ်ခါးမင်၏၊ ငါးအင်အာရုံ၊
မဖွေယ်ကြိုးလျင်၊ ယမ်းပုံမီးကျော်၊ စိတ်တို့လျှော်၊ ကောဓထန်သည်း၊
ရန်ပြီးကြိုးလျက်၊ ဖိမိုးလူသာ၊ မဇွဲရာနှင့်၊ မကွားပဋိသာ၊ ဒုဓမ္မတို့၊
မူချေသစ်ပွား၊ အပြစ်များ ၏၊ တရားပညာ၊ စရိတ်မှာမှ၊ ရှုံးလာအားလုံး၊
နည်းတုသုံးလည်း၊ လုံးလုံးကောဓ၊ စသည်ဆိတ်ကွယ်၊ ဆုံးမလွယ်
၏၊ စားဖွေယ်ကသိက်း၊ ထွေကြိုးတိုင်းလည်း၊ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန်၊
သူခမီန်တည်း၊ ကြို့မြို့မြို့ နောင်လာ၊ သံသရာကို၊ ပညာသတိ၊
မြော်ခေါ်ညို့၍၊ ဂတိနောင်လျင်၊ ကောင်းအောင်ပြင်သည်၊ လူတွင်
သူမြတ်ပေါ်ကား။

မောဟနှင့် ဝိတက်စရိတ်ရှိသူ

မောဟာ စရိတ်ရှိသူသည် မောမောလျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ
ရှိ၏။ ကိစ္စအထွေထွေလည်း ပွေ့ပွေ့လိမ်လိမ်ရှိ၏။ ဘယ်အစာ
နှစ်သက်၏ဟု အမြီမရှိ။ အကြောင်းအကျိုး၊ အကောင်းအဆိုးကို
ခွဲခြား၍မထိ။ သူမှား ချို့မွမ်းအပ်သူကို မိမိလည်း လိုက်၍ ချို့မွမ်း

တတ်၏။ သူများ ကဲရဲ့အပ်သူကိုလည်း လိုက်၍ ကဲရဲ့တတ်၏။ သတိပညာကင်း၍ ထိုင်မှုင်းခြင်း ထိန့်မြော်း ပုံးလွှင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစတိနှင့် သာ ကာလကုန်ရလေသည်။

ဝိတက်စရိက်ရှိသူလည်း မောဟသမားနှင့် ထူးမခြားနားပင်။ ထိုထိုကိစ္စုံ စကားပါလျက် ကိစ္စမျေားသူ များနေသည်သူများ၏။ ကောင်းသာ လုပ်ငန်းမှုအစွမ်းအစမရှိဘဲ ပျင်းစိတတ်၏။ မိမိကဲ့သို့ လူ့ပါက်ပန်း လူ့ပေါ်ကြေးတို့နှင့် ပျော်မွေ့ရာ ထွေရာလေးပါး အကြံများလျက် လူအား လူပိုသာ ဖြစ်သည်။

[အဆောင်] မောဟ စရိက်၊ ရှိသူ၌ကား၊ ယာပိုတ်လေးတွေ၊ ရွှေပြောပျော်နှင့်၊ ထွေထွေကိစ္စ၊ ရွှေပြေားစွာတည်း၊ အာဟာရအရာ၊ စားသောက် ပါလည်း၊ ဘယ်ဟာမိမိ၊ မြိမရှိခဲ့၊ ကိုယ်၏အစွမ်း၊ စုံထောက် လုမ်း၍၊ အဆန်းအရှိုး၊ ကြောင်းအကျိုးဟု၊ ကောင်းဆိုး၊ ယုတ်မြတ်၊ မသိတတ်သဖြင့်၊ အရပ်ရပ်မှာ၊ နောက်လိုက်သာတည်း၊ ပညာသတိ၊ ကင်းကွာဘိ၍၊ ထိန့်မြော်း ဥဒ္ဓစွဲနှင့်၊ ကာလကုန်ဆုံး၊ အချိန်ဖြန်း၏၊ ထုံးနည်းမခြား၊ ဝိတက်များလည်း၊ စကားတွေပါ့၊ ကိစ္စမျေားလျက်၊ ကောင်းသောလုပ်ငန်း၊ ကုသိုလ်လမ်းမှု၊ အစွမ်းမရှိ၊ ပျင်းရိရိတည်း၊ မိမိတို့တန်း၊ လူပါက်ယန်းနှင့်၊ ရောပြုမ်းပျော်ပါး၊ အကြံများသည်၊ လူအားလူပိုတွေတာကား။

စရိက်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း

“လူချင်းတုပါလျက် အဘယ်ကြောင့် စရိက်အမျိုးမျိုး ကွဲပြား ကြပါလိမ့်နည်း” ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏။ ရှေးရှေးဘဝ ကုသိုလ်ကဲ ပြုစဉ်က ဘဝစည်းမိမိကို နှိပ်လားတောင့်တသော လောဘခြီး၍ ပြုခဲ့လျှင် ထိုက် အကျိုးပေးရာဘဝ၌ ရာဂစရိက် ရှိတတ်၏။

ဒေါသခြေရှိ ပြုခဲ့လျှင် ဒေါသစရိတ် ရှိတတ်၏။ အသိဉာဏ် နည်းပါးလျက် မောဟာကြီးစွာ ပြုခဲ့လျှင် မောဟစရိတ် ရှိတတ်သည်။ ပညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညာကြီးစို့ရန် ဆုပန်၍လည်းကောင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ကုသိလ်များပြုခဲ့လျှင် ထိက်အကျိုးပေးရာ ဘဝဝယ် ဗုဒ္ဓစရိတ် ရှိတတ်၏။ သဒ္ဓါထက်သန်စွာ ပြုခဲ့လျှင် သဒ္ဓါစရိတ် ရှိတတ်၏။ ကာမဝိတက် စသော မကောင်းသော အကြံခြေရုပ်က် ကံပြုခဲ့လျှင် ဝိတက်စရိတ် ရှိတတ်၏။ ဤသို့လျှင် စရိတ်အမျိုးမျိုး ကွဲပြားကြောင်းမှာ ရှေးကံသာ ပစာနှဖြစ်၍ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ မကောင်းသော စရိတ်များ မပါရအောင် သဒ္ဓါ ပညာ ခြို့ရုပ်က် ထက်သန်သော ကောင်းမှုများကိုသာ တည်ထောင် အားထုတ် သင့်ကြပေသည်။

ဝါသနာသာဂါ စက်တိုင်းပါ

မကောင်းသော အရာရွှောနှုံး ဝါသနာဟူသည် ကိုလေသာ၏ သတ္တိတည်း။ ကောင်းသော ဗွာနှုံး ဝါသနာကား သမ္မာဆန္ဒပင်တည်း။ ထို့ပါသနာသည် သတ္တိဝါတို့၏ သတ္တိနှုံး ဘဝတိုင်းမှာ စွဲကပ်နော၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးကံအားလျော့စွာ ရာဂစရိတ် အားကြီးနေပါမှ ထိုရာကအတွက် ယောက်ယာက်ခတ်တတ်သော ဝါသနာသည် စိတ် အစဉ်မှာ စွဲထုတေရကား ထိုစရိတ်ဆိုးကို ယခုဘဝတွေ တရားသဖြင့် မနှစ်မျိုးပါလျှင် ထိုဝါသနာ အထု စွဲကပ်၍ နောက်ဘဝများသို့ လိုက်ပါသွားတတ်၏။ ဒေါသ မောဟ ဝိတက်များလည်း ဤနည်းပင်တည်း။ ပညာစရိတ်ရှိသူလည်း စရိတ်အားလျော့စွာ အခွင့်သာ သလောက် ကြီးစားပါလျှင် ထိုပညာ၏ အထုဝါသနာသည် မိမိ၌ စွဲကပ်လေရကား နောက်နောင်အခါ သံသရာတစ်လျှောက်လုံးပင် ပညာတုံးကြီးဖြစ်နေတတ်သည်။ ဘရားဆုကိပန်လွှဲ့ပြု ပညာစိကာ

သာဝကဆုကို ပန်လျှင် ရှင်သာရုပုတ္ထရာကဲ့သို့ ပညာဘက်၌ အတောက်
ကြသည်မှာ ထိုဝါသနာဘက်က ဆက်တိုင်းမီနေသောကြောင့် ဖြစ်ပေ
သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ်ပင် မကောင်းသော ခုစရိတ်များ
ပညာက်၍ စရိတ်ကောင်း တစ်ခု အထမြာက်အောင် ထူထောင်ကြဖို့
အရေးကား စဉ်းစားတိုင်း ကြီးလေးကြသည်။

ရာဂစရိတ်ရှိသူသည် ရာဂနည်းပါးအောင် တွေ့ရာ အာရုံများ၌
အသုသဟု ရွှေလေ့ရှိရမည်။ သို့မျှသော ရာဂအထု ပညာက်သွားပါလိမည်။
ဒေါသစရိတ်ရှိသူသည် ဒေါသနည်းပါးအောင် မေတ္တာတရားကို
ကြီးစားရလိမ့်မည်။ မေတ္တာတတ်သည် အအေးမာတ်ဖြစ်၍ ဒေါသ၏
အပုံမာတ်ကို ပြစ်နိုင်သည်။ မောဟစရိတ်ရှိသူသည် မောဟ
နည်းပါးအောင် ပညာရှိထဲ ချဉ်းကပ်၍ မေးမြန်းမည်။ အာနာပါန
ကမ္မဇာန်းကိုလည်း ပွားများရမည်။ အမေးအမြန်းများလျင် အသိဉာဏ်
တိုးပွား၍ မောဟအထုက်းသွားလိမ့်မည်။ သဒ္ဓါ ပညာ ဟူသော
စရိတ်ကောင်းရှိသူကား မိမိမှုပိန္ဒမေသာ ထိုစရိတ်များကို ဝမ်းသာအားရ^၃
သဘောကျြေး တိုးပွားသည်ထက် တိုးပွားအောင် ကြီးစားရမည်။

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် စရိတ်ဝါသနာ အကြောင်းများ
ပြီးခဲ့ပြီ။ ဤသို့ ရေးသားရကြောင်း ကောင်းမှုပဋိပတ် အကျင့်မြတ်
ကြောင့် များစွာသော လုအပေါင်းတို့ စရိတ်ကောင်း ရကြပါစေ။
ငါ၏ အဖော်အပေါင်းဟူသမျှလည်း ယခုဘဝ်ကစ၍ စရိတ်ကောင်း
ရှိအောင် ကြီးစား၍ စရိတ်ဆိုးများကို အစွမ်းကုန် ပယ်ရှားနိုင်ကြပါစေ။

စာပေပညာကို နေစဉ်ပို့ချရေးသားနေသော ငါအတွက်ကား
အဖိုးတန်လှသော ပညာစရိတ်သည် ငါ၏သွှေ့နှင့် သာမန်မက
အမြဲတေတာမျှ ခိုင်မြတ်သုံးပါစေ၊ ထိုပညာကြောင့်ပင် အမှန်အကန်
ကိုသာ ယုံကြည်တတ်သော သဒ္ဓါစရိတ်လည်း အလွှာအများကို ပယ်

သင့်မအခန်း

၁၅၁

ရှား၍ အဖြောင့်အမှန်ကိုသာ ယုံကြည်လေ့ရှိအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါစေ။

စရိတ်ဝါသနာ၊ ကြောင်းအရာကို၊ ကောင်းစွာရေးလတ်၊
ပဋိပတ်ကြောင့်၊ အမြတ်စရိတ်၊ လူတိုင်းဆိုက်၍၊ သိုက်မြိုက်ကြစေ၊
ငါအနေမှာ ဘဝဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၍၊ ရာဂ ဒေါသ၊ မောဟ ဝိဘက်၊
စရိက်တွက်ကြောင့်၊ ယောက်ယက်ခတ်ပျော်၊ လျှပ်ပေါ်ခြင်း၊
လော်လည်က်းလျက်၊ သန့်ရှင်းဝေဆာ၊ စေတနာနှင့်၊ သဒ္ဓိပြီးပြက်၊
ဉာဏ်ရောင်လက်၍၊ ဆက်ဆက်မပြောင်း၊ ကောင်းထက်နကောင်းသား၊
အပေါင်းကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်လည်း၊ ငါနှယ်နည်းတူ၊ စရိက်ဖြူ၍
သည်၊ နိမ္မာထုတ်ရွှေ့က် ရောက်ရန်သော်။

စရိတ်ဝါသနာပြီးပြီ။

သင့်မအခန်း

[ဤအခန်း၌ ခုစရိတ် ၁၀ပါး၊ သုစရိတ် ၁၀ပါး၊ ပုည ကြိုယ
ဝွေ့ ၁၀ပါးကို အကျယ်နားလည်သင့်သည်။ ထိုဘင် ခုစရိတ်
သုစရိတ်များကို ထိုထိုကျမ်းစာများ၌ ရေးကြသည့်အပြင် ရတနာ
ဂုဏ်ရည်၌လည်း ရေးခြေးပြစ်သောကြောင့် ခုစရိတ် သုစရိတ်
များကို မပြတော့ဘဲ ပုညကြိုယ ဝွေ့များကိုသာ အကျယ်ပြပါမည်။]

ပုညကြိုယဝွေ့ ၁၀ပါး

မိမိစိတ်အစဉ်ကို သန့်ရှင်းဖြုစင်စေတတ်သော တရားကို
ပါ၌လို “ပုည”၊ မြန်မာလို “ကောင်းမှု=ကောင်းသောအမှု” ဟုဆို၏။
ထိုပုညစုစုပါ၌ အကျိုးပြုထိုက်သောကြောင့် ပါ၌လို “ကြိုယ”၊ မြန်မာလို

“မြှော်လော့ တရား” ဟုခေါ်၏ [ဝတ္ထု = ကောင်းကျိုးချမ်းသာ၏
တည်ရာ] ဤစကားစဉ်ဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မဂ္ဂလာ၏တည်ရာ
ဖြစ်သောကြောင့် စင်စစ် မြှုထိက်သော ကောင်းမူများကို “ပုည
ကြိယဝတ္ထု” ဟု ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုပညာကြိယ ဝတ္ထုတို့သည်
ဆ ပါးရှိ၏။

၁။ ဒါန	၆။ ပတ္တိဒါန
၂။ သီလ	၇။ ပတ္တာနမာဒန
၃။ ဘာဝနာ	၈။ ဓမ္မသီဝန
၄။ အပစာယန	၉။ ဓမ္မဇသန
၅။ ဝေယျာဝစ္စ	၁၀။ ဒီနိရက္ခ.....အည်း။

ဒီနိရက္ခကြောင်း

စွန်ကြီးပေးကမ်းလူ၌ဒါနိရက္ခ “ဒါန” ဟုခေါ်၏ ဤဒါနသည်
စေတနာဒါန၊ ဝတ္ထုဒါနဟု ပျိုးရှိ၏။ ဆွမ်း၊ သက်နဲ့၊ ကျောင်း
စသော လျှော့ဖြစ်ဝတ္ထုများသည် “ဝတ္ထုဒါန” မည်၏။ ထိုဝတ္ထုများ
ကို စွန်ကြီးပေးကမ်း လူ၌ဒါနိရက္ခသောအခါ ကိုယ်အတွင်း၌
စိတ်စေတနာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစေတနာကို “စေတနာဒါန” ဟု
ခေါ်၏။ နောက် ဘဝသံသရာဝယ် အကျိုးပေးရာ၌ ဆွမ်း၊ သက်နဲ့
ကျောင်းစသော ဝတ္ထုဒါနများက အကျိုးပေးကြသည်မဟုတ်။ အတွင်း
သွားနဲ့ ဖြစ်သော စေတနာဒါနများကိုသာ အကျိုးပေးကြသည်။
လျှော့ဖြစ်ဝတ္ထုဒါနရမှာ စေတနာဖြစ်ဖို့ရာ အရှင်တွေသာတည်း။
ထိုကြောင့် လျှော့ဖြစ်ဝတ္ထုက မွန်မြတ်လျှင် စေတနာလည်း မွန်မွန်
မြတ်မြတ် ပြန်တတ်သည်။

ဆက်ပါဉီးမည်- ဆွမ်းလျှောက့် ထိခွင်းကို အာရုံပြု၍
လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းဘုံးပေးကြသော သံယာများကို အာရုံပြု၍
လည်းကောင်း အတွင်းသွှေ့သန် စိတ်စေတနာတွေများစွာ ဆက်၍
ဖြစ်နေ၏။ ထိနိတ်စေတနာတွေသည် ဖြစ်ပြီးလျင် ချုပ်ကြသော်လည်း
တစ်ခါတည်း မျိုးပြတ်အောင် ချုပ်ပျောက်ကြသည် မဟုတ်။
နောက်အခါ အကျိုးပေးရန် မိမိလို သတ္တိကို မြှုပ်နည်းလျှပ်သွားကြသည်။
[ကု၏ သတ္တိများ ဓမ္မာအတွင်း ကျွန်ုရ်ပုံကို ကဲအေန်း၌ ပြမည်။
ထိခွင်းကျွေးမှု ကုသိလ်ပြုရာ အချိန်သည် ၃ နာရီကြောငျင်
ထိအတွင်း၌ စေတနာပေါင်း မည်များပြားမည်ကို မှန်းဆပါ။
လက်ပျောက် တစ်ခုကိုထိအချိန်တွင် စိတ်ပေါင်း ဂုဏ်တစ်သိန်း
မက ဖြစ်ပျက်နိုင်ပါသည်။]

ပစ္စည်းနှင့် အလျှော့က စေတနာထက်သန်အောင် ကူညီပုံ

ဆွမ်းစသော လျှော့ဖိဝဳးလွှာ၊ ရဟန်း အဲသာကော် စသော
အလျှော့ပုံရှိလ်များသည် နောက်နောက်ဘဝ်၌ လိုက်၍ အကျိုးမပေး
နိုင်ကြသော်လည်း စေတနာထက်သန်အောင်ကား ကူညီနိုင်ကြသည်။
သာမန် ရှိုးရှိုး ဆွမ်းလျှော့သောအခါနှင့် အထူးတလည်း ချက်ပြုတိစိတ်
လျှော့သောအခါ ပျိုးတွင် ရှိုးရှိုးဆွမ်းကို အာရုံပြုရသော စေတနာသည်
လွန်စွာ ထက်သန်ခြင်းမရှိ။ အထူးတလည်း စိစည်းချက်ပြုတ်အပ်သော
ဆွမ်းကို အာရုံပြုရသော စေတနာကား လွန်စွာထက်သန်၏။
အလျှော့ပုံရှိလ်အတွက်လည်း စော်လွှာလျှော့စွာ အလျှော့ကို လျှော့သော
အခါ စေတနာသည် သိပ်မထက်သန်လှု။ အလွန်မွန်မြတ်သော
ပုံရှိလ်ကို လျှော့သောအခါ စေတနာသည် လွန်စွာထက်သန်၏။
ဤ၏သို့လျှင် လျှော့ယ်ဝတ္ထာနှင့် အလျှော့ပုံရှိလ်တို့ကော်လည်း စေတနာကို
ထက်သန်အောင် မွန်မြတ်အောင် ကူညီနိုင်ကြသည်ဟု မှတ်ပါ။

နည်းနည်းအလူ၍နင့် များများအလူ။

ပစ္စည်းနည်းနည်းကို လူ၌ဖိုရန်နင့် ပစ္စည်းများများကို (ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်) လူ၌ဖိုရန် အားထုတ်ရှုံးလည်း အားထုတ်မှ လုံလချင်း မတွေ့ကြချေ။ နည်းနည်းလူ၌ရန် အားထုတ်ရှုံး တစ်ခဏာနင့် ကိုဖြီး၏။ များများလူ၌ရန် အားထုတ်ရှုံးကား အလူ၌ဝါဌားများပြား ကြီးကျယ်သလောက် အချိန်ကြာ၏။ လူ၌ရန် ပစ္စည်းကို ရှာဖွေ စုဆောင်းခိုက်မှာလည်း (မလူ၌မိ ရှေးအနိုင် ပုံ့ဖော်နာတွေ) အတော်များစွာ ဖြစ်နေပြီ။ ထိုကြောင့် နည်းနည်းအလူ၍နင့် များများ အလူ။ ၂၆၃။၌ ပုံ့ဖော်နာချင်း ယဉ်ပြုင်ကြည့်လျင် များများအလူ။ က သာလွန်ကြောင်းသိသာပေ၏။ ပေးလူ၌နေတုန်းအခါမှာလည်း အများကြီး လူ၌နေရသူများ အာရုံက ကြီးကျယ်ခမ်းနားသလောက် စေတနာလည်း ခမ်းနားကြီးကျယ်နိုင်သည်။ ထိုကြောင့် လူ၌နေတုန်း မူးစေတနာ အခိုက်မှာလည်း အကြီးအကျယ် အများအပြား သားသား နားနား အလူ၌သာ စေတနာထက်သန်ပုံ သာလွန်ဖွယ်ရှိပေသည်။ လူ၌ဒါန်း ပြီးနောက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အပရစေတနာ ဖြစ်ဖိုရန်လည်း ကြီးကျယ်ခမ်းနားသာ မိမိအလူ၌ကြီးကို ပြန်၍မှန်းလိုက်လျင် အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ကြပေသည်။ ထိုကြောင့် အပရစေတနာ အခိုက် မှာလည်း ကြီးကျယ်သာ အလူ၌ကို အာရုံပြုရသော စိတ်စေတနာက သာ၍ ထက်သန်တတ်လေသည်။ ဤကား အများဖြစ်ရိုးတည်း။ ကြီးကျယ်သလောက် ဝမ်းမြောက်မှ စေတနာသာပစာနဲ့

တရာ့မှာကား လူ၌ရတာများလျှော့ အကြီးအကျယ် လူ၌ဒါန်း ရပါသော်လည်း သိပ်ကြီးဝမ်းမြောက်လှ၊ စေတနာလည်း သိပ်ကြီး မထက်လှ။ အမှတ်တမ္မာပင် လူ၌လိုက်ကြ၏။ ထိုသူတို့ အတွက်မှာ လူ၌ဖွယ်ဝါဌားများပြားစေကာမူ စေတနာထက်သန်ဖွံ့ဖြိုးမည်ဟု

မအနိမိန်။ ခုနှစ်ဂါမကို အဘယ်မင်းသည် စတေခါနီး၌ မဟာ
ဓာတ်တော်ကြီးကို တည်ရသော ဒါနမှုထက် စစ်ဆုံးစဉ်က တောထဲ၌
ဆွမ်းတစ်ထပ်စာလျှော့ဖူးသော ကုသိုလ်ကို သာ ၍၍ ဝမ်းမြောက်ရကား
ထိနွေးကုသိုလ်ကြောင်ပင် တုသိတာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရလေသည်။
အချုပ်မှာ အလျှော့ဝတ္ထုထက် စေတနာထက်သန်မှုကသာ၍ အရေးကြီး
ကြောင်း သတိပြုကြပါကုန်။

အလျှော့ရာ၌ မျိုးစောင်းပုံနှင့် တူဟန်

အလျှော့မှာ လယ်ပမာ၊ လျှော့ရာသူမှား လယ်သမား။

အများလျှေ့ဖွယ်မျိုးစောင်း၊ နောက်ဝယ် အသီးစား။

ပတေဝတ္ထုပါ့ဌာတော်ဝယ် “အလျှော့ပုံရှင်းလုပ်သည်” လယ်ယာနှင့်
တူ၏။ အလျှော့အကာ အလျှော့အမတို့မှာ လယ်ယာလုပ်သွားနှင့်တူ၏။
လျှေ့ဖွယ် ဝတ္ထုများက မျိုးစောင်းတူ၏။ နောက်သံသရာ၌ ရှင်းမည့်
အကျိုးတို့မှာ ထိုမျိုးစောကြောင်း အပင်ပေါက်၍ အသီးသီးခြင်းနှင့်
တူသည်” ဟု ဥပမာပြထားရှု။ ဤဥပမာများကို လေးလေးနက်နက်
စဉ်းစားသောအခါ လယ်ယာလုပ်ကိုင်မှု၌

၁။ လယ်ယာက မြေကောင်း၊ မကောင်း လိုက်၍ အပင်အသီး

ကွာခြားသက္ကသို့ အလျှော့ပုံရှင်းလုပ်က ကောင်းမကောင်း

လိုက်၍ အကျိုးပေး ကွာခြားဖွယ်ရှိ၏။

၂။ မျိုးစော် အောင်၊ မအောင်လိုက်၍ အပင်အသီး ကွာခြား

သက္ကသို့ လျှေ့ဖွယ်ပစ္စည်း တရားသဖြင့် ဟုတ်၊ မဟုတ်

နှင့် အနည်းအများလိုက်၍ အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။

၃။ လယ်ယာလုပ်သွား နားလည်း မလည်း လုံးလုပ်ရို့ယ ရှိ။

မရှိ လိုက်၍ အပင်အသီးကွာခြားသက္ကသို့ အလျှော့ရှင်းက

ဥပါးရှိ၊ မရှိ၊ အားတက်သရောနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ

ရှိ၊ မရှိ လိုက်၍ အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ်ရှိ၏။
 ၄။ မစိုက်ပျိုးမီ ပျိုးစေတိကို ပြုပြင်၊ မပြုပြင် လိုက်၍ အပင်
 အသီး ကွာခြားသကဲ့သို့ မိမိ၏ ပွဲဖေတနာကို ထိက်သန်
 အောင် ပြု၊ မပြု လိုက်၍လည်း အကျိုးပေး ကွာခြားဖွယ်
 ရှိ၏။

၅။ လယ်ယာတို့၌ ပျိုးစောကို စိုက်ပျိုးပြီးနောက် ရေလောင်းခြင်း၊
 ဆါင်းသင်ခြင်း သသည်တို့ကို ပြုမပြု လိုက်၍ အပင်အသီး
 ကွာခြားသကဲ့သို့ လူ၍ဒါန်းပြီးနောက် ထိကုသိလ်ကို
 ထပ်မံ၍ သတိရမှု၊ သတိရတိုင်း ဝမ်းမြောက်မှု (အပရ^၁
 ဖေတနာ ထိက်သန်၊ မထိက်သန် လိုက်၍) အကျိုးပေး
 ကွာခြားဖွယ်ရှိ၏။

၆။ ပျိုးစောက်ပျိုးပြီးနောက် စိတ်ပေါက်ပေါက်ရှိ၍ ဖျက်ဆီး
 လိုက်သကဲ့သို့ လူ၍ဒါန်းပြီးနောက် “ငါလူမြတ်သာ များပါ”
 စသည်ဖြင့် စိတ်ပျက်မှုဖြစ်ပြန်လျှင် (အပရဖေတနာချို့တဲ့
 ပြန်လျှင်) ထိုဒါနသည်ပင် အကျိုးမရဘဲ(အကျိုးရရေကာမှ
 ကောင်းစွာ မဟုတ်ဘဲ) ပျက်စီးဖွယ်ရှိ၏။

၇။ ပျိုးစောလယ်ယာတို့က အားလုံးအဆင်သင့်သော်လည်း
 စိုက်ပျိုးသင့်သောအခါ စိုက်ပျိုးမှ အပင်အသီး ဖွံ့ဖွား
 သကဲ့သို့ အလူ၍ခုနှင့် လူ၍ဖွယ်ဝေါး အဆင်သင့်သော်လည်း
 လူ၍သင့်သောအခါ (လိုနေသော နေရာဝယ်) လူ၍မှသာ
 ဖွံ့ဖွားတွား အကျိုးများဖွယ်ရှိ၏။

၈။ လျှို့သိသွေ့ ပေတာဝါးပါ၌တော်ကို လေးလေးနက်နက်
 ဆင်ခြင် စဉ်းစားလိုက်သောအခါ ညွှန်ပြအပ်ခဲ့သော အချက်များ
 ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ ပေါ်လာပေသည်။ ထိုကြောင့်

ဆွဲမအဓန်း

၁၅၇

ဒါနပြုရာ၌ အလျှောက်လည်း ရွှေးသင့်၏။ လိုနေသော၊ ဌာန၌သာ လျှောသင့်၏။ မိမိတိုစိတ်ကို ကြည်နှုန်းစေသင့်၏။ လောက်စည်းစီမံကို တောင့်တတတ်သော တဏ္ဍာသဘော မရောနောအောင်လည်း ဖြူစင် စေသင့်ပါသည်။

အလျှောက်လိုက်၍ အကျိုးပေးကွာမြို့ပု

“အလျှောက်လိုက်သည် လယ်ယာမြေနှင့်တူ၏” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ လယ်မြေသည် ပထမတန်း ဒုတိယတန်း တတိယတန်း ရှိသကဲ့သို့ အလျှောက်လိုက်ဟုသော လယ်များသည် အတန်းအစား အမျိုးမျိုးရှိ၏။ လယ်ယာတို့၌ မြက်စသော အနောင့်အယ်က်မရှိလေ အပင်သန်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတွေအလျှောက်ရှုံးလည်း ရာဂါ၊ ဒေါသ၊ မောဟနည်းလေ လူရာရှုများအကျိုးများလေဖြစ်၏။ လယ်ယာ တို့၌ နားချေးစသော မြေသာများ၍ ရေအဆင်သင့်လေ ကောက်ပင် သန်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ အလျှောက်လိုက်များ၍လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကြီးလေ လူရာရှု၌ အကျိုးများလေ ဖြစ်၏။

သံယိကဒေါ့

ပါဋ္ဌလို “သံယု”။ မြန်မာလို အပေါင်းအဖွဲ့ကို “သံယု” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသံယုအဖွဲ့အစည်းကို ရည်မှန်း၍ လျှောဒါန်းအပ်သော ဒါနသည် သံယိကဒေါ့နာမည်၏။ အသင်းတစ်သင်း၌ ၄၄ ဘကျပ် လောက် ထည့်ဝင်လျှင် ထိုငွောက်ပ်သည် အသင်းဝင်အားလုံး (သူငွေး ဆင်းရဲသားမကျန်) သက်ဆိုင်သကဲ့သို့ ဆွမ်းတစ်အပ်ဖြစ်စေ၊ သက်နှုန်းတစ်ထည်ဖြစ်စေ သာသနတော်၌ ရှိသဗ္ဗျ သံယုအဖွဲ့အစည်း ကို ရည်မှန်း၍ လျှောဒါန်းလျှင် တစ်သာသနာလုံး (ရဟန္တာနှင့် အောက်တန်းအား ပုထဇွှုံးမကျန်) သက်ဆိုင်၏။ ထိုသံယာအားလုံးကို ရည်မှန်း၍ လျှောဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်းကို တစ်ကဗ္ဗာလုံးရှိ သံယာတော်

များအား လိုက်၍ ဝေနေဖွယ်မလို။ ထိုအသင်း၌ ထည့်ဝင်သော ငွေ ၁ကျပ်ကို အသင်းဝင်သူ မည်သူမဆို သုံးခွင့်ရသကဲ့သို့ သံပိုက ပစ္စည်းကိုလည်း တွေ့ကြော်နေသော သံပူးက ဝေနှုံး သုံးစွဲစားသောက် နိုင်ကြပါသည်။

သံပူး မိတ်ရောက်မှ သံပိုက်ဒါနမြောက်ပုံ

ထိုကဲ့သို့ သံပိုက်ဒါနဖြစ်အောင် လျှော့ဒို့နှုန်းရာတွင် မိတ်ကလည်း သံပူးသို့ ညွှတ်နိုင်မှသာ သံပိုက်ဒါန အစစ်ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ နှုတ်က “သံပူးသောင်မီ သံပူးအားလျှော့ပါ၏” ဟု ဆုံးနေသော်လည်း မိတ်က ကိုယ်ကြည်ညိုနေသော ကျောင်းတို့ကို သံပူး၊ ကိုယ်ကြည်ညို နေသော ဘုန်းကြီးကိုသာ လျှော့လိုလျှင် သံပိုက်အစစ် မဖြစ်နိုင်။ တကယ်ကို (ပုဂ္ဂိုလ်မခွဲမြေားဘဲ) သံပူးအားလုံးကို ရည်စုံနိုင်မှကား နေ့စဉ် ဆွမ်းလောင်းရာ၌လည်းကောင်း၊ သံပူးမှ ညွှန်ပြ၍ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား ဆွမ်းကျွေးရာ၌လည်းကောင်း သံပိုက်ဒါန အစစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆွမ်းလောင်းရာ၌ သံပူးညွှတ်ပုံ

ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုလှသဖြင့် ဘုရားရှင် တည်ထောင်တော် မူအပ်သော သာသနာကိုလည်းကောင်း၊ သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်း ကောင်း အဆက်ဆက်ပေါ်ထွက်၍ သာသနာတော် ကြီးပွားရေးကို လည်းကောင်း မြော်တွေးမီသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် ဆွမ်းလောင်းဖို့ရာ ပြင်ဆင်သောအခါ (ငါဘုန်းကြီး၊ ငါဦးပွဲ့ဗြင်း စသောအခွဲကို ပယ်ရှား၍) ဤဆွမ်းကို (ဤဤဆွမ်းနှင့် ဟင်းကို) “သံပူးသောင်မီ သံပူးသောင်မီ သံပူးအား လျှော့ပါ၏” ဟု နှုတ်ကလည်းဆွတ်၊ မိတ်ကလည်း ညွှတ်ပါစေ။ ဤသို့ လျှော့နိုင်လျှင် နေ့စဉ် ဆွမ်းလောင်းရာ၌လည်း သံပိုက်ဒါန။

ဆုံးမအခန်း:

၁၅၉

ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ ကျောင်းတိုက်စွဲ၍ လောင်းလူ။ လျှင်ကား
သံယိကဒါန မဖြစ်နိုင်။ ပုဂ္ဂိုလ်အများ ဆိုင်သော)ဒါနသာ
ဖြစ်နိုင်သည်။

ဆွမ်းပဋိကျေးရှာ့၍ သံယိကဒါန

အနီးအပါး ကျောင်းတိုက်သို့ သွားပြီးလျှင် “နက်ဖြန်
ဆွမ်းကပ်လိပ်ပါ၍၍ သံယာတော်ထဲမှ တစ်ပါး (အလိုရှိသလို ပါး
၃မါး စသည်) နံနက် ၆ နာရီ အချိန် ချီးမြှင့်တော်မူပါ” ဟု
လျှောက်ရမည်။ [“ဘန်းကြီးနှင့်တကွာ၊ ဆရာတော်နှင့်တကွာ” ဟု
မပါစေရ။] ထိုကဲ့သို့ လျှောက်ပြီးနောက် နက်ဖြန်၌ ဆွမ်းဟင်းများ
ချက်ပြုတ်တန်းကပင် သတိရတိုင်း “သံယာသေးမီ၊ သံယာသေးမီ”
ဟု စိတ်ကလည်း ညွှတ်၊ နှုတ်ကလည်း ရွှေတပါ။ အချိန်ကျော်
ကြွလာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တော်စွဲလျှော့စွဲ အည့်စား ဖြစ်နေလျှင်လည်း
စိတ်မပျက်ပါနှင့်။ “ငါသည် သူ၊ ကို လူ။သည်မဟုတ်၊ သံယာကို
လူ။သည်” ဟု သတိထား၍ သံယာအား ရှိသေသလို ထိုကိုယ်တော်
အား ရှိသေစွာ ဆွမ်းကပ်ပါ။ ဆရာတော် ကြွလာလျှင်လည်း ထူး၍
ဝမ်းမသာပါနှင့်။ “ဆရာတော်အား ဆွမ်းကပ်လူ။ခြင်းမဟုတ်။
ဆရာတော်ပါဝင်သော သံယာအားလုံးကို ကပ်လူ။ခြင်းဖြစ်သည်”
ဟု သတိထားပါ။ ထိုသို့ သံယာ၏ စိတ်ညွှတ်နိုင်လျှင် သံယာက
ညွှန်ပြု၍ရသော တစ်ပါးကို လူ။ရှာ့လည်း သံယိက ဒါနအစစ်
ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဒကာတစ်ဦး စိတ်ထားတတ်ပုံ

ရွှေးတန်းက ဒကာတစ်ဦးသည် ဆွမ်းကပ်လို၍၍ သံယာထဲမှ
ရဟန်းတစ်ပါးကို လျှောက်တောင်းလေရာ လူအများ မကြည်ညိုနိုင်

လောက်အောင် ထင်ရှားသော ခုသီလရဟန်းကို ရေးလေသည်။ သို့သော် သံယာကို ရည်မှန်းထားသူဖြစ်၍ စိတ်မပျက်။ နေရာကို ကျေနစွာ စင်းပြီးလျှင် အပေါ်၌ မျက်နှာကြက်မိုး၍ ပန်းနဲ့သာတို့ဖြင့် ကျေနစွာ ပြင်ဆင်ထား၏။ ကြွလာသောအခါ ခြေကို ကိုယ်တိုင် ဆေးပေး၍ ဘုရားရှင်ကို အရေးပါသလို အရေးပါလျက် လူဗျာယ်များကို လူဗျာနှင့်လေသည်။ ဤမျှေးလောက် အရေးပါနိုင်မှုကား သံယာတော် ကိုသာ အာရုံပြထားမြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထို့ကာ၏ ဒါနမှာ ခုသီလကို လူဗျာယော်လည်း သံယိကဒါန ဖြစ်လေပြီ။

ဆက်ဦးအံ့- ထိုကိုသို့ အရေးတယူပြုစလိုက်သည့်အတွက် ခုသီလကြီးကား “သူကို အတော်ကြည့်ညိုတဲ့ ဒကာ” ဟု အထင်ကြီးသွားဟန်တွေသည်။ ဉာနေအချိန်ကျတော့ သူ၏ ကျောင်းကို ပြင်လို၍ ထိုအခြင်းဒကာအထဲ ကိုယ်တိုင်လာပြီး ပေါက်တူးကို စွားလေသော် ဒကာက ပေါက်တူးကို ခြေဖြင့်ညုပ်၍ “ရော” ဟု ပေးလိုက်သတဲ့။ ထိုအခြင်းအရောကို အိမ်နဲ့ချုပ်းတို့က မြင်ကြ၍ မနက်က ရှိသေပုန့် ယခရုံသယပုံတို့မှာ ကွာမြားလှသဖြင့် ထို့ကာ၏ စိတ်ထားကို မေးကြလေရာ “မနက်က ဒီကိုယ်တော်ကို ရှိသေ လေးစားခြင်းမဟုတ်ပါ။ သံယာကိုသာ ရှိသေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခတော့ ဒီကိုယ်တော်ကို မရှိသေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ရှင်းလင်း လေသည်။ ဤစွားလွှာကိုထောက်၍ သံယိက ဒါနဖြစ်အောင်လူဗျာနှင့် သောအခါ သံယာ၌ စိတ်ညှတ်နိုင်အောင် စိတ်ကို ပြုပြင်ကြပါကုန်။ ဒါန ရုံးး အကျိုးပေးကွာပုံ

၁ပါး၊ ၂ပါး၊ ၃ပါး စသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို သီးခြားရွေးချယ်၍ လူဗျာသာ အလှုဗုမှန်လျှင် အလှုဗုခံက တစ်ထောင်မက များသော်လည်း

ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်စုံသောကြောင့် ပုဂ္ဂလိကဒါနချည်းသာ ဖြစ်သည်။
 ထိပုဂ္ဂလိကဒါန၌ ဘုရား ပစ္စကဗုဒ္ဓိမှတ်စီပါး အခြားသော ပုဂ္ဂလိက
 ဒါနထက် သံယိကဒါနက အကျိုးပေးသာသည်ဟု ကျမ်းကန်၌ဆို၏။
 သဘောယူတွဲကို စဉ်းစားလျင်လည်း သံယိကဒါနလျှော့ရှုံး ရဟန်ဘာ
 အရှင်တို့လည်း ထိုသံယာအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်၏။ ပုဂ္ဂလိက
 ဒါနပြုရှုံးကား ထိုကဲ့သို့ ရဟန်ဘပါချင်မှပါမည်။ ပါစေကာမှုသံယိက
 ဒါနလောက် မများနိုင်ပေး။ သံယိကဒါနလျှော့ရှုံး အကျင့်အကောင်းဆုံး
 ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း လျှောရောက်၏။ ပုဂ္ဂလိက ဒါနကား အတော်ဆွဲချယ်
 တတ်မှသာ သင့်တင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရရှိစေရရှိ၏။ ထိုကြောင့်
 ဘယ်အခါမဆို ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံယိက ဒါနက အကျိုးပေး
 သာလွန်သည်ဟုသော စကားသည် ကောင်းစွာ ယဉ်းရှိပါပေသည်။
 ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ လျှော့ဒို့ပဲ

သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မှစ၍တုန်းက ဘုရားရှင်အား
 တိုက်ရိုက် လျှော့ဒို့နိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ယခုအခါ ဘုရားရှင်မရှိတော့
 ရကား ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ လျှော့ဒို့ပဲကို ကျမ်းကန်အတိုင်း
 သိထိုက်၏။ ဘုရားအစစ်ကို ရည်မှန်း၍ ဆွမ်းလျှော့လျှော့
 ရဟန်းတစ်ပါး ဆွမ်းကပ်ရှုံး ပြင်သလို တစ်ပါးစာလောက်အောင်
 ပြင်ဆင်၍ ရပ်ပွားတော်၏ ရှေ့မှာဖြစ်စေ၊ အနီး၌ ရပ်ပွားတော်
 မရှိလျှင် ရပ်ပွားတော်ကို ရည်မှန်း၍ဖြစ်စေ ကပ်လျှော့ရမည်။ နိုက်
 ဘုရားရှင်၏ ဝေယျာဝစ္စ (တံမြက်လျည်းမှု၊ အမြိုက်သုတ်သင်မှု
 စသည်ကို) ပြုလပ်နေသူရှိလျှင် ဘုရားရှင်အား ကပ်လျှော့သော
 ဆွမ်းကို ထိုဝေယျာဝစ္စပြုသူ စားထိုက်၏။ ထိုကဲ့သို့ အမြိုပြုသူ
 မရှိလျှင် ယခုလောလောဆယ် ပြု၍ (ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လျှော့ဖြစ်စေ)

စားထိုက်၏။ ဥပုသံသည်ဖြစ်သူကား မွန်းတည့်ခါနီးနေလျှင် စားပြီးမှ
လည်း ဝေယျာဝစ္စကို ပြနိုင်၏။ အလျှော်ဗြို့လေးရာ၌ ဘရားအမှုးရှိသော
သံယာအား ဆွမ်းကပ်လျှော်လည်း ဉှဲနည်းအတိုင်း ဘရား
အတွက် ပြင်ဆင်ကပ်ရာ၏။

ဘရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ သက်န်း လျှော်ဗြို့လည်း
ထိုကဲ့သို့ ဝေယျာဝစ္စ ပြုသော ရဟန်းသံယာများ ဝတ်ကောင်း၏။
ထိုသက်န်းကို ကပိုယ ဒါယကာက အခြားပစ္စည်းနှင့် လဲလှယ်၍
လည်း ဘရားအတွက် လိုနေရာ၌ သုံးစွဲထိုက်၏။ ပန်း၊ ဆီမိုး၊
အမွှေးတိုင် စသည်မှာ ယခုကာလ ပူဇော်နည်းအတိုင်းပင် သင့်တော်
ပါ၏။ သို့သော် ရုပ်ပွားတော် စေတိတော်ရင်ပြင်၌ ထို့ခြေနေအောင်
ရေပူဇော်ခြင်း၊ ပန်းအမိုက်တွေ ရွှေပ်မွေနေအောင် ပူဇော်ခြင်း၊ ဆီမိုး
ဖယောင်းစက် ပေတေနေအောင် ပူဇော်ခြင်းတို့မှာ (မိမိ၏ အိမ်၊
ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ ထိုကဲ့သို့ လာ၍၍ပူဇော်လျှင် အိမ်ရင်နှင့်
ကျောင်းပိုင်တို့က ကျေနပ်မည်မဟုတ်သလို) ကျေနပ်ဖွယ် မဟုတ်သော
ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် မိမိ၏ ရေချမ်း၊ ပန်း၊ ဆီမိုးများ
အတွက် ဘရားရှေ့တော်မှာ မသန့်မရှင်း မဖြစ်အောင် ပူဇော်နိုင်မှသာ
လောကရော သံသရာရော ချောမော သန့်ရှင်း၍ အပြစ်ကင်းသော
ပူဇော်ခြင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။

အဝေးကနေ၍ ပူဇော်နည်း

ယခုကာလ၌ ရုပ်ပွား စေတိတော်ရှိရာ အရပ်သို့ ရောက်အောင်
သွားခွင့်မရသောကြောင့် အိမ်မှာပင် ဘရားကို ရည်မှန်း၍ ပန်း
စသည်တို့ကို ပူဇော်ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပူဇော်ရာ၌ အကျိုးရာမရ
ရေးကပင် စဉ်းစားဖူးကလေပြီ။ အကျိုးရမှု မရမှုမှာ ပူဇော်သူများ၏

စေတနာသာ ပဓာနဖြစ်၏။ မိမိ၏ စိတ်စေတနာက ဘုရားကို ရည်မှန်း၍ လျှော့ဒီန်းပူဇော်ပါလျှင် ကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်သောကြောင့် အဘယ်မှာ အကျိုးမရဘဲ ရှိအံနည်း။ ဧကန် အကျိုးရနိုင်ပါသည်။

ဤကဗ္ဗာမှ ပြန်၍ ရေတွက်သော တစ်ရာတစ်ဆယ့်ရှုစ်ကဗ္ဗာ ထက်၌ အတွေ့အသုံးဘုရား ပွင့်တော်မူ၏။ တစ်နှေ့သုံး အမျိုးသား တစ်ယောက်သည် ကောင်းကင်း၌ သယာတော် အခြေအရုံနှင့် ကြလာတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လိုက်ရ၏။ ထိုနောက် အရပ်တစ်ပါးသို့ ရွှေ့ကော်မူနေသော ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း၍ ပန်းနှံသာ စသည်တို့ကို အဝေးမှ လျှော့ဒီန်းပူဇော်လေသည်။ ထိုကောင်းမှ ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မလားရဘဲ ငါတို့ ဘုရားလက်ထက်၌ “ဒေသပူဇော်ထောင်” ဟု ထင်ရှားသော ရဟန်ဘဏ်ပါး ဖြစ်လာ လေသည်။

ပုံမှန် အပရ စေတနာ

ပုံမှန်စေတနာ

အလျှော်တစ်မျိုးကို လျှော့ဒီန်းရာ၌ ပုံမှန်စေတနာ၊ မူးမှန်စေတနာ၊ အပရစေတနာ ဟု ၃ မျိုးရနိုင်၏။ ထိုတွင် အလျှော်ပေးမည်ဟု ကြေစည်ကာ ထိုအလျှော်နှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေ စုဆောင်းနေသောအခါမှစ၍ မလျှော့မီ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သမျှ ကုသိုလ် စေတနာတွေသည် “ပုံမှန်စေတနာ” မည်၏။ ထိုသို့ ပုံမှန်စေတနာ နယ်အတွင်း၌ ဤအလျှော့ဒီန်ကို အကြောင်းပြု၍ အလျှော်ကာ အလျှော်အမ၊ ကျောင်းဒကာ၊ ကျောင်းအမ စသည်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်ကြားစေလိုသောစိတ်၊ ကျော်စော့လိုသောစိတ်၊ မိမိလျှော်ကြောင်းကြားလိုသောစိတ်များ မဖြစ်စေရ။ လျှော့ရာ ပစ္စည်းစုခိုက် အီမားသား

အချင်းချင်း အလှူနှင့်စပ်၍ မကျေမနပ် ဒေါသ မာန စသာ အကုသိုလ်များ၊ အလူကို လူမည်ဟု ကြခဲ့ပြီးမှ တစ်စုံတစ်ခုအတွက် စိတ်ပျက်ပြီး တွန်းဆုတ်သော မလှူလိုသော စိတ်များ မဖြစ်စေရ။ ထိုသို့ မဖြစ်စေဘဲ ပျော်ရွှင်မိုးမြောက်စွာ အရာရာကျေနှင့်လျက် လျဖွယ် အရပ်ရပ်တိုကို စီမံနှင့်လျင် “ပုံ့ဖေတနာတွေ အလွန် စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်နေပြီ” ဟု မှတ်ပါ။

မှု့မြေဖေတနာ

မှု့-သဒ္ဓါသည် “စွန်းလွှာတ်ခြင်း” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထိုကြောင့် စွန်းလွှာတ် လူၢဒိုန်းနေတုန်းအခိုက်၌ ဖြစ်သော ဖေတနာသည် (ဆွမ်းလှူရာ၌ ဆွမ်းကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်လှူနေတုန်းမှာ ဖြစ်သော ဖေတနာနှင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက် မကပ်ဘဲ နှုတ်ဖြင့် ပျော်ထား၍ လူၢရာ၌ “လှူပါ၏” ဟု ဆိုခိုက်မှာ ဖြစ်သော ဖေတနာသည်) “မှု့မြေဖေတနာ” မည်၏။ ဤမှု့မြေဖေတနာ အခိုက်လည်း ပြခဲ့သော အကုသိုလ် စိတ်များ မဖြစ်စေဘဲ၊ အလှူခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ကပ်၌တွယ်တာသော တဏာလောဘိတ် မဖြစ်စေဘဲ ယခု လူၢဒိုန်းလိုက်သည့်အတွက် ကြောင့် ငါ၏ ကိစ္စကို ကူညီဆောင်ရွက်လိမ့်မည်ဟု တစ်စုံတစ်ခုသော လောကိုအကျိုးကို မဖျော်လင့်ဘဲ ရက်ရက်ရောရော လှူဒါန်းနိုင်ပါလျင် “မှု့မြေဖေတနာတွေ စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်ပြီ” ဟု မှတ်ပါ။

အပေါရဖေတနာ

အလှူအထမြောက်ပြီးနောက် ထိုကုသိုလ်နှင့် စပ်၍ ဖြစ်သမျှ ဖေတနာကို “အပေါရဖေတနာ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုကြောင့် ဒါနပြုပြီးနောက် ထိုဒါနကို သတိရရှိင်း “အလှူအထမြောက်ပေပြီ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွံ့ဖြိုး

ကောင်းပေသည်။ နောက်ထပ် လူ၏ချင်သေးသည်”ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်နေလျှင် အပရ စေတနာနယ်၌လည်း ကုသိုလ် စေတနာတွေ ထပ်မံတိုးများပြန်၏။ အလျော့ပြီးနောက် ပစ္စည်း ပျက်ပြား၍ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းဆောက် ကိုးကွယ်ပြီးနောက် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး အပေါ်၌ မကျေနပ်၍ဖြစ်စေ “ငါလျော့မိတာ မှားလေစွာ” ဟု အပရ စေတနာပျက်လျှင် အလျော့နှင့်စပ်၍ မကျေနပ်ခြင်းဟူသော ဒေါသ အကုသိုလ်ပင် ဖြစ်ပါသေးသည်။

သတိထားဖွယ်

ဒါနပြုရာ၌ ကျောင်းဆောက်မှု၊ ဘုရားတည်မှု၊ အလျော့ကြီးပေးမှ စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကွယ်သော ဒါနလည်း ရှိ၏။ ဆွမ်း၊ သက်နှင့်၊ ဆေး အစရိုသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မရှိဆင်းရသားတို့အား စွန့်ကြော်ပေးကမ်းမှု စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း အနည်းအပါး ဒါနလည်းရှိ၏။ ထိုတွင် ကြီးကွယ်သော ဒါနတို့၌ အလျော့ခံပုဂ္ဂိုလ် အတွက်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးတို့လာရောက် နောင့်ယျက်သောကြောင့် ဖြစ်စေ စေတနာပျက်ဖွယ်တွေ (စိတ်ထားမတတ်သူ၊ ဉာဏ်မရှိသူမှာ) များလှ၏။ ထိုကြောင့် ထိုသို့ ဒါန အကြော်အကျယ် လျော့ရာ၌ မိမိ ကိုယ်တိုင် စွမ်းနိုင်သမျှ စဉ်းစားရုံသာမကဘဲ မိတ်ဆွေကောင်း ဆရာကောင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်ကာ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများကို ရွှေးချယ်၍ ပြုလုပ်ထိုက်ကြပေသည်။ အနည်းငယ်ပြုကြသော ဒါနတို့ကား ခွေး တိရစ္ဆာန်များကို ကျေးမွေးရခြင်းသည်ပင် အကျိုးများလှပြီ ဖြစ်သော ကြောင့် အလျော့ခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မရွှေးချယ်သော်လည်း အရေးမကြော်လှ၊ အချို့အရာ၌ သုပေါက်ဒါနမြောက်အောင် စိတ်ထား၍ အချို့အရာဝှယ် လျော့ဖွယ်ဝဇ္ဈား၌ မတွယ်တာဘဲ မုတ္တစာကိုဖြစ်အောင် စွန့်လွတ်

ပေးကမ်း လူ။ဒါန်းကြရမည်။ [မုတ္တာ = မတွယ်တာဘဲ လွှတ်လွတ် ကျော်ကျော် + စာဂါး = စွန်းကြီးပေးကမ်းလေ့ရှိသူ။] “အလူခံပုဂ္ဂိုလ် ၌လည်း မတွယ်တာ၊ လူဖွယ်ပစ္စည်း၌လည်း မတွယ်တာ၊ နောက် ဘဝ၌ လူနာတ်စည်းမိမိကိုလည်း မတွယ်တာ မတောင့်တာဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းလျက် လွှတ်လွတ်ကျော်ကျော် လူ။ဒါန်းသူ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ခြို့ပြုတိ တိဟိတ် ကုသိုလ် အခဲ

စေတသိက်အခန်း၌ ပြခဲ့သော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ၃ ပါးကို ပိဋ္ဌလို “ဟေတု”၊ မြန်မာလို “ဟိတ်” ဟုခေါ်သည်။ ဤနေရာ၌ ဟေတု-သဒ္ဓါသည် “အခြေအမြစ်” ဟုသော အနက်ကိုဟော၏။ သစ်ပင်၌ ရေသောက်မြစ်သည် သစ်ပင်တစ်ပင်လုံး ခိုင်မြို့စည်ကား ကြီးထွားအောင် ပြုသကဲ့သို့ ဟိတ်တရားများလည်း မိမိတိနှင့် ယဉ်ဗျာဖက်စိတ်ကို ခိုင်မြို့စည်ကား အကျိုးများအောင် ပြုနိုင်ကြပေသည်။ ထိုကြောင့် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဟိတ် ၂ပါးနှင့် ယဉ်ဗျာ သော ခြို့ဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်၊ ဟိတ် ၃ပါးနှင့် ယဉ်ဗျာ တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်ဟု ခွဲခြားမှတ်သားရမည်။

ခြို့ဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်

အလောဘ၊ အဒေါသ ဟိတ် ၂ပါးနှင့် ယဉ်ဗျာ ကုသိုလ်စိတ် သည် ခြို့ဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်မည်၏။ သုစရိတ်ဆယ်ပါးတို့ဘွင် သမ္မတဒီဇိုင် သည် “ကံ-ကံ၏ အကျိုးအကန်ရှိ၏။” ဟု ယုံကြည်သော ဉာဏ် ပညာတည်း။ ထိုဉာဏ်ကိုပင် “ကမ္မသကတာဉာဏ်” ဟုခေါ်၏။ ကလေးဖြစ်စေ၊ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို နားမလည်သော အရိုင်းအစိုင်း ဖြစ်စေ ပစ္စည်းဝါး၊ တစ်စုံတစ်ခုကို ပေးကမ်းရာ၌ ဝမ်းမြောက်

ဝမ်းသာ ကုသိုလ်စိတ်ကား ဖြစ်တတ်ပါ၏။ သို့သော “ယခုပြုသော ကုသိုလ်ကံသည် မိမိသန္တာန်မှာ အဖတ်တင်ရစ်၏။ ထိုကံကြောင့် နောက်နောင့်အခါ အကျိုးခံစားရမည်” ဟု သိသော သမ္မတဘီ၌ (ကမ္မသကတာဉာဏ်) အမောဟမပါ။ အလောဘ၊ အဒေါသဟိတ် ပါးသာပါ၏။ ထိုကြောင့် ထိုကုသိုလ်စိတ်မျိုးကို “ခြွှေ့ဟိတ် ကုသိုလ် စိတ်” ဟု ခေါ်ကြရသည်။

ယခုကာလ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အချို့လည်း ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို နားမလည်ကြော သူများယောင်လို့ ရောယောင်ကာ သူများလှုဗြိုကြရသူတွေ များစွာရှိသည်။ ထိုသူများ၏ ကုသိုလ်စိတ်လည်း ခြွှေ့ဟိတ် ကုသိုလ်ပင်တည်း။ ပင်ကိုဉာဏ်ရှိသူ(တတ်သီနားလည်သူ) ဖြစ်သော်လည်း အမှတ်တမဲ့ ပေးကမ်းရှုံး ခြွှေ့ဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အချုပ်မှာ ကုသိုလ်ပြုနေတုန်း၌ ဉာဏ်ပညာမပါလျင် ခြွှေ့ဟိတ် ကုသိုလ်ချည်းမှတ်ပါ။

တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်

အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟိတ် ခုပါးနှင့်ယုံးသော ကုသိုလ်စိတ်သည် “တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်မည်၏။ ကုသိုလ်ပြုနေ တုန်းအခါ ကံကိုလည်းကောင်း၊ ကံ၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း နားလည်သော ကမ္မသကတာဉာဏ်ပါလျင် တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်သည်။ ယခုကာလဝယ် အတော်အတန် ဉာဏ်ရှိသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် ဘုရားကိစ္စ၊ တရားကိစ္စ၊ သယာကိစ္စ၊ မိဘ ကိစ္စ၊ လူကြီးသုမတို့ ကိစ္စကို စိတ်စေတနာ ဖြုံစင်စွာဖြင့် ပြုကြသည်။ ထိုကုသိုလ်စိတ်များ၌ သံသရာ အကျိုးကို နားလည်သော ဉာဏ် ပါရှိရကား တိဟိတ် ကုသိုလ်မျိုးဖြစ်ကြသည်။ တစ်ခုတစ်ခု ပစ္စည်းကို

ပေးလျှေသာအခါ “ထိပစ္စည်းသည် ရုပ်ကလာပ်အစုသာဖြစ်၏။ ထိရုပ်ကလာပ်ကား အနိစ္စ၊ ဒက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား” ဟု ဝိပသုနာတင်၍ လျှေတတ်သူအတွက် ဉာဏ်ဓတ်ပါရီကြောင်း တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ကြောင်းမှာ အထူးပြောစွယ် မလိုတော့ပါ။ အလွန်ကောင်းသော တိဟိတ် ကုသိုလ်တည်း။ ထိုကြောင့် ယခုအခါ ဆရာမိဘတို့က အလျေပေးခါနီး၊ ရေစက်ချခါနီး၌ ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးဂိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒက္ခ၊ အနတ္တအကြောင်းကို လည်းကောင်း နားလည်အောင် ပြောသင့်ကြပါသည်။

၃၇၉ သုမကအန္တ

[ဥက္ကဋ္ဌ = အမြတ်။ သုမက = အညု။] ပြခဲ့ပြီးသော ခိုးဟိတ်၊ တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်တို့၌ ရှေ့ပုံဗွဲစေတနာအခိုက်တုန်းကဖြစ်စေ၊ လျှေပြီးနောက် အပရစေတနာအခိုက်မှာဖြစ်စေ ကုသိုလ်စေတနာ မြိုင်နေလျှင် (အကုသိုလ်မဖြစ်ဘဲ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ရှေ့နောက် ပါနေလျှင်) မြိုင်မြတ်သော ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ မလျှေပြီ ရှေ့အဖို့နှင့် လျှေပြီးနောက်အဖို့ အကုသိုလ်များ မြိုင်နေလျှင် ညျှောင်းသော သုမက ကုသိုလ်ဖြစ်၏။

ရှေ့နောက် ကုသိုလ် အကုသိုလ် “မြိုင်” ဟူရာ၏ ထိုကုသိုလ်နှင့် စပ်၍ ပုံဗွဲစေတနာ အပရစေတနာတိုးအခိုက်မှာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်မှာ၊ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်မှုကို “မြိုင်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုကုသိုလ်နှင့် မစပ်ဘဲ အလွတ်သက်သက်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို “မြိုင်” ဟု မဆိုရ။ ဥပမာ-အလျေပေးခါနီး ရှေ့အဖို့၌ ကြွေးတောင်း မရ၍ မြှော်းကို တရားခွဲကာ ဒေါသအကုသိုလ် ဖြစ်၏။ သို့သော အလျေပေးဖို့ ကိုစွဲ့ကား စိတ်မပျက်။ အလျေပေးပြီးနောက် အလျောက်

ဝမ်းမြှောက်၏။ အပရစေတနာ ထက်သန၏။ သို့သော ထိအလျှောင် မဆိုင်သော ကိစ္စွဲကား လောဘ၊ ဒေါသ ဖြစ်ရ၏။ ဤသို့ အလူ၍၏။ မဆိုင်သော အရာဝယ် ဖြစ်သမျှ အကုသိုလ်ကား အလူ။ ကုသိုလ် ယုတ်ညံအောင် မနောင့်ယုက်ပါ။

ဤစကားအရ အချုပ်ကား- ပုဂ္ဂစေတနာ အပရစေတနာ ထက်သနသော တိဟိတ် ကုသိုလ်သည် “တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်” ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂစေတနာ ဖြစ်စေ၊ အပရစေတနာ ဖြစ်စေ တစ်ခုရ ချို့တဲ့လျှင် “တိဟိတ်သြေမက ကုသိုလ်” ဖြစ်၏။ နစ်စုစည်း ချို့တဲ့လျှင်သာ၍ “တိဟိတ်သြေမက” ဖြစ်၏။ ဒ္ဓဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ ဒ္ဓဟိတ်သြေမက ဖြစ်ပုလည်း ဤနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။ [ပုဂ္ဂ-မူး- အပရ စေတနာ ရမျိုး၊ တိဟိတ်ဒ္ဓဟိတ် ကုသိုလ် ရမျိုး၊ ဥက္ကဋ္ဌ သြေမက ကုသိုလ် ရမျိုး၊ အခွဲကို သီလစသော ကုသိုလ်များ၏ည်လည်း ရနိုင်၏။]

- [အောင်] ၁။ ကုသိုလ် ပြစ်၍၊ ကံကျိုးမြင်သီ၊ ဉာဏ်ယဉ်ဘီ၊ တိဟိတ် ကုသိုလ်ခေါ်။
- ၂။ ကုသိုလ် ပြစ်၍၊ ကံကျိုးမြင်သီ၊ ဉာဏ်မရှိ၊ ဒ္ဓဟိတ်ကုသိုလ်ခေါ်။
- ၃။ ရှေ့နောက် နှစ်ရပ်၊ ကုသိုလ်ညပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ အမြတ်ခေါ်။
- ၄။ ရှေ့နောက် နှစ်တန်၊ အကုမြို့၊ ညုံဟန် သြေမကခေါ်။

အယုတ် အလုတ် အမြတ် ခွဲနည်းတစ်မျိုး

ဟိန့်ဒါန၊ မတ္ထီမဒါန၊ ပဏီတဒါနဟု ဒါန ရမျိုး ရှိ၏။ မိမိသုံးသော ပစ္စည်းနောက် မကောင်းသော အစားအဝတ်များကို လူ၍လျှင် ဟိန့် [ယုတ်ညံသော] ဒါနဖြစ်၏။ မိမိသုံးသော

ပစ္စည်းနှင့် တန်းတူပစ္စည်းကို လျှော့လျှင် မဖြီမ (အလတ်စား) ဒါနဗြိုဟ်၏။ မိမိသုံးသော ပစ္စည်းထက် သာလွန်ကောင်းမြတ်သော ပစ္စည်းကို လျှော့လျှင် ပဏီတ (မွန်မြတ်သော)ဒါန ဖြစ်၏။

တစ်နည်း - ဒါသဒါန၊ သဟာယဒါန၊ သာမိဒါနဟု ၃ မျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် ပြခဲ့သော ဟိန္ဒါနကို “ဒါသဒါန” ဟုခေါ်သည်။ “ကျွန်အနေမျိုးဖြစ်သော အောက်တန်းစားအလှု။” ဟုဆိုလိုသည်။ ပြခဲ့သော မဖြီမဒါနကို “သဟာယဒါန” ဟုခေါ်သည်။ “မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်း အနေမျိုးဖြစ်သော အလယ်အလတ်စား အလှု။” ဟု ဆိုလိုသည်။ ပြခဲ့သော ပဏီတဒါန” ကို “သာမိဒါန ဟုခေါ်သည်။ “အရှင်သခင်မျိုးဖြစ်သော အထက်တန်းစားအလှု။” ဟုဆိုလိုသည်။

တစ်နည်း - ဒါန ပြုနေတုန်း၌ မိတ်ဆန္ဒ လုံလဝိရိယ သဒ္ဓါတရားတို့ညွှန် “ဟိန္ဒါန” ဖြစ်၏။ မိတ်ဆန္ဒ လုံလဝိရိယ သဒ္ဓါတရားတို့ မှန်မှန်ရှိလျှင် “မဖြီမဒါန” ဖြစ်၏။ မိတ်ဆန္ဒ လုံလဝိရိယတို့ ထက်သန်လျှင် ပဏီတဒါန” ဖြစ်၏။

တစ်နည်း - ကျောင်းဒကာ၊ ဘုရားဒကာ၊ အလှုဒကာစသော ဂဏ်၊ “အင်မတန် သူတော်ကောင်းတာပဲ” စသော ချိုးမွမ်းမှုကို လိုလား၍ ပြသောဒါနသည် “ဟိန္ဒါန” တည်း။ “နောင်ဘဝ သံသရာ၌ တစ်စုံတစ်ခု ကောင်းကျိုး ရလိမ့်မည်” ဟု အကျိုးကိုမျှော်၍ ပြသော ဒါနသည် “မဖြီမဒါနတည်း”။ နောင်သံသရာ အကျိုးရမရကို ကရမစိုက်ဘဲ (အကျိုး မရချင်နေပစေ) “ပညာရှိ သူတော်ကောင်း” ဆိုတာ သူတစ်ပါးကို ပေးကမ်းချိုးမြောက်ရှိး ထုံးစုံတည်းဟု သဘောထား၍ သူတစ်ပါးကို စားစေ ဝတ်စေလိုသော စေတနာ သက်သက်ဖြင့် ပေးလှေ့စွန်းကြီခြင်းသည် “ပဏီတဒါန” တည်း။

မှတ်ရှုက်။ ။ၤ၏နည်း၌ အကျိုးကို လိုလား၍ ပြဿာ ဒါနထက် အကျိုးကိုမမြော်ဘဲ ပြဿာဒါနကမြတ်ပုံကို သတိပြု သင့်၏။ မိမိအကျိုးကို မလိုလားဘဲ “သူတစ်ပါး ချမ်းသာလျှင်ပြီးရော” ဆိုသော စေတနာတို့မှာ အလွန်မြင်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ရှိသော အလောင်းတော်ကြီးများ၏ စိတ်ထားပျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်နည်း-ဘဝစ်ည်းစိမ်ကို ခဲ့စားလို၍ ပြဿာ ဒါနသည် “ဟိနဒါန”တည်း။ မိမိ၏ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို လိုလား၍ (ၤ၏ဒါနသည် မဂ်ဖိလ်၏ အခြေခံ ဖြစ်ပါစေဟု ဆူတောင်း၍) ပြဿာ ဒါနသည် “မအုပ်ဒါနတည်း”။ သတ္တဝါများ၏ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို မြော်တွေးလျက် ဘုရားလောင်းတို့ ဖြည့်ကျင့် အပ်သော ဒါနပါရမိသာလျှင် အမြတ်ဆုံး “ပဏီတဒါန” ဖြစ်သည်။ ၤကား တစ်ပျိုးထက်တစ်ပျိုး (စိတ်ထားတတ်၍) မြတ်ပုံတည်း။ [သိလ စသည်များ၌လည်း ၤကဲ့သို့ စိတ်ထားလိုက်၍ အယုတ် အလတ် အမြတ် ကွဲပြားနိုင်ကြသည်။]

ဒါနအကျိုး

ဒါန၏အကျိုးကို အထူးချွဲတွင်၍ တန်ဆာဆင်နေဖျယ်မလိုပါ။ တိရဇ္ဇာန်ကလေး တစ်ကောင်အား ဝဝလင်လင်ရှိအောင် ထမင်း တစ်ထပ်ကျွေးသော ဒါနကလေးသည်ပင် ဘဝပေါင်း တစ်ရာတို့၌ “အာယာ၊ ဝဏ္ဏ၊ သူခာ၊ ဗလ၊ ပဋိဘာန (အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာကြီးခြင်း)” ဟူသော အကျိုး ၅ ပါးကို ရနိုင်သည်။ တခြားကုသိုလ်ကြောင့် လုန်တွေ့ဖြစ်ခြင်း တုသေသာလည်း ဒါနရှင်တိုက သာလွန် မြင့်မြတ်ကြသည်။

ကသုပဘရားရှင်လက်ထက်တော်တုန်းက မိတ်ဆွေရဟန်း
 ၂ ပါးရှိရာ တစ်ပါးက ဒါနရှင်၊ တစ်ပါးက ဒါနမဲ့ ဖြစ်ခဲ့၏။
 ၂ ပါးလုံးပင် သီလပြည့်စုံသဖြင့် ငါတို့ ဘရားလက်ထက်တိုင်အောင်
 လူပြည့်နှစ်ပြည့် ကျင်လည်ကြရာဝယ် ဒါနရှင်ကသာ အထက်တန်း
 ကျေခဲ့၏။ နောက်ဆုံးဘဝ္ဗုံး ကောသလမင်း၏ နန်းတော်တွင်
 ထိမိတ်ဆွေရင်း ၂ ဖော် တွေ့ဆုံးပြန်ရာ ဒါနရှင်က မင်းသား၊
 ဒါနမဲ့က အထိန်းတော်သား ဖြစ်၍ ပုခက် ၂ လုံးတွင် ဒါနရှင်က
 ထိုးဖြူဆောင်းလျက်၊ ဒါနမဲ့က သစ်သားပုခက်ကို စီးကာ ထိုကုသို့
 အရည်အချင်း ကွာခြားစွာဖြင့်ပင် ကျွေတ်တမ်းဝင်ကြလေသည်။
 ဒါနသည် သံသရာကို ရှည်စေသလေ

ယခုကာလ၌ “ဒါနသည် သံသရာကို ရှည်စေတတ်၏” ဟု
 အယူသည်းကြသည်။ ပြခဲ့သော ဝဇ္ဈဝယ် ဒါနရှင်က ကျွေတ်တမ်းဝင်
 နောက်မကျချေ။ ထိုးကြောင့် သံသရာ အရှည်အတိုဝယ် ဒါနကို
 ယိုးမယ်မဖွဲ့သင့်ပါ။ ဒါနဖြုရာဝယ် သူတို့၏ စီတ် မစင်ကြယ်မှု
 ကြောင့်သာ “လူတွင်ပါ၍ နွားကျားကိုက်” ခံရသည်။ အမှန်မှာ
 ဒါနက သံသရာမရည်စေ။ “ဤဒါနကြောင့် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ
 ကို ခံစားရတော့မည်” ဟု ရည်ရွယ်မှု တကျာဇာက သံသရာ
 ရေလျှော်ကြော၍ မျောဇာခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အချို့က “ဘရားရှင်သည်ပင် ဒါနတွေအားကြီးသောကြောင့်
 သံသရာမှာ ကြောရည်တော်မူရသည်” ဟု သူတို့ အသိသောကြောင်းဖြင့်
 တွေးရှာကြပြန်သေး၏။ ထိုဒါန အားကြီးတော်မူကြသော ဘရားရှင်
 ပေါင်း အသချိန်း အနှစ် (ဂို့ဝါးပြုသဲစမက) ကျွေတ်တမ်းဝင်ကြပြီး
 ဖြစ်ပါလျက် ငါတို့က ယခုတိုင် မကျွေတ်ရသေးသည်မှာ ထိုဘရား
 ရှင်တို့ထက်ပင် ဒါနအားကြီးနေလို့ပါလော်။ ဝေသာန္တရာမင်းသည်

သင့်မအခိုး

१८

ဘုရားမဖြစ်မိ ၂ ဘဝမြောက်က အကြီးအကျယ် ဒါနကိပ်ဆော်မှုသည်။
ထိုဒါနတွေ အဘယ့်ကြောင့် သံသရာမှာ မကြာဖော်သနည်း။

ထိုကြောင့် ဒါနသည် သု၏ သဘောအားဖြင့် သံသရမှာ
ကြာရည်စေသည် မဟုတ်ပါ။ မစင်ကြယ်သော တရာ့ဘေးကြောင့်
သံသရမှာ မျောကြရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏
သံသရမျှ ကြာရည်စွာ နေရခြင်းမှာလည်း ရည်ရွယ်တော်များရင်းက
သဗ္ဗည်တော်၏အထူးကို ရပိုပြစ်၍ ထို့ညာ၏နှင့် ထိုကိုတန်သော
ပါရမီအခြေခံ မပြည်သေးသမျှ ထို့ညာ၏ကို မရသောကြောင့်သာ
ဖြစ်သည်။ ဥပမာ=ရင့်မှ မှည့်နိုင်သော သရက်သီးကို အနေကလေး
ဆွတ်ခုံး၍ အပ်သော်လည်း မမှည့်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။
ဝင့်နိုင်သီတ ဝိဝင့်နိုင်သီတ

ကုသိလ်ပြုစဉ် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ခံစားလို၍
ပြသော ကုသိလ်သည် “ဝင့်နိသိတ ကုသိလ်” မည်၏။ [ဝင့်=
သံသရာဝင့်ကို+နိသိတ=မှိသောကုသိလ်] သံသရာဝင့်မှ ကျတ်ဖို့
မမျှော်၊ သံသရာဝင့်အတွင်း၌ ခံစားဖို့သာ မျှော်သော ကုသိလ်ဟု
ဆိုလိုသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းလျက် ပြအပ်သော ကုသိလ်သည်
“ဝိဝင့်နိသိတ ကုသိလ်” မည်၏။ [ဝိဝင့်=ဝင်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်+
နိသိတ=မှိသော ကုသိလ်] ဤကုသိလ် ၂ မျိုးတွင် (ဒါနပြစ်စေ
သီလပြစ်စေ) ဝင့်နိသိတ မှန်လျင် သံသရာ၌ ကြောရည်စေ၏။
ဝိဝင့်နိသိတ မှန်က သံသရာမှ အမြန်လွတ်အောင်ပင် ရည်ရွယ်ရင်း
ဆုကို ပြည့်လွယ်စေ၏။

ဒါနကြောင့် ပါရမီများ ပြည့်လွယ်ပုံ

ဒါနရိသူသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၏ ဉာဏ်ပြည့်စုကြ၏၊ ဉာဏ်ပြည့်စုလှင်၊ (ပင်ကို စိတ်ရင်းကောင်းသူ၊ ဝိဝင်း နီသိတဒါန

ပြုခဲ့သူအတွက်) သီလလုံခြုံ၏။ ဥပုသ်ရက်ရည် စောင့်ခွင့်ရ၏။ ဥစွာမရှိလျှင် ဝမ်းရေး ပုံပန်ရသဖြင့် အူမ မတောင့်၍ သီလမစောင့် နိုင်ရုံသာမက ငါးပါးသီလ လုပိုရန် ခဲယဉ်း၏။ ဒါနရှိမှ သီလ လွယ်ကူသည်။ ပညာရှာဖွေရန္တလည်း ဒါနရှင်တို့သာလျှင် လွယ်ကူစွာ ရှာနိုင်၏။ ယခု လောကီကျောင်း၌ ပညာရှာရပုံကို ကြည့်ပါ။ အခမဲ့ သင်ရသာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတရီးမှာပင် ပစ္စည်းရှင် သားသမီး များသာ ပို၍အသင်အပြခံရ၏။ ဤသို့လျှင် ဒါနရှိက ပညာရှာမှုံး ရှုံး လွယ်ကူပြန်သည်။

ဒါနရှင်တို့သည် သူတာကာက စောကားလျှင် အဖက် မထင်၍ ဖြစ်စေ၊ စိတ်သဘောထားကြီး၍ ဖြစ်စေ သည်းခံလွယ်၏။ ပစ္စည်းဥစွာ မရှိက “ငါကို ပစ္စည်းမရှိလို့ စောကားတာပဲ” ဟု အထင်ရှု၍ သည်းမခံလိုကြပါ။ ဒါနရှင်တို့သည် နေရာတိုင်းတွင် သူတစ်ပါးတို့၏ လေးစားခြင်းကို ခံရသဖြင့် မိမိအား အရိုအသေပေးသူတို့ အပေါ်များ မေတ္တာကရဏာ ဖြစ်လွယ်၏။ ဥစွာမရှိလျှင် ထိုသို့ ရှိသေသူလည်း နည်းပါးကြသဖြင့် ကိုယ်ဗို့ကို ဂရမစိုက်သူကို ပြန်၍ အမျက်တွက်ကာ မေတ္တာကရဏာဖြစ်ရမည့်အစား ဒေါသ မာနတွေသာ တိုးမွားတတ် လေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဒါနကြောင့် ခဲ့၍ မေတ္တာ ပါရမိများလည်း ဖြစ်လွယ်ပုံကို ချဲထွင်ကြည့်ပါ။

“ဥစွာမရှိ ကတိမတည်” နိုင်သော လောကကြီးဝယ် သစွာ ပါရမိဖြစ်ဖို့ အရေးမှာလည်း ဒါနသည် အကူအညီပေး၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒါနမပါလျှင် ပါရမိအားလုံး ပြည့်ဖို့အရေး၌ အနောင့် အယုက် ပေးတတ်ရကား ဘုရားလောင်း ဟူသမျှတို့ ဒါနကိုသာ ပထမဆုံး မြင်တော်မှုကြပေသည်။ ငါတို့ ဘုရားရှင်မှာ စ,တည်

တော်မှုစဉ်ကလည်း သူမောဘဝ၌ ဒါနကို စ, တည်ခဲ့၍ ထေသုန္တရာ ဘဝ၌ ကမ္မတပုံးလျက် ပါရမီအားလုံးကို နိဂုံးချုပ်တော်မှုခဲ့ပေသည်။ ဒါနပြုဖွယ်မလိုသူ

ဒါနပြုဖွယ်မလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုးပင် ရှိသေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား ယခုဘဝ၌ပင် ဓနာဝန်လက်စသိမ်း၍ အေး၌မြှင့်းအောင် တရားအားထုတ်နေသော ယောက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတည်း။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒါနပြုနေလျှင် ထို ဒါနပြုနေသည့် အတောအတွင်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှ လစ်ဟင်း၏။ ထိုကြောင့် ယနေ့ နက်ဖြစ်ဆိုသလို တရားထုံးရအောင် အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဒါနပြုဖွယ် မလိုပါ။ ငါတို့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဘုရားအထံ ၌ မစ္စာလေးမှ ဒါနဝါသနာပါသော ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နေစဉ် နံနက်စောင့်၌ ဘုရားရှုရန် ပန်းကောက်နေသည်ကို ဆရာတော်မြင်၍ “ပန်းကို နောက်မှ ရှုပါ၊ တရားအားထုတ်သည့် အခါ တရားကိုသာ ကြီးစားတော်မှပါ”ဟု တောင်းပန်ဖွံ့ဖြိုးလေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ကား ဓနာဝန် လက်စသိမ်း မသိမ်းမသိရသော်လည်း အားထုတ်တော်မှုစဉ်ကပင် အမှန်ပင် လက်စသိမ်းအောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမျှ အားထုတ်သော ဆရာတော်သည်ပင် ရှုအောင်း၍ ထွက်တော်မှုပြီးနောက် ရရှိသမျှ လာသံလာဘတိုကို ဝေဖန်ခွဲခြား၍ ဒါနပြုတော်မှပါသေးသည်။

ထိုကြောင့် တရားထုံးပေါက်အောင် အားထုတ်နေခိုက်၌ ဒါနပြုဖွယ်မလို။ အခြားအခါန့် အခြားသူများမှာ နေရှိသမျှ ဒါနပြုသင့်ကြပေသည်။

ဖျော်စရွာဒါန

စွန့်ကြပေးကမ်းလူဒါန်းနေရခြင်းသည် အလွန်ပျော်စရာ
ကောင်းပေ၏။ တကယ့် စေတနာနှင့် တကယ်တမ်း အလူဒါန
ဝါသနာပါသုသည် ဆင်းရဲသူတွေကို မြင်လျင် သနားသော ကရာဏာ
က အရင်းခံလျက် ရှိသောကြောင့် အားလုံးသတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ
ချိုကြည်သော မေတ္တာနှင့် ချမ်းသာပြီးသူများကို နှစ်သက်သော
မှုဒီတာတို့ မကြာခကာ ဖြစ်ရကား ဒါနရှင်၏ မျက်နှာသည်
စန်းလအသွင် အမြှေ့ကြည်လင် အေးမြေကာ ကျက်သရေ မင်္ဂလာဖြင့်
လွန်စွာ ပျော်ချင်နေပုံရသည်။

ထိုဒါနရှင်၏အလူကို ခံယူသူတို့ကလည်း ဒါနရှင်ကို ရည်စုံ၍
အထူးမေတ္တာပို့သည်အပြင် ဒါနရှင် ချမ်းသာလေ အလူခံများ၌
မှုဒီတာများလေဖြစ်ရကား ဒါနတစ်ခုတည်းကပင် ပြဟ္မာစိုင်တရား
ထွန်းကားအောင် ပြနိုင်ပေသည်။ ထိုကြောင့် ဒါန အစစ်မှန်လျင်
ဒါနဖြစ်စေရုံသာမက မေတ္တာ ကရာဏာ မှုဒီတာတို့နှင့်လည်း အဆင်သင့်
လိုက်လျော်၍ ဘာဝနာသဘောကိုလည်း ကျေးဇူးပြနိုင်ပါသည်။
ဒါနရှင်မှ စန်း

လူချမ်းသာဟူ၍ အမွမ်းတင်ကြရသော ယခုကာလ လူ
လောက၌ စားသောက်နေထိုင်ရေးအတွက် မပုမပင်ရုံးနည်းပါး
လု၏။ ထိုကျပ်တည်းကျေးမြောင်းနေကြရာသော ခုက္ခာတ စာရင်းတွင်
ပါဝင်သူများသည် ရေးရေးဘဝက ဒါနချို့တဲ့သူများသာ ဖြစ်၏။
လူချမ်းသာ စာရင်းဝင်သူတို့ကား ယခုဘဝဓနရှင် ဖြစ်လောက်
အောင် ရေးရေးဘဝက ဒါနရှင်လည်း ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ထို
ဓနရှင်များသည် ဤဘဝတွင် ဓနရှင်ဖြစ်ရုံနှင့် ကျေနိုင်ထိုက်ပါ
မည်လော်။ ယခုဘဝ မျက်စီမံတိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်

လက်ရှိစနစ်း လက်ပြဖြစ်ကြပါသည် အသစ်ဘဝတွင် အသစ်တွင်
အခါးများကြပါသည်။

ထိခိုက်နှင့် သူတော်ကောင်းဓရရှုင်တို့သည် လက်ရှိစနစ်း
ကဲ (အပျော်ရှားအတွက် သင့်အောင် ချိန်ထား၍) ဆူးဆုံးရှားကို
ဖြစ်ဖြန့်စွာသော “ရှားဘဝ ဒါရှုရှင်၊ ယရာဘဝ ဓရရှုရှင်၊ ယရာဘဝ
ဒါရှုရှင်” လောက်အသေးဆက် ဓရရှုရှင်ဗုံး နိုးစွာစိမ်းသော်လည်း
အောင် အမြစ်စွာလော့ ပြန်ပါကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဘဝမျှပင်
ဆောင်ရွက်သော စုစု “ငါရှုရှင်” ဟု သေခားမထားဘာ “အောင်ချိန်း
အရှားသို့လော့ ငါရှုရှင်” ဟု သေခားထောက် ဒုက္ခာတော်အောင်
ပြန်ဖြန့်စွာရောက်၏။

မြတ်သည့်နှင့်မြတ်သော ဓရရှုရှင်

တော်ကိုထိခိုက်မှုးများဖြော်လည်း “သူတော်စင် ရောက်သည်
မြတ် သမဝင်၊ မီးမျှနှင့်လျှော်” ဟု ဆိုထားကဲ။ မြတ်သည့်
ရောက်သော်လည်း ထိုရောက် မြတ်က မသောက်ပါ။ ဇော်သာတို့
ချုံကြသောက်ကြခြားရာ ဇော်ရောက် စထားသည်။ သမဝင်များဖြော်လည်း
သမဝါးကို မိမိတို့ အေားကြား။ အလုပ်ချိန်တို့ သုံးသာကြဖို့သာ အသီး
ကို သီးပေးကြသည်။ မီးများသည် ရောက်း ဇော်သိုံးဖြော်သာ
ရှားသည့်မဟုတ်။ ဇော်ရှုရှင်သာ ကုန်းပြင်များလည်း ရှားသည့်သူ

ထို့အတွက် ဇော်သူတော်ကောင်းများလည်း မြတ်သုံးသာတို့
သမဝါးရာ ပုဂ္ဂိုလ်ခွော်များ ရှာနွေ့ ဇာတ်သာတော်သာလိုတဲ့။
သင်းရာတော်များအတွက်လည်း လက်ရှိစနစ်းများကို သီးအညွှုံး၍
တားကြပ်သော် ဒါ့ပြုသောအခါးလည်း ချုပ်သာကြယ်ဝါး
ကြပ်သော် အသုတေသနများအတွက် အသုတေသနများအတွက် အသုတေသနကြီး
များအတွက် အသုတေသနများအတွက် အသုတေသနများအတွက် အသုတေသနများ

တို့လည်း မြတ်ရသည်ဟု ဆိုလို၏။

“မြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ မြစ်ငယ်ငါးရာ၊ ပြောပြားးကြာ
မြစ်ထိမျက်ကား၊ ချမ်းမြစ်ည်တွေ၊ မီးသည်ရေကို၊ ရှိသည်
အစောင့်ကို၊ မြစ်မသောက်ဘူး၊ ပါက်ရောက် မွားစည်၊
သစ်ပင်သည်ကား၊ သစ်သီးများကို၊ မစားကြား၊ သွန်မြှုံး
ရော်ရှုံး၊ မီးတုံးသည်လည်း၊ ရေတည်သင့်ရှား တွင် ဖွံ့ဖြိုးသွေ့ပြု
ရွှေသည်မဟုတ်ဘူး၊ ဂုဏ်ထူးမြင်ကျယ်၊ သုဓဏ်ကြေယ်တို့၊
လက်ဝယ်ဥစ္စာ၊ ရေတနာလည်း၊ လာလာအများ၊ သုတစ်ပါး
တို့၊ မီးများချမ်းသာ၊ အကျိုးရှာသည်၊ မှန်စွာမြတ်သည်
ဖော်တည်း” (နိတိပို့)

ဤပြန်ခဲ့သော အစဉ်ဖြင့် စုရှင်ဘဝ် ဒါနပြုမြင်းသည်
ဇူလိုင်၊ ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ၊ ဖြေဖွဲ့စိတ်ရာရား၊ အမြတ်းမွားသေသဖြင့်
လောက်သင့်အမျှ မျက်မှုကြည်လင်၍ တာသို့လောက်ရှုံးသာမက မောက်
လောက်ဘဝ် စုရှင်ဖြစ်ပို့အကြောင်း ထပ်လောင်း၍ ကောင်း
ပြန်စေသည်အပြင် သံသရာလမ်း၊ ပြောင့်တန်းရွှေဖြင့် မော်နိမ္မာ့နှင့်
ဇောက်စောင့်သော ဒါနကို အဘယ်မှာ မူလော့သင့်ပါရော့နှင့်နည်း။
ထိုကြောင် ဘုရားတရားတော်အရ ၈ ပါးသီလာ ၁၀ ပါး
သီလာ၊ အာစိဝ်မကသီလများကို စောင့်သုံးလျက် သန့်ရှင်းသော
အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကာ ကောင်းစွာ ရော့ချိုးပြီးနောက် ဇူလိုင်၊
ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ ဖြေဖွဲ့စို့ ၃ ပါးကို မွားများ၍ “အဒ္ဓကြမ္မာယ
ပင့်ပတ္တိယာ ဇောမရဏမှာ ပရီမှန္တသာမီး၍ ဒါနအကျင့်ဖြင့် အိုး
မှာ၊ အောက် ဆင်းရေားမှ ဇောန် လွန်မြောက်ရတော့မည်” ဟု
တော်ကြည်သော မိတ်ထားဖြင့် နိမ္မာ့ကိုမှန်းပြီးလျှင် သုတော်စင်
သုယော်မာ လာလာသမျှ အလျှော့အပေါင်းအား နှစ်ထောင်းအား၇

ဒုက္ခရိုင်းတော် နေရပါသွင် များမြတ်စွာ ပျော်ရွှေ့ဖျော် ဝောင်း
ပည့်သွေး၊ အဘယ်မှာလွင် သံသရွာစွဲလျှော့ကြော် ပြောရွှေ့နှာ
တွေ့ဆောင် ဆွဲထားမည်နည်း၊ ဒြပ်သီး ပြောပြန်စွာလောင်
ခံသွာက်သွက် ဂိုဏ်ငွေ့လိမ့်ပည် ဖဟန်ပါလော်၊

ဒါနမ်းထွေ့လွင် နိုင်ယူနေပြီ

ယခုပြခဲ့သော အတော်များပြင် ဒါန၏အတိုင်းမြတ်စွာ
ကုန်မြတ်စွာကိုပြော မှတ်သင်။ ဒါန၏ ကျော်သွောက်သာကို မြတ်စွာပေးပြီ
ရေးထုတ်ဒေကြော် ကုန်ထို့မည်ဟု၍ မှတ်နိုင်။ ထိုကြောင် ဒါန၏
မည်သွေးနည်းနှင့်ပုံးမှတ်ပယ်သွင့်ကြား တရာ့ရှုတို့ဝါ ခြော့ပြီ ဒါန၏
ပမ်းပယ်ပြက်ပြုခဲ့ပါတော်။ ထိုကြော့မှု ပယ်ပယ်လိုက်ပေးပြီ တစ်
ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ပေးတမ်းရှိုးခြောက်ပြု။ မရှိသွားဘာများ
အရှင်းရှင်း မေတ္တာမေတ္တာက်သာ လျှော့ခြောက်ခြောက် ပြုပြုလော်တော်
ပည်း၊ ဆင်းခြားထွင်းပျော်းတွေကို မယေးမှတ်ပြု၍ ပုံးပုံးဖွေ့စွာ
ဘယ်လို့ စိတ်ဝေတော်ရွှေ့ကိုထား၍ ရွေားရမည်နည်း။ “ဒါတော်
သွေး ထဲတို့ သေသွေး” ဟု သာမော်ထားရှုတော်မည်။ ထိုသို့
ဖြစ်ပေါ် ရှုတော် ပယ်ပယ်ကိုပြုပြင် ထိုသွေ်၏ စိတ်ထားသည်
ကြော်းလော်းသွားမှုများပါ။ စိတ်ကြော်းလွင် ရှုပ်ထား၍ ကြပ်းတော်
ပည်းသွား။

အကြိုးမည်

ဒါတို့ အရားရှင်း ထို့အတို့ အော်အသွေးပြုသွား၍
ဒါနရှင်းစို့ အကြိုးအသွေးပြုသွား၊ ဘုရားပြုသွားတော်မှာလျှော့ခြောက်သည်။
ဘရှုံးပြုသွားတော်မှာလျှော့ခြောက်သည်း၊ အနာထဲရိုက် ဝိသာဒါ စိနိသာရု
မှတ်ပြုသွားတော်မှာလျှော့ခြောက်သွား၊ အကြိုးအသွေးပြုသွားတော်မှာလျှော့ခြောက်
သွား၊ အကြိုးအသွေးပြုသွားတော်မှာလျှော့ခြောက်သွား၊ အကြိုးအသွေးပြုသွား

ပယ်သူများ တွန်းကားမေခဲ့လျှင် ဘုရားရှင်စွဲည်း မပွင့်နိုင်ရဘာ သေသနမှတ်မှာမူ သာ၍ပင် ထေးခဲ့ရာ၏။ ငါတို့ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ကို ထားလိုက်ပါ၌ ထော့၊ ကဗ္ဗာ ကဗ္ဗာ သံသရာဝယ် ဒါနဟုပေါ်သော အကျင့်ကောင်း တစ်မျိုးသာ မရှိပါမှ ဂိုဏ်ပါမြဲ သုဓမကသော ဘုရားရှင်များ ကောနပွင့်တော်မျွှေ့ ရက်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ “ဖွံ့ဖြဲ့ဖွေဖော်စေ” ယခုအခါန်မှစ၍ နောက်နောက် အခါ ကဗ္ဗာအသစ်အသစ်တို့၌ ဒါနကို ပစ်ပယ်လိုသူများ မဖြစ်ပေါ် ရှိပါသေား။

ဒါနအစွမ်း၊ လက်ရုံးတန်းဖို့၊ ဆုံးခန်းအရာကိုဖွယ်၊ ကြိုက္ခိုး ငိုးကာ၊ အားယ်ထုတ်ချောက်၊ ရေးသားလောက်လိမ့်၊ နှင့်ထောက်ကြခြောက်၊ ဥာဏ်မလယ်တို့၊ စီတ်ဝယ်ရိုးဝါး၊ မထင်မှားနှင့်၊ ဘုရားဆုံး၊ ဒါနကျော်၊ သုံးလျှောင်းကျော်၊ ကောနဖြူစွဲ၍၊ အသစ်ကဗ္ဗား၊ ပေါ်ဖော်ထားလျက်၊ အများ ဝေနော်၊ ကျွောတ်လွှုတ်စော်။ ထွေထွေမြားမြောင်၊ ဒါန ဆောင်သော်၊ ပြောင်တလက်လက်၊ အရောင်ထွက်သို့၊ ခေါင်ထက်ခေါင်နှင့်၊ ပြစ်ကြခြင်းနှင့်၊ ယင်းသည်ဒါန၊ မပါ ကြသည်၊ ဒုက္ခသည်စုံ၊ တွေ့တိုင်းရှုံး၊ လူမှုအားကိုး၊ ဒါနပျိုး ကို၊ ပျိုးလေဆန်းဆန်း၊ နှေ့စဉ်လုန်းအောင်၊ ကျွောတ်တမ်းဝင်လို ဘိမ့်ကား။

သီလအကြောင်း

“ဒါနထက် သီလက မြတ်သည်”ဟု ပြောစမှတ် ပြကြရှုံး သာမန်လောက်စဉ်းစားလျှင် ထိုစကားကို ဝန်ခံဖို့ ခဲယဉ်း၏။ သို့ ယော် လျေးလေးနှင့်နှင့် စဉ်းစားသောအခါ ကောင်းစွာ လုံလောက် သော အနကြောင်းကို တွေ့ရပေသည်။ လေကာခြားရှိပြုသူမျှ အလုပ်တို့တွင်

သုတေသနပါး မဆင်းရှုအောင် အောင်ရှေ့ကိုသော အလုပ်ဖူနှင့် သုတေသနပါး
ခမဲ့သာအောင် အောင်သော အလုပ်သည် ကောင်းသော အလုပ်
အကျိုးများသော အလုပ်တို့ပေတဲ့သီး။

ဒါနအလုပ်၏သီလအလုပ် ၂ ပုံးတွင် ဒါနသည် ချေထားပါ့
ခမဲ့သာအောင် ပြန်လော့ အလုပ်ဖြစ်၍ သီလအလုပ်၏။ အ
တန်ပါးမဆင်းရှုအောင် အောင်ရှေ့ကိုသော အလုပ်ဖြစ်၏။ ဒါနလအ
လုပ်ဟူ၍။ ငါးမီးသီလ၊ အာစိဝင်ဗုဒ္ဓကသီလတို့ကို ခိုလှိုသည်။
၈ ပါးသီလ၊ ၁၀ ပါးသီလတို့အတွက်မှာ အကြောင်းတန်မျိုးပြုသော
ရှိ၏။]

ဒါနအလုပ်

ချိန်းမည်—“သယ်ယူမပြု မိမိမျှ” သိသည်အတိုင်း သတ္တဝါ
တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် သူကဲအားလော်စွာ ဆင်းရှုမြှုပြန်ပါ။
ထိသင်နှင့်သူကို ကျည်ထောက်ပံ့ခြင်း၊ စွဲ့ကြေးလေးကျေးမြှင့်သည်
ဒါနအလုပ်တည်း။ ထပ်၍ ပြေားမည်—ယခုအောက် ရဟန်းသံယာမော်
ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တက္ကယ်ဆင်းရှုနေသူများ မဟုတ်ဘူး။ ဒါနသို့
ထိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်းဟု ဆိုပါရ ရိုက္ခာမဖူးလောက်ဆူ။ သို့ဖြစ်၍
တစ်နည်းအားဖြင့် ဆင်းရှုများပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင်း ဆင်းရှုသူ
တွင် ဝါဝိဇ္ဇာသာ ခိုရာန်းသံယာတော်ဦးအား လှုပါနီးခြင်း
သည်လည်း ကျည်းမြှင်ပင် ဖြစ်သည်။

ဘုရားကဲ့ဟု၍ ခမဲ့သာနေသော ဆရာတော်တို့အား လှုပါနီး
ခြင်းမျိုးလည်း ရှိသေား၏။ ထို့ပါ၍ လှုပါနီးရှုနှင့်လည်း ဆရာတော်
ကြီးမှာ လိုအပ်သော (ဆရာတော်မြှင့် ထိုက်စာန်အောင် မလုံ
လောက်သော) အာရာတော်တို့လှုပါနီးမြှင့်ပြုသော် ဆင်းရှုများ
ကုပ်ဖြစ်သော်လည်း အာရာတော်တို့ အာရာတော်တို့

သူ၏ ပြည့်စုက်လျှော့နဲ့ရာ၏တား သရာတော်မှတစ်ဆင့် မရှိ
ဖြစ်ပါးအောင် တာပည့်တာပန်းတို့အား ပြန့်ကမ်းပေါ့နှင့်ရန် သရာတော်
ကြီးအထူး အပိန့်လျှော့နဲ့မြင်းပျါးပြခိုသောကြောင့် မရှိဖော်စွာများ
အား အသာကိုပြုပါ့နဲ့ အလေးတုပါပြန်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဒါနဲ့လျှော့
ဟုပါပျော်သည် တစ်ယောက်နှစ်ယောက်ကျော် ကျွန်ုတ် ကျွန်ုတ်သား
ဆင်းချော့သွေ့ဝါရာကို အောင့်ရှောက်ရသော အလျင်ဝက်ဘင်းဟန်ရှိုး
ပြုခဲ့ရား ဒါနဲ့အကျိုးနားလည်သုတ္တန့်လျှင် အဂ္ဂန်ပြရှင်ဖွယ်
အကျိုးပါသည်။

ဘိဝတော်ပါတဝီရှိ

သီလအလုပ်ကား သုတေသနပါး မဆင်းဆုံးအောင် စောင့်ကြောက်
သော အလုပ်တည်း ရှို့ဗျို့မည် - "ပါတော်ပါတာ စေရာလီ" စသော
သိကြောပုဂ္ဂသီလများကို မစောင့်ထိန်းသာ စွာကြောက် သတ်နေလျှင်
အသေတ်ခံရသော သတ္တဝါစွာ မည်ဖြစ်သင်းချွဲအုပ်ကို စွဲးအားကြည့်
ပါရလို့ ထိုသိကြောပုဂ္ဂသီလတောင့်လိုန်းသာ သတ်ချင်တိုင်း
သတ်နေကြသည့်အတွက် မြစ်ထို ငါးပေါင်းမည်မျှ၊ မြို့ရာတို့
နှား ကျွဲ ဆိတ် ဝက် ကြက် ငါက် စသော သတ္တဝါပါဝါးမည်ဖြုံး
အသေတ်ခံရ၍ သတ်ခါနီး၌ မည်ဖြစ်သင်းကြောက်မည်ကို လည်းကောင်း၊
လုပ်ချောင်းများ ရက်စက်စွာသတ္တများ၏ စစ် အကြီးအကျယ် ခင်းလျက်
အား မြင်းမြင်းနိုင်အောင် သတ်နေကြသောပြင့် ကျွန်ုတ်ရပ်ရပ်ပယ်
စစ်ပြုဆော့မည် ကြေားကတည်းကောင်းမည်ကို
လည်းကောင်း၊ မျက်ဗြိုင်နားကြေားဖြင့် စွဲးစားကြည့်သောအခါ
ပါတော်ပါတ သီလတော်ပါ့ကို မစောင့်ထိန်းနိုင်ရုံးဖြင့် တစ်
ယောက် နှစ်ယောက်ကျော် ကျွန်ုတ်ကျွန်ုတ်သားများတိုင်အောင်
ဆင်းချော့ကြများပုံကို မြင်ဗြိုင်သည် မဟုတ်ပါစေား။

ပါအောက်ပါတမ ရှေ့ဂြိုဟ်၏ ပါအောက်ပါတစ်ခုနှင့်
ကို စောင့်ထိန်းလျှင်ကား သတ်မူတ် ရိုက်ချက် နိုပ်ဝက် အူးပိုး
ခံရ၍ မျှော်ဆောင်စာမျက်လည်ရှင် အားယ်ကြရသော ဆင်းရဲ့ ချို့
မဆုံး အောင်အောင် ဆင်းရဲ့ ကယ်သယ်ရွှေ ရောက်အောင်ကြပ်
ဤအိုလောက်တစ်ခုသောက်အောင်ကျင့် တစ်ယောက်အောက်။ အသေး
၃ ယောက်အောင်လျှင် ၂ ယောက်၏ အောက်။ ကျွန်ုင်၊
ကျွန်ုင်သေားအေးလုံး အောင်လျှင် ကျွန်ုင်ကျွန်ုင်သေားအေးလုံး
ထိုအင်းရဲ့မျိုး ပရိုက်တော့ တွေ့ရှုပြီးရှာ အောက်တွေ့ အောက်
မျှော် ကရာတာ မူဒီတာ တရားတွေ စိမ့်ပြည်ပြည် ပြစ်တွေ့ရှု
အလျှောက်အောင် အုပ်ဖျယ်အောင်းသော ကျွန်ုင်း ပြစ်တော်
လိမ့်တည်။

ဦးမြတ်မျှော်

ဤမြတ်မျှော်ပါတာ သီလတော်ပါးတည်ပင် ဒါန္တာ ဦးမြတ်မျှော်
ကြည့်မှ သီလက သာလွှာမြှင့်မြင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားမှုမြှင့်မြှင့် ဦး
မြတ်မျှော် အုတော်ပါးက တစ်စုံတော်ရာသေးရှိ ခိုတ်ချုပ်းသာမော်သူ
တစ်ယောက်၏ အုတော်ရာသေးရှိ အောင်မျှော် ဆောင်ရွက်လျှင် ခိုတ်ချုပ်းသာ
မျှော်အုတော်ရာသေးရှိ ချုပ်းသာပုံကို ဦးမြတ်မျှော်လျှင့် တစ်စုံ
တော်ရာသေးရှိ ခိုတ်ချုပ်းသာသု၏ ချုပ်းသာပုံထက် အသက်ဘေးမှ
လွှတ်လေသု၏ ချုပ်းသာပုံက ဆတ်က်ထဲ့ပို့မက အသ ရှာစောင်
သာလွှာမြှင့်မြှင့် စွဲ့အားတတ်သုတေသန်း ဝန်စပ်ပေါ်စွဲ့ပြည်။ အော
မရှုပ်၍ သောရတော်မျှော်သုကို အစေဆွားသဖြင့် ခိုတ်ချုပ်းသာ
မျှော်အုတော်ရာသေးရှိ အုတော်ရာသေးရှိ အုတော်ရာသေးရှိ

Digitized by srujanika@gmail.com

၁၃၈၉။ နိုင်ငံတော်မြတ်ရှိ လူသက္ကသံ ယူမှုပြောင် ဥစ္စရှင်
တို့၏ အောင် ပြောရှုရသည်။ တစ်နိုင်ငံထဲ့ကို တိုက်ခိုက်လျှော့
ပြောင် နိုင်ရှင် ဘုရား မိမိရှုံး ဆွဲလော်ပျိုးတော်မြတ်နှင့်တော်
နှင့်တော်မြတ်သားတို့ အောင်ရပါနိုင်အောင် မိမိသားပြောရှု။ ရှုသင့်
ရှုနိုင်သော နှင့်ပတ္တီ၏ အလုပ်များကို လျှော်ခိုက်ပြော။ လုပ်ရှိ
အသုတေသန၏ ပရောက်သူမြှင့် ဥစ္စရှင်ရှားဝါး၏ ကိုယ်ဆင်ရှုရှု။
သို့မဟုတ် အဒေသားရှိသည် ဥစ္စရှင်များကို အဆင်သက်
နှစ်နှစ်မြောက်ခိုက်အတွင်း ပို့မို့ခိုက်သော အမှုကြီးဆောင်သူ။ ထို့
အားဖြစ်သော မြောက်တွင် အနိုင်းသာ နှစ်ရှိလို သိသကို အသုတေသန်း
ပြောပြု၍ ထို့အတွက် ပျိုးကို ကျမှုများ ထွေ့ခြင်းပြုရသူမျှ၏
အဟန်သောပြု အနိုင်းတွက် အနိုင်းတွက် သိသက်သည် ကျမှုသုက္ခာသား
များကို အောင်ခြုံကြုံ ရှုနှုန်းလုပ်ခွင့်ရအောင်သော ဂိုယ်နိုင်ပြု၍
ချုပ်မှုသောပြုတွင်သော သိသက်တေသား။

www.english-test.net

သင့်မြတ်စွာ

၁၀၅

တိန္ဒေသ တိပိဋကဓရမှ ရှေ့ဝါယာ၏ပု သီလှလည်း သုတေသန်း၏
သိုးရှုမည့်အဆင့်ကို လေးလောင်ပင် ရှေ့ဝါယာ၏ရာဇ်ရာဘဏ်ဖြင့်
ကျွဲ့သာကြုံသား လူအများ ချမ်းသွေ့စိုင်သာ သီလာစိုး
ပြန်သော်။

မှတ်တမ်းမြတ်စွာ

အလိပ်ခံရသာ နောင်းရှုလျှော့ “အန္တရာန၏
နှစ်သာလုံး အဆင့်ကို အစိရောက်သာ သိုးရှုမည့်အဆင့်အထိ
အလိပ်ခံရသာ၏အန္တရာန၏ အကျိုးချုပ်နှင့် ရုပ်စိုးရုပ်စိုးများ၏အားဖြင့်
ထိန္ဒာရုပ်သာက လိမ့်သူက စုံးလျှော် နိုင်တော်ခလုံးကိုပင်
ရတယ်။ အိမ်ပို့ကြစာဖြင့် မည်မှုမောင် အမြန်အသုံးကို
စဉ်ဆောင်ရွက်သာရာ၊ ယုဝဇ္ဇာတ်ဘာသာအပိုးပိုး၏ ဆရာတရိုးပိုး
တရာ့အမြန်အသုံးကို (ရွှေဘာသာ တရားထတ်အရ ဆိုလျှင်) ပြန်ပြင်
မှတ်သူ၍ အကျိုးချုပ်သာ အင်းရှုံးလည်း အများလည်း လိမ့်ချုပ်သူ၏
တွေ့ရော့မည်။ တိန္ဒေသ မှတ်သူ၏အမှုအနာဂတ်ပြုမည်ဟည်
တစ်ယောက် နှစ်ယောက်စုစု၍ ကျွဲ့သာကြုံသားတို့၏ ဒက္ခကို
မျှ အောင်ရှေ့ကိုရှာ ရောက်ပေသည်။ ကြောများပေါ် မြှော့သာသူ
ဝင်ထဲမှ တရားတရားဟောဆောင်တွေ့ ညာစုပါ၊ ညာတို့သာ
လုပ်ခြင်းပင် မှတ်သူအရာကို အထင်းဖို့ဖို့ အျေးသာကြပါလေ။]

သုတေသန်းမြတ်စွာ

သေရည်သေရက် သောက်သူလည်း မိမိအဘာသာ သောက်ရုံ
သတ်သက်ခြင်းမြတ်စွာ မိမိသာ ရှေ့ဝါယာ၏သီသာ၌ မဇာဘင်းကျိုးခံစား
ရောင်းခြင်းမြတ်စွာ မိမိသာတို့မှာသူ။ မလိမ့်က်သာများ သို့သော်
မိမိသာတို့မှာသူ၏သီသာကိုပင် အမြှောင်းစိုင်းမှုပါ။ မှတ်တရိုး

ရှုံးလာသောအခါ ကျေသိရှုံးများကို ကျော်လျှို့ဝှက် အပေါ်
ပြန်လည်၊ လောက်သူ အလွန်လည်ပတ်သူ လုတ်စေယောက်သည်
သတ္တု စီးပွား ကာမျှစသည်တို့ကို တစ်စုတစ်စုမျှ ကိုယ်တိုင်လည်
သို့သော် သူ၏ဘက်သား ရှော်များကို ကျေကျေစု နည်းပေးလမ်းပြီ
လုပ်ရှိ။ ထိုလျှော်ပြန်သူသည် (သူကိုယ်တိုင်မလုပ်သော်လည်)
ကိုယ်အလုပ် နည်းပေးလမ်းပြီ ဆောင်းဆောင်မှုသုပ္ပါယ်ရကား
ကိုယ်တိုင်လုပ်သောက်ပင် ကြောက်မက်ပျယ် ကောင်းသေး၏။
ကိုယ်တိုင်လုပ်သောက်ပင် သူများကို စာင်းခဲ့သေား၏။ သို့အတူ
သူရာတိနှုန်းပြည်း စာဖြည့်ဖြည်း အနယ်ကျော် ယစ်အပ်ဘာတိ
ဝရာက်သောအခါ ပါတောတိပါတုနှုန်းသည်တက် ကြောက်ပျယ်
ကောင်းသုပ္ပါယ် ပါတောတိပါတုနှုန်းသည်တို့တက် သတ္တုဝါယား၏
ဆင်းရှော်ရှုံးမှုနှုန်းပြန်လည်ပါသည်။ ထိုကြောင့် သူရာတိနှုန်း
လည်း မိမိအိမ်သူအိမ်သူမှုနှုန်း ကူးသူ ကူးသူအတော် ဆင်းရှုံး
မည့် အဖြစ် ကုပ်တင်ရာ ရောက်လေသည်။

ဤနည်းသားပြင် အခြားသော အောင်ဝွှေက သီးသေည်တို့
၏ အကျိုးကို စဉ်းစားကြဝါလေ။ ဤကုသို့ အကျိုးအပြင်ကို စိစစ်
လိုက်သောအခါ တစ်ကွဲဗုံလုံး ငါးပါးသီလ လုပြီဇော်ပါမှ တစ်
ကွဲဗုံလုံး ချုံးသာကြမည့်အကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှား
ရကား ငါးပါးသီလတစ်လို့တည်းသည်ပင် ဒါနထက် သာလွန်မြင့်
မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီး သို့ပြု၍ ဒီမိန့်တိုင်နှင့် စပ်ဆိုင်ရာ
အားလုံးအထိ ငါးပါးသီလ ပြည့်ဝလျှို့သူသူည်းပြစ်အောင် သတိ
ဆောင်ကာ သတ္တုဝါယားအပေါ် အော် ကရှာ ကရှာထာ ထားနှိမ်ကြပါ၏
သတ္တုည်း။

292

ပြည့်စုံပါ။ ဒိုကာလတော်မှာသော ဥပုသန်လုပ်ငန်း
ပုံစံများ ငါမျိုးသိလဲ သေညွှန်းကဲသိ အာတရိုပါး၊ ပတ်ဝန်းကျင်များ
လေဆိပ်လုပ်ငန်းများ သိလဲ မဟုတ်။ မိမိမိတ်ဆက်ကို မြတ်မြတ်ဆောင်
ရောင်းခြင်းများထဲတော်း၊ ချွေးမှု-ယဉ်ကောင် အရာများနှင့်
သုတေသန အစိတ်အရွင်းရှိသော ဥပုသန်မဟုတ်ဘဲ တာကယ်စောင့်ဆောင်
ရွက်သူ့တော်း၊ “အရိပ်လူဥပုသ” ဟု ခေါ်၏၊ [လှိုင်နှင့်အပြည့်
တိုင် ဥပုသန်စွာ အစိအစ္စကို ရောက်စွာသုတေသန ကျယ်စုံပြု
ပြုလောင်း။]

အကျင့်မြန်မာစွဲတော်သုသည် သီပ္ပန်တော်သုသည်
ဖြစ်၏ ဘဏ္ဍာရာလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီး၏ သိမ်ဟန် ထောက်လုပ်
သံသူရှုပ်၏ ပို့ဝါယောဂျင်၊ ဒါနိုင် တစ်မိုးနှင့်၏ ပြီး၏
အနုပြု၊ ကုပ္ပါဒ်သာဝန်တို့ ပျော်များနေထိုင်ရမည့် မြန်မာ
ပြည့်စုစုပေါင်းတွင် ပို့ဝါယောဂျင် ပို့ဝါယောဂျင် လေဘာ ဇူးသု
တော် အကုသိုလ်များနည်သုသည်တော် နည်ပါး၏ ပို့ဝါယောဂျင်
ရှုပ်း ပြုသုသည်တော် ကြေးသာဝန်ပတ်ဝန်ဆောင်၊ ထိခိုင်း
ဥပုသံသာဝန်တော် သီပ္ပန်တော်သုသည် ဘဏ္ဍာရာနှင့် အကျင့်မြန်မာ
ပြီး၏ ပုံး အာရုံခြားပြုသော ပါယာတို့တော်သုသည်များကို
လောက်ထွေပြီး ပြီးသောကြောင့် ရိုးရိုး ငါးပါးသီပ္ပန်တော်သုသည်
ပြင်မြတ်သော အကျင့်ပြစ်ကြောင်းကို သိနိုင်ပါသည်။

ဘာဝနာဒမြိုင်း

မြန်မာတေသနပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးခွဲ၏ အဖွဲ့အစည်း “တိုးပျော်မြန်မာ”
မြန်မာတေသနပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးခွဲ၏ အဖွဲ့အစည်း “တိုးပျော်မြန်မာ”

တွေ့ရာမြင်ရာ သတ္တဝါတိအပေါ်၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မဂ္ဂလာဘကို
အမှန်လိုပဲဘူး၏ မေတ္တာထားမြင်းသည် မေတ္တာထားနှင့် မည်၏။
“မေတ္တာသိတဲ့ကို ဖိမိသွားနှင့် တိုးပွား၍ များလာစေခြင်း၊ မေတ္တာ
စိတ်တို့ ဖိမိသွားနှင့် ထုမ္မားမြင်း”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုမေတ္တာ
ဘာဝနာရီ အလောအလာပြုသွှေ့ ထိုမေတ္တာဓာတ်တွေ အလွန်များ
လေသည်။ တစ်ကိုယ်လွှားကို မေတ္တာပြင်း ထုမ္မားထံးသကဲ့သို့
ပြစ်ရေးလေသည်။

ထိုသို့ မေတ္တာဓာတ်ခဲ့ ရှိနေသွားသည် ဆင်းခဲ့သူကို မြင်ရှုပြန်
လျှင် ထိုသူကို ဆင်းရှုကျမ်း ကယ်တင်လိုပော့ ကရာဇာ
ဘာဝနာရီလည်း အဆင်သင့် ပြစ်လာထော်၏။ သတ္တဝါများ၏
ကောင်းကျိုးချမ်းသာတိတိ လိုလေးသော မေတ္တာဓာတ်ရှိနေပော့
ကြောင့် ကြိယ်ဝါများသာသူတိမြင်လျှင် ဝမ်းမြှောက်သော မှုဒ်တာ
ဘာဝနာရီလည်း အဆင်သင့် ပြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေသည်။ ဤပြခဲ့သော
ဘာဝနာရီ ၃ ပိုးကား စိတ်နေစိတ်ထား မြင်ဖြတ်သွားမှုလျှင် တွေ့ရာ
ဖြော်ရှု၊ သွားလာစေထိုင်ရင်းမှာပင် ပြစ်နိုင်ပေသည်။

ဓမ္မဒ္ဓနတိစေသော ကမ္မားနှင့်တိတွင် ဘုရားရွှေ့စော်
ပျားကို အာရုံပြုသော ဓမ္မဒ္ဓနသို့ ကမ္မားနှင့်ကို စီးပြန်းရှုပြု
ဘုရားရှုံ၏ ရွှေးချေကြော်းကောင်းပုံ၊ အကျိုးကောင်းပုံ၊ သတ္တဝါတို့
အား အကျိုးများပုံ ဤ ၃ ချက်ကို လေးလေးနှက်နှက် စဉ်းစား၍
အာရုံပြရမည်။

အကြောင်းကောင်းပုံ

အကြောင်းဆိုသည်မှာ ဘုရားဖြစ်ပို့ အကြောင်း ဖြစ်သော
ပါရရီရားတည်း။ ထို ကောင်းများပါရရီတော်များကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ရောင်း
အများ သတ္တဝါတွေလို့ ပေါ့ပေါ့ဆောင် မပေါ်တော်။ အလွန်ထက်သန်တော်

မှုပေသည်။ ထို့နဲ့ ထက်သူတွေ ပြည်ကျင့်တော်မှရှိလော်၊
ဘဝသံသရာဝယ် ကိုယ်တော် ရွှေမီးသာကျေးကို ပြန်လည်
သည် မဟုတ်။ သတ္တဝါအများ၏ စီးပွားရုံးများ ပြတ်ဆောင်ရွင်
ရှိ အရေးကိုသာ ပြုတွေ့ရှု ပြည်ကျင့်တော်မှသည်။ ကျေးမှုကိုရား
ထော်ရှားအောင် ဝေသွှေ့ရာမီးသဝ် ဒါန်းကို ရှုံးစား
ပါသည်။

မြန်မာအထောက် လုပ် ဒါန်းပြုကြရာ၌ မိမိကိုယ်ကို အနှုံ
ရှုံးစားအောင် ပြန်လည်တိုက ပြန်၍ ကျေးဇူးတင်
စေလိုက်။ တတ္တိုင်လျင် ပြန်၍ပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ခေါ်လိုသော်။
ပြောဒါန်းရှုံးစား နောက်နောင်သေတို့၌ စည်းမီးပျော်းသားကို အသေးလို
ပြု၏။ အားလုံးပြောစုံ နိုဗ္ဗားကို မလိုလေးလဲ ဆုတေသနမြှုပ်နှံ။
အစုလောင်းတော် စွဲသွှေ့ရာမီးကား ထိုကိုသိ မဟုတ်ပါ။ မွှေးမြှင်
ပြု၍ မကြောင်း ဖယ်တော်အထဲ လက်ကောင်းပြု၍ ရွှေစာရွှေကို
စောင်းလော်ပါ။ ဤအရှိနိုဗာ ဂုဏ်ပကာသန စသည်များကို
ပြုခြင်းတော်ပါ။ ဂါသရာဝယ်အတိုင်း သူတစ်ပါးအား ပေးကော်
ထိုသောသွေးက ပြင်းပြေတော်မြှုပြင်းသာ ပြစ်ပါသည်။

မြန်မာနှင့် ပြင်းပြသော ဆုတေသနပြင်း လော်ဝတ်ဝက်စား
မြှုပ်နှံရေးရှုံးစား မြှုပ်နှံရေးကို မကြောမကြော လေးကမ်းမြှို့ဆိုးနှင့် ရွှေသာ
အော် ပေးအပ်နေသူ သိန်းသေးများနှာ ကုန်အောင် သရောင်းကုန်
အောက်လုပ် လှုဒါန်းပါသည်။ အသုမန္တာဝယ် စုနှင့်အာကြော်
ဝတ်ချေပြုသော်လည်း ရွှေသာသော်မြှုပ်နှံရေးကို ဝတ်ဆောင်ကြရ
သတ် ပေးအပ်နေပါ။ မြှင့်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အလွန်၍ပျော်
ပြု၍ မြန်မာနှင့် ရွှေသာသော် အောင်သံသရာ /
ရှုံးစားပကာသနအောင်းကုန် အောင်သံသရာ /
ရှုံးစားပကာသနအောင်းကုန် အောင်သံသရာ /

မရှိဘင်းရဲ စားရမဲ သောက်ရမဲ သုတ္တသည်တို့ကို ကော်တင်လေရ ခြင်းကြောင် “စေရှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ မွန်မြှင့်သော တာဝန်”ဟု အယျား၍ ထို့ကြေသည်တို့ကို ဓယ်ဆယ်လို့သော ဆုံး၏ ပြင်းပြ ဆော်မြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

တော်မြို့လဲ မျက်ပျက်ဆွဲအောင် ပစ္စယာဆင်ဖြူအော်လို့ လူသော အမဲမှာလည်း ရုတ်ပကားနှင့် ဘဝစည်းမိမဲကို တွေးတော် မမှာ “ဤကောင်းမှုကြောင် သုတ္တသည်တော်ကို ရလိုပါ၏”ဟု ဆုတေသင်းတော်မှသည်။ ဤမြေရာဝယ် သုတ္တသည်မြှင့်းကို ကိုယ်တော်၏ အကျိုးဟု မှတ်ထင်ကြပေးလိမ့်မည်။ ထိုထင်သလို မဟုတ်ပါ။ သုတ္တသည်တော်ရှင်းကြောင် ကိုယ်တော်မှာ သာ၍ ပင်မန်းစာရှုပါသည်။ ထိုအခါးညွှန်စုံသုတ္တကဲ့ များမင် လော်ပြု ဆုံးမတော်မှုရှင်း၊ အဒဆောင်ကြော်မျိုးသားမြှင့်းတို့မြှင့် အားလုပ်ခွင့် ရေတာ်မှုပုဂ္ဂိုလ် မှန်းဆုံး ကြည့်ကြပါကုန်။ ထိုကြောင် သုတ္တသည်ကို တော်တော်မှုရှင်းဆုံး ကိုယ်တော်အတွက် မဟုတ်။ အများချမ်းသာမြို့အတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မောက်စုံး၌ ချုပ်လျှောသော သားမောက်သမီးတော် ၂ ပါးနှင့် မြှုပ်စုရားကို လျောက်ပုံမှာ “ကိုယ့်တွေက်တာမဟုတ်၊ သာတွေဝါတိ အကျိုးသာ ပြုခြင်ာဏ်း” ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားနေပါသည်။ ချုပ်းအုံ-လူ့စည်းမိမဲမြှင့်၏၊ နတ်စည်းမိမဲမြှင့်၏ စိမ္ဗာလှပ ရီး အလိုကျ နေထိုင်ဖော်ရသော စုနိုင်းနှင့် အပိုးတန် သားသမီးများသုတ္တ အချုပ်အခြေမြှင့်၏။ ထိုအရာများမရှိလျှင် စကြာမင်းပင် ဖြစ် သော်လည်း မလျော်သူ့နိုင်ပါ။ ဝေသုတ္တရာမင်း ဘဝြှော်ကား မြှုပ်စုရား နှင့် သားတော်သမီးတော် ၂ ပါးသည် တစ်ကြားလုံး၏ မျက်ဇူးဟု ဆိုရသောက်အောင် အထက်တန်းကြော်ကြော်၏။ ထိုကြောင် လောက

စည်းနိမ်ပုံ အခြားဆုံး သားတော်သီးလော်နှင့် မိဇ္ဇား ရတနာကို
ရွှေရက်တော်မူသည့်မှာ ဖည်သည့်နည်းမျဉ်နှင့် ရတနာကဗာသနနှင့်
ဘဝစည်းနိမ်အားဖြောက် မဟုတ်နိုင်ပါ။ သုတေသနတွေထဲတော်၏ ရှုံး
ဒုက္ခာ သာတော်တွေ၏ များသာစုံ၏ အကျိုးလုပ်သာ ပြန်ပါသည်။

ပြုပုံသော တွေ့တော်ပြင် အကောင်းကျော်သာ ကျောပါင်း
များရွှေဝယ် အသက်ဂိုဏ်နှင့် သိလေဆာင်ပြင်၊ အသက်ကို
သည်ခဲ့ခြင်း၊ မိမိအသက်နွှေ့၍ သုတေသနီးအသက်ကို တယ်ဝယ်ပြင်း
များသိလေသာပက်သို့ သုံးအသက်ကို တယ်ဝယ်ပြင်းအားပြင်
ပါရမိပြည့်တော်ရုလာခဲ့သောအုပ်အွေး ဘုရားရှင်ကို အကြောင်းရှင်း
ပါရမိတော်အောင်း၊ ကြည့်ပို့သောအောင်း လွန်ခြား အားလုံး၊ အောင်း
အကြောင်းအောင်း အားလုံး၊ ရှစ်သည်။ ဤကား ဘုရားရှင်၏ အကြောင်း
အောင်းပေါင်း။

အကြောင်းအောင်း

ပြုတော် ပါရမိကောင်းမှ အကြောင်းအောင်း ဘုရားပြင်
မဟုတ်ဘုံး ရှိမှုသာအကျိုးများ၏ အထက်တော်အုပ်အွေးကို "အကျိုး
အောင်းပြင်း" ဟု ဆိုပို့ပါသည်။ အကျိုးများကား ရှုံးအသင်းဖော်
၏ သုတေသနပြင်း ညာတော် ကြိုးများပြင်း၊ တန်ခိုးအားလော်
ပြုတော်များတည်း။ ထို အကျိုးများကို မိမိတော်
အောင်း ချွေးစွဲ၍ အာရုံပြုကြပါ။

ထိုပြုတော် အကြောင်းအောင်း တန်တယ်ကြိုးမား ခေါ်မှား
လော့၊ အကျိုးကို ရှိတော်ပြီးအသေးဆုံး အေးအေးသက်သာ
အောင်းသုတေသနမှုပါဘဲ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးများ များကြိုး
အောင်းအောင်းဖြစ်ပါ၍ လျှော့ဝှက်မှုပါ။

စေတော်ဖြစ်သည်။ ထိုဇောက် ပရီနိုဘာန် စံလော်မျခါနီး ဆဲဆဲမှာပင်
“အော် ဒါနီ အော် အော် ယာမီ” တော်

ထောက်မှာ အော်မျခါနီ အော်မျခါနီ သုတေသန။

ဟု ဆုံးမည့်ခါး ပေးအပ်မှုများပါ၏လျော့သည်။ ထို့ မရှားမရေး
ဟောပြတော်မျပေးသောကြောင့် ကုလောများ၏ သူတ္ထာဝါတို့ သံသရာ
ဝါး အာသီသိနှင့် အေးဖြစ်းကြရပါသည်။

ဤသို့ အကြောင်းမြကာင်းပုံ၊ အကျိုးကောင်းပုံ၊ လျှော်စိုးယ
ကြော်နှင့် သူတ္ထာဝါတို့ အကျိုးများပုံကို ယုံယူကြည့်ကြည့်နောင့်
အာရုံပြသောအခါ “ပုဂ္ဂိုလ် သရာဝါ အည့်နတ္ထိုး သုရားရှင်သည်
တဗော်တော်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပါပေသည်။ ဘုရားမှ တစ်ပါး
တခြား ကိုးကွယ်ရာ မရှိတော့ပါ”ဟု ဘုရားကိုးကွယ်မှ သရာဝါ
သည် အသိဉာဏ်နှင့်တကွ ထက်သန်သော သန္တိတရာတော် မိမိ
သန္တိသန္တိ တည်တော်၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓနသုတေသန ကမ္မားနှင့်
နီးဖြန်းများများပုံ အချုပ်တည်း။ ဤသို့ အာသီသိနှင့် အော်မျခါနီ
ပြစ်စေ ဗုဒ္ဓနသုတေသန စသော တစ်မျိုးမျိုးကို ပြစ်စေ၊ မိမိသန္တိသန္တိ
ပြစ်စေခြင်း၊ ထုံမှုမ်းထားခြင်းကို “ဘာဝနာ”ဟုခေါ်ရပေသည်။
ဤကား သွားရင်းလာရင်း ဘုရားရှိခိုးရင်း ဖြစ်နိုင်သော ဘာဝနာ
တရာ့တည်း။ အများပွားနာကျ ဘာဝနာကို ထိုထိုကျိုးကိုနှိုး
ရှုကြပါတော့။

အပေးယန်အကြောင်း

အရှုံအသေ ပေးမွှေကို “အပေးယန်”ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့်
မိမိထက် အသက်ကြီးသူ၊ သိလောင်း၊ သမာဓိရှင်း၊ ပညာရှင်း၊
သိက္ခာတစ်မျိုးမျိုး ကြီးသူကိုပြစ်စေ၊ အမိအပ၊ မိကြီး မိထွေး

(ဒေါက္ခီ: ဒေါလေး၊ အရိုးကြီး၊ အရိုးလေး)၊ ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ ဦးကြီး
ဦးလေး၊ သသုကို ဖြစ်စေ ရှိသေခြင်းသည် “အပစာယန” ဖြစ်၏။
“ရှိသေ”ဟူသည်ကား ရှိသေထိုက်သုလာလျှင် နေရာမှ ထပ်မံခြင်း၊
လမ်းဆုံးနေပြန်လျှင် လမ်းဖယ်ပေးခြင်း၊ ထိုသု၏ရှှေ့ခြံ မားမား
မတ်မတ် မသွားဘဲ ရှိသေသော အမှာအရာဖြင့် ဦးခေါင်းကို
ဉာဏ်ရှုပြစ်စေ၊ ကိုယ်ကိုဉာဏ်ကိုင်း၊ ကန်းကွား ဖြစ်စေ သွားခြင်း၊
ရဟန်းသယာရှေ့မှာ ဖြစ်လျှင် လက်အပ်ချိခြင်း၊ စသည်တည်း။
မိမိတို့ ထဲ့ခံအတိုင်း ဦးထပ်ချွောတ်ခြင်း၊ ဆလ်ပေးခြင်း၊ စသည်မှား
လည်း ရှိသေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အရိုးအသေပေးရှုံး စိတ်စေတနာ
ရိုးရိုးဖြင့် ရှိသေမှသာ အပစာယနကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ စိတ်မပါဘဲ
ကိုယ်ထက် အရာကြီးသုကို ကြောက်ရှုလည်းကောင်း၊ တစ်စုတစ်ရာ
လာဘ်ကိုမြော်ရှုလည်းကောင်း ရှိသေဟန် ဆောင်ခြင်းမှာ ကုသိုလ်
မဟုတ်သည့်ပြင် လူညွှေးသော မာယာတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သေ၏။
၅၌: ဓားဖွယ်

ဦးခေါင်းဉာဏ်မှာ၊ ကိုယ်ကိုကိုင်းဉာဏ်မှာ၊ လက်အပ်ချိမှုမှားကို
အရိုးအသေပေးခြင်းဟု အများယဉ်ဆက်သည်။ တချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်တို့သည် ဦးခေါင်းပေါ်၍ လေးလံသော ဝင်ထပ်ကို ရှာက်ထားရင်း
ရဟန်း သယာကိုတွေ့မြင်သောအခါ ထိုဝန်ထပ်ကို ပင်ပန်းခွာ ချု၍
ရှိခိုးဦးချေကြ၏။ အချို့လည်း သစ်သစ်လွှင်လွင် အဝတ်ကို
ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် မြေကြီးပေါ်ထိုင်လျက် ရှိခိုး ဦးချေကြ၏။ အချို့လည်း
သဘော့၊ ရထား၊ လူအများ၊ ရွှေပုံထွေးသော အရပ်၌ ဖိနပ်ချွောတ်၍
ရှိခိုး ဦးချေကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ရှိသေမှုကို အပြစ်ရှိသည်ဟု မဆိုလိုပါ။
စိတ်စေတနာ အမှန်အတိုင်း ရှိသေခြင်း ဖြစ်လျှင် အမှန် အကျိုးရိုပါ၏။
သို့သော် ခေတ်ကာလအလိုက် ပြောရလျှင် ထိုကဲ့သို့ နေရာမျိုး၌

ယောကျား ဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ၊ လက်အပ်ရှိ ဦးခေါင်းဆွဲတဲ့
တစ်ခုခြင့်လည်းကောင်း၊ “သွားပါဉီးမည်၊ ဉီးတင်ပါသေး” စသော
စကားဖြင့်လည်းကောင်း ရှိသေသေ အမှာအရာကိုပြလျှင် တော်သင့်
ပေသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ တစ်ရုတ်ခါ လူအလွန် ရွှေ့ထွေးသော
ရထား သဘောဝယ် ဆရာတော် လုပ်သူကလည်း စီတ်မအား
ကိုယ်မအား၊ လာရောက်သူတိုကလည်း အရိုအသေများများနှင့်
လူမျိုးမြားတို့က အထက်အမြင့်မှာ ထိုင်နေစဉ် ရှိခိုးဉီးချသည်ကို
တွေ့ရသည်မှာ အဆင်မပြေသလို ရှိပါသည်။

ဝေယျာဝစ္စအကြောင်း

သုတစ်ပါး၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၊ ကိစ္စကို ကူညီ၍ ပြုလုပ်
ခြင်းသည် “ဝေယျာဝစ္စ” မည်၏။ ထိုကြောင့် သုတစ်ပါး အလူဒါန
ပြုသောအခါ မိမိကလည်း စီတ်ပါလက်ပါနှင့် အလူရှင်၏
စိတ်ကြည်လင်အောင်၊ သက်သာအောင်၊ အလူမှာ တင့်တင့်တယ်တယ်
ဖြစ်အောင် သဘောထား၍ ကူညီရမည်။ မကျွန်းမမာသူ အိမင်းသူ၊
ကျွန်းမသော်လည်း မနိုင်မနိုင်းပြင့် ထမ်းပိုးနေရသူ၊ ကျွန်းမာ၍
နိုင်နိုင်းသော်လည်း မိဘ၊ မိမိထက် ကြီးသော ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေ
စသု၏ (အကုသိုလ်နှင့် မသက်ဆိုင်သော) ကိစ္စကြီးငယ်ကို ကူညီ၍
ချက်ဆောင်ခြင်းလည်း ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ပင်တည်း။

ဤဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်သည် စိတ်ထားတတ်သူတို့မှာ တချို့
အလူရှင်ထက်ပင် အကျိုးများပါသေး၏။ အရှင်ကုမာရကသောပ၏
တရားတော်ကြောင့် မိဇ္ဈာဒီဇ္ဈာဒီ အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်သော “ပါယာသီ”
မည်သော ဘုရင်ခံသည် အဖြူမပြတ်လူဒါန်းနေသော်လည်း ကိုယ်တိုင်
မပြုဘဲ “ဥဇ္ဈရ” မည်သော လုလင်တစ်ယောက်ကို မိမိကိုယ်စား

လူဖို့ရန် လွှာအပ်ထားသည်။ ဥက္ကရ လုလင်ကား သူများပစ္စည်းဖြင့် လူဒါန်းရသော်လည်း အလွန်နိတ်ပါလက်ပါ ကောင်းမွန်စွာ စိစဉ် ၍ လူဒါန်းသည်။ ထိအလူရှင်နှင့် ဝေယျာဝစ္စ ပြုသော လုလင်တို့ စုတေသာအခါ အလူရှင်မှာ အောက်စတုမဟာရာစိဘုံသာ ပြစ်၍ ဥက္ကရ လုလင်ကား ထိဝေယျာဝစ္စကြောင့် အထက်တန်းကျသော တာဝတီးသာ၌ ဖြစ်ရသည်။

ပတ္တိဒါနအကြောင်း

မိမိရသော ကုသိုလ်အဖို့ကို သုတစ်ပါးတို့အား အမျှပေး ဝေခြင်းကို “ပတ္တိဒါန”ဟုခေါ်၏။ [ပတ္တိ=မိမိပြုရသော အဖို့ကို+ ဒါန=သုတစ်ပါးအား ပေးဝေခြင်း] ဒါနပြုရမှု ထိဒါနအတွက် အလူရှင်မှာ ရသင့်ရထိကိုသော ကုသိုလ်များကို ရလေသည်။ ထိမိမိရရှိသော ကုသိုလ်အဖို့ကို မိမိရသလို ညီတူညီပျော် သုတစ်ပါး လည်း ရစေလိုသောဆန္ဒသည် အလွန် ပြုစင်ဖြင့်မြှတ်သော စိတ်ထားပေတည်း။ ထိသန္တမျိုးဖြင့် “အကျွန်ုပ်ပြုသော ကုသိုလ်အဖို့ကို ကြားကြားသူမျှ သတ္တဝါအပေါင်းအား အမျှပေးပေပါ၏။ အကျွန်ုပ် နှင့်အတူ ကုသိုလ်အဖို့ကို ရကြပါစေ”ဟု အမျှပေးဝေခြင်း (အညီ အမျှရအောင် ဝေခြင်း) ကိုသာ “ပတ္တိဒါနကုသိုလ်” ဟု မှတ်ပါ။ သတ္တိပြုရန်

ထိကဲသို့ သုတစ်ပါးတို့အား မိမိကဲသို့ ကုသိုလ်ရစေလိုသော စိတ်မရှိသော “သူများပောင်လိုပောင်၊ အမယ်တောင်မှန်း မြောက် မှန်းမသီ” ဟုသကဲသို့ သူများ အမျှဝင်ရှိုး ရှိ၍သာ မိမိနှုတ်က “အမျှယုတော်မှကြပါ” ဟုဆိုသော်လည်း ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်စစ်ပြစ်ပို ရန် ခဲယဉ်းလေသည်။ ရှုံးတုန်းက အာမည်ကြီးသော အလူဒကာ တစ်ယောက်မှာ ကြွေးယူ၍ အလူအကြီးအကျယ်ပေး၏။ သူထင်

သဲလောက် ဇွဲကုမလာသောကြောင့် ဉာဏ် ရေစက်ချရင်း (ဘန်းကြီးက ရေစက်ချပေးနေစဉ်) မိမိ၏ စိတ်ကူးနှင့် အကြွေးစာရင်း ရှင်းနေ၏။ ထိအခါ အကြွေးများစွာ ကျွန်းရှိတော့မည့် အကြောင်းကို သိရ၍ ရေစက်ချလည်းဆုံး စိတ်ကလည်း မကြည်မသာရှိနေတွန်းမှာ အနီး အပါးမှ လူကြီးများက “အမျှဝေလိုက် အမျှဝေလိုက်” ဟုတိုက်တွန်းမှ ဖြို့နှင့်ခနဲသတိရသဖြင့် “အမျှဖို့” ဟု ဆုံးရမည့် အစား “သောက် ကျိုးနည်းပါပြီဖို့” ဟု ဆုံးများလေသတဲ့။

အမျှဝေသော်လည်း အကျိုးမနည်း

မိမိရသော ကုသိုလ်အဖို့ကို သုတစ်ပါးအား အမျှဝေသောအခါ “မိမိမှာ ကုသိုလ်အရ နည်းမသွားပေဘူးလား” ဟုစဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏။ ကုသိုလ်ဆိုသည်မှာ စိတ်စေတနာသော လိုရင်းဖြစ်၏။ မိမိပထမ ပြုသော ဒါန ကုသိုလ်အတွက် စိတ်စေတနာကောင်း ဖြစ်ပြီးလေပြီ။ မိမိမှာ ဒါနကုသိုလ် ပြစ်သလို သုတစ်ပါးအားလည်း ပြစ်စေလိုသော အခါ “ရွှေပေါ်မြတ်င်” သကဲ့သို့ မူလဒါန ကုသိုလ်အပေါ်တွင် ပတ္တိ ဒါန ကုသိုလ်ထပ်၍ တင်ရာရောက်သွားလေ၏။ ထိုကြောင့် အမျှဝေ သည်အတွက် ကုသိုလ်အရနည်းမသွားသည့်အပြင် ပို၍ပင် ကုသိုလ် ရပါသေးသည်။ မီးခြစ်အကုန်ခံ၍၍ ပထမ ဆီမီးထွန်းပြီးနောက် ထို ဆီမီးမှ အဆင့်ဆင့်မီးကူးပေးရာ၌ မူလမီးမှာ အရောင်မပိုန်သည့်အပြင် နောက်မီးတွေ၏ အကူအညီကြောင့် သာ၍ အားရှိသကဲ့သို့တည်း။ [သိလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ် စသည်များလည်း အမျှဝေလျှင် ပတ္တိဒါန ကုသိုလ် ဖြစ်ကြသည်သာ။]

ပတ္တာန်မောဒနအကြောင်း

ကုသိုလ်ရှင်တိုက အမျှဝေသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ သာခေါ်မှုကို “ပတ္တာန်မောဒန” ကုသိုလ်ဟုခေါ်၏။ [ပတ္တာ-

အမျှဝေသဖြင့် မိမိသို့ ရောက်လာသော ကုသိုလ်ကို+အနုမောဒန= ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ သာဓရခေါ်ခြင်း။] သူတစ်ပါးတို့ ကုသိုလ်ပြနိုင်က သည်ကို မိမိက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ နေခြင်းသည် အတော် ဖြင့်မြတ်သော (မှတ်တာ သဘောရှိသော) စိတ်ထားပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤဝမ်းမြောက်မှုကို ကုသိုလ်ထစ်ဖျိုးဟု သတ်မှတ်ရ ပေသည်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှု မဟုတ်ဘဲ ခေါ်ရှိုးခေါ်ဝှေ့ (တွေ့ချင်ရာတွေ့၍) အာဓရခေါ်ရာ၌ “ပတ္တာနမောဒန” ကုသိုလ် အစစ်ဖြစ်ပို့ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ အချို့ကား သူတစ်ပါးတို့ လျှော့နှင့်သည့်ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မရှိသည့်အပြင် လူသားပင် ဖြစ်တတ်သေးသည်။

ပတ္တာနမောဒန ကုသိုလ်၏ ဒီဇိုင်းမှုအကျိုး

သေလျှန်လေသော မိဘအွေမျိုးကို ရည်စုံ၍ ကျေန်စ်သော အွေမျိုးများက ဆွမ်းကျေးတရားနာပြီးနောက် အမျှဝေသည်ကို သေသာအွေမျိုးက သာဓရခေါ်ကာ ဝမ်းမြောက်ရာ၌ သေလျှော့နှင့်အွေမျိုးများလေက်ငင်းအကျိုးရ၏။ ဆွမ်းကျေး၍ အမျှဝေသည်ကို သာဓရခေါ်လျှင် ဝတ်မှတ်နေသူမှာ အစာကောင်းရ၏။ အဝတ်လျှော့၍ အမျှဝေလျှင် အဝတ်မရှိသူမှာ အဝတ်ကောင်းများ ရရှိ၏-ဟု ကျမ်းစာတို့၌ တွေ့ရေးလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ သေသာကိုရည်နှင့်၍ ကျေန်စ်သုတေသနမျိုးက လျှော့ခို့အို့ အလျှော့ခဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သီလန္တသူဖြစ်ပို့လည်း အရေးကြီးလှ ပေသည်။ ရှေးတုန်းက ခုသံလ ရဟန်း (သီလမရှိသော ရဟန်း) တစ်ပါးအား လျှော့နှင့်၍ အမျှဝေရာ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင်ပင် လျှော့ခို့အို့အမျှဝေပါသော်လည်း အဖို့မရသဖြင့် “ငါအဖို့ ဥစ္စာကို ခုသံလကြိုးက လုပ္ပန်မပါတယ်” ဟု ပြီးစွာ အွေမျိုးက ဟစ်အော်ရာ သည်။ ထိုအောက် သီလရှိသော ရဟန်း တစ်ပါးကို ပင်ပို့လျှော့ခို့၍

အမျှဝေမှ ကုသိလ်အဖို့ကို ရသည်။ [ဉာဏ်ပဋိသန ဒက္ခာ
ဝိဘာရ်သတ်၊ အငွေကထား]

ဉြှုစကားအရ သေလွန်သူကို ရည်ရွှေး၍ အမျှဝေရာ၌ ရှုံးဦးစွာ
ဖိမိစိတ်၌ စိုးရိမ် ပုဇွဲးနိုက်ဗြို့မှ အကုသိလ်များကို ကင်းစေလျက်
ကုသိလ် စင်စင်ကြယ်ကြယ်ဖြင့် ဆွမ်း၊ သက်န်း၊ ဖိနပ်၊ ထီး၊
ကျောင်း၊ ဒါဒမျိုးကို ပြုကြရပေလိမ့်ည်။ [ကျောင်းသည် သွားလေသူမှာ
နေစရာအတွက်ဖြစ်၏။] ထိုဒါနကိုလည်း သီလ အစင်ကြယ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်
ကို ရွှေးချယ်၍ (သို့မဟုတ် သံယိကဒါနဖြစ်စေ၍) ပြုရမည်။ ထို
ကုသိလ်ပြုခါနီး၌ သွားလေသူကို ခေါ်ယူစိတ်ထားလျင် သာ၍ကောင်း
၏။ (လာနိုင်လျင် လာလိမ့်မည်။) ထိုနောက် သွားလေသူ၏ နာမည်
ကိုစော်၍ ကြားလောက်အောင် အသကျယ်စွာဖြင့် အမျှဝေရမည်။
ယနေကာလုပြစ်ပါ

ယခုကာလုပ်ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းဆုံးကိုလည်း မရွေးချယ်အား၊
မိမိ၏စိတ်ကို စင်ကြယ်အောင် (ကုသိလ်ပြစ်အောင်လည်း) သတိမထား
နိုင်တော့ဘဲ သူတစ်ပါး အကဲ့ခုံးလွတ်ရုံ ချိုးမွမ်းခဲရရုံ သဘောထား၍
ငိုင်ရိုင်နှင့် သုသာန်မှာ လျှော့ဖွယ်ဝတ္ထုကို (တာချို့မှာ ငွေတွေကို)
လျှော့ခို့လျက် အမျှဝေကြသည်။ ထိုဒါနများအတွက် သွားလေသူ
အကျိုးရနိုင်မည် မရနိုင်မည်ကိုကား မစဉ်းသားတော့ချေ။ ထိုကဲ့သို့
သောကပရိဒေဝါဖြင့် သုသာန်မှာ လျှော့ခို့မည်အစား သောကပရိဒေဒ
ကင်း၍ စိတ်ကြည်လက်ကြည်နှင့် မိမိတို့အိမ်မှာ ကျကျနှစ် ကုသိလ်ပြု
ခြင်း၊ အမျှဝေမြင်းသာ စည်းကမ်းကျဖွယ်ရှိ၏။ သောကကင်း၍
စိတ်ရှင်းရှင်း လျှော့နိုင်ပါမှုသုသာန်မှာလျှော့လည်း အကျိုးမယ်ပါ။
[ဤကိစ္စနှင့်ပေါ်၍ သတိပေးဖွယ်များကို “အနာဂတ်သာသန”
ကျမ်းမာတွင် သတိပေးထားသည်။]

အမျှရနိုင်သူ

ဤသို့ အမျှဝေရာဝယ် သေလွန်သူက အမိန် အနီးအပါး စသည်၍ ပြီတ္ထာဖြစ်နေမှသာ သာစုခေါ်နိုင်၍ အမျှရသည်။ လူနတ် တိရိုက်နှင့် တောကြီးတောင်ကြီးတို့၏ ပြီတ္ထာ ဖြစ်နေလျှင်ကား အမျှဝေသော်လည်း သာစုမခေါ်နိုင်၊ အမျှမရ။ သို့သော ရှုံးရှုံးက အွေမျိုးသော် ပြီတ္ထာများ ရှိနေလျှင် သူတို့မှာ အမျှရနိုင်ကြသေးသဖြင့် တစ်စုံ တစ်ယောက် သေဆုံးရှုံး ကုသိုလ်ပြု အမျှဝေခြင်း ထုံးစုံမှာ ကောင်းသော ထုံးစုံပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မသုဝဏ္ဏကြောင်း

တရားနာခြင်းကို “ဓမ္မသုဝဏ္ဏ” ဟု ခေါ်၏။ တရားနာရှုံး။ ၁။ မကြားဖူးသေးသော အကြောင်းအရာများကို ကြားခြင်း။ ၂။ ကြားဖူးသော အကြောင်းအရာများကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ရခြင်း။ ၃။ ယုံမှား သံသယ ပြစ်နေသော အချက်များ၌ ယုံမှားကင်းရခြင်း။ ၄။ အယုံမှန် သမ္မာဒိဋ္ဌကိုရခြင်း။ ၅။ သဒ္ဓါ ပညာတိုးပွား၍ မိတ်ကြည်လင်ခြင်း ဟူသော အကျိုး ၅ပါးကို ရနိုင်သည်။

[အောင်] သူတော်တရား၊ နာယူပြားက၊ မကြားစဖူး၊ ကြားရဖူး၏။ ကြားဖူးပြီးပြန်၊ ထပ်မံ၍ရှင်း၊ လွတ်ကင်းယုံမှား၊ ပြောင့်သားအယုံ၊ မိတ်ကြည်ဖြူသည်၊ ငါးဆုရမြဲ အကျိုးတည်း။ တရားနာအတူ

ဤအကျိုးများကို ရပိုရန် ရည်သန်၍ တရားနာရှုံးသာ ဓမ္မသုဝဏ္ဏ ကုသိုလ်အစ် ဖြစ်နိုင်၏။ ဓမ္မကထိကကို ခင်ဗဲဗဲပြစ်ဆောင်၊ ရယ်စရာ မှားစရာ အသောပါသဖြင့် ဖျော်ဆွင်၍ဖြစ်၏။ “တရားမှ

နာဖော်မရဘူး။ အပျင်းစွဲလိုက်တာ” ဟု ကဲ့ရဲ့မည်စီး၍ ဖြစ်စေ၊ သူများအထင်ကြီးအောင်ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မကထိက၏ အရည်အချင်းကို အကဲခတ်ကာ ကဲ့ရဲ့တန်လျင် ကဲ့ရဲ့လို၍ ဖြစ်စေ နာကြရနှုန်းကား ပေါက်ဖော်ကြီး စကားလို “ဝမ်မှာ” စီးရသည်။

ရှေးတုန်းက ပေါက်ဖော်တစ်ယောက် လျှစီးသွားရာ လျှသမားက “ပေါက်ဖော် လျှကယိုလို သတိထားထိုင်ပါ” ဟု သတိပေး၏။ ပေါက်ဖော်က “လျှထဲ၌ရှိသော ရေယိုတာ ဘာအရေးစိုက်စရာရှိလဲ” ဟု ယူဆ၍ အားပါးတရ ထိုင်၏။ အတော်ကြာလျင် တင်ပါးက အေးစက်စက် ရှိ၍ င့်ကြည့်သောအခါ ရေတွေကို မြင်သဖြင့် “ဟင်..... မယိုတဲ့အပြင် ဝမ်တောင်ဝမ်သေး သက္ကိုး” ဟု ပြောသတဲ့။ ထိုအတူ မကောင်းစိတ် ယိုတွက်ဖို့ တရားနာရမှု မယိုဘဲဝမ်မှာ စီးရသည်။

၁၁၁. မြင်းအကျိုး

ယခုအတော်၌ကား အလိမ္မာကို ကောင်းစွာလေးနိုင်သော ကျမ်းစာ ထွေ ပေါ်များလှ၏။ ထိုကဲ့သို့သော ကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုကျက်မှတ် ရွတ်ပတ်၍နေလျင်လည်း တရားနာခြင်း၏ အကျိုးကိုရနိုင်၏။ ထိုကြောင့် အချို့သော ဇေတ်ဆန်းဆန်း တရားကို နာမည့်အစား ကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုနေခြင်း၊ နှုတ်ရှင်းသုက္ကာ ပုတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်၍ ကြားနာခြင်းတို့က အကျိုးများဖွယ် ရှိပါသေးသည်။

[မည်သည့် ကျမ်းစာသည် မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သည်ဟု မရွေးချယ်တတ်လျင် မီနတ္ထပေကာသနဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်၊ သံဝေဂဝါတ္ထုပီပန်၊ ငါးရွှေငါးဆယ် ေတာ်တော်ကြီးများနှင့် ရှေးဆရာတော်ကြီးများ စီစဉ်တော်မှုအပ်သော ကျမ်းစာတို့သည် အမှန်အကျိုးများသော ကျမ်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။]

ဓမ္မဒေသနာအကြောင်း

တရားဟောမှုကို “ဓမ္မဒေသနာ” ကုသိလ်ဟု အောင်။ ရိုးသားဖြူစင်စွာ မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားဖြင့် ဟောပြာပြသ ဆုံးမပါလျှင် “သဗ္ဗာဒါန ဓမ္မဒါန မိနာတီ = အလျှော့ယူသဗ္ဗာကို ဓမ္မအလျှောကနိုင်၏။ ဓမ္မအလျှောက အကျိုးပေးသာ၏” ဟု ဟောပြတ် မှသည့်အတိုင်း အဓိဋ္ဌအကျိုးကြီးပေ၏။ ထိုကြောင့် ဓမ္မဒေသနာ ကုသိလ် အစစ်ဖြစ်စေလိုလျှင် ထိုတရားဟောမှုကြောင့် ရှုညွှန်ပစ္စည်း လာသာနှင့် ကျော်စောခြင်း ရှုဏ်ပကာသနကို မဖျော်လင့်သင့်ချော်။ ဖျော်လင့်လျှင် ထိုလာသာလာသနှင့် ရှုဏ်ပကာသနကို လိုချင်သော လောဘကဓမ္မဒေသနာကုသိလ်ကြီး၏ အကျိုးပေးမှုကို သေးသိမ် ညုံဖုန်းအောင် နောင့်ယုက်လိမ့်မည် ဖြစ်၍ ကောသလမင်း အိမ်မက်မှာ လာသည့်အတိုင်း တစ်သိန်းတန် စွဲကူးကို ရရှိတက်ရည်ပုပ်နှင့် လဲလှယ် စားသောက်ချုက္ခာသို့ ပြစ်လိမ့်မည်။

[အောင်] တစ်သိန်းတန် စွဲကူး၊ နောကျူးပုပ် ရက်တက်ရည်၊ အဖိုးမတန်ဘဲနှင့်၊ လဲထပ်ကြပေ။

မြတ်ဗုဇ္ဈာ၊ စိန္တ္တာမိန့်ကြား၊ ဖိုးထိုက်စွာဓမ္မမြတ်ကို၊

ပစ္စယာ လေးပြာလာသာနှင့်၊ လဲထပ်လို့စား။

ဓမ္မကတိက ရှုဏ်ရည်

ထိုပြင် တရားဟောပြာနိုင်သော အရည်အချင်းရှိသူသည် သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ အသံသာသာ နှုတ် လျှော ရှုင်းရှင်းနှင့် မိမိ၏ ဆိုလိုရင်း အမိပ္ပသယ်ကို ကြားနာသုမ္ပား နားလည်အောင် ပြာနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “မ-တစ်ထောင် တစ်ကောင်ပွား” ပြစ်၏။ ထိုကြားမှန်၏။ နှားပြုတွင်း၍ နားပ တစ်ကောင် သွေးလွှာင်၍ ထားသော်လည်း ထောင်ဆောင် မားမား ဘို့ထွားထွားနှင့် နွားလားဥသာပြစ်အောင်

ဖွားမြင်နိုင်သော ဖွားမမှာ တစ်ကောင်တလေပင် အနိုင်နိုင်သာ ရှိသကဲ့သို့ ဓမ္မကထိက တစ်ပါး ဖွားမြင်နိုင်သော မိခင်လည်း အလွန်ရှားပေသည်။

အသလုပ်မြင်းအပြစ်

ထိုကြောင့် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မိမိ၏ မြင့်မြတ်သော ရှေးကံကို တွေ့ဗြဲ့ စဉ်းစားကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင်၏ တရားတော် များကို မိမိ နှုတ်ဖွားမှ ထွက်စေရှုံး အသသာအောင် တမင် တကာ ဖြေမြင်း၊ သံဖို့ သံမ သံတို့ သံရှုံး ဆွဲငင်မြင်းများကို လုံးဝရှောင်ရှားလျက် ယောကျားပီသ တည်ကြည်သော အသဖြင့် ဟောပြာ ဆုံးမသင့်ပါသည်။ အသကို ဆွဲကာ ငင်ကာ တမင် သာယာအောင်လုပ်၍ ဟောရှုံး အပြစ် ၅ ပါးကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မှုသည်မှာ

ရဟန်းတို့... သီချင်းသံ ပေါက်လာအောင် ရှည်ရွာ ဆွဲ၍ တရားဟောရှုံး အပြစ် ၅ ပါး ရှိသည်။ (၁) မိမိအသံကို စီမံပြန်၍ သာယာသော တရားဖြစ်၏။ (၂) ကြားနာသူတို့မှာလည်း ထိုကဲ့သို့ တရားဖြစ်၏။ (၃) လူကြီးလူကောင်းတို့က “ငါတို့ သီချင်းဆုံးသလို ဘုရားသားတော် အခေါ်ခေါ်သော ဘုန်းကြီးများလည်း သီချင်း ဆီကြတာပါပဲ”ဟု စွပ်စွဲ ကဲရဲ့တတ်၏။ [ယခုအခါ လူကြီးသာမက၊ လူငယ်များကပင် ကဲရဲ့ကြလေပြီ။] (၄) တရားဟောရင်း အသ လုပ်လိုသော အောကြောင့် မိမိသမာဓိလည်း ပျက်၏။ (၅) နောင်လာ နောက်သား မလိမ့်တော် ကိုယ်တော်ကလေးများကလည်း “အသ လုပ်၍ ဟောရသည်”ဟု အတုလိုက်တတ်ကြသည်။

[အောင်] အသလုပ်ကာ၊ ဒေသနာဝယ်၊ သေချာအမှန်၊ ကိုယ့်အသံကို၊ ကိုယ်ပြန်၍ထိုး၊ တရားဖြုံလျက်၊ နာသည့်လူပေါင်း၊

တရာ့၊ ပြောင်းသား၊ သူကောင်းညာကိုမြင်၊ လွန်ပြစ်တင်၏။
ထိုပြင်တရှိ၊ သမာဓိလည်း၊ ကင်းဘီပါက်ကြား၊ နောက်နောက်
သားတို့၊ လိုက်စားအတူ၊ ဤ၏၅ ခ သည်၊ မှတ်ရရှိမြှုပြစ်တည်း။

ထိုဟောတော်မှအပ်သော အပြစ်များ ယခုအခါ လုံလောက်
စွာ ပေါ်ပါက်လျက် ရှိလေပြီ။ နောင်လာ နောက်သားတို့ တကယ်
ပင် အတူယဉ်ကာ တရားဆန်း ဟောနည်းကို သင်ယူကြလေပြီ။
ထိုသူတို့၏ တရားပွဲဖွံ့ဖြိုး ညာကို အမြှေ့အမြင်ရှိကြသော လွှဲကြီး
လူကောင်းများ နည်းပါးရုံမက မလွှဲသာ၍ နာနေရသော လွှဲကြီး
လူကောင်းတို့လည်း သူတို့တရားပွဲ မိတ်မဝင်စားကြကုန်။ ဒေတ်
ပညာတတ်သူတို့ကမူ (တရားတော်အမှန် နာယူလိုသော်လည်း)
ထိုတရားမျိုး နာရမည်ကိုကား ရှုက်ဖွယ်ဟု ထင်မှတ်နေကြသည်။
သို့ဖြစ်၍ အသလုပ် တရားဟောရာ၌ “ကိုယ်လိပ်ပြာ ကိုယ်ရှုက်”
ဆိုသလို ရှုက်ဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။

စကားပြောလည်း တရားသောပင်

ပရိသတ် အလယ်ထိုင်၍ ဖြိုင်ဖြိုင်ကြီး ဟောခြင်းကိုသာ
“ဓမ္မဒေသနာ”ဟု မမှတ်ရ။ မိမိအထူ ရောက်လာကြသော ဒကာ
ဒကာမ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်ကိုပင် ပစ္စည်းလာဘ်ကို မရမြှေ့မမြင်
ဘဲ ဖြူစင်သောမိတ်ဖြင့် ဟောပြာ ဆုံးမ ပြုဝါဒပေးမူများကို
လည်း “ဓမ္မဒေသနာ”ပင် ပြစ်၏။ လွှဲကြီးသုမက လူငယ်များကို
သွေ့သင် ဆုံးမ နည်းလမ်းပြခြင်း၊ အပြစ်မရှိသော လက်မူ စက်မူ
အတတ်ကို သင်ပေးခြင်း၊ စာပေါ်ချုခြင်း၊ တရားစာ ဖတ်ပြခြင်း
များလည်း ဓမ္မဒေသနာပင် ပြစ်ကြပေသည်။ ထိုကြောင့် ယခုအခါ
တရားဟောနည်းသာမက ဒေတ်အားလုံးရွှေ အူမြှေ့ရရှုင် အနှစ်

အသာ:ပါသော စကားပြောနည်း စာရေး စာဖတ်နည်းများပါ
လေ့လာသင့်ကြပေသည်။

ဒီဇိုရကမ္မအကြောင်း

အယူပြောင့်မှန်ခြင်းကို “ဒီဇိုရကမ္မ”ဟု ခေါ်၏။ [ဒီဇို=အယူ+
ဥမ္မကမ္မ=ပြောင့်မှန်မျှ။] အယူဟုသည် အသိဉာဏ်တည်း။ ထို အသိ
ဉာဏ်က လမ်းမှန်ကျနေဖျောင်း သမ္မာဒီဇို (မှန်ကန်သောအယူ)
ဖြစ်၏။ ထို အသိဉာဏ်က မှားယွင်းနေဖျောင်း မိမ္မာဒီဇို (မှားသော
အယူ) ဖြစ်၏။ အောက်ပါအချက်များ၏ မိမ္မာသိဉာဏ် ဘယ်လို
ဖြစ်သလဲဟု စဉ်းစားပါ။

- ၁။ ကုသိုလ်ကဲ၊ အကုသိုလ်ကဲ။
- ၂။ ထိုကဲများ၏ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုး။
- ၃။ ထိုကဲများကြောင့် ရောက်ရသည့် ဤဘဝ၊ များက်ဘဝ။
- ၄။ နတ်များ၊ ပြဟွာများ။
- ၅။ ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြ၍ စာန် အသိဉာဏ်ရသူ
သို့မဟုတ် ရဟန္တာ ဖြစ်သူများ။

အထက်ပါ အချက် ၅ ချက်ကို လေးလေးနက်နက်
စဉ်းစားသောအခါ “ရှိနိုင်သည်၊ ရှိထိုက်သည်၊ ရှိရမည်” ဟု အသိ
ဉာဏ်ဖြစ်ဖျောင်း သမ္မာဒီဇိုတည်း။ ဤသမ္မာဒီဇိုကိုပင် “ဒီဇိုရကမ္မ”ဟု
လည်းကောင်း၊ “ကမ္မသကတာဉာဏ်”ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏။
[ကမ္မ=ကဲ+ သက=ကိုယ်ဥစ္စာ+တာ=ဖြစ်ပုံကို+ဉာဏ်=သိခြင်း။
မိမ္မာသို့သော ကုသိုလ်ကဲ အကုသိုလ်ကဲသာဖျောင်း မိမ္မာနောက်သို့
လိုက်ပါသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်ပေသည်ဟု သိတတ်သောဉာဏ်ကို
“ကမ္မသကတာဉာဏ်”ဟု ခေါ်သည်။]

ထိပြခဲ့သော အချက် ၅ ချက်ကို လေးနှင်းစွာ စဉ်းစားသော အခါ “မရှိနိုင်၊ မရှိထိက်” ဟု ယူနေလျှင် မိဇ္ဈာဒီနှင့် ဖြစ်တော်၏။ ထိသိုံး “ကံ-ကံ၏ အကျိုးမရှိ” ဟု ယူသော မိဇ္ဈာဒီနှင့်ကြောင့်ပင် တိရွှေ့နှင့် သတ္တဝါတွေကို ကံကြောင့်ပင် ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတစ်ဖျိုး ဟု အယူမရှိဘဲ ရဲရဲဗုံး သတ်ဖြတ်နိုင်ကြ၏။ ကံကြောင့် ရောက်ရသော ဤဘဝ နောက်ဘဝ မရှိဟု ယူသောကြောင့်ပင် ကဗ္ဗာ လောကနှင့် သတ္တဝါတွေကို တစ်စုံတစ်ဦးသော တန်ခိုးရှင်က ဖန်ဆင်းထားသည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ငါတို့၏ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကို ရာဇ်ဝန်းကျင်တက္က ထင်ရှားသိအပ်သကဲ့သိုံး ထိတန်ခိုးရှင်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယခုလူတို့ သိနိုင်ကြပါ၏လော။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သူ

ဒိဋ္ဌဓကမွှေကို သမ္မာဒီနှင့်ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို သမ္မာဒီနှင့် အယူရှိကြသူဘိုင်းလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်နိုင်သေး။ ဟိန္ဒာ လူမျိုးတို့သည် ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ကြပေ၏။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ မဟုတ်ကြ။ ဘုရား တရား သံယာကို ယုံကြည်၍ “ဗုဒ္ဓ သရဏ် က္ခာမိ၊ ဓမ္မ သရဏ် က္ခာမိ၊ သံယံ သရဏ် က္ခာမိ” ဟု ပါဝါလိုဖြစ်စေ၊ “ဘုရားကိုးကွယ်ပါ၏။ တရားကိုးကွယ်ပါ၏။ သံယာကိုးကွယ်ပါ၏” ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုမှုသာ “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သူ=သရဏ်ရုံ တည်သူ” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ဤသိုံးရတနာ ၃ ပါးကို ကိုးကွယ်ရာတွင် ရုဏ်ကို မသိဘဲ (ကလေးများကဲသိုံး) မိရိုးဖလာ ယုံကြည်ရုံသာ ယုံကြည်၍ ကိုးကွယ်လျှင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်သာ။ [ရတနာ ၃ ပါး၏ ရုဏ်တော်နှင့် သရဏ်ရုံ အပို့ယ်များကို ရတနာရုဏ်ရည်၌ ရေးသားထားပြီ။]

ဒီနိဂုံကမ္မဖြစ်ပါ အရာက်များ

သမ္မာဒီနိဂုံဟူလည်းကောင်း၊ ကမ္မသကတာညာက်ဟု
လည်းကောင်း ခေါ်အပ်သော ဤ ဒီနိဂုံကမ္မကုသိုလ်သည် ကံ-ကံ
၏ အကျိုး၊ ဤဘဝ နောက်ဘဝ စသည်များကို မိမိဘာသာ
စဉ်းစားကြေစည်နေသော အခါလည်းဖြစ်၏။ ဒါနပြုခါနီး၊ သီလ
ဆောက်တည်ခါနီးဝယ် “ဤဒါန...ဤသီလသည် ကုသိုလ်ကံတည်း။
ဤကုသိုလ်ကံသည် နောက်နောက် ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို
ပေးနိုင်သည်”ဟု သတိရသော အဓိပ္ပာဇာတ်လည်း ဤ ဒီနိဂုံကမ္မကုသိုလ်
ဖြစ်၏။ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဒါန သီလ
စသော ကုသိုလ်များကို ပြနိုင်ကုသာလည်း ဤ ဒီနိဂုံကမ္မကုသိုလ်ဖြစ်၏။
မည်သည့်ကုသိုလ်မဆို ဤ ဒီနိဂုံကမ္မ ကုသိုလ်ပါမှ သာ၍ အကျိုး
ကြီးသည်။

ပုညကြိုယာ ၄၀

ဤ ပြခဲ့သော ဒါနစသည်ကို ကိုယ်တိုင်ပြုမှသာ ကုသိုလ်
ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သူတစ်ပါးကိုပြုဖို့ရန် တိက်ရိုက်ခိုင်းခြင်း၊ ပြုချင်
လာအောင် ရှုက်ကျေးဇူးကို ပြောပြခြင်း၊ သူတစ်ပါး ပြုနေသည်ကို
မြင်ရကြားရ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းများလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်သည်။
ထိုကြောင့် ပုညကြိုယာဝါး ၁၀ ပါးကိုတည် (၁) ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊
(၂) ပြုဖို့ရန်စေခိုင်းခြင်း၊ (၃) ရှုက်ကိုပြောပြခြင်း၊ (၄) ဝမ်းမြောက်
ခြင်း- ဤ လေးပါးဖြင့် မြောက်လျှင် ပုညကြိုယာဝါး ၄၀ ဖြစ်၏။

[ဆောင်] ကောင်းမူဆယ်ခိုင်၊ အရင်းကိုင်၍၊ ကိုယ်တိုင်ပြုကြား၊
သူများခိုင်းတဲ့၊ ရှုက်ကိုပြောပြ၊ ဝမ်းမြောက်ကလျှင်၊ လေးဆယ်တွင်၊
မြောက်တင် ပုညဝါးတည်း။

နိဂုံး

ဉ်မျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း
ထား၍ ပြရသော ယူလကြီယဝတ္ထုများ ပြီးပြီ။ ဉ် ယူလကြီယဝတ္ထု
များကို ထင်ထင်ရှားရှား ရေးသားရကြောင်း ကောင်းမှ ပဋိပတ်
အကျင့်မြတ်ကြောင့် ဉ်ကျမ်းကို ကြည့်ရွှေသုတိုင်း ယူလကြီယ
ဝတ္ထုများကို ပြုလိုသော စိတ်ဆန္တ ရေးကထက် တိုးတက်ပါစေ။
ငါနှင့် စပ်ဆိုင်သူ ဟူသမျှလည်း ဉ်ကောင်းမှ ၁၀ ပါးကို နိဗ္ဗာန်
အထိ ဖျော်ခေါ်၍ ပျော်ပျော်ကြီး ကြီးစားကြပါစေ။

ငါ၏အတွက်ကား ဒါန သီလ ဘာဝနာကို အခြေတည်လျက်
ရွှေပြည့်နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် ကောင်းမှုအရာရှာကို ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ယုတ်
ဆိုင်း တွန်းတိသော စိတ်များကို ဖယ်ရှား၍ ထက်မြေက်သော သဒ္ဓါ
ဝိရိယ သမာဓိနှင့် သတိ ပညာ ထိုလ် ငါးဖြာတို့ ကောင်းစွာ
အပ်စည်းလျက် အပြီးတိုင် ကျွန်ုတ်ပါစေ။

ကောင်းမှုဆယ်လို့ နှစ်အဆိုကို ဝိပိဿာ ရေးစီရသည့်၊
ယူမြှင့်ဖူး၊ အကျင့်ထူးကြောင့် ကြည့်နဲ့ စွမ်းအပါ ဂျမ်းအပါ ဝါမ်းအပါထိသို့၊
ပိတိဝေဖြာ၊ စေတနာဖြင့်၊ တေအာဆင့်ဆင့်၊ ကောင်းရာချင့်၍၊
ကောင်းကျင့်တရား၊ ကောင်းကောင်းပွားလျက်၊ ကောင်းစား
ကြစေ၊ ငါးအနေမှာ ဘဝဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၍၊ ယူလဆယ်ဆင့်၊
ကုန်အောင်ကျင့်သား၊ ငါနှင့်ရင်းသုံး၊ အတွင်းလျလည်း၊ ဝင်းဖြူ။
ဆယ်တန်၊ ကုန်ကျင့်ကြုသည်၊ နိဗ္ဗာန်ထုတ်ရောက် ရောက်ရန်
သော်။

ယူလကြီယဝတ္ထု ၁၀ ပါး ပြီးပြီ။

သတ္တေသနအခန်း [ကန္ဒင့်စပ်၍ အရပ်ရပ်မှတ်ဖွယ်ပါသည်။]

ကံဆိုတေသာသာလဲ

“ကမ္မ”ဟူသော ပါဌိုစကားကို မြန်မာလို “က” ဟူခေါ်၏။ ထိ “က” ဟူသော စကားကို တစ်မျိုးထပ်၍ မြန်မာပြန်လျင် “အမူ” ဟု ခေါ်ပြန်သည်။ ထိအမူကား ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှု၊ အားဖြင့် ၃ မျိုး ကွဲပြား၏။ “ကိုယ်မှု” ဟူသည် လက် ခြေ စသော ကိုယ်အကိုဖြင့် ပြုရသောလုပ်ငန်းကိစ္စစာတည်း။ ဥပမာ— သူ၊ အသက် ကို ကိုယ်တိုင်သတ်ခြင်း၊ အလျေဒါနကို ကိုယ်တိုင်ရှုခြင်း စသည်တည်း။

“နှုတ်မှု” ဟူသည် နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုပြုလုပ်ရသော ကိစ္စတည်း။ ဥပမာ “ဟို အကောင်သတ်လိုက်၊ ဆွမ်းလောင်းလိုက်ပါ” စသည်ဖြင့် စေခိုင်းတိုက်တွန်းမှု၊ လိမ်းလည်မှု၊ တရားဟောပြောမှု စသည်တည်း။ “စိတ်မှု” ဟူသည် ကိုယ်လည်း မလုပ်၊ နှုတ်လည်း မပါ၊ စိတ်ထဲ ခြွှေသာ စဉ်းစားကြံစည်း စိတ်ကုံးမှုတည်း။ ဥပမာ “ဟိုလူ.ပစ္စည်းတွေ ဟာ ငါပစ္စည်းတွေဖြစ်လျင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ” စသည်ဖြင့် မကောင်းကြခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို သနားကြင်နာခြင်း၊ ချမ်းသာစေလိုခြင်း၊ ဘာဝနာ ကမ္မားနှုန်းကို စီးပြန်ဖွားများများခြင်း စသည်များတည်း။

အမူသည်ကိုရှုပွဲယ်

ထိ ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှုများသည် စိတ်ကို မဂုံးဆော်ရဘဲ ဘာသိဘာသာ ဖြစ်နေသည် မဟုတ်။ သူ၊ အသက်ကို သတ်ရာ၌ လက်က ဓားကိုကိုင်မိအောင်၊ ထိဓားကို လွှာတစ်ယောက်အပေါ်သို့ ရောက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်သော အမူသည် လက်သည်တရားကား ရှိရသေးသည်။ နှုတ်ဖြင့်ပြောရာ၌လည်း စကားသံ တစ်လုံးချင်း

ပေါ်လာအောင် ပြုလုပ်နိုင်သော အမှုသည် လက်သည်တရားရှိသည်။ အပိုပျော်နေတုန်းအခါ ဒိတ်တွေ များစွာဖြစ်နေသော်လည်း မည်။ သည့် ဒိတ်အမှုပူ မဖြစ်။ ထိုကြောင့် ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ ဒိတ်မှုတို့၏ ပကတီနိုင်ပူ ထူးခြား၍ သတ္တိထက်သော တရားတန်မျိုး၊ ရှိပေ လိမ့်မည်။ လောက်၍ အမှု တစ်စုံတစ်ရာပေါ်လျှင် လက်သည်ရှာရ သက္ကာသို့ ထိုအတွက် လျှို့ ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ ဒိတ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်သော အမှုသည် လက်သည်တရားကို ရှာသင့် ပေသည်။

အတောသည် အမှုသည် အတောသည် ကဲ

ထို ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ ဒိတ်မှုများ ဖြစ်အောင် လျှို့ဆော်ပေးသော တရားကား အတွင်းသွေ့ဘန်း ပြုစေသော ဒိတ်အတောသို် အထဲမှုပင် မျာပါရ လွန်ကဲသော အတော့ အတောသို်တည်း။ ထိုကြောင့် အတော့ အတောသို်သည် ထို ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ ဒိတ်မှု တို့ဖြစ်အောင် လျှို့ဆော်တတ်သော အမှုသည် လက်သည် တရားတည်း။ ထိုအမှု “ကဲ”များကို အထပြောက်အောင် ပန်တိုး တတ်သောကြောင့် (အကျိုးအမှုပ် ကဲဟူသော နာမည်ကို အကြောင်းရင်း အတော့အပေါ်မှာ တင်းသူ၍) အတော့ အတောသို်ကိုပင် “ကဲတရား”ဟု အော်ရသည်။ [ဒိတ် အတောသို်အမှုများလွင် အတော့က သတ္တိလွန်ကဲပဲ၊ ထိုအတော့ကိုပင် အမှုသည် လက်သည် တရားဟု ဖွေ့ချေက်တင်ပုံကို အတော့အပေါ်ကြည့်ပါ။]

မထင်ပရာဖြစ်သော ဒိတ်များ

မိမိဒိတ်ဖြစ်ပုံကို မိမိကိုယ်တိုင် စဉ်သား ကြည့်သောအပါ တရားမိမိတို့ ဖြစ်ပုံသည် ထင်ရှား၏၊ တရားမိမိ ဖြစ်ပုံကား

မထင်ရှား။ အပိုပျော်နေသောအခါ၌ စိတ်အစဉ်သည် ဖြစ်မြှဖြစ်
နေ၏။ သို့သော ဖြစ်ပုံကား မထင်ရှားချေ။ နိုးသောအခါမှာလည်း
အူမှတ်တမဲ့ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊ ထိရသောအခါ စိတ်ဖြစ်ပုံ
မထင်ရှား။ နိုးသောအခါမှာလည်း အမှတ်တမဲ့ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံရ၊
ထိရသောအခါ စိတ်ဖြစ်ပုံမထင်ရှား။ စိတ်ပြင့် တွေးမိတွေးရာကို
တွေး၍ ငေးမိငေးရာကို ငေးနေသောအခါလည်း စိတ်ဖြစ်ပုံ
မထင်ရှား။ ထိုသို့ မထင်ရှားသောအခါ ကုသိုလ်တော့ အကုသိုလ်တော့
စိတ်စေတနာတွေ ဖြစ်ပေါ်နေသောလည်း ထို အောစေတနာများကြောင့်
မည်သည် ကုတ်စ်ခုများ အထမမြောက်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ မသီမသာ
ဖြစ်သော အောစေတနာများလည်း တစ်နေ့အဖို့များ အတော်များစွာ
ဖြစ်ကြသည်။

ထင်ရှားသော အကုသိုလ် စေတနာများ

သူတစ်ပါးကို သတ်ဖို့ ကြံစည်သောအခါ၌ ဒေါသတော့
စိတ်စေတနာသည် လွန်စွာ ထင်ရှား၏။ သတ်ဖို့ရာ လွန်စွာ
ဗျာပါရများနေ၏။ ကာမမှုကို ကြံစည်လိုသောအခါ၌လည်း
လေသာတော့ စေတနာ လွန်စွာ ဗျာပါရ များရလေ၏။ အတွင်းတော့
စေတနာဟာ ဗျာပါရ များနေမှုကြောင့်ပင် ပြင်ပ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးလည်း
ထကြလွှပ်ရှား၍ ဗျာပါရ များရလေသည်။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်မူ၊
နှုတ်မူ၊ စိတ်မူ မကောင်းမှုတစ်ခုခု အထင်အရှား ဖြစ်ရာ၌လည်း
အတွင်းက ဆိုင်ရာ အကုသိုလ် စေတနာတွေ ဗျာပါရများနေပုံ၊
ရိုးရိုးအခါဖြစ်သော စိတ်အောများနှင့် မှတ်ဘဲ ထက်ထက်မြေက်မြေက်
ရှိကြပုံကို သတိထား၍ စဉ်းစားလျှင် အကုသိုလ် တော့ စေတနာများ၏
ဖြစ်ပုံများ လွန်စွာ ထင်ရှားလေသည်။

သတ္တမအခို့

၂၃၁

ထင်ရှားသော ကုသိုလ်စေတနာများ

မျှော်း ပေါက်မောင်ရသောအခါး၊ ဥပုသ် သီလ ဆောက်
တည်နေရသောအခါး၊ လျှကြီး သူမကို ပြုစုလ်ကျွေး နေရသောအခါး၊
တရားဓကားကို ပြုသို့ ကြားနာနေရသောအခါး၊ ဘာဝနားကဗျားအို့
စီးပြန်းနေရသောအခါး၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်မှု ဖျောင်းကြုံသော
အပို့ ကုသိုလ်စေတနာတွေ၊ လွန်စွာတက်တက်တွေကြုံ ရှိ၏၊
ထိကုသိုလ်များ အထေမြာက်ပို့ရာ လွန်စွာ မျာပါရ အသကြီးထပ်၏၊
ထို အောစေတနာတွေက မျာပါရ များမြင်းကြောင့် ကိုယ် လက်
နှုတ်မှုများလည်း အရှို့ကုသိုလ်ကိစ္စများ၌ လျပ်လျပ်ရှားရှား မျာပါရ
များလျက် ရှိပေါ်သည်။

ချောအတွက် ကဲ၏သတ္တမျိုးရှိရန်ပုံ

ထိကဲသို့ အထင်အရှား ဖြစ်နေကြသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
အောစေတနာတွေကို “ကဲ”ဟုခေါ်၏၊ ထို ကဲတရားတို့သည်
ထုံးစာတိုင်း ချုပ်ပျောက်ကြသည်။ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက်
ချုပ်သွားကြသည်မဟုတ်။ မိမိတို့၏ ကဲစွမ်းသတ္တိကို ချောအတွက်
မြှုပ်ထားလျက် ချုပ်သွားကြလေသည်။ ဆိုလိုရင်းကား၊ ခန္ဓာကိုယ်၌
စိတ်တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ရာဝယ် သတ္တိနည်းသော စိတ်တို့သည်
ချုပ်ပြီးနောက်၌ သူတို့၏ အစွမ်းသတ္တိ တစ်ခုတစ်ရာ မဟုနိုင်တော့၊
သတ္တိထက်မြှုက်ငြေသော အောစေတနာတို့၏ သတ္တိကား ချောအတွက်မှာ
ကျုန်ရှစ်ကြလေသည်။ ဥပမာ- မထက်မြှုက် မထော်ရွှာသော မိဘ^၁
တို့ ကွယ်လွန်သောအပါ သူတို့၏ အရှိန်အဝါသည် သားသမီး
အပေါ်၌ သီသီသာသာ မကျုန်ရှစ်တော့သဲ ထက်မြှုက်ထားရွှားသော
မိဘတို့ ကွယ်လွန်သောအပါ၌သာ သူတို့၏ အရှိန်အဝါသည်
သားသမီးတို့၏ သီသီသာသာ ကျုန်ရှစ်သက္ကသိုလ်တည်း။

ဓမ္မဘဒ္ဒန္တူပါပိ

အသီးသီးသော သစ်ပင်မျိုး၌ အသီးသီးစေတတ်သော ဓာတ်
သတ္တိ အမြဲ ပါရှိသည်။ သစ်ပင်ပေါက်ခါစဉ်လည်း ပါရှိ၏။ အညွှန်
အဓက် အရွက်ထွက်သောအခါ ပင်လုံးနှင့်တာကွ ထိအသီးနှင့်
အသီး၏ အစွမ်းလည်း ပါရှိ၏။ ထိအစွမ်းရင့်၍ မြေပြီခြား
စိုက်ပျိုးသော အခါ၌လည်း အသီးသီးစေတတ်သော ဓာတ် သတ္တိ
ပါရှိ၏။ ထိုစေတ်သတ္တိသည် “ဘယ်လို အရာ”ဟု ခွဲခြားမရ
သော်လည်း ထိုသစ်ပင်အမျိုးတို့၏ အစဉ်အဆက်များ သီးစေတ်
သော ဓာတ်သတ္တိ တစ်မျိုးကား ကေန်ပါရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ
ရပ်တစ်ခုပြီးတစ်ခု၊ နာမ်တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်၍ဆက်၍ ဖြစ်ပျက်
မောက်ရရှိ အသစ်ပြစ်သော ရပ်နာမ် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ချုပ်လေပြီးသော
ထိုစေတ်နာ ကံတရား၏ သတ္တိလည်း အမြဲလိုက်ပါလျက်ရှိသည်။
စုတိစိတ် အခိုက်မှာလည်း က်၏သတ္တိတွေ အများအပြား ပါရှိနေ
သည်။ စုတေပြီးနောက် ဘဝအသစ် ပဋိသန္ဓာခကျွဲလည်း က်၏
သတ္တိတွေပါရှိ၏။ ထိုနောက် တစ်ဘဝလုံးနှင့် ထိုဘဝ၏ စုတိ၊
ထိုနောက် တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓာခကျွဲလည်း ရပ်နာမ်ခန္ဓာ အစဉ်မှာ
(ဘယ်လို အရာမျိုးဟု အထင်အရှား အထည်ဝါယာကို ခွဲခြားမရသော
လည်း) အကျိုးမပေးရသေးသော က်၏သတ္တိတွေ လိုက်ပါတည်ရှိ
လေသည်။ (က်၏ သတ္တိဟုသည် အထည်ကိုယ် အထင်အရှား
မဟုတ်၊ သတ္တိမျှသာ ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြုပါ။)

ကံပြုသုတေသန ကံအကျိုး တိုက်ရှိက်ရှုံး

ပြခဲ့သော စကားစဉ်အရ သတ္တဝါတို့ တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝ
ပြောင်းကြရသော်လည်း ရှေးဘဝက မိမိ၏ အပိုစွာ စာကျား
ကံစွမ်းအတွက် နောက်ဘဝအသစ်၌ ဖြစ်ရသောကြောင့် နောက်ဘဝ

ဖြစ်သူသည် သူများမဟုတ် မိမိပင်တည်း။ ပြုခဲ့သမျှသော စေတနာ
ကံတရားဓိုးသည် ချုပ်ပျောက်သွားသော်လည်း ထိုက်၏ အရှင်
သတ္တိတွေ အကျိုးမျေး၊ ရှေသေးသူ၏ မပျောက်မပျက် လိုက်ပါသျက်
ရှိသောကြောင့် မိမိပြုသော ကုသိုလ်က်၏ သတ္တိသည် မိမိသွေ့သနမှာ
(လူသွားရာသို့ လုရိပ် လိုက်ပါသလို) မိမိကို အောင့်ရှောက်ဖို့ရန်
အမြဲလိုက်ပါနေ၏။ မိမိပြုအပ်သော အကုသိုလ်က်၏ သတ္တိရား
လည်း (လူည်း၌ တပ်အပ်သော နွား၏ မောက်သို့ လွှည်းသီးပါ
သကဲ့သို့) မိမိကို နှိပ်စက်ဖို့ရန် အမြဲလိုက်ပါနေ၏။ မိမိပြုအပ်သော
အကုသိုလ်က်၏ အကျိုးကို မိမိသာ တိုက်ရှိက်ရသောကြောင့်
“ဒီဘဝ ဒီကိုယ်စဲ့ မောက်ဘဝ မောက်ကိုယ်လဲမဲ့မည်”ဟု အချို့က
ပြောသော်လည်း မောက်ဘဝ မောက်ကိုယ်မှာ သူများမဟုတ်။
မိမိပင် ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး နားလည်းကြပါကုန်။
ကုသိုလ်ကံတ္တအကျိုးပေး

အတ်တော်များ၌ ကံတ္တအကျိုးပေးပဲတွေ များစွာပါရှိ၏။
ရှုံးရှုံးက စိတ်တရှုကိုယ်တဲ့ ပြုခဲ့သော ကံတ္တသည် နားလဲအခါလည်း
အတု အကျိုးပေးတတ်ကြ၏။ ဒါန အတုပြုခြင်း၊ သီလ အတု
ဆောက်တည်ခြင်း၊ ထိုကဲ့သို့ အတုတကွ ပြုခွင့်မရသောအခါ၌လည်း
တစ်ယောက်ပြုနေသည်ကို တစ်ယောက်က သဘာကျခြင်း (အီမံရှင်
က ပစ္စည်းရာ၌ အီမံသူက ထိုပစ္စည်းပြုခဲ့ ကုသိုလ်ပြုသည်ကို ဝမ်း
ပြောက်ခြင်း) ဤသို့ စသော ကုသိုလ်များကို “ကံတ္တ”ဟု ဆိုလိုသည်။
ထိုကဲ့သို့ ကံတ္တပြုရာ၌ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းချင်းဖြစ်လျှင်
တစ်ယောက်အကား တစ်ယောက် နားထောင်ကာ အဲခြောမှန်လိုက်သို့သော
သူများသွေ့ပြုခဲ့ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် တွေ့သွားသော တောာ့
သွေ့မှန်လည်း ကုသိုလ်၏ ရှုံးအရှိ မောက်အခို့ရား မကင်းဘဲ

ရှိတတ်၏။ ထိုကုသိုလ်က အကျိုးပေးသောအခါ သမ္မာဆန္ဒ တက္ကာ
ဆုံး အလိုကျအောင် ထိုသူ ၂ယောက်တို့ အတူတွေ့ဆုံးရတတ်၊
အတု အကျိုးခံစားရတတ်ပေသည်။ ဤ အရာမျိုးကို “ကဲ့
အကျိုးပေး”ဟု ခေါ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ငဲ့သူများဆန္ဒ ပြင်းပြ
လှသော ကုသိုလ်ရှင်တို့သည် သံသရာထဲ၌ ပါရမီဖြည့်ဖက်များ
အဖြစ် ကျင်လည်ကာ တပျော်တပါး အလောင်းတော်များ ဖြစ်ရပုံ
ကိုလည်း ဘုရားရှင်နှင့် ယသော်ဓရာ မိဖုရား၊ ရှင်မဟာ ကသာပနှင့်
မဟုတ်ဘူး၊ မဟာကာဖိနမင်းနှင့် အနော်အတိအပြင် မကင်းရာ
မကင်းကြောင်း ဖြစ်၍ပါသော ရှင်သာရီပုဇွဲရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်၊
ရှင်အနုရွှေ့၊ ရှင်ရာဟုလာ၊ အမာထောရီ၊ ဥပ္ပလဝဏ်ထောရီ မိတွေ့
ထော် ဂေါတမီ၊ သုဇွေ့ဒန်မဟာရာ့၏ တို့၏ ဝတ္ထုကြောင်းဖြင့်
အောင်းကောင်းကြီး ယုံကြည်သင့်ကြပေသည်။

အကုသိုလ်ကိုတုအကျိုးပေး

အကုသိုလ်အရာများလည်း မိတ်တုသောတူပြုလျှင် ကဲတုအ
ကျိုးပေးပင် ဖြစ်၏။ ရှေးက နေးမောင်နှင့် ၂ ဦးသည် လျေပျက်၍
လုမရှိသော ကျွန်းထံ တစ်ခုသို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုနေရာ၏
အစာမရသဖြင့် ငှက်ကလေးများကို သတ်၍ စားကြရ၏။ ထို
မကောင်းမှုအတွက် ငရဲကျပြီးနောက် ဘုရားလက်ထက်၌ ဥတေန
မင်း၏ သားတော် ဖောမင်းသားနှင့် မိဖုရားဖြစ်လာကြသော
ရှေးက ငှက်ကလေးတွေကို သတ်စားမိခဲ့သော ကဲကြောင့် သားသမီး
မရဘဲ ရှိလေသည်။ ငှက်ကလေးများကို သတ်စားတုန်းဗုံးမက
သမော်မတုခဲ့လျှင် မိန်းမအတွက် သားသမီးရထိက်၏။ ယောက်ဗျား
က သမော်မကျခဲ့လျှင် ယောက်ဗျားအတွက် သားသမီးရထိက်၏။

ထိသူ ၂ ယောက်မှာ မိတ်တူကိုယ်တဲ့ သတ်ခဲ့သောကြောင့် သားသမီး
မရဘဲ ရှိလေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိတ်တူကိုယ်တူပြုခဲ့သော
အကုသိုလ်ကဲများ၏ ကံတူအကျိုးပေးတတ်ပုဂ္ဂို သတိထား၍
တစ်ယောက်က အကုသိုလ် ပြုလိုလျင် သဘောမတူဘဲ တားမြစ်ပို့
သတိပြုသင့်ကြပေသည်။

အကုသိုလ်နှင့်၊ ကုသိုလ်နှစ်ပါး၊ ကံတရားကား၊
မယားပြရာ၊ မိတ်မပါလျင်၊ လင်မှာမရ၊ လင်ပြုကလည်း၊
မယားဒီမြဲသူ၊ မိတ်မတူသော်၊ မှတ်ယူမှန်စွာ၊ မရရှာဘား။
(မယဒေဝ လူကို)

ကုသိုလ်က အကျိုးပေး အနိသင်

လောက၌ ဆရာ တပည့်တစ်စု၊ မိသားတစ်စု၊ ဆွဲမျိုးတစ်စု
စသည်ဖြင့် အစုအစွဲ၊ ရှိတတ်လေရာ တစ်ယောက်ယောက်၏
ကုသိုလ်က အကျိုးကို အစုအစွဲ၊ ပါဝင်သူများလည်း၊ ထိုက်တန်
သလောက် ခံစားရ၏။ သီဟိုင်ကျွန်း ဘာစီကမင်း လက်ထက်၌
နားသားစားသူများကို ဖမ်းဆီး၍ ဒဏ်တပ်လေရာ ဒဏ်ငွေ
မအောင်နိုင်ကာသဖြင့် နှစ်းတော်တွင်း၌ အမြိုက် သုတေသင်သူများ
ပြထားလေ၏။ ထိသူတို့အထဲမှာ အဆင်းလှသူကောဇူး တစ်ယောက်
ကို ရှင်သူရင်မြင်၍ ထိသူ့ကို နှစ်းတွင်းမှာ “သာမှ ဒေဝ” ဟုသော
ဘွဲ့အမည်ဖြင့် အကျွမ်းတဝင် ထားပြီးနောက် သူ့ကို အကြောင်းပြု၍
သု၏ ဆွဲမျိုးများကိုလည်း အပြုံ့မှ လွတ်ဖြော်ပြုးလျင် ချမ်းသာစွာ
အသက်မွေးနိုင်လောက်အောင် ချီးမြှောက် မ, စလေသည်။ ဤကား
တစ်ယောက်ကုသိုလ်ကြောင့် ဆွဲမျိုးများ၌ အကျိုးခုစွာတည်း။ ဤ
အရာဝင်၏ “ဆွဲမျိုးများမှာလည်း ကုသိုလ်ရှိရှိပါ”ဟု ပြောစုရှိ၏။

သို့သော အွေးမျှုံးများ၏ရှိသော ကုသိုလ်ကဲမှာ သာမာဒေဝိမပါလျှင် အကျိုးပေးနိုင်လောက်သော အခြေအနေ မရှိချေ။]

အကုသိုလ်ကဲ အကျိုးပေး အွေးများ၏ပုံ

အကုသိုလ်ကဲ အကျိုးများလည်း ကုသိုလ်ကဲသို့ အဖျားခတ် တတ်သေး၏။ ကသုပ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ဝယ် သူကြွယ် တစ်ယောက်၏ ကျောင်းဘုန်းကြီးဖြစ်သော ရဟန်းတစ်ပါးလည် သီလရှိသော သူတော်ကောင်းပေတည်း။ သို့သော အာဂါဌ္ဗရဟန်း၊ ကို ကျောင်းဒက္ခ သူကြွယ်တာ ကြည်ညိုသည်ကို သည်းမစ်နိုင်သော ကုလမစ္စရှိယကြောင့် နံနက်စောစော သူကြွယ်အိမ်သို့ ဆွမ်းအား သွားခါနီး၌ အာဂါဌ္ဗကိုယ်တော် မနိုးအောင် ခေါင်းလောင်းကို လက်ဖျားဖြင့် တောက်၍ သွားလေသည်။ အိမ်ရောက်၍ သူကြွယ်က အာဂါဌ္ဗကိုယ်တော်ကို မေးလေသော “ဒက္ခရှိ ကိုယ်တော်ဟာ အင်မတဲ့ အဖိပ်ကြီးတယ်၊ ခေါင်းလောင်းထိုးတာတောင် မနိုးလို ထားခိုတယ်”ဟု ဖြောလေသည်။ [ထိုစကားသည် မဇ္ဈိုရှိယ အသံပါသော ကေားတည်း။]

ပါးနပ်သော ကျောင်းဒက္ခက သူ့ဘုန်းကြီး၏ စိတ်ထားကို ရိုပ်မိ၏။ ထိုကြောင့် ကျောင်းဘုန်းကြီးအား ဆွမ်းကပ်ပြီးနောက် “အာဂါဌ္ဗကိုယ်တော်အား လူပါလေ”ဟု မှာ၍ သပိတ်ထဲ၌ ဆွမ်းထည့်ပေးလိုက်လေသည်။ ကျောင်းဘုန်းကြီးသည် သဘောမကျိုး သည်လို ဆွမ်းကောင်းအားနှစ်ဦး ငါးကျောင်းက ဆွဲချေသော်လည်း သွားတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဟု ကျောင်း၌ ဆက်နေမည်စိုးသော အဝါသမစ္စရှိယာ၊ မိမိထက်သာသည်ကို မနာလိုသော လူသာတို့ကြောင့် ထည့်ပေးလိုက်သော ဆွမ်းကို လမ်းမှာ သွားပစ်လေသည်။

[**ဤများရှိ ဆွမ်းသွန်ပစ်ခုပါ အပြန်ကြေးကိုပါ သတ္တမပါ။]**

အာက္ခာက အရှင်ပြတ်လည်း အဖွဲ့အောင်းသုန်းကြီး၏ ဒီပါန်တော် ကိုသိတော်မျှ၍ အောင်ဆာပေါ် အောင်အကောင်စိုးပြင် လိုက်ဆုံးပါ၍ ကြွန်းပြီး ပြစ်သောကြောင့် အောင်အိမ့်အောက်၌ ရွာထွေသောအောင် အာက္ခာကိုယ်တော်ကို မထွေ့၊ မအောင်အတော်ပန် ပုပန်မှ ကုဇ္ဇာဖြင့် စိတ်ထဲ၌ ရွေ့လောင်နေရကာ၊ ဝိသော ကိုယ်ပါ သွေ့ခြားကိုလျက် မကြောင်း ရတော်ပြီးနောက် ငါးသို့ အောင်ရှုလဲသည်။

ထိုင်ရှု တက်ပြီးမောက် အိမ်များ၊ ရွားမာဝါဒ၊ ရွားဘဝ ၅၀၀ တို့၌ အသာဝအောင် မရောသည့် မှတ်ဆောင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆင်းဆင်းရှုပြန် ကျင်လည်ခဲ့ရာ ငါးသို့အောက်၌ လက်ထောက်တော်၌ အိမ်ငြေ တစ်ထောင်ရှိသော တံငါးသည်ရှာဝယ် တံငါးသည်မ ဝစ်ဦးပါ၍ ပဋိသောက်လောင်သည်။ ထိုသူ ပဋိသောက်နေသည်က ၁၅၂ တံငါးများ ငါးအရာနည်းရုံသောက် တစ်ရွားလုံး၊ ဆင်းဒဏ် ၇ ကြိမ်မရှာ၊ ၇ ကြိမ် မီးလောင်ခံရလေသည်။

ထိုမောက် ၈၃းအားထားသတ်သူ လူကြီးများက “ငါတို့ရှု ကံဆိုးသုရှိလိမ့်မည်၊ ရွာကို တစ်ဝက်မီ ခွဲကြိမ့်ရဲ့” ဟု ပြော၍ တစ်ဝက်မီခွဲကြိမ့်ရာ ထိုကိုယ်ဝန်ပါသောဘက်၌ ရှုံးနည်းတူ ဆင်းရုပ်သဖြင့် ထပ်၍ထပ်၍ထပ်၍ ခွဲကြိမ့်ရာ မောက်စုံး၊ ထို ကိုယ်ဝန်ရှိသော စီဘတို့ တစ်အိမ်သာ သီးမြားပြီးစုံရလေသည်။ ထိုသို့ သီးမြားပြီးပြီးမောက် မီစင်မှာ ဆင်းရှုရာ မျှေားပြီးလျင် သွားလာနိုင် သောအောင် ခွက်ကလေးကို ကလေးဆေးစိုးလျှင် မီစင် ထွက်ပြု လေသည်။ ကလေးငယ်လည်း ထိုရှုံးစီဘတ်ပြီး တောင်းရပ်း မော်သော၌၍ ၇ ရှုံးအရွယ်သို့ အောက်သောအောင် အာရုံးသာရို့ ထွေ့သဖြင့် ရှင်ပြုလေးပြီးမောက် “လေသာတော်သူ”

မည်သော ရဟန်းဖြစ်၍ တရားကို အေးထဲတိဇေရာ (ရှေးရဟန်း
ဘဝတုန်းက သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အတွက်) ရဟန္ဒာ ဖြစ်
လေသတည်။

ထိုသို့ ရဟန္ဒာဖြစ်သော်လည်း တစ်နေ့၊ ဆွမ်းဝအောင်
မဘုံးပေးရရှား၊ ပရိနိဇ္ဈာန် စံမည့်နေ့၌ အရှင် သာရိပုတ္တရာ ခေါ်၍
ဆွမ်းခံအတူသွားရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာပင် ဆွမ်းမရတော့ချေ။
ထိုနောက် ထိုရဟန်းကို ပြန်လှတ်၍ တစ်ပါးတည်း ဆွမ်းခံမှ
ဆွမ်းရလေသတဲ့၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း အီမံတစ်အီမံ၍ ဆွမ်း
ဘုံးပေးပြီးလျှင် ထိုရဟန်းအတွက် အီမံကလူများကို ထို ရဟန်း
အထဲသို့ ဆွမ်းပို့လွတ်လိုက်ရာ လွတ်လိုက်သူများက သတိမေးပြီး
လမ်းမှာ ချေစားကြလေသည်။ ထို-ရဟန်းထဲသို့ ဆွမ်းမရောက်ကြောင်း
အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပြန်လာမှသိရလေလျှင် ကောသလမင်းထဲ
စတုမစုရို အရှုံခံ၍ (သပိတ်ကိုလွတ်ပေးလျှင် သပိတ်ပါကွယ်မည်
စိုးသောကြောင့်) သပိတ်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တိုင်ကိုင်၍
ကျွေးမှု ထို စတုမစုရို အဝဘုံးပေး၍ ပရိနိဇ္ဈာန်စံလေသည်။

မှတ်ချက်။ ॥ ဤဝါးမြှေ့ ကသုပဘုရားရှင် သာသနာ
တော်က ပြုခဲ့သော မကောင်းမှုကြောင့် သူတစ်ယောက်တွင်
သာမက တစ်ရွာလုံး မကောင်းကျိုး ခံစားရပုံ၊ အရှင်
သာရိပုတ္တရာသည်ပင် သူနှင့်တွေ့၍ ဆွမ်းခံဝင်ရာ ဆွမ်းမရပုံ
တို့မှာ တစ်ယောက်၏ မကောင်းမှုက အခြား သက်ဆိုင်သူများ
ကိုလည်းကောင်း၊ အရှိန်ခတ်တတ်ကြောင်း ဉာဏ်ပြသည့် သက်သေး
သာမကတို့ပေတည်း။ ထိုကြောင့် မိမိ၏ သံသာရာစခန်း၌
ဖြောင့်တန်းပို့ အရေးကို မြော်တွေးမိသူဟူသူမျှသည် ယူခဲ့
ဘဝ၌ တွေ့ရှိသူ လုယ်တ်မှာများကို ဆွေမျိုးညာတိပင် ဖြစ်နေ

သုတေသနခံ:

၂၉

သော်လည်း မကင်းကောင်း၍ မပစ်ပယ်နိုင်အောက်မှ ထိုက္ခာသို့
လူမျိုးကို မိတ်အားဖြင့် ဝေးနိုင်သွေ့ ဝေးအောင် ရှောင်ဗျာသာ
ဘဝအဆက်ဆက်၌ ထိုသွေ့နှင့် ကင်းပြတ်၍ လွတ်လပ်အော်
သုတေသနပို့များ ဖြစ်နိုင်ကြပလပါမို့မည်။

အတော်ရတ်တိပုံ

အချို့ အကုသိုလ်ကဲများသည် ကဲပြေသူက အစောင့်အဓိကကို
အနေအထိုင်ကောင်းလျှင် ထိုသွေ့ကို တိုက်ပိုက်ထိုက်အောင် အတော်
နိုင်လျှင် ထိုသွေ့နှင့် ဆက်သွယ်သော မီဘ၊ သရာ၊ သား၊ သစီး၊
ကျေးကျွေ့နှင့် တပည့်၊ ဒကာ၊ ဒကာများကို ထိုခိုက်အောက်တော်၏။
ထိုက္ခာသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ထိုခိုက်သွေးလျှင် “အတော်သွေးရှာ
သည်”ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြ၏။ ထိုသို့ သက်ဆိုင်သူက ဒဏ်ခံ
ချားသောအခါ အကုသိုလ်ကဲရှင်မှာလည်း မိတ်ချက္ခာရသော
ကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် ကဲပြေသူကိုလည်း ညျဉ်းဆုံးပင်
ဖြစ်လေသည်။ [လက္ခာ၌ “ဇနမ”ဟုသည် ဖြစ်ပုံတည်း၊ ပါပ +
ပြဟ = မကောင်းသော်ပြုတဲ့၊ “ပြဟနီးမကောင်း” ဟုလို့။]

“အစ်စုံ၊ ရှိကြသွေးများ၊ အတာမှုလ၊ စနမ္မား၊ ပါပပြဟ၊
မီးနှင့်ကျေလည်း၊ ကိုယ်မှတစ်ပါး၊ ခြေရံမှားနှင့်၊ ကွဲနွားလွှာသာ၊
ပျက်စီးရာ၏၊ ကိုယ်မှာချမ်းမြေ၊ အေးမတွေ့ဘူး”

[အယေဝလက္ခာ]

ကဲမျင်းတွဲလျင် မျက်နှာလိုက်

လောက်၍ အလွန်ဖြူစ်လော သုတေသနကောင်း၊ တစ်မျိုး၊
အုပ္ပတ်၏၊ တစ်မျိုးဟု ၂ မျိုးခွဲရာ၏။ ထိုသွေ့၂ မျိုးသည် သာမန်
အကုသိုလ်၏ တစ်ခုကို ကိုယ်စိုက်ယံးပြုခြင်းအားဖြစ်လည်း သုတေသနံ
လောင်း၌ ထိုက် အကျိုးပေးခွင့်များ ပျော်စွာသော ကောင်းမှုတို့က

ထိုကဲ့ကို ဖုဒ္ဓမီးလိုက်**ကြ**၏၊ ယုတေသနသူမျှကား ထိုသို့
ကာကွယ်ရှိရန် အားကိုးလောက်သော ကုသိုလ်ကဲ မရှိရကား
ထိုအနည်းငယ်သော အကုသိုလ်ကဲသည်ပင် အထင်အရှား အကျိုးပေး
နိုင်လေတော်သည်။ ဥပမာ တစ်ညွှန်သို့ သူဇ္ဈားသားသည် အိမ်
တစ်အိမ်မှ ကြက်ကိုခိုး၏။ ဘိန်းစားလည်း ကြက်တစ်ကောင်ခိုး၏။
ကြက်ရှင်က သို့လိုက်ရှာသောအခါ ကြက်တစ်ကောင်ကို သူဇ္ဈားသား
အထို့ တွေ့၏။ သူဇ္ဈားသားကို သူမိုးဟု မရှုပ်စွဲစုသည်အပြင်
ချော်ချော်မေ့မေ့နှင့် တောင်းယူရ၏။ ဘိန်းစားကိုကား ဂါတ်
တိုင်၍ ထောင်ချုပ်ကဲသို့တည်း။

ဥပမာ တစ်နည်းမော်- ဆားတစ်ပိဿာကို ဧရာဝတီမြစ်ထဲ၌
ချသော် ရေ၏အရာသာ မပျက်သကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကဲ များစွာရှိသူ၌
အကုသိုလ်ကလေးအတွက် မကောင်းကျိုးအရာသာ မပေါ်နိုင်တော့ပြီ။
ထို ဆားတစ်ပိဿာကို သောက်ရေအိုး တစ်လုံးအဲ၌ ထည့်လျှင်
သောက်ရေတွေ အကုန်ပျက်တော့၏။ ထိုအတူ အနည်းငယ်
ကုသိုလ်ရှိသူ၏ အထိုက်အလျောက် အကုသိုလ်ဖြစ်လျှင် ထို ရှိရင်း
ကုသိုလ်ကလေးများ၏ သတ္တိပင် ပျက်ပြားတတ်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကဲ အကုသိုလ်ကဲသည်
“မျက်နှာကြီးရာ တရှုံးဟေးဖတ်ပါ” တတ်ရကား များစွာသော
ကုသိုလ်တွေကို အနည်းငယ်သော အကုသိုလ်က မမျှောင်ယူကိန်ပါ
သော်လည်း အနည်းငယ်သော ကုသိုလ်ကို အနည်းငယ်သော
အကုသိုလ်ကပင် ရှာဖို့ယူကိန်သောကြောင့် သူတော်ကောင်း
ဘက်တွင် ပါဝင်လက်စိုးမျှတို့သည် ကုသိုလ် အလွန်များအောင်
ထုထောင်နိုင်ကြပါစေသား။

သတ္တမအစ်း

၂၃

သမ္မတိ ဝိပတ္တိ

ဆိုင်ရာအကြောင်းများ၏ ပည့်စုံကို "သမ္မတိ"ဟု ခေါ်၏၊
ဆိုင်ရာအကြောင်းများ၏ ချုတ်ယူင်းမျက် ဝိပတ္တိ"ဟု ခေါ်၏၊
သတ္တဝါတိ၏ သန္တသန် ရှုံးရှုံးဘဝပေါင်းများများက ပြုသော
က်တို့သည် အလွန်များပြားရကား အကျိုးပေးရန် အဖွင့်အထူး
အကျိုးမပေးရသေးသူ၏ နောအစဉ်မှာ အမြပ်ပါရှိသောကြောင့် သမ္မတိ
ဆိုက်နေသောအခါ ကုသိုလ်ကဲ အကျိုးပေးခွင့် သာသလုံး ဝိပတ္တိ
ဆိုက်ရှုံးလည်း အကုသိုလ်ကဲ အကျိုးပေးခွင့် သာလသည်။

သမ္မတိ ၄ ပါး

၁။ ဂတိသမ္မတိ	ရှိသော ဘဝကောင်းခြင်း။
၂။ ဥပမိသမ္မတိ	ရှုပ်အဆင်းလျော့ခြင်း။
၃။ ကာလသမ္မတိ	အခါကာလ ကောင်းခြင်း။
၄။ ပယောကသမ္မတိ	ဤက်ဝိရိယာစသော ပယောက ရှိခြင်း။

ဝိပတ္တိ ၄ ပါး

၁။ ဂတိဝိပတ္တိ	ရှိသော ဘဝ မကောင်းခြင်း။
၂။ ဥပမိဝိပတ္တိ	ရှုပ်အဆင်းမလျော့ခြင်း။
၃။ ကာလဝိပတ္တိ	အခါကာလ မကောင်းခြင်း။
၄။ ပယောကဝိပတ္တိ	ဤက်ဝိရိယာစသော ပယောက ရှိရှိခြင်း။

ဂတိသမ္မတိ ဖြစ်ပုံ

လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ မြဟ္မာပြည်ကို "ဂတိသမ္မတိ"ဟု
ခေါ်၏။ ထိုဂတိသမ္မတိ၏ ဖြစ်ရသောအခါ များစွာသော ကုသိုလ်ကဲ

တို့သည် အကျိုးပေးခွင့် ရကြ၏။ လူပြည်၌ ဒုက္ခရှိသေးသော
လည်း နတ်ပြည် ဖြဟန္မာပြည်မှာ ဒုက္ခမရှိသလောက် နည်းပါး၏။
ကုသိုလ်ကဲ အခွင့်ရှု၍ အကျိုးပေးနေသောကြောင့် အစားအသောက်၊
အနေအထိုင်၊ အတွေ့အကြံ၊ အခုံတို့မှာလည်း အကောင်း အမွန်
ချည်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဂတိသမ္မတ္ထိ ဆိုက်နေသူတို့၌
အကုသိုလ်ကဲတွေ ပါရှိသော်လည်း ထိုအကုသိုလ်ကဲများ အကျိုး
ပေးခွင့် များစွာမရကြ။ လူဘုံမှာ “ဒုက္ခမက်ငါး”ဟု ဆိုရသော်လည်း
အပါယ် င ပါးနှင့် စာလျှင် များစွာ သက်သာပါသေး၏။ ကုသိုလ်
ကဲများက အထိုက်အလျောက် အကျိုးပေးခွင့် သာသောကြောင့်
မကောင်းသော အာရုံများမှ တိမ်းနိုင်ရှောင်နိုင်၍ ကောင်းသော
အာရုံများကို တွေ့ကြိုနိုင်ကြပေသည်။

ဂတိဝိပတ္တိဖြစ်ပဲ

အပါယ် င ပါးကို “ဂတိဝိပတ္တိ”ဟု ခေါ်၏။ ထို ဂတိ
ဝိပတ္တိ၌ ဖြစ်ရသောအခါ အကုသိုလ်ကဲများ အခွင့်သာ၏။ ငရဲ
ကျရောက်သူ ပြဋ္ဌာဖြစ်သူတို့၌ အမြဲ ဒုက္ခရောက်၊ အမြဲအနိပ်စက်ခဲ၊
အမြဲပေါ်နေရသဖြင့် အကုသိုလ်ကဲတွေ စိုင်း၍ အကျိုးပေးချင်
တိုင်း ပေးဖို့ အခွင့်သာကြပုံမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ အထိုက်အလျောက်
သက်သာသေးရဲ့ဟု ဆိုရသော တိရှောန်းပ် အစာင်တို့၊ ရေငတ့်၊
နေပူမိုးစွာ လွန်စွာဆင်းရဖို့၊ တုတ်ဓား စသည်ဖြင့် အရိုက်အနှက်
အသတ်အဖြတ် ခံရဖို့၊ တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် နှုပ်စက်သတ်ဖြတ်
စားသောက်မှု ထို ဒုက္ခစုကို ခံဖို့ရန် အကုသိုလ်ကဲတွေ အကျိုးပေး
ခွင့်သာ၏။ အလွန်သေးငယ်သော ပိုးမွားတိရှောန်များခြားကား
သွားရင်းလာရင်း သူကန်းငါးနှင့် သေခြင်းဆိုးဖြင့် သေဖို့ရန်
အကုသိုလ်ကဲတွေ အလွန်အလွန် အခွင့်သာကြပေသည်။ ထို

ကတိဝိပတ္တီ ဆိုက်နေသောအခါ ရှေးရှေးဘဝက ကုသိလ်ကံတွေ
ပါရှိနေကြသော်လည်း ကယ်ဆယ်ပို့ရန် အခွင့်မရတော့ချေး။
ဥပမံသမ္မတ္တိဖြစ်ပဲ

ကတိသမ္မတ္တီ ရောက်နေသော်လည်း (အထူးအားပြင့် လူ.ဘုံမှာ)
ရပ်အဆင်:လှပခြင်း ဟူသော ဥပမံသမ္မတ္တိက အရေးကြီးနေပါန်၏။
ဥပမံသမ္မတ္တီ ဖြစ်လျှင် အမျိုးအဆွဲ ပစ္စည်းသွာက အောက်ကျင့်
သော်လည်း ပစ္စည်းရှိသူ အမျိုးမြတ်သူတို့က ကြည်ဖြူက လေးမြတ်
ကြသဖြင့် အထက်တန်းရောက်၍ ကုသိလ်ကံများ အခွင့်သာကြ
ပေသည်။ တစ်ယောက်၏ ကုသိလ်က ဆက်သွယ်သူတို့အား
အကျိုးအာနိသင် ပေးနိုင်ပုံ့ဖြုံးပြခဲ့သော သာမာဇာတ်စုံ၊ ဥပမံသမ္မတ္တီ
ကြောင့် ဘုရင်၏ အကျမ်းဝင်သွေဖြစ်ရေး၊ မကြောမိက မစွမ်းဆင်ပဆင်
ကို အခွင့်ဘုရင်က ကြည်ဖြူရခြင်းမှာလည်း မစွမ်းဆင်ပဆင်၏
ဥပမံသမ္မတ္တီကြောင့်ပင် မဟုတ်လော့။

လူ.ဘဝကို မခိုထားဘို့ ကတိဝိပတ္တီ ဆိုက်နေရသော
တိရှာ့နှုန်းပင် ရပ်အဆင်းလျှင်၊ ဥပမံသမ္မတ္တီ ဖြစ်နေလျှင် (အွေးထုံ၊
နွားလှ၊ မြင်းလှ စသည်ဖြစ်နေလျှင်) လူ.ချမ်းသာတို့၏ လက်သပ်
မွေးမြှုံးခြင်းကို ခံရလျက် ကုသိလ်ကံတွေ အကျိုးပေးခွင့်သာပြန်
လေသည်။ ရပ်အဆင်းလှမှုဟူသော ဥပမံသမ္မတ္တီကား ဤမျှလောက်
ပင် အကျိုးများလှပေသည်။

ဥပမံဝိပတ္တီ

ကတိဝိပတ္တီ ဖြစ်နေသော တိရှာ့နှုန်းတို့၌ ရပ်အဆင်း မလှမှု
ဟူသော ဥပမံဝိပတ္တီကြောင့် ကုသိလ်ကံ အခွင့်မရသည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ
မရှိပြီ။ ကတိသမ္မတ္တီ ဖြစ်သော လူ.ဘုံမှာပင် ဥပမံဝိပတ္တီ ဖြစ်သောလျှင်
ကုသိလ်ကံ၏ အကျိုးကို ရသင့်သောက်မရာ့ ရှိဝှက်၏ အကျိုးမြှုံး

ကျော်ရှင်ပင် ပြစ်သော်လည်း အမျိုးတဲ့ ဥက္ကာတုတိုက မကြည့်မြှင့်တဲ့
အလောင်းတော် ကုသမင်းတဲ့ ပဘာဝတိုက ထော်တော်နှင့် ဖြော်သွေ့မြှု
နိုင်ခြင်းမှာလည်း ထင်ရှားသောသက်သောဓာတ်ကြီးပင်တည်း။
ထိုကဲ့သို့ ဥပမားပို့ပြစ်စေသောအခါ အကုသိုလ်ကိုတိုက ရွှေးနိုင်
သူ့ အကျိုးပေးကြေားကြော်နှင့် အလောင်းတော် ကုသမင်းမှာ
အိုးတော် လုပ်ရ၊ ပုဂ္ဂတော်ရက်ရ၊ ပွဲတော်ချက်ရှုနှင့် သွက်သွက်
လည်အောင် ခုက္ခဏီတို့ရပါသေးသည်။ သိုး ခင်ပွဲနှင့် ၂ ယောက်
ရုပ်အဆင်းမျိုး ဖော်လုပ်သွာ်လိုက် ဆည်လျင် ဥပမားပို့
ပြစ်နေသွာ် အဆင်းမျိုး အဆင်းမျိုးအောင်သေး၏။ ရုပ်အဆင်း
မလုပ်မှုပော်သော ဥပမားပို့အောင် အိုးရွားလွှာရှာသည်။

မင်းကောင်း လျှပ်စီးတို့ အပ်စီးနေရာ အခါကို
“ကာလသမ္မတ္ထိ” ဟု ခေါ်၏။ တိုင်းသူပြည်သားတို့ကို သာယာဝပြာ
အောင်၊ ပညာဘတ်အောင်၊ ကျော်မာအောင် အစိုးရာဖြင့် စီမံတာတ်သော
မင်းကောင်းခေါင်းအောင်ကောင်းတို့ လက်ထက်၌ ကုသိုလ်ကဗျား
အခွင့်သာ၏။ ထိုကုသိုလ်က အခွင့်သာသဖြင့် ကောင်းသောအာရုံ
တို့ကို ထွေ^၁ကြကေ၏။ ပုပ်သာကကင်း၍ ဆွဲပျိုးညာတိ ရပ်ရှိ
ရွာကုန် အလုံးစုတိပင် ချမ်းသာက၏။ တက်ကပ်အစီလည်း
ကာလသမ္မတ္ထိပင်တည်း။ ထိုကုသိုလ် ကာလသမ္မတ္ထိ^၂ကြကြိုက်သော
အခါ ပြတ်သတ်တ်နေအောင် အကျိုးပေးမည့် ကုသိုလ်က ပါရှိ
သော်လည်း အခွင့်မရသဖြင့် အကျိုးပေးမှုင်း။

ମନ୍ଦିରାଧିକାରୀଙ୍କ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯାହାର ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଏହାର ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଏହାର ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି

ပျက်သောအခါ၊ ပီမိတိ တိဝ်ပြည့်ပယ် စ်ပြိုင်ကြသော
အခါများသူလည်း ကာလဝိပတ္တိပင်းတဲ့နဲ့ ထိုကုသို့ ကျောပြုတဲ့
ကြရသောအခါ၌ ရွှေးကပါလာခဲ့သော အကုသိုလ်ကတဲ့ အောင်
သာကြသည်။ လူအများပင် ဆင်းရုပြတ်သတ် ငတ်မှတ်ကြတဲ့။
ကုသိုလ်က ကြီးမားသုတိပင် ထိုကုသိုလ်က အဆင့်မရဘဲ ရှိသော
အကုသိုလ်ကတဲ့၏ ဒဏ်ကို ခံကြရသောကြောင့် မြန်ရွှေးသော
ပုန်းရေလျှိုးရာ စားချင်တာ မစားရာ ချို့သုတေသန ကွဲပောင် ထော်
လောက်သော ရောဂါကလေးတွေအတွက် သင့်အောင်သောအောင်။
ကုသပေးမည်ဆရာ မရသောကြောင့် သေရားသုတေသနအောင် ဒုက္ခ
ရောက်ရပလသည်။

ပယောကသမ္မတ္တိ

သတိ၊ ဝိရိယာ ဉာဏ်ကို “ပယော”ဟု အောင် ဉာဏ်
ဆိုသော်လည်း အပြိုင်ကင်းသော အရာ၏ပါသော မြန်ရွှေးသော
အကုသိုလ်ဆိုင်ရာတွင် ဂါသော ဝူရာ ပညာသုတေသန အကြောင်း
ပိတ်ကိုများကိုလည်း ဉာဏ်ဟုပင် ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အရာရာ
တို့၏ သတိရှိခြင်း၊ လုံလဝိရိယောင်း၍ သွော်သွော်သောကိုသတ်
ထောကြားရှိခြင်း၊ လီမှာခြင်း၊ ပါးနှပ်ခြင်း၊ သိမ်းခြင်း၊ မအောင်
မလျော့ခြင်းများသည် ပယောကသမ္မတ္တိချုပ်မြန်ရွှေးသော်မြန်ရွှေး
ဖြဟ္မ္မြုပ်ည့်တို့၏ ပယောကသမ္မတ္တိအတွက် မထင်ရှုးသော်လည်း ဤ
လူပြည့်မှာ ပယောကသမ္မတ္တိ အကျိုးထင်ရှုး၏၏။ ယခု လူတို့၏
အကျိုးမပေးရလျှင် မနေ့နိုင်လောက်အောင် ကြီးကျော်သော
အကုသိုလ်ကပါသူ နည်းပါးလုပ်။ အတော်အတွက် ထက်သုတေသနသော
ကံများကား ပယောကသမ္မတ္တိ ရှိမရှိလိုက်၍ အကျိုးမပေး၏။

ပယောကသမ္မတ္ထိ ရှိနေပြန်လျှင်လည်း ထိုပယောကသမ္မတ္ထိ၏ ထက်
မထက် လိုက်၍ အကျိုးပေးကြရသည်။

အချုပ်ကား ယူခဲ့လိုက် ကောင်းကျိုးရဖိုးအရေး၌ ရှုံးကဲ
တစ်ခုကိုသာ အားမကိုးသင့်၊ ယခု ဘဝပြုအပ်သော ပယောကကို
လည်း အားကိုးရမည်။ ပယောကသမ္မတ္ထိသည် ရှုံးက ကုသိလ်ကဲကို
အခွင့်သာအောင် ရေလာမြောင်းပေးပြုလုပ်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ထိုကြောင့်
(ရုတ်တရက် ထိပေါက်ခြင်း၊ ဧဒ္ဒားတွေ့ခြင်းမျိုးမှတစ်ပါး) ကူးသန်း
ရောင်းဝယ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ကောင်းကျိုးခံစားရော်၌ တစ်ကျပ်
သားလျှင် ရှုံးကဲ၏ သတ္တိမှာ တစ်မတ်သားလောက် ပါဝင်၍
ယခုသာဝါ သတိ၊ ဝိရိယ၊ ဉာဏ်ဟူသော ပယောကသမ္မတ္ထိက
သုံးမတ်သားလောက် ပါရှိနိုင်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး
နားလည်းကြပါကုန်။

ပယောကသမ္မတ္ထိဖြင့် အကုသိလ်ကဲများကို တားဆီးထားပဲ

အကုသိလ်ကဲများကို အလွန်ကြီးမားသောတဲ့၊ သိပ်မကြီးမား
သောကဲ့ဟု မျိုး ခွဲခြားပါ။ အကျိုးမပေးရလျှင် မနေ့နိုင်လောက်
အောင် ကြီးမားသောကဲ့ကို ပယောကသမ္မတ္ထိဖြင့် တားဆီး ပါသော်လည်း
လွှတ်ခွင့်ရမည်မဟုတ်။

သို့သော သက်သာအောင် တတ်နိုင်ပါ၏။ အမာတသတ်
မင်းသည် ဓမည်းတော်ကို သတ်ခြင်းဟူသော အလွန်ကြီးမားလှသည်
ပါဏာတိပါတ ကဲကို ပြုမိ၏။ ထိုကဲကြောင့် မူချ အပိမိငဲရဲသို့
ကျတော့မည်သာ။ ပယောကသမ္မတ္ထိက ဘယ်လောက်ပင် ကောင်း
သော်လည်း လုံးဝလွတ်လပ်ခွင့် မရနိုင်။ သို့သော ဓမည်းတော်
မရှိသောအခါကျမှ နောင်တရာ်၏ ဘုရားရှင်ကို အလွန်ကြည်ညိုသော
ပယောကသမ္မတ္ထိကြောင့် အပိမိငဲရဲ၍ မကျကဲ အပိမိငဲ၏ အခြား

သတ္တုမအစိုး

ထိမျှလောက် မကြီးမားသော အကုသိုလ်ကဲများပါ၏အား
လုံးဝအကျိုးမပေးအောင် တူသံဆီးနိုင်သည်။ မိဘရိုး ဆဲရော်မြင်း
ဆရာသမားကို အပြစ်ပြောခြင်း၊ လျှော့ဗျားကို ဆဲရော်မြင်း ဂုဏ်ပြု
သို့လသမာန်ကြီးမားသူတို့ကို ကဲခဲ့မြင်း ပြစ်မှုများမြင်းတို့၏အား
အတော်အတန် ကြီးမားသော အကုသိုလ်ကဲများပါ၏ ပြစ်လေသာများ၊
သို့သော် အပြစ်ကိုပြောက်၍ (သတ်ရှု) ပြစ်မှုများမြင်းတော်မြင်း
ထိုသူ၊ အထူသွား၍ ဖြစ်စေ၊ ထိုသူမရှိလျှင် ထိုသူ၏သုတေသန၏
သွား၍ဖြစ်စေ၊ ထိုကိုသို့ မသွားနိုင်ပါလျှင် အန်မာန်ကို ထွေချေး
တကယ်စေတနာဖြင့် အဝေးမှဖြစ်စေ တောင်းမှန်စန်ချလျှင် (ထို
ဝန်ချမှု ပယောကသူမှုဖြောက်) ထိအကုသိုလ်ကဲများအကျိုးမပေး
နိုင်တော့မှာ။

ထိုအတွပင် အခြားသော အကုသိုလ်ကဲ့သေးမျှမျှတော်
ကသိုလ်ကဲ့အား ကြီးလျှင် ပလောက်ကြရသည်။ (ကြံ့ချင်တော်များ၏
ပုဂ္ဂိုလ်မျက်နှာ လိုက်ပုံအစန်းဖြင့် ပြခဲ့သော ကြတ်နှီး ဥပမား၊ အသာ
ဥပမာများကို သတိပြုပါလေ။) ဘုရား မညတ်ထားကို ဖျူးလျှို့
အာပတ်သင့်သော ရဟန်မှာလည်း ဘုရားရွင် အနီးအထား အတိုင်း
ကြေားလျှင် အချို့အာပတ်၏ မကောင်းကျိုးများ ပြုပျောက်၏။
ဤသို့စသည်ဖြင့် အတော်အတန် ကြီးမားသော အကုသိုလ်များပင်
ပယောကသုတေသနဖြင့် တားဆီးက အကျိုးမှုပေးတော်သဲ ပြုပျောက်ကြ
ရလေသည်။

ပယောဂသမ္မတီကြောင် စီးပွားရေး ထန်းမြင်းပဲ

“မိဇ္ဇာဒီး လူမျိုးတွေ” ဟုခေါ်ရသော နိုင်ငံမြားသားတို့ သွှေ့သန်း ရှေးရှေးက ပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကဲများ ကေန်ပါရှိ၏။ သုတေသန၏ သတိ၊ ဝိရိယာ၊ အလိမ္မာဘဏ် ထက်သန်ပုံမှာလည်း ချီးမြမ်းစရာပင်တည်း။ တစ်ယောက်၏ ကျန်းမာရေးကဗောဓားကဲ့ကို မဆိုထားဘို့၊ တစ်ပြည့်နှင့်တစ်ပြည့် လာမည့်ဘားတွေးကာ စစ်မက် အဂါတွေကို ဥက္ကာ်အမျိုးမျိုးဖြင့် စိတ်ကျွဲ့ကြ၊ ဝိရိယာသန်သန်ဖြင့် မှန်မှန်ကြီး လုပ်ကိုင်နောက်၏။ ထိုအလုပ်များကို (ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဆိုသုတေသန၏ အကုသိုလ်ဖြစ်သည်ဟု နာခေါင်းရှုံးကြသော်လည်း) လောက်ဦးပွဲးကြောင်း၊ ကျေက်သရေမင်္ဂလာတိုးကြောင်း၊ လမ်းကောင်း မဟုတ်ဟုကား မည်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မျှ မင်းပယ်နိုင်ကြပေး။

ဤ မြန်မာနိုင်ငံ လာ၍ စီးပွားရာကြသော လူမျိုးမြားတို့ လည်း အထွန်သတိကောင်းကြ၏။ လွှဲလပါရိယာမှာ ပြောစရာမရှိ။ လိမ္မာပါးနှင့်များကား မတုန်းအောင်ပင်။ စီးပွားရာ၍ ကောင်းမည့် အရုပ်အသက် (ဝင်ရုပ်အသက်) ရွေးချယ်တတ်ခြင်းမှာလည်း ထိုသုတေသန အသိဉာဏ်ပင်တည်း။ ထိုမျှလောက် ပယောဂသတို့ ရှိအောက် သုတေသန်း ရှေးရှေးဘဝက ပါလာသော တုသိုလ် ကံတွေသည် အကျိုးပေးပို့ကေန် အခွင့်ကြိုးသောကြောင် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုသူ မွန် မြန်မာ တို့တွေလည်း သတိ၊ ဝိရိယာနှင့် အသိအလိမ္မာ၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် အမြော်အမြင် ဟူသော ပယောဂသမွေတို့ ရှိသုတေသန။

ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထ ကျိန်းမာပု

ယခုလှပတို့၌ ကျိန်းမာပုရာ ကုသိုလ်ကံနှင့် မကျိန်းမာပုရာ
အကုသိုလ်ကံများလည်း ထိက်တန်သလို ပါရှိနေကြ၏။ အသွေး
အလာ၊ အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်မှစ၍ အရာရာပယ် ဖောင့်
မတော်သည်ကို သတိထား၍ ရှော်ရှားခြင်း၊ မှန်မှန်အောင် ပုန်မှန်အောင်
မှန်မှန်ရောချိုး၊ မှန်မှန်လမ်းလျှောက် စသည်ဖြင့် အချိန်မှန်စွဲ
ပြုပိုက် မပျော်မရှိလှုပိုခြင်း၊ ဘယ်ဥပ္ပါယာ ဘယ်အစားအသွေးသင့်၏။
ဘယ်အချိန် ရော်းသင့်၏။ ဘယ်ဆေးကို စားသင့်၏။ တစ်ခု
တစ်ခုလျှော် အနည်းဆုံး ၆ နာရီအိပ်သင့်၏။ ကျိန်းမာရေးကို
မည်သို့ လျော့လာသင့်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် တတ်သိ နားလည်မှု
သည် ကျိန်းမာပုရန် လမ်းမှန်သော ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထတည်း။
ဤ ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထ ရှိသူတို့၌ ကျိန်းမာပုရန် ပါလာသောကံလည်း
အခွင့်သာလေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထသည် ကုသိုလ်ကံ အကျိုး
ပေးပို့ရန် အချုပ်အခြား ဖြစ်ပေရကား ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထ ရှိသူသည်
ပညာလည်း တစ်ခုနှင်း၏။ အိမ်ထောင်ဖက်ကောင်းလည်း ရနိုင်၏။
မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းလည်း ရနိုင်၏။ ဆရာကောင်းလည်း တွေ့
နိုင်၏။ ပညာသွော ရာထုးဂုဏ်သိန် စည်းမိများလည်း တိုးတက်
နိုင်၏။ နောက်နောင်ဘဝတို့၌ နိုဗ္ဗာန်ရသည်တိုင်အောင် တန်းမြင့်
ပို့ရန် ယခုဘဝတော် အခြေခံပါရှိမှုများကိုလည်း ရနိုင်၏။ ထို့
ပယောကသမ္ပါဒ္ဓတ္ထ် အရာရာ၌ တတ်သိနားလည်များထံသည်
ပထမအကျိုး၏။ ထို့မောက် အရာရာ၌ သတိထားသိ အတော်ကြီး၏။
ထို့ကောင်း အကျိုးများကိုလည်း ကိုစွဲ၍ အောင်မရှိ လျော့လှုပို့
အတော်ကြီးသည်။

ပတေသနမြတ်

အခြေပေါ်ကင်း၍ ပျင်းအ ထိုင်းမြိုင်းမှာ သတိကင်းပေါ်
လေဆိပ်မှာ ဝိနိယတင်း၍ ပျင်းရိမ္မများသည် ပယောဂိုပ္ပတ္တီ ချဉ်း
တည်း၊ ထိုပြင် တစ်ယောက်အပေါ် တစ်ယောက် လူသာမစွဲရိယ
အားကြိုးမှာ အရာရာ၏ စိတ်တိုလျက် ဒေါသကြီးများ မာန့်မာနကြီးများ
လည်း မြို့ပျားရေး၊ စီးပွားရေးတို့ နောင့်ယူက်တတ်သုပြင်
မြတ်သုတေသနများပင် ဖြစ်သည်။ ယခု လူတို့ သွှေ့သွှေ့ အကျိုးပေးခွင့်
အကျိုးပေးခွင့်များကိုအောင် ကြီးမားသော အကုသိုလ်ကံများသည်
အကုသိုလ်ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအကုသိုလ်ကံကြီးများ လူတိုင်း ရှိတော့
အောင်သုတေသန၊ သို့သော် ပယောဂိုပ္ပတ္တီ ဖြစ်နေလျှင် မကောင်းကျိုး
ပေးခွင့် အကုသိုလ်ကလေးများကား ကိုယ်စိတ်ကြိုင်းပါရှိကြသည်။

ဥပမာ- အကျိုးကောင်းသားသမီးများပို့ပညာတတ်အောင်
သို့ပြင်၊ လွှားကို တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ရအောင် ရှာဖွေခြင်း၊
ကံ ၅ ပါးကို မကျိုးလွှာနိုင်း စသည်ဖြင့် အပြစ်ကင်းအောင်
နေသုတို့၌ အကုသိုလ်က ပါရှိသော်လည်း ထို အကုသိုလ်ကံက
အကျိုးပေးခွင့် မရတော့ချေ။ ငယ်ရွယ်စဉ်က ပညာကိုလည်း မသင်
ဉာဏ်ရှာချိန်ခြင်းလည်း မတရားရှာဖွေ၏။ သို့မဟုတ် လုံးလုံးမရဘာ
အောင်။ ကံ ၅ ပါးကိုလည်း အခါအခွင့် သင့်သစိုး ကျျှေးလွှန်၏။
ထိုကျိုး ပယောဂိုပ္ပတ္တီ ဆိုက်ဇာရကား တစ်နှေ့နှေ့မှာ အကုသိုလ်က
များ ကောင့်မှုချု အကျိုးပေးခွင့် ရကြပေတော့မည်။

အချုပ်ကား- အလွန်ကြီးကျယ်သော ကုသိုလ်-အကုသိုလ်
ကံများမှတ်ပါး များစွာသော ကုသိုလ်-အကုသိုလ်ကံတို့၏
အကျိုးပေးခွင့် ရွှေ-မရှေမှာ ပယောဂိုပ္ပတ္တီ အခြေစိတ်လျက်
ရှိရကား ပယောဂိုသမ္မတ္တီ အမြဲရှိသုမား၌ (ကံသတာ နိမ့်နိုင်ပင်

ဖြစ်စေကာမှ) အကုသိလ်က အခွင့်မရ၍ ကုသိလ်ကတွေသာ အခွင့်ရကြပ်သည်။ ပယောဂဝိပတ္တိရှိနေသည့်ကား (ကဲတာဘူမ်းနေတုန်းပြီ “နှေ့ရွှေ့တော်သို့မှ စာချိမ်န်းတည်” သို့သပို ကောင်းစားနေစေကာမှ) တိမ်နေ့နေ့မှာ အကုသိလ်အခွင့်သာ၍ ချုံးပါတော်သာထို့ နိမ့်ကျရမည့်သာတည်း။ ဤအရာဝတီပါ ပယောဂဝိပတ္တိ ဖြစ်သည့်အတွက် အကုသိလ်က အခွင့်ရ၍ ပျက်စီးသွေ့ကို ပီမိတ်ရပ်ရွှေ့ အနီးအပါးမှာပင် ပုံပြင်ဝတ္ထာပမာ တွေ့ နိုင်ပါသည်။

မြို့ပြင်၏ ၅ ၈၅

ပြုခဲ့သောဝိပတ္တိများ ဆိုက်ရောက်နေသုတေသန၊ မြို့ပြင်၏ရနိုင် သော အချက်လည်း ရှို့၊ မရရှိနိုင်သော အချက်လည်း ရှိသည်။ ရှုပြု သော ကတိဘဝကို မြို့ပြင်၏ မရတော့ပြီ။ သို့သော် ပီမိတ်းမြို့ပြင်ရာ ဒေသက အောက်ကျနောက်ကျပြင်၍ ညုံပျင်းလှသပြင့် ကျော်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး ကောင်းသဖြင့် ပဋိရေပေါ်သော ဒေသကောင်း သို့ အျေးပြောင်းသောအားပြင့် မြို့ပြင်နိုင်သေး၏။ နိုင်ငြားသားတို့ မြန်မာပြည်လာ၍ စီးပွားရာပုံ၊ ရေးအော် အထက် အညာသားများ အောက်ပြည့် သို့ဆင်း၍ စီးပွားရာပုံ၊ ပညာကောင်းသော ကျောင်းသို့ သွား၍ ပညာသင်ပုံမျိုးတည်း။ ထိုသို့ ပြောင်းအျေးသင့်သော်လည်း ပိမိမှာ လျှော့ဗုံးလှုံးအရွယ်အချင်း ရှိခြားသင့်လျှော်၏။ အရွယ်အချင်း ရှိရှုံးများအတွက် “တော်ရွှေ့ပြောင်း သာကောင်းမပြစ်”ဟု ဆိုကြသည်။ အရွယ်အချင်း မရှိသုတေသန တစ်ရွှေ့ပြောင်းလွှှောင်ကား “တော်ရွှေ့ပြောင်း ကော် သာကောင်း ကျော်နော်နဲ့ရသည်”ဟု လည်းသော် “ထို့ကြော လွှှောင် အကောင်းသား ထဲသွားမှ ကျို့မှုပ်သို့”ဟု လည်းကောင်း ဆိုကြသည်။

ရုပ်အဆင်း ဥပမိလည်း များများကြီး ပြုပြင်၍ မရတော့ပြီ။
သို့သော် “လူအဝတ်၊ တောင်းအကျပ်”ဟု ပြောစမှတ် ပြုသည့်အတိုင်း
လတ္တာသာဆုံးယင် ပြုပြင်တတ်လျှင်ကား နို့ဥပမိညွှန်သော်လည်း
ကြည့်သောပါသေး၏။ တော့သူတောသားနှင့် မြို့သူမြို့သားတို့
ကျော်မြှုပ်စုံ သတိပြုပါ။ ထိုပြင် ဖွားမြင်ခါစ လသားအရှယ်
သူတယ်များ၏ လက်ခြေအပို့တို့ အချို့ကျေအောင် ဥပမိကို ပြင်နိုင်
သေး၏။ ယူချေဖော်ကာသည့် မိခင်တို့က ပြုပြင်၍ မပေးက
အသာကြောင့် တစ်ဖက်သတ် အပ်ပေါ်ရှုပို့သော ကလေးတို့၌ ခေါင်း
မထော်သော အောင်းကြောင်တတ်ကြ၏။ ဇွဲးဖွားပြီး ကလေးခါးကုန်းလျှင်
အသာကြောင်၌ ပျော်ပြားခံပေးကာ ပြုပြင်နိုင်ပါလျက်နှင့် ပြုပြင်
မပေးကြ၏။ အထက်ပိုင်းအလေး၍ ခြေသလုံး ပေါင်ရှုံးတို့ မတော့ငါးတင်း
သေး၏ “ရုပ်နိုင်ပူး ရုပ်နိုင်ပေး” ဟု အရှယ်သင်ပေးကြသဖြင့်
ကလေးများ ခြေခွင်းမေတာတို့ကြသည်။

လက် ၂ ဖက်ဖြင့် ရှိုင်းအောက်ကို လွှဲယူ မြှောက်ချိ
ကြသောကြောင့် ရင်ဘတ်သေးလျက် ပစ္စား ၂ ဖက်လည်း သေးနေ
တတ်၏။ ပက်လက်ယဉ်၍ ချိသောအခါ တင်ပါးအထက် ခါးပေါ်မှ
ကိုင်ယျာ၍ ချိယုကြသောကြောင့် တင်ပါးကော်၍ နေတတ်၏။
နှုန်းသော လက်ခြေ အရို့ နှာခေါင်းများကို နို့တို့က မလှသော်လည်း
ပြုပြင်သေးလျှင် အထိုက်အလျောက် ဖြောင်စင်းလှပနိုင်လျက် ပြုပြင်၍
မအောင်၏။ သင့်မြှုတ်သော အစာနှုန်းများကို တိုက်ကျွေးမြှုပ်နှံ
များမလည်း၍ ရောဂါတဗြာလျက် ကလေးများ ရုပ်အဆင်း ပျက်
ကြရ၏။ ဤအချက်များသည် မိဘအွေးမျိုးတို့၏ ပင်ယာဂသမွှေ့တို့
မရှိမှုမြတ်ာင့် ကလေး၌ အကုသိလ်ကဲ အကျိုးပေးခွင့်သာခြင်း
ဖြစ်ရကား ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်ရအောင် မိဘလုပ်သူများက (နားလည်းမှု

ဉာဏ်၊ မပျင်းမရိမ္မ) ပယောကသမ္မတ္ထိဖြင့် ပြပြင်၍ ပေးထိုက်လှပေသည်။

ကာလသမ္မတ္ထိဖြင့်ဆောင်ကား “ခါင်းဆောင်းမင်း” စသုတိပြပြင်မှ ဖြစ်နိုင်နေသာကြောင့် မိမိတစ်ယောက်တည်း ပြပြင်လို့ ပရိနိုင်း သို့သော် အင်မတန်ဆီးရွား၍ တစ်ကဗ္ဗာလုံး ရှုက်ဖြားနေသာအခါမဟုတ်လျှင် မင်းကောင်း၊ ခါင်းဆောင်းကောင်းတို့ရှိရာ အရှင်ကို ဓမ္မပြောင်းနိုင်၏။ ပုံရွာလျက်း၊ ဆရာသမား၊ ဘုရားတော်ကြီးတို့ကဗျာ မိမိတို့ ရုပ်ရွာနယ်ပယ်၌ အထိုက်အဆောင်ရွက် ကာလသမ္မတ္ထိပြစ်ဆောင် ပြပြင်နိုင်ကြပါသည်။ ဤကေားစဉ်အရ ဂတ္တာ၊ ဥပဒေ၊ ကာလတို့ကို အကုန်မပြင်နိုင်ဆောင်လည်း တတ်သိနားလည်လျင် အထိုက်အဆောင်း ပြပြင်နိုင်သည်ဟု သိသာပြီ။

ပယောကရှိကား ပြပြင်လို့ ရရှိယ်၏။ သတိ မူဖောတ်လျှင် ကြီးစား၍ သတိထားက သတိကောင်းသူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နှစ်က ဝိရိယ ည့်ရှင်းလျှင် “ငါမောင်းဘူး”ဟု ပြပြင်က ဝိရိယကောင်းသူ ဖြစ်နိုင်၏။ ဒေါသကြီးလျှင် ဒေါသမပြောအောင် မိတ်ပါလေက်ပါ စောင့်စည်းသွားပါက အလွန်အေးမြှသူ ပြစ်နိုင်၏။ မာနကြီးလျှင် မာနကို ပြပြင်နိုင်၏။ အသိလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ မရှိလျှင် တတ်သိနားလည်သုတိ၏ စကားကို နားထောင်၍ ယခု ပြပြင်လျှင် ယခု အလိမ္မာတွေ တိုးလာ၏။ (စာကျက်၍ မရသဖြင့် သတိမကောင်းသူဟု ဆိုကြသော်လည်း၊ ယခုကာလ ဉာဏ်မကောင်းသူဟု ဆိုကြသော်လည်း) အလိမ္မာနည်းမှာ အရမကျက်သူ၊ ပြစ်နိုင်ပါသည်၍ အလိမ္မာဘို့ ပြပြင်လုရှိသွားသည် ယခုဘဝါယာ လိုက်သွားသွား မှားသွားသွားသည်း၊ အလိမ္မာတော် ထိုက်ပါလျက် ထော်သွားသွားသွား အလိမ္မာတဲ့ ပြပြင်သွားသည်။

မကောင်းလည်း ကဲ၊ ကောင်းလည်း ကဲဟု

ကဲကိုချည်းသာ၊ မကိုးရာဘူး

ကဗ္ဗာပေါ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဟန္တ္တာဘာသာ ခရစ်ယာန်
ဘာသာ၊ မဟာမေဒင်ဘာသာဟု ဘာသာကြီး င့်မျိုးရှိ၏။ ခရစ်ယာန်
ဘာသာ၊ မဟာမေဒင်ဘာသာတို့၌ သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကျိုး
ဆိုးကျိုးများကို ထာဝရဘုရား စသုတိုက် ဖန်ဆင်းပေးသည်ဟု
ဖန်ဆင်းပေးသူကို စွဲလမ်းကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟန္တ္တာဘာသာဝင်တို့က
“ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို ရှေးက ပြုခဲ့သော ကဲက စီမံ၏”ဟု
ရှေးကဲကို စွဲလမ်း၏။ ဖန်ဆင်းသူကို စွဲလမ်းမှု၏ မှားပုံမှာ
ဤကျေမ်းရွာတို့ ရိပ်မိလောက်ပြီဖြစ်၍ မရေးတော်ပြီ။ အရာရာ
ကဲကိုချည်း စွဲလမ်းသူများလည်း “ပုံမွေကတေဟေတိဒို့”ခေါ် မိစ္စာ
ဒီဇိုတ်မျိုးမှ မလွှတ်ကင်းဘဲ ရှိကြလေသည်။ ထိုဒီဇို၏ ယဉ်မှားပုံကား
“ဟခု မျက်မြင် သတ္တဝါတွေသည် ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး
အမျိုးမျိုးသော အကြင်အကျိုးကို ခံစားရ၏။ ထို အကျိုးအားလုံး
သည် ရှေးကပြုခဲ့သော ကဲကြောင့်ချည်းသာ ဖြစ်၏” ဤသို့
စသည်ဖြင့် ယဉ်လေသည်။

မိစ္စာအယူကို စဉ်းစားလျှင် “မကောင်းလည်းကဲ၊ ကောင်း
လည်းကဲ”ဟု ကဲတစ်ခုကိုသာ စွဲလမ်းကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့
ကလည်း ထို ပုံမွေကတေဟေတိဒို့မှ မလွှတ်သည်ကို ဆွေးရပေသည်။
ထိုကြောင့် ပြုခဲ့ပြီးသော သဲမွှဲတို့ င ပါး၊ ဝိပတ္တို့ င ပါးတို့ကို
စဉ်းစားပြီးလျှင် ငါတို့ သန္တာန်း၌ အကျိုးမပေးရသေးသော ကုသိုလ်ကဲ
အကုသိုလ်ကဲများ အစွမ်းတစိုက် လိုက်ပါနေသည်ကား မှန်၏။
သို့သော် ထိုကဲတွင် အကုသိုလ်ကဲတို့သည် ဝိပတ္တိအမျိုးမျိုး ဆိုက်
ရော် အခါမှသာ အကျိုးပေးခွင့်ရကြ၏။ ကုသိုလ်ကဲတို့လည်း

သမ္မတိ အမျိုးမျိုးရှိမှသာ အကျိုးပေးခွင့် သာကြပေသည်ဟု
ယုံကြည်ကြပါကျိုး။

အက်ပြီးတဲ့ - အကုသိုလ်ကဲ အကျိုးပေးစိုးရာ (ကဲတေတာ
ည့်နိုက်) ကြော်လည်း သတိ၊ ဝိရိယ၊ ဉာဏ်ဟုတေသာ ပယောဂ^၁
သမ္မတိ ရှိမှသာ အကုသိုလ်များ မကောင်းကျိုး မပေးဘဲ ရှားပွဲ၍
လည်သာတည်း။ အကယ်၍ ယခုဘဝ်၍ သူတော်ကောင်းတာရှား
ပါရမိများကို ကြုံးကြုံးအားစား ထုထောင်လိုက်ပါလျှင် မှာက်နောင်
သံသရာဝယ် ကောင်းမြတ်သော ဂတ်ကို ကောနရမည်သာတည်း။
ထိုသို့ ဂတ်သမ္မတိ စသည်နှင့် အဆင့်ဆင့် ကြော်ပါမဲ ရှေးရွေးက
ပြုခဲ့သော အကုသိုလ်ကဲတိသည် နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင်ပင်
အကျိုးပေးခွင့် မရရှိပိုင်။ ထိုကြောင့် မိမိမြှင့်နိုင်သော ရှေးကဲကို
တွေးကြောက်မနေဘဲ ယခုဘဝ်လည်း စီးပွားရေး တန်းမြှင့်၍
နောက်သံသရာ၌လည်း အဆင့်ဆင့် မြှင့်မြတ်လေအောင် ယနောက်တင်း
ပြပြင်၍ ရမကောင်းသော ပယောဂသမ္မတိကိုသာ ထူးထူးမြှား
ကြုံးအား၍ ပြပြင်ကြပါကျိုး။

ကုသိုလ်ကဲဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကဲဖြစ်စေ တူသော အကျိုးပေး
တတ်၏။ သူတော်ပါးကို သတ်သော ပါတာတိပါတ ကဲကြောင့်
ဖြစ်ရာဘဝ် အသတ်ခံရတတ်၏။ ရောက့များတတ်၏။ ဉှုံသို့
သည်ဖြင့် ရတနာရာက်ရည် 'ဤ ပါးသီလနှင့် ကဲ-ကဲ၏ အကျိုးအဖွင့်'
၌ ပြခဲ့၏။

ဒါန်း ဇူသာအကျိုး

ရွှေ့ကြပေးကမ်း လူဒါန်းသောအခါအလျှောက် အတောက်
ကောင်းဆောင်းပါ၏။ ထုတေသုံးသော စောများသည် ပါမှတ်တော်း

ထိဒါနကြား၊ ဖြစ်လေရာဘဝ္ဗု စားရ ဝတ်ရှု ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေရ ထိုင်ရ လောက်အောင် စည်းစီမံဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသော စနစ်များ ဖြစ်လာရပေသည်။ သို့သော် လူခါန်းပေးကမ်းသည် အခါတုန်း၊ အပရစေတနာ ချို့တဲ့လျှင် (ရွှေပြီးနောက် နှမောသလိုပြီးကာ စိတ်မျချမ်းသာလျှင်) ထိဒါနကြား၊ ရှိဒိသာ စည်းစီမံကို ခံစားလို စိတ် မရှိဘဲ စနစ်ပါလျက် လူဆင်းရဲများကဲသို့ နှစ်ခုာချာနှင့် နေရတာတိလေသည်။

ဘဏ္ဍားတော်းပြိုးပြိုးထွေ

ငါတို့ ဘရားမျွှင့်မီ သာသနာပ ကာလျှော့ သူကြွယ်တစ်ယောက် သည် အိမ်ပေါက်ဝုံ ဆွမ်းရပ်တော်မူလာသော ပစ္စကဗုဒ္ဓိ အရှင်မြတ်အား “ဆွမ်းလောင်းကြပါ” ဟု ပြောဆို၍ ကိစ္စတစ်ခု အတွက် နေရာမှုထဲသွားပြီးနောက် “ဆွမ်းလောင်းခိုင်းမိတာ မှားပေါ့၊ ထိုထမင်းများကို အနိုင်းအစေများ စားတောကပင် ကောင်းသေးရှု” ဟု တွေးကာ နှလုံးမသာမယာနှင့် အပရစေတနာ ချို့မိလေသည်။
အကျိုးပေးပဲ

ထိုဆွမ်းကို လူခိုင်းခဲ့သော ကုသိုလ်ကြား ငါတို့ ဘရားရှင် လက်ထက်တော်၍ သူငွေးဖြစ်လာ၏။ သို့ရာတွင် အပရစေတနာ ချို့တဲ့မူကြား သူငွေးနှင့် တူအောင် နေချင်စိတ်မရှိ ပိုက်ဆန်လျှော် ချည့်ဖြင့် ရက်သော အဝတ်ကြမ်းကို ၃ စပ်လောက် ဆက်စပ်ပြီး ဝတ်လေ့ရှိ၏။ ဆန်ကွဲထမင်း ပုံးရည်ဟင်းကို စားသောက်လေ ရှိ၏။ ဤသို့ အနုံအမွဲ လူဆင်းရဲ အနေမျိုးနေကာ မကြာခင် အသက်ဆုံး၍ စည်းစီမံအုံးလုံး မင်းဘဏ္ဍာဖြစ်ရလေသည်။
ဝဇ္ဈာမှတ်ချက်

ဤဝဇ္ဈာကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားသင့်၏။ ယုခုအခါ မိမိနှင့်

သတ္တမအစိုး

۱۲۹

ထိက်တန်သူ အဝတ်အစားကို ဝတ်ချင် စားချင့်စိတ် မရှိသူ၊
မြိမ်နှင့်တန်အောင် နေထိုင်ချင်စိတ် မရှိသူများကို တွေ့ဖြင့်ကြရ၏။
ထိသူများသည် တရားသဘော သက်ဝင်ကာ ဝတ်ဆည်လုပ်ဆည်
အတွက် လွှဲမည် ပေးကမ်းမည်ဆိုလျှင် သူတော်ကောင်းသဘော
ပြန်၍ အပြန်မတင်သာချေ။ ထိမိတ်မျိုး မဟုတ်ဘဲ နှစ်ဦး
ကုတ်ကုတ်သည့်အတွက် မစားရက် မဝတ်ရက်လျှင် သူတော်မျိုး
ဝင်ပါသကဲ့သို့ ဝင်ပါသူဟာ သို့ပေးလိမ့်မသူ။

အကောင်းဆုံး

အရပ်ရပ်ကို ကောက်ချက်ချလိုက်လျှင် ထိုက်တန်အောင်
ဝတ်လို့ စားလို့ မိမိ၏ ကလေးများအတွက်လည်း အမွှအနှစ်
ထားလို့၊ ထိုက်တန်အောင်လည်း စွန့်ကြံပေးကမ်းလို့ နေထိုင်ကြရှု
သာ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ဆိုင်ရာဝယ် လောကသံသရာ ၂ ဖြစ်လုံး
အကျိုးရှိအောင် မေတ္တတ်သူဟု ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဒီပဲယောင်း
ဆရာတော်ဘရားကြီးသည် “စားလည်းစားကြပါ၊ မသေဆွဲစားဖို့၊
အမွှအနှစ် ပေးပို့လည်း နောင် သံသရာအတွက် ကုသိုလ်ပဇ္ဇာသာ
ပင်ကိုယ်လည်း စိုက်ပျိုးကြပါ”ဟုသော တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် အောက်ပါ
လက်ခေါ် မိန့်ဆိုတော်မှသည်။

“ଠାଃବୁନ୍ଦୀ ମତିନ୍ଦୀ । ଠାଃବୁନ୍ଦୀ ମନୋନ୍ଦୀ ।

ପ୍ରିସ୍ତାଣ କୁହାରୀରେ ଅବଦିନ । ଯଥିଗଲା ଵାଂଗମ୍ୟରେ ରୁଦ୍ଧି ।

ତାଃଲୁହ୍ୟଃତାଃ । ତାଃଲୁହ୍ୟଃତାଃ ।

ပြလည်းပြကေမှ တော်မည်ထင်။”

ವೀಲಗ್ಗಿ ಶಾಸಕಾಂಗಿ:

ကိုယ်တိုင်လည်း အလုပ်မျာပါရကင်း၍ ဦးမြိုင်းအေးသောစိတ်ဖြင့်
ဆောင့်ထိန်းရ၏။ ထိုကြောင့် သီလအကျိုးပေးသောအခါ (ပစ္စည်းညွှာ
မပါစေကာမူ) အနာကင်း၍ စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာ
အေးအေးသက်သာ နေရအောင် အကျိုးပေး၏။ ထိုကြောင့်ပင်
“ဒါနတော ဘောဂဝါ၊ သီလတော သူခိတော”ဟု ပြောစမျတ်
ပြုကြသည်။ [ဒါနတော၊ ဒါနကြောင့်၊ ဘောဂဝါ၊ စည်းစိမ်ကြယ်ပြော
ညွှာပေါ်သူဖြစ်ရ၏။ သီလတော၊ သီလကြောင့်၊ သူခိတော၊
ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာသူဖြစ်ရ၏။]

ဘာဝနာ၏တူသောအကျိုး

ကမ္မာန်းဘာဝနာ စီးဖြန်းလိုသူကား ပင်ကိုကပင် လူသူမခို
မြိုင်းညွှာစိမ်းစမ်း ရရံလမ်း၌ အေးချမ်းသာယာစွာ တစ်ကိုယ်တည်းနေ၍
စီးဖြန်းရသည်။ စီးဖြန်းသောအခါ ရာန်ရအောင် အားထုတ်လျှင်
လောကီအာရုံ ကာမရုဏ်ကို အစွမ်းကုန် အပြစ်မြင်နိုင်မှ ရာာန်ရ၏။
မင်္ဂလာလ်ရအောင် အားထုတ်လျှင် ရှုပ်၊ နှာမ်၊ ခန္ဓာ၊ တစ်သံသရာလုံး
ပြုးထွေ့နိုင်မှ မင်္ဂလာလ်ရသည်။

“မာတာက်ကြီး၊ တောာခိုမိုးသို့၊ ကိုယ်တည်းအောင်းခို့၊ ပြဟ္မာစိရို
ဖြင့်၊ အလိုတော်ပြည့်၊ ပြည့်အောင်ဖြည့်ပိမ့်၊ ငါ၏နောက်တော်၊
တစ်ယောက်သော်မျှ၊ မခေါ်အပို့၊ ဖော်မလိုသည်၊ ရွှေကိုယ်သက်သက်
ရှင်းရှင်းတည်း”

ဟူသော မယဒေဝလက်ာနှင့်အညီ တစ်ကိုယ်တည်း အားထုတ်
ရသော ဘာဝနာအလုပ် ၂ မျိုးတွင် ရာာန်ကိုရ၍ ပြဟ္မာပြည်
ရောက်သောအခါ ကြင်ရာတော်ဒေဝိ မဟေသိပြဟ္မာမ-ဟု မရှာ၊
ရတော့ဘဲ တစ်ကိုယ်တည်း အေးချမ်းစွာဖြင့် မေတ္တာ၊ ကရာဏာ၊
မှုဒ်တာ ပွားများ၍ ခမ်းနားသော တုံးမြို့မာန်တွင် ယောက်ကိုယ်တော်ကြီး

အသင့် အင်စတန်သိက္ခာဖြင့် တည်ဖြစ်စွာ ဇွဲထိုင်ကြရပေသည်။ မဂ်ဖိလ်ပါက်သူ ဖြစ်လျင်ကား ပင်ကိုက ရပ်စာမ် အားလုံးကို အမှန်းကြီးမှန်း၍ အဖြူးထွေးကြီး ပြီးထွေးခဲ့သည် အားလုံးကြီး နိုဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောအခါ ဘုတ္တမာန်ဟန္တသာ ရှုပ်တရားကို မဆို ထားဘို့၊ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်စာမ်ပါ မကြောင်းကျွန်တော်ဘဲ ရပ်စာမ်နှင့် မစပ်သော ဓာတ်တစ်မျိုး အဖြစ်ဖြင့်သာ တည်ရှုပေတော့သည်။

ဤသို့လျင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသော ကုသိုလ်အားလုံးပေါ် အကြောင်းနှင့်တူသော အကျိုးကို ဆောင်သောကြာင့် သံသရာ နောင်ရေးကို ပြေားလွှားမြို့သုတေသိုင်း မိမိကိုယ်ကို မိမိချုပ်ခင်ကား နိုဗ္ဗာန်အထိ သံသရာလမ်းကောင်းဖို့ရန် မကောင်းသော မိတ်ထား ပျေားကို ပယ်ရွှေး၍ ကောင်းသောက်ကိုချဉ်း ကြီးစားသင့်ကြသည်။

“အကုသလ၊ ကုသလ၏၊ ကမ္မသကာ၊ လက္ခဏာကို၊ မြို့သာ ဝမ်းတွင်း၊ နှလုံးသွင်းလော့၊ မပျော်းကုသိုလ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား၊ ကိုယ်ကိုချစ်သူ၊ မည်သောဟု၏၊ အယုမယွင်း၊ အသောက်တည် ခြင်းဖြင့်၊ ကံရင်းမှလာ၊ ဝိရိယနှင့်၊ ဉာဏ်ထောက်ကျ၊ ထိုသည်သူမှ၊ လုတွင် လူလွှန်၊ လွှားတံခွဲန်သို့၊ လူမွှန် တစ်ယောက်၊ တစ်ခေါ်လောက်အောင်၊ ခါရောက်ချိန်အုံး၊ တုမဲ့နှစ်း၍၊ ဧရာ၏းမော်ရမည်ကိုကား”

(ပယောဝ လက်ာ)

နိဂုံး

ဤမြှုပ်လောက် အကားအစောင်ဖြင့် ကံနှင့် ကံ၏ သတ္တိ၊ ကံ၏ အကျိုးပေးပို့ရာ၊ မြို့သုတေသိုင်း၊ ဤသို့ကံနှင့်စပ်၍ အရပ်ရပ် မြတ်ဖွယ် များကို အသောက်တည် ခြင်း၊ ကောင်းမှု၊ ပဋိပတ် အကျိုးမြှုပ်နှံသော

ଲ୍ର୍ଯୁକ୍ଷାତ୍:ର୍ଦ୍ଧି ଗ୍ରନ୍ଥ୍ସ୍ଵର୍ଗୀତିଙ୍କ: ଗମ୍ଭୀରଗତାଭ୍ୟାସ ର୍ଦ୍ଧିତାକ୍ଷର୍ଷୀୟ
ଯଶୋଦିତ୍ତିଆପଣ ଭୃତ୍ୟାବାହିଂଦିଭାଃ ପ୍ରତିକ୍ରପିତେ । ଚିକିତ୍ସାକ୍ଷର
ଦିଳି ଅର୍ପଣଃଲ୍ୟ ଭୃତ୍ୟାବ୍ୟାଲମ୍ବନ୍ତିଃ ପ୍ରତିଲେଖବାହାଂତିକ୍ଷେତ୍ର ଯଶୋଦିତ୍ତିଆପଣ୍ୟଃ
ପ୍ରତିକାର ଫିଳ୍କାଫିରୋଗ୍ରାହନ୍ତିର୍ବ୍ୟାପନଃ ତରାଃଗ୍ରୀଵା କ୍ରୀତଃତଃକ୍ରପିତେ ।

ကုန်င့်စပ်ရာ၊ အဖြောဖြေကို၊ ကောင်းစွာခွဲမြှစ်း၊ ရေးသည်
စွမ်းကြောင့်၊ ဤကျမ်းများကြာ၊ ဟူသမျှတို့၊ ကမ္မသကတာ၊ ဉာဏ်
ရင့်စွာဖြင့်၊ သမ္မာယဉ်စစ်၊ ဖြစ်ကြပါစေး၊ ငါအနေသာ၊ အမြေ
ခိုင်မြှုံ၊ သမ္မာစွဲ၍၊ မကွဲအသင်း၊ ငါအရင်းလည်း၊ မယွင်းငါတဲ့၊
သမ္မာယဉ်သည်၊ နိုဗ္ဗာထုတ်ချောက် ရောက်ရန်သော်။
ကုန်င့်စပ်၍ အရပ်ရပ်မှတ်ဖွယ်ပြီးပြီး

အန္တမအဓိုဒ်

[କ୍ରୀଆର୍ଥିକ ଫଟେଲିକିଃ ଅଭିନାଶପିଲାନ୍ୟ]

ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଅନ୍ତଃମୁହାଂୟ ଲୁଚୁଲ୍ଲାଠିତ୍ତିକ୍ଷେ ଫ୍ରେଣ୍‌ଡ୍‌ରେ
ତିର୍ଯ୍ୟକ୍ତିର୍ଥୀରେ ଯାଏନ୍ତି ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଅନ୍ତଃମୁହାଂୟ ଲୁଚୁଲ୍ଲାଠିତ୍ତିକ୍ଷେ ଫ୍ରେଣ୍‌ଡ୍‌ରେ
ତିର୍ଯ୍ୟକ୍ତିର୍ଥୀରେ ଯାଏନ୍ତି ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଅନ୍ତଃମୁହାଂୟ ଲୁଚୁଲ୍ଲାଠିତ୍ତିକ୍ଷେ ଫ୍ରେଣ୍‌ଡ୍‌ରେ
ତିର୍ଯ୍ୟକ୍ତିର୍ଥୀରେ ଯାଏନ୍ତି ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଅନ୍ତଃମୁହାଂୟ ଲୁଚୁଲ୍ଲାଠିତ୍ତିକ୍ଷେ ଫ୍ରେଣ୍‌ଡ୍‌ରେ

သေခြင်းအကြောင်း ၄ ပါး

- (က) အသက်တမ်း ကုန်ခြင်း၊ (ဂ) ကဲ အစွမ်းကုန်ခြင်း၊
 (၃) အသက်တမ်း ကဲ အစွမ်းပျိုးလုံးကုန်ခြင်း၊ (င) ဥပဇ္ဈာဒက်

က သတ်ဖြတ်ခြင်း။ ဤသို့သတ္တဝါတိ စတေရခြင်း အကြောင်း
ငါမျိုးရှိ၏။ ဥပမာ—ဆီးဌားရှုံး (၁) ဆီကုန်ခြင်း၊ (၂) မီးဆာကုန်ခြင်း၊
(၃) ဆီနှင့် မီးဆာ၏ ဖူးလုံး ကုန်ခန်းခြင်း၊ (၄) ဆီနှင့် မီးဆာ
ရှိသေးပါသော်လည်း လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း သို့မဟုတ် တမင်
ဌားသတ်ခြင်းဟု အကြောင်း င ဖူး ရှိသကဲ့သို့တည်း။
သက်တမ်းကုန်၍မှတ်ရပုံ

ထိုထိဘုံဘတ္တု သတ်မှတ်ထားအပ်သော အသက်တမ်း ရှိ၏။
ဤလူဘုံ၌ တက်ကပ်အခါဝယ် တဖြည့်ဖြည့်တက်၍ အသကျိုး
တိုင်အောင် အသက်တမ်းရှိ၏။ ဆုတ်ကပ်အခါ၍ကား တဖြည့်ဖြည့်
ဆုတ်ကာ ၁၀ နှစ်တမ်းပုံံင်အောင် အသက်တမ်းရှိ၏ ဘုရားရှင်
လက်ထက်တော်၌ အသက်တမ်းတစ်ရာဟုရှိ၏။ ယခု ဘုံ နှစ်တမ်း
ခန့်မှန်းကြသည်။ သင့်တော်ရဲ့ ကံပါလာသူတို့သည် သတ်မှတ်
ထားအပ်သော အသက်တမ်းကို မလွန်နိုင်ကြ။ အလွန်ကံထူးသူ၊
“ရသာယန့်”စသော ဆေးကောင်းရှိသူတို့သာ အသက်တမ်းကို
လွန်နိုင်ကြဖေသည်။

ဘုရားလက်ထက်တော်၌ အရှင်မဟာကသာပ၊ အရှင်အာနနှာ၊
ကျောင်းအမ ထိသာခါတိလည်း အသက် ၁၂၀ ရှည်၍ အူရှင်
ဗာကုလသည် အသက် ၁၆၀ ရှည်၏။ ထိပုဂ္ဂိုလ်များကား အလွန်
ကံထူးသူများတည်း။ ထိုသို့ ကံအထူးလည်းမပါ၊ သာမန်လေက်
ကံကလည်း အသက်တမ်းကို လွန်အောင်မအောင်တော်သူ ဘုံ
နှစ်တမ်း၌ ၇၅ နှစ်ပြည့်၍ စတေရခြင်းကို “အသက်တမ်းကုန်၍
စတေရခြင်း”ဟု အော်၏။ မီးဆာရှိသေးသော်လည်း သီကုန်၍
မီးဌားရှုံးမှုင်းမှုင်းတွေ့၏။

ကံကုန်ပြေးကြောင့်စတေရပါ

ဘရတ်စုကို ဖိမ်လိုက်သော ကံသည် ပဋိသန္တာ တည်နေသည့် အချိန်မှစ၍၊ မိမိ၏ သတ္တိ မကုန်သေးသမျှ ဘဝမပြတ်အောင် (မသေအောင်) အစဉ်တစိက် အမြဲဖန်တီးလျက်ရှိ၏။ ထို မူလစိမ် လိုက်သော ကံ၏အစွမ်းကို အားပေးကုသည့် ရှိနေသေး၏။ ထိုမူလစိမ်လိုက်သောကံနှင့် အားပေးကုသည့် ကံတို့၏ အစွမ်းသတ္တိကုန်လျင် အသက်တမ်းက မကုန်သေး သော်လည်း ကေန်များ စတေကြရတော့သည်။ ၇၅ နှစ်တမ်း၌ ကံစွမ်းကော် လောက်သာရှိလျင် ၅၀ အရွယ်မှုသံပင် စတေကြရသည် ဟူလို့။ ဥပမာ-ဆီမကုန်သေးသော်လည်း မီးစာကုန်လျင် ဇကန် မီးဌြမ်းရသာကဲ့သို့တည်း။ ဤကဲ့သို့ အသက်တမ်း မကုန်သေးဘဲ ကံအစွမ်းကုန်ခြင်းကြောင့် စတေရမှုကို “ကံကုန်ခြင်းကြောင့် စတေခြင်း”ဟု ခေါ်သည်။

၂ မျိုးလုံးကုန်၍ စတေရပါ

တချို့သတ္တိတိုကား အသက်တမ်းလည်းကုန်၊ ကံစွမ်းလည်း ကုန်ခြင်းကြောင့် စတေကြရသည်။ ဆီလည်းကုန်၊ မီးစာလည်း ကုန်ခြင်းကြောင့် မီးဌြမ်းရခြင်းနှင့် တူ၏။ ထိုကြောင့် ၇၅ နှစ်တမ်း၌ ၇၅ နှစ်လောက် နေဖို့ရန် ကံပါသု၏ ၇၅ နှစ်ပြည့်၍ စတေရမှုကို “အသက်တမ်း၊ ကံစွမ်း၊ ၂ မျိုးစုံကုန်ခြင်းကြောင့် စတေရခြင်း”ဟု ခေါ်သည်။ ဤပြုခဲ့သော အကြောင်း ၃ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကြောင့် စတေခြင်းကို “ကာလမရဏ=သေချိန်ကျ၍ သေရခြင်း”ဟုလည်း ခေါ်သည်။

ဥပမာအက်ကြောင့် စတေရပါ

တချို့ သတ္တိတိုကား အသက်တမ်းလည်း မကုန်သေး၊

အင်မအစိုး

၂၃၃

ကံအခွမ်းလည်း မကုန်သား၊ တစ်စုံတစ်ရာ အခွင့်အယ်က်
မရှိလျင် အတော်ကြာအောင် ဖော်ပြုတော်၏ ပို့သော တူးရှုံးဘဝက
ဖြစ်စေ ယခုဘဝမှာဖြစ်စေ ပြုပါသော အကုသိုလ်ကံက အခွင့်ရသဖြစ်
တစ်နည်းနည်းနှင့် သောရတော်၏။ ဥပမာ-မီးစာ၊ သီး၊ ပျော်ရွှေး၊
မကုန်သားဘဲ လေပြင်းတိုက်ခတ်ရှု၊ တမင်ဌြိမ်းသတ်ရှုပြုခြင်း
မီးပြိမ်းခြင်းမျိုးကုသိုလ်း။ ထိုကဲသို့ သေရမြင်းကို “ဥပမားဘဝက်၏
သတ်ဖြတ်မှုပြောင့် သောမြင်း” ဟု ခေါ်သည်။ [ခြုံစွဲဘဝက်ကို၍
သတ်ဖြတ်တာတ်သော ကုံ]

ဥပမားဘဝက်နှင့် သောရတော်များ

အရှင်မဟာဓာရ္ဒလာန်သည် ရှေးက အမိဂို သတ်ခဲ့ဖြူး၏။
အရှင်ဓာရ္ဒလာန်ဘဝ၌ ထိုက်အခွင့်ရသဖြင့် ခိုးသားတော်များ
အသတ်ကို ခံပြီးမှ ပစိနိဇ္ဈာန် စံရလေသည်။ ပိဋက္ခသာရွှေးသည်
ရှေးက ဘာရားရှုပ်ပြုတော်ဝယ် ပိန်ပိုးခဲ့ဖူး၏။ ပိဋက္ခသာရွှေးသည်
ထိုက်အခွင့်ရသဖြင့် ခြေဆပါးကို ဓမ္မခွဲခံလျက် နတ်ရွာခံရလေသည်။
သာဘဝတိအမှုးရှိသော နှင့်တွင်းသူတိသည် ရှေးက ပန္တာရွှေးကို
သမာပတ် ဝင်စားနေစဉ် အလောင်းတော်ယော်၌ မြို့ရှိရာ သမာပတ်မှ
ထသောအပါ အသက်ရှိသေးကြောင်း၊ သိလျက်ပင် မိမိတို့ အမှု
လော်မည်ရှိုး၍ ထပ်မံ မီးတိုက်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုက်က အခွင့်ရသဖြင့်
မီးအလောင်ဗျာ ဘဝအုံကြောင်းရလေသည်။ ဤရှေးက ရှုံးဘဝက ပြုခဲ့သော
အကုသိုလ်က အခွင့်ရသဖြင့် သတ်ဖြတ်ခဲ့ရှုံးဘဝတွေ့ဖြူး။

ယခုဘဝမှာပင် ရုဏ်ကြီးသုမ္ပားကို အကြော်အကျယ် တော်သား
မို့၍ ထိုက်က သတ်ဖြတ်သော ဝတ္ထုများလည်း ရှိသေး၏။ “အာရုံ”
မည်သော အမှုံသတ်သည် ကသာပဘုရားရှင်၏၊ လက်ယာတော်တိ
အရွာသာဝကအရှင်၏ ဦးခေါင်းတော်ကို ကျောက်ခဲ့ပြင် ပေါက်

လေသည်။ “နှစ်”မည်သော နတ်ဘီလူးကား အရှင်သာရိပုဇ္ဈရာ၏ မိပ်ဖြစ်သူးခေါင်းပြောင်ပြောင်ကို လက်ဖြင့်ခေါက်၏။ ကလာဗု မင်းမှာ အလောင်းတော် ခန္ဓိဝါဒီရသောကို သေလောက်အောင် နှိပ်စက်နိုင်း၏။ ထို နတ် ဘီလူး မင်းတို့ ထိုဘဝ္မာ ပြုအပ်သော ကံသည် ထိုဘဝ္မာပင် အဆင့်ရှု၍ မြေပျိုးစေလေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အမိအဖ ဂုဏ်ကြီးသော ဆရာသမားတို့ကို စောကား သူတို့သည် ထိုက်အတွက် အသက်တစ်းစွဲအောင် မနေကြရသူ လတ်တလော ဆရာတုတ်လေသည်။ ဤပုပုလွှာကကဲ တစ်ခုခုကြောင့် သေရှိခိုင်းကိုပင် “အကာလ မရက=သေဖို့ရန် အချိန်မကျအသာသဲ သေရှိခိုင်း” ဟုခေါ်သည်။

သေဖို့နိမကျသေသာသူများ

သတ္တဝါတို့၏ သန္တာနို့ ရှုံးမကောင်းမှ ကံကလေးတွေ ကိုယ်စိကိုယ် အများအပြား ပါရှိကြလေသည်။ ထိုက်များသည် မိမိတို့ရည်း သက်သက် သေကျေအောင် မသတ်ဖြတ်နိုင်သော်လည်း သတိမရှိ၊ ဉာဏ်မရှိ၍ (အစဉ်းစား အဆင်ခြင်း၊ အမြော်အမြင် မရှိ၍) အစားမတတ်၊ အသွားမတတ်၏ အနေအထိုင် မတတ်သူများကို သေးသေးပြန်ရောက်အောင်၊ ထိုတေားဖြင့် သေကျေပျက်စီးအောင်ကား တတ်နိုင်ကြပေသည်။ ရှုံးရှုံးက သူတစ်ပါးကို အငတ်ထားခဲ့ဖြင့်၊ မြှုပ်နှံတိုက်ခြင်း၊ အဆိပ်ခတ်ခြင်း၊ တုတ်စား စသည်တို့ဖြင့် ရိုက်သတ်ခြင်း၊ ရေနှစ်သတ်ခြင်း၊ မီးတိုက်သတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါးသေအောင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြုခဲ့သောသူသည် ထိုက်များ အဆင့်ရသော ဘဝ္မာယ် ထမင်းတော်၍ သေတတ်၊ မြှုကိုက်၍သေတတ်၊ အဆိပ်မြှု သေတတ်၊ လက်နက်ဖြင့် သေတတ်၊ ရေနှစ်၍ သေတတ်၊ မီးလောင်၍ သေတတ်လေသည်။

အချောက်ဘား မည်သူမျှ မဝေးကြောင်း နောက်နောင်း လူများအတွက်
သောက်များ မှတ်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အချောက်ဘား- သတ္တဝါတို့ သေဖို့ရာ “အသက်ကုန်ခြင်း၊
ကုန်ခြင်း၊ အသက် က ၂ မျိုးလုံးကုန်ခြင်း၊ ဥပဇ္ဈာဒကက်က
ဆောင်ပြတ်ခြင်း”ဟု အကြောင်း င ပါ:ရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပဇ္ဈာဒကက်
က အခွင့်သာ၍ (အခွင့်သာအောင် အောင်အတိုင်း အစားအသောက်၊
အသွေးအလာ မတတ်ကြ၍) သေချိန်မကျော် သေရှာ့တွေ ယခု
ကာလျှော့ ပေါ်များလျှို့။ ထိုကြောင့် မိမိကိုယ်ကို အသက်တမ်းစေ
နေဖိုင်အောင် အသက်ကို အသီညာက်ဖြင့် စောင့်ရှုရက်ကြပါဟု
ဆိုလိုသည်။

မှတေခါနီးအရေးကြီးပုံ

ပြခဲသာ အနောင်းများတွင် တစ်ပါးပါးကြောင့် လူ
တစ်ယောက် စုတေသိဖို့ရာ အချိန်နီးကပ်လာလျှင် မစုတေခါ် နာရိဝိုင်
လောက်မှုစွဲ စိတ်ကြောင်းတောက်ာင်းရဖို့ အရေးကြီး၏။ စုတေ
သို့တိုင်အောင် ကုသိုလ်တောများ တောနေလျှင် ကေန်မှုချ သုဂတိ
ဘစ္စသို့ ရောက်ရမည်။ စုတေခါနီးဝယ် အကုသိုလ်တောများ တောနေလျှင်
ကေန်အပါယ်ဘုံသို့ ရောက်ရတော့မည်။ သို့ဖြစ်၍ မြင်းအပြီးဖြိုင်
မာဖွှဲ့ ပန်းဝင်ခါနီး အရေးကြီးဆုံး ပြစ်သုက္ခသို့ နောက်တစ်ပုံ့
အဝေါောင်းရရှိ စုတေခါနီး၌ အရေးကြီးလုံးပေသည်။ ထို စုတေခါနီး၌၌
မိမိကြောင်း မကောင်းမှုလည်း ထိုအခါ ထင်လာသော အရှင်နှင့်သာ
သက်ဆိုင်ကြလေသည်။

ထင်လာတတ်သောအာရုံ ၃ မျိုး

စုတေခါနီး၌၌ ကဲ့မွှဲနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ဟု အာရုံ ၃ မျိုး
တွင် တစ်မျိုးမျိုး ထင်လာတတ်၏။ “က”ဆိုသည်မှုလည်း ကုသိုလ်

အကုသိုလ် စေတနာတွေတည်း။ “ကမ္မနိမိတ်” ဆိုသည်ကား
ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ပြုစဉ်က တွေ့ကြို သုံးခွဲခဲ့ရသော အရာဝဏ္ဏ
များတည်း။ “ဂတ္တနိမိတ်” ဆိုသည်မှာ စုစာပြီး နောက် ရောက်ရမည့်
ကတို့ (ဘဝနှင့်) တွေ့ကြိုရမည့် အရာဝဏ္ဏတည်း။
ကံအာရုံထင်လာပုံ

သေချိန်မရောက်ခင် ဖက္ကန်အနည်းငယ်က ဖြစ်စေ၊ နာရိုက်
တစ်နာရီစာသည် ကွာခြားသောအခါက ဖြစ်စေ၊ ရှုံးပေါင်းလပေါင်း
များစွာ ကွာခြားသော အခါကဖြစ်စေ၊ ဘဝပေါင်း ကမ္မာပေါင်းများစွာ
ကွာခြားသော အခါက ဖြစ်စေ ပြုခဲ့သော ကံအဗျားမျိုးရှိသည်မောက်
ဘဝအသစ်တွင် ပဋိသင့် အကျိုးပေးခွင့် ကြိုလာလျှင် သေခါး
လောလောဆယ် ထင်လာတတ်၏။ ထိုသို့ ထင်လာရာဝယ် ရှေးက
ဒါန် သီလ စသော ကုသိုလ်ကံဖြစ်လျှင် ထိုကံက ပြန်၍ အမှတ်ရ
သော အားဖြင့် ထင်လာခြင်း၊ ယခုလောလောဆယ် လူခါန်းနေရ^၁
သလို ဥပုသံစောင့်နေရသလို အိပ်မက်မက်သလို အနေအားဖြင့်
ထင်လာခြင်းဟု ၂ မျိုးရှိသည်။ အကုသိုလ်များတွေ့ဖြည့်
ပါကာတိပါကျွဲ့ ဖြစ်လျှင် ထိုကံကို ပြန်၍ အမှတ်ရခြင်း တစ်မျိုး၊
ယခုပေါင်း သတ္တုပြုတိ၍ နေရသလို ထင်ခြင်း၊ တစ်မျိုးဟု ၂ မျိုးရှိသည်။
ဤနည်းအတိုင်းပင် အခြားသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ ထင်လာပုံ
ကိုလည်း ချွဲထွင်ကြည့်ပါလေ။

ကမ္မနိမိတ်အာရုံထင်လာပုံ

- အကုသိုလ်ကံ ပြုခဲ့ကြသုတိမှာ ပါကာတိပါကျွဲ့ဖြစ်လျှင်
သတ်ဖြတ်စဉ်အခါက အသုံးပြုခဲ့သော စား၊ တွေတ်၊ အေနတ်၊
ဒီရိုက်တို့တော်မြှား၊ လွှဲသော လုပ်နာရီတို့တော်တတ်၏။
အာရုံထင်လာပုံ တစ်ပေါ်ကိုနှိမ်သော နှာများတို့တော်ပြီး နောက်

အသာ: တိဓာ၍ စပုထာ:သော အရိုးပုံကြီး ထင်လာသတဲ့၊ အဒီဇို
ဒါနဗ္ဗာ ကာမမူ စသည်များကို ပြုခဲ့ကြသူမှာလည်း ထိမကောင်းမှနှင့်
ဆိုင်ရာ အာရုံများ ထင်လာပုံကို ချုံထွင် ကြည့်ကြပါလေ။

ကုသိလ်ကဲ ပြုခဲ့ကြသူတို့တွင်လည်း ဒါနပြုရန္တု ကျောင်း
ဘုရား တည်ဆောက် ကိုကွယ်သူဖြစ်လျှင် ကျောင်းအာရုံ၊ ဘုရား
အာရုံ၊ ကျောင်းနှင့်စပ်၍ လူခဲ့သော သက်နှစ်း၊ ဆွမ်း၊ အေး အာရုံ၊
ဘုရားနှင့်စပ်၍ လူခဲ့သော ပန်း၊ ဆီမိုး၊ အမွှေးတိုင် စသော အာရုံ
များ ထင်လာတတ်၏။ ဥပုသ်စောင့်သုံးခဲ့သူ၊ ကမ္မာဌာန်း ထိုင်ခဲ့သူ
ဖြစ်လျှင် ဥပုသ်နှင့် ပိုဆိုင်သော စိပ်ပုတီး၊ စင်ကြယ်သော အဝတ်
အထား၊ ကမ္မာဌာန်းကျောင်း၊ စိပ်ပုတီးစိပ်ရာ သစ်ပင်ရိပ် စသော
နေရာများ ထင်လာတတ်၏။ အပစ္စယန်၊ စသော ကုသိလ်များ၏ အာရုံလည်း ထိုက်သလို ထင်လာတတ်ကြသည်။
ဂတ္တနိမိတ်ထင်လာပဲ

စာတေခါနီး၌ ဘဝအသစ်ဝယ် ဘွဲ့ကြိုရမည် အာရုံများလည်း
တင်ကြံ့၍ ထင်လာတတ်၏။ နတ်ပြည်ရောက်မည့်သူဖြစ်လျှင်
နတ်သမီးတွေ၊ ဘုံမြေမာန်၊ ဥယျာဉ် စသည် ထင်လာတတ်၏။ လူ
ပြည်ရောက်မည့်သူဖြစ်လျှင် အမိဝမ်းရည်၏ နိနိရဲ့အဆင်း ထင်လာ
တတ်၏။ ငရဲသွားရမည့်သူဖြစ်လျှင် ငရဲမိုး၊ ငရဲထိန်း၊ ခွေးကြီး
စသည် ထင်လာတတ်၏။ ပြီးတွေ့ဖြစ်မည့်သူဖြစ်လျှင် တောကြီး၊
တောင်ကြီး၊ မြှစ်ရေး၊ သမုဒ္ဒရာကမ်း၊ စသည်ဖြင့် မိမိနေထိုင်ရမည့်
အရာအသအလိုက် ထင်လာတတ်၏။

မျက်နှာအနဲ့အထားနှင့်ကတိမှန်းဆေးယူ

စာတေခါနီး၌ မျက်နှာအနဲ့အထား၊ ကြည့်ပါ။ ကြည့်ကြည်
လင်လင် ရှိလျှင် အာရုံကောင်း ထင်နေပြီဖြစ်၍ သုဂ္ဂတ် အွေးရ

လိမ့်မည်ဟု မှန်းဆန်းသည်။ မျက်နှာအစေ ဉီးကယ်လျှင် ခါးမဟုတ် ကြမ်းတမ်းသော အမှာအရာ ပြစ်စနစ်လျှင် မကောင်းသော အာရုံ ထင်နေဖြစ်ဖြစ်၍ ကေန်မှချ ဒုရတိသို့ သွားရတော့မည်ဟု မှန်းဆ န်းပေသည်။ [တရီးကား ရှေးက အဲစားခဲ့ရသော ကာမဂ္ဂန်ကြောင့် ပြီးနေပေလိမ့်မည်။ ထိုအပြီးကား ကောင်းသော ပြီးခြင်း မဟုတ်ပါ။] ယောင်ယိုးနှင့်မျှနှုန်းအဖွဲ်

တရီးရတေခါနီး၌ ဉာဏ်ည်းသော မရှိဘဲ ပြောလား၊ ဆို လား၊ ယောင်လား၊ ယမ်းလား လုပ်၏။ ရှေးတုန်းက ရဟန္တာ ရှင်သောကေ၏ ဓမည်းတော် ငယ်ရွယ်စဉ်က မူဆိုးကြီးဖြစ်၍ ဇီးမှ ရဟန်းပြု၏။ ရတေခါနီးသော် (မိနစ်အတော်ဝေးဝေးကပင်) ဈွေးကြီးအောက် သူ့ကို ကိုက်တော့မည်ဟန် ထင်နေသဖြင့် “သားရဲ့ ခြောက်ပါဟဲ ခြောက်ပါဟဲ”ဟု အောင်သတဲ့။

အရှင်သောကေက “ဦးပွဲ့၏ကြီးမှာ ငရဲနိမိတ် ထင်နေပါ သကော” ဟု တွေးတော်၍ ချက်ချင်း ပန်းထွေကို ရှာပြီးသွေ့ ဘုရား ရင်ပြင်တော်မှာ ပန်းမွှေ့ရာခင်၍ ဦးပွဲ့၏ကြီးကို ရတင်နှင့် တက္က ယူသွားပြီး “ဦးပွဲ့၏ကြီး၊ အောင်ဆိုလိုက်၊ အြားလိုက် ပန်းတွေ လူထားတယ်”ဟု ပြောသောအခါ သတိရလာ၍ ဘုရားအာရုံပြုလျက် ပန်းများကိုလွှာခါန်းနေစဉ် မူမြော သွားပြန်ရာ နတ်သမီးတွေ ထင်လေသဖြင့် “ဖဲ့ သားရဲ့ နေရာ ဖယ်ပေးလိုက်ပါ၊ နေရာဖယ်ပေးလိုက်ပါ၊ သားရဲ့ မိတ္ထေးတွေ လာနေတယ်” ဟု ယောင်ပြန်ရာ “အင်း နတ်ပြည် ကတိနိမိတ် ထင်လေသံ့ကိုး”ဟု အောက်မူတုန်းမှာပင် ဦးပွဲ့၏ကြီး သားရဲ့၏ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားလေသည်။

ဂတိနိမိတ်ထင်ပဲတစ်မျိုး

တချို့ရတေခါနီး လားရာကတို့ နတ္တ.ကြံရမည့် အရာဝါဘူကို
တိုက်ရှိက်ပင် မျက်စီပြင့် တွေ့ရ၏။ “ရေဝတီ” မည်သော
မိန့်မသည် ဘုရား ကျောင်းဒါယဟာ နှိမ့်ယသူကြွယ်၏ နေးတည်း။
နှိမ့်ယသူကြွယ်က သွွေ့တရား ရှိသလောက် ရေဝတီမှာ သွွေ့တရား
ကင်းမဲ့၏။ ပုံချွေသာသာဟူ၍ မဆိုထိုက်။ ရဟန်းတော်များကို
ဆဲရေးတတ်၏။ နှိမ့်ယသူကြွယ်က ရှေ့ဦးစွာ စတေ၍ နတ်ပြည့်၍
ဖြစ်ပြီးနောက် ရေဝတီသေချိန်ရောက်သော် ငရဲမှ ငရဲထိန်း ၂ ဦး
လာရောက်၍ အတင်းဆွဲယဉ်ကာ နတ်ပြည့်သို့ ခေါ်သွား၍ နှိမ့်ယ၏
စည်းမိမ်ကို ပြပြီးမှ ငရဲသို့ အတင်းဆွဲချေသွားသတဲ့။

ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက “ဓမ္မိက” ဥပါသကာသည်
ဥပါသကာပေါင်းများစွာကို ခေါင်းဆောင်၍ သူတော်ကောင်း အဖြစ်
အနေထိုင်၏။ စတေခါနီးသော် ရဟန်းတော်များ၏ တရားကို နာစဉ်
နတ်ပြည့် ၆ ထပ်မှ နတ်ရထား ၆ စင်းတို့ ကောင်းကင်း၍
တည်လျက် “သူ.ရထားတင်မည်၊ ငါရထားတင်မည်”ဟု ပြောဆို
နေသံကို တရားနာနေရသော ဓမ္မိက ဥပါသကာသည် မြင်လည်း
မြင်ရာ ကြားလည်းကြားရ၏။ ထိုနောက် မကြာမိပင် စတေ၍
တူသံတာ နတ်ရထား၌ နတ်သားအဖြစ်ပြင့် ပါသွားလေသည်။

မြေမျိုးသုတိကား အဝိစိက မီးအရှိန်သည် လူ.ပြည့်တိုင်အောင်
ဟပ်သဖြင့် မီးပူအတွေ့ကို မသေခင်က တွေ့ရလေသည်။ ဤသို့လျင်
စတေခါနီး ဂတိနိမိတ် ထင်လာပဲ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ယခုကာလ
တချို့ရတေခါနီး၌ကား တီးသဲ မှတ်သံနှင့် အမွှေးအကြိုင်များကို
အနီးအပါးမှ လူအများပင် ကြားရ မွေးရ၏။ ဤဂတိနိမိတ်နှင့်တကွ
ပြခဲ့သော ကု ကမ္မာ နိမိတ်တို့သည် များသောအားပြင့် အကျိုးပေးခွင့်

အဒ္ဓမအခန်း

၂၃၁

ရတနာ ပါနဲ့ဖြစ်တဲ့ အကြောင့် ထင်လာသည်ဟု မှတ်ပါ။

မူတေသာရဲ့ပြုပြင်ပေးရပါ

မကျိန်းမာခြင်း စသည်အကြောင့် ဖြည့်ဗြည်းသက်သာ အောင် သော အချို့လွှဲတို့ စတေသာခါနီး ကာလွှာ ဆရာသမားကောင်း၊ အွေ ကောင်း မျိုးကောင်းများက အာရုံကောင်း ထင်လာရှိရာ ပြုပြင် ပေး ကြရမည်။ လွှဲမမာသည် ယခု ရောက်ဖို့ လွှတ်နိုင်တော့သည် မထင်လွင် လွှဲမမာ၏ အနီးအပါး၌ သန့်ရှင်းနိုင်သူ၏သန့်ရှင်းအောင် ပြုပြင်ရမည်။ ဘုရားကို ရည်စုံ၍ ပန်းများကို ရောဖူးအောင်းကောင်း ဆွတ်ပျော်းလျက် လူဒါန်းပျော် ထားရမည်။ ညျှော်အော်ပြင်လွင် အောင် ညွှဲဖွှားထားရမည်။

ဂိုလာနကိုလည်း “ပန်းထွေ၊ ဆီမံတွေ (အသုတေသနကို အမေ့အတွက်) ပျော်ထားပါသည်။ ကြည်ညိုဝ်းပြုဆောင်း”ဟု ပြောရမည်။ အရွတ်အပတ် ကောင်းကောင်းနှင့် လွှဲမကြော်သော တရားစာကို ရွှေတ်ဖတ်ရမည်။ ထိုသို့ ပျော်ရွှေတ်ပတ်ဥက္ကာ မူတေသာခါနီး ပိုစ်အနည်းငယ် အချို့ကျေမှ မဟုတ်ဘဲ ရရှိအတော်ကြောပင် ကြိတ်ငြှုံးပြုရမည်။ ဂိုလာနကလည်း အားမငယ်ရှာ ပြစ်သူ အွေးပျိုး ပျားလည်း ဝမ်းမနည်းရ။ ထိုကဲ့သို့ ပြုပြင်ခံနေရသူမှာ ထို ပန်း၊ ဆီမံး၊ အသွေးနှင့် တရားသံကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားသံကို လည်းကောင်း အာရုံပြုရာ၊ ရရှိအတော်ကြောအောင် ကုသိုလ်တွေ အထုရနေပါ လိမ့်မည်။

ထိုအောင် စတေသာခါနီး နီးကပ်လာသောအောင် ပန်း၊ ဆီမံး၊ အသွေး၊ တရားသံတို့ကလည်း ရှိတုန်း၊ မျှော်ခါး၊ ဘုရားသံလည်း ပြင် အာရုံပြုရာ ပြုပြင်ခံနေပြုပြု၍ ထိုအာရုံ အာရုံနှင့် အသွေးအာရုံပြင်သွေးပေါ်တယ်။ ထိုအောင် ထိုအောင် အသွေးပြုရာ အာရုံလိုကို

ပုဂ္ဂိုလ်သာ ကုသိုလ်ကဲက ကေန် အကျိုးပေးတော့မည်။ သုဂ္ဂတိဘဝသို့
ကေန်မျှ ရောက်ရတော့မည်။ ဤသို့ အာရုံတိက်ရိုက်ရှိတုန်း
စတေနိုင်အောင် ဆိုင်ရာအွေမျိုးများမှာ ပြပြင်စိုး တာဝန်ရှိသည်ကို
လှုတိုင်း သတိပြုသင့်သည်။ အရှင်သာက္ခဏ် ဖောင်ရဟန်းကြီးမှာ
အရှင်သာက္ခဏတည်းဟုသော သားကောင်းက ပြပြင်ပေးမှုကြောင့်
ငရဲနိမိတ်များ ကွယ်ပေါ်ကြ၍ နတ်ပြည်နိမိတ်များ ထင်လာရသည်။
ပဋိသန္တနိတ်ပြစ်ပုံ

ရတနာစိတ် ဖြစ်ပြီးရောက် ဘဝအသစ်၌ ပဋိသန္ဓုစိတ်ဖြစ်၏။ ရတနာစိတ်နှင့် ပဋိသန္ဓုစိတ်တို့သည် ချက်ချင်းဆက်၏။ ရတနာစိတ်နှင့် ပဋိသန္ဓုစိတ်တို့ အလယ်မှာ အချိန်ကာလ အကြောကလေးဖြူ မမြေးတော့ချေ။ ဘဝအသစ် ရောက်ပို့ရာ ထိမျှလောက်ပင် မြန်လှ၏။ လူပြည့်မှ ရတော်၍ နတ်ပြည်ရောက်သူဖြစ်ဖြစ်၊ ငရ်ရောက်သူဖြစ်ဖြစ် ရတော်ဖြုံသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပဋိသန္ဓုစိတ်ဆက်ကာ ဆိုင်ရာ ဘဝအသစ်၌ ဓမ္မာအသစ် ထုထောင်မိလေသည်။

မြန်မာစာ

သတ္တုတဲ့ တစ်ယောက်သေလျှင် ဘဝဟောင်းက အနာဂတ္တုတွေ
အားလုံးပြတ်စဲ၏။ ဘဝသစ်၌ ထာဝရ ဘရားရှင် ပန်ဆင်းမှုကြောင့်
အပြောသတ္တုတဲ့ တစ်ယောက်သာ အသစ်ဖြစ်တန်လျှင် ဖြစ်ရသည်
ဟူသော အယူသည် ဥဇ္ဈာဒဒီဒို့မည်၏။ [ဥဇ္ဈာဒ=တစ်ဘဝတိုးလျှင်
တစ်ဗုဏ်၏ ရှုပ်နှစ်တွေ အားလုံးပြတ်၏။ မောက်ထပ် ဆက်သွယ်
ခြင်း၊ မရှိ + ဒီဒို့=ယူမှားခြင်း]

သမ္မတအယ်

သတ္တုတဲ့စိန်း အဝိဇ္ဇာ တရာာ ကဲ ဤဘရား အုံပါးသည်
ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ပို့ရာ အချုပ်အခြားတည်း။ သေခါနီး၌ အဝိဇ္ဇာသည်
ဘဝသစ်၌ ရှုပ် နှစ် ခွဲ့ အပြစ်ကို မမြင်အောင်ပုံးထား၏။
တရာာက ထိုဘဝသစ်ကို တပ်မက်စင်မင်လျက်ရှိ၏။ မကောင်း
ဆုံးရွား ကြောက်မက်ဖွယ် ဂတိနိမိတ် ထင်လာကော်မှ ထိုနိမိတ်
တို့မှ လွှာတ်လပ်သော ဘဝကို ရလိမ့်မည်ထင်၏။ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာပုံးထား
သဖြင့် အပြစ်မမြင်နိမိတ် တရာာက ဉာဏ်ကိုင်း စွဲလမ်းရာ ပါဝါ
အသစ်၌ ကံအစ္စီးကြောင့် ပဋိသဇ္ဇာဟု ခေါ်သော ရှုပ်နှစ်တရားမှား
ရှုပ်နှစ်ဗုဏ် ၁, တည်မိကလေသည်။

ဤသို့ ဘဝသစ်၌ ပဋိသဇ္ဇာ ရှုပ်နှစ်တို့သည် ဘဝ
အဟောင်းက အဝိဇ္ဇာ တရာာ ကဲ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်
ဖြစ်ရကား “ဘဝဟောင်းနှင့် မဆက်စပ်ဘဲ ဘဝသစ်၌ (ထာဝရဘရား
စသုတို့၏ ပန်ဆင်းမှုကြောင့်) အသစ်ဖြစ်ရ၏” ဟူသော ဥဇ္ဈာဒ
ဒီဒို့လည်း မမှန်း “ဘဝဟောင်းက အသက်ကောင်လေးသည်
ဘဝအသစ်သို့ ပြောင်းစွဲ၍ ဖြစ်သည်” ဟူသော သသံဟဒီဒို့လည်း
အမြတ်မြတ်ဘဝအသစ်က ရှုပ်နှစ်တို့ ပြောင်းစွဲ ဘုရား အပိုအသာ
တစ်ဗုဏ်အသစ်မှာ တစ်ဗုဏ်ပြောင်းသော ရှုပ်နှစ်တရားမှာ ကြေား

နေရာရောက်အောင် မပါနိုင်ကြ။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ချက်ချင်းယူက်ရ၏။ အသက်တောင်ဆိုသော အရာမှာ နိဂုံကပင် မရှိချေ။

ထိုကြောင့် ထို ဥဇ္ဈာဒ္ဒို့ သသာတဒ္ဒို့ ၂ မျိုးလဲ့
မဖြစ်စေဘဲ ဘဝသစ်ဝယ် ပဋိသန္တေ ရပ်နာမ်တို့ ပထမ ဖြစ်ပေါ်ရာ၌
ရှေးရှေးဘဝဟောင်းက အဝိဇ္ဇာ၊ တဏ္ဍာ၊ ကံ ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် တစ်မျိုးတစ်ပဲ ရပ်သစ်နာမ်သစ် ဖြစ်ရသည်ဟူသော အယူ
သာလျှင် သမ္မာအယူ (အယူမှန်)ဟု မှတ်မဲ။ ဥပမာ - တောင်၏
အနီးအပါး၌ ဟစ်အော်သော အသသည် တောင်နဲ့ရုံကို ထိခိုက်သော
အခါ ပုံစွမ်းသုံးဟုခေါ်သော အသတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို
ပုံတင်သံ သရုပ်သည် မူလအော်သော လျှ၏ အသလည်းမဟုတ်၊
လူ၊ အသနှင့် ကင်း၍ သူ့ဘာသာ ဖြစ်ပေါ်လာသော အသလည်း
မဟုတ်သေကဲ့သို့တည်း။ [မီးတိုင်တစ်ခုမှ မီးကျေးယူရာ၌ ခုတိယ
မီးတိုင်၏ မီးသည်၊ ပထမ မီးတိုင်က မီးလည်းမဟုတ်၊ ပထမမီးနှင့်
အဆက်အသယ် မကင်းပုံကိုလည်း ဥပမာပြုကြပါကုန်။]

ဤစကားအရ ရှေးကံတောင်းလျှင် ယခုဘဝ ရပ်နာမ်
တောင်း၏။ ရှေးကံ ညုံလျှင် ယခုဘဝ ရပ်နာမ်ညုံ၏။ “ဤဘဝ၌
အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးကို တွေ့ရသည်မှာ ရှေးဘဝက ပြုအပ်
သော ကံ ဤဘဝညှက်၊ ဝိရိယာတို့ကြောင့်သာဖြစ်၏”ဟု မှတ်ပါ။

နိဂုံး

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် စတေခါနီး၌ အဖြစ်အပျက်ကို
ပြဆိုချက်များ ပြီးဆုံးပြီ။ “စတေ” ဟု ဆိုသော်လည်း စတေရုံဖြင့်
ပြီးရသေးသည်မဟုတ်။ ဘဝအသစ်၌ တစ်မျိုးဖြစ်ဖို့ရာ စတေပေး
ရခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အသစ်ဘဝ၌ အဖြစ်လှပို့ အရေးသည်

ယခု သေရေးထက်ပင် အရောကြီး၏။ စုတေခါနီး၌ မိတ်ကောင်း
ရှိအောင် ပြပြင်စို့မှာသည်။ မိမိကိုယ်တိုင်ဘဲ သက်သာသော ရောက်
ကိုရှုံး အနီးအပါး မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း (မြှုပြင်သူးတတ်သူ)
လည်း ရှိမှ ပြပြင်ခွင့်ရနိုင်မည်။ ထိုကြောင့် သေခါနီးကျမှ
ပြပြင်လိုက်မည်ဟု အားခဲ့သော်လည်း အကောင်းသိဉုဒ်ဖို့
မလွယ်ကုသော်မြတ်၏ မသေမီ ရှေးမဆွဲကပင် ယခုဘဝ နေရား
သေရေးနှင့် နောက်ဘဝ အဆက်ဆက်ဝယ် နိုးနှင့်အထိ အရောက်
အရှည်ကြီး မြှုပြင်ရှုံးသူတော်စင် ဖြစ်နေ့မှုသာ အရာရာ မိဟ်ချွ်ယ်
ရှိပေသတည်း။

သေရေး နေရား၊ အရှည်အေးဖို့၊ လေးလေးနောက်နတ်၊
ဤအချက်ကို၊ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ရေးရခြင်းကြောင့်၊ ပပေါ်
လှပေါ်း၊ အနေကောင်းရှုံး၊ အဟောင်းအဖြစ်၊ စွန့်တုလစ်ကား၊
အသစ် ဘဝ၊ အဖြစ်လှစေ၊ ငါးအနေမှု၊ မသေမီရှေး၊ အဓိတ်ဝေးကား၊
နောင်ရေးဆင့်သင့်၊ မြှုပ်ခေါ်ချင့်လျက်၊ အသင့်စုအောင်း၊ နိုး
အောင်းဖို့၊ အကောင်းပါရမိ၊ မြှုပ်သိဉုဒ်သား၊ အလီလီပွား၊ ရှင်းသူ
များလည်း၊ ငါးအားနည်းတူ၊ စုအောင်ယူသည်၊ နိုးထုတ်ရွောက်
ရောက်ရန်သော်။

စုတေခါနီး ဖြစ်ပျက်ပုံ ပြီးပြီ။

နဝမအခန်း

[ဤအခန်း၌ ပဋိသန္ဓာရပ်၍ မှတ်ဖွယ်ပါသည်]

ပဋိသန္ဓာရပ်

မြတ်မြတ်နှင့် မြှုပ်မြှုပ်နှင့် မြတ်မြတ်နှင့် မြှုပ်မြှုပ်နှင့်
ကံအောင်အောင်နှင့် မြတ်မြတ်နှင့် မြတ်မြတ်နှင့် မြတ်မြတ်နှင့် မြတ်မြတ်နှင့်

ପ୍ରତିକ୍ରିଯାଲେଖନ୍ୟ ॥ ଯଦି ପଥମଣ୍ଡଳୀଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତିର୍ତ୍ତ ଦେତାଵିଗ୍ରହ ରୂପମ୍ଭାଃକ୍ରିପନ୍ଦ “ପଢ଼ିବାକ୍ଷି” ଉଚ୍ଛିତମାଲ୍ୟ “ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ତାନ୍ୟଫେରିନ୍ଦିନ୍:” ଭୁବେନ୍ୟ ॥ ଯଦି ପଢ଼ିବାକ୍ଷିଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ ପିତ୍ରିକାହ୍ୟ ବାଂଶଗାନ୍ଦି ଅପ୍ରତିତ୍ୱାନ୍ଦି “ଶର୍ମିତର୍ମଣ୍ଯ ପ୍ରତିନିଦିନ୍ଦିନ୍:” ଭୁବେନ୍ୟିଲ୍ୟିବାନ୍ୟ ॥
ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଚ ମୁଖୀ ॥

ଯଦି ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ତିର୍ତ୍ତ ଦେତାଵିଗ୍ରହ ରୂପମ୍ଭାଃବାନ୍ୟ ଗର୍ଭଗ୍ରାନ୍ଦି
ପ୍ରତିରଗବାଃ ଗର୍ଭାମ୍ଭିରମ୍ଭିରିଗ୍ରହ ପ୍ରିସପିତିକ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଯେବେଽତେ
ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଆଶ୍ରାମ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଲୋକାଭ୍ୟାସ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଭୁବେନ୍ୟ ମୁଖୀଃ ପ୍ରିବାଣି ॥
ପ୍ରିସପିତିକପଢ଼ିବାକ୍ଷି

ଶ୍ରୀକୃତି ଅଧିନାତ୍ମାଃପ୍ରତିଷ୍ଠା ପଢ଼ିବାକ୍ଷିତାନ୍ୟଃ ॥ ଏହି
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଚର୍ଚାବ୍ୟାଦର୍ମାଃ ପ୍ରିସା ଅବ୍ୟାଗାଯିର୍ତ୍ତିବାନ୍ୟ ଲ୍ର୍ମ ଉପପିତ
ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଫେରଗବାଃ ମିଶନ୍ଦିନିଃତ୍ୱାନ୍ୟ ଆର୍ଦ୍ଦଃମୁଯିରାଲ୍ୟ ॥ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି
ତିର୍ତ୍ତ ଦେତାଵିଗ୍ରହରୂପମ୍ଭାଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ୟକ୍ରମ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିକାରୀମନ୍ୟ
ମିଥାନ୍ତି ଦୋଷ ଦୋଷାନ୍ତି ମୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତି ବାଧୁର୍ମାନ୍ୟ
ବୁଦ୍ଧିର୍ମଣି କୃତ୍ରିମ୍ୟାଯିତାନ୍ତିନିଃପଦି ଗ୍ରୈଃଗ୍ରୈଃମାଃମାଃ ଅଧିନାତ୍ମାଃ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ୟ ॥ ଗର୍ଭାଦ୍ୟିଲ୍ୟମ୍ଭାଃଲାନ୍ୟଃ ଲ୍ର୍ମ ପ୍ରିସପିତିକ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି
ଫେରବୁମ୍ଭାଃପଦପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ୟ ॥ ଲ୍ର୍ମ ପ୍ରିସପିତିକ ପଢ଼ିବାକ୍ଷିକି “ଉପପିତ
ପଢ଼ିବାକ୍ଷି” ଭୁବନ୍ୟଃ ବେବାନ୍ୟ ॥

ପ୍ରିସାଯିର୍ତ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀଲେଖା ଅର୍ଥମ୍ଭାନ୍ୟ ଗର୍ଭପ୍ରିସାଯିର୍ତ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ
ପ୍ରତିରଗବା ପଢ଼ିବାକ୍ଷିତାନ୍ୟଃ ॥ ଲ୍ର୍ମ ଯେବେଽତେ ପଢ଼ିବାକ୍ଷି ଫେରବୁଗବାଃ
ଅଶ୍ରାମୀଲେଖା ଅଶ୍ରାମୀଲେଖା ଅଶ୍ରାମୀଲେଖା ଅଶ୍ରାମୀଲେଖା ଅଶ୍ରାମୀଲେଖା ॥
ଯଦି ଯେବେଽତେମ୍ଭାନ୍ୟଃତ୍ୱା ଦିଃ ଲୋକାନ୍ତରୀକାରୀଲେଖା ଲାଙ୍ଘନିତ୍ତିବାନ୍ୟ ମନ୍ଦ
ବୁଦ୍ଧ ଦିଃବୁଦ୍ଧ ଲୋକା ବୁଦ୍ଧକାରୀଲେଖା ଅର୍ଥବ୍ୟାମ୍ଭାଃପଦ ପ୍ରିସାଯିର୍ତ୍ତ

ဖြစ်ကြော်ဆုတ်၊ ပုဂ္ဂဝတိဓိရားသည် ဖုဒ္ဓဘာဝါယာ၏ ပြုတွင်
ပြစ်ရန်၊ ထော်တိဓိရားသည် ဒါးလုံးအတွင်းပေါ် ပြုတွင်၍
ပြစ်ရန်၊ အရားကို ဂျပ်ခွဲသော "ဒီဇ္ဈာန်"ဟု အမြတ်
ပို့ဆောင်ရေးကော်သည် မန်ကျည်းပင်စုံ ပြုတွင်၍ ပြစ်ရန်၊ အားလုံး
အားလုံးပြုတွင် ပို့ဆောင်ရေးကော်သာ သင့်သူ လျှော့ကျင်းမာရေး
မှာကျော် ပြုတွင်၍

အခိုင်းကျင်းမာရေး

အခိုင်းကျင်းမာရေး ဥပုံး ပြုတွင်သော ကြော် ငါး အားလုံး
သုတေသနပို့ဆောင်ရေး အားလုံးပို့ဆောင်ရေးသုတေသန ပို့ဆောင်ရေး
နိုင်တ် ရာဝဝ်ရား၏ လုအပ်၏ လုပ်မှု နေပါးမှု အားလုံးပို့ဆောင်ရေး
အားလုံးပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍာဏပြီးလျှင် လုပ်မှု ပြုတွင် အားလုံးပို့ဆောင်ရေး
အဆိုဒီလေသည်။

အားလုံးပို့ဆောင်ရေး

အခိုင်းကျင်းမာရေး ပြုတွင်သော လု ပြုး ငါး အားလုံး
သုတေသနပို့ဆောင်ရေး အလုပ်စုံပို့ဆောင်ရေး လုအားလုံး
မှားတည်း ဘုရား၊ ရုပ္ပါး၊ ဟု အော်ရားသုတေသနပို့ဆောင်ရေး
အားလုံးတို့မှားတည်း အလုပ်စုံပို့ဆောင်ရေးနှင့် အားလုံးပို့ဆောင်ရေး
အားလုံး ပို့ဆောင်ရေး လုအားလုံး လုပ်မှု အားလုံးပို့ဆောင်ရေး
အားလုံး လုပ်မှု အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊ လုပ်မှု အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊
ပို့ဆောင်ရေး၊ အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊ ၃ ဖါး

သုတေသန၊ ဥပပါ်တ် ပို့ဆောင်ရေး အားလုံးပို့ဆောင်ရေး ပြုတွင်
မေပါ်၊ အော်ရား ကိုယ်သက်ပြောင် ပြုတွင်သော မှားလုံး
ပို့ဆောင်ရေး၊ အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊
အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊ အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊ အားလုံးပို့ဆောင်ရေး၊

တိန်အောင်နှင့်ကြသူည်;"ဟု မေးဖွယ်ရှု၏၊ အဖြေကား
(၁) မိခင်လောင်း၏ အာသီပန်း ပွင့်ပြီးခါးဖြစ်၍ သားအိမ်စင်ကုလ
ပြု၏၊ (၂) မိဘလောင်း ၂၃းတိုး ပျော်မြှုံးပေါ်းသင်းမြင်း၊ (၃) သင့်
အညီညီသုတေသနလောင်းက ဘဝဟောင်းမှ စုစုတွင်း၊ ၅၇၁အကြောင်း
၃. ပါးစွဲ ပဋိသော် တည်နေနိုင်သည်။ ၅၇၁အရာနှုန်းမိဘ^၁
တ်ကြိုင် တစ်ခါဗျာ ပျော်မြှုံးလျင် ၇ ရက်အတွင်း၊ သို့မဟုတ် ၁၅
ရက်အတွင်း သင့်တည်ခွင့် ရှိသည်ဟု ကျမ်းမာရို့ကြသည်။
၅၇၁အား ယခုကုသလ အများအပြား ဖြစ်ရသော ပဋိသော်
တည်မြှုံးတည်း။

အပျော်ထူးဆင်းသောတော် အကြောင်း

မိဘ ၂၃းတိုးတိုးရောက်ရောက် ပျော်မြှုံးမြင်း၊ ၅၇၁ကြ
သော်လည်း ပဋိသော် တည်နေနိုင်၏။ အလောင်းတော် သုတေသနသာမ်
(အာရွှေသုတေသန) ၏ မိခင်သည် ပန်းပွင့်ခါး အခါးချုပ် ခဆည်းတော်က
မြတ်ကို သုတေသနမြှုပ်နှံ သင့်ရှု၏။ စူးပစ္စာတောင်း၏ မိခင်သည်
ပန်းပွင့်ခါးစွဲ။ ကင်းလျှောက်သွားသည်ကို ပြုလုပ်စိရှိမြှုပ်နှံ
သင့်ရှု၏။ ရှိုင်းအောက်တို့သည် မိုးဦးအခါး ရောင်လေလာသည်
ကို သာယာသဖြင့် သင့်ရကြ၏။ ဘုရားရှင်း လက်ထံကိုတော်က
သိကွာနိုစ တစ်ဦးသည် အသက်ရှုံးပောင်း မဟန်း၏ သင်းပိုင်မှ
သုက်ကို စပ်ယူမြှုံး သင့်ရှုံး၏။ ရသောတစ်ဦး၏ အုက်ရှင်း ရောအော်
ကြင့်ငယ်ရည်ကို သောက်မြှုံး သမင်မျှော် သင့်ရှုံးလျှောက် လူမှတ်သူ
သတိသုတေသနကို ဖြေားမြင်ခဲ့ရှု၏။ ထိုအကြောင်းများက ဟစ်ခါတစ်ဦး
အများအဆင်း ဖြစ်ရသော အဖြစ်မျိုးတည်း။

အကြောင်းလည်းကောင်း

၆၂၈မြတ်ပေါ်သုတေသနမြှုပ်နှံ မြတ်သုတေသနမြှုပ်နှံအတွက် ရှုပ်ကေလျားများ ပါရှိ

၄၀၆အနိုင်

၏။ ထိရှစ်ကလေးများကို “ကလယ်ရည်ကြည်”
“တိကလလရည်ကြည်ကား ပြောသိကျိုးသူတို့၏ အမြတ်အမြန်
ကြည်သောဆီခွင့် နှစ်၍ ထိအံပို့ဖျော့၍ ပါတော်ကလေး။ ကလေးရှုံးပမာဏရှိ၏” ဟု အိပ်ညုံး ထိရည်ကြည် အမြတ်အမြန်
၏ အစွမ်းကြောင့် ပြောသော ရှိခိုကလေးသာတော် အတော်
သုကို အသွေးပောင်တို့။ ထို သုကိုအသွေးကား ထိသောသုကိုအောင်
ကလေးကို ထောက်ပို့လိုသာ ပြောသည်။
မိဘတို့ သုကိုအသွေးကာလုပ်နိုင်

ဤဖိမ့်ခြေးသော ဇက်ဘာအပြော်ကြည်၊ အမြတ်အမြန်
ကလလရည်ကြည် သမ္မတည်ရအသောက်တည်း မိဘတို့
အရေးတော်း ထောက်ပို့လျက် ရှိသည်ဟု သိသော် ပါ အကောင်
ရည်ကြည်သည် ဖူးအောင်တု၏။ မိဘတို့၏ အမြတ်အမြန်
ခဲ့၍ အမြတ်များနှင့် တု၏။ ထို ကလလရည်ကြည်ကြည် အမြတ်အမြန်
ရှေးသာဝက်များ ဖူးအောင် မိဘကိုပို့သုနှင့် တုလေသည့် အမြတ်အမြန်
ကလလရည်ကြည် သစ္စန္တတည်ရှိ၍ အောင်ယူလိုက် အမြတ်အမြန်
အမှာရောက်၏ အပြစ်အသာ ကင်းခင်းသော သုကိုအောင်ယူလိုက်
အရေးတော်း လိုလေးအပ်ပေသည်။ ဘာမှာကြောင့်နည်းများအိမ်နှင့်
သုကိုအသွေးပြုရောက် မကင်းလျင် ထိ သမ္မတသုကိုအသောက်တည်း
မှာမြတ်၍ မြေးသွားပို့စွယ် ဖို့သောကြောင်တည်း။

အိမ် အိမ့်တွင်း၌ အောင်ယူလိုက်သော အမြတ်အမြန်
အဆင်းသည် နှစ် အိမ်ကိုတွင်း၌ အောင်းအရောင်း ပုဂ္ဂိုလ်များ
အဆင်းသည် နက်သာရှိသို့ မိဘတို့ သုကိုအသွေးပြု ပြောသောသုကို
အသွေးပြု၍ မိဘတို့ သုကိုအသွေးမှ ဥပဒေများမှ ပြောသောသုကို
ရှိသောသုကို မိဘတို့၏ အဆင်းဆုံး အမြတ်အမြန်

တုကြနှစ်ပုံးပြု၏။ လက်ခြေ မှသရွာ့များလည်း တုတာတ်ကြ၏။ အဆင်းပုံသရွာ့မှ သာမက မီဘတို့၏ ဒိတ်နဲ့နိတ်ထား သရွှေ့မျှတို့ အကြောင်းများလည်း သားသမီးတို့၏ ကူးစက် ပြန့်များတတ်သည်။

ဤသို့ ဒိတ်ဆတ်ချင်း ကူးစက်လာခြင်းကား သင့်တည်။ ကတ် မီဘတို့၏ မီဇ္ဈာ ပစ္စယ ဥတုဇ္ဈာဝ်များက ကူးစက်နေခြင်း ကြောင့်လည်း ပြန့်မျုံ၏။ များပြုပြီးနောက် မီဘတို့ ဒိတ်နဲ့နိတ်ထား အပြုအများကို တွေ့ရဖန်များသဖို့ အတုယ့်ပါ့ခြင်းကြောင့်လည်း ပြန့်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် ဗောက်ပြတ် ထက်ပြက်သော အမျိုးမှ ကောင်ပြတ် ထက်ပြက်သော သားသမီးများ ထွန်းကော်၍ မသန့်သော အမျိုးမှ အဆုံးသွား သားသမီးများ ပြစ်ပျားတတ်သောကြောင့် ၂ပက် လုံးပင် အမျိုးကောင်၍၍ မီဘ J ဦး၏ အထူးစင်ကြော်သော သားသမီးကလေး ပြန့်အကြောင်း အကောင်းဆုံး ခန္ဓာကိုယ် ကဆုံးပင်တည်း။

အများ ။ ၈၇၁။ စာအပ်များ၌ “ငုက်ပျောပင်နိုက်၊ မိလိုက် ပေါ့”ဟု ဥပမာပြု၍ ရေးသားခဲ့သော်လည်း ထို ဥပမာ၏ အမိပျာယ် မှာ “မင်းမျိုးပြစ်သု၏ ကိစ္စာ့သာ ငုက်ပျောပင် နိုက်ရသည်”ဟု ဆိုလို သတတ်။ ထိုကြောင့် ဤနေရာ၌ မသုံးသတေားသည်။

မူနိုင် ၄ မျိုးမြားပုံ

ပဋိသင့်တည်သောအခါ တရာ့ ဥပ္ပါယ်က အပါယ်ဘုံး၌ တည်ရ၏။ ထိုအပါယ်ထုသားများကို ခုရှုတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု အော်၏။ [ခုရှုတိမှာကောင်းသောကတိ (ဘၧ) ၅၇ + အဟိတ် = ပဋိသင့်ခိုက်တ် မှာ အဆောင်သာ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဟန္တသာဟိတ်များ၊ မပါသာ ပုဂ္ဂိုလ်။] လျှောင် လျှော်စီးကြသော အချို့နှင်းယောကောလေးများ၌ လည်း ထိုကူးသို့ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို သုကတိ

နဝမအခိုး

၂၆၁

အဟိတ်ရရှိစွဲပွဲ၏။ [သူဂတီ = အကာင်းသောကတို့၊ အဟိတ် =
ပဋိသဇ္ဇာမိတ်များ ဖြစ်၏။ မျိုးမပါသူ။] ဒီဟိတ် တိပိဋက္ထ် ၅ မျိုး၏
ကြိုက်၍ပြုအုံ။

သူဂတ်အဟိတ်လု

ထိုပြုခဲ့သော “သူဂတ်အဟိတ်” လူတို့သည် အမျိုးအညွှေသော
ကုသိမ်ကဲခြင်း လူတေဝါပြစ်လာရကား အကာင်း၊ အအေး (ဓား
မျိုးသူ)၊ အဆုံး (မသွေးနိုင်သူ)၊ အထိုင်း (နေးထိုင်းသူ)၊ အယျင်း
အညွှေး (အရှေ့အငောက် တောင်မြှောက်၊ ပဲ မူး မောင် စသည်ကိုသူ
သင်ပြု၍ စားမလည်နိုင်သူ)၊ နပ်နံပဏ္ဍာက် (ယောကျော်အကို ဒိန်းမ
အကို လုံလုံအလာက်လောက်မပါသူ)၊ ဥဘအထားဖွံ့ဖြိုး (လျောကျော်
အကို ဒိန်းမအကို ၂ မျိုးလုံး ပါမော်) ဤသို့သောသို့မြင် လုတော်
မစွေ့သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

သူဂတ် အဟိတ်နတ်များ

ထိုနတ်များလည်း သေးသိမ်သော ရှေးကုသိမ်ကဲခြင်းမြှင့်
ရ၏။ “နတ်” ထိုရရှိသော ထုန်ခိုးမရှိ ဘုရားမြတ်သာန် သိမြှင့်သိရှိ အမျိုး
ရှုက္ခိုးဟော၏သာ နတ်ကြီးများကိုဖို့ရှု၍ ထိုနတ်ကြီးများ၏ ဒိမ္မား
အနီးအပါး၌ နေကြရသည်။ အစားအသောက်လည်း ကျကျနှစ်မပို့၊
အခိုးတွေအားကဲ့သို့၊ ထမင်းလုံးဟင်းပေါက်ကို အောက်ယူစား
သောသိမ်ကရေ၏။ တစ်ခါတစ်ရဲ သမာဓနည်းပါး၏။ ဒိန်းမများ
၌ ကေလာများကို ခြောက်လှုန်ပူးကေပ်၍ ထိုသွေးပို့အပိုးပေး
တရွော (အော်) ကိုပင် စားသောက်ကြရသည်။ အမျိုးအစားအေး
ဖြင့် စော့မဟာရာမ်းတို့၌ ပင်တည်း။ လူပြည့်၌ လုဆင်းရပြစ်သော်
လည်း ထားရှိမှာ ပညာအစဉ်အချင်း ရှိစွာလောက်သို့ ထိုအတွက်
အိုးများတို့များတွင်လည်း သူဂတ်အဟိတ်လု ပြုသောသာ ဒီဟိတ်

တိပိဋကဓိဘဏ္ဍာလည်း ရီ၍ အောမက ဘရားရှင်လက်ထက်တော်
တုန် ဖြစ်သူ့သာ နတ်သင်းရီ၍ ယူးပင် စိနိုလ်ကို ရကြပေသေး
သည်။

ဒီယိုတိပိဋကဓိ

ဒါနား၌ ဒီယိုတိပိဋကဓိ ကုသိုလ်၊ တိပိဋကဓိမက ကုသိုလ်
တုပြုခြော နဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင် လူ၏ နတ်ဘုံမှာ ပြစ်သောလည်း
ကုသိုလ်ပြုခြော အဆောင်ဟန်၏သေး ဉာဏ်ပညာဝန်ယူး၍ မပြုမိ
ခဲ့သော ကုသိုလ်သော်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ပညာပါသောလည်း
မထောက်သွားရတက်သော်သော်လည်း မီမံ၏ ကုသိုလ်ကို ပြန်၍ စိပ်ပျက်
၍ အဆောင်ဟန်၏ကုသိုလ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္တစိတ်၌ အလောဘ^၁
အအေားသော ဖော်၌ မျှသောပါသော ဒီယိုတိပိဋကဓိလ် ဖြစ်ရလေသည်။

ပြုခေါ်သော အော်တိပိဋကဓိလ် ၂ ရီးနှင့် ၅၌ ဒီယိုတိပိဋကဓိလ်တို့
မှာ ပဋိသန္တစိတ်အေား မျိုးစွာက ဉာဏ်ပြုကြောင် ထိုဘဝ္မာ
ရုပ်သိမ်းမြှင့်တော် ရွှေ့ပြုခြော သို့သော ကုမ္ပဏီနှင့်အောင်းကောင်း၊ မြတ်သော
ကုသိုလ်ဖြစ်သည့်အပြင် အထိပါသဖြင့် ရာန်ခက်ဖိုလ်လည်း ရဂျယ်
နှင့်သော်ကြောင် ယခုဘဝ္မာ မရှေ့သော်လည်း ကြီးစား၍ အားထုတ်မိ
အောင် သတိပြုခြင်ရမည်။

ဒါနား၌ ပြုခြော အော်တိပိဋကဓိ ကုသိုလ်စိတ်ကြောင်
လူပြုသွားရန်ပြုသွားပို့ပြစ်ရသောအား ပဋိသန္တစိတ်၌ (အလောဘ^၁
အအေားသော အမောဟ) ဟိတ် ရပါးပါသော တိပိဋကဓိပိဋကဓိလ်ဖြစ်ရ၏။
ထိပိဋကဓိသူ့ဘား တတ်သိနားလည်၏။ ကြီးစားလျှင် ရာန်ကိုရရှင်
၏၊ ပါရေးပြည့်လျှင် စိနိုလ်ကိုသွား ရရှင်သည်။ ယခုကာလ

တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပါများ၏။ စည်းကမ်းကျသောင် အေးပထုတ်
ကြ၍သာ တရားထူးမရဘဲ ရှိကြရလေသည်။ ဤသို့ဖျက် ဖို့သွေ့
စိတ်ရင်းက ကွဲပြားခဲ့သောကြောင့် ခုခုစိအဟိုတ်၏ သုက္ခာစိအဟိုတ်၏
ခိုဟိတ်၊ တိဟိတ်အားဖြင့် ပုထုဇ္ဍား င မျိုး ကွဲပြားရသည်။
အရိယာရှုစ်ယောက်

တို့တို့ဟိတ်ပုထုဇ္ဍားသည်ပင် တရားသုက္ခာစိ၏။
သောတာပတ္တိမ်းစို့ရှုဖျက် (၁) သောတာပတ္တိမှုနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ဖျက်သည်။
သောတာပတ္တိစို့လိုက်ရှုပျက် (၂) သောတာပတ္တိ ဖလှ့ “သုက္ခာစိ”
ပုဂ္ဂိုလ်” ဖြစ်၏။ ဤနည်းအတိုင်း အထက် ၈၀။ ပို့လ်များတို့
အဆင့်သင့်ရှုရှုပျက်

၃။ သကာဒါဂါမိမင်ရပုဂ္ဂိုလ်။ င။ သကာဒါဂါမိရပုဂ္ဂိုလ်။

၅။ အနာဂါမိမင်ရပုဂ္ဂိုလ်။ ၆။ အနာဂါမိစို့လိုက်ရပုဂ္ဂိုလ်။

၇။ အရဟတ္တုမင်ရပုဂ္ဂိုလ်။ ၈။ အရဟတ္တုဖို့လိုက်ရပုဂ္ဂိုလ်။

[၈ - နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ရဟန္တာ” ဟုလောင်း အောက်ဖော်
နှင့် ဘုရားရင်သည်လည်း ဥာဏ်အထူးရပော်မှုသော ဤသို့မှာ ဘုရားပင် ဖြစ်ပါသည်။]

ကံသာဆေး ကံသာအေး

ပို့ပြုသောက်သည် မိမိကို ပဋိသွေ့ ပို့ပြုသောက်သည် ကွဲပြား
သောင် ပြုရသဲ့မက ရပ်အဆင်း ကွဲပြားအသေး အမျိုးအအစွဲ
ကွဲပြားအောင်။ ချမ်းသာဆင်းရဲ့ ကွဲပြားအောင်လည်း မိမိက်ကပင်
ပီပိုတိ ပို့ပြုသောက်သည်။ ထင်ရှားစေအံ့ - လှုတစ်ယောက်မှုသည် ကုသိလို
ကံသာ ဥာဏ်အုန်းယဉ်လျက် ထက်ထက်သော်သို့ပြု။ လှုတစ်ယောက်
ကံသာ ဘုသိပိုင်ကိုမပြု။ ပြုသောသည်း ထက်ထက်သော်သို့မဟတ်။
ထို့အား အသေးစိတ် လုံးပဋိသွေ့ ပို့ပြုသောက်သည်။

အမြတ်အလွန် အပါဝင်၌ ဝို့သာလွှာတရ၏၊ ဒီအတော်၌ လိမ္မာနာလည်း
သူ၏ပြုပြန် ကိုယ်ဝန်ကာလေး မဆင်းခဲ့စေအောင် အထိုင်အထောက်
ထားသေး၊ ပုဂ္ဂန်း စပ်လွန်းအသာစာရွင် အေးလွန်းသော အစာကို
ဖြေဆောင်ရှု၏၊

တုန်းလိမ္မာန်းပါးသောသူကား ဆင်းရဲသူမဝင်း၌ သူဇ္ဈာတည်
ရာ၏၊ လိမ္မာန်းသူမသည် အရာရာဝယ် တတ်သိမားလည်းသူ
ပေါ်ပေါ်သော နားလည်းပြန်လျှင်လည်း ဓရာင်ကြော်ဖွယ်ဟူသမျှကို
လျှောင်ရှုရာ ဥစ္စာစုစုပို့သာဝကြောင် အပူဆောင်၊ အေးလွန်းသော
အစာသားကိုလည်း မအရှင်နိုင်ရဘူး ကိုယ်စိန်သွင်ယ်မှာ အမိက
အလွန်ရွှေပေါ်သောအစာများကို စားလိုက်လျှင် ငရဲကျောလို ပူလောင်
ရှာ၏၊ အလွန်အေးသော အစာကိုစားလိုက်လျှင် အောက်တွေကျွဲ့ရိုက်
ငရဲကျောလို အသေးစွာလွှာတရ၏၊ ရှာတ်တရရှုံး (ကပ္ပာကယာ)
ထို့ပြု၍ ထလိုက်လျှင်လည်း ဆွဲ၍အောင့်သလို ပင်ပန်းရှာ၏၊
ပြုသား ကျော်သာများကြိုးပြန်သော အချို့ သော့ရှာမှုသာများဖြစ်သေး
၏၊ အသေးဖော် ကြောကာင်းများကြောင့် အမြတ်အလွန် မသိပြုသုတေသနများလည်း
မသက်စသာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရာ ဖြားမြင်ရသည်။]

ထိုကဲသို့ အမိဝင်း၌ အောင်းဆုံးစောင်းစောင်းကပင် ဆင်းရဲချမ်းသာသည်
မြားနားလေပြီ။ ထိုနောက် ဖွားနံနှစ်သို့ရောက်လျှင် ကုသိလ်ရှင်မှာ
လက်သည်ကောင်းတို့ပြင် သက်သာနိုင်သနလာက် သက်သာအောင်
ဖွားမြင်၍ အပြင်ရောက်သောအခါ နှစ်ယေား ပလန်နယ် စသည်
တို့ပြင် အမြတ်အလွန် ပြုရကြသောခကြောင် သက်သာလွှာင်ရတဲ့၊ ကုသိလ်
နှစ်သို့ရောက်သည်ကောင်းမရသာပြင် ကျိုးခြောင်းအောင် အောင် ပြုက်
တွေ့မှု ပြုက်တော်သို့ အောက်ရသလို အလွန်ပင်ပန်းရွာ တွောက်လာ
ခဲ့ရသည့်အပြင် ဖွားမြင်ပြုသောအောင်ကြိုးလည်း အပြုအစု ကောင်း

နဝမအခေါ်:

၂၆၅

ကောင်းမရ၊ အပတ်ကြမ်းတိပြင့် ကိုင်ယူကြသောကြောင့် အမှာကို
ကြက်တော်နှင့်ဆွဲလို မချိမဆဲ ခံရလေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ချမ်းသာဆင်းရ ကျွမ်ာစို့ဖြင့်ဖြီးသေး၊ ကုသိလ်
ရှင်သုတယ်မှာ အမိန့်ရည်ကောင်းကို လုပ်လေသိကိုလောက် ရသည်
အပြင် အခြားသော နှိမ်နှင့် ကျွန်းမာရေး အေးအောင်း ဆရာ
ကောင်းတို့က အောင်ရောက်ကြသဖြင့် ကျွန်းကျွန်းမာရေးရှိရှိသာဝကာ
အတိုးအဘား အဒေါ် အနိုး ကြီးကြီး ထိုင်ယ်စော့တို့က အောက်
မြှိုက် ယုယာမြှို့သဖြင့် ချမ်းသာရွှေ့စုရွေ့လှုံး၏၊
ကုသိလ်နည်းပါးသော သုတယ်ကား မိခင်၏ နှိမ်ရည်အောင်းကိုလည်း
မရ၊ ၁၀၀၁ကောင်းဝါးကောင်း ဆရာဝတ္ထားတို့ အဆိတ်တော်နှင့်၊
အဘိုး အဘွားအသုတေသနကဗ် ငင်ခင်မင်မင်း ဖျော်ယူလိုကြေား မိခင်လုပ်
သူမှာ ကလေးအနားက မခြားလိုပါသော်လည်း ကလေးကို အဆာ
ပြုရာသာ နှိမ်ကြီးမာရာက် စားရေး သောက်ရေးအတွက် ဧေးလည်း
၍၍သော်လည်းရောင်းရှု ကုလိုဏ်လည်း လုပ်ရာပြီး လုပ်ယ်
ကလေးမှာ ပစ်စလ်က်ခတ် နေရရှာတော့သည်။

နိုံး

ဤသို့၍ ကလေးအရွယ် လုပ်ယ်ဘဝ ဥပတ်ဝိရိယကု
လျက် ဥစွာသရှာနိုင်သေးခင်က ရှုံးကံချင်း မြှုံးမှုသော်အတွက်
ဆင်းရွှေ့ချမ်းသာရွှေ့ပြားရပုံကို စုစုလင်းလင်းကြီးသီထား၍ “မျက်နှာ
ကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါတတ်သော” ဤလောက်ကြီးတွင် မျက်နှာကြီး
သုတို့၌ ဟင်းဖတ်ပါနေသည်ကို အဖြစ်ဖြင့်၍ မနေသင့်ပဲ။ ရှုံးရှုံး
ဘဝုံး ကြပြစ်ကဗာလ မိမိကိုယ်တိုင် အသိသာတ်ကောင်းလျက်
အောင်း အောင်း အောင်း အောင်း အောင်း အောင်း အောင်း မျက်နှာကြီး

၂၆

ကိုယ်ဘျာန်အသိမ္မာ

သူတစ်စင်ဖြစ်အောင် ဤေးစားကြို့ လိပါသည်။

ထိကဲသို့ ကိုယ်တိုင်တော့မကျင့်ပါဘဲ သူတစ်ပါး မျက်နှာ
ကြီးသည်ကို မနာလိုက်ပါလျှင် နောင်ဘဝအဆက်ဆက်၏ သာ၍
ဒုက္ခတွင်းနက်ဖို့သောရှိသောကြောင့် ဤကျမ်းစာကြည့်ရသူများနှင့်
ငါ၏ အတွင်းရွှေဟူသမျှတို့ သန္တကောင်းရှိရန် ယခုနှစ်က
ဤေးစားကြပါစေသား။

သန္တတည်ခြင်း၊ ဤအခင်းကို၊ ရှင်းလင်းခွဲခြား၊
ရေးသည်အသာကြောင့်၊ အများလွှပ်ပေါင်း၊ သန္တကောင်းဖို့
အကြောင်းလှစေ၊ ငါအနေမှာ ဘဝဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၍၊ အောက်
ကျည့်မျင်း၊ သန္တက်း၍၊ ထန်ပြင်းလုံးလ၊ ဉာဏ်ရောင်ရှု
လျက်၊ ကမ္မာထက်ကောင်း၊ နိမ္မာန်ပြောင်းဖို့၊ အကြောင်းဆင့်
ဆင့်၊ ကုန်အောင်ကျင့်သား၊ ငါနှင့်ဆက်သွယ်၊ ဤေးကြို့
ငယ်လည်း၊ ငါနှစ်နည်းတဲ့၊ သန္တဟူသည်။ နိမ္မာထုတ်
ချောက် ရောက်ရန်သော်။

ပဋိသန္တနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ပြီး၏။

ဒသမအဓန်း

[ပဋိသန္တတည်စကပင် ကုလလရောက်လျှော့ခေါ် ရပ်ခန္ဓာကိုယ်
ကလေး ပါဝင်ခဲ့သောကြောင့် တစ်ဘဝလုံးအတွက် ရပ်ခန္ဓာကိုယ်၏
အဖြစ်အပျက်ကို နားလည်သင့်ကြေပေသည်။ ထိုကြောင့် ဤအဓန်း၏
ရပ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များကို ပြမည်။]

ရပ်ခေါ်ပါ

“ရုပ်” ဟုသော ပါဌိုက်၊ မြန်မာလို “ရှင်” ဟုခေါ်၏။

အသမအစိန်း

၂၆၇

“ဖောက်ပြန်တတ်သော သလောတရား” ဟုဆိုလိုသည်။ ဖောက်
ပြန်ခြင်း၏ အကြောင်းကား - အအေးအပူ စသောအားဖြင့် မျှေးစွာရှိ၏။
ထိုတွင် အအေးကြောင့် ရပ်ဖောက်ပြန်ပျက်စီးပံ့ကား အောင်းအခါ
အသားအရေဂျွဲခြင်း၊ အလွန်ချမ်းသောအခါ အသားအရေ ညီမည်း
ခြင်း၊ အအေးမို၍ မျှေးခြင်း၊ လောက္ခာ ရိုက် ငရေသားတို့၏ ကျွောကို
ခံသော ရော့လျှော့ မွမ်ကြော်ခြင်း စသည်များတည်း။ အပူပြောင့်
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးပံ့မှာ - နေပါထဲ၌ သွားသောအခါ အသားအရေ
နိမ့်နှင့်မြင်း၊ နေပါမီးလောင်၍ ညီမည်းခြင်း၊ အပူမို၍ မျှေးခြင်း၊
သံက္ခာသရာသည်၌ အပူမို၍ သေရခြင်း စသည်များထည်း။ ထိုပြင်
မှုက် ခြင် စသည်ကြောင့် အပူအပိမ့်ထခြင်း၊ မြှေ ကင်းကိုက်၍
အနာဖြစ်ခြင်း၊ သေခြင်း၊ ထမင်းသာ ရောတ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်
ပြောက်ကပ်နေခြင်း၊ သေခြင်း စသည်များလည်း ရှင်၏ အောင်းပြုး
ပျက်စီးခြင်းပင်တည်း။

[အထောင်] ပူ၊ အေး၊ ထန်ပြင်း၊ မြှေ့၊ ခြင်း၊ ကင်းနှင့်၊ ထမင်းပု၊ ကျေ
သာ၊ ကြောင်းများစွာကြောင့်၊ သိသာ ဖောက်ပြုသူ၊ ထို
တရား၊ မှတ်သားရှုပ် ဟုခေါ်။

[ရပ် ၂၈. ပါး ရှိသော်လည်း အနေးကြီးသော ခုခု ပါးကိုသာပြမည်။]

မဟာဘဏ္ဍတ် (ဘတ်ကြီး) ၄ ပါး

၁။ ပထမဝါဓာတ်	၂။ အာပေါ်ဘတ်
၃။ ထောက်ဘဏ္ဍတ်	၄။ ဝါယောဘဏ္ဍတ်

ပသာဒရှုပ် ၅ ပါး

၁။ စက္ခာပသာဒ	၆။ သောတပသာဒ
၂။ ယာနာပသာဒ	၇။ ရှိသော်လည်း
၃။ ကာယဝသာဒ	၈။ ကာယဝသာဒ

အာရုံး ပါး

၁၀။ ရွတ်ရှု

၁၁။ သွေ့ရှု

၁၂။ ဂျာရှု

၁၃။ ရာသရှု

ဟောင့်စွာရှု [ပစ်စီ တော် ဝါယာ ဘာတ်ကြီး ဦ ပါးကို
ပင် တွေ့ထိဖြစ် အာရုံးတစ်လို့ပြစ်၍ သွောင့်စွာရှု ပုဂ္ဂိုလ်ထားသည်။]

၁၄။ ဇူလိုင်ဘာဝ } ၁၅။ ဇူလိုင်ဘာဝ }

၁၆။ ဟဒယဝတ္ထု။

၁၇။ မီရိတာ

၁၈။ မြို့သ (အာဟာရ)။

၁၉။ အာကမာသမာတ်

ပယေသာတ် င ပါးအကျယ်

ပထမိအာတ်

ပကတိမြေသည် ထိုထိ အရာဝတ္ထုတို့ကို ခံယူဆောင်ထား
နိုင်လောက်အောင် နိုင်မာသကဲ့သို့ အကျော်မြောက်ကို ရုပ် တရားစကို
ခံယူဆောင်ထားနိုင်လောက်အောင် နိုင်မာသကဲ့ရုပ်ကို ပထမိအာတ်
(မြောက်) ဟုခေါ်သည်။ ပကတိမြောက်းနှင့် ကျောက်ခဲ့၊ သခဲ့
စသည်တို့မှာ ဤပထမိအာတ်လွန်ကဲသော ရုပ်အစာဆေးများတည်း။
အဆုံးအာတ်

ပကတိရေသည် မြော်မြော် ဖုန်းမြော် စသည်တို့ကို ပါ်င်းစပ်
သကဲ့သို့ အတူဖြစ်ဖက် ရပ်မြှုန့်ကလေးတွေကို ပါ်င်းစပ်စေနိုင်သော
(ပူးတွေစေနိုင်သော) ရုပ်ကို အာပေါ်အာတ် (မရာတ်) ဟုခေါ်သည်။
ဤအာပေါ်အာတ်သည် သွေ့တို့လွန်ကဲသောအခါ မိမိနှင့်အတူဖြစ်သော
ရုပ်များကို အရည်ဖြစ်အောင် ယုဇားအောင်လျက် ယိမ့်ခြင်းသမား
လည်း ရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ပကတိရေ့ ကျင်းယ်၊ တံတွေး

နှင့် အသည်တိမ္မာ အာပေါကတ်လွန်ကဲသော ရုပ်အစု ဖြစ်ကြလသည်။
တော်ဘဝတ်

ပကတိဓိုး၌၊ ဇူပု၌၊ များသည် အနိဒါဓဓားကို ခြောက်
စေသက္ကာခိုး အာပေါကတ်ဖြင့် စိန္တတ်စေးကာပ်သော ရုပ်အုပ္ပါး များကို
အလွန်ကြီး မနိဓာတ် အနေတော်ရုံ ဆွဲ ခြောက်စေးသောရုပ်ကို
တော်ဘဝတ် (ဓိုးဓာတ်) ဟုခေါ်၏။ ဇူအစီးကျွန်းမာသုတို့၏
ဆွဲကိုယ်ဝယ် အအေးလွှဲ၊ ရှိ၏။ ထိုအအေးလွှဲ၊ လည်း တော်ဘဝတ်
ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥက္ကတော်သာ သိတေတာ့စေလုံး၏ ပုံးပြု
ကြောင်းကို သိရမှ၏။

ဤတော်ဘဝတ် ဥတ္ထဟုလည်းခေါ်၏။ ဆွဲကိုယ်ဖိုင်စာကွဲ
အပြိုင်အပ ဇူ ဇု အတောက်တင်ယူသွေ့၍ အေးသောအခါ သိတေ
တော် (သိတ္ထတု) သည် တစ်လောကလုံးဖူးနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်၏
ဥက္ကတော်သည် (ဥက္ကတု) သည် တစ်လောကလုံး၌ ပုံနှင့်လျက်
ရှိ၏။ ဤတော်ဘဝတ်သည် သူ အခါနှင့်သူ မှန်းရှိ၏။ အေးလွှဲ
အေးလွှဲ ကျွန်းမာ၏။ ဆွဲကိုယ်တွင်းမြှုပ်ရှိသော ဥက္ကတော်သည်
နှင့်သောအတ် အုပ်တဲ့လာလျှင် နည်းနည်းလွှှာနှင့် နည်းနည်း
ပျော်၏။ များများအားလွှဲလျှင် များများများ၏။ သိပ်တွင်လွှဲလျှင် သေ၏။
ထိုအတု သိတော်ဘဝတ်လွှဲလျှင် အရာတို့ကြော်သောသည်သာ။

ထို့ကြောင့် တော်ဘဝတ် အခြားအလွှဲကို မခံနိုင်သူတို့သည်
အလွန်ပျော်သောအခါ စရိုးသွားခြင်း၊ အလွန်ပျော်သော အစာဓားခြင်း၊
အလွန်အေးသောအခါ စရိုးသွားခြင်း၊ အအေးခြင်း၊ အလွန်အေး
သောအစာဓား စားခြင်း၊ တို့ကို သတိကြုံးဆွဲသော်၍ အောင်ရှားပိုင်မှာသာ
ကျိုးမျိုးသော အားလွှဲသော်လည်းကောင်း၊ ပြုပိုင်ကြသည့် အတ်တိ စိုးမှု
စိုးသည် ဥက္ကတော်သာ လွန်ကဲသော ရုပ်အနုတ်အားလွှဲပိုင်ကြ၏

အေးမြှေသာ ရရန် ၈။ စသည်တိမှ သိတေဟေအေလွန်ကဲသာ ရပ်အစုအဝေးများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ပါစက်ဝမ်းမီး

အစာသစ်အမိန် အောက်၌ စားသမျှအံစာကို ကြေကျက်စေ နိုင်သာ “ပါစက်ဝမ်းမီး” ခေါ် တေဘောတစ်မျိုးရှိသေး၏။ ထို ပါစက်သာတော့ အေးကောင်းသူ၌ စားသမျှ အစာမြင်၏။ ထိုတေဘေ ညုံလျှင် အစာမဏေကြေား ဓတ်ပျက်တတ်၏။ ထိုကဲသို့ ဓတ်ပျက် ရှုန်းသိလျှင် ကြေကျက်လျယ်၍ နှုန်းညုံသောအစာကို စားသောက်မှ သာ ကျိုးမာနိုင်မည်။

ပါယောဓတ်

ပကဗောဓိလေသည် ထိုထိအရှေ့တွေ့ကို တွေ့န်းထိုးထောက်ကန် နိုင်သဲကဲ့သို့ တက္ကဖြစ်ပက် ရပ်အစုကို အချင်းချင်း ထိုက်ပေါ်အောင် တွေ့န်းထိုးထောက်ကန်တတ်သော ရပ်ကို ပါယောဓတ် (လေဆတ်) ဟုခေါ်၏။ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ လေဆတ် ၆ မျိုးရှိ၏။ ၆ မျိုးကား

၁။ ဥခွဲရှုံးမ လေ။ ၂။ အထက်သို့ဆန်တက်သော လေတည်း။

ထိုလျေလွန်ကဲသာအခါ ရင်ပြည့်ခြင်း၊ ရင်ခံခြင်း၊ ကြိုးထိုး ခြင်း၊ ရော်ခံနိုင်း၊ ချျေခြင်းစသာ ရောဂါများ ဖြစ်စေတတ်၏။ စကားပြောသောအခါ၌ ဤလေဆတ်က အထက်သို့ အမြဲတက်လျက်ရှိသောကြောင့် ရင်ပြည့် ရင်ခံ ရောဂါရှိသူ သည် ထိုစကားပြောမှုကို အထူးဆင်ခြင်ရမည်။ ဝမ်းထဲ၌ တစ်စုံတစ်ရာ အစာမရှိလျှင် သာရှုံးပင် အထက်သို့ လေ တက်တတ်လေသည်။

၂။ အမောက်မ လေ။ ၃။ အောက်သို့ စုန်ဆင်းသော လေတည်း။

၆၃။ လျှို့ဝှက်သာအခါ ဝစ်းလျှော်ခြင်းဓယသာရောဂါကို
ပြုတော်တော်၏။

၃။ ကုန္တီ၌ လေ။ ၂။ အုသိမ် အုမတိ အတွင်းကိုခုန်း၌ ဝစ်း
တွင်းရှိသူ၏ အရပ်ဝယ် သွားလာနေသာ လေတည်း။

၄။ ကော်မှာသယ် လေ။ ၂။ အုသိမ် အုမတိ အတွင်းဝယ် လျဉ်း
လည်းနေသာ လေတည်း။ စားသမျှအောင် အောက်သို့
ဆောင်ပို့သော ဤလေက အုမတို့အတွင်းပြုရှိသောခြောင်း
စားသမျှအစာတွေ အစာသစ်အိမ်မှ အစာပောင်းအိမ်သို့
သက်ဆောင်းလျက် အပြင်သို့ ထွက်ကြရသည်။

၅။ အရေခါးနှုန်းရှိ လေ။ ၂။ လောကခြေသာ အကိုကြီးငယ်
ပို့ကို လျှောက်သောလေတည်း။ ထိုလေတို့က အကာင်းများ
မလျောက်လျှင် ရောဂါဖြစ်တတ်၏။ ခန့်ကိုယ်၌ အပ်ကြောသေး
ကလေးများ ရှိဖြစ်၏။ ထိုအကြောသေးများ၏ အတွင်း၌
လေလျှောက်လျက်ရှိရာ ကြာရည်စွာ ကျော်စွာထိုင်သူ၊
ကြာရည်စွာ ဓမ္မန်း၌ပံ့၌ပံ့နေသူ၊ လောကကိုကျေးထားသူ၌
(ရော်ကိုလုံးကို ကျေးထားလျှင် ရေမသွားသကဲ့သို့) လေ
ခြောင်းစွာ မလျောက်နိုင်။ ထိုလေများ စမိစရာ စုကြော်။
ထိုကြော် လေကတွန်းပို့မှ သွားနိုင်သောသွေးများလည်း
စမိစရာ စုကြော်ဖြင့် ကော် ရောဂါတစ်ခုရှိကြသည်၌ ပြုသည့်ပြင်
နိုင်ရောဂါမကင်းသွားမှာ ရောဂါတိုးလာဆော့၏။ ထိုကြော်
ဤမလေများ မှန်မှန်လျောက်အောင် ကြာရည်စွာသွေးပြီးလျှင်
ပေါင် ခြေသေလုံးပေါ်ညပ်နေအောင် မထိုင်ကြဖို့နင် အကြော်
များအန်အောင် လမ်းများများလျောက်သို့ တို့သွားနိုင်သည်။

၆။ အထော်အဆုံး ပသသာသာ လေ။ ၂။ ကြုံမြတ်သော အသေကိုရှု။

କୁମାରୀ ଦ୍ୟାନ୍ତିଷ୍ଠାନିଙ୍କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଲେଖାଃତାନ୍ୟଃ ॥ ଆଶ୍ଵାପିକ
ଶୂଳନ୍ୟଃ ଏହିଣୀ ॥ ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଲେଖାଣ୍ୟଃଅତଃ ॥ ଉ ପିଃଶ୍ରୀଣୀ ॥
ଆଶ୍ଵାପିକ ଆଶ୍ଵାପିକାଙ୍କର୍ତ୍ତା

ଶ୍ରୀ ପଠାଣୀ ଆଜିବି । ଟାଙ୍ଗେ ଦିଲ୍ଲୀରୁଷା କାର୍ତ୍ତିଃ ।
 ୫ ପି:ବାନ୍ଧ ଅଯନ୍ତିଗ୍ରୀଯ ଅଭାବର୍ଦ୍ଧମୁଖ:ତନ୍ମ୍ଭଃ ॥ ଫୋର୍ମ୍‌ପ୍ରମନ୍ତ୍ଵ
 ବହୁତର୍ପତତନ୍ମନ୍ତରା: ତ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତିଃ ୫ ପି: ଗ୍ରୀତ୍ରୀତ୍ରୀତ୍ରୀତ୍ରୀତ୍ରୀ
 ଅମ୍ଭାତିଃତାନ୍ତର୍ପତତନ୍ମନ୍ତରା:ପ୍ରମନ୍ତ୍ଵତନ୍ମନ୍ତରା: ॥ ଦାନ୍ତର୍ପତତନ୍ମନ୍ତରା:
 ପି: ବାନ୍ଧ ଅଯନ୍ତିଗ୍ରୀଯ ଅଭାବର୍ଦ୍ଧମୁଖ:ପ୍ରମନ୍ତ୍ରିତନ୍ମନ୍ତରା: କାର୍ତ୍ତିଃଲୋପି:ତ୍ରୀ
 ଅନ୍ତରାଦିଃମୁଖ:ଲେ କଣ୍ଟାଗ୍ରୀଯ ଗ୍ରୀତାମା:ଲେପ୍ତିତାନ୍ତରା: ॥ କ୍ଷମପ୍ରଦିତିଃ
 ଗୋପାନ୍ତରାଦିଃଗ୍ରୀତିଃ ରେପ୍ତିଗ୍ରୀତିଃ ତି:ଲ୍ୟ:ଗ୍ରୀତିଃ ଲେଭ୍ରତିଦିଃ ବାନ୍ଧ
 ପ୍ରଦିତିଃ ବାନ୍ଧପ୍ରଦିତିଃତ୍ରୀ ଗ୍ରୀତିଃଭାବିତିଃଲେଭ୍ରତିଃଗୋପାନ୍ତରା: ॥ ଲୁଗ୍ରି: ।
 କାର୍ତ୍ତିଃ ଚି:ଗ୍ରୀତିଃ ଲୀପିଗ୍ରୀତିଃ ବାନ୍ଧପ୍ରଦିତିଃ ବାନ୍ଧଗ୍ରୀତିଃଅଗୋପାନ୍ତରା:ଅଯନ୍ତିଃତ୍ରୀ
 ଗ୍ରୀତିଃଭାବିତିଃଲେଭ୍ରତିଃଗୋପାନ୍ତରା: ଗ୍ରୀତାର୍ତ୍ତିଃ ୫ ପି:ତ୍ରୀ ଅନ୍ତରାଦିଃମୁଖ:
 ମୁଖ:କ୍ଷେତ୍ରିତିଃମୁଖ: ପ୍ରମନ୍ତ୍ଵତନ୍ମନ୍ତରା: ॥

ପରାମର୍ଶ ଓ ପିଃଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ

ဒသမအခိုး

၂၇၃

ထိအတူ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌လည်း ဆိုင်ရာအာရုံကို ဖမ်းနိုင်သော အကြည်စာတ်များ ရှိကြလေသည်။ ထိအကြည်စာတ်ကိုပင် ပါမို့လို “ပသာဒ” ဟုခေါ်သည်။

စက္ခာပသာဒ

မျက်လုံးအတွင်း၌ရှိသော အကြည်စာတ်ကို စက္ခာပသာဒဟု ခေါ်သည်။ မျက်လုံးအတွင်း မျက်နက်ပိုင်း၏အလယ်၌ ဤစက္ခာ အကြည်စာတ်ပေါင်းများစွာ ပုံနှိပ်လျက်ရှိ၏။ အမျိုးမျိုးသော အဆင်း အရောင် (ရွှေပါရု) များကို ဤစက္ခာအကြည်စာတ်က ဖမ်းမိသော အခါ ထိုပါရုကို သီသော စက္ခာဝိညာဉ်ခေါ် မြင်သိမိတ်ဖြစ်၏။

သောတပသာဒ

နားပါက်အတွင်းဝယ် လက်စွပ်ကွင်းသလ္ာာနှင့်သော အရပ်၌ ပုံနှိပ်ရှိနေသော အကြည်စာတ်များစွာကို “သောတပသာဒ” ဟုခေါ်၏။ အမျိုးမျိုးသော အသံ (သဒ္ဓါရု) ကို ဤအကြည်စာတ်က ဖမ်းမိ သောအခါ၌ သောတဝိညာဉ်ခေါ် ကြားသိမိတ်ဖြစ်၏။

ယာနှစ်သာဒ

နှာခေါင်းအတွင်းဝယ် ဆိတ်သတ္တဝါ၏ ခွာနှင့် ပုံသဏ္ဌာန် တူသောအရပ်၌ ပုံနှိပ်ရှိနေသော အကြည်စာတ်ပေါင်းများစွာကို “ယာနာ ပသာဒ” ဟုခေါ်၏။ အမျိုးမျိုးသော အနဲ့ (ကန္တာရု) များကို ဤ ယာနာအကြည်စာတ်က ဖမ်းမိသောအခါ ယာနာဝိညာဉ်၏ နှုတ်ဖြစ်၏။

နိဂုံးပသာဒ

လျှောအလယ်ဝယ် ကြာဗွင့် ကြာဖတ်များနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူသော အရပ်၌ ပုံနှိပ်တည်ရှိနေသော အကြည်စာတ်များစွာကို “နိဂုံးပသာဒ” ဟုခေါ်၏။ စားသောက်သမ္မအစာတွင် ပါဝင်သော အရသာ (ရသာရု)

များကို မိရာအကြည်စာတ်က ဖမ်းမိသောအခါ မိရာဝိညာဉ်ခေါ်
အရသာစိတ် ဖြစ်၏။

ကာယပသာဒ

ခြောက်သွေ့သော အသားအရေကို ချန်လုပ်၍ တစ်ကိုယ်လုံး
အရပ်တိုင်း၌ ပုံးနှံနေသော အကြည်စာတ်ပေါင်းများစွာကို “ကာယ
ပသာဒ” ဟုခေါ်၏။ ထိမိ တိက်မိ တွေ့ထိအပ်သမျှကို (ဖော်ဖွားရုံ
များကို) ဤကာယအကြည်စာတ်က ဖမ်းမိသောအခါ ကာယဝိညာဉ်
ခေါ် ထိသိစိတ် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာကိုယ်၌ အကြည်စာတ်
၅ မျိုးရှိသည်။

အာရုံ ၅ ပါးအကျယ်

အာရုံ

“အာရမ္မဏ” ဟူသောပါဋ္ဌာကို မြန်မာလို “အာရုံ” ဟုပြန်
ထားကြသည်။ “စိတ်၏မွေ့လျှော့ရာ” ဟုဆိုလိုသည်။ မည်သည့်
စိတ်မဆို အာရုံတစ်ခုခုနှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင်။ အာရုံရှိမှုသာ စိတ်ဖြစ်
နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အာရုံဟူသမျှသည် စိတ်၏ပျော်မွေ့ရာဖြစ်
သည်။ ထိုအာရုံများတွင် အဆင်းအရောင်ဖြစ်သော ရုပ်တရားကို
ရုပ်ရုပ်ဟု ခေါ်၏။ အသံရုပ်ကို သွှေ့ရှုံး၊ အနဲ့ရုပ်ကို ကွဲပောင်း၊ အရသာ
ရုပ်ကို ရသာရုံး၊ အတွေ့ရုပ်ကို ဖော်ဖွားရုံး ဟုခေါ်သည်။
[“ဓမ္မရုံ” ဟူသည်ကား ရုပ်ချည်းသက်သက်မဟုတ်၊ ရုပ်တရားနှံနှင့်
စိတ် စေတသိက် နိုဗ္ဗာန်ပည်တ် အားလုံးတည်း။]

ကာမဂ္ဂထု

ဤအာရုံများတွင် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းလှသော အဆင်း၊
အသံ၊ အနဲ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အာရုံများကို “ကာမဂ္ဂထု” ဟု

ဒသမအစိုး

၂၇၅

လည်းခေါ်၏။ [ကာမ = လိုလားနှစ်သက်အပ်သော + ရတေ = ရတ် = အန္တာင်အဖွဲ့။] ကာမရှုက်ငါးပါး အဘရုတရားဟူရှု၍ ဤအဆင်း (ရုပါရု) စသော ငါးပါးကိုပင် ဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိန့်မတို့၏ အဆင်း၊ အသံ၊ အနဲ့နှင့် ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးအပ်သော အရသာ၊ ကိုယ်အတွေ့များသည် ယောကျားတို့ အနှစ်သက်ဆုံး ကာမရှုက် များတည်း။ ယောကျားတို့၏ အဆင်း စသည်များလည်း မိန့်မတို့ အတွက် အနှစ်သက်ဆုံးသော ကာမရှုက်များတည်း။

ဘာဝရပ်

ပဋိသော်တည်စ ပထမဆုံးခဏ္ဍာပင် အဖိအမကွဲပြားဖို့ရန် ရှေးကုစွမ်းကြောင့် ရပ်တစ်မျိုးစီ ပါရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုရပ်ကလေးများ သည် ခွဲ့ကိုယ်တစ်ခုလုံး အရပ်ရပ်၍ပင် ပါရှိကြလေသည်။ မိန့်မဖြစ်ဖို့ရန် ထိုအရင်းခုရပ်ကို လူတွေ့သာဝရပ်၊ ယောကျားဖြစ်ဖို့ရန် ထိုအရင်းခုရပ်ကို ပုဂ္ဂိသသာဝရပ်ဟုခေါ်၏။ သစ်ပင်၍ မျိုးစွာအလိုက် အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်၊ အသီးတို့ ထွက်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ လူတွေ့သာဝရပ်ဟုသော အရင်းခုမှုလရပ်ကြောင့် မိန့်မပုံသဏ္ဌာန်၊ မိန့်မအကိုင်း၊ မိန့်မအမှုအရာများဖြစ်လာ၍ ပုဂ္ဂိသသာဝဟုသော အရင်းခုမျိုးစွာကြောင့် ယောကျားပုံသဏ္ဌာန်၊ ယောကျားအကိုင်း၊ ယောကျားအမှုအရာများ ဖြစ်လာရပေသည်။

ဟဒယဝတ္ထု

ဤရပ်ကား သားမြတ် ၂ ခုအလယ်ဝယ် ရင်ချိုင်အတွင်းရှိ သွေးများကို ပုံးနှံနေသော ရပ်တည်း။ များစွာသောစိတ်တို့သည် ဤရပ်ကိုမြို့၍ ဖြစ်ကြရ၏။ [“ဟဒယ—နှလုံး” ဟုမြန်မာပြန်ကြ၏။ ဆရာဝန်များယူကြသော နှလုံးနှင့်ကား နေရာချင်း မတူပါ။]

မီရတရပ်

နာမ်တရားတို့၌ အသက်ဟုခေါ်သော မီရတိန္တာ စေတသိက်

ရှိသကဲ့သို့ ဤရပ်တရားတို့၏လည်း “အသက်” ဟုခေါ်သော မိမိတရုပ်ရှိ၏။ သို့သော် ဤ မိမိတရေးခေါ်သော အသက်သည် စိတ် ဥတ္ထ၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်ရသော ရပ်များ၏မပါ။ ကံကြောင့်ဖြစ်ရ သော ရပ်များ၏သာပါ၏။ သတ္တဝါတို့၌ နာမ်မိမိတနှင့် ရပ်မိမိတ နှစ်ပါးသည် အချုပ်ဖြစ်၏။ ထိုမိမိတ (အသက်) ၂ မျိုးမရှိလျင် အသေကောင်ဖြစ်ရတော့၏။ ခန္ဓာကိုယ်၏ရှိနေသော ရပ်တွေ မပုပ် မသို့ဘဲ တည်းနေနိုင်သည်မှာလည်း ဤမိမိတရေးခေါ်သော အသက် ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အသေကောင်ရှိသော ရပ်များမှာ ဤမိမိတ ခေါ် အသက်မပါခြင်းကြောင့် ပုပ်ရလေသည်။ ဤ မိမိတရုပ်လည်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပုံနှုန်းလျက်ရှိသည်။

သူဇာရု

ထမင်း၌ အဆီအနှစ် အစေးရှိ၏။ ထိုအဆီအနှစ်ကို “သူဇာ” ဟုလည်းကောင်း၊ “အာဟာရ” ဟုလည်းကောင်းခေါ်၏။ ခန္ဓာ ကိုယ်၌လည်း ထိုအဆီအနှစ်များ ပါရှိ၏။ ချို့၊ ချဉ်း၊ စပ်၊ ဖန်၊ အင်နှင့်၊ အခါး ဤမြောက်ပါးကို အရသာ (ရသာရု) ဟုခေါ်၏။ သူဇာကား ထိုအရသာတွင် ပါဝင်သော အဆီအနှစ်တည်း။ ထို အဆီအနှစ်သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ရပ်အသစ်ကို တိုးပွားစေတတ်၏။
[နောက်၌ အကျယ်ပြေားမည်။]

အာကာသဓာတ်

အာကာသ - သဒ္ဓါသည် “အကြား” ဟူသော အနက်ကို ပော၏။ ရုပ်တို့သည် တစ်ခုတည်းခွဲ၍ ဖြစ်ရှိးမရှိ။ အနည်းဆုံး ၈ ခု၊ ၉ ခု စသည်ပူးတွဲ၍ ဖြစ်ရှိးတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ပူးတွဲ၍ဖြစ်ကြသော ရပ်တစ်စု တစ်စုကို “ကလာပ်တစ်စည်း” ဟုခေါ်၏။ (ကလာပ်

ဒသမအခိုး

၂၇၇

ဖွဲ့ပဲ နောက်၌ပြုမည်။ လက်ချောင်း ၂ ခုပူးကပ်ညပ်နေသော်လည်း
အလယ်၌ အကြားအာကာသရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤခွန်ကိုယ်၌
ရုပ်ကလဲပ်ကလေးတွေ ပြည့်ညပ်နေသော်လည်း ကလာပ် တစ်ခုနှင့်
တစ်ခုမှာ အကြားရှိသေး၏။ ထိုအကြားကိုပင် “အာကာသဓာတ်”
ဟု (ရုပ်တစ်မျိုးအနေနှင့်) သဲမှတ်ထားသည်။ စင်စစ်မှာ ထင်ရှားရှိ
နေသော ရုပ်အစစ်မဟုတ်။ ရုပ်ကလာပ် ၂ ခုပေါင်းမိမ့် အလိုလို
ထင်ရှားသော ပည်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်သည်။
ကလာပ်၏ပွဲပဲ

ယခုအခါ မြို့ကြီးတို့၌ လူအများ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော
အဖွဲ့တစ်မျိုးကို “ကလာပ်” ဟုခေါ်၏။ “ကလာပ်” ဟူသော
နာမည်သည် အပေါင်းအစု၏ နာမည်တည်း။ ပြခဲ့သောရှုပ်တို့လည်း
တစ်ခုစီ တစ်ခုစီခွဲ၍ ဖြစ်ရှိုးမရှိ။ ပေါင်း၍ရစကောင်းသော ရုပ်
ကလေးများ အချင်းချင်း စုပေါင်းတွဲစပ်၍ ဖြစ်ရှိုးရှိသည်။ ထိုသို့
အတူဖြစ်ဖက် အတူပျက်ဖက် ရုပ်အစုကို “ကလာပ်တစ်စည်း” ဟု
မှတ်ပါ။

အမြှုတွဲနေသော ရုပ် ၈ ပါး

ပထဝိ၊ အာပေါ်၊ တေဇာ၊ ဝါယောဟူသော မဟာဘုတ် ၄
ပါးတို့နှင့် ဝဏ္ဏ (အဆင်း)၊ ဂန္ဓာ (အနဲ့)၊ ရသ (အရသာ)၊ ဉာဏ်
(အဆိုအနှစ်) ဤ ၄ ပါးသည် အမြှုတွဲနေသော ရုပ်ပေါင်းတည်း။
ဘယ်နေရာ ဘယ်ဌာနမှ ထို ၈ ပါးတို့ ကဲပြားလျက်မရှိ။ မြတ်၌
ရှိရှိသူ့ မြမှုနှင့်တို့သည် ထိုရုပ် ၈ ပါးအပေါင်းချည်းသာတည်း။
မြတ်၌ အဆင်း (ဝဏ္ဏ) ရုပ်ပါ၏။ နှစ်းကြည့်လျှင် အနဲ့တစ်မျိုး
မျိုးရှိ၏။ အားကြည့်လျှင် အရသာတစ်မျိုးရှိုးရှိ၏။ ထိုတွေ၍၍လည်း
ရကောင်း၏။ မြတ်၌ သာမဟုတ် ရရှိလည်း ဤရုပ် ၈ ပါး။

လော်လည်း ဤရပ် စ ပါး၊ မီးပူ နေရောင် စသည်တို့၏လည်း
ဤရပ် စ ပါးတို့ ပေါင်း၍ဖြစ်ကြလေသည်။

ကလာပ်တစ်ခု၏ ပမာဏ

ထိကလာပ်တစ်ခုသည် အလွန်သေးကယ်၏။ စိတ်နိုင်သမျှစိတ်
မှန်နိုင်သမျှ မှန်နေသော မြှေမြန်ကလေး၌ပင် ကလာပ်အမျိုးပေါင်း
အလွန်များစွာပါရှိ၏။ ပကတိမျက်စိဖြင့် ကြည့်၍မဖြင့်ရ။ အလွန်
အားကောင်းသော မှန်ဘိဝုံးဖြင့် ခဲ့ထွင်၍ကြည့်မှသာ မြင်ရသော
ပိုးကောင်ကလေး၌ ကဲကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်များစွာ၊ စိတ်
ကြောင့်၊ ဥတ္ထကြောင့်၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်
ကလေးတွေ အလွန်များစွာပါရှိလေရကား ကလာပ်တစ်ခု၏ ပမာဏ
သည် “မည်မျှသေးကယ်သည်” ဟုပြောပြ၍ မဖြစ်နိုင်အောင်ပင်
သေးကယ်လှပေသည်။ [ဤကလာပ်အမျိုးအစား နာမည်များကို
သိလိုလျင် သြို့ဟုကျမ်းများကို ကြည့်ရလေ။]

အကြောင်း င ပါးတို့ ပြပြင်နေပုံ

ဤနေရာဝယ် စတ်ကြီးလေးပါးတို့ စုပေါင်းနေပုံနှင့် ကဲ၊
စိတ်၊ ဥတ္ထ၊ အာဟာရကြောင့် ရုပ်တို့ ဖြစ်ရကြောင်းကို ထင်ရှားစေ
ရန် ထပ်ရှင်းပါ၌ဦးမည်။ ရှေးဦးစွာ မြေကြီးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော လူ
ရုပ်ကလေးကို စဉ်းစားကြစို့။ မြေမှန်တွေချည်းသက်သက် လူရုပ်
ဖြစ်နိုင်မလေး။ မဖြစ်နိုင်။ မမှန်ချည်းသက်သက်ထားလျှင် လေတိကို
သဖြင့် လွှင့်သွားလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ လွှင့်မသွားနိုင်အောင် ရေဆွတ်
ပေးရလိမ့်မည်။

မြေနှင့်ရေ ပေါင်းမိရုံဖြင့်လည်း လူရုပ်ဖြစ်စို့ မဆိုထားဘိ
စည်းစည်းလုံးလုံးပင် မဖြစ်နိုင်သေး။ ထို့ကြောင့် စည်းလုံးမိအောင်
စပေးရည်းမည်။ ထို့မှာဖြင့်လည်း လူရုပ်မဖြစ်နိုင်သေး။ ရေဆွတ်ထား

သဖြင့် ခိုစ္စတ်နေသော့၏ကို အရပ်လုပ်ဖြစ်ရဲ ခပ်ထန့်ထန့်ဖြစ်အောင်
နေလှန်းပေးရည်းမည်။ ထိုသို့ မြေဓာတ် ရောဓာတ် လုံးထွေးမိအောင်
ပြုပေးသော လေဓာတ်၊ အပူ (ဓါး) ဓာတ်တို့ဖြင့် သင့်တင့်ရုံညီများနေ
သော့၏ကိုမှ အရပ်ပြုလုပ်တတ်သူက အရပ်လုပ်ပေးသောကြောင့်
လူရုပ်ကလေး ဖြစ်လာရလေသည်။ ဤကား ဥပမာသဘာသားဖြင့်
ပြောပြခြင်းသာတည်း။

ကုစီမံပုံ

ထိုအတူ ပထဝိဓာတ်ချည်းသက်သက် ခန္ဓာကိုယ်မဖြစ်နိုင်။
ပထဝိဓာတ် လွှင့်မသွားအောင် အာပေါဓာတ်က စီမံခိုစ္စလျက်ရှိရ၏။
ခိုထိုင်းထိုင်းမရှိရအောင် တောောဓာတ်က အငွေ့ပေးလျက်ရှိရ၏။
တစ်ဖွဲ့စီတစ်ဖွဲ့စီ (တစ်ကလာပ်စီ) တွဲမိအောင် ဝါယောဓာတ်က
တွန်းထိုး ဖိုည်ပျက်ရှိရ၏။ ထိုဓာတ်ကြီး င ခအစာဖွဲ့၌ မကင်း
စကောင်းသော ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဉာဏ်တို့ ပါရှိကြ၏။ ထိုသို့ ရပ်
ကလာပ်များစွာတို့ ပူးပေါင်းမိသောအခါ (တော်စွာလျှော်စွာ မပူး
ပေါင်းဘာ) ရှေးကလူရုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သော ကုစီမံချက်အတိုင်း
“လူ.ကိုယ်ကောင်” ဖြစ်အောင် ပူးတွဲမိကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ကဲကစီမံရှုံး ကဲပြစ်၍က စီတ်အနေအထားလိုက်
၍ ယောက်ဗားသူ့အနားနှင့် မိန်းမသူ့အနားနှင့်အောင်လည်း စီမံရ၏။
အကုသိုလ်ကဲအလိုက် ငရဲသူ့အနားနှင့် ပြီးစွာသူ့အနားနှင့်များကိုလည်း
စီမံရ၏။ ကုသိုလ်ကဲ ကောင်းမကောင်းကိုလိုက်၍ လူပသောသူ့အနားနှင့်
မလုပသောသူ့အနားနှင့်များကိုလည်း စီမံရ၏။ အကုသိုလ်ကဲကြောင့်
တိုရွှေ့နှင့်သူ့အနားနှင့်ကို ရသော်လည်း ရှေးကုသိုလ်ကဲများက အခွင့်သာ
လာလျှင် တိုရွှေ့နှင့်လူလှကလေးဖြစ်အောင်၊ ကျွေးမျင် ဓမ္မးမျင်စရာ
ကောင်းအောင် စီမံပြန်၏။ ကုသိုလ်ကဲကြောင့် လူဖြစ်သော်လည်း

အကုသံလှုပ်ကဲ မလှမပဖြစ်အောင်၊ သူတစ်ပါးချုမှန်းအောင်၊ ပေးကမ်းချင်သုနည်းအောင် စီမံပန်တိုးပြန်၏။ ဤသို့လျှင် ကဲတရားသည် ဖိမိစွမ်းအားရှိသလောက် ဤခန္ဓာကိုယ် (ရပ်) တရားကြီးကို ပဋိသန္တတည်စ အမိဝမ်းတွင်ကစ၍ စီမံပန်တိုးထားလေသည်။
[ဤကဲ့ကြောင့်ဖြစ်သောရပ်ကို “ကမ္မဇရပ်” ဟုခေါ်၏။]
မိတ်ကပြုပြင်ပုံ

ကဲမီမံထားသော ထိရပ်ကြီးကို မိတ်ကလည်း ထပ်မံ၍ပြုပြင် ပြန်၏။ မိတ်၏အလိုအတိုင်း ထိုင်ရာ၊ အပ်ရာ၊ ရပ်ရာ၊ သွားရ၏။ သွားလုံသောတိတ် ဖြစ်သောအခါ စိတ္တဇရပ်တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံး ပုံးနှံလျက်ဖြစ်၏။ ထိုစိတ္တဇရပ်များ၏၌ ဝါယောဓာတ်သည် ခါတိုင်း ထက် သတ္တိကောင်း၏။ ထိုဝါယောဓာတ်အစွမ်းကြောင့် တစ်ကိုယ် လုံး လုပ်လုပ်ရွှေဖြစ်၏။ ဝါယောဓာတ်လွန်ကဲသော ရပ်ကလာပ်တွေ များသည်ထက် များလာသောအခါ ရွှေကာရွှေကာ သွားလာသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုဝါယောဓာတ်အစွမ်းကြောင့် ရွှေကာရွှေကာ ဖြစ်ရှု၍ (ရွှေချင်တိုင်း မရွှေဘဲ မိတ်အလိုကျအောင်) ရွှေကြရလေသည်။

ဤနေရာ၌ “ရွှေကာရွှေကာ ဖြစ်ခြင်း” ဟုသောစကားကို ထပ်၍ ထပ်ရှားစော်းအံ - ယခုကာလ ရပ်ရှင်ရိုက်ကူးရာ၌ လူတစ်ယောက်၏၏ ခြေလှမ်း၍ သွားနေပုံထင်ရှားအောင် ကားပေါ်ကလေး ပေါင်းများစွာ ရိုက်ကူးရ၏။ ပထမကား၌ ရပ်နေပုံသာ ပါသေး၏။ ဒုတိယ တတိယစသော ကားများ၌လည်း ထူးခြားခြင်း မရှိလှသေး။ ကားပေါင်းအတော်များမှ ခြေကြသလိုပေါ်လာ၏။ ထိုနောက်လည်း ကားပေါင်း အတော်များမှ ခြေကိုမြှောက်သလို ပေါ်လာ၏။ ဤသို့ သွားနေပုံပေါ်လာအောင် ကားပေါင်းများစွာ ဆက်ရလေသည်။ ထိုကားပုံကလေးများလည်း တကယ့်လှ၏ အနေအထားကို အဆက် ဆက် ထင်ရှားစေသော ပုံကလေးများတည်း။

ထိုပြင် “စိတ်ပျိုတော့ကိုယ်နဲ့” ဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်ချမှု၊ သာသေးသွေ့ ကြည်လင်သော စိတ္တဇ်ရပ်များဖြစ်၍ ချစ်ချမှုခင်ခင် စကားပြောနေသောအခါဝယ် မျက်နှာများကြည်လင်၏။ ထိုက်တာနဲ့ သမျှကျော်းမာအောင် ကြည်လင်သောစိတ်က စွမ်းဆောင်နိုင်၏။ “စိတ်ထောင်းတော့ကိုယ်ကြော်” ဟုပြောရိုးရှိသည့်အတိုင်း စိတ်မချမှု၏။ သာလျှင် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရှုပ်များ ညီးစွမ်း၏။ စကားပြောမတည့်၍ စိတ်မကောင်းသောအခါ၌ ချိန်သောမျက်နှာသည်ပင် ချက်ချင်း ပျက်တော့၏။

အိမ်တစ်ဆောင်ကို မီးလောင်လျှင် နီးကပ်နေသော အခြား
အိမ်များလည်း လောင်ရသကဲ့သို့ မိတ္ထာရေပ်က ညိုးစွမ်းပူလောင်နေ
လျှင် သက်စပ်နေသော ကမ္မဇာ ဥတုဇာ အသဟာရအောင်များလည်း
ပူလောင်ရတော့၏။ ထိုကြောင့် အလွန်အလွန် မိတ်များများသော
သူသည် အစွယ်နှင့်မတန်အောင် အိမိုး၍ ထိုထက်ပူပန်လာသော

အခါ နလုံးကွဲ၍ စတေရလေတော်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာကိုယ်ကို
ပဋိသန္တကစ္စ၍ စိတ်ကလည်း ပြပြင်လျက်ရှိလေသည်။

ဥတုက ပြပြင်ပု

ဥတုကလည်း ရပ်ကိုပြပြင်နိုင်၏။ သာယာသော်တူဖြုံး နေ
ထိုင်လျှင် ရပ်ကြည်လင်၏။ ကျန်းမာဝဖြူး၏။ သန့်ရှင်းသောအိပ်ရာ
နေရာ အဝတ်များကို ဝတ်လေ့ရှု့သွှေ့ ထိုအဝတ်များတွေ၊ ထိုသော
ဥတုကြောင့် သန့်ရှင်းသော ဥတုဇော်များ တိုးပွားသဖြင့် ကျန်းမာ
၏။ ထိုကြောင့် အမြဲသန့်ရှင်းနေသော အဝတ် အိပ်ရာနေရာများကို
သုံးစွဲခြင်းသည် ကျန်းမာဖို့အကြောင်း နည်းကောင်းအစစ်ပင်တည်း။
မသန့်ရှင်းသော အဝတ် အိပ်ရာ နေရာများကို သုံးစွဲသွှေ့ကား
ဥတုဒ ရပ်များ တိုးပွားသဖြင့် ကျန်းမာရေးဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား၏။
တော့ တောင် သစ်ပင်တို့သည် မိုးကျသောအခါဖြုံး ဥတုကောင်း
နှင့်တွေ့ရှုံး တိုးတက်ပြန်ပွား စည်ကားကြ၏။ နွေ့တုကျသောအခါ
မကောင်းသော်တူနှင့်တွေ့ရှုံး ညီးစွမ်းမြောက်သွေ့ကြရလေသည်။
ဤသို့လျှင် ဥတုကလည်း ခန္ဓာကိုယ်ကို အမိဝမ်းတွင်း အောင်းနေ
စဉ်ကပင် ပြပြင်နေရကား ဥတုအလိုက် သစ်ပင်တော့တောင်တို့
ပြောင်းလွှာပုံကို ကြည်း မိမိကိုယ်၌လည်း ဥတုကောင်းမကောင်း
လိုက်၍ ဥတုဇော်များပြောင်းရပုံကို သတိပြုပါကုန်။

အသာရက ပြပြင်ပု

စားသမျှအစား၌ (သောက်ရေးပင်) ပါရှိသောသို့သောသည်
ရပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်၏။ မိမိနှင့်သင့်သော အစားအသောက်နှင့် ဆေး
များသာ စားသောက်သုံးစွဲလျှင် ကောင်းသောရပ်များ တိုးပွား၍
ဝဖြူးကြည်လင် စည်ပင်ကျန်းမာ၏။ မသင့်တော်သော အစား
အသောက်နှင့် ဆေးများကို သုံးစွဲစားသောက်မိလျှင် မကောင်းသော

အသမအခွန်း

၂၈၃

ရပ်များတိုးပွား၍ ညီးစွမ်းသွေ့ခြောက် ရောဂါရောက်ရသည်မှာ မျက်မြင်ပင်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ သင့်တော်သော အစားအသောက်နှင့် ဆေးများကို သုံးခွဲစားသောက်လေ့ရှိသူတို့ အသက်ရှည်ကြ၊ အနာကင်းကြသည်မှာလည်း မျက်မြင်ပင်ဖြစ်သည်။

အမိဝမ်းတွင်း သန္တေတာည်နေစဉ်မှာလည်း ကိုယ်ခန္ဓာကလေးထင်ရှားသည်မှစ၍ အမိစားသမျှအစာသည် သူငယ်၏ ကိုယ်အတွင်း သို့မြို့မြို့ဝင်၏။ ထိုအခါ ကလေး၏ ကိုယ်၌ အာဟာရကြောင့် ရပ်များ တိုးပွားကြ၏။ ထိုကြောင့် မိခင်တိုင်းပင် ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ကစ၍ ကလေးနှင့် မသင့်တော်သော အစာအာဟာရများကို အထူးရှောင်ကြည့်ကြရသည်။ အမိသည် အကြောင်အစားအသောက်ကို စားသောက်၏။ ထိုအစားအသောက်ဖြင့် အမိဝမ်း၌ တည်နေသော ကိုယ်ဝန်သူငယ်သည် ဖျော ရရှာ၏။ အမိစားသောအစာသည် ချက်ကြီးမှစိမ့်၍ ကလေးကိုယ်၌ ပျုံ့နှံ၏ဟု ကျမ်းစာတို့၌ ဆို၏။ ယခုအခါ၌ကား ကျမ်းမာရေးကို အတော်နားလည်သော ဆရာတို့အွန်ကြားချက်ဖြင့် သန္တရှိသည်က စ၍ မိခင်သည် အားရှိသောအစာကို စားရ၏။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း သွားလာမှုကို သတိပြုရ၏။ မကြောမကြော ကိုယ်ဝန်ကို ဆိုင်ရာဆရာထံ ပြရ၏။ အအိပ်အစား မှန်စေရ၏။ မိမိကိုယ်တိုင်က ရောဂါကင်း၍ ထိုကဲ့သို့ဂါရရှိကြွင်းရှိပါမဲ ကျမ်းမာသော သားသမီးတို့က များပေ လိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် မိခင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကလေး၏ အာဟာရကို ကိုယ်ဝန်ရှိစဉ်ကစ၍ ပြပြင်ပေးကြပါကုန်။

နိုင်း

ဤအောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့် နားလည်သင့်သမျှ ရပ်တို့၏

အကြောင်းကိုပြခဲ့ပြီ။ ဤသို့ရပ်တိ၏ဖြစ်အင်ကို စီစဉ်ရကြောင်းကောင်းမြတ်သောပဋိပတ်ကြောင့် ဤကျမ်းစာကြည့်ရှုသုတိုင်း ယခုဘဝကျန်းမာရေး၊ နောင်သံသရာ၌ နိဗ္ဗာန် မပြောင်းရသေးမီ ရပ်ကောင်း ရပ်မွန်ရရေးအတွက် ထက်မြက်ကောင်းမြတ်သောက်ကို ပြနိုင်ကြပါစေ။ ငါနှင့်အတူ အတွင်းလူတို့ကား ဖြစ်လေရာဘဝ၌ (နိဗ္ဗာန်မရသေးလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပါရမီပြုရာဝယ်) စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါ၍ လိုရောက်းမှုများကို အားထုတ်နိုင်လောက်အောင် ကျန်းမာသန့်ရှင်းသော ရပ်အဆင်းကိုရရှိကာ ပါရမီတိုးမွားအောင် ကြီးစားနိုင်ကြပါစေ။

ယခုနောက်နောင်း၊ ရပ်ရည်ကောင်းဖို့ ကျိုးကြောင်း စုလင်း၊ ရပ်ဖြစ်အင်ကို၊ စီစဉ်ပါရ၊ ဤပုည်ကြောင့်၊ ချက်သသွား၊ များလိုလ်လွှတို့၊ ခုမှုမြော်တွေး၊ ကျွန်းမာရေးနှင့်၊ နောင်ရေးရပ်ကောင်း၊ ရဖိုးကြောင်းဟု၊ ကဲကောင်းပြစေ၊ ငါအနေမှု၊ ဘဝ၊ ဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၌၊ ပုည်အလုပ်၊ ကြိုးစားထုတ်ကာ၊ ဤရပ်ခန္ဓာ၊ ကျွန်းခံသာ၍၊ ခိုင်မာစေကြောင်း၊ ဖော်အပေါင်းလည်း၊ အကောင်းဆင်တူ၊ ရပ်စင်ဖြူသည်၊ နိဗ္ဗာ၊ ထုတ်ချောက် ရောက်ရန်သော်။
ရပ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များပြီးပြီ။

အကာဒသမအဓန်း

[ဤအဓန်း၌ ဘုန်းစပ်၍ မှတ်ဖွယ်ပါသည်။]

၁၇

သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာအရပ်ကို ပါဌိုလို “ဘူမီ”၊ မြန်မာလို “ဘု” ဟုခေါ်သည်။ ထိုဘုသည် အပါယ် ငံ ဘု၊ ကာမ သုဂတ္တ

၇ ဘုံ၊ ပြဟ္မာ့ဘုံ ၂၀ အားဖြင့် ၃၁ ဘုရို၏။ ထိုတွင် အပါယ် င့် ဘုံဟူသည် ငရဲဘုံ၊ တိရဇ္ဇာန်ဘုံ၊ ပြီးဇ္ဇာဘုံ၊ အသုရကာယ်ဘုံများ တည်း။ ကာမသုဂတ် ၇ ဘုံဟူသည် လူ.ဘုံနှင့် နတ်ပြည် ၆ ထပ် တည်း။ နတ်ပြည် ၆ ထပ်ကား စတုမဟာရာ၏၊ တာဝတီ.သာ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိမ္မာနရတီ၊ ပရနိမ္မာတဝသဝတ္ထိတည်း။ ပြဟ္မာ ၂၀ တွင် ရူပ ပြဟ္မာ့ဘုံ သဖ်၊ အရူပပြဟ္မာ့ဘုံ င့် ဘုံတည်း။

ငရဲခန်း

ယခု လူ.ပြည်၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်သုတို၏ ကျရောက်ခံစားဖို့ ရာ အကျဉ်းထောင်များ တည်ရှိသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏တည်နေရာ ဤကြော်မြေအတွင်း၌လည်း မကောင်းမှုခုစရိတ်ကျူးလွန်သုတို၏ ကျရောက်ခံနေဖို့ရာ ငရဲထောင်များ တည်ရှိကြသည်။ ထို ငရဲ ထောင်ကား သတ္တဝါတို့ကဲလျှင် အရင်းခဲ၍ ဥတုကြောင့်ဖြစ်နေသာ ကမ္မပစ္စယ ဥတုဇေပ်တရားတည်း။ ထိုငရဲသည် သတ္တဝါတို့ ကဲအား လျှော့စွာ အမျိုးမျိုးတည်ရှိနေရှိသွားမက လူ.ဘုံနှင့်နီးကပ်သာ မြေတွင်းမှာပင် လောဟကုမ္မားသံရည်ငရဲရှိပြောင်းကို ကျမ်းကန်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ဤကျမ်း၌ အများပြောရှိုးဖြစ်သော ငရဲကြီး ရှစ်ထပ်ကို သာ အကျယ်ထဲတ်ပြမည်။ ထိုငရဲရှုရှင်ထပ်သည်ကား (၁) သီးနှံး ငရဲ၊ (၂) ကာဇ်သုတ်ငရဲ၊ (၃) သံယာတငရဲ၊ (၄) ရောရှဝငရဲ၊ (၅) မဟာရောရှဝငရဲ၊ (၆) တာပန်ငရဲ၊ (၇) မဟာတာပန်ငရဲ၊ (၈) အဝိစိငရဲတည်း။ ငရဲတစ်ထပ်တစ်ထပ်၌ (၁) ဘင်ပုပ်ငရဲ၊ (၂) ပြာဗူ ငရဲ၊ (၃) လက်ပတောငရဲ၊ (၄) သန်လျက်စွဲက်တောငရဲ၊ (၅) ဆွဲ ရဏီ၏ “သံရည်မြစ်ငရဲ” ဟု ငရဲငယ် ၅ ထပ် တံတိုင်းခတ်သကဲ့သို့ ရုပ်တံ၍နေသတဲ့။ ထိုငရဲ ၅ ထပ်ကို ဥသုဒဝငရဲဟုအော်သည်။

ယမမင်း

စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဝေမာနိက ပြီဌာမင်းကိုပင် “ယမမင်း” ဟုခေါ်၏။ တစ်ခါတစ်ရုန်တ်စည်းစိမ် ကိုခံစား၍ တစ်ခါတစ်ရုန်မှာ မကောင်းမှုက အကျိုးကို (ရိုးရိုး ပြီဌာများကဲသို့) ခံစားရရှာသေး၏။ ထိုယမမင်းကား တစ်ယောက် သာမက အများပင်ရှိလေသည်။ လူ.ဘုရား အစိုးရများ ရုံးထိုင်သလို ယမမင်းများလည်း ငရဲဘုရားတံခါးလေးပေါ်ပြု ရုံးနိုက်ကြပြီးလျှင် ငရဲရောက်လာသူများကို စစ်ဆေးမေးမြန်းကြသည်။

သို့သော် ငရဲသို့ ရောက်လာသူတိုင်း အစစ်အဆေးခံရသည် မဟုတ်။ အကုသိုလ်ကြီး၍ ထင်ရှားသူတို့မှာ တစ်ခါတည်းငရဲသို့ ကျရလေသည်။ အကုသိုလ်နည်းပါးသူများအတွက် လွတ်လိုလွတ်ပြား အနေအားဖြင့် ယမမင်းထဲ အစစ်အဆေးခံခွင့်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ယမမင်း၏စစ်ဆေးမှုမှာ အပြစ်ရှာလို၍မဟုတ်။ လွတ်သင့်က လွတ်ခွင့်ရစေလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အယူခံရုံးမင်းများနှင့် အလားတူပင်တည်း။ သို့အတွက် “ယမမင်းဟူသည်မှာ တရားစောင့်သော မင်းကောင်းမင်းမြတ်ပင်တည်း” ဟုမှတ်ပါ။ [ဥပရိပဏ္ဍာသ၊ ဒေဝဒုတသုတ်]

ငရဲထိန်း

ဤငရဲထိန်းများလည်း စတုမဟာရာဇ်နတ်မျိုး အပါအဝင် နတ်ဘီလူး နတ်ရက္ခိုသ်များတည်း။ ထိုငရဲထိန်းများ၏ အလုပ်ကား အနည်းငယ်သော အကုသိုလ်ဖြင့် ကျရောက်လာသူများကို ယမမင်းထဲပို့ခြင်း၊ ငရဲသို့ ရောက်ပြီးသူများကို လက်မချုံအာဏာသား များကဲသို့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ သတ်ပုတ် ရိုက်နှက်ခြင်းပင် တည်း။ [“ငရဲမိုးစသော အန္တရာယ်တို့လည်း ကဲကြောင့်ဖြစ်ရသော

ကမ္မပစ္စယ ဉာဏ်ရပ်များဖြစ်ရကာ: ငရဲမည့်သူ၏သာ ပုလောင်၍
ထိုင်ရဲတိန်းတို့မှာ မပူလောင်ချေ။]

ယမမင်းစစ်စား:

အများ: [ကြားဖူးနားဝရှိအောင် ဒေဝဒုတ သူတွေ့ပါဌိုတော်လာ
ယမမင်းစစ်စားကို အကျဉ်းချုပ်ပြုးအံ့။ လူပြည်မှာရှိသော ကလေး၊
သူအိုး သူနား၊ သူသော၊ အကျဉ်းသမား ၅ ဦးသားကို ယမမင်းစေလွှတ်
အပ်သော တမန်တော်မဟုတ်သော်လည်း အလားတူဖြစ်သောကြောင့်
“ဒေဝ ဒုတ” ဟုခေါ်သည်။ [ဒေဝ = ယမမင်း၏ + ဒုတ = တ
မန်တော်။ ဒေဝ ဒုတ - ပုဒ်ကို အမျိုးမျိုးဖွင့်ကြသေး၏။] ယမမင်း
သည် မိမိထဲမောက်သို့ ရောက်လာသော ငရဲသားများအား ဒေဝဒုတ
၅ မျိုးကို ဖော်ပြလျက် စစ်ဆေးလေ့ရှိသည်။

ယမမင်း။ မောင်မင်း... လူပြည်မှာတုန်းက မိမိ၏ ကျင်ကြီး
ကျင်ငယ်ကို မသုတေသင်နိုင်ဘဲ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်
ထဲ၌ လူးကာလိမ့်ကာ နေရရှာသော ကလေးငယ်
များကို မတွေ့ခဲ့ဘူးလား။

ငရဲသား။ တွေ့ခဲ့ပါသည်။

ယမမင်း။ မိမိကိုယ်တိုင် နားလည်သောအရွယ်သို့ ရောက်သော
အခါ ထိုကလေးများကိုကြည့်ရှု၍ “ငါသည် ဘာမျှ
နားမလည်ရှာသေးသော ယခုလို ကလေးသူငယ်
ဖြစ်ဖို့ရာ နောင်ခါ ပဋိသန္ဓာနေရားမည်။ ပဋိသန္ဓာ
နောင်းသဘောကို မလွန်နိုင်သေးအံ့တကား။ ယခု
နှယ်က ကိုယ် နှုတ် စိတ်များကို စောင့်စည်းလျက်
ကောင်းကောင်းနေမှသာ တော်တော့မည်” ဟု
အကြံအစည်းများ မဖြစ်ခဲ့ဘူးလားမောင်မင်း။
(အလွန်ကြင်နာစာ မေးသည်။)

ငရဲသား။ ၁ ကျွန်တော် မေ့လျှောနေသည့်အတွက် ကုသိုလ်
ကောင်းမှုဘက်၌ စိတ်စက် မဝင်စားမိခဲ့ပါ။

ယမမင်း။ ၁ မောင်မင်း....မကောင်းမှုကို ဆွဲမျိုးသာတကာ ဆရာ
မိဘစသုတိုက ပြုပေးသည်မဟုတ်။ မောင်မင်း
ကိုယ်တိုင် ပြုခဲ့သည်ဖြစ်၍ မိမိအပြစ်ဒဏ်ကို
မေ့လျှောသုတိ ထုံးခဲ့အတိုင်း မောင်မင်းခံရချေတော့
မည်။

ဤနည်းအတိုင်း သူအိုကိုဉ်းဖြန်ပြ၍ ခုတိယအကြိမ်မေး၏။
သူနာကိုဉ်းဖြန်ပြ၍ တတိယအကြိမ်မေး၏။ သူသေကို ဉ်းဖြန်ပြ၍
စတုတွေအကြိမ်မေး၏။ အကျဉ်းသမားကို ဉ်းဖြန်ပြ၍ ပွဲမအကြိမ်မေး
၏။ ၅ ကြိမ်တိုင်အောင်မေး၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို သတိမရသေး
လျင် ယမမင်းကိုယ်တိုင် “လူဘဝဝယ် ထိုသူ ကုသိုလ်ပြုသည့်
အခါတုန်းက မိမိအား အမျှဝေဖူးသလား” ဟုစဉ်းစား၏။ (ဤ
အချက်ကိုထောက်၍ ကုသိုလ်ပြုသောအခါ ယမမင်းအား အမျှပေးဝေ
ကြသည်။) စဉ်းစား၍ရလျှင် ထိုကုသိုလ်ကို ဖော်ပြော၏။ ယမမင်းက
ပြောခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိဘသာ သတိရှု၍ဖြစ်စေ ကုသိုလ်ကို
သတိရသည်နှင့်စံပြိုင်နက် ငရဲမှ လွတ်မြောက်၍ နတ်ပြည်ရောက်
သူလည်း အများပင်ရှိ၏။ ထိုနေရာမျိုးကျမှ မိမိ၏ ကုသိုလ်များ
အားထားရကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ယမမင်းကိုယ်တိုင် စဉ်းစား၍
မရသောအခါ ဆိတ်ဆိတ်နေရတော့၏။ ထိုအခါ ငရဲကောင်
သတ္တဝါကို ငရဲထိန်းတို့ ယူဆောင်လျက် အမျိုးမျိုးနိပ်စက်ကြလေ
တော့သည်။

သူ့၏ငရဲ

“သူ့ဝါ” ဟူသောပါဋ္ဌကို မြန်မာလို “သိမြို့” ဟုပြန်ထား

သည်။ “သဲ=အမျိုပ် + စီဝ = အသက်ရှင်ရှာင်ရဲ” ဟုဆိုလိုသည်။ ထိုင်ရှုံး ကျရောက်လာသော သတ္တဝါကို အရှင်ထိန်းတိုက အပိုင်း ပိုင်းပြတ်အောင် ခုတ်ပြတ်ကြ၏။ ထိုကဲသို့ ခုတ်ပြတ်ကြသည် အတွက် တစ်ခါတည်းသေစရာပင်။ သို့သော အကုသိုလ်က မကုန် သေးသူ၍ ဓမ္မခါတည်း လျကြပျောက်ပျက်မသွားဘဲ ထပ်ကာ ထိုးကာ အသက်ရှင်လျှက် ငရဲထိန်းတို့၏ ခုတ်ပြတ်၏ သာတ်ပုတ် မူကိုသာ ပြင်းစွာခံကြရရှာလေသည်။ အကုသိုလ်၏ ကြောက် ဖွောက်ကျယ်အောင်ပုံသည် ငရွှေ့ သာ၍ ထိုရှားပေသည်။

လော့တာဘဏ္ဍာတွေဟို၊ ခဏ္ဍာတာပါ ဇနရယ်ကား

မိဝန္တာ ယုမ္ပါ ပုဇွာပါ၊ သွှေ့ဝေါတီ ပစ္စာတာ။

ယုမ္ပါ နိရယာ၊ ကဲကြမှာရင်း ဖန်လာညွှန်းက မကုန်းနိုင်အောင် အကင်းဆောင်လျက် သွင်းလျောင်ပိတ်ဆီး အကြင်သို့သော ငရဲကြီး ပြု၍၊ ဇနရယ်ကာ၊ အမြိအစွဲ အနဲနဲပြင့် တယ်သဲဆု ငရဲညုတို့သည်။ လော့တာဘဏ္ဍာတွေဟို၊ ပြောင်တလက်လက် အမရာင်တွေကိုသည် လက်နက်ကိုင်းခွဲ ငရဲထိန်းကြီးတို့ကာ။ ခဏ္ဍာတာပါ၊ အသေးစိတ်ကို ကြောလောက် အနေရောက်အောင် တော်က်တော်က်ပြုထိုစဉ်း၊ သတ် ညွှန်းပါကုန်သော်လည်း၊ ပုဇွာပါမိဝန္တာ၊ အကုသိုလ်ကို မကုန်ပြန် လျှော့ တစ်ပန်းဆက်တည် အသက်ရှည်ကြရလေကုန်၏။ သော နိရယာ၊ သိုကဲလိုက် မကုန်ပြန်လျှော့ တစ်ပန်းဆက်တည် အသက်ရှည် ရှိုး ငရဲခိုးကို။ သွှေ့ဝေါတီ၊ သို့ဗြိုးငရဲဟူ၍။ ပစ္စာတာ၊ ပျူဗြာတီအ လိုက် ရုပ်စာတ်ကိုက်အောင် သမိုက်အပ်လော့တာသည်။

ကားသုတေသန

သစ်တုံးတို့ ကျသော လက်သမားတို့ အသုံးပြုသော မျဉ်းကြီး ကဲ့ပါဌီနဲ့ “ကားသုတေသန” မြန်မာလို့ “ကားသုတေသန” ဟုအောင်

ထိုင်ရဲဆိုကျေရောက်လာသော သတ္တဝါများကို ခဲ့ထိန်းလိုက (သား
ကောင်ကို ဇွဲးတွေလိုက်လည်) အတင်းလိုက်ကြ၏။ ထိုသို့အတင်း
လိုက်၍ မောဟိုက်သွားသည့်အခါ (သစ်တုံးကြီးကို သစ်ရွှေသမား
တိုက ခုတ်ရွှေကြသက္ကသို့) ကျကျနှင့် မျဉ်းကြီးရှု၍ ပက်လက်တစ်
မျိုး၊ မောက်လျက်တစ်မျိုး၊ ဝယာတစ်မျိုး၊ ရှုံးနောက်တစ်မျိုးအား
ဖြင့် အမျိုးမျိုး ခုတ်ရွှေကြလေတော့သည်။ သို့သော် အကုသိုလ်က
မကုန်သေးသာမျှ လွှတ်ခွင့်မရ။ သေးလည်းမသေနိုင်ကြ။

ကာဋ္ဌသုဇ္ဈာန် တူစွေ့။ ယမိ နိရယပါလကာ။

အနုဗ္ဗာ ပ ပတ္တွေ့။ ကာဋ္ဌသုဇ္ဈာန် ပဂ္ဂစ်တော့။

ယမိ နိရယပါ ကဲကြမ္မာရင်း ပန်လာည့်းက မကွင်းနိုင်အောင်
အတင်းအောင်လျက် သွင်းလျောင်ပိတ်ဆီး အကြင်သို့သော ငရဲကြီး
၌။ နိရယပါလကာ၊ ပြောင်တလက်လက် အရောင်တွေက်သည့်
လက်နက်ကိုင်ဆွဲငရဲထိန်းကြီးတိုကာ။ အနုဗ္ဗာ၊ သားကောင်တစ်
သိုက် ဇွဲးဆွဲလိုက်သို့ ရိုက်နှက်သတ်ညျှော်း အတင်းလိုက်အပ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍။ ပ ပတ္တွေ့။ ဟော တဟိုက်ဟိုက် အအောဆိုက်လျက်
မှုနိုက်လဲပြား ငရဲသားတို့ကို။ ကာဋ္ဌသုဇ္ဈာန်၊ သစ်ရွှေသမား လက်
ကိုင်ထားလျက် သစ်များတိုင်းရှိုး တမျဉ်းကြီးဖြင့်။ တူစွေ့။ တိုင်း
ကာထံက်အောက် လက်လက်မှောက်၍ ရှုံးနောက်ရွှေပွဲ ခုတ်ရွှေကြ
လေကုန်၏။ သော နိရယပါ၊ သို့ကလိုက် မကုန်ဖြန်လျှင် ဖန်ဖန်
ရွှေပွဲ ခုတ်ရွှေကြရှိုး ငရဲအိုးကို။ ဘာဋ္ဌသုဇ္ဈာန်တို့၊ ကာဋ္ဌသုတ် ငရဲ
ဟူ၍။ ပဂ္ဂစ်တော့၊ မျှုပြုတ်အလိုက် ရှုပ်ဓာတ်ကိုက်အောင် သမိုက်
အပ်လေတော့သတ်ည်း။

သံလားတာင်

အဖြင့်အထန် ကြိုတ်ရွေ့ သတ်ဖြတ်ရာဖြစ်သော ငရဲကို

ကကာဒသမဲအခန်း

၂၉၁

“သံယာတင်ရဲ” ဟုခေါ်သည်။ ထိုင်ရဲ၏ အောက်ပြုအပြင်မှာ
မီးအလျှေတွေထလျက် အထူ ၉ ယုဒနရှိသော သံမြေပြင်ကြီးတည်း၊
ထိုင်ရဲသို့ ကျော်ရော်သောသူများကို ထိုသိမြေအပြင်၍ (ထန်းပင်တဲ့
ကလေးတွေကို စိုက်ထားသလို) ခါးထိုအောင် စိုက်ထားကြသည်။
ထိုအခါ အရှေ့အရှုပ်မှုလာသော သံတောင်ကြီးက ၈။မည် ခါး
မည်ဟု ဆိုနေသလို တော်နှင့် တော်မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့
ကြိုတ်ကာ အနောက်အရှုပ်သို့ ခွားပြီးနောက် ထောင်အရှုပ်မှ သံ
တောင်ကြီးက ထိုည်းအတိုင်းပင် ကြိုတ်ကာ ကြိုတ်ကာ မြို့မြို့
အရှုပ်သို့သွားပြီးချင် အနောက်အရှုပ်သို့ရောက်ပြီးသော သံတောင်
ကြီးကလည်း အရှေ့အရှုပ်သို့ ကြိုတ်ကာ ကြိုတ်ကာ ပြို့ဖြူလာလဲ
သည်။ ဤနည်းအတိုင်းပင် အရှုပ်လေးများနှင့် သံတောင်တွေ
(သန်းဥတ်သလို) စိုးပြီးကြိုတ်ချေသော်လည်း အကျော်လိုက် မကုန်
သူ့ ငှါးစုံစုံပေါ်တွေကိုဖျက် ဆက်ကာ ဆက်ကာ အကြိုတ်ခံရရှာ
လေသည်။

အယောမယ် ပထ္မ္မာ ယမို့ ကားမထွေး ပထေသိပေး

အယောသေလာ သံယာထော်၌ သံယာတော်တိ ပထ္မ္မာတော်

ယမို့ရယော ကဲကြောရင်း ပန်လာည်းက မကျင်းမြှင့်အောင်
အတိုင်းအောင်လျက် သွင်းလောင်းပိုးကို အကြိုင်သို့သော ခြေခြား
၍။ အယောဓယပထ္မ္မာ ၉ ယုဒနာ အလျှေပြုသည် သံအောင်တိုး
ပြုပြင်ကြီးဝယ်။ ကားမထွေး ဝတီးဆောက်တက် ခါးလောက်နက်
အောင်း အထောင်းတော်။ ဖိမ်းယိုင်ခုတ်ခဲ့ မလျှပ်ရန်ဖို့ မြှုပ်နှံသွင်း
ထား ငါးခေါ်သော်လို့။ အယော သေလာ၊ ရှိုးတော်မြို့မြို့ တာဟန်း
ဟန်းမှု့။ စိုးပြီးအောင် အလျှေပြုသို့ သံအောင်တိုး၎ို့
သည်။ အယောဓယပေါ် ရှုံးလောက်နှင့်ပက် လုပ်မြှုပ်နည်း အကို

ဆက်နိပ်ချွဲ ကြိတ်ချောက်လေကုန်၏။ သော နိရယော သို့ကလို
က်ထုန်ပြန်လှုင် ဖန်ဖန်တီပ်မွဲ ကြိတ်ချောက်ရှိး ထိုင်ရဲအိုးတိုး။
သယာရတော်တိုး သယာတင်ရဲဟန်။ ပစ္စာတော် ပျူဗြာတ်အလိုက် ရှုပ်
အတ်ကိုက်အောင် သမိုက်အပ်လေတော့သုတည်း။

ဇော်ဝါဒ။

“ရေရှုဝါ” ဟူသောပါဋ္ဌသည် “ပြင်းစွာထိခြေးခြင်း” ဟုသော
အနေကိုပြု၏။ ထိုင်ရှုံး မီးတော်ကိုသည် တဟုန်းဟုန်းထလျက်
ရှိ၏။ ငရဲသိုး ကျေရောက်လာသူတိုးအား ထိုမီးတော်မီးလျှော့က
ခွဲ့ရှု ပေါက်မှ အတင်းဝင်ရောက် လောင်ကျေမ်းသပြိုင် အလွန်
အားငယ်စွာ တစာစာအော်ကြရရှုရလေသည်။ ဤသိုး မီးတော်မီး
လျှောင်းနေရသောကြောင် “ဇော်ရေရှုဝါ” ဟုလည်းခေါ်သည်။

အလောဟို ပစိသီတွောန၊ ခုယ့်မာနာ ဒယာဝဟာ။

မဟာရဝံ ရဝါတွေ့ ရွှေတော် အလေရေရှုဝါ။

အဇွဲ နိရယော က်ကြိမ္မာရင်း ဖန်လာည်းက မကျိုးနိုင်အောင်
အတင်းအောင်လျက် သွင်းလျှောင်ပိတ်ဆီး ဤမည်သော ငရဲကြီးပြီး
အလောဟို တစ်ငရဲလုံး ပြုတ်ပြုတ်ပြန်းမျှ တဟုန်းဟုန်းထန် မီး
တော်မီးလျှော်သည်။ ပစိသီတွောန၊ ခွဲ့ရှု ခွဲ့သွယ် အပေါက်ငယ်မှ
ဘယ်ဝယ်မကြုံး ချင်းနှင်းဝင်ရောက်ကြကုန်လျှော်။ ခုယ့်မာနာ၊
အတင်းအကျပ် လောင်ကျေမ်းအပ်သည့် များလတ်ဘိတော်း ငရဲသား
အပေါင်းတို့သည်။ ဒယာဝဟာ၊ အားငယ်ပါးငယ် အများကယ်အောင်
သနားဖွယ်ကို ဆောင်သေား။ မဟာရဝံ၊ ကယ်ဝါ ယုပါ တစာစာနှင့်
ကြိမ္မာထန်သီး အသံကြီးကို။ ရဝါတီး သကုန်လှစ်၍ ဟစ်အော်ကြရှု
လေကုန်၏။ သော နိရယော၊ သို့ကလိုက် မကုန်ပြန်လှုင် ဖန်ဖန်အော်
ရှိး ထိုင်ရဲအိုးကို။ အလရောရှုဝါ။ အလရောရှုဝါ။ အလရောရှုဝါ။ ပစ္စာတော်
ပျူဗြာတ်အလိုက် ရှုပ်စာတ်ကိုက်အောင် သမိုက်အပ်လေတော့သုတည်း။

မဟာရေရှစ်

ဤငရဲကား မီးတောက်မိုးလျှော်ဟုတ်ဘဲ မီးခိုးတွေ့တစ်ငရဲလုံး
လွမ်းဖူးနေ၏။ ငရဲသို့ကျရောက်သူတို့ကို မီးခိုးတွေက အတွင်း
အပြင် အထောင်းစောင့်၏ နှုံးနပ်ကြလေတော်၏။ ငရဲသူ ငရဲသားထိမှာ
ဘာရွှေမြေပေါ်တိုင်ကြထော့ဘဲ သမားစဖွယ် အားငယ်စွာ အောင်ရောက
ရှုရှုလေတော့သည်။ ဤငရဲကို “ရုမရောရဝင်ရဲ” ဟုလည်းခေါ်၏။

ရုမေဟို ပရီသီတွာန၊ သောဒမာန၊ အမှုသဝဟံ။

မဟာရရံ ရရှိနဲ့ ရွှေတော့ ရုမရောရဝင်။

အတွေ့ နိရမယ်၊ ကြက္ခာ့ရင်း ပန်လေသည်းက မက္ခာ့နှင့်အောင်
အကောင်းဆောင်တွေက် သွင်းလောင်ပိတ်သီး ဤမည်သော ငရဲကြီးနှုံး
ရုမဟို၊ တိုင်ရဲလုံး လွမ်းအုပ်ပုံးလျက် တရာန်းရှုန်းတိုး မီးအခိုး
တို့သည်။ ပရီသီတွာန၊ ဒ္ဓါရ ၉ သွယ် အဖောက်ငယ်မှ ဘယ်ဝယ်
မကြောင်း ချင်းနှင်းဝင်ရောက်ကြကုန်လျက်။ သောဒမာန၊ အကောင်း
အကျော် နှူးနှပ်အပ်သည် များလတ်ဘိတော်း ငရဲသားအပါင်းတို့
သည်။ ဒယာဝဟံ၊ အားငယ်ပါးငယ် အများကယ်အောင် သမားစွယ်
ကိုဆောင်သော် မဟာသရရံ၊ ကယ်ပါယုပါ တာစာမဏ္ဍာင် ကြက္ခာ
ထန်သီး အသံကြီးကို။ ရဝန်ီး၊ သကုန်လျှော်၍ ဟစ်အော်ကြရှာလေ
ကုန်နှင့်၊ သော နိရယော၊ သို့ကလိုက် မကုန်ပြန်လျှင် ဖန်ဖန်အော်
ရှိုး၊ အိမ်အိမ်းကို။ ရုမရောရဝင်း၊ ရုမရောရဝင်ရုမ္မား၊ ပစ္စတော့
ပျော်တော်အလိုက် ရှုပ်အတော်ကိုက်အောင် သနိုက်အပ်လေတော့သည်။
တော်ရဲ

“တာပေါ်” ဟုသာပါ၌သည် “ရုမလောင်စေတော်” ဟုသာ
အဆင့်မြတ်မှု၊ အသံပုံး လွှာရောက်လေသား၊ အသံပုံးလားကို
ထန်ပြန်လေသား၍ မီးလျှော်သော် မသောက်၍ အလုပ်

အောင် ဖိုက်ထားပြီးလျှင် ထိထန်းလုံးလောက်ရှိသော တံကျင်မှ
ထွက်လော မီးအလျှော့တိုက အမြဲပူဇားအောင်သေည်။

ဒေါ်တေ အယသုလမ္မာ၊ နိစ္စလဲ နိသီဒါပိုော်။

တားပေတိ ပါပကေ ပါကော၊ တားပနောတိ ပဂ္ဂိုတော်။

ဓမ္မဘန်ရယာ၊ ကံကြော့ရင်း ဖန်လာညျဉ်းက မကျင်းနိုင်အောင်
အတော်အသာင်လျှက် ဘွင်းလောင်ပို့စ်ဆီး အကြောင်သို့သော ငရဲကြီး
သည်။ ဒေါ်တေ ရဲရဲညီလောင် ပြောင်တလက်လက် အရောင်ထွက်
ရှိနေသော။ အယသုလမ္မာ၊ ထန်းလုံးပင်စည်း ပမာထင်သည်
သံလျှင်အတိပြီး တံကျင်ကြီးချို့၊ နိစ္စလဲ နိသီဒါပိုော်၊ မယိုင်
ထိုင်အောင်ကုန်လျှက်။ ပါပကေ ပါကော၊ အယုတ်တမ္မာ သတ္တဝါ
အများ၊ ငရဲသားတို့ကို။ တားပေတိ၊ ကိုယ်လုံးရဲရဲ မီးလျှော့ရှို့ အမြဲ
ပုံသေး ပုံလောင်စော်။ သော နိရယာ၊ သို့ကလိုက် မကုန်ပြန်လျှင်
ဖန်ဖို့အလောင်ရှိုး ထိုင်အုံးကို။ တားပနောတိ၊ တားပနောရဲဟျှော်။
ပဂ္ဂိုတေ၊ မျှမွှတ်အလိုက် ရှုပ်စာတ်ကိုက်အောင် သံမိုက်အပ်
လေတော့သတ္တဝါး။

မဟာတားပန်ငရဲ

တားပန်ငရဲထက်ပင် သာလွန်ရှိ ပူဇားအတောင်စေတတ်သော ငရဲ
ကို “မဟာတားပန်” ဟု လည်းကောင်း၊ “ပတားပန်” ဟုလည်း
ကောင်း ခေါ်၏။ ထိုင်ရွှေ့ မီးလျှော့ထနော်သော သံတောင်ကြီးရှိ၏။
ထိုသံတောင်၏ အောက်ခြော့ သံတံကျင်ထွေ ဖိုက်ထူထား၏။ ထိုင်ရွှေ့
ကျရောက်လာသော သတ္တဝါများကို ငရဲထိန်းတို့က သံတောင်
ပေါ်သို့ မတက်တက်အောင် ရှိုက်နှုန်းတင်ကြကုန်၏။ သံတောင်
ပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ ကံကြော့အလျောက် လေမှန်တိုင်း
ပေါ်ပေါ်ရှို့ ထိုလေမှန်တိုင်းက တောင်ခြော့ရှိသော တံကျင်ပေါ်သို့

လောက်အောင် ထိုက်ချင့်ချည်ကိုသဖြင့် တံကျင်အဖြူး၌ ကားခနဲစွဲးဝင်
ပြောရှုံးလေတော်သည်။

အယောမျှလဲ အာရောပေတွာ၊ ဟောင့်သူလဲ ပတာပိယူ
ပါပကာ ယော ပတာပေတိ၊ ပဘာပန္တာထိ ဂုဏ်တော်
ပေါ်နှစ်နယာ၊ ကြံကြွောရင်း ဖုန်လုသည်းက မကျွဲ့နိုင်အောင်
အတင်းဆောင်လျက် သွင်းလျောင်ပိတ်ဆီး အကြင်းသိများ ငြေား
သည်။ အယောမျှတဲ့ ရဲခဲ့ညီလောင် အလျှော့ပြောင်လက် သမိတ်
ထက်သို့။ အာရောပေတွာ၊ ရှိက်နှုက်သာအေး တင်းထားပြီး၍
ဟောင့်သူလဲ၊ အတောင်ခြစ်ကိုထား တံကျွဲ့နှုန်း၍ ပတာပိယူ
ကြံကြွောရွှေ အုပ်တိုင်းလေကြောင့် အနေမှန့် ကျွဲ့ပြန်ပေါ်ကိုသိုး
အောက်ထိုးကျော်ကို၊ ပါပကာ၊ အယ်တ်တဗ္ဗာ သတ္တုဒါအများ ငြေား
သားတို့ကို။ ပတာပေတိ၊ တာပန္တထက် နှစ်သာက်အောင် နှစ်များ
သန်းပွဲ လောင်ကျွဲ့စေ၏။ သော်မှုပေါ်၊ သို့တော်ကို မတော်
ပြန်လျှင် ပန်ဖန်လောင်ရှိုး ထိုင်ရဲ့အိုးကို။ ပတာပန္တအောင်၊ မတော်
ငြော်ဟု၍၊ ပစ္စာတော်သာတည်း။

388-5

[အ = ပရီ + ဝိစီ = အကြား] ထိအဝိစီငရဲ၌ မီးတောက်မီးလျှေ
များလည်း အကြားမရီး၊ တစ်ငရဲလုံး၌ မီးလျှေချင်း ဆက်၍နေ၏၊
ငရဲသတ္တဝါချင်းလည်း အကြားမရီး၊ ရီးကျော်ထောက်အတွင်း၌
မုန်ညွှန်းမောင်လေးအား ပြည့်ကျပ်ထုသက္ကသိုလ် သတ္တဝါတွေ ပြည့်
ကျပ်သွေ်လေ့တောက်၏၊ ဆင်းရုရှုကြလည်း အကြားမရီး၊ ခုက္ခမှ လှဲတ်
ကင်း၍ ဆုံးသွားလဲး၊ ပြည့်သူ့ပို့ဆောင်းသတ္တဝါ၏၊ ဆင်းရုရှုက္ခု
များ၊ ပြည့်သူ့အောင်ရှုံးအောင် ဆင်းရုရှုတွေကိုဖြောင်း “အဝိစီ
ငရဲ” မောင်လေး

အသာနဲ့ သတ္တာနဲ့ ယဉ်၊ နှစ်း ခုက္ခသာ အဖွဲ့ရဲ့။

ဟာလာနဲ့ နိဝါရသာ သောဟီ၊ အဝိမိတ် ပဂ္ဂတော့။

ယဉ် နိရယာ၊ ကံကြမှာရင်း ဖန်လာညွှန်းက မက္ခင်းနိုင် အောင် အတင်းဆောင်လျက် ချင်းပေါ်ပိတ်ဆီး အကြောင်သို့သော အောက်၌။ ဘလေဘုံး၊ ပဲယာရှေ့နောတ် အထက်ကောက်မှ စွဲင်းပောက်ထွက်သွား မီးလျှော့အများတို့၏ လည်းကောင်း။ သတ္တာနဲ့ ကျည်စောက်အောင်း နှစ်းမှန်သုင်းသို့ ပြည့်တင်းတင်းကျပ်လောင်း သတ္တာဝါအပေါင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ခုက္ခသာ၊ ကိုယ်ရောစိတ်မှာ မသတ်သာအောင် ဆက်ကာနှိပ်နင်း ဆင်းခြောင်း၏ လည်းကောင်း။ အနှစ်ရှုံး တစ်မီးနှစ်ပြု မလစ်ရှုံး ခေတ္တနားရန် အကြေားမကျန် ထောချေး၊ မသလာနဲ့၊ ကုန်းတို့ကိုယား ငမိုက်သားတို့၏။ နိဝါရသာ၊ အမြှေမပြု၏ အော်လိုင်းရာအရပ်ပြစ်သား၊ သောဟီနိရယာ၊ အကုသိုလ် ကဲ အစိုးခံလျက် သယ်အောက် ထာဝရမြှင့် ကာလကြာဖြီ ထိုင်ခြောက်နှုံး၊ အဝိမိတ်၊ အဝိမိငရဲ့ဟူ၍။ ပဂ္ဂတော့ ဖျူးစွာတ်အလိုက် ရှုံးလာတ်ကိုက်အောင် သမိုက်အပ်လေတော့သတည်း။

ငရဲ့အုတွေ အကုန်မပြနိုင်

ဤငရဲ့ကြေးရှုစိတ်မှ နောက်၌ ဘင်ပုပ်ငရဲ့စသော ဥသုဒင်ရဲ့ များဝယ် ဆင်းရဲ့ပုံတွေ များစွာရှုံးသေး၏။ ထိုပြင် ခု၊ သ၊ န၊ သောများ ဟာစ်အော်ကြထေား ချေဖွေးသား င့် ယောက်လို့၏ ကျက်ရာ “လောဟာကုန်း” သံရွှေ့အီးငရဲကား ရှားပြုပ်ပြည်၏အနီး၊ အောက် မှာပင်ရှုံး၏။ ရွားပြုပ်ပြည်အနီးက တပဲ့ဒါမြောစော်သော လောဟာ ကုန်းငရဲ့ ရှုစိုက်မှု မီးတက်းလာသား မြစ်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ငရဲယ်တွေ၊ လျှော့ပြည့်အနီးမှာပင် များစွာရှုံးလေသည်။ ငရဲ့ခံနေရ သော ခုတွေအမျိုးမျိုးကား “ယာဝိုင်း ဘိက္ခဝေ န သုကရာ အကွာ

၁၄၉ ပါပိန္တတဲ့၊ ယေဝ ခုက္ခာ နိဂုံး” နှင့်အညီ အောင်လျှော့
ဘရားရှင်ဟောပြတော်မူသော်လည်း ကုန်နိုင်ဖွယ် အိုးသွေးတဲ့
[ဘိက္ခာဓာ ဘိက္ခာတို့၊ ယေဝတို့၊ ငရဲ့ ဆင်းရှုံးထောက်း၊ အကာဇာနာ
ဟောပြတော်မူသာဖြင့်။ ပါပုထိတဲ့၊ အပြီးဆရာတ်မြိုင်းစွာ၊ န သုကာရာ
မလှယ်ကုန်း၊ နိဂုံးသာ ငရဲတို့သည်။ ယေဝ၊ အလျှော်အတွေးသာလျင်း၊
ခုက္ခာ၊ ဆင်းရှုံးထောက်း၊ ဆင်းရှုံးရှုံး၊ အရှပ်တို့ပေတည်း။]

တိုင်းတွန်းချက်

၅၈၁ ခုက္ခာတို့၊ အပေါ်ဖိန်စဉ်းစားမိသူသည် ပါဝါပြီးလော့
အကာသိုလ်အတွက်၊ မှာ့င်ထတော်ယုန်သားအောင် အကာသိုလ်
မဖြစ်အောင်သာ အတိထား၍ ကုသိုလ်တရားကို ဖြားမှုအားထွက်
သင့်ပြီး ရှုံးထုန်းကဲ ၅၇၁၀၂၁တုသုဇ္ဈာန်ကို ဆရာတေသာ်မြှောင်းဖွော်
ရဟန်းတော်လေးတစ်ပါးသည် “အရှင်ဘုရား တယျိုးတော်ကို
စာမချေသော့၊ ကုမ္ပဏီနှင့် ကိုသာ ပေးအော်မှပါဘုရား” ဟုဆရာတော်
ကုမ္ပဏီအတောင်း၍ တရားကိုအားထွက်လေရာ မကြာခို လျားလျေားလျေား
ပြုပြီးအောက် ကျော်းမာရို ထပ်၍သင်ယူသတဲ့။ ၅၇၁၀၂၁တုသုဇ္ဈာန်
၏အဆုံး၍ တရားကိုအားထွက်၍ ရဟန်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြိတ်တို့မှာ
မရောမတွက်နိုင်အောင် ရှိခဲ့ပါပြီ။ ဘုရားရှင်အရှင်ချော်သည်။ ၅၇၁၀၂၁
ဒုတေသနဇ္ဈာန်ကို ပော်တော်မြှုပ်ပင် ပြုပါလေသတဲ့။ [တိုင်းတွန်း
ပြုလော့၊ အသုရာတေသာ်တို့၏ အတော်အကို အကျိုးအားပါ၍ ရတန်းရှုံး၍ ရတန်း
ရှုံးချင်းခြင်း၍ ပြုခဲ့ပြီးပြစ်၍ ရှုံးလော့။]

ကမ္မာပျော်ပုံ

ပြုခဲ့ပြီးအရာဝတ္ထုအစုစုသည် တရားကိုအောင် အယ်
ပုံမှတ်လော့၊ အော်မှတ်တရားသားပြစ်သည်။ ပါဝါပြီးလော့။

နေရာ ဤကဗ္ဗာလောကြီးလည်း ထိ အနိစ္တရှင်တွင် မိဝင်ရကား
ခိုင်မြတ်ည်တဲ့နိုင်မည်မဟုတ်။ ထစ်နေ့ကျလျင် ကေန့်များ ပျက်ရ^၁
ရေ့မည်။ ကဗ္ဗာလောကဗျက်ဖို့ရာ အကြောင်းများ မီး၊ ရေ၊ လေ
အားပြင် ၃ ရုံးရှိ၏။ မီးကြောင့်ပျက်စီးရမည် ကဗ္ဗာကြီး၌ ပျက်ချိန်
တန်လျင် ရှူးသီးစာ ၄၁ ၂ စင်းပေါ်လာ၏။ ရှိုးရိုးနေက နေအခါတွက်
၍ နေသိကဲ ညျှော်အခါ ဆက်လက်တက်လာသပြင် ညျှော်အခါဟု
မရှိတော့ပြီ။ ထိနေအသစ်၏ ပူလောင်မှုကြောင့် မြစ်ငယ် ရောင်း
ငယ်များ ဖြို့ရှိသော ရေအတွက် မြောက်ခန်းရလောတော့သည်။ ထို့နောက်
၃ စင်းမြောက် နေအသစ်၏လာပြန်သောအခါ ပြစ်ကြီးများ ဖြို့ရှိသော
ရေအတွက်ခန်း၏။ ၄ စင်းမြောက်နေ ပေါ်လာပြန်လျင် ဟိမဝို့
အတွင်းရှိ အိုင်ကြီး ၇ အိုင်လည်း မြောက်ခန်းရတော့သည်။

ထို့နောက် ၅ စင်းမြောက်နေ ပေါ်လာပြန်လျင် သမုဒ္ဒရာ
ရေအတွက်ခန်း၏။ ၆ စင်းမြောက်နေ ထွက်သောအချိန်မှာ ဂုဏ်
လောက်၌ အစိအစေးဟု၍ လုံးဝမရှိတော့။ ၇ စင်းမြောက်နေ ပေါ်
လာသောအခါ ဤကဗ္ဗာလောကဗျိုးတစ်သိန်းဖြူး မီးဟန်းဟန်းထဲ
လျက် ကာလအကော်ကြောလျင် ကဗ္ဗာမြေပြင်မှ ပထမရောန် ဖြဟန္မာ
ဘုတိုင်အောင် မီးတော်မီးလျှေ့စွဲရကား ဟိမဝို့တောင်၊ မြိုင်းမိုင်း
တောင်၊ စကြေဝ္မာတောင်ကြီးများနှင့်တကွ ၄၅ ရွှေ ရတနာ နိလာ
မြသား အလွန်ကြီးမားနား မိမာန်များလည်း မတိမ်းသာမရောင်သာ
လောင်စာချည်း ဖြစ်ကြရလေတော့၏။ မီးလောင်စာမရှိ၍ မီး
တော်မီးလျှေ့ပြီးလျက် ပြာအမှုနှုံး မကျေန်တော့သည်အခါကျမှ
ကဗ္ဗာပျက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးတော့သည်။ ဤကျက် လေဖျက်ဖို့ အလွည်း
ကြသည်အခါ၌လည်း ဆားငန်ရေတို့ မြည့်မြည့်ကြရပုံ၊ လေမှန်
တိုင်းကျ၍ မွေ့ကြရပုံများကို သိပါလေ။]

ပျက်စေရာ အခိုနှင့်အခါ

ဉ်သို့ ကမ္မာလောကတ်ကြီး၏ ပျက်စီးစေရာ အခိုနှင့်အခါ သည် “နှစ်ပေါင်းမည့်မြှောက်သည်” ဟု ဆင့်မှန်းနိုင်လောက်အင်ပင် ကြော၏။ ၃၀ နှစ်တမ်းမှ တဖြည့်းဖြည့်းတက်၍ အဆက် အသချို့တမ်းသို့ရောက်၊ ထိုအသချို့တမ်းမှ တဖြည့်းဖြည့်းဆောင်၍ သတ်နှစ်တမ်းသို့ရောက်၊ ၅၇ တက်ကပ် ရွတ်ကပ် တစ်စုံကို အဲ၍ ၈ ကပ် (အကြေားတပ်) ဟုခေါ်၏။ ကမ္မာလောကကြီး ဒီးလောင်၍ ပျက်စီးရာဇ်ရာ အခိုနှင့်အခါသည် ထိုအထူ ရှုကပ်ပေါင်း ၆၄ ကပ်မြှောက်သတဲ့။ ထိုကဲ့သို့ ပျက်စီးပြီးရောက် (အိမ်တစ်ဆောင်ကို ဒီးလောင်ပြီးရောက် အိမ်အသစ်မဆောက်ပင် ပျက်မြှုအတိုင်း တည်နေသကဲ့သို့) ကမ္မာအသစ်မတည်ခင် ပျက်မြှုအတိုင်းတည်သော အခိုနှင့် လည်း အန္တရာပ် ၆၄ ကပ်မြှုပင် ကြောသတဲ့။

သဇ္ဇဝါတိုင်း ပြဟ္မာပြည့်မှာ

ထိုသို့ ကမ္မာပျက်နေတုန်းအခါ ပျက်မြှုတိုင်းတည်စွာသော အခါဝယ် သဇ္ဇဝါတို့လည်း ဒီးမလောင်သော အစောင်ပြဟ္မာဘုရားသို့ ရောက်နေကြော၏။ “ကမ္မာပျက်လို့မည်” ဟု အနှစ်တစ်သိန်းလောက် ကပင် နှစ်များကြေးကြေားထွေးကြသောကြောင့် ကြေးကြေားလျှော့ သဇ္ဇဝါတွေ ရှေ့ကလို မဲမေ့မလျော့နှင့်ကြား ကုသိုလ်စောရား ဖူး များ၏ နေကြလေရာ ကမ္မာပျက်ခါနီးအခါဝယ် အသက္ကာပင် ပြဟ္မာပြည့်သို့ရောက်ဖို့ရန် များကိုရကြဖော်သည်။ ထိုကြောင့် နိယတ ဓိဇ္ဇာဒိဋ္ဌာ အယုရိသုမ္မတစ်ပါး သဇ္ဇဝါဟုသမျှ တစ်ကမ္မာလျှင် တစ်ခါတော့ ပြဟ္မာပြည့်၍ ဖြစ်ကြော၏။ [နိယတမိဇ္ဇာ အယုရိသုတိကား ငါးသော်မေတ္တသေးလျှင် မပျက်သောကမ္မာဘုရား ပြုခဲ့ဗျာ။]

ကန္တာတည်ပု

ထိကဲသို့ ကန္တာပျက်ပြီးနောက် တည်ချိန်ရောက်သောအခါ၌
ကန္တာပြုးမြှုံး ရွာသွေ့းလာလေသည်။ ရှုံးဦးစွာ မိုးဖြေကလေးက
စပြီး စာဖြည့်ပြည့်းကြီးမား၍ အိမ်လုံး တောင်လုံး၏ မိုးပါက်တွေ
ကျော်ပြုးပျက်စီးသောနေရာတွင် ပြဟ္မာပြည့်အထောက် ရေအလှုံး
ပြည့်လေ၏။ နှစ်ပေါင်းအတော်ကြော၍ ထိရေမှား တဖြည့်ပြည့်း
ခေါ်းမြောက်လေသို့ မီးလောင်သော ပြဟ္မာဘုံး နတ်ဘုံးတည်ရှုရာ
အရှင်သို့ရောက်လျှင် ပြဟ္မာဘုံးနတ်ဘုံးမှာ လူဘုံးတည်ရှုသို့
လောက်လေသွေ့း ရရှိလျှင်မလျော့ကျော်တော့သာ မြင့်မောက်သောနေရာ
၏ တော်ကြီး မတောင်ငယ်၊ ချိုင့်ရမ်းသောနေရာ၏ မြစ်ကြီးမြစ်ငယ်၊
ညီညာတ်သောနေရာ၏ မြှုပ်ပြင်ပြစ်ပို့ရာ ရေ၏ အထက်ပေါ်မှ (နွားနှီး
မလိုင်တက်သာဘုံးသို့) ခံပျော်ပျစ် ခပ်ခဲ့ခဲ့ပြစ်ရာမှ ဘာလကြောလျှင်
ကျောက်တောင်ကျောက်သား မြေသားတွေ ဖြစ်ကြရလေသည်။

ထိကဲသို့ပြစ်နေသာ မြေသားသည် အထုပ္ပနာ ၂ သိန်း
င သောင်းရှိ၏။ ထိမြေသားကို ခဲ့နေသောရေကား အလွန်အေးမြှုံး
လေပူ အေားမြှုပ်တွေ့ရသော ရေခဲ့ပြင်ကြီးပြစ်နေဖွယ်ရှိ၏။ ရေပြင်ကြီး
သည် ယူဇာပေါင်း င သိန်း ၈ သောင်းထုရကား ယူဇာရာ ၂ သိန်း
င သောင်းမျှသာထုသော မြှုပ်ပြင်ကြီးကို ဆောင်ရွက်ထားဖို့ရန်
တာဝန်ကြုံဖွယ် မရှိတော်ပြီး ထိယူဇာရာ င သိန်း ၈ သောင်းထုသော
မြှုပ်ပြင်ကြီးကိုကား ယူဇာရာ ၉ င သိန်း ၆ သောင်းထုသော လေပြင်
ကြီးကား ပင်မြှုပ်ရှိထားသော့။ ထိလေပြင်၏အောက်မှလည်း
မထဲ့မြှုပ်ဆော့ ဟာလာဟင်းလင်းကြီး ရှိလေသားသည်။

ဤကဲသို့ လေထု ရေထု မြှုပ်ထုနှင့် လူဘုံးနတ်ဘုံးပြဟ္မာဘုံး

အစုအလင်း^၃ သော ကမ္မာလောကမျည်း ငါတိမှော ဤကြော
တစ်ခုသာမက ရောက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော်မြတ် များပြား
လော်။ ထိုကြောင့် အနှစ် ဖြတ်ပေါ်၊ (အော်လုပ်သူ ဝက်ပေါ်)
ဟု ဒေါ်မှတ်တော်လည်း ထိုကြောင်းအားဖြင့် ရွှေခဲတစ်သိန်း
လောက်သော စီကြောင်းတို့မှာ ပျော်လည်းအတွက် ပြီးလုပ်သူ
ပင်တည်း၊ ဝက်ပေါ်၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ရွှေပြုတော် ဝက်ပေါ်
ကျောက်တော်ကြီးက၊ မဟာဗုဒ္ဓတိုင်း၊ ခတ်သလို ရုပ်သု၍ အောင်
သည်။

လောက္ခန္တရိုက်ငရဲ

မြန်မာနိုင်ငံတော်လွှာ

ထိပြခဲ့သော ၁၂၀၉။ ကျော်လာကဗြိုး၏ အလယ်ပဲဟို၌
ယူရော တစ်သိန်းခြားကျော် ရှုပ်ဆောင်မြင့်သော မြိုင်မိုင်တော်
တည်ဆောက်၊ ၂၇၃ ခြောက်၏ ၈၅၄ ရှုပ်ဆောင်၊ မြေးလောင်၏
အနေဖြင့် ပြုပေါ်သော ကဗြိုး၏ အနေဖြင့် အတော်၌

မြင့်တာကိုလှေသာ အထက်ပိုင်းကိုသာ ရေတွက်၍ “ယဉ်မှာ ရှစ်သောင်း
လေးလောင်း အမြင့်ဆောင်သော မြင်းမိုင်တောင်” ဟုဆိုကြ၏။]
ထိုမြင်းမိုင်တောင်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ “သီဒါ” ခေါ်မြစ်တစ်စင်းက
တံတိုင်းခတ်သလို ရုပ်တွဲကိုဖော်လေသည်။ ထိုသီဒါ၏ ပြင်ဘက်၌
ယုဂါန္ရိရတောင်တည်ရှိ၏။ အမြင့်မှာ မြင်းမိုင်တောင်၏ တစ်ဝက်သာ
မြင်၍ သမ္မတရာဇ်အတွင်းသို့လည်း တစ်ဝက်မျှဝင်လေသည်။ ထို
ယုဂါန္ရိရတောင်၏ ပြင်ဘက်၌ သီဒါမြစ်ခြား၍ ဤသုန္ရိရတောင်
တည်ပြန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း မြင်းမိုင်တောင်ကို သီဒါ ၇ တန်နှင့်
တောင်စွဲ ၇ ထပ်တို့ ရုပ်တွဲကိုဖော်လေသည်။

ကျွန်းကြီးကျွန်းငယ်

ထိုတောင်များ၏ ပြင်ဘက်၌ သမ္မတရာဇ်ပြင်းကြီးသည်
စကြေဝွာတံတိုင်းအထိ ထည့်ရှုလေ၏။ ထိုရေပြင်၏အလယ်၌
ကျွန်းကြီးကျွန်းငယ်အသွယ်သွယ် ပေါ်ထွန်းလျက်ရှိရာ့ဘား မြင်းမိုင်
တောင် အရှေ့ဘက်၌ ပေါ်ထွန်းသော ကျွန်းများကို အရှေ့ကျွန်း၊
ထိုအတွေ့ တောင်၊ အနောက်၊ မြောက်ဘက်၌ ပေါ်ထွန်းသော
ကျွန်းများတို့ တောင်ကျွန်း၊ အနောက်ကျွန်း၊ မြောက်ကျွန်းဟု
ခေါ်၏ရလေသည်။

နတ်ပြည် ဖြဟွေပြည်

မြင်းမိုင်ဓတောင်၏တစ်ဝက် ယုဂါန္ရိရတောင်ထိပို့
စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည် တည်ရှိ၏။ ယခု မြင်ရသော ဒေ လ
နက္ခတ်တို့သည် စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၏ ပါဝင်သောဘုံးမာန်
များဟု မြန်မာဘာသာ ကျမ်းစာများ၌ဆို၏။ မြင်းမိုင်တောင်ထိပို့နှင့်
ညီမြှုသောအရပ်၏ “တာဝတီသာ” နတ်ပြည် တည်ရှိ၏။

သီကြားမင်းစံရာ သုဒသသန၏ နတ်ဖြီ၊ ထောက်သည် မြင်းမို့
တောင်ထိပိများ တည်ရှိသတဲ့။ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိမ္မာနရတို့
ပရိနိမိတဝသဝလ္မာ့ နတ်ပြည်လေးထပ်ကား မြေကြီးနှင့် လုံးဝမစ်ပဲ့
ကောင်းထွင်မှုပါ။ အဆင့်ဆင့်မြှင့်ကာ တည်ရှိကြလေသည်။ မြေဟူ
ဘုံများလည်း ထိုအတူပင်။ [အကျယ်ကိုသိလိုလျှင် သဖြူသိဘယ်လော
ငါကာ ပိတ်မှတ်ပိုင်းမှာကြည့်ပါ။]

မျှေားဖြစ်ပေါ်လာပုံ

ထိုကဲ့သို့ လူဘုံး နတ်ဘုံး မြေဟူဘုံတို့ တည်ပိုများအော်
အထက် မြေဟူပြည်ရှိလော မြေဟူတို့တွင် အသက်တမ်းရော်ပြစ်အော်
က်ကျိုးဖြစ်စေ အခါးမြေဟူတို့ ဖောက်လော၏။ ထိုစုတေသနတို့
တွင် တရာ့ အောက်မြေဟူဘုံမှာ ဖြစ်ကြ၏။ တရာ့ကား နတ်ဘုံး
ဖြစ်ကြ၏။ တရာ့ကား ဤလူဘုံဝယ် လူဖြစ်လာကြလေသည်။
ထိုကဲ့သို့ မြေဟူပြည်မှစတော်၍ လူပြည်၌ ဖြစ်ကြသော ကျွော်း
လူတို့၏ မီးမရှိကြ။ နတ်ပြည်၌ နတ်ဖြစ်ကြသလို လူပြည်၌လည်း
ကော်အဆွမ်းကြောင့် လူကိုယ်ကြီး အထင်အရှား ဖြစ်လာကြသည်။
ထိုကျွော်းလူတို့၏ ယောက်းမီးနှင့်မဟု ခွဲခြားပို့ရာ ယောက်းအရို
ခီးအဆောင်ရွက်လည်း မပါကြသေးချေ။ အည်သည့် အစားအစာကို
မျှော်ဆုံး မစားသောက်ဘဲ နေနိုင်ကြ၏။ မောင် နဂ္ဗ္ဗတ်တို့လည်း
မရှိကြသေး။ မီးမိတို့၏ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့်သာ စွဲနှင့်လင်း
တောက်ပက်လျက် မြေဟူပြစ်တုန်းကာနှုံးသို့၊ ကောင်းကင်း၌ လျည့်
လည် သွားလာနိုင်ကြလေသည်။

ရွှေးမြှေးများအသေးစိတ်

တိုယ်များ၏ တိုယ်ဝါဖြီး အောင်းကို၌ လျှော့လျှော့ကြ၏
မြေအပြည့်အမြှေးအမြှေးသလို အလျော်ဝါဝင်းအေား မျှေားများမြှို့ဝှုံး

လာမှာ။ ထိုပြုဆောင်ရှု လက်ဖြူစီးသု တစ်ယောက်က “အဆင်းက
ဖြင့် လွှဲပါးပေသည်။ အရသာမှာ ဘယ်လိုအပါလိမ့်”ဟု လက်ဖြင့်
တို့၌ လျက်ကြည့်လေသော် အလွန်ချိမ်းထော် အရသာရှိသော
ကြောင့် “ကောင်းမှန်သိသာအဲဟနိုင်” ဖြစ်အသာည်ကို အခြားရှုတို့
မြင်လျှင် “အတွေ့ဖြင့်-အတဲ့တဲ့သင်”ကာ လက်ပြုနိုင်သော၍ ကော်၍
လျက်ရောမ အားမရသာဖြင့် ဆပ်ကာဆပ်တာ ဓမ္မားကြလေ၏။ ထိုအခါ
အရသာကို တပ်မက်မောင်သော ဇာတ္တာ၏ ပုလောင်မုံကြောင့်
ကိုယ်ရှေ့ပို့ယ်ဝါ ကွွဲပ်ပျောက်၍ အမိန်စုံစုံကြုံး ကျေရောက်
လေတော့သည်။

နေသပါပဲ

ထိုအမျှင်ကြုံး ကျေရောက်သောအခါ ကမ္မာဦးလှတို့ အလွန်
ကြောက်ချို့ကြလေသော် ထိုသူတို့ ကဲအားလျော့စွာ ရုရှင်းခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ္ထိ၍ “သူရိယ” ဟု ဒေါ်ဝါအပ်သော ယုဇ္ဇာ ၅၀
အဝန်းကျယ်သော နေ့မှာနဲ့ပြီးသည် အရှေ့လောကမာတ်မှ ထွက်
ပေါ်လေ၏။ ထိုနေဝန်းကြုံးက နေ့အပို့အွန်းလင်း၍ ထောင်စွဲယ်ကို
ကွယ်သွားသောအခါ “အရောင်တစ်ခု ပေါ်လာလျှင် ကောင်းလေ့”
ဟု အလိုသန္တ ဖြစ်ကြသဖြင့် ဆန္တ အားလျော့စွာ ငြေ ယုဇ္ဇာ အဝန်း
ရှိသော လုပ်မာနဲ့ပေါ်လာ ပြန်သည်။ [ဆန္တအလိုင်း ပေါ်ထွက်
လာပြန်သောကြောင့် လကို “ဆန္တ-ဆန္တ” ဟု ဒေါ်ကြရာမ ကာလ
ကြာသဖြင့် “စန္တ - စန္တ” ဟု အဒေါ်တစ်မျိုး ပြောင်းရွှေ့လာ
သတဲ့။] ထို နေ လတို့ ပေါ်ထွက်လာသောအခါ နက္ခတ်များသည်။
တစ်ပါတည်းပါလေ၏။ ထို နေ လ နက္ခတ်တို့ လူညွှန်လည်သွားလေရာ
ပထမဆုံးအခါသည် မရှိမထေသအခါအားပြင့် ဗာပေါင်းလက္ခဏာ
ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကမ္မာဦးလဆန်းအခါသည် တန်ခိုးလ ဖြစ်ရ
ကား “ကမ္မာတည်းတန်ခိုးရက်မစုံ” ဟုပြောစမှတ်ပြုကြရသည်။

ଯେଉଁଥିରେ

ထိကဲသို့၊ မြန်မာရှိ စားခဲ့ကြရာမှ ရသတယာ (အကုသိုလ်
အတွက်)၊ မြန်မား၊ ယုတေသန၏ အဖိပ်လုပ် အလျှောက်ဖြစ်
နေသော မြန်မာများကို စားသောက်ကြရ၏။ ထိမြန်မာလည်း
တဖည်းဖည်းလျောပါး၍ အစိတ်စိတ်အမြှေမြှာ နှယ်ရှာသံကြလေး
များကဲသို့၊ ပြစ်လာ၏။ ထိမြန်မာယ်များကို နှယ်ရှာလောက်၏။
ထိနှယ်ရှာများ ကျယ်ပထားအစီ အစုံမပါသော ဘဏ်ဆင် ပေါ်
လာ၏။ ထိသန်ကို ဒို့၌ထည့်၍ “အောတိပါသာတေ” ဟော
ကျောက်တုံးပေါ်သို့၊ တင်လိုက်လျှင် ဒီအလိုလိုတောက်၍ ဓမ္မကိုရှိ
ရောက်က အလိုလို ဒီဇိမ့်လျသည်။

၁၆၁။ မြိုင်ကျော် မြိုင်ကျော်တို့၊ ကို စားသုံးသော အခါဝယ် ဆွဲ
ကိုယ်တွင် အဆိုအသားများ ဖြစ်ပြီးနောက် အဖတ်အကား အနည်းငယ်
သာကြွင်းကျော်၏၊ ထိုကြွင်းကျော်သော အပတ်အကား ကလေးများ
မှာ၊ ဝမ်းမီးလောင်ရှုပြင် ကုန်ခန်းနိုင်ကြသည်။ သလေးထမင်း
ကို စားသုံးသော အခါကား ဝမ်းမီးလောင်ရှုပြင် မကုန်ခန်းနိုင်ဘဲ
အရည်အပတ် (ကျော်ကြီး ကျင်ငယ်) များသာကြွင်းကျော်၏၊ ကြွော်
လှုတို့ ဖြစ်က ကျင်ငယ်လမ်း ကျော်ကြီးလမ်းများလည်း ဖော်ခြင်္ချေး
ယခုအခါ ခွာကိုယ်အတွင်းမှာရှိသော ဝါယောဓာတ်မှာ ဖို့အည်
အပတ်များကို ဖျက်ထုတ်နေလေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ အရည်အပတ်များ
တွက်နို့ ဘုင်ငယ်လမ်းများကို ကျော်ကြီးလမ်းများကိုများ ပေါ်ပေါက်
လာရရလသည်။ ထို့နှင့် ပေါ်ပေါက်ရေး ပြည့်ပြည်သို့၊ အဆောက်အအုံ
ပို့ဆောင်ရွက်သူများ လွှာတို့ဘဝရပ် ပေါ်လျက် အသုတေသနမြို့မြို့
ပို့သောစွာပုံ အပိုဒေသတဲ့။

အိမ်ရွေ့ထောင်ကြပုံ

ကိုယ်အဂ္ဂါ ပေါ်ပေါက်ပုံ မတူကြသဖြင့် တစ်ထောက်ဥစ္စာကို
တစ်ထောက်က တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရှုလျက် စိတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်ဘဲ
ကာမကိစ္စပိုဝ်များကြောင့် ပုညာရှိလျတစ်စုက တားမြစ်၍ မရသဖြင့်
ကဲရှုရှုတဲ့၊ ခဲ့တဲ့ စသည်ဖြင့် ပစ်ခတ်ကြလေရာ ပုန်းအောင်းခါ
ကပ်ပို့ရာ အိမ်နေရာများကို တည်ဆောက်ကြရလေသည်။ [ကမ္မာဦး
က ဤအလေ့အထက် ဦး၍ ယခုကာလ မံ့လာဆောင်၌ ခဲပေါက်ရှိး
ဖြေကြသည်။] ဤနည်းအားဖြင့် လူများ ဖြစ်ကြပြီးနောက်၊ က
အေးလျှော့စွာ တိဇ္ဇာန် သွေးတို့လည်း ပေါ်ပေါက်ကာ ကမ္မာအသစ်
တည်ပါလေသည်။

နတ်ဘုံစန်း

ထိကဲ့သို့ တည်ထောင်ပြီးသော ကမ္မာသစ်၌ ငရဲသွင်ရဲသား
တို့ ဆင်းရရပုံကိုပြခဲ့ပြီး တိရှိစွာန် ပြီဇ္ဇာတို့ ဆင်းရပုံကိုလည်း
မျက်မြှုပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကြားဖူးနားဝဖြင့် လည်းကောင်း
အတော်အတန် သိလောက်ပြီး လူများ၏ ဆင်းရချမ်းသာများ ကိုယ်
တွေ့ပြစ်၍ အထူးရေးဖွယ်မလို့။ နတ်စည်းစိမ်ကိုကား အများပင်
သိလိုကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းကိုလာ အချက်များကို အ
ကျော်ချုပ်စုပေါင်း၍ နတ်တို့နေထိုင်ကြပုံ အကြောင်းများကို ပြပေအဲ။
နတ်ဘုံနတ်နှင့်

နတ်စည်းစိမ်ကား လူဗုဏ်းစိမ်ထက် နေရာတိုင်းပင်သာ
လွန်၏။ မြှုက်များပေါ်က သီးနှင့်ပေါက်နှင့် သမုဒ္ဒရောများ
ကွာခြားသလောက် လူဗုဏ်းစိမ်နှင့် နတ်စည်းစိမ်များ ကွာခြား၏။
တာဝတီသာနတ်တို့၏ “သုဒသသန” မည်သော နေပြည်တော်သည်
မြင်းမြို့ရှိတောင်ထိပ်ဝယ် ယူနောတစ်သောင်းကျယ်သော အရပ်၌

တည်ရှု၏။ ထိနေပြည့်တော်၏ အရှေ့ဘက်၌ နှစ်ပုံ ဉာဏ်ရှုံးစွဲ
နှစ်နှုပ်ရှုံးစွဲ ဖြစ်သည်။ မြတ်ခါနီး၌ အလွန်ပျော်ရွေ့နေသော နတ်
များ၊ ကိုပင် စုတေရမည့် အရေးကို မတွေ့မြစ်လောက်အောင် မျှော်လွှာ。
ဖွယ်ကို ဆောင်လေသတဲ့။

မြောက်မသွေ့ပကတိစိစီမံ၍ မြေရည်လိမ့်ထောင်သလုံ ထဲ
ပင်ပျိုးတိ၏ အကြားအကြားဝယ် မောင်မယ်နတ်များတိ၊ လူညွှေ
လည် သွားလာနေကြသည့်အတွက် ဉာဏ်ရှိတော်ဘာ တော်များ
ကျက်သစ်ရထ်လေတော်၏။ ထို့ယျာချုပ်ဖော်နှင့် မြို့အောင်
အလယ်မှာ မဟာများ၊ ရွှေများ၊ အေသ္ထိများ၊ ကန့်စောင့်များ
၊ ရသယ်ကလည်း နိုင်က တင်တယ်သည့်အပြင် ကြည့်လင်သော
ရှေများကို ရှုစားပို့ရာ ကမ်းအစဉ် ဆန်းကြယ်လှသော ရာတနာ
ထိုင်ခုံများ၊ ကြောင့် တစ်မျိုး၊ သားနားလျက်ရှိပြန်၏၊ မြို့အောင်
တောင်များကို အနောက်များနှင့် မြောက်များကိုခြား၍ လည်း
ထိုကဲ့သို့ တည်ရှိလေသည်။

ଫର୍ମିଲୋକାନ୍ତିକାମିଳି

လည်းအသေစိအကြားမဖြစ်ဘဲ သူးသားလျှပ်ရှားရှုံးဖြင့် ကိုဖြူပြီး
လေသည်။ (၂) နတ်သေဝါတို့၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မှနှင့် သက်ဆိုင်
သော ကိစ္စစုများ တာစ်ခုမျှဖို့။ (၃) သားသမီးဖြစ်ထိုက်သော နတ်
သားနတ်သမီးတို့မှာ ရင်ခွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ အပိုင်ရာပေါ်၌
သော်လည်းကောင်း ပြစ်သူ့လာကြကုန်၏။ ဤသို့ သားသမီးအရာ၌
တည်ဆော် နတ်များအပြင် အခြားအစောင့်နတ်သား နတ်သမီးများ
ရှိသေးရကား တချို့နတ်များ၌ ပိမာန်ကိုယ်ပိုင့် မရှိကြဟုသိသော၏။
လူပြည်၌ကဲသို့ နတ်သား နတ်သမီးပျို့တို့၏ သားလာလည်ပတ်

မန်လည်းဆရာတော်လူး

မင်းကွန်း အလယ်ဆောရ ဆရာတော်လူး

- ၁။ (ဧော) ဆကာမာဘုဒ်၊ ကုမာရို နတ်အပို့၊ လူလိုတဲ့ပေလား၊ ပွင့်မြှင့်ယို့,
တစ်လလျှင် ကြိုးအညှိး၊ ချိန်ရာသီပေါ်တဲ့ ပန်းပေါ်လေား။
(ဧော) ဆကာမာဘုဒ်၊ ကုမာရို နတ်အပို့၊ လူလိုပဲ ဟုတ်ပဲ၊
ပွင့်မြှင့်ယို့၊ ချိန်ရာသီပေါ်တဲ့ ပန်းပေါ်၊ လန့်ကြမဖြူ။
၂။ (ဧော) အလွှား-မပြေလို မိတ်တော်ရှိပါ့နှင့် ခင်သိသား မို့၊
နတ်မြောက်ခု ချိန်သွေးနှစ်ကိုယ်မြှော်တော်၊ ဟို အမှ လူလိုချုံး
ပေထင်၊ သင်းကောယ်သို့။
(ဧော) အလွှား-မပြေလို မိတ်တော်ရှိပါဘူး၊ ကိုယ်သိသားမို့၊ နတ်မြောက်
ခု၊ ချိန်သွေးနှစ်ကိုယ်မြှော်တော်၊ ဟိုအမှ လူလို ကျွင်ကြတယ်၊
သင်းက ဗြို့သို့။
၃။ (ဧော) နတ် မြောက်ဘူး၊ အောင်နှစ် လူလိုရှိစာယ်လို့၊ ခင်သိမှာဘာ၊
မိန့်ပါရှင်၊ နတ်ကလျှော လုံမယ်ခင်တို့၊ လူ့နယ်ပင် နှုတ်ငို့ကို
တယ်၊ သားနှုံးတိုက်လား။
(ဧော) နတ် မြောက်ဘူး၊ အောင်နှစ် လူလိုရှိသည်ဟု၊ မှန်ဘီမယွင်း မိန့်လိုက်
ပြီ၊ နတ်ကလျှော မယ်အောင်တို့၊ နှုတ်ငံရီး၊ လွယ်မပိုက်တယ်
သားနှုံးတိုက်ကင်း။

ကြမည့်အရေးမှာ တွေးတော်းစားခွဲယ်ရာ ပင်တည်း၊ နတ်ဘတ်
သမားဖြစ်လော့ ပျောသီခန်တိသားသည် တိမ္မရ နတ်မင်းစွဲး၏
သမီးပျို့ဖြစ်သော သူရိယာဝါယာ နတ်သမီးအပေါ်မှာ အတော်ချွဲလမ်း
နေ၏၊ နတ်ပျို့လျဉ်းရာတွင် အောင်းကိုတိုးကာ သာသာယာယာ
သံသိသာ အောင်းသီချင်းသံများဟွင် အောက်ပါ ဂါဏ်လျဉ်း
အပါအဝင်ပြုသည်။

ထဲ အထွေး ကတဲ့ ပုည့်၊ အရှာယျ သူ တာဒီသား
တဲ့ အဲ သုဇ္ဈာကလျောက်၊ တယဲ့ သုဒ္ဓာ ဝိပစ္စတိုး
တာဒီသား၊ ကောင်းဆိုးနှစ်တန်း လောက်ပေါက်
ဖောက်ပြန်မတူနဲ့ တာဒီရှင်နှင့် ပြည့်စုတော်မှုကြပေသေား၊ အရ
ဟန္တ့သား၊ ပူဇော်သီမျှ အကျိုးရရှိ၊ နို့ဖြူ့အင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်
တို့၌၊ ဖောက်၊ မောင်တော်ချည်းသာ မယ်မပါဘဲ၊ ကောင်းစွာ
အသီးသီး ပြုအပ်ပြီးသေား ယုပ္ပည့်၊ ဒါနဲ့ သီလ စီးည်ပါင်း၊ န
အကြင်သို့သော မြတ်ကောင်းမှုသည်၊ အထွေး၊ အကျိုးပေးသူ အလေးပြု
လျက် ယခုအစား ရှိပါပေ၏၊ သုဇ္ဈာကလျောက်၊ ကောင်းခြင်း
အဂါမဂီလာနှင့် ထင်စွာ ပြည့်ကြွယ် ဒို့ နတ်မိမယ်၊ အေား ပျောသီခ
မည့်ရာ့အုံမှုဘင်း မယ်မယ်မောင်၏၊ တဲ့ ပုည့်၊ ရှေးက ဆည်းပူး
လိုက်သို့သေားသည်၊ တယား၊ အောင်တော် သက်လယ် သင်နတ်မိမယ်
နှင့်၊ သုဒ္ဓာ ဝိပစ္စတိုး၊ အတုတွဲနောင် စကွဲအောင်လျှင် မြေခေါင်ပြီး၊ ၁၀
အကျိုးပေးပါမေသတည်း။

ကြို့ဖြူ့အောက်ပင် ပျောသီခန်တိသားက ခုံလမ်းနေသားလည်း
သူရိယာဝါယာ နတ်သမီးမှာခုံ မေတ္တလီနတ်မင်း၏ သားဖြစ်သော
သံသိသာတိသာရိယာရှိနှင့်၊ ထားလွှဲက်နိုယာည်း၊ သုဒ္ဓာရှားရွင်း
၅၈ ပျောသီခန်တိသားကို (သူ့အား အတုတွဲနောင်လျှင်အတွက်)

သူရှိပါစ်အနတ်သမီးနှင့် လက်ထပ်ပေးလေသည်။ တာချို့ နတ်သမီး
တော်ဆီသံ့အဆင်သင့်ရှိသော်လည်း မိမာန်နှင့်တက္က စီမံတို့ကို
ပိုင်ဆိုင်သည့် နတ်သားမရှိကြသဖြင့် ပျင်းရိုင်းငွေ့ အလိုမပြုဘဲ
သည့်လည်းရှိသေး၏။ ကုသိုလ်ကဲချင်း ကွာခြားသလောက် ဘုရားရင်
နှင့်ပုဂ္ဂအဆင်းလည်း ကွာခြားနေသောကြောင့် ကိုယ်ထက်သာ၍
မနာလိုအုပ္ပါယ်လည်း ရှိပေမည်သာ။ ဥယျာဉ် ရေကန်၌ တဖော်တပါး
လှည့်လသို့ကြသည်မှာလည်း ကြည့်နားစရာပေ။

အပေါင်းရွှေ့သို့၊ ဘုက္ခိုယ်စိဝယ်၊ ကျူးသီမပြီး၊
ပျော်ဖြုံးဖို့၊ နတ်တို့နတ်ဖြုံ့၊ တော်ဖြုံ့ဖြုံ့နှင့်၊ သိမ့်သိမ့်သဲသဲ၊
ရွှေမရှေ့အင်၊ နတ်ပွဲသာင်၊ အမြောင်၏၊ မဟင်မပူ၊ နတ်နန်း
သုတို့၊ ပျူးပျူးစွာရှာ၊ ရွှေမျက်နှာဖြင့်၊ ကြည့်သာစိမ်းစိမ်း
မြေဖြုံ့နှင့်တည်း ဤမ်းဤမ်းနားလျက်၊ ကုသိုလ်စက်ကြောင့်၊
မပျော်တစ်ပဲ စည်းစိမ်းစံ၍၊ မောင်နှုန်းစံပဲ၊ အသစ်ကြိုသို့၊
ဖော်စုံခြင်ဗြို့၊ ချမ်းကြည့်နားလျက်၊ အထူးမေတ္တာ၊ သက်
ပမာဖြင့်၊ ချမ်းသာမက်း၊ ချမ်းငွေ့သွင်းသည်၊ ချမ်းခြင်းအတုံး၊
အလှယ်တည်း။ [မယဇေဝလက္ာ]

ဤသို့ကာမရှုက်စခန်း၌ အစွမ်းကုန် ပျော်ဖွယ်ကောင်း
သည့်အပြင် ပျော်မွှေ့ဖွယ်ကောင်းသဲလေသက်လည်း ပျော်စလေ၊ ရှိကြ
သောကြောင့် ကာမရှုက်ကို စက်ဆုပ်သော အနာဂတ်နှင့် ရဟန်ဘာ
အဖြစ်သို့၊ ရောက်သောအခါ နတ်ပြည်မှာကြာရှုည်စွာ မဇော်ကြ
တော့အဲ အနာဂတ်ပြုစွာသို့၊ ပြော့ပြည်သို့၊ စကြလေတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍
နတ်ပြည်ကျမှု အန္တရာယ်က်း ရန်သားရှင်းလျက် တရားဘက်ဗျာသာ
အားထုတ်၍ ယောက်လုပ်မည်ဟု မဖျော်လင့်လေနှင့်။ လူပြည်က

အသေအလဲ အားခဲ့သွားသူနှင့် ဘုရားလက်ထက်ထော်တဲ့ ဘုရား
တရားကို နာရမာလောက်သာ နတ်ပြည့်၍ တရားသေးအက်ဖွယ်ရှိ
သည်။ ဓရလိုလိုလဲ တရားမြို့သား မှန်နှုန်းပျော် အပါက်ဝတ္ထ်
တရားကေလျေားများ ပျောက်ကျရစ်လဲတဲ့။

နတ်ပြည့်၍ကမ္မားနှင့် ကိုမဆိုတယားနှင့် ဥပုသံမကျိုးအောင်ပင်
စောင့်စည်းပို့ရာ အမြတ်းခဲ့ယုံး၏။ နတ်သမီးတွေ ပွတ်သီးပွတ်သပ်
ပြုချက်ကြောင့် သိလပျက်သည်ကသာ များလေ၏။ စန္တယွှန်ဂါးမင်း
တို့နေးပြည့်မှာ မကြာမကြာ ဥပုသံကိုရုပ်နှင့် ဝိစရာဆုံးတော်လာ၊
သီတြားမင်းတို့လူပြည်ဆင်း၍ ဥပုသံစောင့်ရုပ်ကို ထောက်ပါလေ။
ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည် ပါရမီ ပြည့်ခွင့်မရကသော နတ်ပြည့်
၌ သက်တမ်းမှန်အင်မနေရာ့ စုတေမြင်း တစ်နှီးမြင် ရှိတေအာင်
မိဋ္ဌာန်ကာ လူပြည့်၍သာ ပါရမီ ပြည့်တော်မှုကြသည်။

နတ်ပြည့်၍ သူတော်ကောင်းစိတ်စာတ် မြှေကြသူတို့ ပျော်လင့်
ချက် အနည်းငယ်မျှရှိသေး၏။ ထိုအချက်ကား စုံဗောဓာတ်စောင်းတော်
နှင့် သူများ ဓမ္မာရုပြီးတို့တည်း။ စုံဗောဓာတ်စောင်းတော်မှာ တစ်ယူအား
မြင်သော မြှေသားအတိတော်ကြီး ပြစ်သည့်အပြင် ထိုမြှေသားအတိတော်
ကြီးအတွင်း၌ ဘုရားအလောင်းဘာဝက ဆံမေတ်စာတ်နှင့် လက်ယာ
ချုပ်စော်စာတ်များ ကိန်းဝပ်တော်မှုပျက်ရှိ၏၏။ သူ၏တရား
တော်သာနှင့်အသာ နတ်သမီးနတ်သား စောင်းမယ်စုံနတ်များမှာ အသက်
တမ်းကလည်းရှည်၊ စိတ်စာတ်ကလည်း ကြည်သောကြောင့် (အခြား
မောင်းမယ်စုံတို့လို ဥယျာဉ်ထဲ၌ ပျော်ပြုမခဲ့ဘူး) စော်စာတ်ထပါး၌၌
ပန်းမာသော လျှော်စွဲမှုများဖြင့် ဝပ်တွားဆည်းကပ်၍ ဆထူးဆ
မြတ်ကို ပို့ဆောင်ကာ မှတ်သွေးပါရမီတို့များအောင် ကြိုးစားကြ
မည့်အတည်း ယုံ့ယူဆရာ မရှိပါဘူး

သူဓမ္မ၊ ဓမ္မဘရဲ့ကြီး၏ ကျက်သရေဓမ္မ၊ ရေးသား၏ ကုန်ဆုံးနိုင်ဖွယ် ရှာဖြူ။ ဓမ္မဘရဲ့အဆောက်အအုံ အားလုံးတို့၌ ရတနာများစုကို သူ၊ နေရာနှင့်သူ သုံးခြာထား၏။ စို့ဓမ္မဘရဲ့အနီး၌ တည်ရှိသော ပင်လယ် ကာသစ်ပင်မှ ပန်းများလည်း ဓမ္မဘရဲ့အတွင်းသို့ အထောင်း ပို့သာဖြင့် နှစ်ပြို့စွဲဖယ် တင့်တယ်စွာ ပုံ့နှံလျက်ရှိ၏။ အလယ်ပဟို တရား ပုဂ္ဂိုင်ဝယ် ထိုပြုကြီးကို စိုက်ထုထားပြီးလျှင် တရားပုဂ္ဂိုင်၏ ဓားမှုစွဲ၏ သိကြားမင်း၊ ပဇေပတိနတ်မင်း၊ ဝရှာဏာနတ်မင်း၊ ဓမ္မဘရဲ့အသားများ၏ (မယလွှဲလင်ဘဝတုန်းက ကောင်းမှုပြုဖက်) ရှုပါပါ၊ နတ်မင်းကြီးများ၏ နေရာကို စိစီးထုတ်ထား၏။ ထို့အောက် ထားရွှေးသော နတ်များနှင့် မထင်ရှားသော နတ်များပို့လည်း နေရာများ စီအုပ်ထုံးသည်။ [ဤသူဓမ္မဘရဲ့တယ်သာင်မှာ တာဝတီသာမှ အထက်နတ်ပြည် င့် ထပ်ပြည်၍ ရှိ၏။]

စည်းဝေးချိန်ရောက်လျှင် သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် အချက်ပေးလိုက်သော “ဝိပယ့်တွေရ” ၏။ ခရာသင်းကြီး၏ အသံမှာ ပုံမွန်ဘာတိသောင်ကျယ်သော သူဒေသန နတ်ပြို့တော်ကြီးကို စိုက်ဟီးလျက် လူအခြားအတွက်ဖြင့် င့် လကြာအောင် အဆက်ဆက် ဖြည်းပီးနေသာ ပုံ၏။ ဆိုင်ရာနတ်များ ဓမ္မဘရဲ့အတွင်းသို့ ဝင်ပြုကြလျှင် ရတနာရောင်ပန်းအရာင်တွေ လွှမ်းမိုးနေသဖြင့် ဓမ္မဘရဲ့တစ်ဆောင်လုံး နှီမြန်းနေတော်၏။ တစ်ရုံတစ်ခါ ဖြဟန္တပြည့်မှ ဆင်းလျက် သနက်မှာပြပွားမင်းက တရားဟော၏။ တစ်ရုံတစ်ခါ သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် တရားဟော၏။ တစ်ရုံတစ်ခါ တရားဟောရောင်းသော နတ်သားတစ်ဦးဦးဟော၏။ ထိုကြာ့င့် စူးစွာမလိုအပေါ်တော်ကို ပူးမြှေ့ပြုခြင်း၊ သူဓမ္မဘရဲ့သာင်ဝယ် တရားနှုန္တ်းတို့အတွက် အော်လင့်ဆုက်ကလေးရှိပေသေး၏။ “အော်လင့်ချက်” ဆိုသော်လည်း မင်းပိုလ်ရ

လောက်အောင်ဖျော်လင့်ချက်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ သူတော်ကောင်း စိတ်ဓာတ် မပေါ်လိုက်ဘဲ ခိုင်ခြှုံ ကာမရုဏ်ထဲမှ အထိက်အလိုက် ငြောင်ပွဲနိုင်စရာရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

နောက်လေမည် လုပြည်ရုတ်ကပင်အခါကြိုးကား “ရဟန်း ရှင်ရှုတို့ တရားပြည်ကြေလိမ့်မည်” ဟု ဖျော်လင့်ဖျယ်ရာ ဖရိတော့၊ ယရပင် အမြင်မထော်လျပြီ။ သုသရာဂုဏ်တွေကို တကယ်ခြေလျှင် ယခုသာဝါးပင် စွန်းစွန်းစွာ၊ မင်းပေါ်တဲ့ မိုလ်ပေါ်တဲ့ တရားကို ကြိုးစားသင့်ကြပ်။ နတ်ပြည်ကပင် အရိုမေတ္တာယျ ဘုရားရှင်ကို စောင့်စားဖူးပြောလျက် တရားထော်ကိုရာပြီးမှ ပင်ဖိုလ်ရရှိုး မှန်းသူ များလည်း နှစ်ဝါးအယူဥုံးတော်ပေါ်ကို၌ ရှိသူမျှ တတ်မဲ့ကလေးများ ပျောက်မသွားအောင် အထော်ထွေထောင်ရပ်မြို့မည်။ ပါဝါးသချုင့် “နတ်ပြည်ကျူမှ အားပါးတရာ့စားမည်” ဟု အားခဲ့နေသူတို့ကား အရိုမေတ္တာယျဘုရားရှင် ပွင့်တော်မျေားသော်လည်း ကာမရုဏ် အတွေ့ထူးဖြင့် မဗ္ဗားလျက် ရှိုံးမည်သာ။ ထို့ကြောင့် ကိုယ့်တရားပြင် အများကို ကယ်တင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အရှာသာဝက မဟာသာဝက အလောင်းတော်ဝို့မှတ်ပါး အမြားသုတို့ကား ယရပင် ကြိုးစားသင့်ကြပါသည်။

“ဘေးပြုပြု့၊ အေးသတုန့် ကိုယ်စိုက်ပါလို့၊ အားထုတ် သင့်သား၊ သို့ပါကို၊ ဘယ်စော့ ဘာလိုလိုနှင့်၊ အောင်ရေးကို ပျော်စော်လင့်လို့၊ ဘာဝရာ၊ သီခေါင် ဆွဲနှင့်အတော်၊ ရှင်းဖို့အရား။

[ဆရာတော်ကြိုး]

[အော်မြို့မြို့နှင့် အော်မြို့မြို့တည်အပ်သူမှတည်အပ်သောနောက်ဆက်တဲ့]

သို့ကြောင်းသုတေသနပို့

အော်မြို့မြို့နှင့် အော်မြို့မြို့တည်အပ်သော သို့ကြောင်းသည် အပါ

တစ်ပါး၌ ကြီးကျယ်ခံးများသော ဥယျာဉ်ပွဲကို ရွှေစားဖို့ရန် အခြေ
အရုံများစွာဖြင့် ဧရာဝဏ်ဆင်ကိုစီး၍ ထွက်လာ၏။ ဥယျာဉ် တံခါး
ပေါက်သို့ ရောက်သောအခါး ဘုရားရှင်အား ပြသေနာမေးရန် အကြော်
ပေါ်လာလေ၏။ ထိုပြသေနာကား တက္ကာရှုန်ခန်း နိုဗာန်သို့
လွှတ်လွှတ်ကျေတ်ကျေတ် ကြမ်းနိုင်သော ရဟန္တာ၏ ကျင့်ခဲ့သော
လမ်းစဉ် ပြသေနာတည်း။

ထိုသို့ ပြသေနာမေးလျောက်လို့သော စိတ်အကြော်သည် ဥယျာဉ်
တွင်းဝယ် ပွဲသာ၏အလယ်သို့ ရောက်လျှင် မေ့ပျောက်သွားဖွယ်ရှိ
ဆောင်ကြောင့် “ယခုပင် သွား၍မေးလျောက်မည်” ဟု ကြိုးစည်ကာ
ဧရာဝဏ်ဆင်ပေါ်မှ ကျယ်ပျောက်၍ ဘုရားထံအရောက်လာ
ခဲ့လေသည်။ ဆင်ကြီးလည်း ဥယျာဉ်အပေါက်မှာ ရပ်၍ နေရစ်၏။
ရောက်ပါ အခြေအရုံများလည်း ဥယျာဉ်ပါက်မှာ ကျိုန်စုံကြလေသည်။

ပုံဗျာရုံကျော်င်းတိုက်၍ သီတင်းသုံးတော်မှုခိုက်ဖြစ်သော ဘုရား
အထံသို့ ရောက်သောအခါး ဥယျာဉ်ပွဲက နောက်ဆံတင်းလျက်
ရှိသောကြောင့် “တက္ကာသီးယ-နိုဗာန်မြှု လွှတ်လွှတ်ကျေတ်ကျေတ်
အရှုံပြနိုင်သော ရဟန္တာ၏ ကျင့်ခဲ့သော လမ်းစဉ်တရားကို ခပ်တိုတိ
အမိန့်ရှိတော်မူပါ” ဟုလျောက်လေသည်။ ဘုရားရှင်လည်း သူ၏
လျောက်ထားချက်အရ တို့တို့ပင် မဖြတော်မှုသည်မှာ

သီကြားမင်း ...ရဟန္တာဖြစ်မည့် ရဟန်းသည် “အလုံးစံသော
တရားကို ငါ၊ ငါ့သွားဟု နလုံးသွင်းခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းနှာ မထိုက်”
ဟု တရားစကားကို ကြားနာရ၏။ ထိုရဟန်းသည် (ခန္ဓာဝါးပါး)
တရားအားလုံးကို သီအောင် ကြီးစား၏။ သီသောအခါး အားလုံး
ခုကွဲချည်းပဲဟုသီဖြန်၏။ ခုကွဲချည်းပဲဟု သီပြီးရောက် ဘာမဆို
ခံစားရသူမျှ ဝါသနာကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရွှေ့ရွှေ့၍ နေ၏။ ထိုသို့

ရှဖန်များအောင် ဘာတစ်ခုကိုမျှ မစွဲလမ်းတော့ဘဲ ဇာတ်ဆုံး
ရဟန္တပြစ်ကာ သဏ္ဌာဂုဏ်စုံနဲ့ နိဗ္ဗာန်နှင့်သို့ လွတ်လွတ်ကျတ်
ကျတ် မြန်းနိုင်လေသည်။ [အချုပ်မျှ မြန်မာပြန်သည်။]

သိကြားမင်းသည် ဤသို့ အကျဉ်းမျှ ယောပြအပ်သော
ပြသေနအေပြကို လွန်စွာသတေသနကျ ဝမ်းဇာတ်လျှင် “သာရု-
သာဓ” ဟု အသံပြုလျက် နတ်ပြည်သို့ပြန်လေသည်။

ထို သာဓဇ္ဈားသံကို ဘုရားကျောင်းတော်၏ ခဲ့သာက်စန်း
ဆောင်မှုသီတင်းသုံးနေသော အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကြား၍ “ဒီသိကြား
ဟာ တရားကိုသိလို့ သာဓဇ္ဈားတာလူးအသိဘဲနှင့်သာဓဇ္ဈားတာလူး”
ဟုစဉ်းစား၍ သိကြားကို စုစုစ်းလိုသောကြောင့် သိကြားနှင့် ကျေဆင့်
ဇာတ်ဆင့်လိုက်ကာ တာဝတီသာသို့ တက်သွားလေသော် . . .

ဘုရားထံမှ တရားနာ၍ ပြန်သွားသော သောတာသပ်သိကြား
မင်းလည်း ဥယျာဉ်တွင်း၍ တို့ကြ မှတ်ကြ ကကြ ပြဋ္ဌာသည်ကို
နှစ်သက်အားရ ရွှေမဝပြစ်နေစဉ် အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကိုပြင်း၍ (ပြုကြည့်
နေသော ကျောင်းဒကာက ဆရာတော်ကြီးလာသည်ကို မြင်ရသည့်
ပမာ) ပေါ်ရှုက်ရှုက်မျက်နှာပြင်း အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကို ခရီးဦးပြုလျက်
နှစ်ဆက်စကား လျှောက်ထားရလေစော့သည်။

ထိုသို့ ထွေလျှင် ထွေချင်းပင် အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကပင်
သိကြားမင်းကို ပြောသည်မှာ “မြတ်စွာဘုရားက အသင်သိကြားအား
တက္ကာသံ့ယူဝိစွိုး အကြောင်းကို ဘယ်လိုပော်လိုက်ပါသလဲ။
ငါတို့လဲ ထိုတရားကို တစ်ဆင့်နာပါရမှာ ” ဤသို့ ပြောလျှင်
ထိုတော်ခြုံ သိကြားမင်းစဉ်းစား၏။ ပေါ်မလာချေ။ အထပ်ထပ်
စဉ်းစားလော်လည်း ထုံးလုံးသမီးမရားဖြင့် နာမျှတွင်းက မှတ်မှတ်
သွားသော နာမျှတွေသုံးလည်း နတ်ပြည်ကိုရှေ့နေသွားသည်။ အထွက်

မွေးရောက်တောင်းကို အရှင်ပြု လျှောက်လေသည်။ [မူလပစ္စာသာ၊
ရွှေတာဝါးသံယသုတော် ကောက်နှင်းချက် ။]

၀၅။ ဓာတ်အားဖွေယ်ရှာသူအဖြော်

ဤတရားတော်အရ ၀၅။ ဓာတ်အားပါလျင် နတ်ပြည့်အာရုံသည်တရား
မှုအောင် မိုင်းတိုက်နိုင်ကြောင်း မားလည်းနိုင်ပေပြီ။ မှန်၏။
သီကြားမင်းသည် ပင်ကိုအားဖြင့် သတိကောင်း ဉာဏ်ထက်၍
အရွှေနှင့် သွက်လက်သုပေတည်း။ ထိုအချိန်မှာ သောတာပန်လည်း
ဖြစ်ပြီးပေပြီ။ မာခဲ့ရသော တရားမှုလည်း သုတိယ်တိုင် သိချင်လျှော်
လျှောက်ထားသော ပြဿနာ၏အဖြေ တရားအကျဉ်းဖျေသာ ဖြစ်၏။
ရှင်စေသူလာန် အေးချိန်နှင့် ထိုတရားမာခဲ့ချိန်မှာ မိနစ်လောက်သာ
ရားပေလီမို့၍မည်။ သို့ပါလျက် ဥယျာဉ်ပွဲ၏မိုင်းတိုက်စွဲကြောင်း
၀၅။ ဓာတ်မရနိုင်အောင်ပင် မေ့ရလေသည်။

၁။ ဤဝတ္ထုကိုထောက်ထား၍ မိမိတို့အတွက် လေးလေး
နက်နက် ၀၅။ ဓာတ်သင့်၏။ မိမိကိုယ်ကို “သုတေသန
ကောင်းဟုတ်ပါသည်” ဟု ဝန်ခိုင်သော သုတေသန
ကောင်းမှန်လျှင် နောက်ဘဝအတွက် ဂတိကောင်းမြို့
များပါ၏။ သို့သော် ထိုရောက်ရမည့် ဂတိကား
လူနှင့်နတ် ဘဝသာဖြစ်ပါသည်။ ချာန်မရ၍ ဖြဟနာ
မဖြစ်နိုင်။ ရဟန်သမဟုတ်သေး၍ နိမ္မာန်မရနိုင်ပါ။
အထက်နတ်ဖြစ်ခဲ့သော် သီကြားမင်းလို့ အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်သော်မှ မေ့ရရုံကို ထောက်၍ မိမိတို့အတွက်
သိပြီးတရား ကာလုံးများ မေ့ပျောက်သွားမည်ကို
မစိုးရှိမြပါအေား။

- ၂။ တရားဓမ္မ၏ နတ်တို့ကလျှပြင် အပျော်ကြီး ပျော်မွဲ
နောင် (ပုထုဇူးဘဝပြင်) စတေသိချိန်ရောက်သောအခါ
မိမိစည်းစီမံကို တမ်းတာ၍ နှစ်းလျှေားငယ်စွာ စတေ
ရပါမှ အပါယ် ၄ ပါးသို့ တမ်းဆင့်သွားရှိ အစေး
မဝေးလှမော့ပါ။ တမ်းခါတုန်းက နတ်သား ငါးရာ
တို့သည် ဥယျာဉ်အတွင်းဝယ် ပန်းပင်တက်၍ ပန်းခုံ
ရင်း သိချုပ်းကြ၍ အကြောင်းရှင်းရတ်တရရက် စတေကာ
အဝိမိသို့ ရောက်သွားကြဖူးပါသည်။
- ၃။ တမ်းပန် အောက်တစ်ချိန်ရောက်မည် လူဘဝကို
အတွေးလျှင်လည်း စိတ်အေးဖျယ် မရှိလှပပါ။ ရှင်းပါဦး
မည်။ သူတော်ဝက္ခာင်းအနေဖြင့် လူဘဝ၏တန်ဖိုး
ကို စဉ်းစားလျှင် (၁) ဘုရားသာသနနှင့်ကြံဆွေး
ရှုခြင်း၊ (၂) အားလုံးမဟုတ်စေကာမူ လူအများစုကာ
လူဝက္ခာင်းသူဝက္ခာင်းများ ဖြစ်ကြခြင်း၊ (၃) ဆရာ
မိဘတို့က သူတော်ဝက္ခာင်းများ ဖြစ်ကြခြင်း၊ (၄)
အလွန် မဆင်းရား အထိကိုအဆောက် ချုပ်သာသော
အမျိုးပြီး ဖြစ်ရခြင်း။ ဤအကြောင်းများ စုံညီမှ
တူဘဝ ရကျိုးနှင်းလိမ့်မည်။
- ၄။ ဘုရားသာသနတော်အဆေးလို့ စဉ်းစားလျှင် ယခု
အချိန်မှာပင် ပုဂ္ဂိုလ်ဝက္ခာင်းကို အတော်ရှာမှ ရှိခိုင်
သော အချိန်ဖြစ်အော်ပြီး လောက်အာရုံးတွေကလည်း
ဆောင်းကျော်း စုတ်ကစာသနနှင့် လာသ်လာသာ
စိန်းသိန်းဆုံးလည်းများ လုပ်ခွင့် အသေးစိုးလည်း
သို့ သမာဓိ ပညာရှိထက် စုစုံနှိမ်ကို ကိုကျယ်

လိုက်၊ မီမိတ္ထိဆရာ ဂုဏ်ရှိအောင်လည်း ဟိုကပ်
သည်ကပ်နှင့် ကပ်ကြ၊ လူအချင်းချင်း ဂုဏ်သတင်း
လွှဲကြနှင့် သာသနုဝင်စေမှုးများအတွက် ခေါင်က
မိုးယိုနေ့လေပြီ။

၅။ သာသနာကို ယခုကိုးကျယ်နေကြသော (သာသနု
ဒါယကာဆိုသူတို့၏) သားသမီးများကို သာသနု
ဝန်ထမ်းရဟန်းတော်များက သံင်ပြပေးမှုသည်၍ တစ်စံ
တစ်စံ လက်လွှတ်၍ လာခဲ့ရာ ပုံခုအခါမှာ တရှုံး
ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျောင်းသားဟူ၍ မရှိတော့ပါ။
ကျောင်းသားမရှိလျှင် ရှင်သာမဏေ (အမြိုင်) မရှိ
နိုင်၊ ရှင်သာမဏေမရှိလျှင် ရှင်သာမဏေဘဝ၌ စာ
သင်၍ စာတတ်သော ရဟန်းလည်းမရှိနိုင်။ သိပ်
မကြာသော နောင်အခါဝယ် များစွာသော ကျေးဇာ
တို့၌ တော့ထွက် ရဟန်းကြီးတွေသာ ကျောင်းကြီး
ကန်ကြီးပေါ်ဝယ် စက်တော်ခေါ်၍ နေရစ်ကြပေ
လိမ့်မည်။

၆။ တစ်ဖန် - သာသနာကို ပစ္စည်း င ပါးဖြင့် ထောက်ပုံ
ရသော ဒကာ ဒကာမများဘက်ကို ဆက်လက်
စဉ်းစားပြန်လျှင် ယခုအခါ ကလေးတွေ သင်ယူနေကြ
သော ပညာသည် လောကီအတွက် တစ်ဘဝမျှ
အကျိုးပေးနိုင်သော စေတ်မိပညာကား ဟုတ်လောက်
စရာ ရှိပါ၏။ သို့သော် ထိုပညာ၌ မင် ဖိုလ် နိုဗ္ဗန်
ယုံကြည်းမျိုး ဥာဏ်ကို မဆိုထားဘို့ ကံနှင့် ကံ၏
အကျိုးကိုမျှ နားလည်စေနိုင်သော ပညာပင် ပါရှိ၏

- လော။ ထိုသို့ မပါလျှင် နတ်ပြည် ဖြဟ္မာ့ပြည်ဆိတာ
ယုံကြည်းမှာလော။ နတ်ပြည် ဖြဟ္မာ့ပြည်ကို မယုံ
လျှင် ငရဲပြီတ္ထကို ယုံးမည်လော။ ထိုသို့ မယုံသူ
အည်းရဟန်း သံသာသိုးအား ပစ္စည်း င ပါး မဆို
ထားသီးဝမ်းဝရုဏ္ဏ အွမ်းပေးဖို့ သတိရပါဦးမည်လော။
- ၇။ ထိုပြင်-ယခု ပညာသင်ဇာသာ ကရာဇ်များ ကြီးရင့်
သောအခါ ရှုံးတုန်းကလို မိဘအန္တအန္တ်ကို များများ
စားစားရကြတော့မည်မဟုတ်။ သူတို့၏ ကျောင်း
စရိတ်ကိုပင် များစွာသော မိဘတို့ မနိုင်တနိုင် ကြိုး
စားအကြရရလပြီ။ လူတို့အသုံးအဆောင် အလုအပ
ပကာသနတွေကလည်း တစ်စထက်တစ်စ ထိုး၍
ထိုး၍ လာတော့သည်။ ယခု ကုလေးများ ကျောင်း
မှုစွဲကု၍ အသက်ဇွေးသောအခါ ခုံတို့ ပညာသည်
ခုံတို့၏ အိမ်သူအိမ်သားများပါ ဝမ်းဝ၍ ခါးလှရုံ
ကိုပင် အင်မတန် ကြိုးစားနိုင်မှ (သို့မဟုတ်
မတရားရှာနိုင်မှ) ထော်ရှုတွေပလိမ့်မည်။ ထို့မျှ
လောက် အသက်ဇွေး ခဲယဉ်းချိန်ဝယ် အဘယ်မှာလျှင်
သာသနာကို ထောက်ပုံနိုင်တော့မည်နည်း။
- ၈။ တစ်နည်း စဉ်းစားပြန်လျှင် သာသနာဝန်ထမ်းရဟန်း
ထော်တို့မှာ ကလေးများကို သာသနရေး အဝါးဝ၍
လောက်အသက်ဇွေးဝမ်းကျောင်း အခြေခံရအောင်
သင်ပြန့် တာဝန်ရှိနေသည်။ အရာရာ ပြပြင်လျှင်
သင်ပြနိုင်မည် အမြေအနေသည်။ လုံလုံလောက်
သာသန် ရှိ၏။ သို့သော် ယခုအုတိုင်အာင် (အချို့

ကောင်းများမှတစ်ပါး အများအပြားတဲ့ မစဉ်းစားရှိသာမက အသွားအလာ
အနေအထိုင်မှစ၍ အတ်လျတို့၏ စိတ်ကို ဆွဲင်းနိုင်
လောက်အောင် မကြီးစားကြသဖြင့် အတ်ပညာတတ်
သူတို့၏ အထင်သေး အမြင်သေးကိုသာ အများစုက
ခံနေရလေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုအတ်ပညာတတ်
လုအများသည် ဖုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနတော်ကို
အားပေးလိုက်လိမ့်မည်လော့။ ဤအချက်များကို
တွေ့ပြန်သော် သာသနတော်ယုတ်စိုး အရေးသာလျှင်
နှီးသည်ထက်နီးလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၉။ အောက်လာမည့်ဘဝ၌ လုအများစုက လူကောင်းသူ
ကောင်းဖြစ်စိုးလည်း မလှယ်ကူတော့ချော့။ ထင်ရှား
အော့ - လူ ကောင်းသူကောင်းအတ်သည် မေတ္တာ၊
ကရာဏာ၊ မှုဒ်တာ-ဤတရား ၃ ပါးအွန်းကားသော
အော်တည်း။ ယခုမျက်မြင်မှာကား တစ်ယောက်
အပေါ် တစ်ယောက်က ကောင်းကျိုးလိုလားသော
မေတ္တာအစ် နည်းပါးလှလေပြီ။ မေတ္တာမရှိလျှင်
ဆင်းရှုံးကိုမြင်၍ သာနားသော ကရာဏာနှင့် ချမ်းသာ
သူကိုမြင်၍ ဝမ်းမြှာက်သော မှုဒ်တာလည်း မဖြစ်
နိုင်တော့ပါ။ ယခု ဖြစ်နေသည်မှာ တစ်ယောက်
ကောင်းစားသည်ကို အခြားတစ်ယောက်က မနာလို
သော လူသား၊ မိမိကဲ့သို့ ကြီးပွားမည်ကို စိုးသော
မစွဲစိုး၊ အထက်တန်း ရောက်နေသောသူက စိတ်
ကြီးဝင်သော အထက်တန်း မာနာ၊ အောက်ကျသော

ခုတေသနလည်း “ဘာ အနေဖိုက်ရမှာတဲ့” ဟုဆောင်
ထောက်တဲ့၊ မာနတွေ အသေဆုံးကိုလေသာည်။

၁၀။ ထိပြု၏ လိုချင်ပွဲယ်အာရုံ၊ အေားပွဲယ် ကာသရုပ်တွေ
စာနှင့် ထာစိန္တတဗြား ပုံးပွားလာရကာ၊ (မီးသည်
ဆောင်စာရှိသောက် လိုက်၍ လောင်သလို)၊ ယခု
လူတို့သွေ့ဘုံး လောဘ ကလည်း အာရုံမှား
အသေဆုံး ကြီးမား၍ လောကလေသည်။ လောဘအလိုကို
မဖြည့်နိုင်သောအခါ သာတို့ ဖြတ်မှု တို့ကိုနိတ်မှု
ထိပြု၏ထိုင်အောင် ဒေါသတွေလည်း တရာ့၏။
တရာ့၏ တကဲကဲဖြစ်၍ မှန်လေထား၏။ ဤသို့
အင်္ဂါးတရားတွေ ထွန်းကောင်အနေသာ ယခု
ဇေတ်မှာပင် လူကောင်းသူကောင်း ရားပါးနေရကား
မှားကိုကာလဝယ် အဘယ်မှာ ယခုထက်မြှို့ ဖော်
ဝါး၊ ဓမ္မတော့မည့်နည်း။

၁၁။ ထိုသို့ လူကောင်းသူကောင်း အစွမ်းအိုးပါးမည်
မှားကိုကာလဝ် မိဘကောင်း သရာဓကခင်းလည်း
ရှုံးတိုင်ထားမည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ အားကိုအရာ
မိဘကောင်း သရာကောင်းမှုသို့ မတရား လူများ၏
အလယ်မှာ မိမိတစ်ယောက်တဲ့လည်း လူကောင်းကလေး
ပြန်စိုးလည်း မလွယ်ကုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မှတ်ပြည်မှာ
ဖို့ကိုက်မည် အာရုံမှား၌ သွားပို့ခက်သလို လူပြည်
မှားလည်း အကုသိုလ် ထွန်းကားတော့မည်။ အတွက်
လူပြန်ပြစ်စိုး က်လုပ်ပေါ်သလိုသည်။

၁၂။ အာရုံရာဝယ် မိမိတော်းသားမှားသူမှာ အားကြောင်းအားကို
အားပြတ်မည်။ လွန်ခဲ့သော (အားရှုံး၍) ပြောသိလက

ရန်ကုန်သို့ သိမ်သမုတ်ကိစ္စဖြင့်သွား၍ ပြန်မည့်နောက်
 ဘုတာကြီး၌ အကြောင်းအားလုပ်စွာ အောအောက်
 နေ၏။ မီးရထားတွဲထိုးမည့် နေရာဘက်ကို ကျော်ပေး
 လျက် လိုက်ပို့သော ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးနှင့် အတူ
 ဝကားခြားနေစဉ် ရထားတွဲ ထိုးသဖြင့် လူအများ
 လွှဲပ်ရှားသံကြား၍ ဝကားဖြတ်ပြီး လွှဲည့်ကြည့်လိုက်
 ရာ နေ့စဉ် ထုံးစံအတိုင်း အလုအယ်က် နေရာယူနေ
 ကြသော လူအများကို မြင်ရပါသည်။
 ၁၃။ ထိုအခါ စဉ်းစားမိသည့်မှာ ဤလျမှုဗျား၏ အကြောဆုံး
 ရထားမီးရမည့် အချိန်မှာ ၂၂၇၅ ရက် နီးနီးနှင့် တစ်ည့်
 သာဖြစ်၏။ ထိုမျှအချိန်အတွင်း၌ နေရာကောင်း
 မရလျှင် ဆင်းရမည့်စိုး၍ အလုအယ်က်နေရာ ယူကြ
 သည်။ တရာ့၊ လည်း ငွေပိုပေး၍ သီးခြားနေရာရ
 အောင်ကြီးစားရသည်။ ထိုမျှမက ရထားပေါ်မှာ
 စိတ်ချုပ်သော အဖော်ကိုလည်း ရှာကြသေးသည်။
 မတော်လို့များ နေရာကောင်း မရပြန်လျှင် အဂျာန်ပင်
 စိတ်မကောင်းဖြစ်၏။ မိမိနေရာ အနီးကလုကို ကြည့်
 ၍ ရှိုးသားပုံမရလျှင် တစ်လမ်းလုံး စိတ်မချကြ။
 ၁၄။ ဤ၂၂၇၅ ရက် တစ်ည့်အချိန်အတွင်း ဆင်းရမည့်အရေးကို
 တွေးကာ ဤမျှလောက် နေရာကောင်း ကြီးစားသူတို့
 သည် နောက်ဘဝ ဟိုနောက်နောက်ဘဝတို့ အတွက်
 နှိမ်းချိန်အထိ နေရာကောင်း၊ အဖော်ကောင်းရအောင်
 အဘယ်ကြောင့်မကြီးစားဘူး အေးစက်စက် နေကြပါ
 လိမ့်မည့်နည်း။ မတော်တဆ ခြေချော်လက်ချော်

အိသလိ အပါ၍ င ပါ။ ရွှေခါန္တားရလျှင်
တစ်ဘဝလုံး ဆင်းရရှိသာကော် အဆက်ဆက်
အကုသိုလ် တို့ဖူး၍ အဆက်ဆက် ရွှေရဟနာင်း
မရတဲ့ ရှိနိုင်သည်။ လုဘဝရောက်သော်လည်း လုံး
လုံး လုဆင်းရပြစ်၍ တစ်ဘဝလုံး အောက်ကျ
နောက်ကျ ဒုက္ခရောက်နိုင်သည်။ သူ့ပါယျားရထား
စိန့် ခရီးတိုကလေးအတွက် ကြီးစားသော်လည်း
နောက်ဘဝ၌ ဇေရာကောင်းရရှိသောင်း ခြုံးစားသော်
ဇေကြခြင်းကား ထိုင်းမြင်းထွေးစားအရှင်တို့ ပြောသတ်
သော အသိဉာဏ်က်း၍ ဖူးလွန်း အံ့ဩ့ဗုံးကြထော်
ဖွေထားသော် ဤသို့ စုံးစားကာ ဤအကြောင်းတိုပင်
လိုက်ပို့သော ဘုန်းတော်ကြီးအား ပြောပြန်ခြပါသည်။
ပြန့်သော စဉ်းစားဖွယ်တိုကို ဤကျမ်းသွားမှုများ
လည်း လေးလေးနက်နက် စဉ်းစား၍ လက်လှုံးစီ
တာရားတွေ့ကို ရအောင်သော်လည်း ကြိုးစားသင်္ကြန်း။
ရွှေးဘဝကာ အထုတ်ပါသမား ဝါချေသွေး အတိုင်း
အထောက်အား ပါရမိကို ပြည့်ကျကျနှင့်ဖြော်လျှင်
အကု သို့လ်နည်းအောင် သတ်ထား၍ ဒါနဲ့ သို့လ်
အသော် ပါရမိများကို အနှစ်အမြှေတော် တည်လျက်
မပျက်နိုင်အောင် အလွန် ကြိုးစားသွေး၏။ ထိုသို့
ကြိုးစားလျင်ကား နတ်ပြည့်လည်း နတ်သွေးတော်
ကောင်း၊ လုပြည့်ပြည့်လည်း တုံးမြှေးသော လုသုတော်
ကောင်းများပြစ်၍ (ရှေ့အသောက်သွေးတို့ သာသန
ဖြော်ပြင် ပါရမိများနှင့် ပြည့်ကျကျနှင့်သွေးတို့ကဲသို့)

ရှင်သည်ထက် ရှင်အောင် ဝါရမီဖြည့်ကျင့် နိုင်ကြ
ပါလိမ့်သတည်း။

ဇောက်ဆက်တွဲပြီး၏။

ပြဟ္မာစည်းနိမ့်

ပြဟ္မာပြည်ရောက်ရန် ရာန်ကို အားထုတ်စဉ်ကပင် လောကီ
အာရုံ ကာမဂ္ဂဏ်နှင့် လူသုတေသပ်သော ၌၊ ရွာ၊ အီမာ ကျောင်းတိုကို
ရောင်ရှား၍ ဆိတ်ဆိတ်ပြုပြု၍ နေထိုင်အားထုတ်ရသောကြောင့်၊
ထိုရာန်ကုသိုလ်တရားတို့အတွက် ပြဟ္မာပြည့်၌ ပြစ်ရသော ပြဟ္မာ
တို့လည်း လွန်စွာ ပြုပြုသက်ကြပေသည်။ သားသမီး နော် မောင်နှင့်ဟျှော်
မရှိကြ။ အားလုံး ပြဟ္မာတို့မှာ ယောကျားသဏ္ဌာန်ရှိသော်လည်း
ယောကျားအကိုနှင့် မိန့်မှာ ပပါကြတေသ့ခဲ့၍ သုံးအတွက်
ကာမဂ္ဂဏ်ချမ်းသာကို ခံစားခြင်း မရှိကြ။ ရာန်ကို အားထုတ်စဉ်
(လူဘဝ) တုန်းကပင် ကာမဂ္ဂဏ်အပြစ်ကို နှစ်နှစ်ကာာကာ ပြင်ခဲ့ပြီး
ပြစ်သောကြောင့် ကာမဂ္ဂတ်တရားများလည်း လုံးရမပြစ်အောင်
ပြုပြုဝပ်လျှက် ရှိကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် နတ်ဘုံ နတ်နန်းတို့ထက် ခမ်းနားလှသော
မိမာန် ဥယျာဉ်တွင် တကယ်ယောက်သူတော်စင်များ နေသလို
တရာ့က မေတ္တာစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းပွားများ၊ တရာ့က
ရာန်ဝင်စားလျက် ပြုပြုသက်အေားချမ်းစွာ စံမြန်းနေကြပေသည်။
သို့သော လုံပြည့်၌ အတန်းအစား ကွာခြားနေသကဲ့သို့ ပြဟ္မာ
ချင်းလည်း အတန်းအစား ကွာခြားနေရကား တရာ့၊ ပြဟ္မာက
ပြဟ္မာမင်း (ပြဟ္မာ ဘရင်) ဖြစ်ကြ၍ တရာ့က ပြဟ္မာပုဂ္ဂရာဟိတ်
(ပြဟ္မာမင်း၏ အမတ်) များဖြစ်ကြပြီးလျှင် တရာ့ကမဲ ပြဟ္မာမင်း၏
အကြောင်းပို့စာတ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ [ပြဟ္မာမင်းကို အောက်တန်း
ပြဟ္မာတို့က (တမင်မပြလျှင်) မမြင်နိုင်ကြ။]

အသည်တိပုံဟွာ

လူ့ပြည်တိန်းက ထဲးခေတ်ပါး ရာန်ပြီးသောအခါ တချို့က “စိတ်ဝိညာဉ်နှင့်အမှတ် သည်ရှိခြားသာ ဖြင့်ချင်၊ ကြားချင်၊ နှံချင်၊ စားချင်၊ အေးချင်၊ ထိချင်၊ သီချင်သော သဘောများဖြစ်နေရ သည်။ စိတ်နှင့်သည်သာမရှိလျှင် အင်မတနဲ့ အေးမြှုပ်လိမ့်မည်” ဟု စိတ်နှင့် သည်အပေါ် အတော်များစွာ အပြစ်ခြင်းနှင်း။ ထို့ကြော် အပြစ်မြှင့်သည်၏ အတိုင်းပင် “စိတ်သည် စက်ဆပ်ဖွယ်၊ စိတ်သည် စက်ဆပ်ဖွယ်” ဟု ကြော်ကြပ် အပြစ်ရှုမိသောအခါ သည်ရှင်ရာဂာ-ဘာဝနာ” ဇော် စိတ်သည်နှင့် နာမ်အားလုံးကို ချွဲမှန်းသော ကဗျာဗျာန်းတစ်ခုဗျား လော်လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် စုစုတေလျှင် အသည်တိပုံ ပြုဟုဘုရားဖြစ်၍ ကဗျာ ၅၀၀ ခန့် ဘာကိုယ့် မသိတော် ရွှေရပ်ကြီးကဲသို့ တချို့က မတ်မတ်ရပ်၊ တချို့က ထိုင်၊ တချို့က အိပ်လျက် နေလေသည်။

အရှပ်ပြဟွာ

ဤပြဟွာလောင်းတို့ကမူ ရာန်ရိုးရိုး၊ ရပြီးမောက် “ရပ်ခန္ဓာ ကြီးရှုနေ၍သာ အေရာရာ အပြစ်များရ ဆင်းရှုကွဲ များရလသည်။ စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်တရားချည်းသာရှိနေပါမိ လွှာနှစ်ဗျာချို့ဗြို့ပြု ပေလိမ့် မည်” ဟု ရပ်ကို အပြစ်ရာက ဘာဝနာဗျာများသောအခါ “ရပ်ရာဂ-ဘာဝနာ” ဇော်သော ရပ်ခန္ဓာကို ချွဲမှန်းသော ကဗျာဗျာန်းတစ်ခုဗျားလော် လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်စုစုတေလျှင် အရှပ်အုပ်ဟော အောင်းကင်ပြင် ဝယ် ကဗျာပေါင်းများစွာ ရပ်ခန္ဓာမှပါဘဲ စိတ်ဝိညာဉ်ချည်းသာ တည်ရှိရလေတော့၏။ ဤစိတ်ဝိညာဉ်အစဉ်ကိုပင် အရှပ်ပြဟွာဟု ခေါ်ကြိုးရလေသည်။ [“ဘာသာမြှုပ်နည်းကဗျာ ပြုပြုတွေ့”] မျိုးကို ထုတေသန အောင်းပေလိမ့်မည်။

ပြဟ္မာပြည် တဝင်းဝင်း၊ ဝက်စာကျင်း တရှစ်ခုတ်

ပြဟ္မာပြည်၏ ပြစ်ရလှတိသည် အရိယာအပြစ်သို့ ရောက်လျှင် (မဂ်ရိုလ်ရလျှင်) ထိပြဟ္မာဘုရား အောက်ကာမည့်သို့ ပြန်၍ ပဋိသင့် မဇူရတဲ့ အဆင့်ဆင့်ရင့်ကာ ရဟန်ပြစ်၍ နီးဗျာနဲ့စွဲကြလေလော့ သည်။ အရိယာ မဖြစ်သေးလျှင်ကား သူတို့၏ ရာန်အဟန်ကုန် သောအခါ လူဘုန်တ်ဘုဟ်သော အောက်ကာမဘုများ၌ တစ်ဖန် ပြန်၍ ပဋိသင့်ကြပါန်သည်။ သို့ရာတွင် ရာန်မရမိက မိမိ အားဖြတ်စွဲသော ကုန်းလ်အဟန်ကြာင့် ရတ်တရ်က အောက်တန်း မကျေစားဘဲ ဒို့ယိုစ် ထိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် (ဒို့ဟိတ် လူနတ်၊ တိဟိတ် လူနတ်) များ ပြစ်ပြီးလျှင် ထိလူနတ်အဖြစ်မှ တစ်ဆင့် ကံအကြောင်း မသိ၍ အသုတေသနပြန်သောအခါ အပါယ် င ပါး၌ ငရဲ့ကောင် ပြဇားကောင် တိရွှေ့အန်ကောင်များလည်း ပြစ်ခွင့်ရှိကြလေပြန်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား ပုထိုး အဖြစ်မှ တန်းမတက်ရသေးသူတို့ သည် ပြဟ္မာပေါ်ပြစ်နေသော်လည်း နောက်တစ်ဖန် တိရွှေ့အန်စွဲသော အပါယ်ဘုသား ပြစ်နိုင်ရကား “ပြဟ္မာပြည်မှာ တဝင်းဝင်း” နေသာ် လည်း တစ်နေ့ကျေလျှင် ဝက်တိရွှေ့အန်လည်း ပြစ်နိုင်၍ “ဝက်စာကျင်း မှာ တရှစ်ခုတ်” နေခွင့်ရှိသေးသည်။ ပုထိုးအဖြစ်ကား လွန်စွာ စက်ဆပ် ကြောက်ရွှေ့ဖွှေ့ ကောင်းလေစွာ။ ဘုံးဘာဝတို့၏ အထက် ဆုံးပြစ်၍ “ဘဝ်” ဟုခေါ်သော ပြဟ္မာဘုရားသို့ တက်ရောက် နေသာ်လည်း တစ်နေ့ကျေလျှင် ဒုဂ္ဂတိဘာဝသို့ ရောက်ရသေးသည်။ ယခုခေတ်၍ ဒုံးပျော်ခေါ်သော အရာတွေကို အထက်ကောင်းကင်သို့ တင်ပိုလိုက်သောအခါ အရှင်ရိုရှင်သူ့ စာက်သွား၍ ကောင်းကင်၍ လုညွတ်ပြီးလျှင် အရှင်ရိုရှင်သောအခါ အောက်သို့ ပြန်၍ ကျရ သက္ကသို့ သို့အတူ ရာန်အရှင်ရိုရှင်သောအခါ အောက်ဘုရားသို့သာ

ပြန်ကျေရသည်—ဟူလို့။ [ဘဝဂ္ဂ=ဘဝ+အဂ္ဂ၊ “ဘဝ=ဘုံဘဝတိဘင်+အဂ္ဂ=အထက်ဆုံးဘုံ” ဖြစ်သောကြောင့် “နေဝါယဉ်မှာသည့် မှာသည့် ယတန်” ဘုံဟို “ဘဝ်” ဟုခေါ်သည်။]

ဥက္ကာလွှာ ပုညတေဇော်၊ ကာမရှုပေါက်၊ ဂတာ။
ဘဝဂ္ဂ၏ သမ္မတွာ၊ ပုနဲ့ အသယ်၌ ခုံရတို့။
ပုအေတေဇော်၊ ကောင်းမျှရိုင်စော် အာနာလားသည်။ ဥက္ကာလွှာ၊
အန္တာသို့မြင်းမြင်းအပ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာမရှုပေါက်။ ဘုံအောင်
ကြောင်း မီမာန်နှင့် ဘုံ တင်းသန်းနတ်ဘုံ၊ ပြဟျော့ဘုံသို့။ ဂတာ၊ ထိန်
တင်းဝင်း၊ အရှိုးပြင်းလျက် ချော်းနင်းရောက်၍ ပုထားလုပ်ဟုသူမျှ
တို့သည်။ ဘဝဂ္ဂ၏ ဘုံပေါင်းတမ္မတ် တုဘက်လျှောက်သည် အဖွဲ့တ်
ထက်၍ ဘဝ်ဘုံသို့။ သမ္မတွာပါ၊ ကျွဲ့အမြာ့ကြော်မြား၊ အောက်မသွား
ရှိ ထောက်ထားပလေ ရောက်သွားကြတော်ဘုံ၊ ခုံရတို့။ ခုံရတို့ပုံး
မျိုးပေါင်းစုံသည် တလုလဲလဲ အပါယ်ထဲသို့။ ပုနဲ့ အသယ်။
ကောင်းမှုနဲ့ဖျင်း အဟုန်ကောင်းက ခုံရင်းတစ်ဖန် ရောက်ကြရဖြစ်သော
သတေသန်း။

ဘုံနှင့်စိုး၍ အရပ်ရပ်မှတ်ပွဲပါ။

နိုဗ္ဗာန်အကြောင်း

နိုဗ္ဗာန်အကြောင်းကိုရေးသားလျှင် ကြောင်းကျိုးစုလင်အောင်
ကျယ်ဝန်းစွာရေးမှ တာဝန်ကျေပေလီမှမည်။ ဤကျေးစာအပ်၌ကား
ထို့မျှလောက် ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးခွင့်မရ။ အနည်းငယ် မထိစာထိ
ရောက်မြို့းထက် လုံးလုံးမရေးခြင်းက သင့်တော်သေး၏ ဟု သဘောရှိ
၏ ဒီအားအကြောင်းကို (ရေးပိုက်စာအားဖြော်ပြု) လျှော့အော်ပါသည်။

ကေး သာဒြီဟံသာတိဘုရား၏သော ဥပမာမာနသာတိဘုရားကို
ထည့်သွယ်ပြလိုက်ပါသည်။

ဥပမာမာနသာတိ

နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာအေး၌ သုဒ္ဓိသုခ တစ်နှစ်ဦးရှိပိုကို အပန်ပန်
အောက်မေတ္တာ၌သည် ဥပမာမာနသာတိဘုရား။ နိဗ္ဗာန်တရား
ကို “ရိပ်ဝါသသာ နာမ်ဝါသသာ”ဟူလည်းကောင်း “ခန္ဓာကိုယ်တွင်း
၍ အနှစ်အမေတ္တအလား ၌ မြို့မြို့ထော နိဗ္ဗာန်ရှိပို၏။ ရပ်တရား
ဘာ၏တရား ချုပ်ပျောစီမောအေး ထိအနှစ်အမြှတ်သာ အဖတ်တင်
ရှုံး၏။ ထိအနှစ်အမေတ္တအပြိုပြင် ဘည်မာရ၌ပြုံးသည်ပင် နိဗ္ဗာန်
တည်း။” ဟူလည်းကောင်း၊ “နိဗ္ဗာန်၌ ရပ်တရားရှိပို၏ ခံစားခွင့်မရှုံး၏
အဘယ်ရာ ချမ်းသာဟု သိနိုင်ပါဘုရား။” ဟု လည်းကောင်း မိမိ
ထိထုတော်ပြုံးရာပြုံးသိနိုင်၏။ တစ်စုံတစ်ခုများ အာရုံ၏ အကြောင်း
အကျင့် သိအာရုံရှုံးသာသာ ပိုင်ပိုင်နိုင် သိမြှင့်ပိုင်သာကိုသိ
နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကိုလည်း ထိနိဗ္ဗာန်ကိုရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သာ ပိုင်ပိုင်ရာ သိနိုင်ပါသည်။ ပုထုဇွန်တို့ အတွေးဖြင့် လေးနက်သာ
နိဗ္ဗာန်ကို အမျှမှတ်မိနိုင်ရာ။ သို့သော် ချမ်းကန်သာကော ယုဇ္ဇာကို
ချိန်ဆုံး ဥပါတ်ဖြင့်သလောက် ရေးပြီးအဲ။

“နိဗ္ဗာန်” ဟူသည့် စိတ်၊ ဇာတသိက်၊ ရပ်၊ ပရမတ်တို့မှ
သီးခြား ပရမတ္တတရားတစ်ပါးတည်း။ ထို့ကြောင့် ရပ်နာမ် သာ၏ရှုနှင့်
လုံးဝဆက်သွယ်မြင်းမရှိရကား ရပ်ဝါသသာ နာမ်ဝါသသာမဟုတ်နိုင်။
အခြား ဖဟိဒ္ဒ ၂ ပူးတွင် “ဖဟိဒ္ဒမွာ” ဟု သာ ဟာတ်ကာပ်
အရှတ် ပါဝင်သာ ပုတ္တာတရားဖြုံးသောကြောင့်ပင် ခွာကိုယ်
အတွင်း၌ အမြှတ်အပြိုပြင် တည်းပိုများ တစ်တစ်မျိုးလည်း
ပဟုတ်မြို့နိဗ္ဗာန်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သွေးပါးကျော် ခံစားတတ်သာ

တရားလည်း မဟုတ်။ ရှပ သန္တစသည်အာရုံ ကာမဂ္ဂ၏တိကဲသို့
ခံစားပေါ်လော့ တရားလည်း မဟုတ်ရဘူး နိမ္ဒာန်း ဝေဒယိတသုခ
မရှိဘဲ သို့သူစသာ ရှိသည်မှာ အမှန်ပင်တည်း။

ချွဲ့ဦးခဲ့ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒယိတသုန်း ခံစားချုံ၍
ကုန် ကုန်သွားသည့်အတွက် အသစ် အသစ်ရအောင် ထွေထောင်ရ၏။
ထိအသစ် အသစ်ရအောင် ထူ ထောင်ရသော ခုက္ခဏား ခံစားရသော
သုခန္ဓုအဆမတ်နှုံး ထိခုက္ခဏ်ပြင် ထူ ထောင်ရှိသောက် ဖော်ပါက်
ရရှိသော သုခက္ခဏ်ပြင် တင်မတိုင်သောက်တောင် အပိုအမို
အကြွေးယုကာ မတရားခံစားမှုအတွက် အပါယ်လောကီသွား၍
သုခအကြွေးဆွောကို အတိုင်းတွက် ခုက္ခဏ်ပြင် ဆပ်ရသည့်၏ ဝါးနည်း
စရာပတ်ည်း။ ထိခုက္ခဏ် ခံစားမှုနှင့် မရရာသော သွေ့သွေ့တောကား;
ရပ်နာမ် သံရံရံ့ ချုပ်ပြုမ်းသဖြင့် အေးမြှုပြုမ်းချုပ်မြှုပ်း သတော
ပတ်ည်း။ ထင်ရှားစော်းခဲ့-လောက်အာရုံ ကာမဂ္ဂ၏တွက် ပြည့်စုံ
ကြော်ဝသော သွေ့တွေးတာ၏ယောက်သည် အားရပါးရ အိပ်သွေ့နောက်
စောက်အာရုံများကို ပြင်ဆင်၍ အစောင့်တို့က မြို့လောကာအား
“အိပ်သွေ့စုမလား” ဟု ဖြော်ပါးတော်းမဲ့ မည်သာတည်း။
ထိခုက္ခဏ်ပြင်တွေ့ခံစားမှု အထင်အရှုံးမရှိ။ သို့ပါလျှင် ပြို့ချုပ်းရှာ
အိပ်နှင့်ရုက္ခဏ်ပြင် ခံစားမှုသွေးတော်းပေသေးသည်။ ထို့
ခြေားမှုပါသော အိပ်ပျော်ခြင်းသွေ့ကိုယ်ပ် “အိပ်ရကောင်းသိက်တာ”
ဟု အော်းတင်းပြုသေး၏။ ထို့ကြောင်း ရပ်နာမ်ကောင်း၍ ပြို့ချုပ်းမြှုပ်းမြှင့်း
သွေ့သွေ့တောကာ ပျော်ပျော်လောက် ပွဲနှင့်ပြုပါနည်ကို မှတ်သတ်သည်။
အနောက် အနောက် ရဟန်အားပြုတ်တော်သည် ရပ်နာမ်
အော်းတင်း လောက်ရှာသော ဝါးနာမ်ကြော်မြှုပ်နည်း မှတ်တင်တော်
ပြုပါနည် ပြုပါနည်။ ဝော်ပြုပါနည် ပြုပါနည် နိဇ္ဇာ

သမာဓတ်ကို ဝင်စားတော်မျက်သည်။ ထိုသမာဓတ်အတွင်း၌ ခံစားမှု
လုံးဝမရှိ၊ မိတ် စေစာသီက် တည်းဟု သော နာမ်တရားနှင့် တရာ့၊
ရပ်များ အသစ်မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ပြုမ်းနေခြင်းသာတည်း။ ထိုတဲ့သို့
ရပ်နာမ်အချို့ ချုပ်ပြုမ်းနေခြင်းကိုပင် အင်မတန် သူခကြီးဟု
သဘောရှုံး နိဇာစ သမာဓတ်ကို ဝင်စားတော် မျက်ဖေသည်။
ထိုပြင် အသည်တ် အရှုပ်ပြဟာတိ၏ အဖြစ်ကို စဉ်းစားပြန်
လျှင်လည်း သုဒ္ဓိသုခဏ် အေးမြှုပြုမ်းချမ်းပုံများ၊ ထင်ရှားပြန်၏။
အသည်တ် ပြဟာတိ၌ နာမ်တရား မရှိ၍ ခံစားမှုလည်းမရှိ။
ကဗျာ ၅၀၀၊ ခန့်ကျေ နာမ်တရား၊ တို့မှာ ပြုမ်းချမ်းလျက်နေရ၏။

အရှုပ်ပြဟာတိ၌ ရပ်တရားတို့မှ အေးမြှုပြုမ်းချမ်းလျက်ရှိ၏။
အထက်ဆုံး အရှုပ်ပြဟာ၏ သုဒ္ဓိသုဝယ် ပြစ်ခွင့်ရှိသော နာမ်တရား
သည်ပင် အထွေထွေလျှော့ပါးလျခြော်။ ရဟန်ဘုရားပြစ်လျှင် မရောဂါရာစွဲနှင့်၊
မဟာဌာနတို့ယာ စာ နောသညာယတ် ဝိပါက် သာ ကြိယာ သာ
အရဟန္တာဖို့လိုက်တဲ့ ၁ အားဖြင့် ယဉ်ဗော်စေတသီက်များနှင့်တကွ
၁၂ ပါးအား ပြစ်ခွင့်ရှိတော့၏။ ထို ၁၂ ပါးလည်း တစ်ခုစိသာ
ပြစ်နေရကား ထိုစိတ်ကာလေးတစ်ခု နောက်ထပ်မပြစ်လျှင် ရပ်နာမ်
အားလုံး ချုပ်ပြုမ်းတော့၏။ ထိုအခါ သုဒ္ဓိသုခေါ်သော နိဗ္ဗာနတ်
တရားမြတ်သည် မျချေဆတ်ဆတ် ထင်ရှားတော့လွှာ့။

ထို သုဒ္ဓိသုခ နိဗ္ဗာနတ်သည် အများဆိုင် ဘုံးတရားကဲ့သို့
တစ်ပါးတည်း မဟုတ်ပေ။ ကိုပုံနိဗ္ဗာန်နှင့်ကိုယ် အသီးသီးရှိ
ကြ၏။ ထိုပြောင့် အပိုပော်အရှင်မြတ်တို့သည် ဆွာကိုယ်ပြု၏
ရားရှိစဉ် မိမိနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖလသမာဓတ်၊ ဝင်စားတော်မှု
ကြဖေသည်။ ထိုပော်သမာဓတ် ဝင်စားခိုက်ဝယ် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
မှန်းလျက် မိတ်တမ်းရှုံးနေခြင်းသည်ပင် အင်မတန် ချမ်းသာတော်

မူကြပလတဲ့၊ ဆောရာပထရိ အလိုလိုတို့ ဉာဏ်ပြည်နို့မှန် ဝင်စခါနီးဝယ်
ဥခါနီးဒျေားတာကျူးကာဖြင့် ရပ်နာမ်မန္တာကို အားရပါးရ စွန်ပစ်
ခဲ့ကြသည်မှာ ရပ်နာမ်ကို အမြဲတမ်း ဝင်မင်အောက်သော ငါတို့လို
ပုထိုးချုံးအတွက် ရှုက်ဖွယ်ကြီးပါတယား။

အမြဲတမ်းသော လောကသော၊ အတော် ၈၀၆ ဘုရားသမ္မတဘာ။
ယတ္တ ၈၇ အော် နိုဂုဏ်၏၊ တံ တောသံ ရှုကြသမ္မတ။

သဒေဝကသား ပြုပျောသီကြား နတ်အရားနှင့်တက္က ဖြစ်သော။
လောကဗာသာ၊ ပုထိုးချုံးဟု ဥာဏ်မြင်ပေတဲ့၊ တာစိနောက်လုံးသည်။
အတော်၊ ရုပ သဒ္ဓ စသည်အာရုံ ဉှိကားမရတ်တို့ကို။ သမ္မတဘာ
ချမ်းသာဖွယ်မောင်း အကောင်းဟု သမ္မတအပ်ကုန်ပြီ။ ယတ္တ၊
အရိယာအမှား အလွန်လေးစားသည် တရားမျှက်ရှင် အကြောင်းသိသော
နို့မှန်၌။ အတော်၊ ရုပ သဒ္ဓ စသည်အာရုံ ဉှိကားမရတ်တို့သည်။
နိုဂုဏ်၏၊ ကျယ်ပျောက်ချုပ်ပြုမ်း ရပ်သိမ်းရှုလကုန်၏။ တံစာ
ကာမရတ်အားလုံး ပြုတ်ပြုတ်ပြန်းလျက် ဆုံးရှုအမှန် ထိုနို့မှန်ကိုကော်
ကောသံ၊ ထိုဥာဏ်မြင်ပေတဲ့ ပုထိုးချုံးအားလုံးတို့သည်။ ဒုက္ခသမ္မတ၊
ခံစားဖွယ်အချက် ကင်းသည်အတွက်ကြောင့် သက်သက်ရွှေတ်ချုပ်
ဒုက္ခဟု သမ္မတအပ်နေလသတည်း။ ဒြတေတာ့၍ ၈၀၁ အတွက်
အကြောင်း၍။

သုခ ဒိဋ္ဌဓရိအယာသီ၊ သာတွောဟုသော နိရောဓန်။

ပစ္စိတာ မိဒီ ဟောတိ၊ သမ္မတလောကာန် ပသောတံ။

သတ္တာသမ္မတ၊ ပရမတွေအားဖြင့် ထင်ရှုးသိသောသီး ဓမ္မပါးပါး
အသိင်း၏ နို့မှာရတဲ့၊ ကင်းပျောက်ချုပ်ပြုမ်း ရပ်သိမ်းရာ ဖြစ်သော။
သခံ၊ နို့မှာရတဲ့ ချမ်းသာဖြစ်တဲ့၊ အရိယာတို့၊ အရိယာတို့၊ အရိယာအရွင်
ခုခေါ်လောက်နှင့်သည်။ ဒီနှုန်း၊ ဥာဏ်ခက္ခာပြု၏ အုပ်လောက်သို့ သိပြင်အပ်လဲ

၆။ မူးပုဂ္ဂအေ။ များပုထဲ၌ ဥာဏ်အမြင်ဖြင့် မြှုပ်နည်တန် ဤနိဗ္ဗာန် ကို။ ပသေတဲ့ တပ်အပ်ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်မြင်သည် အရှင်အပေါင်း သူတေသာခေါ်သာင်းတို့များ။ သဗ္ဗာလောကောန၊ အဝါစ္စာစုံး တရာ့သုံးဟု အားလုံးလောက ဟူသမျှနှင့်။ ပစ္စနိကဲ ယောတီ၊ ကျောချင်းကပ်ယဉ်၍ ပြီးကြေဆင်သို့ အစဉ်ဆက်ဆက် ဆန့်ကျင်ပက်အနေ ဖြစ်ရလတော့ သတည်း။ [သဗ္ဗာယတာနသံယုတ်၊ ၃၀၁ဟာဝ်]

သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ကိုသလား

ပါဌိုတော်။ ॥ တသ္ဗ္ဗာတိဟာ နှစ် ဓမ္မာဒါသနာမ ဓမ္မပရီယာယ် ဒေသသာမို့ “ယောန သမန္တာဂတော့ အရှိယ သာဝကာ အာကခံမာနော အတ္ထနာဂံ အတ္ထာန် များကရပျော်ခိုက္ခနိရယာစုံခိုက္ခ တိရွှေ့နယာန် ခိုက္ခပေါ် ခိုသယော ခိုက္ခပါယခွဲ့တိ စိနိပါတော့ သောတာပန္တာ ဟာမ သို့ အရိနိပါတ ဓမ္မာ နိယတော့ သမ္မာခိပရာယရောတီ။”

မြနိုတော်။ ॥ နောက်၌ ဘုရားရှင်တော် ၉ ပါး၊ တရားရှင် တော် ၆ ပါး၊ သံယာရှင်တော် ၅ ပါး ဤရှင်တော်များ၏ အဝေစ္စသာဒ (ဥာဏ်ဖြင့် သက်ဝင် ယုကြည်ခြင်း) ၃ မျိုး၊ ငါးပါးသံလန့် ပြည့်စုံခြင်း ဤရှင်အကို ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည် မိမိ ကိုယ်ကို သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု ဆုံးဖြတ်နိုင် သည်။

သောတာပန်ဖြစ်နိုင် မခဲ့မည်း

ဤတရားမှန်ကြီးကို ကြည့်ရသောအခါ သောတာပန်ဖြစ်နိုင် အကြောင်းမှာ ရတနာသုံးပါး၏ ရှင်တော်ကို လေးလေးနက်နက်

၁၁၁ မဟာဝရ္တသံယုတ်ပါဌိုတော်၊ နှာ-၃၁၁

ကြည့်သိမြင်းနှင့် လွှဲတဲ့ကြောင်များ၏ ငါးပါးသီလ စင်ကယ်ဖို့သော ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်လည်း ဝိသာခါကျော်းအမသည် မူမြှုပ်တွေ ကို ပထမဖူးရလုံး၊ ၇ နှစ်အရွယ်ကပင် သောတာပန်တည်ခဲ့၏။ မူမြှုပ် သောကမင်း၏ အသွေးဖို့တွေ့ခေါ်သည် ဘုရားရှင်၏ အသွေးဖို့တွေ့ခေါ်သည် အထိက်အလျောက်တေသာ ကရဂိုင်နှက်၏ အသွေးဖို့ ကြားရ၍ ဘုရားကို မဖူးလိုက်ရဘဲ ကြည့်သိသော အဆောင်သာဒ် (သွှေ့) ကြောင့် မောင်းမ ၅ ရာနှင့်အတူ သောတာပန်ဖြစ်ကြ၏။ ပင်ကို ငါးပါးသီလ စင်ကယ်သူများအတွက် ယခုလို သာသနစွဲငွေး၍ က သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ မခဲယဉ်းဟု မှတ်သင့်ပါသည်။

ଜୋଣ ॥ ॥ ଯୋଗର୍ଭମୁଖପେଟ୍‌ତୃଣ । କିନ୍ତୁ ଆଵୁଣିଗାଁ । ଶର୍ପିଲିଙ୍ଗି
କେନ୍ଦ୍ରିତ୍ୟାତ୍ମିକି । ଶିଥିଲିଲା । ଶିଂଦିଲାମ୍ବାଗାଁ । କେନ୍ଦ୍ରିତ୍ୟାତ୍ମିକି ।
ଲୁଫ୍ତିଲାକ୍ଷଣିକାର୍ଯ୍ୟ । ପ୍ରକ୍ରିଯାକାର୍ଯ୍ୟ । ଅଲେଖପ୍ରକାଶଗାଁ ।
ଚାହୁଁଲାକ୍ଷଣିକାର୍ଯ୍ୟ । ପ୍ରକାଶଗାଁ । ତରକାରୀ । ଚାହୁଁଲାକ୍ଷଣିକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଅଧିକାରୀ । ଶିଂଦିଲାକ୍ଷଣିକାର୍ଯ୍ୟ । ଉତ୍ତରିକ୍ଷାଭାବିତ୍ୟାତ୍ମିକି ।
ଶର୍ପିଲିଙ୍ଗିକାର୍ଯ୍ୟ । ଶିଂଦିଲାକ୍ଷଣିକାର୍ଯ୍ୟ । ଅଳ୍ପାବିନ୍ଦି । ତରକାରୀ
କାର୍ଯ୍ୟ । ଶର୍ପିଲିଙ୍ଗିକାର୍ଯ୍ୟ ।

ကမ္မာန်စုနိသူ၏ အဝိဇ္ဇာနှင့် တရာ့ကုန်စိုးသာ
အဝိဇ္ဇာနှင့် တရာ့ကောင့် ဒုက္ခဆုံးမျိုးဖြင့် ကျင်လည်နေ
ရုပ်တိ သိသောအခါ ထိအဝိဇ္ဇာနှင့် တရာ့ကုန်အောင် ဉာဏ်စာ
နေရသာအနည်းတိ၊ ရှာကြရ၏။ ထိနည်းကို ဘုရားတို့၏ ပွင့်
တော်များသာ၊ ဘုရားလောက်များ သိကြရ၏။ သမုပဒ္ဒဘို့ ဝင်
ပို့ရန် သိပ်ကမ်းများစွာ ရှိသော်သို့ သံသံရ၏။ တစ်ပတ်ကမ်းဖြစ်
သော ဒီဇာတ်ခိုင်းရှိလည်း ကမ္မာန်းတည်းဟု သော သိပ်ကမ်း
တော်များအတွက် ရှိ၏။ ထိကောင်းကို အားဖြတ်ရုပ်ပင်

အပိဋကဓရနှင့် တာဏာဝါး နည်း၍ နည်း၍ စွဲဗြိုဟာမှသာ ထိုက္ခာဗြာန်းလမ်း
စဉ်သည် ရှိခေါ်သောလမ်းစဉ်ဖြစ်၏။ ကမ္မာဗြာန်းအား ထုတ်ဆောင်လည်း
အပိဋကဓရနှင့် တာဏာဝါးလည်းလျှင် ကမ္မာဗြာန်းဆောင်လည်း မှားနေပေလိမ့်
မည်။ သို့မဟုတ် မီမံကေဆာင်လည်း အပိဋကဓရနှင့်တာဏာ နည်းလိုသော
သန္တမြန်သောကြောင် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ကမ္မာဗြာန်းနည်းမှန်၍ မီမံသန္တက
အပိဋကဓရနှင့်တာဏာ ကုန်အလိုလျှင်ကား ကမ္မာဗြာန်းဟူသွေးသည် အပိဋက
တာဏာနည်းပါး၊ ရာဇ် တစ်စတစ်စ ကုန်စိုးသာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်
ဤအရာကြော်သည်း ကမ္မာဗြာန်းအား ထုတ်ရင်း တာဏာနည်း မနည်း
ကြည့်ရှုရန် တရားကြားမှ ထောက်မှန်ကြီး ဖြစ်သည်ဟုဖော်ပါ။

နိုဗြာန် - ပရီနိုဗြာန်

ပရီနိုဗြာန် ၃ ပါး

နိုဗြာန်နှင့် ပရီနိုဗြာန်သည် သမောတူ၏။ ထိုပရီနိုဗြာန်သည်
ကိုလေသာတူ၏၏ ြိမ်းအေးခြင်းဟူသော ကိုလေသာပရီနိုဗြာန်၊ ရပ်ခန္ဓာ
တော်၏ ြိမ်းအေးခြင်းဟူသော ဓန္တပရီနိုဗြာန်၊ ဓရတ်တော်တူ၏၏
ြိမ်းအေးခြင်းဟူသော ဓရတ်ပရီနိုဗြာန်အား ဖြင့် ၃ ပါး အပြားရှိ၏။
ကိုလေသာပရီနိုဗြာန်

သတ္တဝါတိုင်းဒြို့သော လောဘာ ဒေါသ၊ မောဟ စသော
ကိုလေသာတို့သည် စိတ်ကို ပုလောင်စေကြုံနိုင်၏။ တာဏာ၊ ရာဇ်၊
လောဘာမီး၏ ပုလောင်မှုကြောင့် ဆရာ မီဘ စသုတို့၏ စကားကိုဖြူ
နားမထောင်နိုင်ဘဲ လုပ်ချင်ရာ လုပ်ကြသွေး အလိုမကျသော
ဒေါသမီးကြောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် သေကြောင်းကြကြသွေးကို
ကြည့်လျှင် လောဘ၊ ဒေါသမီး တို့ ပုလောင်ပုံမှာ အလွန်ထင်ရှား၏။
ထိုသို့ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး အလောင်ခဲခြင်းမှာလည်း မောဟမီးက

အကြောင်းအကိုယ်သိ မခြင်နိုင်အာင် ဖုံးကွယ်ထားလျှောက်ဘာင့်
ပြစ်၏၊ ဥပမာ - ကလေး၊ ပို့သည် ပုဂ္ဂန်းမသိသောကြောင့် မီးကို
ကိုင်ချင်သကဲ့သို့ (တရာ့မှာ ကိုင်မိသကဲ့သို့) ထဲည်း။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွဲ
သည် အရဟန္တ္တုလိုက် ရသောအောက် ထိုကိုလေသာ အပူမိုးတို့
အလုပ်မြတ်စွဲ ပြစ်နေအော် ကလေးတော်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိုလေသာ
ပရိနိဇ္ဈာန်”၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွဲ၏ ကိုလေသာ ပရိနိဇ္ဈာန်သည် အောင်ပျောက်
အဟောသိ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ မဟာဗောဓိပည့်၌ ဖြစ်ခဲ့ပြီ ” ဟု
ဉာဏ်ဝိဘင်္ဂ အဋိဓရထာယာ (နာ ၄၁၃ ပြို့) ဖိန့်သည်။

ခန္ဓာကိုယ်စွဲ

ရပ် နာမ် ၂ ရပ် ပေါင်းစပ်၍ တည်နေသော ဤအန္တကိုယ်သည်
အေးချုပ်း ပြုခိုသက်ပြင်းမရှိသော အပုံတုံသာပြစ်၏။ ဘာတို့
ရောမီး မရောမီးစတော် (ရှုံး၌ ပြုအပ်ခဲ့သော) မီးတစ်ဆယ့်
တစ်ပါးသည် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး လောင်ပျောက်ရှိ၏။
မမှုကြာ ပါဌိုလော်၌လာသော ချမ်းသုတေသန အကျွောင်းရခြင်း၊
မှန်းသုတေသနတွေရခြင်း၊ အလိုရှိတာမရခြင်းတို့ကြောင့် ပြုခိုသော
ခုက္ခမားလည်း အပုံများ ပင်ပြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သွေ့ခါတိုင်း၏
ခန္ဓာကိုယ်သည် ခုက္ခအပုံ မီးအပုံတို့ဖြစ်း အမြဲပုံးနေ၏။

အမြဲပုံးအပုံ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုမဆိုထားဘို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွဲ၏
ခန္ဓာကိုယ်တော် စော်မှုလည်း ဝမ်းတော်လားချိန်မှုရခြင်း အားတော်
နည်းပါးရကား ၃ ဂါဂိုလ်ခရီး၌ မကြာမကြာ နားတော်မှုရခြင်း
ရေသောက်တော်မှုထိသောကြောင့် ရေခံပေါ်စေတော်မှုရခြင်း အားဖြင့်
ခန္ဓာကိုယ်၏ အပုံအတော်ကို ပင်ပန်းကြီးနား ခံလော်ချုပါသေးသည်။
ထို့ကြောင်း အောင်စောင်းကလေးအဖော်ခြားပင် အားပေါင်းများနှာ
အပြုခိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝင်ဆားတော်မှုပြီး၍ တွေ့ကျော်စွဲ ထောက်မှုသာ

အခါ ပရီးသမ္မတ နေတော်မှတုန်းကဖြစ်သော မဟာဝါယိုက် ပထမစိတ် နှင့်တူသော ယောင်စိတ်ပြင့် ပရီနိုဗ္ဗာန် စံတော်မူးခြင်းသည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာဟုဆော် အန္တုတွေ့ကြီး၏ ဦးမြိုင်းအေးခြင်းဟုသော ခန္ဓာပရီနိုဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် - “ခန္ဓာပရီနိုဗ္ဗာန် ကုသိနာရှိမြို့ပြစ်ခဲ့ပြီ” ဟု ဉာဏ်ဝှေ့ဘင်္ဂ အငွေကထာ (နာ - ၄၁၃ ခု) မိန့်သည်။

ဒီဦးမြိုင်းခြင်းသုံးမာ

၅၅။ ခန္ဓာပရီနိုဗ္ဗာန် ဖြစ်တော်မူပုံကိုပင် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “နိုဗ္ဗာနို့မိရာ ယထယ် ပဒ်ပေါ် = ဘုရားပစ္စက ဗုဒ္ဓရုပ္ပါယာ ဖြစ်သော ပညာရှိတို့သည် နောက်ဆုံး စီသာဉ်ဖြစ်သော စတိစိတ် တော်၏ ချုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဦးမြိုင်းအေးတော်မူကြပြီ။ ဥပမာ - တောက် နေသော ဆီမံးသည် ဆီကုန်သောအခါ ဦးမြိုင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်”ဟု ရတနာသုတေသန ဗုဒ္ဓဖြတ်စွာ မိန့်တော်မူ၏။ မဟာဝါယိုဗ္ဗာန်သုတ် ပါဌိတော် (နာ ၁၂၉) ချွဲလည်း “ပစ္စာတသောဝါ နိုဗ္ဗာန် ဝိမာကျော စော သော အဟု - ပရီနိုဗ္ဗာန် စုတေစိတ်တော်၏ လွှတ်မြောက် တော်မူခြင်းသည် မီးဦးမြိုင်းပုံနှင့်တူသည်” ဟု အရှင်အန္တရွှေ မိန့်တော် မူသည်။

ဓာတုပရီနိုဗ္ဗာန်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်အားလုံးစုပေါင်း၍ ဓာတ်ပေါင်း ကိုယ်တော်ကို ဓာတ်မီးလောင်ပြီးမှ ဦးမြိုင်းခြင်းကို “ဓာတုပရီနိုဗ္ဗာန်” ဟုခေါ်၏။ ချွဲတို့မည်။ သာသနတော် ကိုးကွယ်မည် လုတေသန ယောက်တလေ့မျှ မရှိလောက်အောင် သာသန ဆုတ်ယုတ်ဆေားအခါ နေရာ့ရှာန် အသီးသီး၍ တည်တော်မူသော ဓာတ်တော်များသည် ဘုရားဖြစ်ရာ ဗောဓိပင်၌ စုပေါင်းကာ ရွှေတုံးကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်လိမ့်မည်။

လိုက်ရှုပြု၍ တော်ကို ဖူးမြင်ရသောအခါ နတ်ပြဟ္မာတိသည်
ကျောက်ယာ ထာကပြီးလျှင် အရှိုးထော် ဖွဲ့စည်း၍ ထောင်းလော်
လောင်နေသည့်ကို မြင်ရသောအခါ “ထုဓမ္မ ဓာဒ္ဒမြတ်စွာ ပရီနို့များ
စံတော်ရှုတာပါ၊ ယခုမှ ဓာဒ္ဒမြတ်စွာ ပရီနို့များ စံတော်ရှုတာပါ” ဟု
ပြောဆုံးပြုသော အလွန်ဝဲးနည်းစွာ နိုးကြေးကြလော်။ အနာဂတ်၊
ရဟန်၊ မြတ် ပြုဟ္မာတိကား “ပြစ်သုဒ္ဓ ရွှေနှင့်သူသည်” ဟု
တရားသဘာတိတွေကာ သံထေဂျာ၏ပြင် သည်မြတ်သွေးပေါ်သည်
လော်။ ။ အတ်ထော် ဓမ္မတော်၊ ကြွင်းပါသာ်ထွေး၊ ရွှေခံလျှော်
သာသမာန၊ များင်သောခါဝယ်၊ နိုးဝါ လျှောက်ခြင်း၊
ကွယ်ပချေသော်၊ ထွေးထွေးရှိနယ်၊ အသေးစိုးသွေး
လော်။ ဓရို့ကျွော်ကြမျှေး၊ လှုပြု၍ အသေးစိုးသွေး
စုပါဝီးကာပြင်၊ ရောင်ပါလွှတ်ပြီး၊ ဓမ္မတိုးကြေးသို့၊
ဓာတ်မီးလောင်တော်ကို၊ ဓမ္မနှင့်သွေးပေါ်တော်ကို လောက်ပေါ်
ကြရှာ၊ နတ်ပြဟ္မာတို့၊ သာသမာနရွှေ၊ ယခုမှဝင်း၊ ရွှေ
အတော်၊ ရွှေယ်ရပြီဟု၊ နိုးမြည်တိုးတာ၊ သံထေဂျာ၏
မရုပ်ကျိုး၊ ဂို့ယ်စိတ်ချုပ်သည်၊ ရွှေခံချုံးသာသမာန၊
ပွဲတော်ဘုရား။

နိုးမှ တို့များ နိုးများ

ရွှေပျွဲအေားလုံး၌ ရိုင်သော ကိုလေသပို့ကြပါ၍ အသေးစိုး
၂ မျိုးသည် “သို့ ပတ္တေသ ဘိက္ခဝေ၊ သို့ ပတ္တေတွာ့ ဒါနဲ့ ဒါတွဲ
= ဘိက္ခတို့၊ ဘေးခံပိုမ်းတို့၏ အေးပြေားရာ နို့များကို တောင့်တ
ကြလော့၊ နို့များကိုတောင့်တော့ ဒါနဲ့ကို မြှေ့ကြလော့ သို့လကို
အောင်အောင်ကြလော့၊ ဘာဝနာကို ရွှေးကြောလော့” ဟျှော့သို့ ဓာဒ္ဒ
မြတ်စွာ၊ ရွှေခံချုံးအော်မှုအော်သော နို့များ အသေးစိုးပါ။

ပြအပ်ခဲ့သော နိဗ္ဗာန် ၂ မျိုးသည် “ဒုက္ခခံပိမ်းအေးပြီးရာ
ဖြစ်သော အသံးတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ
မျက်မှာက်ပြရပါလို၏” ဟု လူအများ တောင့်တအပ် ဆုတေသာင်း
အပ်သော အသံးတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ် မဟုတ်သေးပါ။

ပြအပ်ခဲ့သော နိဗ္ဗာန် ၂ မျိုးသည် “ငါဘုရားသည် ယနေ့
ညျဉ်၏ နောက်ဆုံးအချင့်၌ ရှုံးရှုံးဘုရားတို့ ဝင်အပ်သော အမြိုက်
နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရတော့မည်” ဟု ဆင်ခြင်တော်မှုသောအခါ “စိတ်တော်
သည် အလွန်ကြည်၏” ဟု မိန့်တော်မှုအပ်သော နိဗ္ဗာန်မဟုတ်နေး
ပါ။

ပြအပ်ခဲ့သောနိဗ္ဗာန် ၂ မျိုးသည် “အနေအေ သုန္တမာရဇ္ဈာ
ယ ကာလာမကရီမှန်= ငါးဖြာအာရုံး ကာမဂ္ဂကျော် တုန်လျှပ်တတ်စွာ
တဏ္ဍာ ကင်းပြီးသော အကြင် မှန်ထွက်တင် ဘုရားရှင်သည် ဒုက္ခ
ခပ်သိမ်း အေးပြီးရာနိဗ္ဗာန်ကိုရည်ရွယ်တော်မျှ၍ ကွယ်လွန်ချိန်ကို
ပြုတော်မျှပြီ” ဟု အရင်အနေရွှေ့ပါ မိန့်တော်မှုအပ်သော စကားတော်အရ
ဘုရားရှင် ရည်ရွယ်တော်မှုအပ်သော သုန္တသုခအမဲတ - မဟာ
နိဗ္ဗာန် မဟုတ်သေးပါ။

ပြအပ်ခဲ့သော နိဗ္ဗာန် ၂ မျိုးသည် “နိဗ္ဗာန် ပန် လောကုတ္တရ
သခိုက် စတုမဂ္ဂညောန သုန္တကာတ္တံ့၊ မဂ္ဂဖလာန မာရမ္မဏာဂျာတံ့
ဝါနသခိုကာယ တဏ္ဍာယ နိဗ္ဗာန် ပုံးပို့ ပစ္စာတို့” ဟု
အသီမ္မတ္တ သာ်ဟကျိုး၌ “ မှုံးပို့လ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်” ဟုလည်းကောင်း၊ “နိဗ္ဗာန် ပရမ သုခံ” ဟု ဓမ္မပဒ
အငွေကထာ သုခဝင်း၊ အကောပါသကာဝတ္ထု၌ “နိဗ္ဗာန်သည် အမြတ်ဆုံး
သုခ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ အသံးတာ စ မာတု” ဟုဓမ္မ
သဂ္လာ၌ရုပ်ကဏ္ဍ၊ ဥဇ္ဈာသွှေး “ အသံးတဓာတ် ” ဟုလည်းကောင်း

ဟောတတ်မှုအပ်သော နိဗ္ဗာန်မဟုတ်သေးပါ။

မြှေအပ်ခဲ့သောနိဗ္ဗာန် ၂ ပျီးသည် သွားင ပါးတွင် နိဂုံစ
သုရာ အဖြစ်ဖြင့်ဖူးဝင်သော၊ သောတာပွဲမ်းကိုမြှေပျိုးစီသောခါ
ကဲသို့ ၇ နှစ်သာမိုးအော်ယူငယ်မတို့ ထိုက်တန်သွား မြင်အပ်သေား
တစ်ခါမြင်ပြီးသွား ဒီနိုင် ပိမိကိုစွာတို့ ကင်းကွာရကြောင်းမြစ်သေား
တစ်ခါမြှင့်ပို့ရန်လည်း ပါးပါးသိလ လုပြီးမှာအမြဲခံရသော နိဗ္ဗာန်
မဟုတ်သေးပါ။

ထို့ကြောင့် ယူရအခါ အကြောင်းတရားတို့ကို မပြုအပ်
သောကြောင့် “အသခံတစာတ်” အမည်တော်မြေသော ဆုရားရှင်
သာမက ရဟန္တာ ဟူသမျှတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်မဝင်စောင်ကာလျှော့
မကြောမကြာ အဘုရှုပြု၍နောက်သေား၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စော်နှုန်းနောက်
လည်း မပျောက်မပျက် ဆက်လက်တည်ရှိရစ်သေား လျှော့များတို့
ဆုတောင်းအပ်သေား၊ ဘုရားရှင်လည်း ဆုတောင်းနှုန်း တိုက်တွန်း
တော်မှုအပ်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရိုသေးလေးမြတ်စွာ
ရေးသား ပုံဇော်ပါမည်။

လျှော့များတို့ဆုတောင်းနေသော

နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ၊ ရာသ၊ ပစ္စာမြှောင်း

ရှုံးပညာရှုံးများတွေ့

မြတ်စွာသာသိတ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာ တရား
တို့သည် ရုပါရုမှတစ်ပါး မျက်စွေဖြင့် မြင်ကောင်းသော တရား
မဟုတ်ဘြောတ်ပါ။ ထို့ကြောင်းသော်လည်း ရှုံးပညာရှုံးအငွောကာ၊
ဆရာတိသည် မျက်စွေဖြင့် မြင်ရသာကိုသို့ ဥပဒေပေါ် ထင်ဖြင့်

လာအောင် လက္ခဏာအဲးဖြင့်လည်းကောင်; မရှိစုရသာ၊ သမ္မတိရာသ
တစ်ပျိုးမျိုး အားဖြင့်လည်းကောင်၊ ဉာဏ်ဖြစ်စွာစားသော ယောက်ပုဂ္ဂိုလ်
ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်အားထောင်လာသော အခင်းအရာ အားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အနီးဆုံးအကြောင်းဟုသော ပဒ္ဒန်အားဖြင့် လည်း
ကောင်းဖွင့်ပြောပါသည်။ နိုဘာန်ကိုလည်းကောင်းသင်္ကာတွင် ထင်မြင်လာအောင်
လက္ခဏာ၊ ရသာ၊ ပစ္စပြောန်အားဖြင့် ဖွင့်ပြရမည်ဖြစ်၍ ထိုသို့ မဖွင့်
ပြပါ သူ့အကျိုးကျော်ရှိသော နိုဘာန်နှင့်တစ်စက်လုပ်း (ပိုဘာက်ကမ်း
ကြုံဘာက်ကမ်းကဲ့သို့) ကွာလှမ်းသော ရုပ်နာမ်၏ မငြိမ်မသက်
ဖြစ်ရပုံကို ရှုံးသိုံးစွာ ပြသပါမည်။

ବାକୀତିରାଜ୍ୟ

ရုပ်နာမ်ဝိုက် ရှေ့ (နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်မွှေ့) ၌ ပြခဲ့ပြီ။
 ရုပ်နာမ်ဟိုသည် အပိုစာ၊ တရာ့၊ ကံစသေ၊ အကြောင်းလိုက
 ပြအပ်သော သံစာဓာတ် (ပြုပြင်အပ်သော စတ်) ဖြစ်၏။ ပြ၍
 ဖြစ်သောအခါ ချက်ချင်းပျက်၏။ ပျက်ပြီးလျှင်လည်း ထပ်၍ဖြစ်၏။
 ဖြစ်ပြီးလည်း ပျက်ပြန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ဆက်၍နေသော
 အစဉ်သည် လက်ပျောက် တစ်ချက်တိုးခန့် ကာလွှာ ကုဋ္ဌသိန်းပါင်း
 များစွာပင်တည်း။ (စိတ်စေတသိကိုတို့ တစ်ဆယ့်ခုနှစ်ကြိမ် ပျက်
 ပြီးမှ ရုပ်ကတစ်ကြိမ်သာပျက်၏။) ဤ အနိမ့်ကလေး၌ ဤမျှလေအက်
 များအောင် ဖြစ်ပျက်နေရသော ရုပ်နာမ်သည် အဘယ်မှာ ပြုသောကို
 အေးမြှုပ် သူခ ဖြစ်နိုင်တော့သုံးနည်း။ အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို အမြဲ
 ခံနေရသောကြောင့် အမြဲပင် ခုက္ခာဖြစ်၏။ ဥဿယဗုံယပိုပိုင်နှင့်
 ခုက္ခာ= အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို အမြဲခံနေရသောကြောင့် ရုပ်နာမ်
 ဟူသမျှ ခုက္ခာချည်းသာ။

သွှေ့စွဲလက္ခဏာ

“လက္ခဏာ” ဟူသည် မှတ်သားနေကြာင်း အမှတ်သား၊ — မှတ်သားအပ်ဆောင် သဘောတည်း၊ လုတေသနယောက်၌ အဖွဲ့အစွဲတွေ သော ထူးခြားဆောင် အမှတ်သား၊ ရှိသက္ကသို့ ပရမ္မာဏာရား၊ ပါး၌လည်း တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး၊ မတေအောင် ထူးခြားဆောင် အမှတ် အသား၊ ထူးခြားဆောင် သာဘောရှိ၏၊ နိုဗ္ဗာန်အတွက် ထူးခြားဆောင် လက္ခဏာ (အမှတ်အသား)ကား သွှေ့လက္ခဏာတည်း။

သွှေ့ပြုစိုး

ရုပ်, မိတ်, စေတသိက်, နာမ်တို့သည် ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း၊ အမြဲမြေပျက်နေရကား ပြီးပြုစိုးသက်သက်မရှိကြေး၊ အမြဲမြေဆောင်ရွက်သက္ကသို့ ပြုပြုပြုစိုးအေးအေးလည်း မရှိကြေး၊ အသခံတစ်ဆောင် နိုဗ္ဗာန် တရားမြတ်ကား အပြုစိုးသောကြာင့် အပျက်လည်းမရှိ။ အမြဲ အပျက် လုပ်လုပ်ရှုပျော်သောကြာင့် အလွန်ပြုစိုးသက်၏။ အမြဲ အပျက် အပူအလောင် မရှိသောကြား၏ အလွန်အေးပြုစိုး၏။ ထိအေးပြုစိုးခြင်းသည် နိုဗ္ဗာန်၏ “သွှေ့”ဟု ခေါ်ရသော ထူးခြားဆောင် လက္ခဏာ ပြစ်သည်။

အန္တရာရာ

ရုပ် နာမ် ခွာစွဲတို့သည် ရှေးဦးစွာ ပြစ်ရှု၏၊ ပြစ်ပြီးသော အခါ ပျက်ရခြင်းအားပြင် ပင်ကို သဘောမှ စွဲအပျောဂျိုံ။ နိုဗ္ဗာန်၏ သွှေ့သဘောတွေး၊ ဘယ်အခါမှ အပျက်မပျက်သောကြာင့် ပင်ကို သဘောမှမရွှေ့လျှောခြင်း ဟူသော ထူးသား အရသာရှိ၏။

အန္တရာရာ

ထူးခြားဆောင်ရွက်သော လေအား ရှိခိုက်သော တရား၊ သဘောတွေး အိမ်အသားပြုခြင်း၊ အပျက်မပျက်သောကြာင့် ပင်ကို သဘောမှမရွှေ့လျှောခြင်း၊ အပျက်မပျက်သောကြာင့် ပင်ကို သဘောမှမရွှေ့လျှောခြင်း၊

အမှန်အတိုင်း ထင်လာ၏။ ထိုသို့ ထင်လာသည်ကို “ပဒ္ဒပဋ္ဌာန်”
ဟုခေါ်၏၊ နိုဗ္ဗာန်၏ သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် ရွှေမြင်သောအခါ (စိတ်
စေတသိကို ရုပ်တို့မှာ သဘောအထည်ကိုယ် ရှိသူကဲသို့) “အထည်
ကိုယ် မရှိသော တရား” ဟု ဉာဏ်အားဖြင့် ထင်လာသည်။ နိမိတ္ထ
ဓမ္မာ သံရှိရာ၊ တေသိ သနိမိတ္ထာ သဝိဂုဟာ ပိယ ဥပဒ္ဒဟန္တီ။ အင်
သာသိရှိ ဓမ္မာကုတ္ထာရာ ကုသိုလ် အဖွင့်။ -အနုနိကာ (နှာ ၁၂၁။)
ပတ္တု

နီးကပ်သောအကြောင်းကို ပဒ္ဒာန (ပဒ္ဒာန်)ဟု ခေါ်၏။
(နိတ်သည် ယူဦးဖက်စေတသိကို၊ မြို့ရာရုပ်ဟုသာ နီးကပ်သော
အကြောင်းရှိသူကဲသို့) နိုဗ္ဗာန်မှာ နီးကပ်သောအကြောင်းမရှိ။ အနိယာ
တို့ သန္တာနိုင် နိုဗ္ဗာန်တရား၊ ပေါ်လာဖို့ရန် ဒါန်၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
စောာ၊ ဓမ္မာသာ အကြောင်းကား များစွာရှိရပါသည်။
သန္တာလက္ခဏု အဖွဲ့တဲ့ ရုပ် နိုဗ္ဗာန်အမတဲ့

အနုမိတ္ထာပုံပဏ္ဍာန်၊ ပဒ္ဒာန် န လွှာတို့။

နိုဗ္ဗာန်အမတဲ့ အမြိုက်နိုဗ္ဗာန်သည်။ သန္တာလက္ခဏု၊ ပြုမြတ်သက်
အေးပြုမြင်း ပေါ်တာရာပဲ့၊ ဝင်ကို သဘောမှ
မဏ္ဍာဏျော်မြင်း သမ္မတို့ရှိသ ရှိ၏။ အနုမိတ္ထာပုံပဏ္ဍာန်၊ အထည်ကိုယ်
ဟန် ပုံသဏ္ဌာန်မရှိသော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လှု၏။ ပဒ္ဒာန်၊
နီးစွာသာ အကြောင်းကို။ န လွှာတို့၊ မရအပ်။

နိုဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်တော်တရား။

သယရုတ်တော်

ထိုနိုဗ္ဗာန်မာတ်တရားမြှုတ်ကို သောတာပုံးမက်ဖြင့် မြင်လိုက်

သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ရာဂစသော ကိုလေသာအချို့သည် လည်း
ကောင်း၊ ထိုကိုလေသာရှိသူတိုင်း (ဂ ဘဝန္တာက် ရရှိမည်) ရပ်
နာမ်တို့သည်ထည်းကောင်း ကုန်ခန်းကြရတော်၏။ အထက်မင်
များကို ရန်သာအခါလည်း ဤနည်းအတိုင်း ကိုလေသာအပုံစွဲ
ကုန်ရပ်သည်။ ထိုကြောင့် သနီဖြစ်သော ထိုနိုဗ္ဗန်သည် ကိုလေသာ
တို့၏လည်းကောင်း၊ ရပ်နာမ်တို့၏လည်းကောင်း ကုန်ခန်းကြောင်း
ခယုဂ္ဂိုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါသည်။

ဂရာဂဂိုဏ်တော်

တပ်မက်ခြင်းသဘောကို ပါဌိုလို “ရာဂ”ဟုခေါ်၏။ ထို
ရာဂသည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာအပေါ်၍လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာနှင့်ပါသော
ပည်တ်အပေါ်၍လည်းကောင်း ဖြစ်ရသော တရားတည်း၊ ရုပ်နာမ်
တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော နိုဗ္ဗန်သည် ထိုရာဂနှင့် လှုံးလှုံး မစပ်
တော့ရကား “ဝိရာဂ-ရာဂမရှိ”ဟုသော ဂုဏ်နှင့်လည်းပြည့်စုံပါသည်။
အမတရုဏ်တော်

“သေခြင်း”ဆိုသည်မှာ တစ်ဘဝအတွက် နာကိုဆုံး ပျက်
ခြင်းတည်း။ ထိုအပျက်ဟုသည်လည်း အဖြစ်ရှိပြီးမှ ပေါ်လာ၏။
ပျက်ထို ရရှိရေးနေသော (ပျက်ထို ပြင်ဆေသာ) သနားဘက် “အိခြင်း
ဆွေးပြုခြင်း”ဟု ခေါ်၏။ ပါဌိုလို အာတိ၊ ဧရာ၊ မရမြေး မြှင့်မာလို
“ပြုခြင်း၊ ရှုပ်ခြင်း(အိခြင်း)၊ သေခြင်း(ပျက်ခြင်း)” ဟုသော
သဘောသည် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ သဘောဖြစ်၏။ ရပ်နာမ်
အားလုံး ကုန်ဆုံးပြီးသော ထိုနိုဗ္ဗန်သည် အော်ခြင်း “မတ” မရှိရ
ကား အမတရုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသည်။

ပဏီတရုဏ်တော်

ပဏီတရုဏ်တော် တရားမြတ်သည် ရတန္တာရုဏ်တရုဏ်တော်

(အမှန် မဟန်ဆောင် အရသာရှိသော အစာကုသို့) မကြာမကြာ
အာရုံပြု၍ မူချင်မရာကောင်းလောက်ဆောင် အရသာရှိသော
တရားတော်မြှုပ်စီး၊ ဖွှဲမြတ်စွာသည် (ပလသမာပတ်ကို ဝင်စားကြာ)
ထိန်းမှန်ကို အာရုံပြု၍ မကြာမကြာ သိတင်းများတော်မူလောက်၏။
တရားလောက်မူတုန်းမှာပင် ပရီသတ်က သာစသာစခေါ်ပြီးမှ
တရားတော်မြှုပ်၍ လောက်မှု၏။ နိဇ္ဈာန် တရားတော်သည်
ရဟန်မြှုပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဖြုံဖြုံလောက် အရသာရှိသော
စာရွေးထုံး တရားမြန်ဖြစ်သောကြာင့် ပတ်ဝန်ဆောင်ရွက်လည်း
ပြည့်စုတိသည်။

ယောက် (ယ+အရွှု)

ထိန်းမှန်တရားတော်ကို ဖြုံသာသနရာတော်၌ ဖွှဲမြတ်စွာသည်
အဆုံး သိတော်စွာ၊ တွေ့မြင်တော်မူရှု၏။ တွေ့မြင်ရာရွှာနှင့်
ကာလဝား၊ ဘုရားမြှုပ်စီးရာ အောမိန့်သာ၌ ကဆုန်လပြည့်သည်
အရတ်တော်မြှုပ်ဆောင် အချိန်အခါတည်း။

နိရောဓသစွာ

ထိအရိုန်ဝယ် ဖွှဲမြတ်စွာသည် ဒုက္ခသစွာ၊ သမှုဒသစွာ၊
နိရောဓသစွာ၊ မရှာသစွာ ဟူသော သစ္စား၊ ဖါးကို ပိုင်းခြားထင်ထင်
သိမြင်တော်မူရှု၏။ ထိသို့ သိမြင်တော်မူရာဝယ် “နိရောဓသစွာ”
ဟူသည် ဖြုံနိရောဓသတော် တရားမြတ်ပင်ဖြစ်၏။ ထိအရိုန်၌
မျက်းသောက်သို့ ရောက်စေသော အရာဝါယာကို မြင်ရသကဲ့သို့
ဖွှဲမြတ်စွာသည် မျှော်ဗျာက်ဖြင့် သယ၊ ဝိရာဂါ၊ အမတ ဂုဏ်အပေါင်းနှင့်
ပြည့်စုသော နိရောဓသစွာကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်ထော်မူပါသည်။

ဥပမာဏောင် ထင်ရှားအောင်ပြုသော့ -

အရွှုမြှုပ်တော်၏ ဖွံ့ဖြိုးအာရုံ ရွာအွှုကြသော လောက်

ပသုတေသနတိသည် အလျင်ကြီးစာသောသတေ ထိအတွက်ဖြစ်သောကို
ဆွဲဖြတ်ရန်၊ ထိအော်မြင်အပ်သော ထိအတေသာသည် သူတိ
တွေ့၍ ပြန်လည်ပေါ်၏။ နိုဝင်ဘာဝအတိုင်း ရှိနေသောသတေ
ပြစ်သတေသိသည်ဟော။ လေးနတ်သော ကျမ်းစာ၏ အခိုဗာယ်
အမျိုးသိရှိသော စဉ်အားကြေသာ စာပေမညာသူတိသည် ရက်
ပေါင်းများစွာ အတေသိပြုသောသောအခါ ထိအပိုဗာယ်ကို သိရန်။
ထိသိအပ်သော အကြောင်းအရာ အခိုဗာယ်စာသည် ထိအခို့မှ
ပြစ်ရသည်ဟောတို့၏ မိမိသာဝအတိုင်းပင် နိုဝင်ဘုံသိသည်ဟော။
တရားထူးရအောင် အသစ်တေသာ သောသိရှိသူတိသည်လည်း
နိုဗာ့သုတေသန သာရှာ င ပါးကို သိရအောင် တရားအသစ်တေ
သာသော အကြောင်းအရာ ပြုသော် ထိအားလုံးကို သိရန်။ ထိသိ
အပ်သော နိုဗာ့တရားသည် ထိအခို့မှ ပြစ်ပေါ်လေသော
တရားမဟုတ်။ သာသောအတိုင်း ရှိနေသာ သွှေ့ချုပ်တရားသာ
ပြစ်ပါသည်။

ဓမ္မကျွားပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်ဟနေသာ ပရီယတ်
တရားသာ အကြောင်းအရာရှိကို သူ၏လည်း သူများနှင့် ပယ်နိုင်သော
ရှုံးမှုအတွက် မြှုပ်နှံးခြီးပါ ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးသိရှိကို ပန်ဆင်းနိုင်ခြင်း
စေသော စာနှစ်ဦးရှိသော အဘိညား၍ တရား၊ ဆိုင်ရာ ကိုယ်သာသိရှိ
အကြောင်းအကျိုးမရှိအောင် ပယ်နိုင်သော ပစ်တရား ရှုံးတရား
တိသည် ဆိုင်ရာ အကိုဗာယ်သိရှိကို လေသိပြုသောသိသည်။ နိုဗာ့နှင့်
တန်းတွေသာသောရှာ တစ်ပါးမျှ မရှိပါခဲ့ပါ။

ဒိရိစိတ် ဂိုဏ်

နိုဗာ့သိရှိသောသိသောသိသောသိသောသိသောသိသောသိသောသိသောသိ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ စိတ်တော်၌ မကြာမကြာ ထင်ပေါ်နေသာ နိုဗ္ဗာန်ကို
မျက်မှားကိုဘဝ၌ အရှုံပြုရသောကြောင့် “ဒီ၌ခမ့်က နိုဗ္ဗာန်”ဟု
ခေါ်၏။ ဝိပါဂ်စိတ်များနှင့် ကမ္မာဇရပ်များကို “ဥပါဒီ”ဟု ခေါ်၏။
ထိုပါဒီ ရှိနေစဉ်အခါ၌ အရှုံပြုရသောကြောင့် “သူ့ပါဒီသော
နိုဗ္ဗာန်”ဟုလည်း ခေါ်သည်။

သမ္မတရာယိက နိုဗ္ဗာန်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရီနိုဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသောအခါ ဟည်ရှိရစ်သော
ထိုနိုဗ္ဗာန်ကိုပင် “သမ္မတရာယိက နိုဗ္ဗာန်”ဟု ခေါ်၏။ ဝိပါဂ်
နာမကွန်နှင့် ကရာဇ်ရာဇ်ဟူသော ကမ္မာဇရပ် အကြင်းအကျန်
မရှိသောကြောင့် “အနုပါဒီသောနိုဗ္ဗာန်” ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ထို့
ကြောင့် “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရီနိုဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး သော်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
သီတော်မူအပ်ပြီးသော အသခံတ နိုဗ္ဗာန်စာတ်သည်ကား
ယနေ့တိုင်အောင် တည်ရှိနေသည်” ဟု မှတ်ပါ။ (ကြတိဂုဏ်-
ဋ္ဌကထာ၊ ခုက၊ ခုဝင်၊ နိုဗ္ဗာန်စာတုသုတ် အဖွင့်)

သူခ J ပျိုး

သူခသည် ဝေဒယိတသုခ၊ သန္တိသုခဟု J ပျိုး ရှိ၏။
ယခုခေတ် လူအများတို့ မြင်ရှုံးကြေားရှာ နမ်းရှာ စားသောက်ရှာ
တွေ့ထိရသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်
ချမ်းသာခြင်းကို “ ဝေဒယိတသုခ”ဟု ခေါ်သည်။ ထိုသို့ ခံစားမှု
မရှိဘဲ ခုက္ခာခပ်သိမ်း ပြိုးအေးခြင်းသော်ကို “သန္တိသုခ”ဟု
ခေါ်သည်။

ဝေဒယိတသုခ

ခံစားမှု ဟူသော ဝေဒယိတ သူခသည် ခံစားခံစား၍
ကုန်ကုန်သွားသည့်အတွက် အသစ်အသစ်ရအောင် ပစ္စည်းသွားရှာ

မြတ်းစေသာ ဒုက္ခပြင့် ထူထောင်ရရှိ။ ထိုအသစ် အသစ်ရအောင်
ထူထောင်ရသော ဒုက္ခကား ခံစားရသော သူမန္တု အဆောင်တန်သူ။
ထိုသို့ ခုက္ခဖြင့် ထူထောင်ကြပြီးမှာက် ပေါ်လောက်ရရှိသော
သူမန္တုအတွက် တော်းမတိမ်နိုင်ကြသောကြောင့် အပိုအမို အကြော်
ယဉ်ကျော် မတရှိနေခဲ့သောမှုအတွက် အပါယ်သွား၍ သူမကြေးတွေကို
အတိုးနှင့်တော့ ဒုက္ခပြင့် ဆပ်ကြရအလုပ်။

သွှေ့သွေ

ထိုက္ခသို့ ခံစားမှန်ုင် မရောသော သွှေ့သွေ သူမန္တုကား
ရပ်နာမ်သီရိတို့ ချုပ်ပြုမ်းသဖြင့် အေးမြှုပြုမ်းချုပ်ပြုမ်း သတော့
တည်း။ ထိုရှားစေအံ-လောက်အောင် ကာမဂ်ထဲ ပြည့်စုလှ
သော သူမြှေးတစ်ယောက်သည် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်ပျော်နေစဉ် ခံစားရို့
အာရုံများကို ပြင်ဆင်၍ အစေခဲတိုက နှီးလာသောအခါ “အိပ်
ပျော်ရမလား” ဟု ပြုမ်းဝါးမောင်းမှုညွှန်သူ။ ထိုသူ၏ အိပ်နေစဉ်
အခါ၌ ခံစားမှု အထင်အရှားမရှိ။ သို့ပါလျက် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်ရ^၁
မှုကိပ်ငါးခံစားမှု သူမှထောက် နှစ်သက်၍ “အိပ်ရရော်းလိုက်တာ” ဟု
အမွှေးတင်ကြသေး၏။ ရပ်နာမ် အားလုံးကင်း၍ ပြုမ်းချုပ်မြင်း
သွှေ့သွေခေါ်ကား “မည်မြှေးလောက် မကောင်းလိုစိမည်” ဟု မှန်းဆ
သင့်တော့သတ်သည်း။

နိရောသောစောတိကို ဝင်စားမြင်း

မိတ် ဇေတသိုက်နှင့် မိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရပ်များ၏
အသစ်မပြစ်သူမြှုပ်ပြုမ်းနေအောင် ပြနိုင်သော သမာဟတ်ကို “နိရောသ
သမာဟတ်” ဟု ခေါ်၏။ အနာဂတ် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး မျာ့အကုန်ပြီး
ပြုခဲ့တို့သော ဆိုသမာပတ်ကို ဝင်စားမြှုပ်း၏၊ အနာဂတ်၊ ရဟန္တာ
ဖြစ်ပေးသော ရပ်နာမ် အသွေးပြုပါ၏ အသေးပြုခွာသော

ဝန်ဆောင်ရွက်သူ၏ မှတ်ထင်တော်မှုကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ရပ်ချွဲ
ကင်းနှင့်သူမျှကင်းပို့ရာ နိဇာဓသမာဟပတ်ကို ဝင်စားတော်မှုကြသည်။
ထိုသမာဟပတ်အတွင်း၌ ခဲစားမှုလုံးဝမရှိ။ နာမ်တရားနှင့် အချို့ ရှုံး
များ အသစ်မဖြစ်သောရပ်ခဲနောက်မြင်းသာတည်း။ ထိုရပ်ခဲမြင်းသည်ပင်
ချမ်းသာအသေးဆွင် ရပ်နာမ်သားလုံး ချုပ်ပြုမ်းနေသော နိဇာန်သည်
အဘယ်မှာ မချမ်းသာဘဲရှိအဲနည်း။

ထင်ရှားရှိသောနိဇာန်

ထို့သွေးသုခနိဇာန်တတ် တရားမြိုင်သည် ဘာသူမရှိသော
(အဘဘဝ) ပည့်၏ မဟုတ်ပါ။ အများဆိုင် ဘုပစ္စည်းကဲ့သို့ တစ်ပါး
တည်းလည်း မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်နိဇာန်နှင့်ကိုယ် အသီးသီး ရှိကြပါသည်။
ထိုကြောင့်ပင် ရဟန်အရှင်တို့သည် ချွဲကိုယ် ထင်ရှားရှိစဉ် ဖိမ့်
သိအပ်သော နိဇာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖလ သမာဟပတ် ဝင်စား၍
နေရာရှိကြပါသည်။ ခိုးသမာဟပတ်ဝင်စားနိဂုံး၍ နိဇာန်ကို အာရုံပြု၍
နေရာသည်မှာ အလွန်သာမ ရှိပါသည်တဲ့။ ထိုကြောင့်ပင် ထေရာထေရာ
အထိလိုတို့ ချုပ်ပြည့်နိဇာန် ဝင်စားနိုးဝယ် ဥဒါနီးကျူးကာ ရပ်နာမ်
ခွဲသေန်ကြီးကို အပြီးသတ် ပစ်ချေတော် မှုကြပါသည်။

ရှုံးနာရုံးလုပ်ပါ၌အောင်

- ၁. မယ ဝရာဂါ အမတ် ပလိတ်၊
ယဒ္ဓရိ သကျမှန့် သမာဟပတော်။
- န တော့ ဓမ္မာ သမတ္တိ ကို့။
- လူဒုံး ဓမ္မာ ရတန် ပလိတ်။
- တော့ သဓမ္မာ သုဝတ္ထိ ဟောတော်။
- သုံး ပြစ်ပျက်မပေါ် အပြို့မြတ်မြင့် ပြေတ်ပုံသေး အေးမြေ
ပေါ်သောသူး မယ်၊ ရပ်နာမ်အရှုံသူ အပုံစံသို့ ကုန်ပြုမ်းကြောင်း

လည်း ပြစ်ပေထော်၊ ဝိရာဂါ၊ ရုပ်ဇာမ်အဆက် အကုန်ပျက်သဖြင့်
မတစ်ပေါ်ကြောင်းလည်း ပြစ်ပေထော်သော အမေတ်၊ ရောမရှာ
ရှာမရတအင် ကုလပ်သော အမြှော့လျည်း ပြစ်ပေထော်။ ပထိ
တဲ့၊ အရာသာရှိ၊ အာဖွယ်၏သို့ သီ၌၍ ထွန်ပြုတဲ့ ပြစ်ပေါ်သော်သား၊ ယော
ဝေး၊ အသာဆုံး၊ နိုဗုနှစ်တော် အကြောင်တရားအတော်မြှုပ်နှံရှိ။ သမာ
ဟိုတော်၊ သာမနာကဗျာနှင့်၊ လွန်ကြီးပစ်းသဖြင့် မိတ်ချမ်းတည်သိ
သောမြန်ရှိတဲ့ အကျမ်း၊ သာကိန္ဒယ်ဖွား ငါတို့ ဘုရားသည်။
အရွင်၊ လာမိအောင်မြှုပ် ပလွှဲပွဲ လေးလွှေသွာ သိမောအပါဝယ်
ကောင်းစွာလွှဲလွှဲ ရတော်မှုခဲ့လေပြီ။

ထောမရပွဲနှင့်၊ အသံကြာတဲ့ နိုဗုနှစ်တော် ထိုတဲာရေးအတော်မြှုပ်နှံရှိ။
သမဲ့၊ တန်းကုလေး၍ ရွှေစားလောက်သေား၊ ကို၌၊ ထံ့ပိုးတော်၊
တရားဆိုင်ရာ တစ်ခုတစ်ခုသော ရှာတနာသည်။ နအော်၊ လူဘုံး
နတ်ရောက်၊ အကုန်ပါက်အောင် ပွဲမှုနာက်ရှာဖွေ၊ မရိပ်ချေး
မရွှေး၊ အသံကြာတဲ့ နိုဗုနှစ်တော် တရားမြှုတ်၍။ ပထိတဲ့၊ တရားမြှုနား
ရတနာထက် ကဲသာမြှုတ်မွန် တုဖက်လွန်သေား၊ အွေးခို့ ရထား၊
ရတနာပြစ်ကြောင်း၊ ကောင်းထက်ကောင်းသည်။ ရှုခိုးပါင်းကို၌
ကျိုးမှု-ဝိရာဂါ စသော ရုဏ်တော်သည်။ အတ္ထိစင်စင်ကေန် အမှန်
မထော်ရှုရှိပေါ်။ အောင် သရွာနှင့် မှန်ဘန်လွှာ ကျိုးမှုသွားကြောင်း၊
ဝါကိုနဲ့၊ အေးကိုနဲ့ပေါ်သို့၊ အေးပြုးကြလို့ များထူးလို့တို့အား၊
သုတေသန၊ တုတေသယ်ရှိရန်၊ အတော်တန်းပြင့် ဆားရှုန်းပေါ်သို့၊ အေးပြုး
ပြုးသည်။ ဟောတူ၊ စင်စင်မသွေး ဖြစ်ပါစေသော်လည်း။

ကျုံးပြီးနို့း

ကိုယ်တော်

အကော်အတွက်အောင်သော အကော်အတွက်မြှုပ်နှံရှိတရား

သိမ္ပယ်များကို နားလည်လောက်ကြပေပြီ။ တတ်သိနားလည်မှုများကျမ်းစာ၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ တတ်သိ နားလည်သည့်အတိုင်း သတိထားမှု၊ စောင့်စည်းမှု၊ ကြိုးစားမှုတိုကား ကျမ်းစာရွှေသူတို့၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ “ယခုအခါ ကျမ်းစာ၏ ဓာတ်ကျော်နှင့်လောက်ပြီး ပြန်၍ ကျမ်းစာရွှေသူတို့၏ တာဝန်သာ ကျိန်တော့သည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အသိနှင့်ကိယ်ကျင့်

အသိသည် အသိသာ၊ ကိုယ်ကျင့်မဟုတ်၊ သိတိုင်း မကျင့်လျှင်
သိနေရုံပြင် အကျိုးမရ။ ကျမ်းစာတို့သည် သိအောင်သာ ဉာဏ်ပြန်၏။
ကျင့်၍ မပေးနိုင်ကြ။ ယခု ကာလ စာပေလိုက်စားသူ၊ အဆုံးအမ
များများ စံရသူတို့သည် အသိမနည်းလုပေါ်။ သို့သော် ထိသိသူများ
တွင် အထိက်အလျောက် စောင့်စည်းသူ သတိထားသူကား
အလွန်နည်းပါးလုပ်။ ထိုကဲ့သို့ လူစားတွေပေါ်များနေသာ ဤ
လောက်ကြီးဝယ် လုကောင်းသုကောင်းများပင် စိတ်ထားကောင်းဖို့
ခယ်းလောက်တာ့သည်။

မှန်၏-ဒါနပြရာမှာပင် ပကာသနဒါနတွေ ပါများရကာ:
ဒါနစစ်စစ် ပြည့်ပါလျက် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကြောင့် ဖိမ့်လည်း
ပကာသနဒါနကိုသာ ပြရသဖြင့် သူတော်ကောင်းစစ်စစ်တို့၏
သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်သော ဒါနပါရမီလမ်းကို ဖြောင့်တန်းဆောင်
မလိုက်နိုင်တော့။ ထိုပကာသနဒါနပြသူများလည်း ပကာသနဒါန၏
အကျိုးမရကြောင်း (ရသော်လည်း အကျိုးနည်းကြောင်း) ကို သိကြ
၏။ သို့သော် ဂုဏ်ပကာသနကို မက်သော တဏော၏ စနက်ကြောင့်
သိပါလျက်နှင့် မသိသူတို့၏ အလုပ်ကိုပင် လုပ်ကြ ရလေဆိုသည်။

တူးစော်လဲအကြောင်း

ဟိတ္တာပဒေသ၌ ကျားအိုကြီး စွဲးလပုံကို ပုံးပေါ်လပ်၍
ပြထားသည်မှာ အသိနှင့်ဂိုယ်ကျင့် တူးပေါ်လပ်၏အကြောင်း
ထင်ရှားစေတော်သည်။ ကျားကြီးကား အတော်အိုဖြီး အူးကလ္း
သားကောင်များကို ဆျင်လျင်မြန်မြန် မဖမဲ့နှင့်တော့ချေး သို့ဖြစ်၍
တစ်နေ့သို့ တော့သွားတော့လာတို့ ကျားလောက်အောင် ဟစ်
အော်သည်မှာ

“အိုးအိုးအိုးသွားတို့ ဤရွှေလက်ကောက်ကို ယူလှည့်ပါကုန်”
ထိုကေားကို ခရီးသွားတစ်ယောက်ကြား၍ အနားလျှို့လျှင်
“ဘယ်မှာလဲရွှေလက်ကောက်”ဟု မေးသဖြင့် ကျားအိုကြီးက
လက်ကိုဖြန်၍ ရွှေလက်ကောက်ကို ပြသောအခါ ထိုခိုးသည်က
“သူများအသက်ကို သတ်ဖြတ် စားသောက်လေ့ရှိသော အသင်း
အနား၌ ဘယ်နှုယ်လုပ်ပြီး အကျိုးတဝ် ယူငင်စံပါမည်လ”ဟု
ပြောလေသော် ကျားကြီးက ပြောသည်မှာ “ကျွန်ုင်ငယ်ရွှေယ်စဉ်က
တရားကို နားမလည်၍ သူများကို သတ်ဖြတ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ သူများကို
သတ်မီခိုး၊ ‘ကာလဝိပါက် နောက်ပိုးတက်’သဖြင့် ကျွန်ုင်သားသမီး
နှင့် မယားလည်း အေးလို့ သငော ဖြစ်နေတုန်းမှာ သူများသည်စင်နှင့်
တွေ့၍ “ပူဇော်ကော်ပြီး အလျှော့အနှစ်လျက် တရားကျွန်ုင်လော့”ဟု
ညာဝါဒ ပေးခဲ့သော်လည်းကောင်း ထိုညာဝါဒအတိုင်း လိုက်နာများထိုင်သူ
ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်ုင်ရဲ့ လက်သည်းမြောသည်းနှင့် သွားများလည်း
လျော့ကျွန်ုင်ပြီးပြု၍ အဘယ်မှာ ကြောက်စွာစရာ ရှိပါတယ်လဲ။
ကျွန်ုင်မှာ လောသာဆိုလို့ အလျှော့အည်းပါးနေပါပြီ။ ကျွန်ုင်၏
လက်နှုန်းမြောသော် ရှိရွှေလက်ကောက်ကို တစ်စုတစ်လောက်အား
လောက်တော်မြောသော် ကြောက်တော့။ သည်မြတ်သော ကျွန်ုင်တာ ဘယ်မှာ

သင့်ကို သတ်ပြတ်တော့မည်လဲ။ ကျွန်ုပ်ကျော်များအား တရာ့စုမှာလည်း

“သူများမယားကို ကိုယ်၏မိခင်လို သမော်ထား၍ သူများ
ဥစ္စာကို ကော်လှို့သော်များလို သမော်ထားပြုလျှင် သတ္တဝါဟု
သမျှတိ ကိုယ်နှင့် မခြေားအောင် စိတ်ထားနိုင် ပညာရှိ သူတော်
တော်များ” ဟု ပိဋ္ဌဆိရုက် ရှိလေတော့ ကျွန်ုပ်လို တရာ့သီ
အောင် တော်များ စာစ်ယောက်က အဘယ်မှာ သူအသက်ကို သတ်ရက်
တော်များ။ သိဖြစ်၍ ဤ ရေအိမ်မှာ ရေဆင်းချိုးပြီး စင်စင်ကြယ်
ကြသွား ကျွန်ုပ်လောက်ကောက်ကို အလှံပါ” ဟု ပြောနေလော် -

ထိုစကားကို ယုံကြည်မိတော့ ခနိုင်းသည် ရေချိုးရန်
သင်္ကြန်းဆင်းစွင်း ဉွှေနှင့် ကျွန်ုပ်။ ထိုအခါ သူတော်စင်
ကျွန်ုပ်းက “ဟား-ဟား၊ ဉွှေနှင့်နှစ်သာကိုး၊ ကျွန်ုပ်သယ်ပါ
မယ်” ဟု ပြောပြောဆိုစိုး အနားသို့ ကပ်ကာ သတ်စားလော်သည်။

ဤနှစ်ဗုံးကို အသက်၍ အသိသည် အသိနှုန်းကြောင်း
သိသလောက် ကိုယ်ကျော်တရာ့များမျှလျှင် ကျွန်ုပ်နှင့် ယန္တိယုတ္တာနှင့်
စုံးလဲတတ်သူပြင် မဆို၍ ဓါးရားနေသုတ္တာကိုပင် ကြောက်ဖွယ်
ကောင်းကြောင်း နားလည်ကာ ဤကျွန်ုပ်အရှေ့သုတ္တာမှာ သိရှိနှင့်
မြှုပ်နှံသွားအတိုင်း ကိုယ်ကျော်ကောင်းသူများချည်း ဖြစ်ကြ
ပါစေကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကောင်း တောင်းလျက် ထပ်လောင်း၍
သတ်ပေးရပါသတည်း။

နိဂုံးလက္ာ

ကျမ်းပြီးမှတ်ထုံးကမ္မတ်ပုံ၍ နိဂုံးအရာ၊ အကျိုးများပို့ခဲ့
မျက်းပြင်၊ လုံခြုံရှုံးတို့၊ ပြည်ခွင့်နှုန်း၊ ဝင်ပို့ရန်ဟာ၊ စိုးပိုး
မနော် စိတ်ကြော်တော်လည်း၊ သမော်ရှင်းနှစ်အတွင်းစစ်ကာ၊ သစ်သို့
လျှော်စွင်း၊ မဖြုတင်သော် အိုးစင် အိုးပြည်းဝေးဦးမည်ကြောင့်ဝါသည်

လည်းကောင်း၊ ငါ့အပေါင်းနှင့်၊ ငါ့များကယ်သား၊ အစတော်၍
တရားယဉ်လုပ်မှတ်တို့၊ အိမ်ပြုပြင်း၊ အလိုတွင်အောင် ထိန်းကျော်
အဘိဓမ္မဘဏ်ဖျော်စာရိုက်တော်းခြားစွာစွဲ၊ တွေ့တို့မျှော်၊ မိတ်
စုလင်း၊ အကုန်ပြင်းမှ၊ ရှားအင်ပြည့်လော်၊ သားလောင်အတော်၊
စံပျော်လေရာ၊ ပြည့်ဆောဝယ်ရှုခံပြုရိပ်ပြီး၊ သိသိခိုပျော်လျော်၏
နိမ္မာန်းပြင်၊ အောင်ခန်းပွင့်ပါ၊ အောင်သင့်အောင်ခြော်ပါ၊ အောင်
တပ်ပေါင်းနှင့်၊ အောင်လောင်းဆော်ဟည်း၊ အောင်ည် တိုးလျော်၊
အောင်ကြီး၊ အောင်ရှေ့ည်သာကိုး။

တို့ယ်ကျင့်အဘိဓမ္မ ပြီးပြီး

